

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

HAZÂ KİTÂB-I HULÂSA-İ TİBB
CERRÂH MES'ÛD
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİNLER)
BİRİNCİ CİLT

DOKTORA TEZİ

İlhan UÇAR

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Paki KÜÇÜKER

OCAK - 2009

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

HAZÂ KİTÂB-I HULÂSA-İ TİBB
CERRÂH MES'ÛD
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİNLER)
BİRİNCİ CİLT

DOKTORA TEZİ

İlhan UÇAR

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Bu tez ../ ../ 2009 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

İlhan UÇAR

23 Aralık 2008

ÖN SÖZ

Türkiye Türkçesine de kaynaklık eden Eski Anadolu Türkçesi 13. yüzyıldan itibaren Anadolu'da yazı dili olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu yüzyıldan itibaren gerek telif gerekse tercüme olsun birçok eser verilmiş, müellif ve mütercimler Anadolu coğrafyasında Oğuz Türkçesine dayalı bir yazı dili meydana getirmişlerdir. Eski Anadolu Türkçesi ürünlerinin içerik bakımından da oldukça çeşitli olduğu dikkat çekmektedir. Bu dönemde sosyal bilimler, fen bilimleri ve edebiyat alanlarında birçok eser verilmiştir. Dönemin edebî eserleri üzerinde şimdiye kadar birçok çalışma yapılmıştır. Ancak, bilimsel eserler üzerinde yapılan çalışmaların yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir.

Edebî eserlere göre daha sade bir dilin kullanıldığı tıp içerikli eserlerde çeşitli organ adları, hastalık adları ve hastalıkların tedavisinde kullanılan ilâç ve bitki adları bulunmaktadır. Bu yönleriyle tıp eserleri, dönemin söz varlığının belirlenmesi için önemli birer kaynak durumundadır.

Eski Anadolu Türkçesi Döneminin söz varlığının ortaya konması ve dil özelliklerinin belirlenmesi için çalışmalarını ile mümkündür. Bu nedenle tez konusu olarak bir tıp metni seçtik.

Çalışma; Giriş, Yazım Özellikleri, Dil Bilgisi, İstatistiksel Veriler, Metin ve Dizinler bölümlerinden oluşmaktadır. Çalışmamız, sayfa sayısının fazla olmasından, üç cilt olarak oluşturuldu. Birinci cilt; Giriş, Yazım Özellikleri, Dil Bilgisi, İstatistiksel Veriler ve Metinden oluşmaktadır. İkinci ciltte Genel Dizin (A-M) yer almaktadır. Üçüncü ciltte ise Genel Dizin (M-Z), Ek Dizini, Sıklık Dizini, Sonuç ve Kaynaklar bulunmaktadır.

Çalışmaya metnin okunmasıyla başlanmıştır. İnceleme bölümünde dönemin genel özellikleri kısaca gösterilmiş, metinde görülen genel özelliklerin dışındaki özelliklere de yer verilmiştir.

Genel dizinde metinde geçen sözcüklerin anlam ve kökenleri, ek dizininde metinde kullanılan çekim ekleri ve bu eklerin kullanıldıkları sözcükler, sıklık dizininde ise metindeki sözcüklerin kullanım sıklıkları gösterilmiştir.

Tez konumuzun belirlenmesinde ve çalışmamızın her aşamasında yardımlarını esirgemeyen hocam Yrd. Doç. Dr Paki Küçüker'e, Tez İzleme Komitesinde yer alarak çalışmamızın bilimsel sınırlarını belirleyen ve her türlü desteği veren hocalarım Prof. Dr. Alâeddin Mehmedoğlu'na ve Yrd. Doç. Dr. Kazım Yıldırım'a, lisans öğrenciliğimden bugüne kadar her türlü yardımını aldığım hocam Prof. Dr. Zafer Önler'e teşekkür etmek borcumuzdur.

Tez çalışması ve tezin yazımı süresince dostluklarını ve yardımlarını bir an bile esirgemeyen mesai arkadaşlarım Şaban Doğan ve Sibel Murad'a şükran borcumuz var.

Dizin programının istediğimiz düzeye gelmesi için gecelerini gündüzlerine katıp bir yıldan fazla bir süre bütün isteklerimizi yerine getiren Elektrik-Elektronik Mühendisleri değerli kardeşlerim Ahmet Küçüker ve Burhan Baraklı'ya, Bilgisayar Mühendisi Can Yüzkollar'a teşekkür etmek elbette yetersiz kalacaktır.

İlhan UÇAR

23 Aralık 2008

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ CİLT

KISALTMALAR	v
TABLO LİSTESİ	vi
ÖZET	vii
SUMMARY	viii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: YAZIM ÖZELLİKLERİ	19
1.1. Ünlülerin Yazılışı	19
1.1.1. a Ünlüsünün Yazılışı	19
1.1.2. e Ünlüsünün Yazılışı	19
1.1.3. ı/i Ünlüsünün Yazılışı	20
1.1.4. o, ö, u, ü Ünlülerinin Yazılışı	21
1.2. Ünsüzlerin Yazılışı	21
1.2.1. b ve p Ünsüzlerinin Yazılışı	21
1.2.2. c ve ç Ünsüzlerinin Yazılışı	22
1.2.3. k ve g Ünsüzlerinin Yazılışı	22
1.2.4. ŋ Ünsüzünün Yazılışı	22
1.2.5. s ve ş Ünsüzlerinin Yazılışı	22
1.3. Birleşik Yazımlar	23
1.4. kim Bağlacının Yazımı	23
1.5. ki Bağlacının Yazımı	23
1.6. dağı Bağlacının Yazımı	24
1.7. için Edatının Yazımı	24
1.8. -dur/-dür Ek-fiilinin Yazımı	24

1.9. Ek-fiilin Yazımı	24
1.10. ile Edat ve Bağlacının Yazımı.....	25
1.11. Arapça ve Farsça Sözcüklerin Yazımı	25
BÖLÜM 2: DİL BİLGİSİ.....	26
2.1. Ses Bilgisi	26
2.1.1. Ünlüler	26
2.1.1.1. Kök Hecedeki e, è, i	26
2.1.1.2. Ünlü Uyumları	26
2.1.1.3. Ünlü Değişimi	34
2.1.1.4. Yuvarlaklaşma	34
2.1.1.5. Düzleşme	38
2.1.1.6. Daralma	39
2.1.1.7. Genişleme	39
2.1.1.8. Ön Damaksıllaşma	39
2.1.1.9. Art Damaksıllaşma	40
2.1.1.10. Ünlü Düşmesi	40
2.1.1.11. Ünlü Türemesi	40
2.1.2. Ünsüzler	40
2.1.2.1 Sözcük Başı Ünsüzleri	40
2.1.2.2. Sözcük İçi ve Sözcük Sonu Ünsüzleri	43
2.1.2.3. Tonlulaşma	48
2.1.2.4. Ünsüz Türemesi	49
2.1.2.5. Ünsüz İkizleşmesi.....	50
2.1.2.6. Ünsüz Uyumu	50
2.1.2.7. Hece Yitimi	50
2.1.2.8. Hece Binişmesi	51
2.2. Biçim Bilgisi	51
2.2.1. Sözcük Yapımı.....	51
2.2.1.1. İsimden İsim Yapan Ekler	51
2.2.1.2. Fiilden İsim Yapan Ekler.....	52

2.2.1.3. İsimden Fiil Yapan Ekler.....	54
2.2.1.4. Fiilden Fiil Yapan Ekler	54
2.2.2. İsimler	56
2.2.2.1. İsim Çekimi	56
2.2.3. Sıfatlar.....	58
2.2.3.1. Niteleme Sıfatları.....	58
2.2.3.2. Belirtme Sıfatları	58
2.2.3.3. İşaret Sıfatları	58
2.2.3.4. Sayı Sıfatları	58
2.2.3.5. Belirsizlik Sıfatları.....	59
2.2.3.6. Soru Sıfatları.....	59
2.2.3.7. Sıfatlarda Karşılaştırma	59
2.2.4. Zamirler.....	59
2.2.4.1. Şahıs Zamirleri	59
2.2.4.2. İşaret Zamirleri	59
2.2.4.3. Dönüştürme Zamiri.....	59
2.2.4.4. Soru Zamirleri	59
2.2.4.5. Belirsizlik Zamirleri	59
2.2.5. Zarflar	59
2.2.5.1. Yer-Yön Zarfları.....	59
2.2.5.2. Zaman Zarfları	60
2.2.5.3. Durum Zarfları.....	60
2.2.5.4. Miktar Zarfları	60
2.2.5.5. Soru Zarfları	61
2.2.6. Edatlar	61
2.2.6.1. Çekim Edatları.....	61
2.2.6.2. Kuvvetlendirme Edatları	62
2.2.7. Bağlaçlar	62

2.2.8. Fiiller.....	63
2.2.8.1. Şahıs Ekleri.....	63
2.2.8.2. Fiil Çekimleri.....	64
2.2.9. Ek Fiil.....	69
2.2.10. Fiilimsiler.....	69
2.2.10.1. Zarf-Fiiller (Gerundium).....	69
2.2.10.2. Sıfat-Fiiller (Partisip).....	70
2.2.10.3. İsim-Fiiller.....	71
BÖLÜM 3: İSTATİSTİKSEL VERİLER.....	72
BÖLÜM 4: METİN.....	94
İKİNCİ CİLT	
BÖLÜM 5: DİZİNLER.....	184
5.1. Genel Dizin (A-M).....	184
ÜÇÜNCÜ CİLT	
5.1. Genel Dizin (M-Z).....	443
5.2. Ek Dizini.....	638
5.3. Sıklık Dizini.....	673
SONUÇ.....	689
KAYNAKLAR.....	692
ÖZ GEÇMİŞ.....	698

KISALTMALAR

- Ar.** : Arapça
- BKD** : Bilge Kağan Yazıtı Doğu Cephesi (Tekin 2008)
- C.** : Cilt
- DLT** : Divanü Lügat-it Türk Tercümesi
- Erm.** : Ermenice
- ETG** : Eski Türkçenin Grameri
- EUTS** : Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü
- Far.** : Farsça
- Gr.** : Grekçe
- İbr.** : İbranice
- KB** : Kutadgu Bilig
- KTG** : Kül Tigin Yazıtı Güney Cephesi (Tekin 2008)
- KTK** : Kül Tigin Yazıtı Kuzey Cephesi (Tekin 2008)
- Lat.** : Latince
- T.** : Türkçe
- TDK** : Türk Dil Kurumu
- TTK** : Türk Tarih Kurumu
- TDAY**: Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten

TABLO LİSTESİ

Tablo 1 : Hulâsa-i Tıbb'ın nüshaları.....	12
Tablo 2 : Kullanılan çeviri yazı (transkripsiyon) işaretleri	73
Tablo 3 : Harf kullanım sayıları	74
Tablo 4 : Sözcük başı harf kullanım sayıları.....	75
Tablo 5 : Madde başı harf kullanım sayıları.....	76
Tablo 6 : Fiil başı harf kullanım sayıları	77
Tablo 7 : İsim başı harf kullanım sayıları.....	78
Tablo 8 : Sözcük sonu harf kullanım sayıları.....	79
Tablo 9 : Kök ve gövde sonu harf kullanım sayıları.....	80
Tablo 10 : Fiil kökü ve gövdesi sonu harf kullanım sayıları	81
Tablo 11 : İsim kökü ve gövdesi sonu harf kullanım sayıları.....	82
Tablo 12 : Metinde harekelenmiş olan sözcükler.....	83
Tablo 13 : “y” koruyucu ünsüzünün işaretlenmediği sözcükler.....	84
Tablo 14 : “ η ” ünsüzünün işaretlendiği sözcükler.....	85
Tablo 15 : “ ā ” veya “ a ” okutmak için med kullanılan sözcükler.....	87
Tablo 16 : Şedde ile işaretlenmiş sözcükler	90

Tezin Başlığı	: Hazâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb	
Tezin Yazarı	: İlhan Uçar	Danışman: Yrd. Doç. Dr. Paki KÜÇÜKER
Kabul Tarihi	: 23.01.2009	Sayfa Sayısı: viii+698
Ana Bilim Dalı	: Türk Dili ve Edebiyatı	Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
<p>Eski Anadolu Türkçesi döneminden başlayarak her alanda yüzlerce Türkçe eserin ortaya konması, Türk dilini bir konuşma ve edebiyat dili olmaktan bilim dili olmaya doğru taşımıştır. Özellikle 15. yüzyıldan itibaren tıp sahasında yazılmış eserlerin de Türkçenin bilim dili olmasına katkısı büyüktür.</p> <p>Abbasî Halifesi Me'mun'un hastalanması üzerine Ebu Tahir bin Muhammed Arabî başkanlığında toplanan hekimlerin Farsça yazdıkları Hulâsa-i Tıp adlı eser, Cerrâh Mes'ûd tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Cerrâh Mes'ûd'un Hazâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb adlı eseri 15. yüzyılın ikinci yarısına ait bir cerrahî metindir. Cerrâh Mes'ûd'un bu eseri, 15. yüzyıl tıp bilimini günümüze yansıtması, dönemin dil özelliklerini aktarması ve zengin kelime hazinesiyle önem taşımaktadır. Bu çalışmada, kaynaklarda yer almasına rağmen üzerinde ciddi bir araştırma yapılmamış Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb adlı eser incelenmiştir.</p> <p>Eser giriş, inceleme, metin ve dizinler olmak üzere dört kısımdan oluşmaktadır. Metnin okunmasından sonra metin çeviri yazı alfabesi kullanılarak bilgisayar ortamına aktarılmış, ardından yeni geliştirilen bir bilgisayar programıyla gramatikal dizini alınmıştır. Gerek eser okunurken gerekse dizin alındıktan sonraki haliyle eserin dil incelemesi yapılmış, genel dizine ilave olarak ek dizini ve sıklık dizini konulmuş, genel dizindeki kelimelerin sözlük anlamları verilmiştir.</p>		
<p>Anahtar Kelimeler: Cerrâh Mes'ûd, Hulâsa-i Tıbb, Eski Anadolu Türkçesi, Dil İncelemesi, Tıp Tarihi.</p>		

Title of the Thesis: Hazâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb	
Author : İlhan Uçar	Supervisor : Assist.Prof.Dr. Paki KÜÇÜKER
Date : 23.01.2009	Nu. of pages : viii+698
Department :Turkish Lang. and Literature Subfield: Turkish Lang. and Literature	

Introducing hundreds of Turkish hand scripts about all range starting from Old Anatolian Turkish time period has developed Turkish language from speaking and literature language to scientific language. Specially, hand scripts about medical area since 15. century has big additive to Turkish language for being a scientific language

The hand script named as ‘Hulasa-i Tıp’, which was written by the doctors on that meeting headed by Ebu Tahir bin Muhammed Arabî because illness of the Abbasi’s Khalif Me’mun- in french, has been translated to Turkish by Cerrâh Mes’ûd. Hazâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb hand script which has written by Cerrâh Mes’ûd was about medical operations and published the second period of 15. century. This hand script of Cerrâh Mes’ûd is very important because of mirroring the 15. century medical knowledge and has transport the language properties of the time period with the rich vocabulary

In this thesis, Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb hand script has examined which didn’t research despite of being in sources

Thesis has four parts as introduction, analysis, text and indexes. After reading the hand script, all text has transferred to the computer using the transcription alphabet and has indexed as grammatical form by using new developed software. Both text reading and indexing period language analysis of the hand script has examined and also in the main index, words dictionary meanings have given. Additional to the main index, appendix index and word frequency index were added.

Key Words: Cerrâh Mes’ûd, Hulâsa-i Tıbb, Old Anatolian Turkish, Language Analysis, History of Medicine.

GİRİŞ

Tarih boyunca sağlık, insanları yakından ilgilendiren ve bu nedenle sürekli ilgi duyulan bir konu olmuştur. Bu ilgi, bazı yazılı metinlerin de ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Bu metinlerin bir kısmı halk hekimlerinden kalma küçük risaleler, bir kısmı ise bilimsel özellik taşıyan önemli eserlerdir. Özellikle 14. yüzyıldan başlayarak kaleme alınmış tıp metinleri, tıp adamlarının ilgisini çektiği kadar dil özelliklerini tesbit etmek, unutulmuş bazı sözcük ve terimleri gün ışığına çıkarmak açısından da dilbilimcilerin ilgisini çekmiştir.

Araştırmanın Konusu

Tezimizin konusu Eski Anadolu Türkçesi Dönemi eserlerinden Cerrâh Mes'ûd'un Hâzâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb adlı eserinin araştırılması; çeviri yazı alfabesine aktararak, ses bilgisi ve şekil bilgisi incelemelerinin yapılması, dizinlerinin ve sözlüğünün hazırlanmasıdır.

Cumhuriyet öncesi Türk devletleri döneminden günümüze edebî, dinî, tarihî, felsefî ve bilimsel birçok eser kalmıştır. Bu eserler Türk dili, Türk edebiyatı, Türk tarihi ve Türk kültürü bakımından araştırmacıların sürekli ilgisini çekmiştir. Özellikle 14. yüzyıldan itibaren bilimsel eserlere bir yöneliş söz konusudur. Bu eserlerin bir kısmı telif, bir kısmı da çeviri eserlerdir. Eski Anadolu Türkçesi döneminden başlayarak her alanda yüzlerce Türkçe eserinin ortaya konması, Türk dilini bir konuşma ve edebiyat dili olmaktan bilim dili olmaya doğru taşımıştır.

Biz bu çalışmamızda, kaynaklarda yer almasına rağmen üzerinde ciddi bir araştırma yapılmamış Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb adlı eseri incelemeye aldık.

Araştırmanın Önemi

Türk milletinin tarihin belirli dönemlerinde dinî inançlarında meydana gelen değişiklikler, dilleri üzerinde de etkili olmuştur. İslamiyetin din olarak kabulünden sonra Türkçe üzerinde Arapça ve Farsçanın gittikçe ağırlaşan bir baskısı söz konusudur. 14. yüzyıldan başlayan Türkçeye yönelişin sebeplerinin ortaya konulması da ayrıca önemlidir.

Eski Anadolu Türkçesi Dönemi bilimsel eserleri üzerinde bazı çalışmalar yapılmıştır. Ancak bu çalışmaların, dönemin eserleri gözönünde bulundurulduğunda, yeterli olduğu söylenemez. Bugün içinde olmaya çalıştığımız bilim uygarlığının aslında tarihimiz açısından yabancı olmadığı bir uygarlık olduğunu gösterebilmemiz için kütüphanelerde ve arşivlerde araştırılmamış tek eser kalmamalıdır. Eserlerin kendi dönemleri açısından hem dil hem de bilim olarak araştırılması üzerinde çalıştığımız konuyu önemli kılmaktadır. Dil açısından değerlendirdiğimiz bu tür yazma eserler, diğer sahalardaki bilim adamları açısından da önemli olmaktadır. Bu eserlerin eski tıp anlayış ve metoduyla oluşturulmaları, Türk tıp tarihiyle ilgilenen bilim adamları için önemli bir kaynak niteliğindedir.

Cerrâh Mes'ûd'un Hâzâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb adlı eseri, 15. yüzyıl tıp bilimini günümüze yansıtması, dönemin dil özelliklerini aktarması ve zengin sözcük hazinesiyle önem taşımaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; 15. yüzyıl tıp metinleri içerisinde yer alan Cerrâh Mes'ûd'un Hâzâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb adlı eserini gün ışığına çıkarmak, yazıldığı yüzyıla ilgili farklı görüşleri açıklığa kavuşturmak, ses bilgisi ve şekil bilgisi açısından

incelemesini yapmak ve dil çalışmaları açısından önemli görülen dizin ve szlgn hazırlamaktır.

Amacımız, bugüne kadar hakkında yazılan birkaç yazıyla sınırlı kalmış Cerrâh Mes'd ve Hâzâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb adlı esere dikkat çekmek ve Türk dili açısından incelediğimiz eseri bilim dünyasına sunmaktır. Özellikle tıp tarihi açısından önemli bu tür eserlerin son yıllarda, tıp bilim adamlarının dikkatini çekmeleri ve bu eserler üzerine çalışma yapmaları amacımız açısından önem taşımaktadır. Günümüz hastalıklarına ışık tutacak bazı ilaç ve tedavilerin kaynakları bu eserlerde dir. zerinde alıştığımız Hâzâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb adlı eserde dönemin imkanlarıyla açık beyin ameliyatı yapılması ve bu ameliyatın açık bir Şekilde anlatılması tıp tarihi açısından önem taşımaktadır.

Türk dilinin ses ve Şekil yapısının Eski Türkçe döneminden günümüze bir süreç olduğunu ve bu sürecin üzerinde çalıştığımız eser ve benzeri eserlerle sağlandığını ortaya koymak bir diğer amacımızdır.

Kapsam

Hulâsa-i Tıbb'ın Türkiye kütüphanelerinde çeşitli nüshaları bulunmaktadır. Fatih No. 3550, İstanbul Millet Kütüphanesi Ali Emiri Koleksiyonu 34 Ae Tıb 170, Süleymaniye Kütüphanesi 2/2548, İsmihan Sultan 332, Kütahya Vahid Paşa 805, Bursa Haraioğlu 1149/1 ve araştırmacıların yazarı hakkında kesin bir bilgi vermediği, ancak çalışmamız sürecinde Cerrâh Mes'd'a ait olduğunu tesbit ettiğimiz Diyarbakır İl Halk Kütüphanesi 1353/2 nüshaları içerisinde Fatih No. 3550 nüshasını esas olarak ele aldık. Fatih nüshasının diğer nüshalara göre daha kapsamlı olması tercihimizin sebebidir.

Metod

Bu çalışmada üzerinde durulan eser bir dilbilimci gözüyle değerlendirilmiştir. Çalışmaya başlamadan önce konuyla ilgili kapsamlı bir literatür taraması yapılarak konunun çerçevesi oluşturuldu.

Çalışmamızın dizin bölümü oluşturulurken hata oranını en aza indirebilmek için özel bilgisayar programları kullanıldı. Metnimiz çeviri yazı alfabesi kullanılarak çözümlendiği için bugüne kadar kullanılan dizinleme programları bu noktada yetersiz kalmıştır. Ceval Kaya'nın hazırladığı ve Türk Dil Kurumunun da sitesine koyduğu "dizin yazılımı", çeviri yazı alfabesini tanımadığı için çalışmamızda kullanamadık. Ayrıca "Concordance" dizin programı da çeviri yazı alfabesi için yetersiz kalmaktaydı. Bu nedenle elektrik - elektronik mühendisi arkadaşlarımızın yardımıyla çeviri yazı alfabesini tanıyan çeşitli programlar geliştirildi. Bu programlar henüz deneme aşamasında olup paket programları oluşturulmadı.

Çeviri yazı alfabelerinde kullanılan mevcut yazı karakterleri ihtiyacımızı karşılamadığı için "ucar" çeviri yazı karakteri oluşturuldu ve bu çalışmamızda kullanıldı.

Dizini hazırlayabilmek için sözcüklerin üzerine gelen çekim ekleri işaretlendi. Ayrıca Arapça ve Farsça tamlamalar için farklı işaret sistemi kullanıldı. Böylece tamlamaların da genel dizine girmesi sağlandı. Sözcük grupları da programın karşıladığı ölçüde dizine dahil edildi.

Dizinlerin oluşturulmasında sözcüklerin farklı yazılış şekilleri de ayrı madde başı olarak alındı. Eserin ses özelliklerinin dizine yansıtılması için "*ḳantāriyūn, ḳantāriyūn, ḳantūriyūn, ḳantāriyūn*" sözcükleri ve benzeri türden sözcükler dizine

farklı maddeler olarak alındı. Eserin ses özelliklerinin görünmesi açısından kelimelerin birleştirilmesi yapılmadı, farklı maddeler olarak gösterildi (barmağ, barmak). Dizin sıralamasında çeviri yazı alfabesine bağlı kalındı. Bu sıralamada sadece ˘ (Ė) karakteri sıfır karakter olarak algılandı. Diğer karakterler çeviri yazı sıralamasıyla verildi.

Genel dizinin haricinde ek dizini ve sıklık dizini hazırlandı.

Genel dizinde kullandığımız sıralama sistemi aşağıdaki gibidir:

Sözcüğün içindeki ek sılaması verilirken, öncelikle eksiz biçimde bulunanlar verildi:

barmağ : Parmak.

4a/6, 9b/10, 19b/13, 19b/14, 20a/4, 20a/4, 20a/5, 29b/13, 29b/13, 41b/2, 41b/3, 41b/4, 42a/2, 60a/9, 60a/11, 73a/15 [16]

Bu sıralamadan sonra yalın halle birlikte oluşturulmuş kelime grupları gösterildi:

- b. çıktuğı 19b/14
- b. çıküğın 19b/13, 20a/4[2]
- b. şınsa 41b/4
- b. şınuğı 41b/3
- b. şınuğın 41b/2
- b. şınuğını 42a/2
- baş b. 60a/9
- dört b. 29b/13, 73a/15 [2]
- küçük b. 60a/11
- üç b. 29b/13

Sözcüğün üzerine gelen ekler gösterildi. Sözcük, ekiyle birlikte bir grup oluşturuyorsa bu grup, o ekten hemen sonra gösterilerek diğer ek sıralamasına devam edildi:

- b. + dan 27b/12
- b. + ları 16a/7, 18b/12, 40b/12, 48b/6, 58a/6 [5]
- baş b. + ları 48b/6
- iki el b. + ları 58a/6

- b. + ların 18b/13
- b. + larına 18b/11
- b. + larını 16a/11, 18b/7 [2]
- b. + larıyla 58a/7

Kelimelerin birden fazla olan kullanımları köşeli parantez içerisinde gösterildi:

- b. + ları 16a/7, 18b/12, 40b/12, 48b/6, 58a/6 [5]

Madde sonunda ise kelimenin toplam kullanım sayısı verildi: [27]

<p>barmaq : Parmak.</p> <p>b. 4a/6, 9b/10, 19b/13, 19b/14, 20a/4, 20a/4, 20a/5, 29b/13, 29b/13, 41b/2, 41b/3, 41b/4, 42a/2, 60a/9, 60a/11, 73a/15 [16]</p> <p>b. çıktığı 19b/14</p> <p>b. çıkığın 19b/13, 20a/4[2]</p> <p>b. şinsa 41b/4</p> <p>b. şinuğı 41b/3</p> <p>b. şinuğın 41b/2</p> <p>b. şinuğunu 42a/2</p> <p>baş b. 60a/9</p>	<p>dört b. 29b/13, 73a/15 [2]</p> <p>küçük b. 60a/11</p> <p>üç b. 29b/13</p> <p>b. + dan 27b/12</p> <p>b. + ları 16a/7, 18b/12, 40b/12, 48b/6, 58a/6 [5]</p> <p>baş b. + ları 48b/6</p> <p>iki el b. + ları 58a/6</p> <p>b. + ların 18b/13</p> <p>b. + larına 18b/11</p> <p>b. + larını 16a/11, 18b/7 [2]</p> <p>b. + larıyla 58a/7</p> <p>[27]</p>
---	---

Tezimizde, Zafer Önler (Önler, 1999), Hatice Şahin (Şahin, 2007) ve Paki Küçüker'in (Küçüker, 1994) sözlük ve dizin çalışmaları, çeşitli yönleriyle yararlandığımız öncelikli eserler arasındadır. Ayrıca kaynaklar bölümünde belirttiğimiz çalışmalar ve sözlükler de dizinler için başvurduğumuz diğer eserlerdir.

Çalışmamızın dilbilgisi incelemesini yaparken ses bilgisi ve şekil bilgisi üzerinde durduk. Ayrıca art zamanlı karşılaştırmalı dilbilgisi metodunu kullanarak sözcüklerdeki ses ve şekil değişmelerini Türkçenin tarihî metinlerinden yararlanarak gösterdik. Çalışmamızın şekil bilgisi bölümünde dil çalışmalarında alışlagelmiş bir şablon kullandık. Tartışmalı konularda dil bilgisinde genel kabul görmüş şekiller ve terimleri tercih ettik. Eser bir edebî metin olmadığından ve düzenli bir cümle yapısına sahip bulunmadığından cümle incelemesine girmedik.

Araştırmamızda kullandığımız kaynaklar yazarların soyadına göre alfabetik sıraya konularak verildi.

Dönem Eserlerinde Türkçe

Türk tıp tarihinde insan sağlığına verilen önemi ve sağlıkla ilgili yapılan çalışmaları çok eski zamanlara ve coğrafyalara götürmek mümkündür. Orta Asya Türk coğrafyalarında bir çok hastalığın tedavi edildiği bilinmektedir. Bu coğrafyalarda hastaların tedavileri için ayrı ayrı çadırlar kurulmaktaydı ve bu çadırlar bayrak veya mızrakla işaretlenmekteydi. Orta Asya Türklerinden Göktürkler, çeşitli ilaçlar kullanmışlar: Merhem, İnfisyon, Dekokasyon vb. (Bakır, 2000:264). Orta Asya Türk devletlerinde günümüz doktorlarının görevlerini “kam”lar yapıyordu. Bu dönemlerden itibaren çeşitli hastalıklar ve bu hastalıkların tedavisinde kullanılan ilaçlar hem görüp öğrenme metoduyla hem de bazı yazılı metinler olarak sonraki nesillere aktarılmıştır.

İslamiyetin doğuşuyla tıp alanında hızlı ilerlemeler oldu. Birçok yerde tıp medreseleri kurulmaya başladı. Bu medreselerde Batılı tıp anlayışı islamî gelenekler ışığında daha

da geliştirildi. Döneme damgasını vuran en önemli unsur, birçok dilde yapılmış çeviri ve telif tıp eserleridir. Bu konuda F. Nafiz Uzluk şunları söylemektedir:

“İslam tıbbının kitapları, Yunancadan terceme ile başlar, dili Arapçadır. 11. yüzyıldan sonra Farsça tıp kitapları da yazılır. Anadolu Selçukluları, Farsçayı devlet dili olarak kullandıkları için aydınlar bu dili iyi bilirler. Bundan dolayı Arapça yazılmış olan tıp kitapları Farsçaya döndürülür. 1308 yılında son Selçuklu padişahı 2. Gıyaseddin Mesut, inmeli olarak yattığı yatakta ölür. Selçuklu devleti dağılır, yeni kurulan beyliklerin beyleri, Arapça ve Farsça bilmediklerinden, bu iki dili bilen Türk bilginlerine, bu kitapları Türkçeye çevirtirler. Böyle olunca, Türkçe tıp bitikleri 14. yüzyılın ortalarına doğru yazılmış olur.” (Uzluk, 1960)

Eski Anadolu Türkçesi dönemi tıp metinleri incelendiğinde, tercüme eserler ve telif eserler olmak üzere iki grup karşımıza çıkmaktadır. Tercüme olan eserler ağırlıklı olarak Arapça ve Farsçadan yapılan tercümelerdir.

Anadolu Beylerinin Türkçeye yönelik nedenleri o dönemde beklenemeyeceği üzere doğal olarak bir ulusal dil bilincine dayanmamakta kendilerinin Arap ve Fars kültürüne yabancı oluşlarından ve büyük olasılıkla bu dilleri bilmemelerinden kaynaklanıyor olmalıdır (Önler, 1998:6).

Dönem eserlerinin niçin Türkçe yazıldığını hakkında Sabuncuoğlu'nun eserleri bazı bilgiler vermektedir. Sabuncuoğlu Şerefeddin Cerrâhiyyetü'l-Hâniyye'de dönemin diğer tıp eserlerinde de görülen terimleşmiş bazı Arapça ve Farsça sözcüklerin haricinde sade bir Türkçe kullanmıştır. Diğer tıp eserlerinden farklı olarak çeşitli minyatürler ve tıpta kullanılan aletlerin şekilleri de eserde gösterilmektedir. Eser İlder Uzel tarafından yayımlanmıştır (Uzel,1992).

Yazar, eserini niçin Türkçe yazdığını ön sözünde açıklamaktadır. Aşağıda bahsedeceğimiz bölümde Türkçenin çok konuşulmasına ve Türkçe eserlerin çok okunmasına bağlamaktadır:

Bu kitabı Türkî yazdum. Türkî yazduğum şol ecilden oldı kim kavm-i Rûm Türkî dilin söylerler ve bu aşruñ dañı cerrâhlarınuñ ekseri ümmîlerdür ve oñıyanları dañı Türkî kitâblar oqurlar çünki bu kitâba mütâla‘a ideler. Çok dürlü müşkilleri hall olub her işüñ aslın bilüb gendüler hañadan, ‘alîller belâdan kırtılalar (Uzel,1992:128).

Burada geçen ümmî sözcüğü okuma yazma bilmemekten ziyâde Arapça ve Farsça bilmeyenleri belirtmektedir.

Şerefeddin Sabuncuoğlu, Akrabâdin tercümesinde eserlerinin Türkçe olmasının nedenini ve Türkçeye bakış açısını biraz daha açık ortaya koymuştur. Ancak, Akrabâdin’deki ifadelerinde aslında Türkçe yazmanın bir zorunluluk olduğunu ve bazı terimleri Türkçeleştirme gayreti içerisinde olmayacağını, bunun karışıklıklara yol açacağını ifade etmektedir:

“otuz üçünci bâb bu kitâbuñ içindeki işılâha luğatı düzdüm şol sebebden kim eger bu kitâbı şırf türkî idecek olursam türkî dil ebter dildür kelâmuñ halâveti qalmaz ve mecmû‘ işılâh eñibbâdan bozılır ve zâyı‘ olur pes” (Akrabadin, 5b/10-15).

Cerrâh Mes’ûd da üzerinde çalıştığımız Hâzâ Kitâb-ı Hulâsa-yı Tıbb adlı eseri Farsçadan Türkçeye çevirmiştir. Eseri Farsçadan çevirdiğini ve niçin bu çeviriyi yaptığını şu cümlelerle ifade etmektedir:

“ba‘de cem‘ olup bu kitâbı te‘lîf êtdiler ve admı hulâşa dëyü ad vërdiler ba‘de ben za‘îf ve nahîf cerrâh mes‘ûduñ nuşha eline düşdi gördüm kim kimisi pârscâ ve kimisi pehlevî dilince qarışuk vâki‘ olmış cedd ve cehd êdüp türkîye döndürdüm tâ kim her müptedîye âsân ola ve dañı her cirâhatuñ sebebin ve nişanın ve ‘ilâcın beyân eyledüm şol vaqt kim bir cirâhat olsa üstâd ve hâzık bulunmasa bu kitâbıla

‘amel etseler müfīd düşe ve bu şan‘at ‘aqlar şan‘atıdur haţādan hāzer etmek gerekdür pes lâzım oldı kim her tabībe ve her cerrāha her marazı teşhīş ede ve bile andan ‘ilāc ede zīrā bilmedin etmek muhāţaradur medā.” (Cerrāh Mes’ūd: 2-a)

Anadolu’da yazılmış, tarihi bilinen en eski tıp yazması, Müfredât-ı İbn-i Baytar adlı bir çeviridir. Ünlü bilgin İbnü’l Baytar’ın Kitābü’l Cāmî fi’l-Edviyetü’l Müfrede adlı eserinden Aydınogulları’ndan Umur Bey (1340-1348) döneminde kısaltılarak Türkçeye çevrilmiştir (Önler, 1998:6). Çeviri tarihleri birbirlerine yakın olan, Hekim Bereket’in Lübabu’n-Nuhab adlı Arapça eserden yaptığı çeviri de Anadolu’da kaleme alınmış ilk Türkçe tıp kitabı olarak anılır. Bu çeviri, 1312-1319 yılları arasında hükümdarlık yapmış olan Aydınoglu Mehmet Bey adına yapılmıştır (Kahya, 2003b).

Yazılış tarihi kesin olarak bilinen Türkçe ilk telif tıp eseri, İshak bin Murad’ın yazdığı Edviye-i Müfrede’dir (Önler, 1990:1).

Hulâsa-i Tıbb ve Cerrah Mes’ūd

Cerrāh Mes’ūd’un Hulâsa-i Tıbb adlı eseri 15. yüzyılda yazılmış önemli bir cerrāhnâmedir.

Cerrāh Mes’ūd hakkında ayrıntılı bilgi kaynaklarda yer almıyor. Ancak tıp tarihiyle ilgili yazılmış eserlerde Cerrāh Mes’ūd adıyla karşılaşıyor. Bazı kaynaklarda Cerrāh Mes’ūd ve eseri, 14. yüzyıl olarak gösterilse de (Şehsuvaroğlu ve diğ. 1984:185) elimizdeki bilgiler Cerrāh Mes’ūd’un 15. yüzyılın ikinci yarısında yaşadığını ve çevirisini de bu dönemde yaptığını doğrulamaktadır. Cerrāh Mes’ūd’un eser içerisinde Akşemseddin’den “merhum” olarak bahsetmesi ve Akşemseddin’in ölüm tarihinin de 1459 olması; Hulâsa-i Tıbb’ın 14. yüzyılda yazılmasını mümkün kılmamaktadır. Aşağıdaki cümle eserin 15. yüzyılın ikinci yarısından önce yazılamayacağını göstermektedir:

“ma‘cūn édeler aķ Őemseddīn merhūm raĥmetu’llāhi ‘aleyh terkīb eylemiŐdūr buni”
(Cerrāh Mes’ūd, 72a/12).

Bursalı Mehmet Tahir Efendi de eserin Fatih Nūshasından bahseder, ancak eserin adını
“Terceme-i Hūlāsa fī Fenni’l-Cerāheti” olarak vermektedir.

“Bir nūshası Fatih Kūtüphanesi’nde mevcut bu eserin Farsçadan mūtercimi Cerrah
Mes’ud olup otuz bâbdır. Müellifi Me’mun zamanı re’îsü’l-cerrahhînin Ebi Tahir İbni
Mehmed’dir.” (Osmanlı Müellifleri, 1975: 240).

Hüseyin G. Yurdaydın da 15. yüzyıl tıp eserlerinden bahsederken Cerrah Mes’ud’un
Farsça’dan çevirdiđi “Tercūme-i Hulāsa fī Fenni’l-Cirāhe” sine yer verir:

15. yy’ın sonlarına doğru tıpla ilgili bazı önemli çalışmalar daha çok cerrahi
alanında gör÷lmektedir. Bu çalışmaları kısaca özetlemek gerekirse, bu sıralarda,
Sabuncuoğlu’nun Cerrahiye-i İlhaniye’si dışında, Türkçe yazılmış üç Cerrahi
kitabı bulunmaktadır. Bunlar daha önce hakkında bilgi verdiğimiz Alaim-i
Cerrahin ve Cerrah Mes’ud’un Farsça’dan çevirdiđi Tercūme-i Hūlāsa fī Fenni’l-
Cirahe adlı eseri ile son zamanlarda bulunan ve yazarı bilinmeyen Kitab-ı Cerrah-
name’dir. Aralarında esas itibarıyla büyük farklar bulunmayan bu eserler, 15. yy
Osmanlı hekimliğinin belirli bir ortam ve bilgi düzeyinde bulunduğunu
göstermektedir (Faroqhi ve diğ. 1995:252).

Ayrıca aŐađıda değineceğimiz Diyarbakır nūshasının 1519 tarihinde istinsah edilmesi
Hulāsa-i Tıbb’ın 15. yüzyılın ikinci yarısında yazılmış olduğunu ortaya koymaktadır.
Bir başka ifadeyle kaynaklarda yazılış tarihi olarak geniş bir zaman aralığı bulunan
Hulāsa-i Tıbb 1459 ile 1519 tarihleri arasında yazılmıŐtır. Diyarbakır nūshasının
istinsah olduđu dūŐünülecek olursa eser, 15. yüzyılın ikinci yarısında kaleme
alınmıştır.

Türkiye kütüphanelerinde Hulāsa-i Tıbb’ın yedi nūshasını tesbit ettik. Bunlar
içerisinde en hacimli olanı Fatih (Süleymaniye Ktb.) No. 3550 kayıtlı ve 90 yaprak
olan nūshadır. Bu nūsha nesih türünde yazılmıŐ, harekesiz bir metindir. Diđer nūshalar
ve buldukları kütüphaneler:

Tablo 1. Hulâsa-i Tıbb'ın nüshaları

Bulunduğu Kütüphane	Kayıt No	Yaprak Sayısı	İstinsah Tarihi
Fatih (Süleymaniye Ktb.)	No. 3550	90	-
İstanbul Millet Kütüphanesi Ali Emiri Koleksiyonu	34 Ae Tıb 170	77	-
Süleymaniye Kütüphanesi	2/2548	32	-
Süleymaniye Kütüphanesi (İsmihan Sultan)	332	74	966 H./1558
Kütahya Vahid Paşa (Kitâb-ı Tıbb-ı Hulâsa me'a Teşrîh)	805	58	-
Bursa Haraççioğlu	1149/1	43	
Diyarbakır İl Halk Kütüphanesi Yazma Eserler	1353/2	80	926 H./1519

F. Nafiz Uzluk da Mes'ûd'un hareketli olarak yazdığı bir nüshasının kendinde olduğunu belirtmektedir (Uzluk, 1960:81).

Kataloglarda Daî'nin olduğu belirtilen ve Diyarbakır İl Halk Kütüphanesinde bulunan "Hulâsa-i Dîvân Tercemesi" Cerrah Mes'ûd'un Hulâsa'sından farklı bir eser değildir. Eserin girişinde yazarın ismini kullanmayarak, "samimi duacınız" anlamına gelen "daî muhlis" sözcüklerini kullanması, kataloglara eserin yazarının "Daî" olarak geçmesine neden olmuştur. Saadettin Özçelik de bu konuya değinerek, eserin yazarının belli olmadığını, yazarın "daî" sözcüğünü kullanarak ismini gizlediğini belirtmektedir (Özçelik, 2000). Ayrıca Özçelik Kitâbü'l-Mühimmât'ın girişinde, eserin Cerrâh Mes'ûd'a ait olduğunun belirtilmesine rağmen kesin bir bilgi olmadığını ifade etmektedir (Özçelik, 2001). Hulâsa-i Dîvân Tercemesi'ni Cerrah Mes'ûd'un Hulâsa'sıyla karşılaştırdığımızda örtüştüğünü görmekteyiz.

Üzerinde çalıştığımız Fatih (Süleymaniye Ktb.) No. 3550 kayıtlı nüsha ile diğer nüshalar arasında önemli farklar bulunmaktadır. Fatih nüshası otuz bâb olarak oluşturulmuştur. Yukarıda verdiğimiz diğer nüshalar ise üç bâb olarak oluşturulmuştur. Bu nüshaların bölümleri arasında da bir tutarlılık yoktur.

Fatih (Süleymaniye Ktb.) No. 3550 kayıtlı nüsha ile diğer nüshalar arasındaki en önemli fark ise, Fatih nüshasında “İbn- Sina, Galen, Hipokrat, Hekim Bereke, Akşemseddin” gibi önemli tıp adamlarına sık sık göndermeler yapılırken, diğer nüshalarda bu göndermelere pek rastlamıyoruz. Bu konu çeşitli makalelerde de ifade edilmiştir.

“Öte yanda, Hulâsa-i Tıbb tercümesinin Cerrâh Mes’ûd tarafından 15. Yüzyılda yapılmış olmasına karşın, İslâm Coğrafyası’nın önde gelen yazarları Ali Abbas el-Mecusî ve İbn Sînâ’dan alınmış bir bilgiyle karşılaşmamak, kafa yaralanmaları ve kafatası kırıkları konusunda eserin doğrudan doğruya bir tercüme olduğu fikrini de önemli ölçüde desteklemektedir.” (Acıduman – Er, 2008:33)

Diğer nüshalarda rastlanılmayan İbn-i Sina’ya göndermeler, Fatih nüshasında elli beş yerde yapılmıştır. Bu durum Fatih nüshasını diğer nüshalardan farklı kılmaktadır. Kuvvetli bir ihtimalle Cerrâh Mes’ûd, Ebu Tahir Muhammed Arabi’nin Hulâsa’sını “Tercüme-i Hulâsa fi Fenni’l-Cirâhe” olarak Türkçeye çevirdi. Daha sonra bu eseri geliştirerek İbn- Sina, Galen, Hekim Bereke, Akşemseddin gibi bilim adamlarına göndermeler yapıp “Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb”ı oluşturdu. Ancak bu iki eser arasındaki fark pek dikkate alınmayarak tek eser olarak düşünüldü. Fatih nüshasındaki göndermelerin eserden kopuk olmaması ve diğer nüshalardan farklı olarak tek nüsha olması, bu nüshanın müellif hattı olma ihtimalini de kuvvetlendirmektedir.

Hüseyin G. Yurdaydın'ın da değindiği gibi bu dönem de yazılmış cerrâhnâmeler arasında ciddi bir fark bulunmamaktadır. Sultan II. Bayezid devri cerrâhlarından İbrahim bin Abdullah'ın Türkçeye çevirdiği Alâ'im-i Cerrâhîn'le Cerrâh Mes'ûd'un Hulâsa'sının bazı bölümlerinin örtüşmesi de bu görüşü doğrulamaktadır.

İsmihan Sultan nüshasında üç eser bulunmaktadır. 1b-62b arası Hulâsa-i Tıbb, 62b-83b arası Tıbb-ı Nebevî, 83b-140b arası ise Menâfi' fi'l-Tıbb adlı eserler bulunmaktadır. Kütahya nüshasında ise yapraklar arasında eksiklikler bulunmaktadır. Üzerinde çalıştığımız Fatih nüshası 90 yaprak olarak oluşturulmuştur. Bu eserde de sayfalara Arap alfabesiyle verilmiş olan rakamlarda eksik bulunmamasına rağmen on birinci bâb ile on dokuzuncu bâb arası eksik bulunmaktadır.

14-15. Yüzyıllarda Yazılmış Tıp Eserlerine Genel Bir Bakış

Müntahâb-ı Şifâ

Dönemin en önemli hekimlerinden Hacı Paşa olarak anılan Celaleddin Hızır'ın eseridir. Müntahâb-ı Şifâ üzerinde Zafer Önler, bir doktora çalışması hazırlamış ve bu çalışma daha sonra iki cilt kitap olarak yayımlanmıştır (Önler, 1990a – Önler, 1999).

Hacı Paşa, Arapçadan Türkçeye çevirdiği Müntahâb-ı Şifâ adlı eserini daha da kısaltıp Teshil adını vermiştir. Teshil üzerine Zikri Turan bir doktora çalışması yapmıştır (Turan, 1992).

Yâdigâr-ı İbn-i Şerif

Araştırmacıların 15. yüzyılda yazıldığı hakkında fikir birlikteliği sağladıkları Yâdigâr-ı İbn-i Şerif önemli bir tıp eseridir. Timurtaş oğlu Umur Bey için onun paşalık döneminde (1421-1428) Bursa'da yazılmış ve takdim edilmiş olduğu tahmin edilmektedir. İbn-i Şerif, bu kitabı yazarken İbn-i Sina (980- 1037) ve İbn-i Baytar'dan

(1197-1248) yararlanmıştır. Eser hakkında Paki Küçüker, bir doktora çalışması yapmıştır (Küçüker, 1994).

Tervihü'l-Ervah

Ahmedî'nin (1334?-1413) 'nin mesnevi şeklinde kaleme aldığı Tervihü'l-Ervah, manzum şekilde yazılmış bir tıp eseridir. Eserde Anatomi ile ilgili kısa bir bilgi verildikten sonra hastalıkların tedavilerinden söz edilir. Tervihü'l-Ervah üzerinde Osman Özer, doktora çalışması yapmıştır (Özer, 1995).

Hâzâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb

Hâzâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb, Cerrâh Mes'ûd'un bir çeviri eseridir. Üzerinde çalıştığımız nüsha Fatih (Süleymaniye Ktb) No. 3550 arşiv numarasıyla kayıtlı eserdir. Cerrâh Mes'ûd, Hâzâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb adlı eseri Farsçadan Türkçeye çevirmiştir.

Akrabadin Tercümesi

Zahîre-i Harezşahî adlı eserin ilaçları anlatan bölümünün tercümesidir. Tercüme 1454 yılında Amasya'da yapılmıştır. Eserin bir nüshası Fatih (Süleymaniye Ktb.) No. 003536'da kayıtlı bulunmaktadır.

Cerrâhiyyetü'l-Hâniyye

Fatih dönemi hekimlerinden Şerefeddin Sabuncuoğlu, Türk Tıp Tarihi açısından en önemli şahsiyettir. Sabuncuoğlu, Farsçadan çevirdiği Akribâdin, Zahravî'nin Tasrif adlı eserinden hareketle yazdığı Cerrâhiyyetü'l-Hâniyye ve tıp bilimi açısından en önemli eseri sayabileceğimiz Mücerreb-nâme adlı kitaplarıyla haklı bir üne kavuşmuştur.

Sabuncuoğlu Şerefeddin Cerrâhiyyetü'l-Hâniyye'de dönemin diğer tıp eserlerinde de görülen terimleşmiş bazı Arapça ve Farsça sözcüklerin haricinde sade bir Türkçe kullanmıştır. Diğer tıp eserlerinden farklı olarak çeşitli minyatürler ve tıpta kullanılan aletlerin şekilleri de eserde gösterilmektedir. Eser İlter Uzel tarafından yayımlanmıştır (Uzel,1992).

Mücerreb-nâme

Sabuncuoğlu'nun önemli eserlerinden biridir. Sabuncuoğlu bu eserinde denemiş olduğu ilaçların yapıları anlatmıştır. Eser üzerinde Kenan Süveren, bir yüksek lisans çalışması yapmıştır (Süveren 1987). Daha sonra eser, İlter Uzel ve Kenan Süveren tarafından yayımlanmıştır (Uzel-Süveren. 1999).

Alâ'im-i Cerrâhîn

Alâ'im-i Cerrâhîn on beşinci yüzyılın sonu ile on altıncı yüzyılın başlarına ait önemli bir cerrâhnâmedir. Eserin girişinde Cerrah İbrahim bin Abdullah, II.Bayezid'in Mora seferi sırasında Çindâr (Cindâr < Ar. + Far. Cinci, afsuncu) adında Yunanca ve Süryanice yazılmış bir tıp kitabı bulunduğunu anlatmaktadır. Bulduğu bu eseri Türkçeye çevirerek Alâ'im-i Cerrâhîn adını verir (İbrahim bin Abdullah, 1505:2a). Kitap 22 bölümdür. Frengi hastalığından ve ateşli silah yaralanmalarından bahsetmesi açısından önemli bir eserdir.

Miftâhü'n-nûr ve Hazâinü's-Sürûr

Mü'min bin Mukbil tarafından on beşinci yüzyılda yazılmış özellikle göz hastalıklarının anlatıldığı bir eserdir. Eserle ilgili Mehmet Ünal ŞAHİN doktora çalışması yapmıştır (Şahin, 1994).

Tuhfe-i Mübârizî

Hekim Bereket tarafından yazılmış olan Lubâbü'n-Nuhab adlı eserin Türkçe çevirisidir. Eserle ilgili Binnur Erdağı doktora çalışması yapmıştır (Erdağı, 2000).

Kitâbu'l-Müntehab fî't-Tıbb

Kitâbu'l-Müntehab fî't-Tıbb, 823/1420 tarihinde yazılmıştır. Çelebî Mehmed dönemi hekimlerinden Abdulvehhab Mârdânî tarafından kaleme alınan bu eser Osmanlı Sarayına takdim edilen ilk tıp kitabı olarak bilinmektedir (Bayat, 2005:2).

Mürşid

Muhammed bin Mahmud tarafından yazılmış olan bu eser, göz hastalıklarıyla ilgilidir. Eser Ali Haydar Bayat ve Necdet Okumuş tarafından yayımlanmıştır (Bayat-Okumuş, 2004).

Edviye-i Müfrede

İshâk bin Murâd tarafından yazılmış, yazılış tarihi kesin olarak bilinen Türkçe ilk telif tıp eseridir. Edviye-i Müfrede Mustafa Canpolat ve Zafer Önler tarafından yayımlanmıştır (Canpolat-Önler, 2007).

Kitâbü'l-Mühimmât

Farklı tıp kitaplarından hareketle, hastalıkların teşhis ve tedavisi amacıyla yazılmış bir tıp eseridir. Sadettin Özçelik'in hazırladığı bu eser Atatürk Kültür Merkezi tarafından yayımlanmıştır (Özçelik, 2001).

Menâfiü'n-Nâs

Nidayî'nin Sultan II. Selim'e sunduğu bu eser üzerinde Sadettin Özçelik, bir doktora çalışması yapmıştır (Özçelik 1990).

Kemâliyye

Sultan II. Murad döneminde yaşamış olan Şirvanlı Mahmud'un eseridir. On bir bölümden meydana gelen eser, Muhammet Yelten tarafından yayımlanmıştır (Yelten 1993). Ayrıca Hatice Şahin Bursa Haraççı Ktp. 1149 numarada kayıtlı Kitab-ı makale adlı değişik boyutlarda tıp yazmalarını içeren bir kitapta bulunan Kemaliyye adlı 10 varaklık bir yazmayı yayımlamıştır (Şahin, 2005).

Sultaniye

Eser, Mahmûd-ı Şirvânî'ye aittir. Ferhat Kurban eser üzerinde bir yüksek lisans çalışması yapmıştır (Kurban 1990).

Tıbb-ı Nebevî Tercümesi

Ahmed-i Dâî'ye ait bu eser, II. Murad'ın veziri Timurtaş Paşazade Gazi Umur Bey adına kaleme alınmıştır. Tıbb-ı Nebevî Tercümesi üzerinde Önder Çağırın bir doktora çalışması yapmıştır (Çağırın 1992).

BÖLÜM 1: YAZIM ÖZELLİKLERİ

1.1. Ünlülerin Yazılışı

1.1.1. a Ünlüsünün Yazılışı:

Metinde a ünlüsü sözcük başında harekelenmiş, az sayıda örnekte medli elif (i) ile ve diğer sözcüklerde de elif (i) ile yazılmıştır:

ādeme (آدمه) (1b-5), aḳ (آق) (3b-12), aḳar (آچر) (4a-12), adın (آدين) (5b-2), aṣāğa (آشغه) (84b-9), andan (اندن) (40b-9), alınmış (التمش) (85b-2), ayağı (اياغى) (23a-5), ayırtlayasın (ايرتليه سن) (28b-6), aḡrısın (اغريسن) (59a-12)

Sözcük içinde elif (i) ile ya da az sayıda harekeli sözcükte hareke ile gösterilmiş kimi zaman da harf ya da hareke kullanılmadan yazılmıştır:

ḳan (قان) (68a-6), baş (باش) (76b-3), ṣaru (صارو) (3b-10), balıḳdan (بالقندن) (53b-2), alalar (الالر) (6b-3), oynada (أينده) (38b-5)

Sözcük sonunda çoğunlukla güzel he (e), daha az olarak da elif (i) ile yazılmıştır:

ayda (ايدده) (51a-7), ola (اولا) (3b-12), aḳla (اچله) (56a-5), aḡara (اغره) (80a-8), ḳuruya (قورويه) (76b-1)

1.1.2. e Ünlüsünün Yazılışı:

Sözcük başında elif (i) ile yazılan bu ünlü harekeli sözcüklerde üstünlü elif (i) ile işaretlenmiştir:

el (أل) (41a-11), eylemek (ايلمك) (76a-7), eyitdi (ايتدى) (1b-14), eli (الى) (4a-4)

Sözcük içinde harf veya hareke ile gösterilmemiş, ancak harekeli olan çok az sözcükte

üstün ile seyrek olarak da elif ve güzel he (ه) ile işaretlenmiştir:

édeler (اده لر) (50b-6), eyegi (آیگی) (38a-12), gögermez (کوکرمز) (38a-8), kiçirek (کچرک) (77a-3)

Sözcük sonunda ise güzel he (ه) ile ya da daha az olarak elif (ل) ile gösterilmiştir:

çifteyle (34b-2) (چفتیله), tirementine (11b-11) (تره منتتا), ökçeyile (اوکچیله) (45a-7), üzere (اوزره) (46b-14)

1.1.3. ı/i Ünlülerinin Yazılışı:

ı/i ünlüsü sözcük başında elif-ye (ای) ya da yalnızca elif (ل) ile yazılmış, sadece bir sözcükte de harekelenmiştir:

iki (ایکی) (6b-12), iligden (ایلگدن) (3a-8), ince (انجه) (41b-10), işbāb (اشباب) (5a-11), ısıtma (79a-2) (استمه), ıtrifıl (7b-10) (اطریفیل)

Sözcük içinde genellikle harf ya da hareke ile gösterilmeyen bu ünlü, bazen ye (ه) ile ya da harekeli sözcüklerde esre ile (ه) bazen de hem ye hem esre ile gösterilmiştir:

şehvetini (شهوتنی) (13a-1), külin (کلین) (6a-4), dize (دزه) (13a11)

Sözcük sonundaki ı/i ünlüsü ye (ی), seyrek olarak da esre ile (ه) işaretlenmiştir.

söyledügi (سیلدوگی) (10a-13), bedeni (بدن) (58b-11), dağı (داخی) (63a-9)

Ünlülerden sonra -y- bağlama ünsüzü üzerine gelen -(y)ı/-(y)i belirtme durumu eki birçok yerde hemze ile (ه) yazılmıştır:

yarayı (یارهه) (4b-12), deriyi (دریه) (5b-15), nesneyi (نسنهه) (6a-13), kişiyi (کشیه) (6b-15)

1.1.4. o, ö, u, ü Ünlülerinin Yazılışı:

Bu ünlüler sözcük başında elif-vav (و) ya da sadece elif (ل) ile, seyrek olarak da hem elif-vav hem de ötre (أ) ile işaretlenmiştir:

oynamaya (اويناميه) (16a-8), ola (اوله) (52a-1), uyanmaya (اوينمايه) (79b-10),
üşütmegile (اشتمغيله) (27a-1), öksürük (أگسُرُكْ) (38a-7), oynada (اوينده) (38b-5), ova
(أوه) (48a-1)

Sözcük içinde vav (و) ile, bazen hareke ile ve bazen de hem harf hem hareke ile gösterilmiş, nadiren de harf veya hareke kullanılmamıştır:

demürlerini (دَمُرْلَرْنِي) (34a-4),şayıkladur (صَيَقْلُدُر) (12b-1), şovuducu (صُوْدُجِي) (8a-14),
kavuralar (قَوْرَه لُر) (7b-2), hıqne (حقنه) (51b-6), gerekdür kim (كر كدر كيم) (41a-3),
gögsi (كوكسى) (23b-3).

Sözcük sonunda u, ü ünlüsü, vav (و) ile gösterilmiştir:

ğüşlü (غوشلو) (9b-10), ayru (ايرو) (27b-11), eyü (ايو) (50a-12), kuvvetlü (قوتلو) (60b-8)

1.2. Ünsüzlerin Yazılışı

1.2.1. b ve p Ünsüzlerinin Yazılışı:

Eserde b ve p ünsüzlerinin be (ب) ya da pe (پ) ile yazılışı düzensizdir. be (ب) yerine pe (پ), pe (پ) yerine be (ب) ile işaretlemeler yapıldığı görülmektedir:

müptedīye (مپتدييه) (2a-8), terkīpleri (تركيپلري) (3a-3), terkīb (تركيب) (28a,9), bişüreler
(بشوره لر) (82b-3), pişüreler (پشوره لر) (79b-11), perkidesin (پر كیده سن) (17a-10),
berkidesin (بر كیده سن) (24b-9), barmağıla (برماغيله) (39b-9), parmaklarıuğa
(پرماقلاروكله) (37a-1)

zarf-fiil eki -(u)p/-(ü)p'ün ünsüzü de çoğunlukla pe (پ) ile yazılmış, be (ب) ile yazılan biçimleri de kullanılmıştır:

şarub (صارب) (13a-3), şarup (صاروپ) (45b-5), olub (اولوب) (20b-4), olup (اولوپ) (45a-12), yunup (يونوپ) (77b-10), bişürüp (بشوروپ) (82b-5), döğüp (دوگوپ) (83b-6), vèrmeyüp (ويرميوپ) (14a-15)

1.2.2. c ve ç Ünsüzlerinin Yazılışı:

Bu ünsüzlerin sözcük başında, içinde ve sözcük sonunda c (ج) ya da ç (چ) ile yazılışı düzensizdir: c yerine ç, ç yerine de c'nin kullanıldığı örnekler oldukça fazladır. Ancak eserde daha çok ç yerine c kullanımı yönünde bir eğilim görülmektedir:

uçı seyrekdür (اوچی) (18a-7), ucında (اوجنده) (21a-10), ikinci (ايکنچی) (10b-6), dördünçü (درد نچی) (2b-1), cıntıyāne (جنطيانه) (72b-15)

1.2.3. k ve g Ünsüzlerinin Yazılışı:

Bu iki ünsüz için de metinde kef (ك) kullanılmıştır:

yüzerlik (يوزرلك) (77a-7), gevdesinde (كوده سنده) (77b-5), muhkem (محكم) (39a-3), gevşeldivèresin (كوشلد بويره سن), gèce (كيجه) (66b-7)

1.2.4. ğ Ünsüzünün Yazılışı:

Bu ünsüz için kef (ك) ve sağır kef (ك) kullanılmıştır:

siñirler (سگئرلر) (66b-9), sonra (سكره) (67a-7), deniz köpüğü (دكز كوپكى) (67a-13), şāh tamarınuğ (شاه طمرينك) (11a-13), eñseden (اكسه دن) (11a-14)

1.2.5 s ve ş Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde ince ünlülü sözcüklerde düzenli olarak sin (س) kullanılırken, kalın ünlülü

sözcüklerde sad (ص) kullanılmaktadır:

şāğalup (صاغلوپ) (12b-2), esirgemeyesin (اسرگميه سن) (17a-15), ısladasın (اصلده سن) (19b-12), bāselīkden (باسليقدن) (56b-13), şaru helīle (صارو هليله) (57a-9)

Ancak zaman zaman sad (ص) yerine sin (س), sin (س) yerine sad'ın (ص) kullanıldığı da görülmektedir:

şūrincān (صورنجان) (51a-5), sūrincān (سورنجان) (51b-1), şarım̄sāk (صرمساق) (71a-11), sarım̄sāk (سرمساق) (66a-2), sınığından (سنغندن) (32b-15), şinuḡ (صنق) (33a-1)

1.3. Birleşik Yazımlar:

Bazı edat, bağlaç ve ek-fiillerin, kendilerinden önceki sözcüklerle birleşik yazıldıkları görülmektedir: nitekim (نتکيم) (3a-13), bilesin kim (بله سنکيم) (27a-5), kaçan kim (فجانکيم) (41b-13), bitürmegiçün (بتورمکيجون) (65a-7)

1.4. kim Bağlacının Yazımı:

Bu bağlaç, “کيم” ve “کم” biçimlerinde ye (ی)’li ve ye (ی)’siz, çoğunlukla da kendinden önceki sözcükle ayrı, bazen de bitişik olarak işaretlenmiştir:

merhem-i mışrī kim (مرهم مصرى کم) (65b-10), kuş yağı kim (قسط ياغى کيم) (66b-3), gerekdür kim (کرکدرکيم) (12b-11), bilesin kim (بله سنکم) (15a-7), bilesin kim (بلاسين کيم) (14a-12), vaḡtın kim (وقتنيکيم) (14b-10)

1.5. ki Bağlacının Yazımı:

“که ” biçiminde ve kendisinden önceki sözcükten ayrı yazılmıştır:

eger ki (اگر که) (18b-11), oldur ki (اولدر که) (3b-7), yapuşasın ki (ياپیشه سين که) (24a-4), gerekdür ki (کرکدر که) (33b-13), yuyasın ki (بويه سين که) (47a-9)

1.6. dağı Bağlacının Yazımı:

Bu bağlaç metnimizde kendinden önceki sözcükten ayrı yazılmıştır:

kemügi dağı (كموكي دخی) (50a-10), anı dağı (انی دخی) (59b-13), kol dağı (قول دخی) (60b-6), zerür dağı (زرور دخی) (68a-1), ‘aqlı dağı (عقلی دخی) (68b-8)

1.7. için Edatının Yazımı:

içün edatı kendinden önceki sözcükle birleşik, bazen de ayrı yazılmaktadır. Birleşik yazımda ilk ünlü kimi zaman harf veya hareke ile gösterilmekte, kimi zaman da gösterilmemektedir:

gökçek eylemek için (كوكچك ايلمکچون) (76a-7), uyuz için (اویوز ایچون) (90a-6), anuñ için (انوك ایچون) (14b-2), tımār için (تیمار ایچون) (39a-11), bitürmegiçün (بتورمکچون) (65a-7)

1.8. -dur/-dür Ek-fiilinin Yazımı:

Metinde bu ek-fiilin “durur” biçiminde kullanımına rastlanmamıştır; ancak -dur/-dür biçiminde ekleşmiş olarak kullanımları mevcuttur ve bu ek fiil sürekli olarak geldiği sözcüğe bitişik yazılmıştır:

kağısıdur (قنغیسیدر) (16b-1), āsāndur (آساندر) (20a-9), müşkildür (مشکلدر) (26b-7), müfīddür (مفیددر) (59a-2), mücerredür (مجرءدر) (61a-11), dēmişlerdür (دمشلردر) (15a-13)

1.9. Ek-fiilin Yazımı:

Ek-fiilin çekimlerinde de farklı yazımlar dikkat çekmektedir. Çoğunlukla eklendiği sözcükle birleşik yazılan ek fiilin ünlüsü, ünsüzle biten sözcüklerde bazen harf ile yazılmış, bazen de yazılmamıştır. Ünlüyle biten sözcüklerdeyse araya -y- koruyucu

ünsüzü girmiş ve bu ünsüz ye (ﻱ) harfi ile yazılmıştır:

toğurur iken (طوغرر ايکن) (15b-12), şınacak iken (صنه جق ايکن) (45a-5), varısa (واريسه) (46b-10), böyük ise (بيوك ايسه) (8b-15), hāzır idi (حاضر ایدی) (1b-14)

1.10. ile Edat ve Bağlacının Yazımı:

Metnimizde “ile” edat ve bağlacı, çoğunlukla eklendiği sözcük ile birleşik yazılmaktadır. İlk ünlüsü bazen harf ile gösterilirken, bazen de herhangi bir şekilde gösterilmemektedir. Ünlüyle sonlanan sözcüklerde araya -y- koruyucu ünsüzü girmekte ve bu ünsüz ye (ﻱ) harfi ile yazılmaktadır. Daha az olarak da ayrı ve elif-ye (الي) ya da elif (ي) ile yazılmaktadır:

şınır ile (سكر ايله) (15b-8), ökçe ile (اوکچه ايله) (23a-10), şargı ile (صارغی ايله) (23b-8), ökçeyile (اوکچيله) (45a-7), edviyyeyile (ادويه ييله) (4b-15), şargıyıla (صارغيله) (43a-8), nuşhayıla (نسخيله) (2a-3), şarusıyla (صاروسيله) (6a-7), şafrāyla (صافرايله) (10b-15), sirkeyle (سرکيله) (13a-4), dizünle (ديزکله) (13b-11), kemükle (کموکله) (15b-3).

1.11. Arapça ve Farsça Sözcüklerin Yazımı:

Metinde Arapça ve Farsça sözcükler genellikle kendi dillerindeki özgün imlâlarıyla yazılmıştır; ancak doğru yazımı hemzeli (ء) ve ayınlı (ع) olan sözcüklerin hemzelerinin ve ayınlarının uzun bir ünlüden sonra ye (ﻱ)’ye dönüştüğü, sözcük sonundaki hemzelerin de düştüğü görülmektedir:

fāyide (فايده) (61a-12) ~ fā’ide (فائده) (82a-15), zāyil (زایل) (46a-1) ~ (زائل < Ar. zā’il), māyil (مایل) (3b-12) ~ (مائل < Ar. mā’il), dāyimā (دایما) (10a-9) ~ (دائما < Ar. dā’imā)

Metnimizde Arapça ve Farsça sözcüklerin ünlülerinin bazen yazılmadığı, yani kısaldığı örnekler de vardır:

ya (یه) (6b-3) ~ yā (یا) (11b-11), ‘acizlenür (عجزلنور) (15b-15) ~ ‘āciz (عاجز) (25b-8)

BÖLÜM 2: DİL BİLGİSİ

2.1. Ses Bilgisi

2.1.1. Ünlüler

Metnimizde, Türkçenin diğer tarihî dönemlerinde ve Eski Anadolu Türkçesinde kullanılan a, e, ı, i, o, ö, u, ü ve e ile i arasındaki ê ünlüsü bulunmaktadır.

2.1.1.1 Kök Hecedeki e, ê, i:

Elimizdeki metin harekesiz olduğundan kapalı ê net olarak görülememektedir. Bu sesi göstermek için bazen ye (ﻲ) ünlüsü kullanılmış, bazen de kullanılmamıştır.

Metnimizde, ikili yazımı görülen bu ses (kapalı e) ‘ê’ ile gösterilmiştir:

yemektür (ﻲﻤﻜﺪﺭ) (20a-14), vèresin (ﻮﻳﺮﻩﺳﻦ) (36a-4), beyân êtdüğümüz (ﺑﻴﺎﻥ ﺍﻳﺘﺪﯗﻛﻤﯩﺰ) (43a-1), bês (ﺑﯩﺶ) (57b-11), yedi (ﻴﺪﻯ) (58a-3)

Çalışmamızda, şimdiye kadar hemen hemen tüm özellikleri ortaya konmuş olan Eski Anadolu Türkçesinin yeni bir dil bilgisi denemesi yapılmamış, dönemin özellikleri genel hatlarıyla verilerek bunların dışında kalan dikket çekici özellikler vurgulanmıştır.

2.1.1.2. Ünlü Uyumları

a) Kalınlık-İncelik Uyumu:

Metnimizde kalınlık-incelik uyumu hemen hemen tamdır. Günümüzde uyuma girmeyen ki aitlik ekinin dahi bazen uyuma girdiği görülmektedir. Bu durum Eski Anadolu Türkçesinin genel özelliklerindedir: altındaki (ﺍﻟﺘﻨﺪﻩ ﻐﻲ) (39b-8), başındaki (ﺑﺎﺷﻨﺪﻩ ﻐﻲ) (42a-7), evvelki (ﺍﻮﻟﻜﻲ) (46b-13), evvelkinden (ﺍﻮﻟﻜﯩﻨﺪﯨﻦ) (83a-14), dirsekdeki (ﺩﯨﺮﺳﻜﺪﻛﻲ) (18a-5)

Metinde dikkat çeken bir özellik de **lık/g, lik/g** isimden isim yapma ekinin Arapça ve

Farsça kökenli sözcüklere eklendiğinde bazen kalın ünlülü şeklinin kullanılması ve bu kullanımın da kalınlık incelik uyumunu bozmasıdır: taḫsīr līgla (تفسير ليغله) (44a-2)

b) Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu:

“Yuvarlaklık-düzlük bakımından vokal uyumunun Türkçenin ilk devirlerinden beri umumîleşip sağlam kaideler olarak ortaya çıkmadığı malûmdur. Eski Türkiye Türkçesinde ise, bu hâl devam etmekte, ayrıca eski ve yeni yazı dilimizden farklı olarak birçok sözcüklerde bir yuvarlaklaşma kendini göstermektedir (Timurtaş 2005:43).” Metnimizde, Eski Anadolu Türkçesinin diğer metinlerinde de görüldüğü gibi düzlük-yuvarlaklık uyumu yoktur. Bu dönemde, Eski Türkçede düzlük-yuvarlaklık uyumunun bulunduğu bazı sözcüklerin ve eklerin ünlülerinin uyum dışına çıktığı görülmektedir. Eski Anadolu Türkçesinde uyuma girmeyen bazı ekler metnimizde de aynı özelliği gösterirken, özellikle fiil çatılarının bağlayıcı ünlülerinde yuvarlaklaşıp uyuma girme eğilimi de görülmektedir:

büz-i-lür (بوزيلر) (19b-14), büz-ü-ldüğinden (بوزولدوكندن) (18b-13)

Düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olarak sözcük kök ve gövdelerinde görülen yuvarlaklıklar:

1. Eski Türkçeden Beri Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Aykırı Olarak Yuvarlak Ünlülü Olup, Yuvarlaklığını Eski Anadolu Türkçesinde de Koruyan Sözcükler:

ağu (اغو) (78b-8) ~ (DLT)

altun (التون) (87b-15) ~ (KB)

eyü (ايو) (6a-9) (< edgü) ~ (KTG)

ḫamu (قمو) (1b-6) (< kamuğ < kamiğ < kamağ) ~ (ETG)

kendü (کندو) (2a-4) ~ (DLT)

sidük (سدوک) (7b-1) (DLT)

2. Dudak Ünsüzleri Nedeniyle: Eski Anadolu Türkçesi Döneminde “Dudak konsonantları b, m, p tesiri ile bazı sözcüklerde yuvarlaklaşma görülmektedir (Timurtaş 2005:44).” Metnimizdeki bazı örnekler şunlardır: demür (دمور) (6b-1) (<temir) (KTG), semüz (سموز) (3b-11) (<semiz) (KB)

3. -ğ/-g Ünsüzlerinin Düşmesi Nedeniyle: Eski Anadolu Türkçesi Döneminde “Eski Türkçe devresinde mevcut olan -ğ/-g’ler düşerken kendinden önceki vokali yuvarlaklaştırmışlardır (Timurtaş 2005:43).” Bu yuvarlaklaşmanın metnimizdeki bazı örnekleri şunlardır:

şarusıyla (صاروسيله) (6a-7) (< sarığ) (ETG), aru (ارو) (31b-12) (arığ) (KB)

Metnimizde söz sonu ünsüzleri düştüğü halde ünlüleri yuvarlaklaşmayan örnekler de bulunmaktadır:

arıdalar (اريدلر) (64a-8), şarı (صارى) (67b-10)

4. Benzeşme Nedeniyle: Metnimizde, muhtemelen, -ğ/-g ünsüzlerinin düşmesi sebebiyle sözcük sonu ünlüsünün yuvarlaklaştığı sözcüklere benzeşme sonucu ‘yarı’ sözcüğünde de yuvarlaklaşma görülmektedir:

yarısı (ياروسى) (51a-13)

Yukarıda sıraladığımız sebepler dışında da Eski Anadolu Türkçesinde ve metnimizde düzlük-yuvarlaklık uyumundan çıkan sözcükler bulunmaktadır:

Eski Türkçe Döneminde düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olmayan “üçün” sözcüğü

ilk hecedeki ünlü daralması sonucu uyumdan çıkmıştır:

içün (ايچون) (90a-6)

Eski Türkçe Döneminde düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olup Eski Anadolu Türkçesinde ve metnimizde uyuma giren ve uyuma girme eğiliminde olan sözcükler de vardır:

a) İlk hecesindeki yuvarlak ünlünün etkisiyle bazı sözcüklerin ikinci hecesindeki düzdar ünlü birkaç yerde, yuvarlaklaşıp uyuma girme eğilimi göstermektedir: bürüne (طوغروله) (4a-7), ʒogrula (قورودر) (3a-12) ~ ʒurudur (قوريدر) (84b-9), ʒurıdur (برونه) (36b-15)

b) İlk hecesi düz, ikinci hecesi yuvarlak ünlülü Eski Türkçe “bedü-” sözcüğü de ikinci hecesindeki yuvarlak ünlünün ilk hecedeki düz ünlüyü yuvarlaklaştırmasıyla uyuma girmiştir: böyük (بيوك) (37a-3)

c) Eski Anadolu Türkçesinde Sözcük sonundaki -ğ/-g ünsüzünün düşmesi sonucu ünlüsü yuvarlaklaşan aru sözcüğünün de ünlüsü, metnimizde düzleşip uyuma girme eğilimi göstermektedir: arınacak (ارنه جق) (45b-3)

Eklerde Görülen Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Aykırı Yapılar

1. Eski Türkçe Döneminde de Yuvarlak Ünlülü Olan Ekler:

Fiilden İsim Yapma Eki -uʒ/-ük: şınuʒlarda (صنفلرده) (26b-13), açuʒ (اچوق) (27b-3), bölük (بلوك) (63b-1), delüklerine (دلوكلرينه) (67b-13)

Ettirgenlik Eki -dur/-dür: bildürür (بلدرر) (78a-15), ʒolduralar (طولدوره لر) (7a-4), ʒalduralar (قلدوره لر) (8a-6), döndürdüm (دوندردم) (2a-8), yedüresin (يديره سن) (4b-15),

Ettirgenlik Eki -ur/-ür: pişüreler (پیشوره لر) (79b-11), degüreler (دگوره لر) (5b-12), içüreler (اچوره لر) (54b-10), toğura (طوغره) (81b-15)

Yön Gösterme Eki -aru/-erü: ilerü (ایلرو) (23a-8) (< ilgerü) (KTG2), yoğaru (یوقارو) (24a-15) (KB)

Geniş Zaman Eki -(u)r/-(ü)r: şınur (صنر) (44a-3), şalınur (صالنور) (44b-3), yayılır (یایلر) (46a-8), kesilür (کسلور) (76b-5), bildürür (بلدرر) (2a-15)

3. Tekil Şahıs Emir Eki -sun/-sün: yatsun (یاتسون) (22a-9)

Zarf-Fiil Eki -(y)u/-(y)ü: dèyü (دیو) (46b-6)

Sıfat-Fiil Eki -duğ/-dük: olduğdan (اولدقدن) (87b-14), şardüğdan (صاردقدن) (29a-2), dedükleri (دیدوکلری) (4a-2), yèdükleri (یدوکلری) (4a-6)

Ek-fiil -dur/-dür (<durur): kasiğdadur (قاصقه در) (8b-2), tamarıdur (طمریدر) (59b-2), nāfi‘dür (نافعدر) (63a-9), göğüsdedür (گوکسده در) (8b-2)

2. Dudak Ünsüzleri Nedeniyle Eski Anadolu Türkçesinde ve Metnimizde Yuvarlak Ünlülü Olan Ekler:

1. Tekil Şahıs İyelik Eki -(u)m/-(ü): aqrānum (اقرانم) (47b-7)

Görülen Geçmiş Zaman 1. Tekil Şahıs Eki -dum/-düm: bağladum (بغلام) (9a-4), geçürdüm (کچوردم) (17b-5)

-p zarf-fiil ekinin bağlama ünlüsü Eski Türkçe Döneminde düzlük yuvarlaklık uyumuna girerken Eski Anadolu Türkçesinde yalnızca yuvarlak ünlülüdür ve eke dâhil olmuştur. Bu durum ekin bazı sözcüklerin uyum dışına çıkmasına sebep olmuştur: şarub (صارب) (13a-3), yaturup (یاتورپ) (21b-7), çeküp (چکوپ) (1b-9), gelüp (کلوپ) (5b-1)

3. -ğ/-g Ünsüzlerinin Düşmesi Sonucu Yuvarlaklaşan Ekler:

Sıfat Eki -lu/-lü (<-lġ/-lig): guşşalu (غصّالو) (87a-13), tatlu (طتلو) (89a-6), kanlu (قانلو) (12a-3), şübhelü (شبهلو) (20b-15), geyreklü (كيركلى) (26b-5)

Eski Anadolu Türkçesi Döneminde hem yuvarlak hem de düz ünlülü şekilleri kullanılan -ıcı/-ici, -ucı/-üci fiilden isim yapım ekinin ilk ünlüsü metnimizde genellikle yuvarlak ünlülüdür:

şovuducı (صودوجى) (28b-8), kuruducı (قورودوجى) (29a-12), perkişdürücü (پرکشدروجى) (35b-2), bitürücidür (بتوروجى) (4a-11)

4. Benzeşme Sonucu Yuvarlak Ünlülü Olan Ekler

İsimden İsim Yapım Eki -suz/-süz: kılısuz (قلسوز) (77a-14), vaktısüz (وقتسنز) (81a-1), şusuzluğu (صوسزلغى) (81b-10), uykusuzluğu (اويقوسزلغ) (87a-12), kemendsüz (کمندسوز) (8a-4)

İsimden İsim Yapım Eki -cuğ/cük: oğlancuğlarda (اوغلنچقرده) (8b-6), tahtacuğları (تحتجقلىرى) (41a-5), demürcük (دمورجك) (6a-9)

Görülen Geçmiş Zaman 1. Çoğul Şahıs Eki -duğ/-dük: ihtişār kılduğ (اختصار قلدق) (90b-10), ihtişār étdük (اختصار ايتدك) (72b-5)

İlgi Eki -(n)uñ/-(n)ün: yılanlaruñ başıyla (يلنلرؤك باشيله) (73a-14), bununı ‘alāmeti (بونك علامتى) (74b-10), kişinüñ kulağı (كشيناك قولاغى) (75a-12), bevlinüñ rengi (بولنك رنگى) (3b-12)

Metnimizde genel olarak düz ünlülü olmakla birlikte düzlük-yuvarlaklık uyumuna girerek yuvarlaklaşan ekler:

Fülden Fiil Yapan Çatı Eklerinin Koruyucu Ünlüsü:

Eski Anadolu Türkçesi Döneminde genelde düz, bazen yuvarlak olan bu eklerin koruyucu ünlüsü, metnimizde de tutarsızdır. Bu ünlünün metinde hem düz, hem de yuvarlak ünlülü kullanımları bulunmaktadır. Ünlünün, yuvarlak ünlülü köklere eklendiğinde uyuma girerek yuvarlaklaştığı görülmektedir: bükülür (بوکولر) (44b-2), düşürüldi (دوشورولدی) (30a-10), vurulmağdan (ورلمقدن) (36b-10), burulduqça (بورولدوقچه) (25b-14)

Sözcük Kök ve Gövdelerindeki Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Aykırı Düzlükler:

1. Eski Türkçe Döneminden Beri Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Aykırı Olarak Düz Ünlülü Olan Sözcükler: kırıdır (قوريدر) (3a-12), toğrı (طغری) (4b-5)

Ancak, bu sözcüklerde toğruldasin (طوغرولدهسن) (35a-14), kıruya (قورویه) (76b-1) örneklerinde olduğu gibi, ilk hecelerindeki yuvarlak ünlünün etkisiyle birkaç yerde, yuvarlaklaşp uyuma girme eğilimi görülmektedir.

Eklerdeki Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Aykırı Düzlükler:

1. Eski Türkçeden beri düz ünlülü olan aşağıdaki ekler, Eski Anadolu Türkçesi Döneminde ve metnimizde düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olarak sürekli düz ünlülüdür:

a. İsimden İsim Yapım Eki -cı/-ci: elekçi (الكچی) (15b-4)

b. 3. Tekil Şahıs İyelik Eki -ı/-i, -sı/-si: yarasına (یاره سنه) (12b-12), kafası (قفاسی) (31a-5), dā'iresi (دائرة سی) (60b-5), ignesi (اكنسی) (8b-11), gözine (كوزینه) (68b-9)

c. **Aitlik Eki -ğı/-gi, -kı/-ki:** altındağı (التنده غى) (39b-8), evvelki (اولكى) (46b-13)

d. **Görülen Geçmiş Zaman 3. Tekil Şahıs Eki -dı/-di:** uzandı (اوزندي) (62a-9), getürdi (کتوردى) (1b-4), eyitdi (ايتدى) (1b-14), kaldı (قالدى) (6a-10)

e. **Öğrenilen Geçmiş Zaman Eki -mış/-miş:** şovumış (صومش) (7b-15), çıkmış (چقمش) (13b-6), demişlerdür (دمشلردر) (15a-13), dönmiş (دونمش) (18a-9)

Metnimizde zarf-fiil eki **up/üp**'ün de öğrenilen geçmiş zaman eki olarak kullanıldığı görülmektedir: çıkupdur (چقپدر) (25a-10), beyān êdüpdürüz (بيان ايدوپدوروز) (44b-6), incinübdür (انجنيدر) (32b-5)

f. **2. Tekil Şahıs Pekiştirmeli Emir Eki -ğıl/-gil:** Bu ek, sürekli düz ünlülüdür: bilgil (بلگل) (26a-14), (58b-1). Metnimizde ekin **-ğıl**'lı şekli kullanılmamış, **-gil** şekliyse sadece **bil-** fiili için kullanılmıştır.

g. **Zarf-Fiil Eki -ınca/-ince:** olmayınca (اولمينجه) (4b-13), sağalmayınca (صغلمينجه) (5a-6), geçince (كچنجه) (11a-15), kesilince (كسلنجه) (12a-3)

ğ. **Öğrenilen Geçmiş Zaman Sıfat-Fiil Eki -mış/-miş:** çıkmış kemüğini (چقمش كمنى) (18b-8), oyulmuş yer (اويلمش ير) (21a-11), çürümiş yeri (جورومش يري) (30b-15), göyünmiş kandan (كوينمش قاندىن) (46a-6)

2. Eski Anadolu Türkçesi Döneminden Önce Kullanılmayan Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Aykırı Sürekli Düz Ünlülü Ekler:

a) **Zarf-Fiil Eki -ıcağ/-icek:** ılıcağ olıcağ (اللق اولجق) (8a-1), katı şarıcağ (قتى صارجق) (41a-9), şağalicek (صاغلجك) (36a-4)

3. Eski Anadolu Türkçesi Döneminde Ünlüleri Düzleşen Ekler:

a) **İsim Yapım Eki -lık/-lik:** Eski Anadolu Türkçesinde sürekli düz ünlülü olan bu ek,

metnimizde de genellikle düz ünlülüdür, ancak düzlük-yuvarlaklık uyumuna girerek yuvarlaklaştığı örnekler de bulunmaktadır. Bir örnekte de yuvarlaklık vav (و) ile gösterilmeden harekelenmiştir: kulluḡ (قولۇق) (47b-6), küstāhlıḡdur (كوستاخلقدر) (41a-6), aḡlıḡ (اقلق) (85a-10), debelik (دبليك) (26a-11)

b) Fiilden Fiil Yapan Çatı Eklerinin Koruyucu Ünlüsü: Eski Anadolu Türkçesi Döneminde genellikle düz, bazen de yuvarlak olan bu eklerin koruyucu ünlüsü, metnimizde de tutarsızdır. Hem düz, hem de yuvarlak şekilleri kullanılan bu ünlünün yuvarlak ünlülü bazı sözcüklerde uyuma girerek yuvarlaklaştığı görülmektedir: tecribe olunmuş (تجربه اولنمش) (2a-2), bulunmasa (بولنمسا) (2a-10), buluḡsa (بولوشه) (14b-9), düşürse (دوشرسه) (69b-9), eriḡür (اريشور) (54b-13), biline (بلنه) (10b-12), görünü (كورونور) (15b-7)

4. Eski Anadolu Türkçesi Döneminde Yuvarlak Ünlülü Olup Metinde -Bazen-Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Girerek Ünlüsü Düzleşen Ekler:

Sıfat eki -lu/-lü (<-lıḡ/-lig): baḡlıdur (باغليدور) (15a-9), ḡaḡalıdur (حطاليدر) (44b-10), çengellidür (چنگلليدر) (9b-7)

Fiilden İsim Yapım Eki -(y)ucı/-(y)üci (-ıḡcı/-ıḡçı): Eski Anadolu Türkçesi Döneminde hem yuvarlak hem de düz ünlülü biçimleri kullanılan bu ekin, metnimizde de yuvarlak ve düz ünlülü biçimleri kullanılmıştır: şovuducı (صودجی) (47a-8), ḡuruducıdır (قورودوجيدر) (68a-12), yumḡadıcudur (يومشادجيدر) (4a-10), açıcudur (اچيجيدر) (4a-11), bitürücü (بتوروجی) (4b-14), perkiḡtürücü (پرکشترجی) (20a-10)

2.1.1.3. Ünlü Değişimi

2.1.1.4. Yuvarlaklaşma:

Eski Anadolu Türkçesi Döneminde yuvarlaklaşma eğilimi oldukça fazladır.

Yuvarlaklaşma, Eski Anadolu Türkçesinin önemli özelliklerinden biridir. Sözcük kök ve gövdelerinde düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olarak görülen yuvarlaklıkların çeşitli sebepleri vardır:

1. Dudak Ünsüzleri Nedeniyle: Sözcük kök ve gövdelerindeki b, p, m, v dudak ünsüzleri komşuluğundaki dar ı/i ünlüleri Eski Anadolu Türkçesinde yuvarlaklaşmıştır: demürden (دمردن) (31a-11) (<temir) (KTG), semüz (سموز) (3b-11) (<semiz) (KB), yapuşsa (ياپشسه) (75a-9), (<yapşın-) (ETG)

2. -ğ/-g Ünsüzlerinin Düşmesi Nedeniyle: Eski Türkçedeki sözcük sonu -ğ/-g ünsüzleri düşerken kendinden önceki ünlüyü yuvarlaklaştırmıştır: aru (أرو) (31b-12) (<arığ) (ETG)

Sözcük sonu ünsüzleri düştüğü halde ünlüleri yuvarlaklaşmayan sözcükler de bulunmaktadır: acı (أجى) (3b-9), diri (درى) (12a-13), katı (قتى) (16a-9)

3. Benzeşme Nedeniyle: Metnimizde -ğ/-g ünsüzlerinin düşmesi nedeniyle sözcük sonu ünlüsü yuvarlaklaşan sözcüklere benzeşme sonucu ‘yarı’ sözcüğünde de yuvarlaklaşma görülmektedir. yarusı (ياروسى) (51a-13) (<yarıl-) (KB)

Metnimizde, Eski Türkçe Döneminde düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olarak düz ünlülü olan ancak Eski Anadolu Türkçesi Döneminde ve metnimizde uyuma girerek düz ünlüleri yuvarlaklaşan sözcükler de vardır:

a) İlk hecesinde yuvarlak ünlü bulunan bazı sözcüklerin, ikinci hecesindeki düz-dar ünlü, ilk hecedeki yuvarlak ünlünün etkisiyle birkaç yerde yuvarlaklaşıp uyuma girme eğilimi göstermektedir:

toğruldasın (طوغرولدهسن) (35a-14) (<toğrı) (EUTS)

ķuru (قورو) (38a-7) (<ķurı) (KB)

Metnimizde Eski Tũrkçenin, aynı durumdaki bulıt, udı- ve Őođık sۆzcũklerinin dar ũnlũlerinin uyuma girerek yuvarlaklağığı gۆrũlmektedir:

bulutlanınca (بولتلاننجه) (12a-13) (<bulıt) (KB)

uyuya (اويويه) (48b-14) (<udı-) (ETG)

ŗovuk (صوق) (56a-14) (<ŗođık) (KB)

b) İlk hecesi dũz, ikinci hecesi yuvarlak ũnlũlũ Eski Tũrkçe bedũ- sۆzcũđũnde de b dudak ũnsũzũnũn ve ikinci hecedeki yuvarlak ũnlũnũn etkisiyle ilk hecedeki dũz ũnlũnũn yuvarlaklağığı g�rũlmektedir: bۆyũk (بيوك) (59a-13)

Eklerde Gۆrũlen Yuvarlaklıklar

Eski Anadolu Tũrkçesi Dۆneminde dudak ũnsũzleri etkisiyle ũnlũleri yuvarlaklaŗan ekler:

1. Tekil ve oğul Şahıs İyelik Eki -(u)m/-(ũ)m, -(u)muz/-(ũ)mũz: akrānum (46b-7), sultānum (سلطانم) (47b-11), Metinde oğul kiŗi iyelik eki kullanılmamıŗtır.

G�rũlen Gemiŗ Zaman 1. Tekil Şahıs Eki -dum/-dũm: buldum (بولدوم) (62a-7), aldum (الدم) (17b-3), ekdũm (اكدم) (46b-2), iŗledũm (اشلدم) (9a-3)

-p zarf-fiil ekinin bađlama ũnlũsũ Eski Tũrkçe Dۆneminde dũzlũk-yuvarlaklık uyumuna girerken, Eski Anadolu Tũrkçesi Dۆneminde sadece yuvarlak ũnlũlũdũr ve eke dāhil olmuŗtur. Őađalup (صاغلوپ) (12b-2), ědũp (ايدوپ) (14b-12), olub (اولوپ) (20b-4), yaturup (ياتورپ) (21b-7), biŗũrũp (بشوروپ) (60b-9)

2. -đ/-g ũnsũzlerinin Dũŗmesi Sonucu Yuvarlaklaŗan Ekler:

Sıfat Eki -lu/-lü (<-lğ/-lig): havfludur (خوفلودر) (6a-6), bağludur (باغلودر) (22b-10), kireklüdür (کیرکلودر) (27a-5), gereklüdür (کرکلودر) (44b-7)

Fiilden İsim Yapım Eki -(y)ucı/-(y)üci (<-ıgçı/-igçi): şovuducu (صودوجی) (55b-1), kuruducudur (قورودوجی) (68a-12), bitürücidür (بتوروجیدر) (4a-11), perkişdürücü (برکشدوروجی) (34b-9)

Ancak metnimizde bu ekin düz ünlülü biçimleri de kullanılmıştır: çekici (چکيجی) (34b-12), yumşadıcı (یومشادجی) (14b-14)

3. Benzeşme Sonucu Yuvarlaklaşan Ekler

İsimden İsim Yapım Eki -suz/-süz: İsimden sıfat yapmak için kullanılan bu ekte kökün ünlüsü ne olursa olsun ek ünlüsü yuvarlaktır (Timurtaş 2005). Dolayısıyla da metnimizde vav (و) ile gösterilmeyen sözcüklerde de ek u ve ü'lü okunmuştur: kılsuz (قلسوز) (77a-14), şusuzluğu (صوسزلغی) (81b-10), kemendsüz (کمندسوز) (8a-4), kemüksüz (کمکسنز) (32a-8)

İsimden İsim Yapım Eki -cuğ/cük: tahtacukları (تحتجقاری) (41a-5), kabarcukları (قبرجقاری) (47a-14), demürcük (دمورجک) (6a-9)

Görülen Geçmiş Zaman 1. Çoğul Şahıs Eki -duğ/-dük: ihtişār kılduğ (اختصار قلدق) (90b-10), ihtişār étdük (اختصار ایتدک) (72b-5),

İlgi Eki -uñ/-üñ, -nuñ/-nüñ: yılanlaruñ (یلنلرؤک) (73a-14), bunuñ (بونک) (74b-10), kişinuñ (کشینک) (75a-12), hıyārşenbenüñ (خیارشنبک) (76b-7)

Fiilden Fiil Yapan Çatı Eklerinin Koruyucu Ünlüsü: Eski Anadolu Türkçesinde genelde düz, bazen de yuvarlak olan bu eklerin koruyucu ünlüsü metnimizde de tutarsızdır; metinde hem düz hem de yuvarlak ünlülü köklere eklendiğinde uyuma

girerek yuvarlaklaşmış şekiller mevcuttur: dökülse (دوكلسه) (83b-1), döğülmüş (دوكلمش) (84b-14), büzülse (بزلسه) (18b-12), tütulur (طوتلور) (23a-5)

2.1.1.5. Düzleşme:

Sözcük Kök ve Gövdelerinde:

- a) Eski Türkçe Döneminde yuvarlak ünlülü “töpü” ‘tepe’ sözcüğünün ünlüleri düzleşmiş, sözcük depe biçimine dönüşmüştür: depe (دپه) (59a-10) (<töpü) (ETG)
- b) Eski Türkçe “üçün” sözcüğünde ilk hecedeki ü ünlüsü, ç’nin etkisiyle daralmış ve düzleşmiştir: yara için (پاره ایچون) (67b-9) (<üçün) (BKD6)
- c) Eski Türkçede yuvarlak ünlülü olan tüp sözcüğünün ünlüsü daralarak düzleşmiştir: dişi dipleri (دیشی دیپری) (78a-2) (<tüp) (DLT)

Eski Anadolu Türkçesi Döneminde Ünlüsü Düzleşen Ekler:

- a) **İsim Yapım Eki -lık/-lik:** Eski Anadolu Türkçesinde sürekli düz ünlülü olan bu ek, metnimizde de genellikle düz ünlülüdür, ancak düzlük-yuvarlaklık uyumuna girerek yuvarlaklaştığı da görülmüştür: kulluk (قولۇق) (47b-6), sahtelük (ساحتلوق) (68b-6)
- b) **Fiilden Fiil Yapan Çatı Eklerinin Koruyucu Ünlüsü:** Eski Anadolu Türkçesi Döneminde genelde düz olan, bazen de yuvarlak şekilleri kullanılan bu eklerin koruyucu ünlüleri, metnimizde de tutarsızdır. Ekin düz şekilleri daha fazla tercih edilmiştir ancak, bazı yuvarlak ünlülü sözcüklerde uyuma girerek yuvarlaklaştığı da görülmektedir: büz-i-lür (بوزیلور) (19b-14), büz-ü-ldüğinden (بوزولدوکندن) (18b-12)

Eski Anadolu Türkçesinde Yuvarlak Ünlülü Olup Metnimizde -Bazen- Ünlüsü Düzleşen Ekler:

- a) **Sıfat Eki -lu/-lü (<-lığ/-lig):** kanlı (قانلی) (32b-8), sinirli (سکرلی) (61b-10)

b) Fiilden İsim Yapım Eki -ucı/-üci: Eski Anadolu Türkçesinde yuvarlak ünlülü olan bu ekin, metnimizde düz ünlülü kullanımları da vardır: yumşadıcı (بومشادجي) (8a-15), yédürici (بدرجي) (29a-9)

c) Ettirgenlik Eki -ur/-ür: Eski Anadolu Türkçesinde yuvarlak ünlülü olan bu ekin, metnimizde sadece bir örnekte düz ünlülü kullanımına rastlanmıştır: şaşırma (شاشرميه) (31a-7)

2.1.1.6. Daralma:

Eski Türkçedeki ilk hecesi geniş-düz ünlülü “yana” sözcüğünün ünlülerinin daraldığı görülmektedir: yine (ينه) (46a-11), (< yana) (ETG)

2.1.1.7. Genişleme:

Eski Türkçenin dar ünlülü “ıgaç” sözcüğünün, sözcük başı ünlüsü genişlemiş, sözcük ağaç biçimine dönüşmüştür: ağaçdan (اغاجدن) (31a-10), (< ıgaç) (BGTG)

2.1.1.8. Ön Damaksıllaşma:

Metnimizde Eski Türkçede art ünlülü olan bazı sözcüklerde ön damaksıllaşma görülmektedir:

dil (دل) (59b-9) (< tıl) (DLT)

imdi (امدى) (4a-12) (< amtı) (KTG)

it (ايت) (32a-11) (< it~it) (KB)

pişüreler (پشوره لر) (79b-11) (< bış-) (KB)

yine (ينه) (46a-11) (< yana) (BKD)

eyitdi (ايتدى) (20b-12) (< ayıt-) (DLT)

2.1.1.9. Art Damaksillaşma:

Yazıdan anlaşılacakla birlikte, ısıtma sözcüğünde art damaksillaşma olduğu kabul edilebilir: ısıtma (استمه) (54b-13)

2.1.1.10. Ünlü Düşmesi:

Türkçede vurgusuz ve dar orta hece ünlüsünün düşmesi çok fazla görülen bir ses olayıdır. Bazı sözcükler ünlü ile başlayan ek aldıklarında, orta hece durumunda kalan hecenin dar ve vurgusuz ünlüsü genellikle düşer. Metnimizdeki bazı örnekleri şunlardır: kırnına (قرننه) (53b-6) (< kırn-ı-nına), ağzını (اغزنی) (73b-4) (< ağ-ı-zını), burnı (بورنی) (78b-15) (bur-u-nı)

2.1.1.11. Ünlü Türemesi:

Metnimizin bazı harekeli yerlerindeki yazılışlar ve Türkçenin yapısı göz önünde bulundurularak Arapça ve Farsça bazı sözcüklerde, iki ünsüz arasında türeyen katma ünlüden söz edilebilir: zeh-i-rlenmişdür (زهرلنمشدر) (9b-7), ‘ac-i-zlenür (عجلنور) (15b-15)

2.1.2. Ünsüzler

2.1.2.1. Sözcük Başı Ünsüzleri

2.1.2.1.1. b- ünsüzü

b- > v-

Eski Türkçe sözcük başı b ünsüzü, şu sözcüklerde v ünsüzüne dönüşmüştür: varmaz (وارمز) (16a-11), vardır (واردر) (88a-9), vèreler (ویره لر) (51b-2)

b- > p-

Eski Türkçe sözcük başı b ünsüzü yalnızca şu sözcükte p ünsüzüne dönüşmüştür:

pişüreler (پیشوره لر) (79b-11) (< bış-) (KB)

Metnimizde bu sözcük sadece bir yerde p'li kullanılmıştır. Diğer kullanımlar b'lidir.

b- > Ø

Eski Türkçe bol- 'olmak' eyleminin sözcük başı b- sesi, v- üzerinden düşmüştür: hōş
ola (خوش اوله) (79b-12).

p- = b-

Günümüz Türkçesinde sözcük başı b ünsüzünün p ünsüzüne dönüşmesi sonucu
parmak şeklini alan barmak sözcüğünün metnimizde hem b'li ve hem de p'li şekilleri
bulunmaktadır: barmak (برماق) (4a-6), parmaklarıyla (پرماقلا) (37a-1)

2.1.2.1.2. k- ünsüzü

k- > g-:

Eski Türkçe sözcük başı k ünsüzünün, yazıdan anlaşılacakla birlikte, bugünkü
biçimlerine bakarak genellikle tonlulaştığı kabul edilmektedir:

gire (كره) (12b-10), gögere (كوكره) (16a-7), gögsin (كوكسن) (18b-15), gömülür
(كوملور) (53a-8), gönjülden (كوكلندن) (11b-13), göresin (كوره سين) (13b-5)

k- =k-

Metinden alınan aşağıdaki sözcüklerde bugünkü biçimlerine bakarak sözcük başı k
ünsüzünün korunduğu kabul edilebilir: kendü (كندو) (9b-1), kesmeyesin (كسمياسين)
(13a-13), kiçirek (كچرك) (77a-3), kişinüñ (كشينك) (77b-5)

2.1.2.1.3. t- ünsüzü

t- > d-, t- = t-, t- ~ d-

t- > d-

Bu değişim, genellikle ince ünlü sözcüklerde meydana gelmiştir:

dédük (د يدوك) (86a-9) (< te-) (DLT)

degme (دكمه) (15a-10) (< tegme) (KB)

degürmeyesin (دكورميه سين) (35a-3) (< tegür) (ETG)

deleler (دلا لر) (7a-8) (< tel-) (DLT)

depe (د په) (59a-10) (< töpü) (BKD)

depreden (د پردن) (36b-9) (< tebre-) (ETG)

deriņ (دريڻك) (12b-9) (< teriņ) (DLT)

dilini (د يلنى) (14a-8) (< tıl) (DLT)

ditreye (دتره به) (30b-13) (< titre-) (ETG)

dürlü (دورلو) (5a-14) (< türüg) (EUTS)

diri (د یرى) (20b-3) (< tirig) (EUTS)

demürden (دمردن) (31a-11) (< temir) (ETG)

Art ünlü sözcüklerde ise bu bakımdan karışıklık vardır.

t- = t-: Aşağıdaki örneklerde “t” korunmuştur:

ṭalaḳ (طلق) (58a-15) (DLT)

ṭoęururken (طوغررکن) (81b-13) (KB)

ṭoęuzıncı (طقوزنجى) (2b-4) (KTK)

t-> d- Aşağıdaki örneklerde t->d- değişimi olmuştur:

dağı (دخي) (8a-13) (< tağı) (ETG)

damağ (دمق) (35a-5) (< tamgağ) (ETG)

t- ~ d- Aşağıdaki örneklerde t- ~ d- nöbetleşmesi görülmektedir:

dırnağ (درنق) (6a-1)

tırnağların (طرنقلرين) (82a-7)

dağlayasın (داغلياسن) (47a-1)

tağlayalar (طاغليار) (6b-1)

damarları (دمرلري) (2b-15)

tamarı (طمري) (48a-5)

doludur (دوليدر) (35b-10)

tolu (طولو) (3b-8)

dura (دوره) (74a-11)

tura (طوره) (75b-11)

dutasın (دته سين) (4b-8)

tutasın (طوته سين) (16b-15)

datdurmayeralar (داتدرمييه لر) (89b-7)

fatlu (فتلو) (57a-1)

duyarsa (دويرسه) (24a-2)

tuyarsa (طويرسه) (12b-12)

2.1.2.1.4. y- ünsüzü

y-> Ø

Sözcük başındaki -y ünsüzü genel olarak korunmuş, ancak kimi zaman dar ünlüler önünde düşmüştür.

ılıcağken (الجاغكن) (47a-10) (< yılığ) (ETG)

2.1.2.2. Sözcük İçi ve Sözcük Sonu Ünsüzleri

2.1.2.2.1. -b ünsüzü

-b > Ø:

Eski Türkçenin sub sözcüğünde, sözcüğün yalın biçiminde -b sesinin -v üzerinden düştüğü: şu (صو) (49a-6) (<sub) (ETG) görülmektedir.

2.1.2.2.2. -ç ünsüzü

-ç > -c

Aslî uzun ünlü ile kurulmuş tek heceli sözcüklerin sonundaki tonsuz ç ünsüzü, ünlü ile başlayan bir ekten önce tonlularak c ünsüzüne dönüşür:

ucı (اوجى) (4b-5)

2.1.2.2.3. -d ünsüzü

-d > -y-:

Eski Türkçenin sözcük içi “d”leri y sesine dönüşmüştür:

ayırtlayup (ايرتليوپ) (78a-3) (<adırtlamak) (EUTS)

ayağında (اياغنده) (79b-11) (<adağ) (ETG)

böyü-k (بيوك) (88a-5) (<bedük) (DLT)

eyüdür (ايودر) (6a-9) (<edgü) (KB)

uyuya (اويويه) (48b-14) (<udı-) (ETG)

-d > -t-

işitmeye (اشتميا) (76b-15) (<êşid-) (ETG)

2.1.2.2.4. -ğ-, -g-, -ğ-, -g ünsüzleri

-ğ- > -v-:

şovukluğına (صوقلوغنه) (< şoğı-) (DLT)

ğ, g > Ø

Eski Türkçe Dönemindeki çok heceli sözcüklerin ve eklerin sonunda bulunan -ğ/-g ünsüzleri Eski Anadolu Türkçesi Döneminde düşmüştür. Bu olayın metnimizdeki bazı örnekleri şunlardır:

a) Çok Heceli Sözcüklerin Sonunda:

aru (ارو) (31b-12) (< arığ) (KB)

diri (دری) (12a-13) (< tirig) (EUTS)

ķamu (قمو) (1b-5) (< ķamağ) (ETG)

ķatı (قتی) (3b-11) (< katığ) (DLT)

ulu (ولو) (82a-9) (< uluğ) (ETG)

b) Eklerin Sonunda:

Sıfat Eki -lığ/-lig:

ķatlu (طتلو) (89a-6) (< lığ)

dürlü (دورلو) (1b-3) (< lig)

ğuşşalu (غصلو) (58b-14) (< lığ)

ķuvvetlü (قوتلو) (60b-8) (< lig)

Belirtme Hâli Eki: Eski Anadolu Türkçesi Döneminde Eski Türkçenin -(ı)ğ/-(i)g belirtme hâl eki ünsüzü düşmüş, ekin koruyucu ünlüsü ek durumuna geçmiştir.

ķabarcuķları (قبرجقلىرى) (47a-14) (< ķabarcuķlar-ıg)

şarğıy1 (صارغی) (23a-13) (< şarğı-y-ıġ)

uçı (اوچی) (18a-7) (< uç-ıġ)

c) Ek veya Hece Başında:

Aşağıdaki eklerin başındaki ġ/g- ünsüzü genellikle düşmüştür

Yönelme Hâl Eki -a/-e < -ġa/-ge: şuyına (صوینه) (74b-14), yöresine (یورسینه) (39a-11)

İsimden Geçişli Fiil Türetme Eki -ar/-er < -ġar/-ger: ağarmaya (اغر میه) (71b-8)

Yön Gösterme Eki -aru/-erü < -ġaru/-gerü: ilerü (ایلرو) (23a-8) (< ilgerü), yoġaru (یقارو) (6a-5) (< yoġgaru), iġerüden (ایچرودن) (8b-3) (< iġgerü)

Sıfat-Fiil Eki -an/-an < -ġan/-gen: ol-an (اولن) (77b-8), götür-en (کتورن) (82a-5)

Zarf-fiil Eki -ınca/-ince < -ġınça/-ginçe: varınca (وارنجه) (24a-12), bitince (بتنجه) (34a-1)

2.1.2.2.5. -ķ-, -k-, -ķ-, -k ünsüzleri

-ķ->-ġ-:

Bu deġişim metnimizde sadece daġı (دخی) (35a-3) (< taġı) (ETG) sözcüğünde görölmektedir.

-ķ-, -k > -ġ-, -g

a) Aslî uzun ünlü ile kurulmuş tek heceli sözcüklerin sonundaki tonsuz ķ ünsüzü, ünlü ile başlayan bir ekten önce tonlulaşarak ġ ünsüzüne dönüşür: ağını ‘akını’ (beyazını) (اغنی) (84b-11)

b) İki ve daha çok heceli sözcüklerin sonundaki -k ve -ğ ünsüzleri, sözcük ünlüyle başlayan bir ek aldığı anda tonlularak -ğ ve -g'ye dönüşürler.

kabuğın (قبوغن) (85a-9)

toprağa (طپراغه) (3a-14)

kemüğe (كمكه) (12b-10)

köpricegi (كوپريجكى) (15a-11)

ayağın (اياغك) (16b-7)

ëtdüğümüz (ايتدوكمز) (18a-13)

-k, -k > Ø

Sözcük sonunda bulunan -k/-k ünsüzleri, sözcük, son sesinde -k/-k ünsüzü bulunduran -cuğ/-cük, -cağ/-cek küçültme eklerinden birini aldığı anda düşer:

ılıcağ (اليجق) (60b-15) (< ılık)

2.1.2.2.6. -l- ünsüzü

-l-> Ø

getüresin (كچوره سين) (21b-1) (< keltür-) (EUTS)

Eski Türkçenin “ol” zamir ve sıfatı, metnimizde de genellikle “ol” biçimindedir ancak o biçimi de kullanılmıştır.

o hastayı (او خستهء) (41b-4), oña (اوكه) (47a-5)

2.1.2.2.7. -n Ünsüzü

-n > -n

Bu değişme metnimizde birkaç örnekte görölmektedir:

barmağınıla (برماغنيله) (12a-9) irini (ايريني) (30a-11)

Ayrıca metnimizde bir yerde geçen deg-se-n (دكسن) (12a-9) örneğindeki iyelik kökenli 2. tekil şahıs eki, kef (ك) veya sağır kef (كڭ) ile yazılması gerekirken, nun (ن) ile yazılmıştır. Bu yazımdan, ekin $\eta > n$ dönüşümüne uğradığı düşünölebileceği gibi, bu biçimin yanlış yazım olduğu da söylenebilir.

2.1.2.2.8. –p ünsüzü

-p > -b

Tek heceli bazı sözcüklerin sonundaki tonsuz p ünsüzü, ünlü ile başlayan bir ekten önce tonlulaşarak b ünsüzüne dönüşür: dibinden (د بندن) (16b-6), abı (قابی) (51a-9)

2.1.2.2.9. –t ünsüzü

-t > d-

a) Bazı tek heceli sözcüklerin sonundaki tonsuz t ünsüzü, ünlü ile başlayan bir ekten önce tonlulaşarak d ünsüzüne dönüşür: südi ‘süti’ (سودی) (53a-12)

b) İki ve daha çok heceli sözcüklerin sonundaki -t ünsüzü, sözcük ünlüyle başlayan bir ek aldığında tonlulaşarak -d’ye dönüşür.

ilede (الده) (9a-8)

eydür (ايدر) (17b-6)

işidürsin (اشيدرسن) (29a-2)

2.1.2.3. Tonlulaşma:

2.1.2.3.1. Aslı Uzun Ünlüler Nedeniyle Tonlulaşma:

Aslî uzun ünlü ile kurulmuş tek heceli sözcüklerin sonundaki tonsuz p, t, k, k, ve ç ünsüzleri, ünlü ile başlayan bir ekten önce tonlularak b, d, ğ, g ve c ünsüzlerine dönüşürler:

südiyle (سوديله) (76a-8)

dibine (دبنه) (77b-4)

ucı (اوجى) (4a-3)

2.1.2.3.2. Ünlüler Arası Durumda Tonlulaşma:

t > d: iki ve daha çok heceli sözcüklerin sonundaki -t ünsüzü, sözcük ünlüyle başlayan bir ek aldığı anda tonlularak -d'ye dönüşür:

ilede (الده) (9a-8)

eydür (ايدر) (17b-6)

işidürsin (اشيدرسن) (29a-2)

2.1.2.4. Ünsüz Türemesi:

2.1.2.4.1. v- Türemesi:

Metnimizde vur- (<*ür-) sözcüğünde görülmektedir. Metinde bu sözcüğün hem “ur-” hem de “vur-” biçimleri kullanılmıştır:

vuralar (وره لر) (60b-9), urasın (وره سن) (4b-14)

2.1.2.4.2. -y- Türemesi:

Eski Anadolu Türkçesi Dönemi metinlerinde ve daha önceki ve sonraki dönem metinlerinde kullanılan y yardımcı ünsüzü için türeme denebilir. Türkçenin yapısı gereği, ünlüyle biten bir köke, yine ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde araya -y-

yardımcı ünsüzü girmektedir: şaklayasın (صقلايسين) (5a-11), şargıyı (صارغی) (23a-13), tencereye (تنجره یه) (64b-9)

Ek-fiilin çekimlerinde, -birleşik yazılışlarda- ünlü ile biten kök ve gövdelere geldiğinde araya -y- yardımcı ünsüzü girer:

çökdüyise (چوكدیسه) (38b-12)

ile edat ve bağlacının birleşik yazımında da yine aynı durum söz konusudur: şargıyla (صارغیله) (43a-8), ökçeyile (اوکچیله) (45a-7)

2.1.2.5. Ünsüz İkizleşmesi:

Eski Türkçe sözcük içi s ünsüzü birkaç örnekte, bazı seslerin düşmesi ya da değişmesi sonucu ikizleşmiştir:

ıssı (اسی) (48a-10) ‘sıcak’ (< isig) (ETG)

2.1.2.6. Ünsüz Uyumu:

Tonsuz ünsüzle biten kök ve gövdelere gelen eklerin başındaki tonlu ünsüzler bu dönemde ve metnimizde eklerin yazımlarının kalıplaşmış olması sebebiyle uyuma girmemektedirler: bāselīqden (باسلیقدن) (51b-5), çokdan (چوقدن) (52a-2), şovukdur (صوقدر) (66a-12), kıraṭdur (قیراطر) (72b-5), vaḡtda (وقتده) (78a-5)

Ancak metnimizde ünsüz uyumunun görüldüğü örnekler de tespit edilmiştir: ağaçtan (اغاچتان) (26a-12), şaruḡtan (صارقتن) (40a-5), oḡtan (اوقتان) (26a-12)

Bu örnekler elimizdeki metnin istinsah tarihinin geç oluşuyla ilgili olabilir.

2.1.2.7. Hece Yitimi:

Bu ses olayına metnimizdeki tek örnek, ek-fiil olarak kullanılan durur’un -dur/-dür

şeklinde ekleşmiş biçimdir.

yağlıştır (ياكلىشدر) (26a-15), gerekdir (كركدر) (27a-2)

2.1.2.8. Hece Binişmesi:

çiyneyümez (جينييمز) (çiyne-y-ü u-maz) (6a-13)

2.2. Biçim Bilgisi

2.2.1. Sözcük Yapımı

2.2.1.1. İsimden İsim Yapan Ekler:

2.2.1.1.1. **-cağ/-cek:** İsimlerden, küçültme ifade eden isimler türetir.

ısıcağ (اسجق) (6a-7), ılıcağ (الجبق) (8a-1), delücek (دلوجك) (8a-3), köpricegi (كوپريجكى) (15a-11)

2.2.1.1.2. **-cı/-ci, -çı/-çi:** İsimlerden, meslek ve uğraşı isimleri türetir.

elekçi (الكچى) (15b-4)

2.2.1.1.3. **-cuğ/-cük:** İsimlerden, küçültme ve sevgi ifade eden isimler türetir.

oğlancuıklarda (اغلانجقلرده) (16b-9), azacuğ (ازهجق) (22a-12), tahtacuıkları (تحتہجقلىرى) (41a-5), demürcük (دمورجك) (6a-9)

2.2.1.1.4. **-cıl/-çil:** İsimlerden, benzerlik anlamı taşıyan isimler türetir.

ağcıl (اقچل) (48b-15)

2.2.1.1.5. **-layın/-leyin:** İsimlerden zarf türeten ektir.

gitdüginleyin (گتدوگنلین) (46b-15)

2.2.1.1.6. **-lık/-lik:** İsimlerden soyut isimler türeten işlek bir ektir. Bu ekin ünlüsü

genel olarak düzlük yuvarlaklık uyumuna girmemektedir, ancak bazı yuvarlak ünlülü gövdelere eklendiğinde yuvarlaklaşmaktadır. Bu ek Arapça ve Farsça kökenli bazı sözcüklere eklendiğinde ise kalınlık-incelik uyumuna girmemektedir:

aklık (افلق) (85a-10), sağlık (صاغلاق) (1b-5), cerrâhlık (جرءالحق) (4a-2), debelik (دبليک) (26a-11), perkligi (پرکلکی) (18a-5), dirliği (درلکی) (21a-4), tağsırlıgla (تقسیرليغله) (44a-2)

2.2.1.1.7. -lu/-lü (< -lığ/-lig): İsimlerden isim türeten en işlek ektir.

bağludur (باغلودر) (22b-10), tatlu (طتلو) (57a-1), guşşalu (غصلو) (58b-14), kuvvetlü (قوتلو) (60b-8), nezlelü (نزله لو) (83a-15)

2.2.1.1.8. -(i)nci/-(i)nci, -(u)nci/-(ü)nci: İsimlerden sıra sayı sıfatları türetir.

dördüncü (دوردونجی) (89a-2), ikinci (اکنجی) (2a-15), beşinci (بشنجی) (2b-1), üçüncü (اچنجی) (10a-9), tokuzuncı (طقوزنجی) (26a-8)

2.2.1.1.9. -(i)rağ/-(i)rek: İsimlerden, karşılaştırma bildiren isimler türetir.

kiçirek (کچرک) (77a-3), yegregın (يکرکن) (10b-13)

2.2.1.1.10. -sağ/segü: Renk isimlerine gelerek benzerlik bildiren isimler türeten ektir.

kızılsağı (قزلصغو) (3b-8), karasağı (قره سغو) (3b-13)

2.2.1.1.11. -suz/-süz: Yokluk bildiren isimler türeten ektir.

kılsuz (قلسوز) (77a-14), uykusuzluğ (اویقوسزلغ) (87a-12), kemendsüz (کمندسوز) (8a-4)

2.2.1.2. Fiilden İsim Yapan Ekler

2.2.1.2.1. -ağan/-egen: Fiillerden, alışkanlık bildiren isimler türetir.

çıkağan (چقغان) (15b-4), olağandır (اولغندر) (26a-4),

2.2.1.2.2. -di/-di, -du/-dü: Edilgen çatı eki -(i)n üzerine gelen isim yapım ekidir.

kazındısıyla (قزندسیله) (5b-15)

2.2.1.2.3. -ğan/-gen: Aslında sıfat-fiil ekidir.

ısrığan (اسرغان) (90a-3), işegen (اشکن) (78b-13)

2.2.1.2.4. -ma/-me: Aslında isim-fiil eki olan bu ek, kalıcı isimler de yapar.

ısıtma (استمه) (54b-13), degme (دکمه) (37b-7)

2.2.1.2.5. -mağ/-mek: Aslında isim-fiil eki olan bu ek, kalıcı isimler de yapar.

yemek (ییمک) (34b-13), yemegi (ییمکی) (54a-11),

2.2.1.2.6. -u/-ü (< -ığ/-ig): Fiillerden isim türetir.

sancuya (سنجویه) (60a-5),

2.2.1.2.7. -(y)ucı/-(y)üci, -(y)ıcı/-ıcı (-ığçı/-igçi): Eski Anadolu Türkçesinde genellikle yuvarlak ünlülü olan bu ek, metnimizde hem yuvarlak, hem düz ünlülü olarak görülmekte, düzlük-yuvarlaklık uyumu açısından karışık bir durum sergilemektedir.

kuruducudur (قورودوجیدر) (68a-12), şovuducu (صوودجی) (11b-10), bitürücü (بتوروجی)

(12a-6), perkişdürücü (پرکشدوروجی) (34b-9)

2.2.1.2.8. -uğ/-ük: Fiillerden isim türetir.

şınuğ (صنق) (35a-1), yaruğ (یارق) (36b-1), şaruğ (صارق) (40a-5), delük (دلک) (50b-4),

bölük (بلوک) (53b-6)

2.2.1.3. İsimden Fiil Yapan Ekler

2.2.1.3.1. **-a/-e:** İsimlerden hem geçişli hem geçişsiz fiiller türetir.

қанамасын (قنمسنی) (59b-8), oynamaya (اويناميه) (16a-8), beşzer (بکزر) (26a-14)

2.2.1.3.2. **-(a)l/-(e)l:** İsimlerden, geçişsiz fiiller türeten yapım ekidir.

şağala (صاغله) (36a-1), kocaldur (قوجلدور) (86b-5)

2.2.1.3.3. **-(a)r/-(e)r:** İsimlerden geçişsiz fiiller türetir.

ağarmaya (اغرميه) (71b-8), gögermez (گوگرمز) (38a-8), kızarmaz (قزرمز) (11a-14)

2.2.1.3.4. **-at/-et:** İsimlerden, geçişli fiiller türetir.

gözede (كوزده) (4a-5)

2.2.1.3.5. **-ıq/-ik:** İsimlerden geçişsiz fiiller türetir.

gözükür (كوزوكور) (68b-9)

2.2.1.3.6. **-la/-le:** İsimlerden, hem geçişli hem geçişsiz fiiller türeten işlek bir ektir.

başlaya (باشليه) (48b-8), yenilemeye (يگلميه) (11b-8), söylemeye (سويلميه) (33b-3),

terleye (ترليه) (48a-4)

2.2.1.4. Fiilden Fiil Yapan Ekler:

2.2.1.4.1. Edilgen çatı eki:

-(i)l/-(i)l: Ünsüz ile biten fiilere gelen edilgen çatı ekidir. Ekin bağlayıcı ünlüsü genellikle düzdür. Ancak bu ünlünün bazen uyuma girip yuvarlaklaştığı da görülmektedir.

açılursa (اچيلورسه) (50a-9), yaradılmışdur (يرادلمشدر) (58a-14), yenilmez (ينلمز)

(63b-11), kesilince (كسلنجه) (12a-3), tütulur (طوتولور) (20b-2), düşürülmez (دوشرلمز) (23a-6)

-n: Genellikle ünlü ile biten eylemlere gelen çatı ekidir.

ayırtlanmaz (ایرتلنمز) (26b-4), dolanmadın (دولنمدن) (48b-7)

2.2.1.4.2. Dönüslü Çatı Eki:

-(ı)n/-(i)n: Ekin koruyucu ünlüsü genellikle düz olmakla birlikte, nadiren uyuma girip yuvarlaklaştığı görülmektedir.

uyanmaya (اوينميه) (79a-11), sürüneler (سورونلر) (88b-15)

2.2.1.4.3. İşteş Çatı Eki:

-(ı)ş/-(i)ş:

gicişe (كجيشه) (48b-6)

2.2.1.4.4. Ettirgen Çatı Eki:

Hem geçişli hem de geçişsiz fiillerden geçişli fiiller türeten ettirgen çatı ekleri:

-dur/-dür: qarışduralar (قرشدره لر) (88a-13), yédürelər (یدوره لر) (79b-4), kızdura (قزدره) (84b-7), döndürdüm (دوندردم) (2a-8), bildürür (بلدرر) (2b-3)

Geçişsiz fiillerden geçişli fiiller türeten ettirgen çatı ekleri:

-ur/-ür: degürelər (دهکره لر) (5b-12), içürelər (اچوره لر) (6a-14), geçürelər (کچوره لر) (6b-2), yaturasın (ياتره سين) (9a-1)

-ar/-er: gideresin (کيدهره سين) (30a-10), çıkarasın (چقاره سن) (30b-3), kōparasın (قوپره سن) (19a-8)

-(i)t/-(i)t: oynatmaya (اوينتميه) (35b-6), kaynatmaz (قاينتمز) (28b-12), akıtmayalar (اقتمیلر) (58b-10)

2.2.2. İsimler

2.2.2.1. İsim Çekimi

2.2.2.1.1. Çokluk Eki:

-lar/-ler: çıbanlar (چبانلر) (59a-8), yakılardan (ياقلردن) (24b-2), sivilcigler (سولجکلر) (60b-1), temrenlerin (تمرنلرین) (2b-2)

2.2.2.1.2. İyelik Ekleri:

İyelik eklerinin 1. tekil ve çoğul şekillerinde koruyucu ünlü her zaman yuvarlak, 3. kişi tekil ve çoğul şahıslarda ise düz ve yuvarlak olarak kullanılmıştır.

1. Tekil Şahıs: -(u)m/-(ü)m: akrānum (اقرانم) (47b-7)

3. Tekil Şahıs: -ı(n), -i(n) / -u(n)/-ü(n), -sı(n)/-si(n): ayası (ایاسی) (61b-11), edviyyesi (ادویسی) (64b-1), ‘alāmeti (علامتی) (20b-8), ağzı (اغزی) (20b-4), ödünü (اودونی) (20b-4)

1. Çoğul Şahıs: -(u)muz/-(ü)müz: beyān étdüğümüz (بیان ایتدوکمز) (16a-4), dedüğümüz (دیدوکمز) (24b-12)

3. Çoğul Şahıs: -ları/-leri: gıdāları (غدالری) (51b-11), gözleri (کوزلری) (81b-10)

2.2.2.1.3. İsim Hâl Ekleri:

2.2.2.1.3.1. Tamlayan Hâli (genitif): -(n)uŋ/-(n)üŋ: yaprağınuŋ (یپره غنک) (83a-6), kafanuŋ (قفانک) (32b-9), senüŋ (سنک) (35b-3), köprücegüŋ (کوپروچکک) (37b/1)

2.2.2.1.3.2. Yönelme Hâli (datif): -a/-e: Ünlü ile biten sözcüklerde araya -y- bağlayıcı ünsüzü girer. yanına (یاننه) (37b-15), kişiye (کشیه) (79b-9), kemüğe (کموکه) (80a-8)

2.2.2.1.3.3. Bulunma Hâli (lokatif): -da/-de: başında (باشنده) (82a-2), şınuqlarda (صنقلرده) (26b-13), üstinde (اوستنده) (60a-9), gevdede (گوده ده) (13a-8)

2.2.2.1.3.4.Çıkma Hâli (ablatif): -dan/-den: göğsinden (گوكسندن) (16a-9), âdemden (ادمدن) (37b-4), cirâhatdan (جراحتدن) (68a-15)

2.2.2.1.3.5. Belirtme Durumu (akuzatif): Metnimizde, belirtme durumu ekinin Eski Anadolu Türkçesindeki iki biçimi görülmektedir.

a) -(y)ı/-(y)i: Sözcüğün yalın haline ünsüz ile bitiyorsa -ı/-i, ünlü ile bitiyorsa araya -y- koruyucu ünsüzü alarak gelir. 3. şahıs iyelik eklerinden sonra ise zamir n'si ile birlikte kullanılır: şaru şuyı (صارو صوی) (68b-3), ma'deyi (معه یی) (69a-3), debeyi (دبه یی) (8b-1), yakıyı (یاقی) (15a-4), barmaklarını (برمقلرینی) (16a-11)

b) 3. Kişi İyelik Ekinden Sonra Gelen -n: kürek çıkuğ-ı-n (کورک چقغن) (17b-12), gögercin boğ-ı-n (گوجرین بوغن) (50b-1)

2.2.2.1.3.6. Eşitlik Hâli (ekvatif): -ca/-ce: dānesince (دانه سنجه) (75b-5), dilince (د لنجه) (2a-7), bunca (بونجه) (9b-11), uzunca (اوزونجه) (27b-12)

2.2.2.1.3.7. Vasıta Hâli (enstrümental): Bu durum, bağlama edatı ile'nin ekleşmiş biçimi ile oluşmuştur: barmağıla (برماغیله) (9b-12), uyuşuğıla (ایوشوغیله) (11b-6), ökçeyile (اوکچیله) (45a-7), şafrâyıla (صفرایله) (46a-6)

Eski vasıta hâl eki -n, metinde sadece birkaç sözcükte görülmektedir: vaktın (وقتین) (61b-2)

2.2.2.1.3.8. Yön Gösterme Eki (Direktif): -aru/-erü, -ra/-re: Yer zarfları türeten bu ekler metnimizde kalıplaşmış olarak şu sözcüklerde görülmektedir: yoğaru (یوقارو) (8a-6), içerü (ایچرو) (20a-5), ilerü (ایلرو) (23a-8)

2.2.3. Sıfatlar

2.2.3.1. Niteleme Sıfatları: Metnimizde görülen bazı niteleme sıfatları şunlardır:

şırça (kabda) (صرچه) (71b-15), bitürücü (melhem) (بتوروجي) (12a-6), cümle (şınıklar) (جمله) (32b-14), şaru (helîle) (صارو) (51b-9), tatlu (nār) (طئلو) (57a-1), guşşalu ve kaķımış (kişilerden) (غصلو و ققيمش) (58b-14), nezlelü (başa) (نزله لو) (83a-15), kara (it) (قاره) (32a-11), ak (kabarcuğı) (اق) (48b-15), şovuk (şu) (صووق) (49a-6), galiz (ta‘amlardan) (غليظ) (52b-1), yufka (yèrlere) (يوفقه) (62a-1)

2.2.3.2. Belirtme Sıfatları: Bu sıfatlar işaret, sayı, belirsizlik ve soru sıfatlarıdır.

Metnimizde görülen bazı belirtme sıfatları şunlardır:

2.2.3.3. İşaret Sıfatları: Eski Anadolu Türkçesinde kullanılan işaret sıfatları “bu, şu, ol ve şol”dur. Metnimizdeki bazı örnekler şunlardır:

bu (yakınuğ) (بو) (62a-6), şol (kişiler) (شول) (68b-6), ol (şarımsağı) (اول) (75a-14), o (yèri) (او) (12a-8), şu (hastanuğ) (شو) (49b-6)

2.2.3.4. Sayı Sıfatları: Bu sıfatlar isimleri sayı yoluyla belirten sıfatlardır.

Metnimizdeki bazı örnekler şunlardır:

2.2.3.4.1. Asıl Sayı Sıfatları: iki (gün) (ايكى) (55b-4), yüz (yıl) (يوز) (71b-7), yetmiş sekiz (pāredür) (يتمش سكين) (58a-6)

2.2.3.4.2. Sıra Sayı Sıfatları: altıncı (bāb) (التنجى) (2b-2), toķuzuncı (bāb) (طقوزنجى) (26a-8), üçüncü (gün) (اوچنجى) (33b-11)

2.2.3.4.3. Üleştirme Sayı Sıfatları: -(ş)ar/-(ş)er ekiyle kurulmaktadır: altışar (mışķāl)

(التيشر) (72b-13), ikişer (barmağla) (ايكيشر) (36a-11), üçer (dirhem) (اوچر) (52a-8),

2.2.3.5. Belirsizlik Sıfatları:

birkaç (gün) (برقچ) (76a-6), bir nice (yıl) (بر نیجه) (89b-4), her (gün) (هر) (89b-11), her bir (barmağın) (هر بر) (19b-8), kamu (ni‘metlerün) (قامو) (1b-5).

2.2.3.6. Soru Sıfatları:

kaç (gün) (قاچ) (25a-1), ne (deñlü) (نه) (13a-5)

2.2.3.7. Sıfatlarda Karşılaştırma:

-rak/-rek ekiyle yapılmaktadır. Ünsüzle biten gövdelerden sonra bazen araya -ı/-i- bağlayıcı ünlüsü girer: kiçirek (کچرک) (77a-3) yegregidür (یکرکیدر) (1b-5)

2.2.4. Zamirler

Metnimizde kullanılan bazı zamirler şunlardır:

2.2.4.1. Şahıs Zamirleri: ben (بن) (27a-15), sen (سن) (30b-2), (ol, o, a) anuñ (انوك) (36a-3), biz (بز) (72b-5), siz (سيز) (1b-10), (onlar) anlar (انلر) (16a-13)

2.2.4.2. İşaret Zamirleri: bu-nuñ (بونك) (20b-8), şu-ndan (شوندن) (18a-7), a-ndan (اندن) (24a-3), bunlar-a (بونلره) (26a-13), anlar-uñ (انلرؤك) (27a-11)

2.2.4.3. Dönüşlülük Zamiri: kendünđen (كندوكدن) (32a-2), kendü (كندو) (65b-1), kendüsi (كندوسی) (31a-2)

2.2.4.4. Soru Zamirleri: kime (كمه) (77b-1), neyle (نيله) (4a-9)

2.2.4.5. Belirsizlik Zamirleri: birisi (برسى) (18b-3), biri (برى) (20a-2), cümlesine (جمله سنه) (62a-13), her birinden (هر برندن) (72b-9)

2.2.5. Zarflar

2.2.5.1. Yer-Yön Zarfları: Metnimizde görülen bazı yer-yön zarfları şunlardır:

gêrû (كرو) (78a-6)

içerü (ايچرو) (84b-15)

yokaru (يقارو) (6a-5)

ilerü (ايلرو) (23a-8)

2.2.5.2. Zaman Zarfları: Metnimizde görülen bazı zaman zarfları şunlardır:

andan: andan ‘ilâc êde (اندن) (4a-5)

aşsızın: aşsızın mı oldı teftîş êdesin (اگسزین) (31a-10)

evvel: evvel gerekdür kim ıssı şu ile yumşadasın (اول) (35b-8)

imdi: imdi saña bir vaşyyet êdeyim (امدی) (47b-9)

kaçan: kaçan bir kişi bevâşîr olsa (قچان) (78b-6)

2.2.5.3. Durum Zarfları: Metnimizde görülen bazı durum zarfları şunlardır:

açla : şabâh açla (اچله) on beş dirhem içeler (56a-5)

ba‘zı kez : ba‘zı kez (بعضى كز) şışer ammā kızarmaz (62b-11)

bile : iç derisine bile (بله) dutalar (5b-13)

böyle : cehdüñ böyle (بويله) olsun (11b-3)

öyle : ol dağı öyle (ايله) olur (20b-3)

2.2.5.4. Miktar Zarfları: Metnimizde görülen bazı miktar zarfları şunlardır:

az : yemeği az (از) yeye (54b-10)

birez : kim birez (برز) kavî ola (63a-4)

çok : ‘avrat çok (چوق) hayz görse (87b-11)

azacuk : ol taşu azacuk (ازه جق) kımıldadalar (22a-12)

2.2.5.5. Soru Zarfları: Metnimizde sadece “nice” soru zarfı örneğine raslanmıştır:

nice : anuñ yarasına nice (نیجه) tîmār olınur (27b-4)

2.2.6. Edatlar

2.2.6.1. Çekim Edatları: Metnimizde görülen bazı çekim edatları şunlardır:

2.2.6.1.1. Yalın Hâl ile Kullanılan Edatlar

ardınca : anuñ aşlı ardınca (اردنجه) olasın (11b-9)

birle : haşhâş birle (برله) vèreler (87a-13)

dèyü : adını hulâşa dèyü (د یو) ad vèrdiler (2a-6)

gibi : evvel nesneyi hâc gibi (کبی) yaralar (6a-15)

içün : üstâdlar kafa içün (ایچون) payda étmişdür (34a-5)

ile, -(y)ıla/-(y)ile: iki demür ile (ایله) kaldurasın (34b-7), gâyet uzun şargıyıla (صار غیله) şarasın (43a-8), nâşur varısa edviyyeyile (ادویيله) yèdüresin (4b-15)

kadar : şol kadar (قدر) burasın kim kâatlanabile (27b-14)

üzere : üslüb üzere (اوزره) ekesin (46b-14)

2.2.6.1.2. İlgî Hâli ile Kullanılan Edatlar:

gibi : onuñ gibi (كبي) (8b-6)

2.2.6.1.3.Yönelme Hâli ile Kullanılan Edatlar

degin : boğazına degin (دکين) muhkem şarasın (21b-8)

göre : aña göre (كوره) tahta yunasın (41a-7)

2.2.6.1.4.Çıkma Hâli ile Kullanılan Edatlar

ğayrı : âdemden ğayrı (غيرى) (37b-4)

2.2.6.2. Kuvvetlendirme Edatları:

dağı : anı dağı (دخى) böyle edesin (41b-12)

2.2.7. Bağlaçlar

Metnimizde görülen bazı bağlaçlar şunlardır:

dağı : ve balgamı giderür ve dağı (دخى) hunākı def' eder (86a-13)

eger : yanın koyasın eger (اكر) ol dar yan (5a-3)

ile : sükker ile (ايله) tuz ekeler (7a-6)

kim : şöyle bilesin kim (كم) bunların cemî'si başdan peydâ olur (8a-10)

nitekim : şafrâyı oda benzetdiler nitekim (نتكيم) od ıssıdur kırıdır (3a-12)

belki : ölüme yakındur belki (بلكى) ölüm kendüsidür (20a-15)

ki : ikinci nişānı oldur ki (اولدر كى) dizleri ağrır (23a-1)

pes : on beşinci kıldan pes (پس) hükemā teşbîh etmişdür (3a-10)

ve : toprak şovukdur ve (و) kırıdır (3a-14)

ya : penbe ile ya (يا) sünger ile alalar (6b-3)

2.2.8.FİİLLER

2.2.8.1. Şahıs Ekleri:

Eski Anadolu Türkçesi Döneminde fiil çekiminde kullanılan ve metnimizde görülen şahıs ekleri iki çeşittir:

2.2.8.1.1. Zamir Kökenli Şahıs Ekleri:

1. Tekil Şahıs: **-am/-em, -ın/-in:** beyān edem (بیان ایدم) (26b-9), göreyin (گوره ین) (14b-5)

2. Tekil Şahıs: **-sın/-sin:** ısladasın (اصلداسن) (61a-5), yaqı edesin (یاقی ایده سن) (62a-11)

3. Tekil Şahıs: **Ø:** götüre (گتوره) (19a-2)

1. Çoğul Şahıs: **-uz/-üz:** görüp dururuz (گورپدورورز) (30b-6), bildürürüz (بلدورورز) (10a-7)

2. Çoğul Şahıs: **-sız/-siz:** yazasız (یزاسز) (1b-11)

3. Çoğul Şahıs: **-lar/-ler:** unutmayalar (اونتمیلر) (1b-12)

2.2.8.1.2. İyelik Kökenli Şahıs Ekleri:

1. Tekil Şahıs: **-m:** getürdüm (گتوردم) (17b-3)

2. Tekil Şahıs: **-ıj:** dersen (درسك) (18b-5)

3. Tekil Şahıs: **Ø:** büzilse (بزیلسه) (18b-12)

1. Çoğul Şahıs: **-k:** ihtisār kılduq (اختصار قلدق) (90b-10)

2. Çoğul Şahıs: (Metnimizde örneği yoktur.)

3. Çoğul Şahıs: -lar/-ler: intihāsına  remediler (انتھاسنہ ایرمدیلر) (2a-1)

G r len geçmiş zaman ve şart kipi 1. oğul şahıs çekiminde kullanılan -k/-k eki iyelik k kenli değildir; muhtemelen -duğ/-d k sıfat-fiil ekine benzeşme sonucu ortaya çıkmıştır.

Eski T rke D neminde kullanılan 1. oğul şahıs zamirinden gelen -mız/-miz biçimi yerine Eski Anadolu T rkesi D neminde bu ek kullanılmaya başlanmıştır.

Emir kipi dışında b t n kiplerin 3. tekil şahısları eksizdir. 3. oğul şahıs içinse -lar/-ler kullanılır: kılınışlar (قلمشلر) (1b-9), te'l f  tdiler (تأليف) (2a-5), t m r  tmışler (تيمارايتمشلر) (31a-1), şan alsalar (قان السلر) (59a-13)

Emir kipinde kullanılan ekler, zamir ve iyelik k kenli şahıs ekleri dışında ayrı bir grup oluştururlar (bk. Dilek Kipleri, Emir).

2.2.8.2. Fiil ekimleri

Metnimiz bir tıp metni olduğu için t m şahıs ve zamanlarıyla b t n fiil çekimleri bulunmamaktadır. Bu sebeple fiil çekimlerinde sadece metnimizde yer alan biçimler sıralanmıştır.

2.2.8.2.1. Basit ekimler

2.2.8.2.1.1. Bildirme Kipleri

2.2.8.2.1.1.1. G r len Geçmiş Zaman

1. Tekil Şahıs: -dum/-d m: buldum (بولدوم) (62a-7), g rd m (گوردم) (2a-7)

2. Tekil Şahıs: (Metnimizde  rneği yoktur.)

3. Tekil Şahıs: -dı/-di: yaratdı (پرتدی) (58a-10), v c da get rdi (وجوده كتوردی) (1b-4)

1. **Çoğul Şahıs: -duk/-dük:** ihtişār kılduk (اختصار قلدق) (90b-10)

2. **Çoğul Şahıs:** (Metnimizde örneği yoktur.)

3. **Çoğul Şahıs: -dılar/-diler:** buyurdılar (بيورد يلر) (23b-6), beñzetdiler (بکزتد يلر) (3a-12)

2.2.8.2.1.1.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman

1. **Tekil Şahıs: -mışım/-mişim:** görmüşim (كورمشم) (31a-3), tımār êtmüşim (تيمار ايتمشم) (31a-3)

2. **Tekil Şahıs:** (Metnimizde örneği yoktur.)

3. **Tekil Şahıs: -mış-dur/-miş-dür:** yaradılmışdur (يرادلمشدر) (58a-14), düzmişdür (دوزمشدر) (65b-1)

1. **Çoğul Şahıs: -mışız-dur/-miş-üzdür:** zıkr êtmüşüzdür (ذکر ايتمشوزدر) (43b-3), görmüşüzdür (كورمشوزدر) (45a-7)

2. **Çoğul Şahıs:** (Metnimizde örneği yoktur.)

3. **Çoğul Şahıs: -mışlar-dur/-mişler-dür:** ihtiyār êtmüşlerdür (اختيار ايتمشلردر) (58b-8), müşāhede êtmüşlerdür (مشاهده ايتمشلردر) (90b-10)

2.2.8.2.1.1.3. Geniş Zaman

1. **Tekil Şahıs : -arum/-erüm, -urum/-ürüm:** éderüm (ايدرم) (46a-11)

2. **Tekil Şahıs: -arsın/-ersin, -ursın/-ürsin:** kulluq édersin (قوللق ايدرسن) (47b-6), sanursın kim (سانرسنكم) (19b-6)

3. **Tekil Şahıs: -ar/-er,-ur/-ür:** çıkar (چقار) (19b-6), yaradılur (يارد يلور) (58b-1)

1. **Çoğul Şahıs: -aruz/-erüz -uruz/-ürüz:** bildürürüz (بلدورورز) (10a-7), éderüz

(ایده زن) (10a-7)

2. Çoğul Şahıs: (Metnimizde örneği yoktur.)

3. Çoğul Şahıs: -arlar/-erler, -urlar/-ürler: dutarlar (دوتارلر) (17a-13), kan alurlar (قان الورلر) (58b-9)

2.2.8.2.1.1.4. Gelecek Zaman

Metnimizde, Eski Anadolu Türkçesinin gelecek zaman eki olan -ısar/-iser kullanılmamıştır.

2.2.8.2.1.2. Dilek Kipleri

2.2.8.2.1.2.1. İstek

1. Tekil Şahıs: -a-m/-e-m, -a-y-ım/-e-y-im: beyān edem (بیان ایدم) (26b-9), beyān edeyim (بیان ایده یم) (26b-10), vaşıyyet edeyim (وصیت ایده یم) (47b-9)

2. Tekil Şahıs: -a-sın(η)/-e-sin(η), -a-sun(η)/-e-sün(η): varasın (واره سین) (47b-13), dögesin (دوکه سین) (61a-7), gideresün (کیدره سن) (8b-12), vurasuñ (ورسك) (53a-7)

3. Tekil Şahıs: -a/-e: ağara (اغره) (80a-8), berelene (بره لنه) (39a-7).

1. Çoğul Şahıs: -a-vuz/-e-vüz biçimleri metnimizde yoktur. Sadece bir yerde **-elüm:** beyān edelüm (بیان ایده لوم) (85b-3)

2. Çoğul Şahıs: -a-sız/-e-siz: yazasız (یزاسز) (1b-11)

3. Çoğul Şahıs: -a-lar/-e-ler: şaklayalar (صقلیلر) (5a-12), dögeler (دوکه لر) (50a-6)

2.2.8.2.1.2.2. Şart

1. Tekil Şahıs : (Metnimizde örneği yoktur.)

2. Tekil Şahıs: -san(η)/-sen(η): Metnimizde ekin n ile ve geniz n'si (η) ile olmak üzere iki türlü kullanımı da mevcuttur: degsen (دكسن) (12a-9), koyamazsan (قويه مزسك) (23a-14)

3. Tekil Şahıs: -sa/-se: büzilse (بزلسه) (18b-12), çıkısa (چقسه) (20a-11)

1. Çoğul Şahıs: (Metnimizde örneği yoktur.)

2. Çoğul Şahıs: (Metnimizde örneği yoktur.)

3. Çoğul Şahıs: -salar/-seler: alsalar (السلر) (59a-13), düttüzdürseler (دوتوزدورسلر) (78b-4)

2.2.8.2.1.2.3. Emir

Emir kipinde, her şahıs için ayrı köklerden gelen ekler kullanılmaktadır.

2. Tekil Şahıs: -ğıl/-gil veya eksiz: kaldur (قالدر) (37a-4)

metnimizde -ğıl/-gil sadece bil- fiili için kullanılmıştır: bilgil (بلكل) (51b-12), (58a-2)

3. Tekil Şahıs: -sın/-sin, -sun/-sün: alsın (السن) (9a-8), döğülsin (دوگلسين) (76a-14), dursun (دورسون) (24a-14), yatsun (ياتسون) (22a-9)

2. Çoğul Şahıs: (Metnimizde örneği yoktur.)

2.2.8.2.1.2.4. Gereklilik

-mağ/-mek gerek: şarmağ gerek (صارمق كرك) (29b-11), tedārik etmek gerekdür (تدارك اتمك كركدر) (30b-12)

-sa/-se gerek: belürse gerekdür (بلورسه كركدر) (39a-2), şımsa gerekdür (صنسه كركدر) (41b-4)

2.2.8.2.2. Birleşik Çekimler

Birleşik çekimler, ek-fiil yardımı ile yapılmaktadır. Metnimizdeki birleşik çekimler şunlardır:

2.2.8.2.2.1. Geniş Zamanın Hikâyesi:

1. Tekil Şahıs: éderdüm (ايدردم) (85b-6)

2.2.8.2.2.2. Geniş Zamanın Rivayeti:

3. Tekil Şahıs: yürürmiş (يوررمش) (17b-2)

2.2.8.2.2.3. Geniş Zamanın Şartı:

3. Tekil Şahıs: gelürse (كلورسه) (39b-10)

2.2.8.2.2.4. Gelecek Zamanın Şartı:

3. Tekil Şahıs: çıkacağısa (چقاجغسه) (32a-5)

2.2.8.2.2.5. Görülen Geçmiş Zamanın Şartı:

3. Tekil Şahıs: geçdiyse (كچد يسه) (60b-12)

2.2.8.2.2.6. Geniş Zamanın Şartı:

2. Tekil Şahıs, Olumsuz: koyamazsañ (قويه مزسك) (23a-14)

3. Tekil Şahıs, Olumlu: duyabilürse (دويه بلورسه) (38b-4)

2.2.8.2.3. Birleşik Fiiller

2.2.8.2.3.1. Tasvirî Fiiller

2.2.8.2.3.1.1. Tezlik: -i/-i, -u/-ü ulaç (zarf-fiil) eki ve ver-, yardımcı fiiliyle kurulmaktadır: itivèrmek (ايتيويرمك) (9b-12), gevşeldivèresin (كوشلديويره سن) (40a-6)

2.2.8.2.3.1.2. Yeterlilik: Olumlusu -(y)u/-(y)ü zarf-fiil eki ve bil- yardımcı fiiliyle, olumsuzuysa yine -(y)u/-(y)ü veya -i/-i zarf-fiil eki ve eski u- fiilinin olumsuz şekli ile

yapılmaktadır: yéyebildükçe (بييه بلدکچه) (84a-15), édebildügi (ايديه بلدوکی) (21b-4), duyabilürse (دويه بلورسه) (38b-4) çiyneyümez (جینیمز) (6a-13)

2.2.8.2.3.1.3. Süreklilik: -a/-e, -ı/-i, -(y)u/-(y)ü zarf-fiil eki ve dur-/tur-, koy- yardımcı fiilleriyle yapılmaktadır: asaқosalar (اسه قوسلار) (83b-15), asaқoya (اسه قويه) (19a-2)

2.2.9. EK-FİİL

a) Eserin bit tıp metni olması sebebiyle isim soylu sözcüklerin yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiilin şahıslara göre bütün çekimleri bulunmamaktadır.

Geniş Zaman 3. Tekil Şahıs: -dur/-dür: yoқdur (یوقدر) (6a-6), gögüsdedür (کوکسده در) (8b-2)

Şart Kipi 3. Tekil Şahıs: -sa/-se: varısa (واريسه) (29a-2), olumsuzu degül edatı ile kurulur ‘alâmet degüldür (علامت دکلدن) (32b-3)

b) Fiillerin birleşik zamanlı çekimleri de, ek-fiil yardımı ile yapılmaktadır (bk.

2.2.8.2.1. birleşik çekimler).

2.2.10. FİİLİMSİLER

2.2.10.1. Zarf-Fiiller (Gerundium)

2.2.10.1.1. -a/-e

as-a-қoya (اسه قويه) (19a-2), éd-e-bildügi (ايديه بلدوکی) (21b-4)

Kalıplaşmış olarak: göre (< köre) (کورِه) (39b-11)

2.2.10.1.2. -ı/-i

Kalıplaşmış olarak: dağı (دخی) (40a-14)

2.2.10.1.3. -(y)u/- (y)ü: dëyü (د يو) (46b-6)

2.2.10.1.4. -mca/-ince: çıkmayınca (چقماينجه) (50a-9), bitince (بتنجه) (4b-15)

2.2.10.1.5. -ıcağ/-icek: olıcağ (اولجق) (8a-1), şağalicek (صاغلجك) (36a-4)

2.2.10.1.6. -iken < er-ken: Ek-fiilin zarf-fiilli birleşik çekimidir. şağ-iken (صاغ ايكن) (13b-15)

2.2.10.1.7. -(y)up/- (y)üp: tıtuup (طوتوپ) (15b-1), çeküp (چكوپ) (25b-6),

2.2.10.1.8. -uban/üben: duruban (دوروبن) (17a-2)

2.2.10.1.9. -madın/-medin: şolmadın (صولمدن) (23a-8), bilmedin (بلمدين) (2a-13), teşhîş étmedin (تشخيص اتمدين) (17b-1)

2.2.10.2. Sıfat-Fiiller (Partisip)

2.2.10.2.1. Geniş Zaman Sıfat-Fiileri:

2.2.10.2.1.1. -an/-en (< -ğan/-gen): kalan kişilerüñ (قلان) (52b-10), beyân olınan (اولنان) yumşadıcı edviyye (30b-7), depreden taşıla (د پره دن) (15a-7)

2.2.10.2.2. Geçmiş Zaman Sıfat-Fiilleri:

2.2.10.2.2.1. -duğ/-dük: olduğdan (اولدقن) (67a-7), taşra çıkdıkdā (چققدقه) (22b-13), indürdükden (ايندوردوكدن) (88b-4)

2.2.10.2.2.2. -mış/-miş: yanmış (يانمش) keçi boynuzı (90a-7), göyünmiş (كويشمش) kanıla (13a-6), çıkmış (چقمش) kemüğini (18b-8)

2.2.10.2.3. Gelecek Zaman Sıfat-Fiili:

2.2.10.2.3.1. -ası/-esi: yêtesincedür (یتسنجه در) (90b-8)

2.2.10.3. İsim-Fiiller

2.2.10.3.1. -mağ/-mek: ğālib olmak (اولمق) (3b-7), şovutmaq (صوتماق) (5a-9), bildürmek (بلدرمك) (5b-3), demek (د يمك) (76a-5)

2.2.10.3.2. -mağlık/-meklik: olmağlık (اولمقلق) (5a-14)

BÖLÜM 3: İSTATİSTİKSEL VERİLER

Tezimizde kullandığımız çeviri yazı karakterleri Tablo 2’de gösterilmiştir.

Çalışmamızda elde ettiğimiz bazı istatistiksel veriler şunlardır:

Hâzâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb adlı eserde toplam 146107 harf kullanılmış, harflerin ayrıntıları Tablo 3’de gösterilmiştir. Tablo 4’de sözcüklerin başlangıç harflerine göre sayıları verilmiştir. 3008 madde başı kullanılmış, bunların harflere göre kullanım sayıları Tablo 5’de yer almaktadır. Eserde 485 adet madde başı fiil kullanılmıştır. Bunlar içerisinde 62 adet “d” sesiyle başlayan fiil, 56 adet de “k” sesiyle başlayan fiil bulunmaktadır (bk. Tablo 6). İsimlerin madde başı olarak kullanım sayısı ise 2523 olarak belirlenmiştir (bk. Tablo 7). Tablo 8 sözcük sonu harf kullanım sayılarını göstermektedir. Sözcük kökü ve gövdesi sonu harf kullanım sayıları Tablo 9’da yer almaktadır. Fiil kökü ve gövdesi sonu harf kullanım sayıları incelendiğinde en fazla “r” sesiyle biten fiil olduğu görülmektedir (bk. Tablo 10). İsim köklerinde ise “n ve r” ünsüzlerinin fazlalığı dikkat çekmektedir. (bk. Tablo 11)

Hâzâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb’ın üzerinde çalıştığımız nüshası harekesiz bir metindir. Eserde az sayıda kelime harekeli olarak yer almaktadır. Harekeli olarak işaretlenmiş olan kelimeler Tablo 12’de gösterilmiştir. Bazı kelimelerde ise “y” koruyucu ünsüzü işaretlenmemiştir. Tablo 13 bu kelimeleri göstermektedir. Tablo 14 “ñ” ünsüzünün işaretlendiği kelimelerin listesini vermektedir. “a” veya “ā” okutmak için med kullanılan kelimeler Tablo 15 içerisinde yer almaktadır. Tablo 16 ise metinde şedde kullanılarak işaretlenmiş kelimeleri içermektedir.

Metnimizde en fazla “ve” kelimesi kullanılmıştır (3121). Daha sonra ol- eylemi (1015) ve ki bağlacı gelmektedir. 1336 adet kelime bir kez kullanılırken, 454 adet kelime de iki kez kullanılmıştır.

Tablo 2: Kullanılan çeviri yazı (transkripsiyon) işaretleri

ا	a, e	ط	t
ب	b	ظ	z
پ	p	ع	c
ت	t	غ	ğ
ث	s	ف	f
ج	c	ق	q
چ	ç	ك	k-g-ŋ
ح	h	ث	ŋ
خ	h	ل	l
د	d	م	m
ذ	z	ن	n
ر	r	و	v
ز	z	ه-هـ	h-e
ژ	j	ی	y
س	s	ء	o
ش	ş		
ص	ş		
ض	z		

Tablo 3. Harf kullanım sayıları

a	13592	ī	1283	ş	1853
ā	3375	j	22	t	2646
b	4031	k	3497	ţ	611
c	1340	ķ	3657	u	5026
ç	1360	l	7692	ū	737
d	5917	m	4862	ü	3438
e	15520	n	8189	v	4620
è	1383	ŋ	1120	y	4349
f	925	o	2836	z	1649
g	2089	ō	95	ż	41
ġ	1564	ö	811	z̈	211
h	762	p	603	z̄	84
ħ	604	r	11124	˘	1132
ĥ	831	s	3786	˘	45
ı	5892	ş	1540		Toplam
i	9308	ş	55		146107

Tablo 4. Sözcük başı harf kullanım sayıları

a	1632	ī	3	ş	408
ā	29	j	22	t	675
b	2827	k	1772	ţ	428
c	265	ķ	1650	u	208
ç	611	l	60	ū	3
d	1514	m	826	ü	288
e	1066	n	371	v	3772
è	554	ŋ	0	y	1539
f	353	o	1864	z	367
g	1169	ō	0	ż	10
ğ	189	ö	98	ž	30
h	345	p	182	z̄	19
ħ	288	r	98	ç	407
ĥ	270	s	597	ç̇	0
ı	94	ş	1011		Toplam
i	932	š	2		28848

Tablo 5. Madde başı harf kullanım sayıları

a	147	ī	1	ş	68
ā	5	j	2	t	100
b	231	k	124	ţ	80
c	38	ķ	189	u	85
ç	68	l	25	ū	1
d	207	m	188	ü	32
e	101	n	55	v	33
è	7	ŋ	0	y	193
f	48	o	70	z	48
g	95	ō	0	ż	2
ġ	20	ö	22	z̈	8
h	29	p	45	z̄	2
ħ	80	r	36	˘	71
ĥ	67	s	160	˘	0
ı	20	ş	109		Toplam
i	95	ş	1		3008

Tablo 6. Fiil başı harf kullanım sayıları

a	26	ī	0	ş	4
ā	0	j	0	t	4
b	44	k	4	ţ	19
c	0	ķ	56	u	14
ç	14	l	0	ū	0
d	62	m	1	ü	6
e	23	n	1	v	6
è	5	ŋ	0	y	49
f	0	o	19	z	1
g	34	ō	0	ż	0
ġ	0	ö	8	z̈	0
h	0	p	9	z̄	0
ħ	0	r	0	˘	2
ĥ	2	s	17	˘	0
ı	6	ş	29		Toplam
i	20	ş	0		485

Tablo 7. İsim başı harf kullanım sayıları

a	90	ī	66	ş	62
ā	5	j	2	t	94
b	188	k	116	ţ	64
c	37	ķ	195	u	38
ç	52	l	25	ū	1
d	133	m	187	ü	22
e	73	n	53	v	26
è	2	ŋ	0	y	139
f	47	o	47	z	45
g	57	ō	0	ż	2
ġ	19	ö	14	z̈	8
h	28	p	36	z̄	2
ħ	80	r	36	˘	65
ĥ	68	s	141	˙	0
ı	14	ş	77		Toplam
i	66	ş	1		2523

Tablo 8. Sözcük sonu harf kullanm sayıları

a	2456	ī	320	ş	318
ā	579	j	0	t	493
b	160	k	429	ţ	43
c	103	ķ	649	u	308
ç	140	l	1317	ū	71
d	131	m	1341	ü	124
e	5589	n	3291	v	2
è	0	ŋ	662	y	27
f	34	o	6	z	493
g	17	ō	0	ż	24
ğ	59	ö	0	ž	29
h	40	p	205	z̄	37
ħ	46	r	4456	ç	196
ĥ	20	s	81	ç	0
ı	2387	ş	48		Toplam
i	2108	ş	9		28848

Tablo 9. Kök ve gövde sonu harf kullanım sayıları

a	144	ī	95	ş	68
ā	77	j	0	t	154
b	74	k	108	ţ	8
c	54	ķ	171	u	50
ç	32	l	193	ū	10
d	116	m	91	ü	31
e	208	n	328	v	6
è	2	ŋ	17	y	13
f	25	o	4	z	97
g	57	ō	0	ż	2
ġ	98	ö	0	ž	8
h	14	p	16	z̄	6
ħ	17	r	307	‘	22
ħ̇	10	s	43	’	1
ı	84	ş	15		Toplam
i	127	ş̇	5		3008

Tablo 10. Fiil kökü ve gövdesi sonu harf kullanm sayıları

a	38	ī	0	ş	16
ā	0	j	0	t	38
b	0	k	9	ţ	0
c	0	ķ	10	u	6
ç	8	l	71	ū	0
d	44	m	3	ü	4
e	25	n	67	v	2
è	2	ŋ	2	y	5
f	0	o	4	z	10
g	3	ō	0	ż	0
ġ	4	ö	0	z̈	0
h	0	p	2	z̄	0
ħ	0	r	100	˘	0
ĥ	0	s	1	˘	0
ı	4	ş	3		Toplam
i	4	ş	0		485

Tablo 11. İsim kökü ve gövdesi sonu harf kullanım sayıları

a	105	ī	95	ş	52
ā	77	j	0	t	116
b	74	k	99	ţ	8
c	54	ķ	161	u	44
ç	24	l	122	ū	10
d	72	m	88	ü	27
e	183	n	261	v	4
è	0	ŋ	15	y	8
f	25	o	0	z	87
g	54	ō	0	ż	2
ġ	94	ö	0	z̈	8
h	14	p	14	z̄	6
ħ	17	r	207	˘	22
ĥ	10	s	42	˘	1
ı	80	ş	12		Toplam
i	124	ş	5		2523

Tablo 12. Metinde harekelenmiş olan kelimeler

dübeyleti	دُبَيْلِي	2b-3	çifteyile	حَقِيلِي	34b-2
cüzden	جَزْدَن	3a-6	tirementineye	تِرْمَنْتِينِيَه	34b-10
yéleyél	لَهْلِيل	3a-11	öksürük	اَوَكْسُرُكْ	38a-7
işbâb	اِشْبَاب	5a-11	eyegi şnuğın	اَيَّيْ صَنْغِيْن	38a-12
külin	كُلِيْن	6a-4	eyegüden	اَيَهْ كُوْدَن	38a-13
ķavuralar	قَوْرُلر	7b-2	oynada	اَوْنِيْدَه	38b-5
şovuducı	صَوْدُجِي	8a-14	sirke	سِرْكَه	40a-4
dikren gibi	دِكْرَنْ كِي	9b-9	kışa	قِشَه	42a-14
tirementine	تِرْمَنْتِينَا	11b-11	ova	اَوَهْ	48a-1
şayıqladur	شَيْقَلْدُر	12b-1	nohutdan	نُحْتَدَنْ	49a-12
dize	دِزَه	13a-11	şerâyin	شَرَايِيْن	58b-6
aygır taşığı	اَيَغْرِطْشَاغِي	13b-1	bedeni	بَدِنِي	58b-11
gevşek	كُوْتَنَكْ	14b-5	otlar kim	اَوْتْلَرْ كِيْم	64b-4
āvadan	اَوَادَنْ	14b-7	dögülecekdür	دُوْغُوْلَهْجَاكْدُر	64b-4
teşennüc	تَشَنْج	20b-1	ķılı ķarard.ur	قِلْرَرْدُر	66b-3
direge	دِرَهْجَه	21b-10	büssed	بُسْدَه	68b-1
taşra çıkar	طَنْجَقْرَا	24b-15	uvanmış kemüge	اَوْوَنْشَرْ كُوْجَه	80a-8
temiz gügül	تَمْزُكُوْل	31b-11			
demürlerini	دَمْزُلْرِي	34a-4			

Tablo 13. “y” koruyucu ünsüzünün işaretlenmediği kelimeler

yarayı	يارع	4b-12	alup arpayı	العولرية	56b-4
her yarayı kim	هر يارن و كيم	5a-8	bu huḫneyi	بو حننه	57a-13
deriyi	درعي	5b-15	ve deriyi	ودري	58a-14
nesneyi	نننه	6a-13	ma‘deyi	معدى	61b-8
kişiyi göre	كنيا كوره	6b-15	otuz dirhem sirkeyi	اوتوز درهم سركه	67b-1
yarayı dikeler	يارع دكل	8a-2	ağrıyı	أعري	69a-1
nesneyi	ننه	8a-14	beyniyi	بيني	69a-1
ğayı	غيري	9a-12	nāzleyi giderür	نازله كده	70a-1
tirementineyi	تيرمنتنه	14a-5	sa‘zayı giderür	سعضة كده	74a-15
yaşıyı vurasın	ياقو و راس	15a-4	ma‘deyi	معدى	70b- 10
hastayı getüresin	خسته و كتور سين	21b-11	arpayı dögelər	ارپه دوكور	76a- 7
bir tahtayı ardına	برختنه اردينه	22a-2	cümleyi	بو جمله	78a-1
ol kimesneyi	اول كنه	22b-6	kişiyi	بركشى	78b-1
anuḡ gibiği göresin kim	انك كنى كوره سركو	31a-1	süciyi	سوجى اغونيه	83b-9
deriyi	درعي	32a-14	fütayı	فوتنه	84b-12
beyniyi	بيني	33b-14	bir yumurdayı	برمير دن	84b-13
emrāz-ı muhtelifeyi	امراض مختلفه	47a-15	ra‘şayı	رعشه	85b-11
bu cümleyi	بو جمله	50b-1	jīveyi	زيوه	88b-3

Tablo 14. “ه” ünsüzünün işaretlendiği kelimeler

siñirleri	سڭزري	2b-15	bir yaña	بينا	9b-12
siñirden	سڭزىن	3a-7	boynuñ	بىنوك	11a-12
sünjükdän	سڭكەن	3a-9	yëñilemeye	بىكپە	11b-8
beñzetdiler	بىكزىدىلەر	3a-14	oñurgada	اوتۇرغدا	12b-3
eñlü	اڭلو	3b-9	yëñi	بىنى	12b-6
geñ ola	لاڭ	4b-6	aña	اڭا	12b-8
veya deriñ ola	ويادىرىڭ اولە	4b-6	çeñe	چەنە	14a-13
her birinüñ	ھەر بىرىنىڭ	4b-6	elünile	الۈنىلە	14b-4
deriñ ola	دەرىڭ اولە	5a-1	qaluñlığı	قالقلىقى	17a-9
bir uci geñ ola	بىر ۇجى كىڭ اولە	5a-2	oñarup	اوتۇرۇپ	17a-12
oñathlıgıla	اوتۇت لىخىلە	6b-3	iki elünle	ئىككى ئالۈلە	17a-12
iriñ	ارىڭ	6b-11	eñi	اڭى	18a-6
iriñe	ارىڭنە	7a-14	anlaruñ añları küçükdür	انلارنىڭ اڭلىرى كۈچكۈدۈر	19b-4
oñula	اوتۇلە	8a-9	oñurşağı	اوتۇرشاڭى	20b-1
ipliğini	اۋلىڭىنى	8b-14	qolañ gibi ola	قۇلاق كىبى اولە	21b-13
qalıñ	قالق	9a-11	deñlü	دەڭلۈ	22a-8
veya eñsesine	ويالۋىسىنىڭ	22a-14	barmağuni	بىرماغۇنى	22b-7

Tablo 14. “η” ünsüzünün işaretlendiği kelimeler (devam)

aḡa	اڭا	26b-1	sünügin	سُنُوڭين	78b-7
geḡ olursa	كڭا اولورسا	26b-1	bir kiři tūtinüḡ	بِكشَتِي طوطنيڭ	81a-3
ve cümle şınuqlar geḡezdür	وجمله سنقتر كڭز در	32b-14	geḡezlğııla	كڭز اغيله	81b-14
eḡegi altından	اڭكى التندن	33a-11	evüḡ içine	اوك ايجينه	83b-11
fikrünüḡ	فكره	33b-13	yēḡi çanaḡa	يڭي چنانه	84a-4
zīrā kim köprücegünüḡ	زير اڭيم بر وچكڭ	37b-1	siḡek	سكك	84a-6
yunmamış yüḡ	يونامش يوك	38b-8	yigitlüḡünüḡ	يگنلوڭك	86b-5
zīrā kim aḡ	زير اڭيم اڭ	41a-4	doḡa	دوڭه	88b-4
her kemigünüḡ	هر كيم كڭ	42b-8	siḡirli yaprak	سڭرلي يپراڭ	89a-8
oḡultdum	اوكولدم	46b-3	her kimünüḡ	هر كڭك	89b-6
iḡleye	اڭليه	48a-15			
eḡek	اڭك	58a-3			
aluḡ tamarı	اللاطري	59a-4			
tulünüḡ tamarı	طولوڭك طري	59a-11			
aḡul aḡul	اڭل اڭل	63a-7			

Tablo 15. “ā” veya “a” okutmak için med kullanılan kelimeler

ādemi ‘ademden	أَدْمِي عَدْمَدِن	1b-3	alāt	الآت	4a-15
ādeme	أَدْمَه	1b-5	ayru	أَيْرُو	4b-7
ādemūñ	أَدْمِك	1b-14	adın	أَدِين	5b-2
ad vérdiler	أَدْوِير دِيلِر	2a-6	açalar	أَجَهَلَر	5b-5
āsān ola	أَسَان	2a-9	ağa	أَقَه	6a-8
ādemi	أَدْمِي	3a-5	ilāhī	الْهَي	6a-10
ādemi	أَدْمِي	3b-1	açuk kıala	أَجْوَق قِلَا	6b-2
anda kıan artar	أَدْمَقَان أَرْتَر	3b-3	alalar	الَالِي	6b-4
yay günü	يَايَا كُونِي	3b-4	bir araya	بِدَارَايَه	6b-9
şafra artar	صَفْرَا أَرْتَر	3b-4	açıla	أَجِيلَه	7a-4
téz atar	تَيْزَاتَر	3b-8	ağ ola	أَغ أَوْلَه	9a-7
acı	أَجِي	3b-9	āvadānlıǵı	أَوَدَانْلِيǴِي	9a-15
aķ ola	أَوَاكُلَا	3b-11	āvāzı	أَوَازِي	10a-12
āriķ ola	أَرِيķ أَوْلَا	3b-13	arasına	أَرَاْسِنَه	11a-7
āǵūdūr	أَغْوَدُر	4a-6	anuñ	أَنْك	11b-9
açar	أَجْر	4a-12	acıdı acıdı	أَجْدِي أَجْدِي	12a-13
anuñçün	أَنْفَا كُيُون	13a-14	anı	أَنْي	12b-12

Tablo 15. “ā” veya “a” okutmak için med kullanılan kelimeler (devam)

aldur	الدِّر	13b-15	aşsızın	وَكَسْرِي	31a-10
ardına	أَرْدِينَا	14a-9	arayasın	أَرَبِيَّة	31b-5
alnıyla	الْأَنْبِلَا	14a-9	aru ola	أَرَوَاوَلَا	31b-12
vardur	وَأَحْرَر	14a-15	alıkomayasın	الْقَوْمِيَّةِ سِين	31b-15
azı dişleri	أَزِي دِشَلَرِي	14b-9	bunun araması ile	بُونَاكْ أَرَامْسِي أَيْلَه	32a-1
alasin	الْأَسِين	15a-2	anınu koltuğu altına	أَنْكْ قَوْلُقُوغِي أَنْتَه	37a-4
az	أَزْ	15a-7	aş	أَلْ	41a-4
az nesne	أَزْنَه	15b-10	aşup	أَقْب	45b-1
aşağa çeke	أَشْغَه جَهْ	17a-2	açılırsa	أَجْلُورَسَه	45b-1
aya	أَيْطَا	18a-9	ayağa	أَيَاغَه	45b-13
ayru ayru	أَيْرُوَايِرْ	20a-9	aşçılı kan aşı	أَجْلُقَانْ أَفَه	48b-15
altısı da	الْأَسِيدَه	20a-15	aş kabarcuğu ola	أَوْبَرْجِي أَوْلَه	48b-15
azacuk	أَزْجُوحْ	22a-12	alt tudağı altında	أَلْتْ طُودَاغِي التَّدَه	49a-12
ağırır	أَغْرِرْ	22b-5	āsmānī	أَسْمَانِي	49b-2
arkası	أَرْقَه سِي	23b-1	arpa şuyın	أَرْبَه صُوي	51b-10
üç ayda	أَوْجْ أَيْنْ	27a-9	āb gibi	أَبْ كَبِي	52a-15
at ilügi	أَتْ أَيْلُغِي	30a-6	südüli aşlar yeyeler	سُودْلِي أَشْلَرِي لِيرْ	53a-3

Tablo 15. “ā” veya “a” okutmak için med kullanılan kelimeler (devam)

baş ağrısının giderür	باش اُخْرِين كدر	59a-4	aç karnına	اچ قزنده	53b-6
aluñ tamarı	الذمري	59a-4	ağır başar olsa	اعزب اولسه	78b- 1
bal mümü	وبال مومي	61b-7	ağaç gelincigi kanın	اغاج كلنجي قان	79b-5
ateşe koyasın	وانسته قويا سين	63a-6	ayu derisinden	ايود ريسندن	80a-10
lāden	لودن ۱۲	66a-15	azusın götürse	ازوسين كتورسه	80a-11
devā-i keberit	دوا كبريت	69b-3	dili ağır ola	دلي اعزاوله	81a- 5
helīle-i aşfar	صليله اشفر	70a-15	alaca olsa	الوجه اولسه	83b-13
acı bādām	اجي بادام	70a-15	asağosalar	اسه قوسلر	83b- 15
altı aydan	التي ايدن	70b-4	alt taşından	الت طاشندن	84a-1
acı bādām	واجي بادام	70b- 7	ayazda tura	ايزده طوره	84b- 5
aķ şandal	اق صندل	71a- 8	aşağa	اشغه	84b-9
seblūnyā aşı	سبلونيا اشى	71a- 8	oğlan aşı	اوغلان اشى	85a-15
ayru ayru	ايرو ايرو	71b-14	arpa	ارپه	87b-15
yumurda ağıyla	يوده اغيله	76a-10	altı ay	القياي	88a- 2
açıla	اچله	77a- 13	ayva dānesi	ايو دانه سي	89a-8

Tablo 16. Şedde ile işaretlenmiş kelimeler

muḥammed muṣṭafānuḡ	محمد مصطفيٰ نبيك	1b-6	ıssı	اسمي	3b-3
bi'n-nebiyyi ve'l-ecma'in	بالنبي والائمة	1b-7	cerrāhı	براهي	3b-15
ammā	اما	1b-7	cerrāhlık	جراحه	4a-2
müteḡaddim	متقدم	1b-8	naḡḡaşlı	تقاضي	4a-2
şihḡat	محت	1b-10	deryā-yı 'ummān	دریا یا عمان	4a-3
re'isü'l- cerrāhın	رئيس الجراحين	1b-13	edviyyeler	ادوية	4a-7
'arrabı	عربي	1b-13	evvelā	اولا	4b-1
cerrāḡ mes'ūdunḡ	جراح معويك	2a-6	muḡayyed	متيد	5a-5
cedd ve ceḡd ēdüp	جد وجهه ابي وج	2a-8	ammā	اما	5a-14
her cerrāḡa	هر جراحه	2a-12	madde	ماده	5b-1
bāb-ı evvel	باب اول	2a-14	sünnet étmek	سنت	5b-7
maddeleri	ماده لري	2b-1	muḡarrer	مقرر	5b-10
ḡummā	تما	2b-14	uşşı	اوصي	5b-11
bāb-ı evvel	باب اول	3a-4	bellüt	بلوط	5b-13
şeref ü 'izzet	شرف و عزت	3a-5	sünnetlü	سنتلو	6a-1
evvelki	اولكي	3a-6	ḡammāndan	جامدن	6b-13
ıssıdur	استيدر	3a-11	çengellidür	چنگلليد	9b-7
ıssıdur	استيدر	3a-12	yassı	ياسي	9b-10
evvelki	اولكي	3b-2	kerre	كره	10a-4

Tablo 16. Şedde ile işaretlenmiş kelimeler (devam)

allah	الله	10b-13	maḥall	محل	33b-8
mürr-i mekkî	مرمكى	11b-15	cāḥḥet edesin	جاحت	39b-3
mücevvef	مخوف	12a-11	umma	اومه	45b-1
terbiyye olma	تربيه اولده	12b-8	muḥaşşıl êtdügüm	محصل ابيد و كوم	45b-5
kırk yıllık	قرو يالوق	13a-2	maẓarr olan	بضر اولون	46a-3
iki ellerini	اكي الديرني	16b-15	ḥüccet koyasin	حجت قويديسان	46a-4
teşennüc	تبخ	18b-4	‘ilm-i tıbbı taḥşil etmek	علم طبي تحصيل ايتك	47b-4
illeri	ايلديرني	18b-9	ḫulluḫ edersin	تولوق اديرسن	47b-6
ḫall olunca	حل اولونجا	19a-4	vaşıyyet edeyim	وصيت	47b-9
elli yıllık	القي يالوق	19a-9	tebevül etmege	بتول ايتكده	48b-7
te‘alluḫdur	تعلقدر	20b-10	muḥallil yaḫu	محلل ريقو	50a-15
illā	الا	20b-11	ḫummāz şarābı gibi	قماض شرابي گوي	50b-14
taḫammül edebildügi	تمحل	21b-4	kemmün	كعون	51a-1
ḫuvvetlü	قوتلو	22a-5	duhnu’l-levz	دهن اللوز	51a-3
te‘enni	تاني	24a-5	mücerredür	مجهرد	51a-6
feammā	فاما	25b-8	ḫabb-ı şūrincān	حب صو رنجان	51a-7
diḫḫat edesin	دقت ايتك	28b-2	‘unnāb	عناب	51a-10
şihhat bula	صححت بول	29a-5	ḫabb-ı gārīḫūn	حب غاريقون	51b-2

Tablo 16. Şedde ile işaretlenmiş kelimeler (devam)

kettān bezini	کتان بزینی	31b-7	mā'ü'l- rummān	ماز الوان	51b-5
zerre	ذره	31b-15	huḳne-i leyyine	حصنه لینه	51b-6
rummān	ریمان	51b-10	ḥummā-yı dıkḳ	حمی دق	57b-13
ḥuşşeteyn	حیثین	52b-12	‘illet	علت	60a-1
şarāb-ı tuffāḥ	شراب تفاح	52b-14	ḥablu'z-zirāḥ	حب الززام	60a-9
neffāḥ	نفاح	53-a-2	‘ırḳu'n-nisā	عرب النساء	60a-13
ziḳḳīdūr	زقادر	53a-5	muḥallil	محلل	60b-11
başşan	بصک	53a-8	kettān toḥmı	وکتان توحی	61a-9
mürr-i mekkī	میرکی	53b-9	merhemü'r- raşşāş	مرهم الرصاص	64a-2
inşā'llāhu ta‘ālā	ان شاء الله تعالی	54b-11	isfīdācu'r- raşşāş	اسفیداج الرصاص	64a-3
ḥummā	حما	54b-12	‘aleyhü's- selām	عليه السلام	65b-1
cüllāb	جلوب	57b-1	ḥāşşası	خاصه سی	65b-2
ḥummā-yı yevmīyyenüñ	حمی بومیته نک	54b-15	mürr-i şāfī	برصافی	65b-5
muḳaddem	مقدّم	58b-9	fulūniyyā-i fārsī	فلوئیای فارسو	69b-8
küllīdūr	کلیدر	58b-10	kemmün	کمون	71a- 14
ḡuşşalu	غضلو	58b-14	ḥabb-ı belesān	حب بلسا	72a- 7
ḥalifü'r-re'is	خلف الواسر	59a-9	aḳ şemseddīn	اوق شمس الدین	72a-12

Tablo 16. Şedde ile işaretlenmiş kelimeler (devam)

‘ırķu’ş- şakķīka	عرق الشقيقه	59a-11	raḥmetu’llāhi ‘aleyh	رحمة الله عليه	72a-12
‘ırķu’ş- şefateyn	عرق الشفاين	59b-7	ḥarr-ı yābisdür	حار يا بسدر	72b-2
veddāçeyn	ودآمين	59b-12	rubbu’s-sūs	رب السوس	72b-8
dā’u’s-sa’leb	دآء النعلب	59b-13	ḥabbü’r-reşād	حب الرشاد	72b-14
vaķiyye	وقيه	57b-10	‘asel-i muşaffā	عسل مصفى	87b- 7
dūķū ķınnā	دوق قننه	73a-3	dārū-yı ķattāl	داروق قتال	87b-8
ķullāb	قلوب	73a-13	liḫyetü’t-teys	لحمة اليس	72b-15
süddeleri	سدر لرى	73b-8	ķaynamış ‘unnāb	قيمن عتاب	87b-12
mevād-ı sevdāviyye	مواد سود اويده	73b-8	terbiyye ola	تربيه اولده	88a-2
balgamiyyeyi	بلغميه	73b-8	müferriḥdür	مفرحدر	88a- 6
müdebberere	مدبره	73b-15	müferriḥātuṅ	مفرحاتك	88a-7
ḥammām ķubbesi	حمام قيسى	75a-15	vallāhū ‘alem	والله اعلم	88a-9
Tennūr içine	تنور اچينه	75b-10	bi’ş-şavab	بالصواب	88a- 9
Bir ḥoķķaya ķoyalar	بحقيقه قويلار	76b-2	ma’cūn-ı muķavvā	معجون مقوي	88a-10
summāk sirkeyle	سماق سركياله	78a-4	mürr-i şāfī	مرصافى	88b-13
faşīḥü’l-lisān	فضيح اللسان	81a- 4	zerre	ذره	89b-6
fulūniyyā-i rūmiyye	فلو تيار روميه	69b-14	yüregi yellenene	يوه كى يلاننه	90b- 5
ḥummāya	حماميه	86a-1	muķavvīdür	مقويدير	90b- 9
süddeleri	سدر لرى	86b-1	keyfiyyet-i isti‘māl	كيفيت استعمال	86b-10

BÖLÜM 4: METİN

[1b]

(1) hazā kitāb-ı hūlāşa-i tıbb (2) bismi'l-lahi'r-raḥmani'r-raḥīm (3) şükr-i bîḥadd ve sipās bî'add ol ḥālîk-ı bîçüne kim ādemi 'ademden dört dürlü (4) cevāhîr-i erkāndan sahrā-yı vücūda getürdi 'aql ve fikr birle kendünün şun'-i kudretin (5) bildürdi ve sağlık perdesin kim kamu ni'metlerün yegregidür ādeme baḥşāyiş ve hidāyet (6) ruzî kıldı ve şalāt ve selām ol 'ālimler faḥrı muḥammed muştafānuḡ (7) rūḡ-ı muḳaddesine vāşıl ve mütevāşıl olsun bi'n-nebiyyi ve'l-ecma'in ammā (8) bilgil kim müteḳaddim gelenler şöyle rivāyet etmişler kim me'mūn-ı ḥalīfenün mübārek vücūdunda cirāhat (9) vāki' olmuş ehl-i ḥikmet ḡayli zaḡmet çeküp mu'ālece kılmışlar (10) şıḡḡat bulmuş cemî' ḡabîblerin ve cerrāḡların cem' etmiş ve eyitmiş sizden dilerin (11) kim böyle cem' olmuş iken her cirāhatuḡ mu'ālecesin cem' edüp yazasız (12) bizden sonra gelenler okuyup fā'ide tıutup bizi ve sizi du'ādan unutmayalar (13) dēdi ol meclisde re'isü'l-cerrāḡin şeyh-i ecell ebū zāḡir bin muḡammed 'arrabî (14) hazır idi eyitdi yā ḡalīfe 'ilm-i tıbb deryādur üstādlar ādemün marazlarını

[2a]

(1) teşriḡlerinde 'āciz ve ḡaşır ḡalmışlardur bu 'ilmün intihāsına ēremediler (2) velî her maraza tecribe olunmuş mu'āleceleri cem' edüp nusḡa kılmāḡa (3) yarar her şaḡşa ne zaḡmet olursa ol nusḡayıla 'amel edeler ümîzdür kim (4) ḡaḡḡ ta'ālā müsebbibü'l-esbābdur kendünün şifāsı ḡazînesinden dermān (5) ruzî kıla ba'de cem' olup bu kitābı te'lîf eddiler ve adını hūlāşa (6) dēyü ad vėrdiler ba'de ben za'if ve naḡîf cerrāḡ mes'ūdun nusḡa eline (7) düşdi gördüm kim kimisi pārsca ve kimisi pehlevî dilince ḡarışuḡ (8) vāki' olmuş cedd ve cehd edüp türkîye döndürdüm tā kim her müptedîye (9) āsān ola ve daḡı her cirāhatuḡ sebebin ve nişānın ve 'ilācın beyān eyledüm (10) şol vaḡt kim bir cirāhat olsa üstād ve ḡazîḡ bulunmasa bu kitābıla 'amel (11) etseler müfid düşe ve bu şan'at 'aḡllar şan'atıdur ḡaḡādan ḡazer (12) etmek gerekdür pes lāzım oldu kim her ḡabîbe ve her cerrāḡa her marazı teşḡiş (13) ēde ve bile andan 'ilāc ēde zîrā bilmedin etmek muḡātaradur medā (14) bu kitābı otuz bāb üzerine beyān kıldum bāb-ı evvel (15) 'ilmin bildürür ikinci bāb yaraları beyān ēder üçüncü bāb

[2b]

(1) maddeleri beyān éder dördünçü bāb debeyi beyān éder bēşinci (2) bāb oğ temrenlerin beyān éder altıncı bāb cemī^c ısırgıları (3) beyān éder yédinci bāb dübeyleti bildürür sekizinci bāb (4) cemī^c çıkuqları bildürür toközüncü bāb cemī^c şınuqları bildürür (5) onıncı bāb hōreyi bildürür on birinci bāb (6) cemī^c kabarcuqları bildürür on ikinci bāb baş ağrısın bildürür (7) on üçüncü bāb göz marazların bildürür on dördüncü bāb (8) ciger marazların bildürür on bēşinci bāb bögrek marazların bildürür (9) on altıncı bāb bağarsuqlar marazların bildürür on yédinci bāb (10) kavuqlar marazların bildürür on sekizinci bāb cemī^c mafşalları bildürür (11) on toközüncü bāb nıkrıs marazların bildürür yigirminci bāb (12) bevāsīr marazların bildürür yigirmi birinci bāb cimā^c marazların bildürür (13) yigirmi ikinci bāb istiskā marazların bildürür yigirmi üçüncü bāb (14) hummā marazların bildürür yigirmi dördüncü bāb cemī^c kemükleri bildürür (15) yigirmi bēşinci bāb damarları ve sıñirleri bildürür yigirmi altıncı bāb

[3a]

(1) cemī^c yaqları bildürür yigirmi yédinci bāb cemī^c melhemleri bildürür (2) yigirmi sekizinci bāb cemī^c yaqları bildürür yigirmi toközüncü bāb (3) cemī^c zerürları bildürür otuzüncü bāb cemī^c ma^ccünları ve terkīpleri (4) bildürür bāb-ı evvel ‘ılmin bildürür bilgil kim haqq subhānehu (5) tebāreke ve ta‘ālā ādemi maqam-ı ‘ulvīde şeref ü ‘izzet ve hürmet bulmağı on bēş dürlü (6) cüzden bünyād édüp halk étü evvelki cüz kıandan ikinci cüz şafrādan üçüncü (7) balgamdan dördüncü sevdādan bēşinci deriden altıncı sıñirden yédinci (8) tamardan sekizinci etden toközüncü yağdan onıncı iligden on birinci (9) saçanağdan on ikinci süñükden on üçüncü geyrekden on dördüncü (10) dırnağdan on bēşinci kıldan pes hükemā teşbīh étmişdür bu dört ‘anāşır (11) dört ahlāta muqabildür nitekim kan havāya ya^cni yéleyél ıssıdur ve yaşdur (12) kan dağı ıssıdur yaşdur şafrāyı oda beñzetdiler nitekim od ıssıdur kıridur (13) ve balgam şuya beñzetdiler nitekim şu şovuğdur yaşdur balgam dağı şovuğdur (14) ve yaşdur ve sevdāyı toprağa beñzetdiler toprak şovuğdur ve kıridur sevdā (15) dağı şovuğdur kıridur pes haqq subhānehu ve ta‘ālā bu dört

[3b]

(1) erkānı sebep kılp bir kıatre nutfeden ādemi vücūda getürür ‘aql ve cān (2) birle şerīf eyler ve faşd dağı dördür evvelki yaz günindedür (3) ve yaz günü ıssı ve terdür anda kıan artar ‘ilāc aña göre gerek (4) ikinci yay günü ıssı ve kıurıdır şafrā artar ‘ilāc aña göre gerek (5) üçünči güz faşlıdır şovukdur ve kıurıdır ‘ilāc aña göre gerek (6) dördüncü kış günidür şovuk ve yaşdur ‘ilāc ıssı gerek bunun üzerine ‘amel edeler (7) ve kıan gālib olmak ‘alāmet oldur ki beñzi kıızıl ola ve bedeni ıssı ola (8) ve kıol tamarı tolu ve tēz atar ve bevl kıızılsağu ola ve şafrā gālib olmak (9) ‘alāmet oldur ki buğday enlü ola bedeni ıssı ve ağzı acı ola ve bevl (10) rengi şaru ola ve kıolı tamarı tēz tēz atar ola ve balđam gālib olmak ‘alāmet (11) beñzi ađ ve semüz ola bedeni kıatı ıssı olmaya ve kıolı tamarı kāhel ve sust (12) ola ve bevlinüñ rengi ađ ola sevdā gālib olmak ‘alāmet bedeni kıaraya māil (13) ola gevdesinde kııl uzun ola mizācı aruđ ola ve bevl kıarasağu (14) ola bu i‘tibārca her ‘uzvuñ her şaşşuñ bedenine göre cirāhatına tīmār edeler (15) cerrāhı beyān eder cerrāh olan kimesne evvel ‘ilmi dürüst gerekdür andan ‘ameli dürüst

[4a]

(1) gerekdür ve dağı şefkātli gerekdür ve gülyüzli gerekdür ve dağı üstād kıavlınce yörüye (2) ve kendüyi alçağ göre bākı üstādları yermeye ve dağı cerrāhlıđ dedükleri nağkaşlı (3) evlerdür ve bir yanında deryā-yı ‘ummān vardur ucı ve kıyāsı yokdur ve dağı (4) cerrāhlıđa ‘ilm-i zāhir derler ve dağı cerrāhuñ eli uz gerekdür ve dağı dört (5) ađlātı teşhīş ede ve ma‘şümü ve yigidi ve piri bilüp gözede andan ‘ilāc ede (6) ve cerrāhlıđda yedükleri bir barmağ baldur ve ma‘nen bir taş agudur ve dağı cerrāh (7) ‘ilmi ‘ameliyle kıyağ gerekdür kıavl-i ebü ‘alī sīnā ve dağı gerekdür kim edviyyeler kim kıurudur (8) bunları gerekdür kim kıanđı eczā ıssıdır ve kıanđısı şovukdur ve kıanđısı ıssı (9) kıurudur ve şol edviyyeler kim çekicidür ve neyle çeker ve kıanđı tabī‘atla çeker (10) ve şol edviyye kim yumşadıcıdır kıanđı tabī‘atla yumşadur ve şol edviyye kim (11) bitürücidür kıanđı tabī‘atla bitürür ve şol edviyye kim açıcıdır kıanđı (12) tabī‘atla açar imdi bunları gerekdür kim teşhīş edesin andan işleyesin (13) kıavl-i ebü ‘alī ve dağı bahār ‘ilācı kıanđısıdır ve yay ‘ilācı kıanđısıdır (14) ve güz ‘ilācı kıanđısıdır ve kış ‘ilācı kıanđısıdır gerekdür bilesin (15) aña göre işleyesin kıavl-i ebü ‘alī sīnā ve cerrāhuñ alāt ve esbābı gāyet

[4b]

(1) pāk ve ‘arī gerekdür evvelā kaᅅı̄ yara ‘ilāca k̄ābil degül dört nesnedür (2) evvel beyni deşügi ikinci baᅅarsuᅅ deşügi üçünci bēl uvanuᅅi dördünci (3) kaᅅuᅅ deşügi bu dört nesneye min ba‘d çāre yoᅅdur ve k̄ābil-i ‘ilāc degüldür (4) ikinci bāb cemī‘ yaraları beyān éder yara şol yerde kim ya düz ola (5) veyā toᅅrı ola veyā degirmi ola veyā uzun ola bir ucı tar ve bir ucı (6) geᅅ ola veyā bir pāre eti alınmış ola veyā deriᅅ ola bunlaruᅅ her birinüᅅ (7) ayru ‘ilācı vardur bunları her birinüᅅ birden bir ‘ilācı vardur (8) evveli budur kim kaᅅanın dutasın ve hem üstāzlar arasında böyledür kaᅅv-i (9) ebū ‘alī sīnā ve daᅅı gerekdür kim bunlaruᅅ birisi vāᅅi‘ olunca evvel kaᅅanın birez (10) aᅅıdasın andan dutasın ve anuᅅ ‘ilācı budur kim şaᅅlayasın muᅅālif (11) ta‘āmdan ve döᅅülecek ise döᅅesin ve tīmār édesin kaᅅv-i ebū ‘alī sīnā (12) ve daᅅı yarayı üstāzlar elinde ᅅāşıl éden şarıᅅdur cālīnūs eydür (13) yaranuᅅ üzerine la‘l vurasın şarıᅅ olmayınca menfa‘ati yoᅅdur şöyle (14) bilesin şol yara kim degirmi ola tīmār anuᅅ budur bitürücü nesnelere urasın (15) nāşur varısa edviyyeyile yédüresin tā bitince ve şol yara kim uzun

[5a]

(1) ve deriᅅ ola dikesin ve aşıᅅa yanın boş ᅅoyasın ve şol yara ki uzun (2) ola ve bir ucı geᅅ ola bir ucı tar ola geᅅ yanın dikesin dar yanın ᅅoyasın (3) eᅅer ol dar yan yoᅅarı olursa anı daᅅı dikesin ve şol yara kim (4) kendi deriᅅ ola ve aᅅzı dar ola anuᅅ ‘ilācı budur kim fetīl vurasın (5) ve üzerine çekici edviyye vurasın bitürücü nesnelere muᅅayyed olmayasın ebū ‘alī (6) buyurur kim eᅅer yara ayaᅅda vāᅅi‘ olsa tā şaᅅalmayınca döşekten gidermeyesin (7) ve ᅅolda olsa göᅅsinden gidermeyesin ve cālīnūs eydür bir yara ᅅırᅅ günde (8) eskidür seksen günde ᅅunām zaᅅmetine tebdīl olur ve daᅅı her yarayı kim (9) göresin yangını ve ᅅarāretini eᅅer çoᅅısa şovutmaᅅ gerek sen andan ‘ilāc (10) édesin ve şol yara kim göresin şovuᅅdur ısıtmaᅅ gereksin ve bu edviyyeleri (11) iş bāb nāmıda beyān éder ve daᅅı kaᅅı̄ yara gerek ise şudan şaᅅlayasın (12) hemān vaᅅt olunca yarayı şöyle şaᅅlayalar bir eski kettān bezin zeytūn yaᅅını (13) ısıdup ol bezi ışlayasın ve yaraya şarasın tā ᅅammāmdan ᅅıᅅınca andan (14) tāze véresin ammā bilgil kim bedende cirāᅅat vāᅅi‘ olmaᅅlıᅅ üç dürlü sebebden (15) olur evvel ᅅılıᅅdan ve oᅅdan ikinci düşmekden ve taşdan

[5b]

(1) ve çomakdan olur üçüncü nesne ahlāt harekete gelüp bir ‘uzva madde dökülmekden (2) olur pes imdi vācib oldı kim her cirāhatuñ sebebin ve nişānın ve adın (3) bildürmek gerek tā kim müptedīye āsān ola eline iş görse her birin (4) görüp bile görmek gerek kim her cirāhat kim nāşur olmuş ola eger kābil-i (5) ‘ilāc ise vèreler açalar ammā açarlarsa kış günlerinde açmayalar eger açılrsa merhem-i (6) zeytle işlede veyāhūz merhem-i ‘aslī ile işledeler faşl (7) faşd étmek ve diş çıkarmak ve sünnet étmek ve sünnet kılıcı yigit gerek ve kullananda (8) çok tecrube kılmış koca gerek imdi faşduñ merātibini gökçek bilmek (9) gerek ‘ilmin ve ‘amelin ve hem üstātdan nice bağlamak ve nice neşteri dutmak gerek (10) bile ve ögrene elini gāyet muqarrer éde koç hāyasında ve kan aldugı vaqt (11) evmeye kañınca ola çok aqıtmaya eger kandan uşşı giderse yüzine (12) ve hāyasına şovuk şu dökeler imdi sünnet étmekde degüreler eger (13) zeker derisi bellūṭ ütüp (?) اوتوب ise mīl şokalar ve iç derisine bile dutalar (14) ve çekeler tā ki bellūṭ içerü gide andan kaç^c édeler çevireler kil ile dutalar (15) veyāhūd sahtiyān kazındısıyla dutalar eger perdelü olursa ol deriyi

[6a]

(1) keseler eger dönmezse dırnağ ile yırtalar tamām temiz édeler ve eger sünnetlü (2) doğdıysa derisin çekmeyeler birez üzerinden keseler eger çok (3) kesülüp kan tırmaz ise zekerin kasuğdan berk bağlayalar ve ıssı (4) kül ile ve tuz ile dutalar eger tırmaz ise encīr yaprağınun külin (5) vèreler duta imdi diş çıkarmak müşkil-benddür ammā yoğaru çekince (6) çekilür çokluk havf yokdur ammā aşğa çeke havfludur eñegün kavraya (7) andan çeke ve yerine yumurda şarusıyla ısıcağ tuz vuralar kan (8) tırmazsa hūn-bend édeler kanı kara ise dutmayalar ağa tā kim (9) kızıl ola andan dutalar ve demürcük ile tağlarsa eyüdü eger (10) şorsalar kim cerrāhlık kimden kaldı cevāb vèr kim eflātūn-ı ilāhīden (11) kalmışdur feammā cerrāh şefkātli gerek her yaraya kim yapuşursa merhamet birle (12) tuta başda vāki^c olan cirāhatları bildürür sebep nişān ve ‘ilācı (13) çomak veyā taş doğinsa kafa atarsa katı nesneyi çiyneyümez gözi şişer (14) evvel şeker şerbetin içüreler gül şuyıyla veyā alma şarābın içüreler andan (15) evvel nesneyi hāc gibi yaralar tamar kesilüp kan atılrsa ol kan çıkan

[6b]

(1) yeri demürle ve maştakī ile tağlayalar ol derinüñ her ucına bir ebrîşīm (2) tel geçüreler ve boğazı altına bağlayalar kafa açuk kıala andan kemügi kazıyalar çıkan (3) kanı penbe ile ya sünger ile alalar ol sınan kemügi onatlıgla (4) çıkaralar dutar yeri varsa destere ile veyāhūd kelbeten ile alalar (5) korkmayalar eger beyni sağsa ve eger beyniye kan indiyse şekeri döğüp (6) ekeler ol kanı şu gibi eder andan penbe ile alalar tā kim beyni üzerinde (7) kan kıalmaya andan sonra tēzcek ol çıkan kemüg yerine uladı kıoyalar (8) ‘anzurūt ve maştakī ve çam şakızı döğeler tā un gibi ola ol (9) derileri bir araya bez ile süreler tā kim kan kıa ve bu otları ol deriye (10) ekeler gerü yerlü yerince kıoyalar ve ebrîşīm ile dikeler ya igne vuralar ve derinüñ (11) birin delücek kıoyalar ki iriñ ve şu er gelüp beyniye inmeye gāyet şakınalar (12) ve günde iki kez merhem-i mısrī ile fetīl vuralar ve üzerine kıuyruk kıapağın (13) vuralar ve hāmmāndan şakınalar ve şovuğa vermeyeler ve şu yerine şeker şerbetin veyā (14) bal şerbetin vèreler ve gıdāsı tavuk şuyıyla erişte çorbası yèdüreler (15) ammā ekşilerden şakınalar tā ki hōş ola ammā vurulan kışiyi göre burunı

[7a]

(1) ve kıulağı ve tuțağı kükürdī ise geleni ve gideni bilmez ise el vurmayalar (2) başda olan cirāhatları beyān eder nişānı ve sebebi ‘ilācı kıılıç dokınsa (3) ve bıçak dokınsa başda olursa saç kıazılır ve hāc gibi yaralar (4) tā cild açıla ve yerine tuz kıolduralar üç gün tura andan merhem ile (5) bitüreler eger a‘zāda olursa ve eger yarılacak yeri varısa yaralar (6) ve sükker ile tuz ekeler kan akarsa hūn-bend edüp kıolduralar (7) ve eski penbe kıoyalar muhkem kemend edeler ve üç gün tura andan açalar merhem-i (8) bāselīkūn ile bitüreler bir dürlü dağı dört yerde biz ile deleler (9) tēz şāf şokalar ve üzerine ekşi hāmīr kıoyalar ba‘de merhem ile bitüreler (10) başda olan cirāhatuñ biri dağı budur **sebeb nişān ‘ilāc** çomağ (11) ve taş dokıñup yarılmasa yırılup şancursa tedbīr-i evvel tēzcek (12) üzerine kıazılır ve hāc gibi yaralar derisi açıla yerine tuz ve sükker kıolduralar (13) vèrildiğı vaqt akan kan kıara ise efrākıda ve eger kıızıl ise akıtmayalar berk (14) bağlayalar iki üç gün tura tā kim ol kan iriñe döne andan bir münāsib (15) merhem ile ve fetīl ile onuldalar ‘ilācı diger ol zārb dokıñan yeri

[7b]

(1) kazıyalar ba'de sidük ile tuz vuralar ve kece ile muhkem bağlayalar veyā ıssı küll
 (2) tuz ile vuralar ya kepek kavuralar ve tuz ile vuralar eger üç günde şişi (3) gitmezse
 neşter ile yaralar eger kan kara ise akıdalar eger kızıl ise tēzçek (4) tular ve muhkem
 bağlayup üç gün dura tā ki ol kan iriye döne (5) andan merhem ile ve fetil ile günde
 iki kez tīmār edeler eger büyük şişerse (6) büyük yaralar içine pāmūk tulduralar ve
 üzerine yumurda şarusıyla (7) ve tuz ile eski penbe ile vuralar veyāhūd un özi bal ve
 zeyt (8) ve yumurda şarusın vuralar ve berk bağlayalar andan merhem ile bitireler (9)
 ve eger zarb dokınup şişmese ve hem yarılmasa başı katı ağrısı evvel baş (10)
 tamarından kolından kan alalar ve her gece bir mışkāl ıtrifil yedürel ve şabāh (11)
 bal şerbetin içireler başını çözüp tılā vuralar ve kolından veyā eşseden (12) hacāmat
 edeler benefşe veyā kabağ yağı dürteler ve başı ısıcağ dutalar (13) hammāndan ve
 şovukdan perhiz ede erişte çorbası gıdā yedürel (14) eger karna bıcağ veyā kılıç
 dokınsa ve bağarsuğ çıkısa eger yara büyük (15) ise ve taze ise tēzçek bağarsuğ içine
 koyalar eger şovumış ise

[8a]

(1) yağın keseler erideler ve süciyle zeyt yağın kaynadalar ılıcağ olıcağ yuyalar (2) bir
 taş içinde gērü bağarsuğı içine şokalar ve dahı yarayı dikeler ve elin (3) yanından
 delücek koyalar tā kim irişi ve şuyı ağa ve fetil ile ve merhem ile (4) bitireler boş
 kemendsüz komayalar eger yara büyük olup bağarsuğ (5) çok çıkırsa tēzçek aşğa
 başalar kurumadın başına şovuk şu koyalar (6) ve iki ayağın yoğaru kalduralar tā ki
 çıkan bağarsuğ gērü yerine gele (7) eger şovumış ise ılıcağ şuyı zıkr olınan gibi
 yuyup koyalar ba'de (8) yarayı diküp yer yer fetil işleye ba'de hōş-kemend ile ve
 merhem tedbīr (9) edeler tā kim cirāhat tamām ola oñula üçünçi bāb (10) maddeleri
 beyān eder ve hanāziri ve urları ve hūnāmları şöyle bilesin kim (11) bunların cemī'si
 başdan peydā olur kimi balğamī ve kimi sevdāyī (12) ve kimi şafrāyī ve kimi bunların
 buhāridur başdan çıkar andan iner madde hāşıl (13) olur ve dahı şöyle ma'lūm ola kim
 bunların hiçbirisin hāşıl olmaz (14) tā kim artmayınca anuñ 'ilācı budur kim şovuducı
 ve kuruducı nesneyi (15) yumşadıcı 'ilācdan şonra edeler tā kim hōş ola dördünçi bāb

[8b]

(1) debeyi beyān éder debe şol sebebden olur kim arnınınu iki yanında iki (2) kirdik vardur bir ucu ggsdedr bir ucu asukdadur aan (3) bir kimse atı zr tse ol kirdik asuk yanında uzanur ierden (4) baarsuk asıa iner ve andan hayaya iner anda gelin(?) deprer indgi (5) vat eglenrse gerisine dnmez gyet mşkildr bazısında geyrek (6) zlmez geyregn dış yanından iner ekser onun gibi kuk olancuqlarda (7) olur bazısına ya daı iner bunlar ikisi de debeye bezer std (8) anı teşhş tmek gerekdr **faşl** işlemesin beyān éder evvel (9) gerekdr kim ol delgi bulasın ve baarsuı geri dndresin andan (10) altını barmaıla dutasın ve anda bir kişi hzır ola o ısacı oya (11) kilidleye andan ol demri ocada hzır ola ve ignesi ipligiyle hzır (12) ola ol demrle delesin ve ipligi geresin andan ısacı gideresn (13) andan igneyi ol delkden dndresin ve st derinn altından (14) iplign iki ucun bir yere getresin ve balayasın eger ol delk (15) byk ise bir delkli ısac fide vrmez ise iki delkliyle  delkliyle

[9a]

(1) edeler t hşıl olunca ve ısqaq yerde yaturasın ipligi ryince andan (2) yarasını bitresin avl-i eb ‘al sn otuz gn kır gn yatmaq gerek (3) **faşl** ebkrt eydr ben bu işi bir drl daı işledm (4) ol iplik yerine altun tel ile baladum perke andan kesdm dgm yanında (5) ekledm oata yaturasın t bitince perhz ile şalayasın otuz drt (6) gn yata avl-i eb ‘al sn **faşl** eb ‘al sn bir drl (7) daı beyān éder kim şol cerrh kim dilerse yzi a ola şaruı (8) byle şardı vat bir ucu bir eline alsın ve bir ucunu bir eline ilede ve şaşra (9) irisın de ve daı şardı vat kiriş şarar gibi şarasın ve daı (10) yaştuqlar drl drl olur bazı yere  gşlu gerek bazı (11) yere iki gşlu gerek ve bazısına uzun gerek ve alın ve bazısına ince (12) gerek bşini bb cem o temrenlerin ve gyriı (13) beyān éder eb ‘al sn buyurur kim her cerrha vcibdr ki teftiş de ki (14) her memleketn detini nicedr ve oı nicedr ve o demreni nicedr aa (15) gre fikr de ve aa gre avadanlıı hzır de t kim işlete ve ‘ayn ola

[9b]

(1) her diyārı kendü diyārına beñzetmeye zīrā her yērūñ eger demreni ve eger her (2) huşūşı bir ğayrī yere beñzemez andan şonra ol demrenler asānlığla çıķa (3) ve oña göre ‘ilāc ēde ve ol memleketūñ ṭabī‘atın bile ve teşḥīş ēde (4) zīrā kim yēr var oķı ķamışdandır ve demreni baķırdandır ba‘zısı iki kōşeli (5) ve ba‘zısı üç kōşeli ve ba‘zısı çatal olur ba‘zısı balıķ oltasına beñzer (6) ve ba‘zı diyār vardır ki oķunūñ demreni ķurşundandır ve boynuzdandır (7) ve kemükdendir ve ba‘zısı zehirlenmişdür aña göre ‘ilāc gerekdür ve ba‘zısı bir çengellidür (8) ve kimi iki çengellidür ve kimi üç çengellidür ve kimi dōrt çengellidür ve kimi bēş olur (9) aña göre tedārik ēdüp ‘ilāc ēdesin ve kimi dikren gibi olur kimi burğı (10) gibi olur ve kimi barmaķ gibi yassı oransız olur ve kimi zenburek gibi olur (11) ve daĥı bunca demrenleri iki dürlü çekerler biri ṭoĝrı çekmekdür biri (12) daĥı bir yaña itivērmek gerekdür ve kimin barmağıla çekesin ve aña göre (13) tīmār ēdesin ve daĥı birķaç nesnede yaralar olsa saĝaldurum dēyüben el (14) vurmayasın evvelki beyniye ikinci yürekde olursa üçüncü (15) baĝarsuķda dōrdüncü öykende bēşinci cigerde altıncı

[10a]

(1) ķavuķda ola bir kişi kim bunlarda vāķi‘ olan yaralara tīmār ēderse (2) dēse kizb-i şariḥ ēder ebū ‘alī sīnā eydür ben çok görüpdürün (3) cerrāḥlar buña tīmār olmaz dēyüben ķorlar ammā ķavl böyledür kim birķaç (4) kerre tecrube ēdesin ammā saĝaldurup unutmayasın ve ētdüĝün (5) tecrube yarmaķ veyā çekmek olmasın veyā üzerine çekici nesnelere urmayasın (6) ve bunlarūñ her birisini ayru ayru tecrube ēdesin beyān (7) ēderüz ve nişānın ve ‘alāmetin bildürürüz biri birinden fark ēdesin (8) evvelā nişān evvel budur ki gözleri ṭumanlanur ikinci budur kim (9) dāyimā yaşını şalar üçüncü ķarşısına ṭoĝrı baķamaya anuñ ‘alāmeti (10) oldur ki bunu teşḥīş ēdesin ve aña göre tecrube ēdesin faşl (11) ve daĥı öykene beyān ēder ya‘ni zıkr ētdüĝümüz oķlar ve tüfekler ve zenburek (12) öykende vāķi‘ olıcaķ evvel ‘alāmeti budur kim āvāzı boĝuk (13) ola ve söyledüĝi vaķt gücile söyler ikinci ‘alāmeti budur kim öĝürmek (14) istedikde öĝüremeye üçüncü ‘alāmeti budur kim aĝzından köpüķli ķan (15) gele dōrdüncü ‘alāmeti budur kim ķatı ḥışlaya bēşinci ‘alāmeti budur kim

[10b]

(1) eliyle herbār boğazın okşaya **faşl** cigeri beyān eder evvel (2) ‘alāmet oldur kim ağzından burnından çok kan gele pufkuru pufkuru (3) ağa ikinci ‘alāmet budur kim yüzi gözi gök ola (4) üçüncü ‘alāmet dirnaqları kara ve şovuk ola dördüncü (5) ‘alāmet boğazından kanıla şafrāsı bile gele **faşl** bağarsuğı (6) beyān eder evvelki ‘alāmet budur kim beñzi ziyāde şararur ikinçi (7) ‘alāmet budur kim dudakları gömgök olur üçüncü inçkırık tutar (8) dördüncü ‘alāmet budur kim yere baķamaya beşinçi ‘alāmet (9) budur kim herbār çalkoyun yata yanın yatmaya ve bir yana dönmeğe **faşl** (10) kavukda olan nesneleri beyān eder evvelki ‘alāmet budur kim ser-ā-pā gevdesi (11) şarı ola ikinçi ‘alāmet oldur kim bütün gevdesi şişe ve ayakları (12) dostogrı ola egilmeye ve hayli müşkildür kim bunlaruñ bu ‘alāmetleri biline ve böyle (13) olıcaķ şifādan ümizi kaç‘ edüp yegregın allah bilür altıncı bāb (14) cemī‘ ısırıqları beyān eder her ısırığ kim olur dört dürlü olur birisi (15) budur evvelki balğamıla kandan olur ikinçi şafrāyla kandan olur üçüncü

[11a]

(1) sevdāyla kandan olur dördüncü yalnız ğalīz balğamdan olur ve dañı (2) şöyle bilesin bunlar cemī‘si muñālif ahlāt olur ve cemī‘si başdan iner muñālif (3) ahlātuñ buñarı başa çıkar andan şonra bedene iner yayılır etile kemük arasına ve kimi (4) damar ile et arasına iner ve kimi etile siñir arasına iner ve kimi et ile deri arasına (5) iner ve dañı şöyle bilesin kim ısırığı çıktuğı vaķt adı ısırığidür ve işledüğinden (6) şonra maddedür ve şol madde kim etile kemük arasına iner ol sevdāyla kandanur (7) zīrā kim kemük sevdāya tābi‘dür ve şol madde kim etile siñir arasına iner (8) ol kan ile balğamdandır ve şol madde kim etile deri arasına iner kanla şafrādandır (9) ve şol madde kim ğalīz balğamdandır aşığa bedene inmez anuñ işi hanāzīr ve ur boğaz altındadır (10) bunlardan kim aşığa inerse uylukda çıkar dişler dökmede hāşıl olmaz tā gėrü boyunda (11) çıķmayınca kavlı ebū ‘alī sīnā **faşl** bunlaruñ nişānın ve sebebin beyān (12) eder şöyle bilesin kim şol madde kim ğalīz balğamdandır belürdüğü vaķt boynuñ (13) şāh tamarınuñ dolayısından olur yāñūz kulaķ ardında boyundan yana (14) ve eñseden belürdüğü vaķtda gibi belürür yanmaz gögermez kızarmaz tā niçe vaķt (15) geçince kaçan kim tamāmet boynı götüremedüğü vaķt irinlenmeğe başlar anuñ

[11b]

(1) tīmārı ve ʿilācı budur kim evvel çekici ve yumşadıcı edviyyeler véresin tā dēşmege (2) kâbil olunca ve dēşdügi vaqt açuq dēşesin ve toğrı dēşmeyesin uzadıya (3) dēşesin ve cehdüñ böyle olsun kim kavuğın bile çıkarasın andan şonra kuruducu (4) edviyye ile tīmār édesin tā kim hâşıl ola faşl şol madde kim (5) sevdāyla kandan olur nişān ve sebebi oldur kim etrafı gök olur ve perk (6) olur ve uyuşuq olur ve ağrısı uyuşuğıla bile olur ve dēşdügi (7) vaqt kanıla koyı iriñ bile akar ve şaruq üzere kanıla şuyla belüre (8) ve iriñi yēñilemeye ve bir gün koyu iriñ aqa ve bir gün kanıla şu aqa anuñ elinden üstāzlar (9) ʿacizdür ammā anuñ aşlı ardınca olasın tā kim kemigi harāb étmeden anuñ (10) ʿilācı şovuducu ve kuruducu ola ve hem kâbız ola taʿāmı oña göre ola ve dağı (11) eger kemige ya sinire yağın olursa fetilin tirementine bulaşdurasın ve cihetüñ (12) böyle olsun kim yaranuñ ağzını açasın kabzı étmeyesin tā şübheñ (13) gönülden gitmeyince ve dikemezsin şarığıla ve yaşduğıla şarasın ve eger göresin kemügi (14) pāre olur çıkarırsa huqne édesin huqnenüñ aşlı budur kim beş dirhem (15) kantüriyün-ı kırı ve beş dirhem mürr-i mekkı ve beş dirhem

[12a]

(1) şarmaşuq toğmı ve otuz dirhem pelin şuyı ile bu edviyyeleri kaynadasın tā on beş (2) dirhem kalınca andan bir ince huqneye koyasın ve ol yarayı dāyimā anuñ ile yuyasın (3) tā ol kanlu şuyı kesilince ve dağı eger kim dağı şübhe olursa bir kerre gene başlarını kesesin (4) ve bakır pāresin üzerinde yağasın kül édesin ve ol küli kurbağa yağıyla üç (5) dirhem kirpi yağı ve üç dirhem kurbağa yağı karışturasın ve üzerine vurasın tā (6) erince andan bitüresin bitürücü melhem ile faşl ve şol madde kim (7) balđamıla kandan olur evvel nişānı oldur kim bir nice zamān evvelden şızlaya andan (8) dēşile ve dēşilmeli olduğı vaqt başını görmezsin belürsiz olduğından o yeri (9) barmağınıla degsen zāhir iriñin bulursun ziyāde ıssı olmaz ve iriñi çok olur (10) ve şovuş olur ve bir iki günden şonra kesek kesek ola peynır şuyı gibi (11) ve ol yerde kıl döner ve yaranuñ ağzı dar olur ve içi mücevvef olur ve bir yeri (12) biter ve bir yeri gene açılır ve cirāhatı koğar ol cirāhat kim biter ise iriñle ol şanur kim (13) bir diri nesne yörür acıdı acıdı gün bulutlanınca katı incidür ol vaqt (14) şanur kim ya kurt veyā karınca yaranuñ dolayısı gögere ve şışı ziyāde ola (15) ve iriñi nice dürlü olur bir iki gün bir dürlü bir iki gün bir dürlü olur

[12b]

(1) ve hem ādemi şayıkladur ve pīr kişilerde ziyāde olur ve ‘avratlarda daḥı olağandır (2) ve şağalup gērü açılır ve bēlde ve uyluḡda ve dizde ve incükde ve topuḡda ve ayagınuḡ (3) baş parmaḡında ve atında ve dirsekde ve yumruḡ ardında ve eḡsede ve oḡurḡada (4) ve göḡüsde ekser şaḡ yanında olağandır faşl ‘ilācın ve tīmārın (5) beyān eder evvel tīmārı budur kim teftiş edesin ol maraž eski midür (6) yēni midür kaç zamāndan berü olmuşdur yazda mı ve ışda mı yayda mı güzde mi (7) aḡa göre ‘ilāc edesin ve şöyle bilesin kim bunlaruḡ cemī’sinüḡ ‘ilācı (8) uruducu edviyye ile terbiyye olma meger maraž kürekde ola aḡa yumşadıcı (9) gerekdür ve ne adar deriḡ ise ol adar uruducu gerekdür zīrā uruducu (10) edviyye ile tīmār edecek kemüḡe zarar olmaz ve böyle cirāḡat bir cerrāḡuḡ eline gire eski (11) ola gerekdür kim evvel marīzuḡ yüzine baa ve göre ḡabī‘atı uvvetde midür andan şonra (12) yarasına mīl vēre göre anı aḡrır mı eger tıyarsa ol etüḡ aḡrısını ve nāşurını (13) ve ürümüř kemüḡi varsa veyāḡūd nāşurı varsa ayırtlamak gerek (14) andan tīmār edesin ve nāşurı alduḡın göresin evvel nāşurın gideresin (15) andan dēdüḡümüz edviyye ile tīmār edesin tā kim göresin iřlāḡ olur mı

[13a]

(1) olmaz mı eger olmaz ise bir uzḡun ödünü ve kirpi ödünü ve ādem şehvetini arışdurup (2) vuralar ve ḡāyet de meřḡürdur ul ebū ‘alī sīnā buyurur kim ben bunuḡıla ır yillik (3) yarayı şaḡaldup dururın ve daḥı yuması bu ola antāriyūn-ı kebīri şarub (4) sirkeyle aynadasın ve dāyimā ḡuḡne edesin ve ekici melhem ile tīmār edesin (5) yēdinci bāb dübeyleti beyān eder dübeylet ne deḡlü olursa (6) cemī’si göyünmiş anıla sevdādan olur ve ḡāyet de müşkil olur ol eclden (7) üstāzlar anuḡ elinden ‘ācizdür ve hemān cerrāḡ iři degüldür ḡekīm iřlāḡı bile (8) olmayınca zīrā kim aḡa müşhil vācibdür ve anuḡ aşlı gevdede et ile damar arasında (9) yörür ve ıḡtıḡı vaḡt bir yumurda adar gömḡök ıkar omuzda iken fi‘l-ḡāl (10) topuḡa iner ve topuḡda iken oltuḡa ıkar ve oltuḡda iken uyluḡa (11) iner ve uyluḡda iken yumruḡa ıkar ve yumruḡda iken dize iner ve cemī‘ (12) gevdeyi gezer faşl anuḡ tīmārı evvel şerbetdür ve muḡlāpdur (13) ve ḡuḡne-yi müşhil ve an almakdur ve müşhilden kesmeyesin ve yarasına (14) ekici nesnelere vurasın ve bir ma‘cūn vardur anuḡḡün ol ma‘cūn budur (15) on dirhem ara ot ve bēř dirhem mūmiyā ve bēř dirhem unduz ḡayāsı

[13b]

(1) ve üç dirhem aygır taşığı ve beş dirhem bağa kabuğu küli ve bir çekürdek (2) gergedân boynuzu ve kırk dirhem şeker ma'cûn ola ve isti'mâlî şubh ve mesâ (3) birer dirhemdür kavî-i cālînûs ve ebû 'alî sînâ sekizinci bâb (4) cemî' çıkukları beyân eder başdan tâ ayağa degin evvel boyun (5) kemüğünü beyân eder şol vaqt kim göresin boyun çıkığı ola evvel (6) budur kim teşhîş edesin eger sağına çıkmış ise bir fütayı çenber edesin (7) şol kadar kim ol kişünün başına geçüresin ve bir kişi anı muhkem tuta başına yapuşasın (8) iki eliyle andan sen gözleyesin kangı yaña çıkar ise sen solına çekesin (9) ve eger solına çıkdıysa sağ yaña çekesin ve eger ardına çıkdıysa öne çekesin (10) ve eger katı ziyâde çıkdıysa ol kişi bir şofanun yanında yere oturup (11) şöyle kim senün dizünle berâber ola ve senün kendi başunu onun başına çıkığı (12) karşısına ve bir kişi anun başını iki eliyle muhkem yoğaru çeke ve sen ol çenber kim (13) anun boynuna geçürüpdür sen başını anun başına dayayasın ve süveylenile(?) سويله ناله kendüden (14) yaña çekesin tâ kim yerine koyasın ve teşhîş edesin lakin boyun üstâdı (15) aldur çaturdıyla zîrâ kim boyun sağ iken şalmağıla başını hatardur anı teşhîş

[14a]

(1) edesin yerine kodum dedüğü vaqt ol kişiye deyesin kim başı dört (2) yaña asānlığla dönerse ondan bilesin yerine varduğı tâ kim biline ve andan (3) mülâyimce yağı vurasın ve muhkem şarasın tâ kim hâşıl ola ol yağı budur kim (4) servi kōzı on dirhem akākıyâ on dirhem kunduz hayâsı on dirhem (5) bal mûmı on dirhem tirementine on dirhem tirementineyi bal mûmıyla eridesin (6) kalanın dögesin ve karışdurasın faşl çeñe çıkığın beyân (7) eder ve şöyle bilesin kim çeñe çıkınca nişanı oldur kim ağı açılır kapanmaz (8) ve gözünü yumamaz ve dilini dışarı çıkaramaz ve dāyimâ çıktığı vaqt önine çıkar (9) ardına çıkamaz meger kim yüksek yerden düşe ve dağı alnıyla yere doğına ol vaqt (10) gerü yaña çıkar anun koması müşkildür öbürsinden kim zîrâ yerinden kopduğı vaqt (11) köprüğü bile kopar anunçün müşkilcedür ve dağı bunların çıkması iki (12) dürlü olur birisi önine ve birisi gerü çıkar ve şöyle bilesin kim bunların (13) 'ilacı becid gerekdür çeñe tâze iken zîrâ bayat kalınca koması müşkil olur ve hem (14) boğaza yakındur bayat olıcağ mebdâ ol çıkuk sebebinden boğaz şişe (15) ve amân vermeyüp boğa anunçün yāhūd şişerse de başa zararı vardur

[14b]

(1) gerekse beyniden ve ağrısı sebebinden öldürür az vakt ve dağı işhāl yalnız (2) şafrā ola veyāhūd kuşmak vāki^c ola şāfī şafrā anuñ için ‘ilācı becid (3) gerekdür kim bir kişi (4) anuñ başını duta ve sen çeñeyi iki elüñile dutasın iki baş barmağı (5) anuñ ağzına şokasın ve dēyesin kim çeñeyi gevşek tut birez göreyin nicedür (6) dēyesin andan sen birez onadup itivēresin ve eger kim itivērmegile yērine varmaz (7) ise vazgelesin ammā bir legene ıssı şu koyasın tā kim el katlana ve avadan (8) ol şuyıla ovasın tā yumşayınca andan dēdügümüz gibi yērine itivēresin (9) ve anı yērine koduğuş andan bilesin kim azı dişleri biri biriyle buluşa (10) ve ağzını berāber yuma şol vaktın kim yērinde tūrasın hemān yağı vurasın yağı budur (11) bal mūmı on dirhem gül yağı on dirhem ikisini eridesin ve çeñesini kaplar (12) bir bez üzerine yağı ēdüp şarasın sābıkda zıkr olınan gibi yastuğıla ve (13) şarığıla ve dağı anuñ da‘āmı şöyle ola kim çiynek hācet olmaya ve ter (14) ola ve eger ziyāde bayat ola anı evvel evden hāmmāma aldurasın ve yumşadıcı (15) yağlar ile ovasın bir niçe gün tā kim ol kişi dēye kim rāhat oldum

[15a]

(1) ve ağrısından sākin ve emīn oldum ol vaktın sen ol kişiye dēyesin aşığa (2) otura ve sen anuñ ardına geçüp başını iki buduş arasına alasın ve iki (3) elüñile iki çeñesin muhkem dutasın ve iki yaña oynadasın ve andan muhkem çekesin (4) tā kim yērine vara andan dēdügümüz yağıyı vurasın ve yağlayasın ve yumşak yaşduğuş (5) koyasın ve çalkoyun yata ve bir niçe gün iki yanına yastuğlar koyasın yaña (6) deprenmeye şağalmayınca ve cemī^c ağrısı geçince faşl köprücek çıkuşın (7) beyān ēder şöyle bilesin kim köprücek az zārbıla çıkmaz meger depreden taşıla (8) vuralar veyāhūd ağacla zīrā kim kemük vardur omuzıla kürek arasında (9) anuñıla köpricek muhkem bağıldur ve omuzıla ve egegilerle ve kemürdegile köpricek (10) bağıldur degme nesneden çıkmaz meger pirtine zīrā kim bilürsün köpricek onmaz (11) ve anuñ uzanması ve devşirilmesi yokdur haqq ta‘ālā köpricegi anuñ için (12) yaratmışdur kim endām dürüst ola ve ben-i ādemden artuğ cinsde yaratmışdur (13) kul ebū ‘alī sīnā ve cālīnūs ve ba‘zı üstādlar dēmişlerdür kim köpricek (14) dağı çıkar zīrā kim her kemük kim çıkar yēr bulur da çıkar ammā anuñ yēri yokdur meger (15) pirtine pirtindüğü vakt şıkmağla yērine konur kavlı-i ebū ‘alī sīnā ve anuñ

[15b]

(1) yerine koması şıkmağdur ve berk bağlamağdur ve ısıcağ tutup ıssı yakı (2) vurmağdur **faşl** omuz çıkuğın beyān eder şöyle bilesin kim (3) omuz ba'zı vaqt ol ucında olan kemükle bile çıkar ve ba'zı vaqt başka (4) çıkar ve bunlar gāyet tēz çıkağan olur ve anların geyrekleri perk degüldür ve elekçi (5) kemügi ve küregi ikisi de inen güç göremezler ammā omuz dāyimā güç görür ve omuz (6) sağdurur gene anın ikisi de çıkmaz ve omuz çıkuğıyla bile olınacağ omuzı (7) başı koltuğa kaçır ve ol kemük omuzı kaçır zāhir görünür ba'zı vaqt gögüse (8) kaçır zīrā kim iki geyregi vardur büyük sinir ile bile ve omuz çok kez çıktuğı (9) vaqt gērüsünde ve önünde yoğaruda ve aşığada kaçır ve katı olur ve aruğ (10) kişilerde olur ve şovuk olur ba'zı kimesnenün az nesne ile çıkar ve nice kim (11) az nesne ile çıkarsa yerine dağı az nesne ile konur ve kāhī 'avratlarda olursa (12) oğlan toğurur iken ve şöyle bilesin kim her çıkuk kim vardur sekiz gün (13) eglene anı yerine komağ müşkildür ve yerine konmayınca ol nişānı oldur kim kol (14) başa varamaz ve kol kısatur ve ba'zı üstāzlar çok kişiyi şakad eder (15) zīrā kim 'ilmi ve 'ameli eksükdür ve şöyle bilesin kim üstāzlar iki işde 'acizlenür

[16a]

(1) birisi budur kim buña çāre vardur dēyesin ikinci buña yoğdur dēyesin 'ameli 'ilmle teşhīş (2) edesin andan hükm edesin ve omuzun çıkuğın andan bilesin kim çıkuk omuzı (3) sağ omuz havāle olur ve yapuşup barmağınla bunlar olıcağ yeri boş olur ve (4) yumşak kalur ol vaqtın teşhīş edesin ol gērü kalan beyān etdüğümüz (5) kemükleri bile mi çıkar degül mi zīrā kim ba'zı üstāzlar omuzı gözedirler ve kalanından (6) haberi olmaz işledüğü iş de pāk olmaz kavlı-i bükrağ ve cālīnūs ve ebū 'alī (7) sīnā ve omuz ardına çıkarsa evvelā nişānı budur kim kol gögere ve barmağları (8) oynamaya ve ol yanına gücle döne ve eger önüne çıkarsa nişānı budur kim (9) kolu aşla uçkuruna gelmeye ve göğsinden yanā katı domalur ve eger aşığasına (10) çıka nişānı budur kim omuzı başını koltuğda bulursun ve ol aşl çıkuk (11) gāyet çok çıkar ve eli başa varmaz ve barmağlarını yumamaz ve omuzı çöker ve kol (12) şarkık durur ve ol gērü kalan kemüklerden ayru çıkar yana kim kürek ve ol bir (13) küçürek kemügi kol aşığa çıkınca anlar bile çıkmaz **faşl** omuz çıkuğın (14) yerine komasın beyān eder şöyle bilesin kim evvel gerekdür elünile yapuşasın (15) ve gönünile danışasın göresin zıkr etdüğümüz nişānları teşhīş edesin

[16b]

(1) kangısıdır aña göre işleyesin ve ol kişinin yaşını ve tabiatını teşhiş edesin (2) andan işleyesin evvel çekmek budur kim ol kişiyi yaturasın ol hasta yanını yoķaru (3) koyasın ve bir top hazır ola büyüklüğü şalgam deñlü ola ve kuşığı ol çıkmış (4) kolına bağlayasın bir ucunu dirsekden yoķaru ve bir ucunu ardına ve ol kuşığı (5) kendü belüne geçüresin ve bir kuşak dağı bulasın ve ol kuşığı da ol kişinin (6) koltuğı dibinden ve ol topuğ üzerinden geçüresin ve bir kişi dağı hazır ola (7) ve ol kuşığı da ol beline geçüre ve sen kendü ayağuğ öķçesini ol topuğ (8) üstine koyasın ve ol kişi gene kendü ayağını ol omuzuğ üstine kıoya (9) ve ikisi de berāber çekesin tā kim yerine vara ve dağı küçük oğlancuğlarda öğrüdüklerinden (10) olağandur anlaruğ az nesneden omuzuğ çıkar ve gerü āsān yerine (11) varur şöyle kim orta barmağıla yerine varur ve bir tīmār dağı oldur kim anuğ gibi (12) bir uzun kişi bulasın ol hastadan uzun ola ve ol topı anuğ omuzuğ (13) üzerine koyasın ve ol kişiyi kim hazır edüpdürsin ve ol topı (14) anuğ omuzuğ üstine koyasın ve koltuğına muğkem şarasın ve sen hastanuğ (15) iki ellerini muğkem tutasın ve sen ayağuğıla sıkmalı kıakasın ve ol kişi dağı

[17a]

(1) silkesin ve elini aşığa çekesin tā kim yerine vara ve eger ol hasta yeni olursa (2) bir kişi dağı anı aşığa çeke ardından duruban ve ol yolıla merdūd olur (3) tā hasta da olur ve eger kim bunlaruğ cemī'sinle (بنو زید بن عبدالمطلب) olmazsa gerekdür kim niçe gün hāmmāma (4) alasın ve yağlar süresin andan bir ađaç edesin boyna berāber ola ve bir ucu çomağ (5) gibi ola ve ol başını bir bez ile şarasın ve ol hāmmāmda yanı üstine yaturasın (6) ol çıkuğı yoķaru ola ve ol elini bir kişi omuzuğ kıatında berk dutasın (7) ve bir kişi yumruğı dibinden duta ve muğkem çeke ve sen ol ağacıla yetivēresin (8) tā kim yerine vara ve eger anuğla da olmazsa gerekdür kim bir çatal ağacı bulasın (9) kıalunluğı balta sapı kıadar ve iki çatal berāber ola uzunluğı iki kıarış (10) ola ve ol çataluğ ortasında bir top perkidesin bir orta şalgam (11) gibi ola ve bu ağacı anuđ koltuğı altından geçüresin ve birkıaç kişi anı duta (12) ve sen ol ağacı onarup ol topı koltuğına andan sen iki elünle iki (13) çatala yapuşasın ve çekesin ve ol kişiler kim anı dutarlar ol elini (14) muğkem çekeler ve sen bir ayağuğ ol kişinin omuzuğ başında olsun (15) tā kim esirgemeyesin hiç meger genc oğlan ola veyāhūd yükli 'avrat ola

[17b]

(1) ve şöyle bilesin kim çok cerrāḥ bu çıkuğı teşḥīş étmedin çigini kırar ve yerine (2) komaz cālīnūs buyurur kim ben bir kişi buldum on iki yıl kolı çıkmışla yürürmiş (3) aldum ve yerine getürdüm şudur bağı kim bir merdīvanuḥ beşinci basamağına bir top (4) bağladum şöyle kim ol koltuğa devlûkle andan ol kişiyi çıkardum ol kolımı (5) ol basamağa geçürdüm ve bir kişi anuḥ ayağına yapuşup çekdi ben kolımı çekdüm (6) ve yerine kodum ve asānlığıla ḥāşıl oldu ebū ‘alī sīnā eydür kim ben bir kişi (7) buldum kim on sekiz yıl şol kolı çıkmışla yürürmiş ve tīmār étüdüm (8) onardum şu tarīḳ ile kim on sekiz gün ḥammāma iletdüm ve her gün bir tulumı koltuğına (9) üfürdüm şu ol tarīḳ ile kim ol ḥasta elini bir kuşağıla bağladum ve ben (10) kolımı yağladum ve bir kişi dağı tulumı üfürdi böyle ‘ilāc étüdüm on sekiz (11) güne degin ḥāşıl oldu ve ıssı kuru yakılar vurdum ve şardum kodum (12) on sekiz gün tırdı faşl kürek çıkuğın beyān éder kürek (13) çıkuğın ‘acepledüm der ebū ‘alī sīnā ve cālīnūs ve būkrāt zīrā kim anuḥ yerine komayı (14) evvel yumrukdur ve başmakdur ve yetivermekdür koymağıla zīrā kim anuḥ çekecek yeri yokdur (15) faşl küregile omuz arasında bir kemük vardur küçük

[18a]

(1) ve yumrudur ol çıkuğı vaqt omuz ardına çıkar vāḳi‘ olur ve anuḥ tīmārı (2) çekmek degüldür gerekdür kim iki ayağıla şıkasın muḥkem esirgemeyesin tā kim yerine (3) vara ve ıssı yakı vurasın faşl dirsek çıkuğın beyān (4) éder şöyle bilesin kim dirsek çıkuğı az nesne ile vāḳi‘ olmaz ve anı yerine (5) komak gāyet güçdür zīrā kim dirsekdeki sıjirleri perkligi gibi bir yérüḡ (6) ancılayın perk yokdur zīrā kim anuḥ sıjirleri kısadur enjı derinīdür enjı (7) uçı seyrekdür ve anuḥ çıkuğın şundan bilesin kim el ayası aşağıasına (8) döner veyāḥūd yokarı döner ve dağı şöyle bilesin kim şol vaqt kim (9) göresin aya aşağıasına dönmiş bil kim ol çıkuğı müşkildür zīrā kim (10) eti azdur ve sıjiri çokdur ve anuḥçün berk durur ve yerine koması (11) müşkildür ve kemügi ikidür ol aşağı künk çıkuğı müşkildür ve yokarı künk (12) çıkması kolaydur ve yerine koması da kolay olur ammā ol aşağı kıla (13) çok kez hemīn dirsek nimnīd çıkar ve hem yumruğında çıkar ve beyān étüğüümüz gibi (14) cemī‘si müşkildür gerekdür kim bunların cemī‘isini biri birinden ‘amelünle (15) teşḥīş édesin andan işleyesin faşl yerine komasın

[18b]

(1) beyān eder ve tīmārın ve ‘ilācın beyān eder şöyle bilesin kim bu çıkukların (2) kangısı vāki^c olursa gerekdür kim becid dutasın şişmeye ve iriñ (3) olmaya zīrā bunların birisi vāki^c olıcak yerine koması müşkil olur (4) ve anuñıla yerine gücle komakdan teşennüc hāşıl olur ölüm hazırdu (5) eger kim anuñıla da yerine koyayın dersen evvel gerekdür kim hammāma alasin (6) andan yumşadıcı yağlarla yağlayasın andan çekesin şol tarīk ile (7) kim sen kendü elünle anuñ elini dutasın barmaqlarını şıkasın eger kim geriye (8) ise bir elünle anuñ yumruğunu birez şıkasın ve bir elünle ol çıkmış kemüğünü (9) itivêresin illeri de olursa öyle edesin ve bir kişi anuñ (10) omuzın berk duta ve karacasından dutasın anı yerine koyınca ve (11) yerine koyduğun vaktin gerekdür kim barmaqlarına uzadasın eger ki görürsin (12) barmaqları siñirleri büzilse ve dirsekde egerse ve kemügi yerinde olursa (13) siñir büzöldüğünden kol uzanmaz eger dirsek de ve eger yumruk da ve barmaqların da (14) uzadamaz ve kaçan kim göresin bu ‘alāmeti gerekdür kim anı iki kişi berk duta (15) birisi omuzunu karacasıyla ve birisi yumruğıyla gögsin dutasın evvel

[19a]

(1) bağlayasın yumşadıcı yağıla ova ova andan elini mahremile boğazına (2) aşakoya gündüz böyle götüre gece özde hāşıl olunca ve dahı bu çıkuk çoktansa (3) ve siñiri büzülmiş ise ve çekmegile yerine varmaz ise gerekdür kim bulasın bir iki (4) süheyl-i kelerī büsbütün döge tā hall olunca andan sonra dürtesin yigirmi dirhem (5) kelerī edesin ve on dirhem yer bağarsuğı kıtasın ve dögesin tā melhem gibi ola ammā (6) od görmeye ve ol kişiyi hammāma ilete yuyasın pāk edesin andan taşra çıkarasın (7) ve ol dirsegini silesin ve ol yakıyı bir kalınca beze yayasın andan üzerine vurasın (8) üç gün tura andan kıparasın yapça çekesin az çekmegile yerine vara ebū ‘alī sīnā (9) eydür ben bir kişinün elli yıllık çıküğün bu yolla yerine kıdum ve cālīnūs eydür ben çin (10) şehrinde bir kişi buldum yedi yıl yürürmiş andan ol kelerī bulamadum dört (11) yıl benümle yürüdi tā kim çok emek çekdüm anı bulmayınca yerine kıymadum ve şöyle (12) bilesin kim her bayat çıkuk olıcak böyle olur faşl (13) bilek çıküğün beyān eder bilek çıkması tēz olur ve yerine koması kolay olur ammā (14) bilek vakt olur kim kendü çıkar ve vakt olur ignesi çıkar ve vakt olur kim (15) ikisi bile çıkar her kangısı ise çıktuğı vakt getüresin bir kişiyi kim anuñ

[19b]

(1) elini duta dirseginden yağa ve sen anuñ yumruğını yumup muħkem çekesin ve ol (2) kişi dağı muħkem çeke tã kim yerine koyasın ve perk yağı vurasın **faşl** (3) tarağ çıkıuğın beyã eder ve şöyle bilesin kim tarağı çıkması kolay çıkar ammã (4) yerine koması müşkindür zîrã kim anlaruñ anları küçükdür ve daracuktur anuñ için (5) çıkması kolay ve yerine koması müşkindür ve anuñ çıkıuğı az belürür ammã sen anı çok (6) kerre ol çıktığı vaktın şanursın kim dirsek de çıkar veyãhüz bilek de çıkar zîrã kim ol (7) çıktığı vakt cemîc siñirler katlanur ve anuñ tîmãrı ve ʿilãcı ve yerine koması budur kim (8) her bir barmağın ayru ayru çekesin ve göresin kağırsı katı agrır ve berãber çıkıuğ (9) olsa gerekdür kim anı çekmesi ve yerine koması şöyle gerekdür kim iki kişi bulasın (10) penceleye muħkem ol o yağa ve ol o yağa çeke ve sen iki elüñile ayasını muħkem şıkasın (11) tã kim yerine koyasın ve muʿtedil yağı vurasın ve ol yağı budur on dirhem (12) gül yağı ve yigirmi dirhem bal mûmı ikisin eridesin ve bir bezi ısladasın ve yağıyı (13) vurup şarasın **faşl** barmağ çıkıuğın beyã eder şöyle bilesin kim (14) barmağ çıktığı vaktın içerüye büzilür ve baʿzı vakt taşraya dağı egilür (15) ve anı kolaydur teşhîş etmek zîrã kim enleri uzanur ve yeri çukur kalur taşra

[20a]

(1) yanında ve her barmağın üç dürlü çıkması vardur ve üç dürlü yerine koması (2) vardur ikisi kolay konur ve biri gãyet müşkil olur baʿzısı ebedî yerine varmaz (3) ol dirnak dibidür **faşl** yerine komasın beyã eder şöyle bilesin kim (4) barmağ çıkıuğın zõrıla çekmek olmaz zîrã kim barmağın ne kudreti vardur ve barmağ (5) çıkıuğı dürlü dürlü olur baʿzı vakt barmağ içerü çıkar ve kimi taşra çıkar ve kimi yanına (6) çıkar ve şanursın kim içerü çıkmışdur ol hüz yanına çıkmışdur anuñ için teşhîş etmek (7) gerekdür bunları ebû ʿalî sînanuñ kavli oldur kim yapuşasın ve bulasın bir midür iki (8) midür her kağırsı ise maʿlûm olur kim anuñ çıkıuğı olur ve anı yerine koması (9) asãndur her birini ayru ayru şöyle çekesin tã yerine vara ve anuñ tîmãrı budur kim (10) perkiştirici yağı vurasın **faşl** onurğa çıkıuğın beyã (11) eder kağan kim pirtinse veyãhüd çıksa dürlü dürlü çıkar ve pirtinür ve çıkması dört (12) dürlü olur evvel domalmağdur ikincisi çökmekdür (13) üçüñci bingüşmekdür dördüñci yanın kağmağdur ve iki dürlü (14) pirtinmesi olur evvel biraz urunmağdur ikinci darb yemekdür ve bunlaruñ (15) altısı da ölüme yağındur belki ölüm kendüsüdür zîrã kim siñirlerüñ binãsıdır

[20b]

(1) ve anda çıkuk vâki' olıcağ teşennüc hâzırdur ve eger kim onurğanuñ evvelki onurşağı (2) olursa ol sâ'at olur zîrâ kim nefesi tutulur ve eger kim ol çıkuk (3) çökük olursa ol dağı öyle olur şübhesizdür ve eger birkaç gün diri (4) olursa 'âkıbet kabz olub ölür ve eger ölmezse de ağız egri qalur (5) ve kendüsi bügri olur anuñ dağı ölmege 'alâmeti budur kim gâyet ishâl olur (6) ve eger ol çıkuk dolmamış olursa anda ümîz vardur zîrâ kim anı tēz olıcağ (7) yerine konur şol tarîkle kim ol sâ'at anı yüzi koyun yatura çignemegile (8) yerine konur qavl-i ebū 'alī sīnā ve bunun 'alâmeti budur kim ayakları ve qavuşu (9) ve şafrāsı sust olur ve kendü fi'iliyle olmaya zîrâ kim ol uñ yerleri (10) hep başa ve beyniye ta'alluğdur anuñ çok 'alâmeti vardur tā kendi yerine varınca (11) ve illā eglendürince çoğı ölür ve yerine doqınursa belâyla konur ve dağı bunun (12) çıkugından dēyüpdürüz bizüm üç kitapda bāb-ı kulunçda anuñ gibi nişān (13) beyān eder kim anuñ gibi olıcağ barmağunla bulup anuñ çıkтуğı yeri ve ol (14) kemüğüñ varduğı yeri ve dağı şöyle bilesin kim bunların qanğısı gerek ise (15) korkulu olursa şübhelü olur zîrâ kim ölümdür ve teşennücdür ve çökük

[21a]

(1) olsa anı ba'zı üstāzlar eydür kim anuñ 'ilācı ve tīmārı vardur dērler ammā ben (2) aña 'ilāc étmezsin **faşl** anuñ tīmārı ve 'ilācını beyān eder (3) evvel gerekdür kim anı göresin kim çökük ola anuñ 'ilācı budur kim çekici yağı (4) vurasın ammā ol hastanın dirligi olmaz ol yaqınun fā'idesi doqınınca (5) ve ol çıkuk kim domalmışdur evvel 'ilācı budur kim mu'tedil yağıla ovasın (6) tā yumşayınca andan yastuğ koyasın ve ol kişiyi çalqoyun yaturasın ve ol (7) yastuğun üzerine iki dizünle muhkem başasın tā kim qatlanabile ve hammāmda (8) olmağ gerekdür ve dağı iki ayağunla üzerine çıkasın birez çekinesin (9) ve muhkem başasın ve bükṛāt şöyle buyurur kim eger ol çıkuk tāze olursa (10) gerekdür kim bir ağac edesin bir qarış uzunluğu ola ve bir ucında delük (11) ola şol kadar kim ol çıkuk oyulmuş yer ola ve ol ağacın oyulmuşına penbe (12) doldura ve ol kişiye bir kızanun iskemlesi bulasın ve ol iskemleye oturdasın (13) ve iskemlenün iki delügi ola arkasından yaña ol tahtayı çıkuk üzerine (14) vurasın bir yanını ve bir yanını iskemleye ve bir kuşaq bulasın qolan gibi ola (15) ve bir ucunu iskembenün bir delüginün içinden geçüresin ve bir ucunu

[21b]

(1) bir delüğinden geçüresin berāber iki ucunu bağlayasın ve bir ağac getüresin (2) ve burasın tā kim yérine vara ve dağı yaturasın niçe zamān yüzi koyun (3) yaturasın ve yağı vurasın bu dedüğümüz edesin anuđ ile olmaz ise (4) hammāma iletessin tağammül edebildiği kadar andan yağı vurasın ol yağı budur (5) on dirhem balçık hurmā yigirmi dirhem keler ikisin dağı döğüp melhem edüp (6) vurasın bir gün ve bir gece dura andan gideresin ve gene hammāma koyasın (7) ve iki ayağını bağlayasın ve yüzi koyun yaturup bir tağtaya bağlayasın (8) ve ökçesinden ol çıkuğından boğazına degin muğkem şarasın uzun kuşağınla (9) andan sen ayağunuğı ol çıkuğ üzerine koyasın ve dağı çekesin ve cālīnūs (10) buyurur kim bir yastuğ alasın ve bağlayasın bir toğrı direge ve ikisinüğ (11) arası bir sere ola ol çıkuğa karşı ol hastayı getüresin ve bağlayasın (12) ve ol şarnıla muğkem şarasın ve bir yastuğ düzesin ve ol çıkuğa vurasın (13) ve kuşağ bulasın kolanđ gibi ola dolaşdurasın ve iki ucunu (14) bağlayasın ve bir ağac geçüresin nacağ sapı gibi ola ve muğkem burasın tā kim (15) yérine vara ve dağı göresin kim hasta kuvvetlü ola ve anuđ ile yérine koyamaduğ

[22a]

(1) gerekdür kim yer kıyı kazasın dar ola tā kim ol hasta onđa gire ol çıkuğa bir (2) tağta koyasın ol kıyıya öğine ve bir tağtayı ardına ol çıkuğa dek (3) ve bir yumak düzesin bezden ola perk ola ve ol tağta arasına (4) öğinden eski ba'zı nesne töldurasın ve anı bir kiři duta ammā gāyet de (5) kuvvetlü ola andan gérüsine çekesin tā kim yérine vara ve eger ol çıkuğ çoktanki (6) olursa yérine böyle kıomasın evvelā perhīz étdüresin ve müshil (7) véresin ve tamām on gün hammāma koyasın ve yumşadıcı yağıla yağlayasın (8) andan bir çukur kazasın bir kıarış deriğ ve geđ ola şarnı değlü ol çukuruğ (9) üzerine bir halı koyasın ve ol hasta yatsun yüzi koyun ol çıkuğla (10) ol çukura karşı ve bir fütayı kıat kıat edesin ol çıkuğ üzerine (11) ol fütayı koyasın ve fūta üzerine bir řař koyasın řol kadar kim (12) iki kiři gücle kıaldura ol řaři azacuğ kıımıldadalar tā kim yérine vara andan (13) řaři gide ve mu'tedil yağı vurasın ve çıkuğ bağrınığ arasında olursa (14) veyā eņsesine yağın olursa tīmārı budur kim anı çalkoyun yaturasın (15) ve altına yaşduğ koyasın ve baři altına nesne kıomasın ve anuđ başını

[22b]

(1) dutasın ve muhkem yoķaruya çekesin zīrā kim ol tēz yērine varur ve yaķı vurasın (2) kim ıssı ve ter ola tahta ile Őarasın ebū ‘alī sīnā eydūr ben anı revā gōrdüm (3) zīrā tahtanınuń çok nefī vardur **faşl** kuyruk ıķuđın (4) beyān ēder kuyruk ıķuđı andan ma‘lūm olur kim ayađını yērine ķoduđı vaķt (5) ađrımaz uzatduđı vaķt ađrır ve dūşūrdūđı vaķt ađra anuń tīmāri ve ‘ilācı (6) budur kim orta barmađunu yaađlayasın ve ol kimesneyi yūzi ķoyun yaturasın (7) ve ol barmađunu Őafrāsına Őoķasın tā kim ol ıķuđa berāber vara ve bir elūń taşradan (8) ķaburđa ũzerinden ikisiyle muhkem Őıķasın iki gūn gūnde iki kerre tā kim yērine vara (9) ve mu‘tedil yaķı vurasın ve ta‘āmı gāyet ile ter ola ebū ‘alī sīnā **faşl** (10) uyluķ ıķuđın beyān ēder Őōyle bilesin kim uyluđun bađı ol kemik ile bađludur (11) ve bunların birisi ıķınca ikisi bile ađrır ve Őōyle bilesin kim ķačan uyluķ ıķsa (12) ayak dostođrı olur egilmez ba‘zı vaķt taşra ıķar ve ba‘zı vaķt ierū ıķar ammā ekser (13) ıķađan olur ve ‘avratlar ođlan tođururken ekser ierū ıķar ve taşra ıķduđda (14) ekmegile yērine āsān ķonur Őōyle bilesin **faşl** anların nişānların (15) beyān ēder evvel budur kim ķačan ierū ıķsa ol ayak Őađ ayakdan uzun

[23a]

(1) olur ikinci nişānı oldur ki dizleri ađrır ve berk olur ve egilmez eger taşra (2) ıķsa ‘alāmeti oldur ki ol ayak kısa olur ve uķur olur ve dizi (3) içine ķaçar ve eger Őnine ıķsa ayađını uzadur gērū gūcle dūşūrūr ve yōrūmez (4) eger yōrūse Őkesi ũstine başar ve eger bu ıķuđla uyluđı (5) ve ķasıđı Őışer sidūđi tūtulur ve eger gerisine ıķarsa ayađı kısa olur (6) ve hiç dūşūrūlmez ve uzadamaz ve uyluđı gāyet yumşak olur ve eksilūr (7) **faşl** yērine ķomasın bildūrūr gerekdūr kim becid dutasın (8) tā kim ol ıķuķ ķanı Őolmadın ve ilerū ıķanınuń tīmāri ve yērine ķoması (9) budur anı bađlayasın ve anı birķaç kişı tuta ve birķaı ayađını ekeler Őađına (10) ve Őoluna ve ađrır yērin ođarasın ve Őke ile etini başasın tā kim (11) gele ķavl-i ebū ‘alī sīnā ve yērine ķoduđından Őonra Őalđam miķdāri bezden bir (12) top dūzesin ve iki budunun arasına ķoyasın ve berk bađlayasın (13) ve iki dizini muhkem bađlayasın ve ol Őarđıyı omuzına ıķup ķoltuđına dolaşsa (14) ve on sekiz gūn yaturasın eger anuń ile yērine ķoyamazsađ gerek kim (15) ādem incūđı ķadar bir ķazuķ ķaķasın muhkem ola ol ķazuđı bir bez ile Őarasın

[23b]

(1) ve hastanun od yerine bir yüz yaşduğı koyasın ve arkası üzere (2) yaturasın ve ol çıkuğı ol kazugun berāberine onarasın ve bir kiři anun (3) gögsi üzerine otura ve iki ayağını çeke biri incüğinden ve biri dizinden (4) ve sen ol çıkuğı yerine koyasın ve eger incinürse iki kiři de kuşagından (5) çekeler tā kim yerine koyasın ve gāyet ıssı yağı vurasın ve eger kim ol çıkuğ (6) gerü olursa gerekdür kim anı yüzi koyun yaturasın ve anı da buyurdılar (7) gerüsine egesin ve sen ol çıkuğı elünle başasın yerine varmaz ise dizünle (8) başasın ve üzerine çıkasın tā kim yerine vara ve yaşşı şarğı ile şarasın (9) ve eger ol çıkuğ çoktunki olursa mengeneye koyasın üzüm şıkıldığı (10) yer altına bir düz tahta koyasın ve ol tahtanun üzerine bir ince tegeleti koyasın (11) ve ol çıkuğ üzerine bir hafif yüz yaşduğı koyasın ve ol çıkuğun üzerine (12) koyup şıkasın yab yab tahammül edebildüğü kadar göresin yerine konur mı (13) konmaz mı üç kez böyle edesin tā yerine vara yerine varduğı vaqt berk yağı (14) vurasın ve muhkem şarasın kavlı-i ebü 'alī sinā ve eger göresin anunla yerine varmazsa (15) ve eski çıkuğ ise yumşadıcı yağlar vurasın veyāhūd tahliyün vurasın

[24a]

(1) ve hammāma koyasın ve yumşadıcı yağlar süresin ve gerü ol mengeneye koyasın (2) zīrā kim 'ilācı ahir dürlüdür eger anunla da olmazısa ve hasta zahmet duyarsa (3) andan ümiz kesesin ve tīmār edersen bir niçe müselmānlar huzūrında kavlı edüp (4) yapuşasın ki fevt olursa da'vī etmeyeler ve tīmārı dağı böyledür kim gerekdür (5) bir yasduğ alup ol çıkuğın üzerine koyasın ve bir tokmağla te'ennī ile vurasın (6) evvelā başını örtesin senün işünjı ne maķūledür görmeye andan vurup (7) eger bir vurmada yerine varur ise mu'tedil yağı vurasın yerine varmaz ise (8) bir dağı vurasın eger dağı yerine varmadıysa bir dağı bir güçle vurasın ve eger dağı (9) yerine varmaz ise bu minvāl üzere 'ilāc edesin ki būkrāt hekīm ve ebü 'alī (10) sinānun tecribesidür evvelā bir yaşduğı bir tahtanun üzerine koyasın ve ol (11) hastayı yüzi koyun yaturasın yaşduğ üzerine andan sonra muhkem şarasın (12) kalın etine varınca şöyle hiç kımıldamaya ve ayağını topuğı üzerinden bir kuşagla (13) bağlayasın ve gerüsine bükessin tā ökçesi kalın etine gele ve anı dağı (14) ol şarığa bağlayasın ki iki budunu bağlayupdursun ve bir top hazır (15) edesin ve bir kuvvetlü kiři anun dizi altından elin kilidleyüp yoķaru kaldurasın

[24b]

(1) ve ol topı dizi altına koyasın ol kaldurduğınca sen ol topı itivêresin (2) tâ kim yêrine koyasın ve ol mu‘tedil yakılardan vurasın kavlı-i bûkrâf ve eger kim (3) ol çıkuk yanın veyâ içerüsine vâki‘ olursa (4) gerekdür kim bu tarîkle ‘ilâc êdesin evvel bir uzun tahta bulasın kalın ola ve bir buçuk (5) qarış eni ola ve bir kalın kazuğı yêre kağa ve iki qarış yêrden yoğaru ola ve ol tahtayı (6) ol ağaçlar üzerine perkidesin ve incük yoğunluğında iki ağacı yunasın (7) degirmi êdesin andan evvel ağacuñ birisin tahtanuñ bir yêrinde yêre kağasın ve birin (8) bir yanından kağasın biri birine qarşu berâber olmasın bir qarış şu yeteri ola muhkem (9) berkidesin ikisinüñ arasına ancak uyluk gücle gire ve her kaçan anuñ gibi hâl vâki‘ (10) olduğa gerekdür kim ol kimesneyi ol tahtanuñ üzerine yaturasın ve ol çıkmış ayağını (11) ol iki ağacuñ ortasına koyasın eger çıkuk içerü ise taşrasına çekesin tâ kim (12) yêrine vara eger çıkuk içerü olursa sağ ayağın çekesin dizine yapuşasın ve dedüğümüz (13) minvâl üzere yêrine koyasın ve zikr olunan gibi münâsib yakılar vurasın tâ ki yêrine gele (14) faşl diz çıküğün beyân êder şöyle bilesin kim dizinden gerekse (15) çıkar ve dahı içerü ve taşra çıkar öñine çıkmaduğı sebebi oldur ki ağırşak vardur

[25a]

(1) ol komaz anı yêrine koması gâyet âsândur kaç gün olursa olsun (2) faşl diz çıküğün yêrine komasın beyân êder evvel gerekdür kim (3) ol hastayı bir yaşduğ üzerine oturdasın ve anı iki kişi muhkem tutalar (4) ve iki kişi anuñ ayağını çekeler ve sen elünle ol çıkığı yêrine koyasın kavlı-i ebû ‘alî sînâ (5) eger ol çıkuk eski çıkuk ise evvel yakı vurasın on dirhem balçık hurmâ (6) beş dirhem yêr şogulcanı on beş dirhem kelerî dögesin ve yakı êdesin (7) ve şarasın iki gün tura andan sonra yêrine çekesin tamâm olur faşl (8) diz ağırşığı çıküğün beyân êder kaçan kim ağırşak çıksa gerekdür kim ol kişiyi yaturasın (9) çalkoyun ve iki ayağın toğrı tutasın ve berâber êdesin ve ol ağırşığı (10) yêrine koyasın şu tarîkle kim evvel göresin kanğı yağa çıkupdur lakin anuñ yêrine (11) koması budur kim gâfil iken bir muhkem yumruk vurasın tâ ki yêrine vara eger ol (12) çıkuk çoktanki olursa evvel muhkem yumşadasın ve beyân êtdüğümüz edviyye (13) ile üzerine bir bezi kat kat êdüp koyasın ve andan bir tokmak êdesin (14) ki ağırlığı altı yüz dirhem ola ve yêrin rast êdüp afulcağ vurasın eger yêrine (15) varmaz ise bir dahı ve gêrü yêrine varmaz ise bir dahı vurasın tâ kim yêrine vara

[25b]

(1) bu kavil būkrāt ve cālīnūs ve ebū ‘alī sīnānuḡdur **faşl** (2) topuġ ıġuġın beyān eder şöyle bilesin kim topuġ ıġuġı zōrıla yērine varur (3) ve yērine onduġından sonra gerekdür kim kırġ gün yaturasın zīrā kim topuġ (4) ekşer ıġaġan olur yāhūd pirtingen olur ve topuġ ıġuġını teşhīş ētmek (5) geñez olur zīrā kim ayaġınınuġ araġı topuġ ıġduġda şişer ve ayaġı dırnaġları (6) gögerür ve baş barmaġı kısalur tāze olıcaġ bir miġdār zōrıla yērine çeküp (7) onur ammā eski olıcaġ gāyet müşkil olur ve ebū ‘alī sīnā eydür böyle vāġi‘ olıcaġ (8) ‘āciz aldum feammā şu arıġle yērine odum ki evvel beyān olıduġı üzere taġtanuġ (9) üzerine çalkoyun yaturasın ve dizi altından ayaġını muġkem baġlayasın (10) tā kim hīġ ımıldamaya ve ol taġtanuġ ucında bir azuġ aġasın ve ol taġtayı azuġa (11) mıġlayasın ve ol ıġmış ayaġı bir uşaġla baġlayasın ökçe ile arak üzerinden ve (12) ol uşaġ iki at ola ve ol azuġdan ıraklıġı iki arış ola (13) ve ol uşaġuġ iki atını daġı dura ki geürüp ve bir aġaġla burasın ve sen (14) ol ıġuġı ova ova uşaġ burulduġca yērine yērleşdüresin tā kim (15) yērine vara eger anuġ ile yērine varmaz ise ol taġtanuġ bir ucına daġı bir direk

[26a]

(1) aġasın ve bir uşaġ daġı baġlayasın ol işininuġ ayaġına bir ucını diziñe yērine (2) ve bir ucını topuġ üst yanında baġlayup ikisini bir uġurdan buralar tā kim yērine (3) oyasın andan sonra münāsib yaġılardan vurasın ve çatı şarmayasın (4) zīrā kim teşennüc olaġandur ve kırġ gün yatmaġ gerekdür **faşl** (5) ayaġınınuġ araġı ıġuġın beyān eder bununuġ tīmāri ve ‘ilāci el araġı gibidür (6) hemān el araġına ‘ilāc ve tedbīr nice yazılıp beyān olındı ise bununuġ (7) daġı ancılayındur ġayrī degüldür avl-i ebū ‘alī sīnā ve cālīnūs ve būkrāt heġīm (8) okuzuncı bāb cemī‘ şınuġları beyān eder (9) başdan ayaġa deġin şöyle bilesin kim bu şınuġların ba‘zısı hūrde olur (10) ve ba‘zısı pāre pāre olur ve kimi yaruk olur ve kimi uzun olur ve ol (11) kim uzun olursa ba‘zı üstāzlar eydürler kim bir şınuġ debelik uzak olsa (12) darp çok dürlü olur aġaġtan ve aşdan gönderden ve yaşşı oġtan (13) ve ılıġdan ve tüfenkden ve düşmekden ve bir nesne aldurmaġdan ve niçe bunlara (14) beñzer nesnelerden vāġi‘ olur bunları biri birinden teşhīş ētmeyen bilgil kim (15) ‘ilm ü ‘amelinde dürüst degüldür ve işi yanlışdur ve şol şınuġ kim uzadıya

[26b]

(1) olur aña yarıq dërler ba'zısı geñ olur ve kimi dar olur geñ olursa (2) aña edviyye vèreler ve ol kim çatı hürdedür aña mevānin dërler ve ba'zı kemük (3) üzülmişdür ammā eti ve derisi sağdur ol şınuğı āsān dërler (4) ve kimi şöyle hürde olur kim geyrekden ve etden ayırtlanmaz bŭkrāt hekīm (5) eydür bu şınuğ eñli (عَنْ) yèrde olur ve geyreklü yèrde olur bu şınuğa hıta dërler (6) ve ba'zısı uvağ kemüklerde olur ol şınuğa hicāb dërler ve cemī' şınuqlardan (7) ol şınuğ müşkildür kim kılıçla toğrar kır şınmış olmaz meger bir şu yeterü (8) ola ve bu şınuğ gāyet üstāz eline gire yèrine yerleşdüre ve bağlaya ebū 'alī (9) sīnā eydür anuğ gibi şınuqlaruğ bir 'acāyib bağlamasını beyān edem lakin birkaç nesneyi (10) evvel beyān edeyim bu şınuqlaruğ kimi hem hürde ve hem çökük olur ve bu gāyet (11) müşkil olur ve ba'zısınuğ iligi üzülür andan çoğı olur zīrā (12) gāyet de terdür ve ol ter iki ucından her yèrde üzülmez ammā kaçan kim (13) üzülse anuğ 'ilācı yokdur ba'zı şınuqlarda bir nesne vāki' (14) olur kim ol yara hūra gibi yanar ve kınar ve çevresinden kıl dökülür (15) ve ot yanuğı gibi olur ve bunları şundan bilesin kim okşamağıla

[27a]

(1) ve urmağıla ve kımıldamağıla ve üşütmeğıle ve genc oğlanuçlarda olur ve (2) bunları cerrāh olan gerekdür kim teşhīş ede kavlı-i ebū 'alī sīnā zīrā kim bunlaruğ (3) çoğı tīmārele hālāş olur ve çoğı oğlanuçlarda olur ve etleruğ kemügi (4) ter olur ve tēz kaynar ve şöyle bilesin kim cemī' şınuqlardan kırıcı ve bilek ve kürek (5) ve anuğ yanında bir kemük vardur gāyet geç kaynar zīrā bunlar geyreklüdür ve şöyle bilesin kim (6) bunlaruğ dürlü dürlü 'ilācı ve bağlaması vardur ve burun (7) şınuğı on günde kaynar sāyir a'zānuğ şınuğı yigirmi günde kaynar ve dirsek (8) ve kol şınuğı kırık günde kaynar ve uyluğ şınuğı elli günde kaynar uyluğ ziyāde (9) hürde şınacak üç ayda kaynar ve uyluğ şınuğını yüzi koyun artuğ yaturasın (10) ve cemī' ta'āmı ısıcağ ve ter ola ve şafrāyī ve balgamī tabī'at geç kaynar sevdāyī ve (11) ve demevī olan tabī'at tēz kaynar ve anlaruğ kaynaduğın bundan bilesin kim (12) ol kişiuğ beñzi kızara ve ol beyān êtdüğümüzes nesneleruğ şarmasın (13) beyān edelüm bir şınuğ kim şına ve yarası olmaya hemān yakı vurup yerli yèrine koyasın (14) ve yaştuğ ve tahtalar ve sicimile muhkem şarasın ve va'de ki göresin tā kim hāşıl (15) ola ammā şol şınuğ kim hem şınuğ ola hem yara ola bŭkrāt hekīm eydür ben anı

[27b]

(1) sicimle bağlamasın revā görmezüz cālīnūs eydür biz anı buruncebile şararum (2) ve ebū ‘alī sīnā eydür anı şol tarīkle şarmak gerekdür şınuğı yerli yerine kaynaya (3) ve yarasını açuq koyasın ve her günde değışmek gerekdür ve imdi bir şınuq kim yarası (4) ola anı sicimile şaralar anuñ yarasına nice tīmār olunur ve şınuğı nice kaynar ammā ben (5) aña bir ‘ilāc buldum şol tarīk ile kim geregi gibi tahtalar hazır edesin ve bu zıkr olan (6) yakıyı hāzır edesin yakı budur on dirhem ‘akārya on dirhem kantāriyūn-ı (7) kebīr on dirhem mürdük unı ve beş dirhem çiriş yumurda ile qarışdurasın (8) geregi gibi yakı edüp şarasın ve dört beş dāne boncuq hāzır ola kim (9) ve boncuğun igne ile hāzır edesin ve ol şınuğı kim yerleşdüresin ve yakı ve yastuqların (10) koyasın ve ol yarayı açuq koyasın ve ol tahtaları dört beş (11) yerde bağlayasın her ipini ayru ayru bağlayasın ammā ip berk ola ve kalınlığı (12) kiriş deñlü ola ve ol boncuğun uzunluğu bir barmaqdan uzunca ve her birisini (13) bir ipi bir boncuğa geçüresin ve burasın ve ol igneyi geçüresin hep ol (14) boncuğı bir igneye geçüresin şol kadar burasın kim katlanabile ve yarasını (15) açuq koyasın tā ki hācet vaqtında hāzır ola kim melhem vurasın ve üzerine

[28a]

(1) şarğı şarasın kavlı ebū ‘alī sīnā ve cerrāha gerek olan budur kim (2) şınuğı yerine yerleşdüre ve çeke uzluğıla zīrā uzluğıla çekmez isen (3) teşennüc olur ve katı bağlamaqdan da teşennüc olur ve ba‘zı yörürken ve ba‘zısında (4) ağır hastalığı olur ve gerekdür kim ol kişünün tabī‘atını teşhīş edesin ve aña göre tīmār (5) ve ‘ilāc edesin ve kimi kımıldanmamak gerekdür ve ol şınuq kim yara ile biledür ol yarayı bitüresin (6) ve tamām mertebe perhīz édüresin ve ışmarlayasın kim ğalīz ta‘ām yemeye ve cimā‘ étmeye (7) ve kaħkaħa ile gülmeye ve olmaz nesneden ötüri ğam çekmeye ve hareket étmeye uğuncak (8) hāl étmeye zīrā kan göyünür ve harāret artar ve eger kan bu üslübla hareket éderse ol (9) kişünün mizācı kavī ise kan alduralar ve anuñla olmaz ise müshil terkīb (10) véreler tā ki ol kan ve harāreti def‘ éde kavlı ebū ‘alī sīnā ve katı berk (11) şaracak olursañ ol şınuq geç biter ve şarılan şınuğı açup ısıcak şuyla (12) ve şabun ile yumaq gerekdür tā gicişmesi def‘ ola būkrāṭ hekim eydür harāret (13) geçerse müshil vérmeyesin zīrā kuvveti gider ebū ‘alī sīnā eydür ki ben böyle (14) revā gördüm ki iki dirhem uskūf-ı türkī ve beş dirhem gül şarābı véresin (15) zīrā kim çok görüp dururum ol güci hūnmā döndi(?) حومادوندي ve ol şınuq kim uzun

[28b]

(1) ola ve ziyāde olmaya ba‘zı vaktde tahta daḥı lāzım degüldür hemān yaḳı ile (2) şarḡı ile olurdur ve berkce bağlayasın zīrā tēz ḳaynar ve diḳkat ēdesin (3) kim uvaḳ kemükleri çıkarasın zīrā kim bēş günlük işi otuz günlük (4) ēdersin ve ol kemükler çıkmayınca ol şınuḳ ḳaynamaz andan şoḡra ḥünma(?) مومنه karar (5) veyāḥūz madde olur eger böyle olursa gerekdür kim ol yarayı tekrār açasın (6) ve ayırtlayasın tā kim iḳerüsi ḥürde kemükden ve sāyirden pāk ola andan şoḡra (7) tīmār ēdesin ve göresin kim şınuḳ şarḡı altında şişe ve kızara gerekdür kim (8) bağını çözesin ve ‘alāmetin göresin ve yaḳısın ḳaldurup şovuducu yaḡ (9) sürüp yaḳıyı yērine ḳoyup evvelkiden gevşek şarasın ve elünle (10) yoḳlayup göresin yērinde midür eger yērinde degül ise elünle ol kemügi (11) yērine ḳoyasın ve beyān ētdüğümüz yaḳıyı vurasın ve muḥkem şarasın esirgemeyesin (12) tā kim yērinden ayrılmaya zīrā gevşek şarmaḳ şınuḡı ḳaynatmaz eger aḡrısına duyamazsa (13) üzerine bir aḡır nesne yasturasın ve ba‘zı şınuḳ vardur tahta ile (14) şarılmaz aḡa gerekdür kim aḡır nesnelere yasturasın ve yērinden min ba‘d ḳımıldatmayasın (15) tā bitince ebū ‘alī sīnā eydür cerrāḥ şanur kim kemükleri yērli yērine ḳodum ammā ḥürde

[29a]

(1) kemük ḳalır kim yērine ḳonmamış anuḡ yērine ḳonmaduḡı bundan ma‘lūm olur ki (2) şarduḳdan şoḡra iki elünle yoḳlayup eger ḳacırdısı varısa işidürsin (3) ba‘de tekrār çözüp yērli yērine ḳoyasın eger yērine ḳonmaz ise yarasın (4) ve ḳatı ḥürde kemügi eridesin bākīsın yērli yērine ḳoyasın kimini çekmegile (5) ve kimini itivērmegile andan şoḡra ‘ilāc ēdesin tā kim şıḥḥat bula ve ba‘zısı (6) böyle ētmişdür kim niçe zamān geçmişdür ne şınuḳ yērindedür ve ne yara bitmişdür (7) ve ḥünām olmuşdur ve ba‘zısının yarası bitmişdür lakin ayaḡı egri ḳalmışdur (8) ve ba‘zısının yarası büyük olur ve kemügi çürük olur eger böyle vāḳi‘ (9) olursa ‘ilācı oldur kim evvel nāşurın yēdürici nesnelere vēresin tā kim kemügi (10) açıla ve ol çürük kemük yunup tā şaḡ kemük çıḳa ve cerrāḥ matḳābı ile ol (11) kemügi delesin tā kim altında olan cirāḥat çıḳa ve şaḳınasın kim matḳap eliḡe (12) degmeye ve zarar getürmeyesin ve anuḡ yarasına ḳuruducu nesnelere ekesin (13) ve ol yarada ayru durur kemük varısa anı çıkarasın ve yarayı bitüresin (14) ḳavl-i ebū ‘alī sīnā ve ba‘zı yērde cemī‘ ḥürde kemükleri çıkarmak vācibdür zīrā kim (15) çıkarmayınca ol ḥürde kemük her biri bir zarar ēder faşl

[29b]

(1) kaᅅı y erde y erine  oma  ve  arma  ve yapu mak m mkin olan y erleri bey n (2)  der evvel  oldur ikinci ayakdur ve  arma a ta taları yerli y erine  omasın (3) bey n  der kaᅅı y erde v cibd r ol ki i kim bir y eri  arma a dileye evvel (4) gerekd r kim bir temiz bez ile  arasın andan melhem-i h k m   de ve ol  ar ı ya ı (5) ola t  kim  a  y erini bile  rte ve   yle bilesin kim  ar ı  a  y eri (6)  rtmeyince yara r hat olmaz ve meger bir yara ola kim  atı  arma a h cet (7) ola ve her y er n bir d rl   arması olur evvel  g gsine ya ı  ar ı (8) olma  gerekd r ve cerr h g yetle uz gerekd r ve  ab 'atı te h   tmek gerekd r z r  (9)  dem vardur  ab 'atı  alın anı ur anıla ba larsan derdi yo dur (10)  ab 'at vardur kim bez ile ba lama a ta amm li yo dur ve y er  vardur kim  ok (11)  arma  gerek amm   atı  ekmemek gerekd r me el  k pr cek ola vey h z ol (12) kem k kim k pr cek ile omuz arasındadır anu   ar ınu  ya lı ı (13)     barma  ola ve miz c   alın ki ilere d rt barma  ya ı  ar ı gerekd r (14) ve uzunlu ı iki ar un ola ve her  a an kim  ar ı  ardu un zam nda g yet (15) d z  arma  gerekd r ol bey n  d g m z yastu lar a a g re da ı yastu 

[30a]

(1)  ok d rl  olur **fa l**  ol  ını  kim  ını  (2) ve egri bitmi  ola evvel cerr h kim bu i i i lemek ister evvel  kaᅅı y erded r anı (3) te h   tmek gerekd r z r  kim anu   il c  tekr r uvanma  gerek ve ol ki i (4) duyabil r mi ve g resin ol kem k  atı mı  aynamı dur z r   alın (5) kem k berk  aynar uvanma dan g yri   re yo dur evvel  gerekd r kim yum adıcı (6) ya ı vurasın kem k ve et yum aya ol ya ı budur yigirmi dirhem at (7) iligi yigirmi dirhem bal ı  h rm  iki dirhem g g ner(?)  u u ya ı bunlaru  (8)    n eridesin t  melhem gibi ola andan  onra ol y eri yuyasın (9) ıssı  u ile t  kim p k ola andan ol ya ıyı vurasın    n  ura (10) andan gideresin eger anu ıla s k ldi ise ve yarası d  r ldi ise (11) uvatmamak gerekd r ve eger ol y er yum aya ve yaranu  irini olmaya (12) anı uvatmak gerekd r  u  ari le kim bir bez  a ı ı darı ile  oldurasın (13)   yle ba a ba a kim ayru  olmaya ve bir tomru   zerine f tayı  at (14)  at  edesin ve ol tomru   zerine  oyasın ve evvel aya ını bir ince (15)  ar ı ile  arasın ve ol ki in n g zlerini ba layasın ve iki

[30b]

(1) kiři anuđ ayağını biri dizinden ve biri topuğından tutup muhkem ol (2) tomruğa başalar ve sen aķřır ile iki elüñle muhkem vurasın tā kim ĥurd (3) ola ve göresin kim çıkaracağı varısa çıkarasın ve alanını yerli yerine koyasın (4) zıkr olınan gibi ve tımār edesin tā kim ĥařıl ola avl-i ebū ‘alī sīnā ve cālīnūs (5) eydür bu maķüle nesne ekser ayakda ve olda vāķi‘ olur ba‘zısı uvatmayıla (6) dağı ĥařıl olur bir niesin görüp dururuz ve ‘ilācı edüp dururuz (7) ve beyān olınan yumşadıcı edviyye vurasın ve ol kim açılır yāĥūd irin (8) düşürür gerekdür kim ol yarayı açasın çürük kemüği varısa veyāĥūd yerinde (9) degülse oparup çıkarasın ve tımār edesin tā ki řıĥhat bula avl-i ebū ‘alī (10) sīnā faşıl evvel bař şınuğın beyān eder şöyle bilesin kim (11) ba‘zı vaķt başda yara olmaz ammā şış ve irin olur ve ba‘zısının şışi (12) olmaz hemān kemüği ararur dağı yara olmadın tedārik etmek gerekdür ve anuđ ‘alāmeti (13) budur kim ditreye evvel ‘ilācı oldur kim açasın ve yarasın andan şonra tımār (14) edesin tā kim ol kişiye urtarasın ve irinin eglendürmeyesin ve afa şınuğın (15) göresin kim çürümüş ve ararmış yeri varısa anı azıyasın

[31a]

(1) ve egeleyesin ve çıkarasın ve tımār edesin ve eger kim anuđ gibiye göresin kim tımār etmişler (2) ve yarmışlar veyā kendüsi açılmış cālīnūs eydür ben bu maķüle afa şınuğını (3) oķ görmüşim ve oķ tımār etmişim ve oķ kimesneler dağı buña tımār etmişler (4) lakin afayı teřĥiř etmemişler anuđ gibiye kim düş olasın ve göresin kim (5) irin akar ve afası yaruķ ola oña küstāĥlık kibīri dērler (6) bilmiş olasın kim cerrāĥ olan kimesne gerekdür kim yarayı oñat teřĥiř (7) ede ve sāyirlere danışa tā kim işini şaşırmaya ve bunu (8) biri birinden see tā kim yüzi ađ ola ‘ilmünle ve ‘aķluñla ve elünle oķřayasın (9) ve arayasın tā kim aşlın bulasın düşti mi yoķsa nesne mi doķındı (10) asten mi ve anışızın mı oldı teftiş edesin taşdan midur ağaçdan (11) demürden midür üstād cerrāĥ olıcak bira niřāndan teřĥiř eder (12) evvel niřānı budur kim gözi görmez olur ikinci niřānı budur kim (13) bir eli dutmaz olur veyāĥūd bir ayağı dutmaz olur veyāĥūd hem eli (14) ve hem ayağı dutmaz olur üçünçi niřānı budur kim dili dutıla (15) tā kırķ güne değin yāĥūd dağı beter ba‘zı kez de dürli dürli yaruķlar

[31b]

(1) olur ve ba'zı vakt kafanun dışı yanından olur ve ba'zı (2) vakt kafanun içi yanından olur ve anda derin yara olmaz (3) ve ba'zı vakt ziyāde olur ve ba'zı kez az olur imdi gerekdür kim (4) teftīş edesin beyān êtdüğümüz gibi ve ba'zı kez yarmayınca hükm (5) edemeyesin gerekdür kim açasın tā ki şübheñ gide ve anı yarup arayasın (6) ve ayırtlayasın eger kanı çok akarsa kan dutacak edviyye vermeyesin (7) anun dutması budur kim eski kettān bezini didesin ve ol (8) yarayı toldurasın ve tīmār edesin kavli ebū 'alī sīnā ve eger kim ol (9) yaruğ tā beynine degin olursa ve kemik hūrdesi perde (10) üzerine qalmaya ve yelden şakınasın ve hūrdesi varısa (11) ol hūrdesini alasın şu tarīkle alasın kim bir temiz gügöl (12) katı aru ola ve ol gügüli ol yaranun içinde yuvalayasın (13) ne kadar kim hūrdesi varısa alur ammā şaklayasın ve ol (14) gügöl ile hūrdeyi alurken perdesini dēşmeyesin ve hūrde (15) alıkomayasın eger bir zerre alıqoyarsan zaḥmetün hebāya gider

[32a]

(1) ve bunun araması ile olur kim aḥul aḥul perde üzerinde veyāhūd (2) silkile kendün den yaña çekmegile ve dört yaña bile çeke (3) ve eger kim göresin bir pāre oynar ammā qopmaz gerekdür kim etini (4) yarasın tā ol yaruğı ucunu bulasın ve ol kemük (5) çıkacağsa çıkarasın veyāhūd yerine qomalıysa qoyasın (6) andan sonra tīmār edesin ve eger kim göresin ol şınuğ ve yaruğ (7) ziyāde büyük olursa veyāhūd kafa hūrde olursa (8) şöyle kim ol hūrdeyi ayırtlayınca ol ziyāde kemüksüz (9) qala gerekdür kim aña kemik işleyesin şu tarīkle kim bir oğlağ (10) boğazlayasın ve kafasını temiz edesin ve eger oğlağ bulamazsan (11) bir kara it bulasın ve boğazlayasın ve kafasını alasın ve temiz (12) edesin ve ölçesin ve ol yere işleyesin ve her gün ol yaruğun (13) yaranun kanıyla ol kemügi kanadasın ve ol yaruğun (14) eti ve deriyi üzerine yapuşdurasın ve pāk bağlayasın (15) üç gün üç gece tamām tura andan sonra çözesin tīmār

[32b]

(1) édesin ve şübhesiz olasın kavli-i ebū ‘alī sīnā (2) ve eger kim göresin üç günden sonra ol ādeme bir harāret (3) vāķi^c olsa şöyle bilesin kim eyü ‘alāmet degüldür anuñ ol (4) ‘alāmet senüñ işledüğinden degüldür ammā şöyle bilesin kim (5) ol hürdeden pāre kalupdur veyāhūd beyni bir nesneden incinübdür (6) veyāhūd ol ete cirāhat kalmışdur ve eger kim hürde kaldıysa harāret (7) olur eger kim beyni içindeyse gevdesi kaşkatı olur ve eger kim etiyse (8) eti gögerür kanlı iriñ akar ammā bunlar şol vaqt olur kim (9) aşıyla ayırtlamayalar ve şöyle bilesin kim kafanuñ her şınuğını yelden (10) şaklayasın tā hāşıl olunca ve şovuk olunacak kafa teşennüc olur ve ba‘zısı (11) hemān üsti kalur anuñ tīmārı oñultmakdur ve muhkem şarmakdur (12) ve ba‘zı kez şol yaķı hācet ola kim şovuducı ola ve şöyle (13) bilesin kim kafa şınuğı dürlü dürlü olur ve cemī^c şınuqlardan (14) müşkil olur ve cümle şınuqlar geñezdür şarmak ve yerine komaķ (15) ve tīmār ve ‘ilāc étmek ve işlemek ve işletmek ve eger kim kafa şınuğundan

[33a]

(1) iriñ şınuķ arasında beyni üzerine düşerse gāyet (2) şübhelüdür anuñ aşı budur kim eger kim yarası geñ ise (3) ayırtlamak gereksin eger kim yara tar ise açmak gereksin (4) ve ayırtlamak gereksin tā kim hāşıl ola ve bunun gibi iş vāķi^c (5) olunacak ve yaz güninde olsa cāhhet édesin sekiz günde (6) ayırtlayasın ve kış güninde ise on günde bir ayırtlayasın (7) zīrā kim ne kadar ziyāde eglenürse ol kadar ziyān éder ve (8) daħı bilmiş olasın kim kafa şınuğı cemī^c şınuqlardan müşkildür (9) ve şarması da müşkildür zīrā kim şıķılmaz ekşer tāze (10) olıcaķ şarması ve bağlaması gāyet müşkildür ve kaçan kim (11) eñegi altından bağlamağa dileyessin lakin çeñelerin oynakınca (12) olmaz bir şınuğuş şargısı oynayınca ol nicesi (13) hāşıl olur ve anuñ bağlaması budur kim yarasın (14) laţif ayırtlayasın geregi gibi ve kuruducı nesnelere vurasın (15) ve bir dar ve deriñ ‘araķıyye bulasın kim başına gücle ola

[33b]

(1) başına giydüresin çalmayla muhkem şarasın şaruğ (2) şarasın ve tenbîh edesin kim hareket edüp gezmeye ve çok (3) söylemeye tâ kim çeñeleri oynamaya ve ba'zı kez ol hürde beyni (4) perdesini değer anuğ 'alâmeti budur kim burnından kanla (5) iriñ gele ve teşennüc 'alâmeti belüre ve anuğ gibiden bir eli şolar (6) ve bunlar cemî'si beyni perdesi üzerinde kemik (7) kalmakdan olur anuğ içinden gerekdür kim ol hürdeden (8) alıkoğa cehd edesin zîrâ mahall mehlikedür kavlı-i ebû 'alî (9) sînâ ve eger kim kafa şinuğı eñseye yakın olursa gâyet ile (10) mahvdur zîrâ kim sinirler binâsı oradur ve anuğ hürdesi (11) ikinci gün veyâhüd üçüncü gün aramak gerekdür ve beyân etdügüm (12) şinuğları kim ayırtlanmamış ola gerekdür kim kimine iri gerekdür ve kimine (13) uvağ gerekdür ki ayırtlana ammâ bunları işlerken fikrüh şöyle (14) olsun kim perdeyi ve beyniyi şaklayasın tâ kim haṭâ etmeyesin (15) kavlı-i ebû 'alî sînâ ve her kaçan kafa yarasına tîmâr edesin

[34a]

(1) gerekdür kim saçını kazıdasın tâ kim yarası bitince (2) bu faşl kafa çöküğünü beyân eder evvel gerekdür kim (3) ol hastayı arkasıyla bir nesneye dayaya ve eñsesine geçe (4) ve kulağını pekidesin ve anuğ demürlerini dört kişi (5) duta ol demürler kim üstâdlar kafa için payda etmişdür (6) cümle mevcüd gerekdür ve ol demürleri gâyet uz gerekdür (7) ve ba'zı âdemüh kafası gâyet kalın olur ve ba'zısınuğ (8) dahı yufka olur ve ba'zısınuğ gâyet ile yufka olur (9) üç mertebe biri birinden tefâvutı vardur anı teşhîş etmek gerekdür (10) ve kafanuğ şinuğı önünde ve yanında ve ardında olur ve degiş (11) yerlerinde olur ve depre olur ve şöyle bilesin kim her kafa (12) önünde ve şoluk yerinde berk olur ve kalın olur bunları (13) biri birinden teşhîş edesin ve her kaçan kim ol çöküğü kaldurmağ (14) dileyesin gerekdür kim ol yaruğı bulasın ve ol demürlerüh birini (15) ol yaruğdan geçüresin şu tarikle kim perde-i beyniye zarar olmaya

[34b]

(1) andan sonra kaldurasın ve altına bakasın kim çöküğü altında (2) kafadan kopmuş kemik varısa çıkarasın uzluğla ve çiftyle (3) ve anuñ çiftesi sivri gerekmez anuñ çiftesi böyle gerekdür kim (4) bir miqdâr yaşşı ola tã kim perdeyi dürtmeye zîrã bûkrât ve cãlînûs (5) eydür şınuқта kemük kesmek küstâhlıkdur meger çürük veyâhûz (6) kendüsi ayrılmış ola ve eger kim çökük iki çatal olursa (7) iki demür ile kaldurasın ve anda göresin ayrılmış kemik (8) varısa anı çıkarasın ve eger kim ol yaruqları muhkem ise anı (9) perkişdürücü edviyye ile terbiyet edesin evvel (10) budur kim bir bezi ısıcağ tirementineye baturasın ve üzerine (11) vurasın tamâm üç gün tura andan sonra gideresin ve tîmâr (12) edesin çekici edviyye ile tã kim hâşıl ola ve tenbîh edesin (13) kim ziyâde yemek yemeye ve içmeye ve yürümeye ve cimâ^c étmeye kim (14) yüzün ağ ola ve eger kim ol yaruğ dört beş yansa gerekdür kim (15) ol dört demür ile kaldurasın ve yerli yerine yerleşdüresin

[35a]

(1) ve tenbîh edesin kim şınuğ kaynamayınca yarasın bitürmeyesin (2) ve şöyle bilesin kim cemî^c şınuqları şaklayasın kim yağlı (3) nesne kemige degmeye ve degürmeyesin ve açuğ şınjire dağı öyle (4) edesin faşl çeñe şınuğın beyân eder şöyle (5) bilesin kim çeñe şınduğı vaqtın damağ içine çıkar sınır (6) ve kaçan kim sağ çeñe sınır gerekdür kim şol elünji anuñ (7) ağızına koyasın eger kim şol çeñe şınursa gerekdür kim (8) sağ elünji anuñ ağızına koyasın ve gerekdür kim itivêresin (9) taşra anul anul ve bir elünle itivêresin domalan (10) kemigi yerleşdüresin tã kim dişleri berâber ola ve eger (11) kim iki pâre ise gerekdür kim bir pâresini yoğarı (12) çekesin ve bir pâresin aşığa çekesin tã kim yerine vara ve göresin (13) dişleri berâber midür ve eger kim birisi egrise anı dağı (14) toğruldasın ve andan sonra tîmâr edesin ve eger kim şınuğla bile (15) yara olursa ve kemikden bir pâre ayrılmış ise anı çıkarasın

[35b]

(1) ve yarayı diksen gāyet becid dutasın ve yaşduklar ile muhkem (2) şarasın andan sonra perkişdürücü edviyye ile tīmār edesin ve (3) anuñ şarmasını beyān ederüz ammā senüñ fikrün diş perkişdürmek (4) olsun muhkem şarmağla ve eger kim şişerse gene biraz gevşedesin (5) ve anuñ ta‘āmı oldur kim ziyāde çiyemeye cālīnūs eydür anuñ ta‘āmı (6) yutmağ olsun hemān söylemeye ve başını oynatmaya ve anuñ yanında (7) feza ve lağ ve hōrata etmeye ve anı güldürmeye ve anuñ yerinde olmayıcağ (8) yüzi egri olur ve eger kim egri göresin evvel gerekdür kim ıssı şu ile yumşadasın (9) ve beyān etdüğüm yağıla yağlayup yumşadasın ve yağılarıla böyle tā kim (10) hāşıl ola çeñe tēz kaynar zīrā kim terdür ve dolıdur faşl (11) burun şınuğın beyān eder şöyle bilesin kim kemürdeginüñ (12) üstindeki kemik berkdür ve muhkemdür ve ba‘zısı kemürdekdür ammā (13) kemürdekde şınmağ olmaz meger egile veyāhūz yaşşılana ba‘zı kez vāki‘ (14) olur kim burun sına ve çürüye ve düşe ol tīmār eden (15) üstādun kemligindür eger kim düşmezse de eksükli olur ve anuñ

[36a]

(1) ‘ilācı tēz gerekdür şöyle kim on günde şağala ve anuñ şarması (2) budur kim yerli yerinde koyasın ve yerleşdüresin ve bir ağaçdan (3) bir çifte düzesin şöyle kim ol şınuğı kaplaya ve şıka ve anuñ (4) eline vèresin duta tā şağalicek ve eger kim ağaçdan katlanmazsa (5) gerekdür kim ol çifte altına bir yumşak nesne koyasın ve eger kim (6) burunuñ bir yanında olursa gerekdür kim iki yanına bile (7) tīmār edesin ve dāyimā eliyle burnını toğruldasın (8) öyle eyleyesin ve şaklayasın kim depre ziyāde başmayasın zīrā kim (9) ziyāde katı üzerinden başdurmağdan burun yaşşı (10) kalur meger katı şına arkurı ve kaçan kim bu şınuğ burun ucundan (11) vāki‘ olsa gerekdür kim iki yanından iki eliyle ikişer barmağla (12) evvel perkişdüresin zerūr ekese andan bir yumurda ağıyla ol (13) zerūr çarışdurup ve bir fetīl edesin ve burunuñ iki (14) delüğine şokasın ve yerli yerine koyasın tā hāşıl ola ve anuñ (15) yağısı tāhliyündür ve egrisini ve şişini giderür ve kaçan kim

[36b]

(1) burun şınığı yarılrsa ve yaruğ arasında hürde olursa (2) anuğ aşı budur kim eger kablasa yarasın ve ol hürdeyi ayırtlayasın (3) andan sonra yerli yerine yerleşdüresin ve dikesin ve kuruducu (4) zururlar ekese ve içine fetil koyasın ve yastuğlar koyasın (5) tā kim burun egri bitmeye eger kim kemürdek ayrılrsa kemikten gerekdür kim gücle (6) toğrudasın ve muhkem şarasın şöyle kim biri birine kaynaya (7) kavlı-i ebü 'alī sīnā faşl köprücek sınığın (8) beyān eder şöyle bilesin kim köpri sınığı şöyle şınur kim ağırca (9) nesne götürmekde veyā yüksek yerden düşmekden veyā depreden (10) vurulmağdan şınur şöyle bilesin kim anuğ şarması ve yerine koması (11) gāyet müşkildür būkrāṭ hekim eydür kaçan kim köprücek iki pāre (12) olsa gerekdür kim evvel hastayı bir iskemlenüñ üzerine oturdasın (13) ve anı bir kişi muhkem duta ve bir kişi dağı başını duta ve (14) omuzunu dağı muhkem dutasın ve anı taşra çekesin şöyle ki (15) sınığı toğrula ve yerli yerine vara şöyle kim elünle koyasın

[37a]

(1) ve parmağları ile kemigini yerine itiveresin kimin itivermekle (2) ve kimini çekmekle yerine koyasın ve eger kim çatı çekmege hācet (3) olursa gerekdür kim bir büyük top düzesin veyāhūz bir yapağı (4) koyasın anuğ koğu altına ve kaldur dirsegini eñsene kāsura (5) ve köprücegini yerine koyasın eger kim anuğ ile de yerleşdüremezseñ (6) gerekdür kim ol hastayı çalkoyun yaturasın ve altına bir yasaduğ koyasın (7) ve ol topla muhkem çekesin ve şıkasın tā kim yerine koyasın ve eger kim (8) göresin çatı hürde ola gerekdür kim yarasın ve ol hürdeyi (9) çıkarasın tā kim nesne kalmaya ve yenicik nesnelere tīmār edesin (10) ve perkişdürücü nesnelere vurasın zīrā kim bilürsin köprücek bağlamağa (11) kābil degüldür ve eger hem şınuğ veyā hem yara olursa evvel gerekdür kim (12) uzluğıla kemiklerin ayırtlayasın ve göresin kim ol kemikler ile (13) kendi köprücek kalğar mı eger bile kalğarsa gerekdür kim anı (14) ziyāde çekmeyesin hemān vāki^c olan hürdeleri nezāketle pāk (15) ayırtlayasın ve köprücegi yerine koyasın ve muhkem yastuğlayasın

[37b]

(1) ve omuz şarduğuş gibi şarasın z̄irā kim köprücegüş (2) bir ucı göğüş kemügiyle perkinüpdür ve bir ucı omuza perkinüpdür (3) ve bunun ortası berk degüldür ol eelden az nesneden (4) şınur ve tēz kaynar hemān şöyle bilesin kim ben-i ādemden ġayrī mahlūkdā (5) haḡḡ subhāne ve ta‘ālā köprücek kemügin yaratmamışdur **faşl** (6) kürek şınuğın beyān eder ve şöyle bilesin kim kürek şınuğı az (7) vāḡi‘ olur z̄irā degme nesneden şınmaz ve şınuğı vaḡtın daḡı (8) kenarından şınur ve anuş şınuğı elile aramağıla bulunur ve z̄iyādedür (9) tēdüğinden(?) **تدوکنند** ma‘lūm olur ve şınursa yarılır arḡurı degmede şınmaz (10) ve ağrısı ziyāde olur ve içine yarılır anuş nişānı budur kim (11) soḡuldaya ve nefesini gücle ala ve ol elini ovdukdā kemük (12) şaḡırdısını tıyar anuş tīmārı budur kim kımıldamak ve şışe çekmekdür (13) kim ol çöküğü kaldura z̄irā ki şışe anuş ağrısın da alur ve şışin de (14) giderür ve beyān etdüğümüz çekici yaḡıyı vurasın ve yaşşı şarğıyla (15) şarasın ve ol şağ yanına yatasın dāyimā tā ki hāşıl olup

[38a]

(1) bitince ġaflet etmeye **faşl** boğaz kemiginüş (2) şınuğın beyān eder şöyle bilesin kim boğaz kemigi şınuğı vaḡtın (3) içine şınur anuş nişānı budur kim hareket etdükdē şaḡırdar (4) yapuşduğuş vaḡtın ve anuş şınuğınuş iki baḡşına yapuşasın (5) ve bir baḡşına yapuşmazsan z̄irā kim içine çöker ve ziyāde zaḡmet (6) eder ve ol kişi şanur kim anı bir kişi çeker ve gücle nefesin alur (7) ve anı ḡuru öksürük duta ve ba‘zı kez ḡan ḡuşa ve boğazı (8) şışer ve gögerür ve anuş daḡı ‘ilācı köprücek şınuğına tīmār (9) her ne veḡhile olursa bunun da ‘aynı tīmārı ve ‘ilācı ol (10) üslüpdur ebū ‘alī sīnā eydür bunun gibi şınuḡ ġāyet (11) az vāḡi‘ olur bükḡrāt daḡı ḡavli budur **faşl** (12) eyegi şınuğın beyān eder şöyle bilesin kim eyeginüş şınuğı (13) şınuğı vaḡtın yēdi eyegüden artuḡ şınmaz çok mertebe (14) budur lakin kāhī bir ve kāhī iki daḡı şınmaḡ olur eger şağına ve eger (15) şolına olsun ve ba‘zı kez oḡurgadan yaḡa daḡı şınur

[38b]

(1) zīrā kim o bir ucı kemürdek gibidür anı hōd teşrīhde görüp durursun (2) anuñ şınuğın barmagıla bulursun ve anuñ nişānı budur kim sancı gibi (3) ola ağrısı ve eger kim çökmiş olursa nişānı kan kuşmakdur anuñ (4) ‘ilācı çekmek degüldür ve göresin eger duyabilürse şīşe (5) çekesin tā kim oynada ve iriñ de degşülmeye çekesin ve şol (6) ta‘ām ve edviyye yédüresin kim karnını şişüre ve ol şiş ol (7) çökügi taşra kaldura ve her kaçan kim ol çökügi kılka gerekdür kim (8) yunmamış yün bulasın ve ısıcağ gül yağına baturasın ve ol (9) yaraya vurasın ve eger kim bu şınuğ onurğa dibinde olursa (10) ve yarası olmaya ve ol şınuğ düрте ve ağrıya gerekdür kim yarasın (11) bir dürlü dağı etmeyesin ve ol şınuğı açasın ve dağı (12) göresin ol kemik çökdüyse çekesin yerine yerleşdüresin (13) ve ol kemigün altında bir şikāk vardur anı katı şaklayasın (14) ve eger kim bir ayrılmış kemik bulasın anı çıkarasın anda komayasın (15) gāyet de uz ola ve yerli yerine yerleşdüresin ve yarasını

[39a]

(1) dikecek ise dikesin ve çekici melhemle tīmār edesin tā kim hāşıl ola (2) ve eger kim bir ağduğ nişānı belürse gerekdür kim bir eski kettān bezin (3) kat kat edesin ve gül yağına yaturasın ve muhkem bağlayasın (4) ve hafīf ta‘āmlar yédüresin ve ol zaħmeli yanına yaturasın (5) ve altına gāyetle yumşak yastuğ koyasın tā kim rāhat ola (6) bu faşl onurğa çıkuğın beyān eder būkrāt (7) hekīm eydür onurğanuñ şınuğı kıt vāki‘ olur meger berelene (8) veyāhūd pirtine ammā bunlaruñ olursa boyun siñirleri ile (9) bile olur ağrısı da incinmesi de bundan ādem şuya yörürken cān (10) vērür imdi bunuñ gibi de meger birez bere veyāhūz darpdur (11) anı boynuğa alasın tīmār için şakınup sayrınuñ yöresine (12) uğramayasın kul ebū ‘alī sīnā şöyle buyurur kim ben bir kişi buldum (13) kim tamām yedi yıl onurğası şınmış ve yara olup işlerdi (14) anuñ yarasını açdum yardum biri birinden ayrılmış kemikleri (15) vardı ol kemiklerini çıkardum ve yarasını tīmār etdüm şağaldı

[39b]

(1) ve kaçan kim göresin anuñ üşündüğü kemik şımmış ve yara olmuş (2) gerekdür kim ayrılmış kemigi varısa anı çıkarasın ve sayirini yerli yerine (3) koyasın cāhhet edesin kim iligine zarar etmeyesin ve eger kim (4) buña qābil degül ise gerekdür kim perkişdürücü edviyye ile tīmār (5) edesin ve eger kim anda kemikten hūrde qalursa elünle bulursun (6) ve eger kim anuñ gibi olursa böyle kim ayrılıpdur ve yarası (7) olmasa gerekdür kim arayasın ve ol kemikleri çıkarasın ve tekrār (8) ol yarayı dikesin ve eger kim altındağı kemik şınursa gerekdür kim (9) sırça parmağınla qaldurasın ve eger kim bir barmağıla başaramazsan (10) elünle qaldurasın veyāhūz saña ne veçhile kolay gelürse aña (11) göre edesin ve eger kim ziyāde şınuq degülse saña kolay (12) geldüğü gibi yerli yerine koyasın ve dedüğümüz gibi tīmār (13) edesin tā kim hāşıl ola faşl omuz şınuğın (14) beyān eder şöyle bilesin kim omuz şınursa çökük olmaz (15) taşrasına domalur ve anuñ yerine qoması geñezdür ve anuñ

[40a]

(1) şarması berk ola ve yüksek ola ma'lıumdur omuz şarması (2) nicedür ammā bunuñ şaruğın gögsine şıkmaq gerekdür (3) ne kadar artuq olursa ziyān etmezdür ve ol şaruğı (4) şarduğından sınığı qarşı sirke ile ıslada yedi (5) güne degin veyāhūz on güne degin ve eger kim ol şaruqtan (6) incinürse kähī şaruğı gevşeldiveresin zīrā kim buña (7) cālīnūs böyle eydür şaruq gevşetilmesini ebū 'alī sīnā (8) eydür şaruğı qatı şarup gevşeltmekden teşennüc getürür ve oña (9) göre tahtalar koyasın ve beyān etdügümüz şınuq yaqılarından (10) yaqı vurasın ve qarşı omuzunu oynadasın tā kim egri (11) qalmaya ve anuñ kaynaması kırk günde kaynar ve eger kim şübheñ (12) varısa ol omuzun başı egri ola qımıldamaya gerekdür kim (13) ol kişinün beline bir kuşağı berk bağlayasın ve bir kuşak (14) dağı bulasın ve ol omuzı üstine birkaç yasduq (15) koyasın ve ol kuşağıla ardından öñünden ve ol

[40b]

(1) omuzı üstinden berk dutup şarasın ve tīmār édesin (2) ve anuñ yatması dāyimā çalkoyun olsun ve eger kim yaruķ (3) olursa berk şarasın ve yaķı vurasın ve sâbıkda zıkr (4) étdüğümüz minvāl üzere édesin faşl (5) bilek şınuğın beyān éder şöyle bilesin kim baʿzı zamānda (6) bilek şınur ve baʿzı kez ignesi(?) ^{ایکینیب} bile şınur kaçan kim igne(?) ^{ایکینه} şına (7) bilekden beter agrır ve bunların birisi şınsa veyāhūd yara (8) olsa gāyet de müşkildür ve kaçan kim dirsegün üst yanında (9) qaraca şınsa ol andan geñezdür ve yerine қoması tēz қaynar (10) ammā ol bilek ol қadar tēz қaynamaz ve ikisi şınuğı vaқtın (11) gāyet müşkildür zīrā kim birini yerleşdürince birisi bozulur (12) anuñ nişānı budur kim barmaқları şişe ve bunun yerine қoması (13) ve şarması қatı tēz ola şu tariķle kim yerli yerine yerleşdüresin (14) andan beyān étdüğümüz yaķıyı vurasın ve üslüb-ı sâbık üzere (15) tahta ile şarasın ve eger kim agrımaz dērse bilesin kim anuñ

[41a]

(1) şarğısı gevşekdür ve eger kim ziyāde қatı şarasın anuñ (2) agrısı ziyāde olur ve şişe gerekdür kim şarğısını gevşedesin (3) ve eger kim şarğısını gevşek göresin gerekdür kim çekesin ve kaçan kim (4) tahta қoyasın gerekdür kim hiç bir añ yerine yetişmeye zīrā kim añ (5) oynar ve ol tahtacуқları bile oynar fiske fiske éder ve heķīm (6) būkrāt eydür añ üzerine tahta aşurmak gāyet küstāhlıқdur (7) meger şınuқ anda ola ve anuñ gibi de şöyle gerekdür kim aña göre (8) tahta yunasın ve oyasın ve anuñ da şarması ziyāde қatı (9) olmaya zīrā kim añ yeridür anı қatı şarıcaқ bütün қol uyuşur (10) ve her yerde kim añ ola öyle olur ve şöyle édesin kim қolı tamām (11) bitince boğazından indürmeye faşl el tarağının şınuğın (12) beyān éder şöyle bilesin kim tarağın kemikleri gāyet de berkdür ve anuñ (13) şınuğı қatı olur ve eger kim şınursa birisi yalnız şınmaz bir (14) ikisi bile şınur baʿzı kez pirtinür imdi (15) birisi şınsa anı yalnız şarmasın cemīʿsini bile şarmak

[41b]

(1) gerektür sâbıkda zıkr olınuğı gibi yağılarıyla ve tahtalarıla (2) faşl barmaq şınuğın beyân eder şöyle bilesin kim (3) barmaq şınuğı kıatı vâkı^c olur ammâ tēz şınur cālīnūs (4) eydür kaçan kim barmaq şınsa gerektür kim o hastayı bir iskemleye (5) oturdasın ve anuđ karşıısına bir iskemle kıoyasın ve anuđ (6) elini ol iskemle üzerine kıoyasın ve arayasın tā kim ol şınuğ (7) barmağını bulasın ve yerleşdüresin ve yağı vurasın ve aña (8) göre kıamış bulasın veyāhūd aña göre oluğlı ađaç edesin (9) kıamış bulursañ ortadan yarasın tā ki barmağına zarf ola (10) ve yağı vurub bir ince şarđıyla şarasın ve her birisini (11) böyle edesin tā kim hāşıl ola eger kim bir onmurdan (12) ikisi bile şınsa anı dağı böyle edesin ve andan sonra (13) ikisini bir tahta üzerine bağlayasın ve kaçan kim baş (14) barmağı şınsa yerine yerleşdüresin ve anı dağı kıamışa (15) kıoyasın ve dağı tahtaya şara veyāhūd eli ayasına şarasın

[42a]

(1) kıavl-i ebū ‘alī sīnā baş barmağa tahta şarmayasın hemān el ayasına (2) şarmak kâfīdür ve şöyle bilesin kim barmaq şınuğını elli güne dek (3) kıımıldatmayasın ve her kaçan kim ilige döne gerektür kim bal mūmından (4) bir top düzesin ve elinde dutdurasın tā kim hāşıl ola (5) ve bŭkrāt hekım eydür kim birisi şınsa ol topı eline vėresin (6) ve eline bile şarasın ve gögsine aşasın tā ki hāşıl ola (7) bu faşl yan başındağı yaşşı kemik şınuğın (8) beyân eder kaçan kim yan başı veyāhūd yanındağı kemik şınsa (9) ve ba^czı vađt yara dağı vâkı^c olur ba^czı vađt yara (10) olmaz lakin degmede yara vâkı^c olmaz ve ba^czı kez uzunluğına (11) şınur ve ba^czı vađt içine şınur ammâ her kıangısı vâkı^c olursa (12) anuđ nişānı ve ‘alāmeti budur kim gāyetle ağrır ve ziyāde dūrter (13) ve yan başı oynadığı vađt kemik şakırdar kaç omuz (14) kemigi gibi ve kışa olur ol birisinden ve ince olur anuđ (15) ‘ilācı budur kim ol hastayı yaturasın ve iki kışı duta

[42b]

(1) muhkem iki ayağını berāber édüben ol hastaya ayağını degşürdesin (2) ve ol kişiyi birez bevvāldesin tā kim iki uyluğı toğrı ola (3) ve andan sonra yağı vurasın ve anı birkaç kişi muhkem duta tā kim hiç (4) kıınıdamaya ve anuñ şınıuğını yerli yerine yerleşdüresin muhkem (5) itivermegile ve şıkmağıla zīrā kim kalıñ etdür tā kim bere yer ve nesne kalmaya (6) ve andan yağı vurasın ve öñinden bir top koyasın ve şarasın (7) tā kim kasığına yakın ola eger kim ol şınıuğ içerüsünde ise (8) muhkem şarasın ve tīmār edesin ve şöyle bilesin kim kemigün (9) ucları kalıñ olur ve yumrı olur ve iligi olur ve yan (10) başı katı ilgili olur ve geç kaynar kanđısı olursa bu kemiklerün (11) başı geç kaynar feammā uyluğ kırk günde kaynar faşl (12) uyluğ şınıuğın beyān eder anuñ evvel ‘ilācı budur kim (13) uz çekesin toğrudasın tā kim toğrı ola ve teşhīs (14) edesin kim uyluđuñ bir miqdār kemigi egridür ve dış yanına (15) tomalmışdur gerekdür kim anı teşhīs edesin ve toğrudasın

[43a]

(1) ğayrī bābda beyān étdüğümüz ve cālīnūs eydür uyluğ (2) şınıuğı ziyāde öñine ma‘lūm olur zīrā kim öñünden yassıdır (3) anı yerine elile yerleşdüresin ve anuñ şarđısı dürlü dürlü (4) olur ve eger şınıuğ kemigün ortasında olursa ve yoğaru (5) yan başına yakın olursa gerekdür kim bir kese düzedesin ve içini (6) muhkem yunmamış yün toldurasın şöyle kim bir ucı kasığını (7) kaplaya ve bir ucı uyluğını kaplaya anı evvel yağı vurasın andan sonra (8) ol yastuğı koyasın ve ğāyet uzun şarđıyla şarasın (9) sābıkda beyān étdüğümüz gibi şarasın tā kim hāşıl ola ve eger kim (10) şınıuğ dize yakın olursa kemikleri yerli yerine koyasın andan (11) yağı vurasın ve evvel şarđı şarasın kim kiriş şaralar ol (12) tarīkle şarasın kim eger ol şınıuğda ziyāde hürde olursa (13) ‘alāmeti ve nişanı budur kim ziyāde dürter ve kemik pāreleri (14) şakırdar evvelā gerekdür kim göresin üzerinde eti kalıñsa yarmağa (15) kābil degüldür ve anuñ aşı oldur kim tamām yerli yerine yerleşdüresin

[43b]

(1) ve perkişdürücü yağı vurasın sâyir perkişdürücü yağlar gibi (2) ve eger kim şınuğıla yara bile olursa anuñ ayırtlamasını (3) tekrâr zıkr etmişüzdür ve eger kim yara öñinde anuñ da (4) aşlını bilürsün ve eger yara degülse dedüğümüz gibi şarasın (5) ve tîmâr edesin tâ kim hâşıl ola ve eger hürde kemik ziyâde (6) olursa ve yarmağa qâbil degülse gerekdür kim muhkem berk (7) yastuğ edesin şöyle kim hâyasından tâ dizine ère ve evvel (8) şınuğını şarasın gereği gibi ve andan yastuğı iki budı (9) arasına koyasın ve iki dizini bile şarasın ve eger kim (10) andan şonra bir müşkil vâki^c olursa bilmiş ol kim qatı berk (11) şarmağdandır anuñ şargısını birez gevşeldesin veyâhüd (12) ol yastuğı gideresin ve bir uyluğı ayru şarasın kul (13) ebü ‘alî sînâ buyururlar kim uyluğ şınuğını ayru şarmağ (14) a^lâdur kim ikisini ma‘an şarmağ belâdur zîrâ ol (15) sağ uyluğ kıınıldandukda ol hasta olan uyluğ incinür

[44a]

(1) ve bu işün ziyâde tüz ola ve qatı uz ola zîrâ kim ziyâde şınuğ (2) ola ve çok görüp dururuz kim az takşırılığla ebedî rencli qalmışdur (3) ve uyluğ qatı zarbdan şınur ve gâyet tüz şişer ve anuñ (4) kaynaması elli günde olur eksükde olmaz faşl (5) diz ağırşagınun şınuğın beyân eder şöyle bilesin kim ağırşaq (6) degme bir zarbıla şınmaz meger bir kârñabından birez seyr ile anı kolay (7) bulursun barmağıla oşşamağla bulursun ve ağrısından bulursun (8) ve ziyâde olıncak şakırdısı olur ve anuñ evvel ‘ilâcı budur kim (9) şınuğını yerleşdüresin şu tarîkle kim evvel ayağını uzadasın (10) ve ol ağırşagını yerli yerine yerleşdüresin ve perkişdürücü (11) yağı vurasın ve şarasın ve yürütmeyesin tâ ki bitüp şıhhat bulınca (12) ayağa başdurmayasın zîrâ yerinden oynar faşl (13) incük şınuğın beyân eder şöyle bilesin kim incükde iki kemük vardır (14) birisi incükdedür ve birisi öginedür ve kaçan kim ögine şınsa (15) anuñ kaynaması kolaydur incükden tüz kaynar anuñ nişanı budur kim

[44b]

(1) kaçan ögine şımsa ve dizine yakın olsa ayak önüne (2) eğilür ve incük şımsa ayak gerisine bükülür ve kaçan kim ikisi (3) bile şımsa ayak dört yana bile şalınur evvel anuñ tîmârı budur kim (4) uzluğıla anı yerleşdüresin ve beyân étdüğümüz şargıyıla ve dağı (5) yakılarıyla şarasın zînhâr unutmayasın eger kim şınuğıla yarası (6) bile olursa anı da sâbıkda beyân édüpdürüz ve bürüncek (7) şarması incükde ziyâde gereklüdür yara bile olıcak ve kol (8) şınuğda dağı gâyet gereklüdür dedüğümüz gibi şarasın ve andan sonra (9) tîmâr édesin tâ kim hâşıl ola ve gerekdür kim hasta olan (10) yerini seçesin meşelâ şınuğ ve çıkuğ bile olıncak gâyet haşâlıdur (11) anuñ aşlı budur kim kâbil ise evvel çıkuğunu yerine koyasın (12) ve andan şınuğunu şarasın ba'zı vaqt üstâzlar şınuğunu gözedür (13) lakin çıkuğunu teşhîş édemez anuñ şan'atı noşşan üzeredür (14) ve şöyle bilesin kim şınuğı yerine komadın evvel çıkuğı komaga cehd (15) édesin zîrâ kim şınuğ ve çıkuğ bile olıcak evvel gerekdür kim çıkuğı

[45a]

(1) yerine koyasın andan şınuğunu şarasın şöyle bilesin kim yerine (2) çıkuğı komayınca şınuğunu onardum demeyesin kavlı-i ebû 'alî sînâ (3) bu faşl topuğ şınuğın beyân éder şöyle bilesin kim (4) topuğ degme nesneden şınmaz zîrâ kim gâyetle muhkemdür ve ekşer (5) şınacak iken çıkar şınmaz ammâ şınmak vâki' olursa gâyetle (6) zarb dokınmağdan şınur veyâhüd çıkar ve kâh bir alması şınur anuñ (7) gibileri çok görmüşüzdür bunun şınuğı ve çıkuğı ökçeyile bile (8) olur ammâ ökçe ile bile olur ammâ ökçe şınuğı gâyet de çetindür (9) ve 'ilâcı dağı gâyet müşkildür anuñ şınuğı şöyle olur kim meger (10) gâyet de yüksek yerden düşe ve ayağı üzerine ine anuñ (11) gibinüñ topuğına kan çöker ve tüz şişer ve ol kan taşra çıkmayınca (12) uyuşup yedi günden sonra irin olur ve eski olup (13) deşilür anuñ nişanı budur kim harâreti ziyâde ola ve 'aqlın (14) zâyi' eyleye ve ol zahmeli yanı ditreye ve teşennüc ola ve eger kim uyuşuk (15) kandan üsergi olursa ve kendi göstermeye ve akmaya veyâhüz

[45b]

(1) aķup iřleyüp gene bitüp açılırsa ayruķ anuñ řaęalmasını umma (2) ve senün cehdüñ böyle olsun kim anuñ řınıęını ve çıķuęını (3) eęlendürmeysin arınacak nesnesi varısa ayırtlayasın (4) ve řaracaęı varısa řarasın ve çekeceęi varısa çekesin (5) muħařřal étduęüm edviyyelerile ve řaręılar ile řarup (6) ‘ilāc édesin tā kim iřinde yüzün aę ola būkrāť ve cālīnūs (7) ve ebū ‘alī sīnānuñ ķavli budur fařl ayaķda ťaraķ (8) řınıęın beyān éder ve bu ťaraęı řöyle tīmār édesin kim el ťaraęı (9) olınuęı gibi anuñ da řabī‘atı el gibidür feammā řarduęuñ (10) vaķtın cemī‘isini bile řarasın ve perkiřdürücü yaķı vurasın (11) ve řarasın ve anuñ ķaynaması yigirmi sekiz günde tamām ķaynar (12) ve ziyāde yařlı olursa otuz dört günde ķaynar ve anuñ (13) gibi tā ķaynamayınca ve perkiřmeyince ayaęa bařup yörütmeyesin (14) ve būkrāť heķīm eydür her cerrāh kim yüzi aę olduęın murād édense (15) gerekdür kim ģastayı tamām gereęi gibi zaģmetden beri olmayacak yörütmeyesin

[46a]

(1) ayağı döşekden çıķmaya tā kim gönlünden şübhen zāyil olmayınca (2) anı yörütmeyesin ‘azīm ihtimām étmek gerekdür ve tā řıģhat bulınca (3) řa‘āmı řabī‘atına göre véresin ve cimā‘dan ve sāyir mażarr olan (4) nesnelerden perhīz étdürüp ģüccet koyasın tā kim řaķına (5) onıncı bāb ģöreyi beyān éder şöyle (6) bilesin kim ģöre iki dürlüdüdür birisi řafrāyıla göyünmiş ķandan (7) ģāřıl olur ve birisi ķanla göyünmiş sevdādan olur ol (8) kim göyünmiş ķanla řafrādan ola anuñ niřānı oldur kim ziyāde yayılır (9) ve ķızarur ve burun ve ķulaķda ve řoluķ yerinde olağan olur (10) anuñ tīmārı ve ‘ilācı ģāyet de müşkildür ve cālīnūs eydür ģöre kim (11) degme bir iř(?) دكديباشش éderüm yine ve ol kim ķanla göyünmiş sevdādan ola (12) anuñ niřānı oldur kim yumrılanur ve gök olur ve dürilür ve (13) sünger gibi olur ve dudaķda ve dilde olur ve ökķede olur (14) ve oņur gibi olağandur ziyāde řiř olur ve bunlaruñ ķanęısı (15) olursa ģāyet de müşkildür būkrāť heķīm eydür ben bu ģöreye

[46b]

(1) tīmār étdüm ve ökçede idi şu tarīkle evvelā zurur-ı kebīri (2) ekdüm ve söyündürdüm ve oyduım tā kim sağ bere vardı andan (3) dağladuım melhem-i havāriyyūnıla tīmār étdüm ve oñultduım ve ba'zısınuñ (4) kemigin de kızduım tā kim şübhem kalmadı ebū 'alī sīnā şöyle buyurur kim (5) şol hōre kim kulağa yakın tuluğında ola hergiz aña sağaldurum (6) déyü el urmayasın ve dilüñ iç yanında olan hōre 'ilāc (7) k̄ābildür feammā tuluğı k̄ābil degüldür ve şol hōre kim burunda yāhūz (8) dudakda ola anuñ 'ilācı ve tīmārı oldur kim zurur-ı kebīri eke (9) ve üzerine melhem-i sūrāh vurasın tā kim mühresi k̄opa mühresi (10) k̄opduğından sonra göresin kim dağı 'alāmeti varısa gene (11) ekesin ve gitmedüginı bundan bilesin kim ol mühre k̄opduğı (12) yerden altında yarası dış dış olur ve kimisi kıızıl ve kimisi (13) ak ve kimisi gök olur bilmiş ol kim gitmeyüpdür gerekdür kim gene evvelki (14) üslüb üzere ekesin tā kim ol 'alāmeti gide ve ol (15) 'alāmeti gitdüginleyin bir dağlağı kızdurasın ve ol mühre

[47a]

(1) yerini birez dağlayasın tā kim şübhen gide ve ol 'alāmeti gāyb (2) ola ve cālīnūs eydür şol hōre kim burunda ola yāhūz (3) şuluğ yerinde ola dağlağı hācet olmaz hemān zurur-ı kebīri (4) ekesin tā kim söyündüre ve düşüre zīrā kim yufka yerdür (5) ve melhem-i havāriyyūnıla bitüresin ve şol hōre kim dilde olur oña (6) zurur-ı kebīri ekmeyesin zīrā kim haṭālıdır anuñ tīmārı ve 'ilācı (7) oldur kim kalem içinde dağlağıyla dağlayasın tā kim söyündüre (8) ve şovuducı nesnelere vurasın kim ağzında duta ve yuya bunlarla (9) yuyasın ki zıkr olınur [100] dirhem sirke [30] dirhem katı kıızıl sūm [20] dirhem şeb-i yemenī (10) [50] dirhem it üzümü şuyı tamām kaynadasın ve pāk süzesin ve ılıcağken (11) yuyasın ve yarasına fīn-i maḥtūm ekesin tā kim hōş ola (12) ve iki şakağından kan alasın ve bārid ta'āmlar yedüresin (13) kavl-i būkrāt ve cālīnūs ve ebū 'alī sīnā on birinci bāb (14) cemī' k̄abarcuqları ve çıbanları ve kurluğanları ve dağı bunlara (15) müşābih olan emrāz-ı muḥtelifeyi beyān eder kaçan kim būkrāt hekīm

[47b]

(1) dünyadan ahrete intikāl etmek istedikde kendünün mu'temed ve (2) mu'tekidi olduğu bir kâbil ve hâzık ve zū-fünūn bir şākirdi (3) vardı adına üstād ya'qūb dērlerdi bŭkrāt hekīme (4) 'ilm-i tıbbi taḥṣīl etmek için otuz sekiz yıl hıẓmet eyledi (5) ol hālet-i ihtizārında anı yanına kağırdı ve eyitdi kim ey ya'qūb (6) otuz sekiz yıldur kim baña kulluḳ edersin ve bu ana gelince degin (7) yüzden ziyāde şākird çıkardum ki her biri benim akrānum kimesnelerdi (8) feammā senden hōšnūz olduğum kadar hīç birinden hōšnūz (9) olmadum imdi saña bir vaşıyyet edeyim ki gerekdür ki (10) cāndan dutasın ve kaṭ'ā bir kimseye demeyesin ya'qūb (11) eyitdi benim sultānum başum üzere kimseye demeyeyim andan sonra (12) bŭkrāt hekīm ya'qūba eydür tüt saña bu kitābı kim buña 'ilm-i sırr dērler (13) her kaçan kim bir ḥastanūḡ yanına varasın ve anūḡ yüzinde bir kabarcuḳ (14) ola yāḥūz şiş ola ve bu kanamaya ve sırf elini gögsi üstinde (15) duta şöyle bilesin kim anūḡ 'ömri on sekiz gündür ve anūḡ

[48a]

(1) nişānı oldur kim bir eliyle gögsin ova ve bir eliyle burnun (2) kaşıya ve eger kim göresin ol ḥastanūḡ iki dizleri (3) şiş ola ve perk ola ve ḥarāreti ziyāde ola anūḡ 'ömri sekiz (4) gündür nişānı ve 'alāmeti budur kim ziyāde terleye ve eger göresin kim (5) ol ḥastanūḡ eḡsesinde olan tamarı üstinde bir gül gibi (6) ısırığı ola ve üsti kōnaḳlana anūḡ 'ömri elli gündür ve anūḡ (7) nişānı oldur kim yatduḡı gibi ziyāde dimāḡı ḥarāretinden şuşaya (8) ve eger kim terleme ḥastalığınuḡ dilinde burçaḳ dānesi miḳdārı (9) kabarcuḳ olursa anūḡ 'ömri on üç sā'atdür anūḡ nişānı (10) oldur kim ıssı ta'ām yeve ve eger kim ḥastanūḡ bir barmaḡında mercümeḳ (11) dānesi kadar kabarcuḳ olursa ve kaṭı aḡrırsa anūḡ 'ömri (12) iki gündür ve anūḡ nişānı oldur kim teni kaṭı ziyāde aḡır ola (13) ve eger kim ḥastanūḡ şol elinde baḳla dānesi kadar kabarcuḳ (14) ola ve mor ya kaṭı şaru ola aḡrımaz ola anūḡ 'ömri yēdi gündür (15) ve anūḡ nişānı oldur kim ziyāde inleye ve incine ve eger ol ḥastanūḡ

[48b]

(1) debesinde kömük veyāhūz̄ kara kabarcuḡ olursa anuḡ ʿömri (2) iki gündür ve anuḡ nişānı oldur kim dāyimā kişi taʿām isteye (3) ve şol ḡastanuḡ kim alında kızıl kabarcuḡ ola ve tırnaḡları şararursa (4) anuḡ ʿömri dört gündür ve anuḡ nişānı oldur kim (5) ziyāde aḡsıra ve şol ḡasta kim terletmeye yata ve iki ayaḡınuḡ baş (6) barmaḡları ziyāde gicişe anuḡ ʿömri beş gündür beşinci gün gün (7) dolanmadın ölür anuḡ nişānı oldur kim ziyāde tebevül étmege (8) başlaya ve şol ḡasta kim terletmeden yata üç kabarcuḡı ola (9) kirpükleri üstinde ve birisi kara birisi gök ve birisi (10) şaru şekl ola anuḡ ʿömri yigirmi yedi gün ola ve anuḡ (11) nişānı oldur kim ziyāde tüküre ve şol ḡastanuḡ kim kirpügi (12) üstinde bir finduḡ miḡdārı kabarcuḡı ola ve yumşaq ve (13) şaru şekl ola anuḡ ʿömri hemān iki gündür ve anuḡ (14) nişānı oldur kim ḡatı ziyāde uyuya ve şol ḡastanuḡ kim (15) burnından aḡçıl ḡan aḡa ve şaḡ elinde aḡ kabarcuḡı ola ve aḡrımaz

[49a]

(1) ola anuḡ ʿömri üç gündür ve anuḡ nişānı oldur kim hīç taʿām (2) istemeye ve şol ḡastanuḡ kim budı ziyāde ḡatı kızarur anuḡ (3) ʿömri yigirmi beş gündür ve anuḡ nişānı oldur kim ol zaḡmetli (4) yeri giciye ve ziyāde pancarı çok isteye ve şol ḡastanuḡ kim (5) şol ḡulaḡı ardında kara kabarcuḡı olursa anuḡ ʿömri yigirmi dört (6) gündür anuḡ nişānı oldur kim şovuk şu dileye ve şol ḡastanuḡ kim (7) şol ḡulaḡınuḡ yanında aḡça kabarcuḡ olursa ve berk olursa (8) anuḡ ʿömri yigirmi gündür ve ol kabarcuḡ dişledügi sâʿat hemān (9) cān teslim eder anuḡ nişānı oldur kim ziyāde üşiye ve şol ḡastanuḡ (10) kim şaḡ ḡulaḡı ardında kızıl ve ıssı oda yanmış gibi kabarcuḡ ola anuḡ (11) ʿömri iki gündür ve anuḡ nişānı oldur kim ziyāde istifrāḡ éde (12) ve şol ḡastanuḡ kim alt tudaḡı altında noḡutdan büyük ve kara (13) olursa anuḡ ʿömri elli iki gündür ve anuḡ nişānı oldur kim (14) istifrāḡ éde ve şol ḡastanuḡ kim dirseḡi üstinde gök ve şarı (15) şekl kabarcuḡ olursa anuḡ ʿömri on beş gündür ve anuḡ nişānı

[49b]

(1) oldur kim ziyāde süci içe ve şol ḥastanūḡ kim sağ eyegi (2) üstinde āsmānī şekl kabarcuḡ olursa ve ağrımaz ise anuḡ (3) ‘ömri iki gündür ve anuḡ nişānı oldur kim ziyāde şuşaya ve şol (4) ḥastanūḡ şol kıltuḡı dibinde aḡça ve karar kara şekl kabarcuḡı (5) olursa anuḡ ‘ömri on beş gündür ve anuḡ nişānı oldur kim ziyāde (6) uyuya ve ziyāde düşler göre ve şu ḥastanūḡ kim ökçesinde (7) ġāyet kara kabarcuḡı olursa anuḡ ‘ömri yigirmi dört gündür (8) ve anuḡ nişānı oldur kim şovuk yerde yatmaḡ dileye ve şovuk ta‘ām (9) isteye ve şol ḥastanūḡ kim şol göğsinde aḡ şekl kabarcuḡı (10) olursa anuḡ ‘ömri dört gündür ve anuḡ nişānı oldur kim ziyāde (11) giciye ve gözleri bile giciye ve ne kadar kim ovarsa ol kadar ziyāde (12) giciye ve şol ḥastanūḡ kim başında kōz kadar kara kabarcuḡı (13) olursa ve yumşak ola ve ağrımaya anuḡ ‘ömri kırk gündür (14) ve anuḡ nişānı oldur kim ziyāde kavun isteye tabī‘atı ve ziyāde (15) uyuşa ve şol ḥastanūḡ kim eḡsesinde ve şol kirpüğünde aşaḡa

[50a]

(1) yanında aḡ kabarcuḡı olursa anuḡ ‘ömri altı gündür ve anuḡ nişānı (2) oldur kim davlı ta‘ām dileye faşl dāḡıs kim aḡa (3) kırluḡan dērler sebebi kan göyünmekden dökülür ve dırnaḡ dibinden çıkar (4) ağrır tedbiri bezr-i kaḡūnāyı şuyı ile ışlayup māzū unın vèreler (5) sākin olmazsa kar içine veyā kızmış yağ içine şoḡalar sākin (6) olmazsa kōz için zift ile ve uşak ile dōgeler encīr ile bile (7) vuralar anı çeke ve düşe merhem-i bāselīkūn ve merhem-i zencār ile karışduralar (8) ve günde iki kez vuralar düşe şudan şakınalar eger gevr eylerse aşaḡa (9) yumurdadan açılursa ol yumurda çıkmayınca ḡōş olmaz gāh olur (10) ba‘zıların kemüḡi daḡı çıkar merhem-i bāselīkūn vèreler becid eger dırnaḡ (11) çürürse dırnaḡı kelpeten ile kıpara keseler ve ‘anzurūtla zencār (12) ekeler ba‘de kaḡrānla şāb vèreler eyü ola faşl eger (13) a‘zāda çıban çıksa evvel sivilci gibi çıkar anda böyük olur ve daḡı (14) ısıtması olur evvel bāselīk ḡamarından kan alalar ba‘de üzerine (15) muḡallil yaḡu vuralar tā kim dola taḡliyūn veyāḡūz ḡayrī ba‘de ekşi ḡamīri

[50b]

(1) ve gögercin boğın ve sırça ve büre ve bellüt küli bu cümleyi bal ile (2) sâde yağına katarlar ve üzerine vuralar bir gece tura çıbanı dēşer (3) eger açılmazsa neşter ile açalar merhem-i bāselīkūn vuralar ve eger ağzı (4) delük delük olursa irişi az akar gerekdür kim haṭmī yaprağı ve lābūde (5) yaprağını döğüp ʿirakī şabunla vuralar ağzın açar merhem ile (6) ʿilāc edeler **faşl** fāʿūn ʿilācı kim türkçe (7) aña yakmaca dērler vebā eyyāmında çok vākiʿ olur evvel bir sivilci (8) gibi çıkar yana yana acı acı çıkar rengi gāh kara ve gāh gök ve gāh yeşil (9) olur ve gāh kusdurur ve gāh yüregi döner ve gāh hafakān olur (10) ve eridükçe böyür ve ademün levnin teğayyür eder zīrā madde-i semmiyyedür (11) muhlik marāzdur ve gāh olur koltuk altında veyāhūz buṭda (12) veyā boyunda olur ve bu marāzda ekşer kan almak cāʿiz degüldür meger kan (13) be-ğāyet gālīb ola lāzım olan oldur kim yürece takviyet edeler (14) tılalarla ve eşribelerle şarāb-ı līmūn gibi ve hummāz şarābı gibi ve tiryāk-ı (15) fārūk veyā mesr-i tītūs tiryākın içüre cedvār yédürmek

[51a]

(1) büzeydān [2] mähīzehre [2] fulful-ı ebyaz [1] kebere [1] kemmūn [2] şaytarac [2] helīle-i aşfar [7] (2) toḥm-ı kerefes [1] toḥm-ı rāzyāne [1] zaʿter [1] milḥ-i hindī [1] varaḳü'l-ḥınna [1] zebedü'l-bahr [1] (3) verd-i aḥmer [3] duhnu'l-levz [7] simsim [3] türbūd-i ebyaz [15] zencebīl [3] saḳmūniyā [3] (4) ʿasel [5] miḳdār-ı şerbeti altı dirhemdür ve ekşilerden ve gālīz taʿām (5) yemededen perhīz edeler ve bu maʿcūn-ı şūrincāndan ayda iki kerre yeyeler (6) nāfiʿ ola ammā heftede iki kerre istifrāğ edeler gāyet mücerrebdür ve yigirmi (7) gün şarāb-ı uşul vėreler andan şonra ḥabb-ı şūrincān ayda üç kerre vėreler (8) nāfiʿ ola ve eger şafrādan olursa ishāl edeler maṭbūḥ şaru (9) helīle ile şıfat oldur ki helīle-i aşfar [15] kabı ve yigirmi dāne (10) emeskine erigi ve yigirmi dāne ʿunnāb ve otuz dāne sipistān ve çekürdegi (11) çıkmış kızıl üzüm [90] ve benefşe [4] ve gül [6] ve afsentīn [5] ve toḥm-ı hindubā [4] (12) ve aşl-ı sūs [4] ve varaḳü'l-leblāb [10] ve temürhindī [15] toḥm-ı rāzyāne [1] (13) saḳmūniyā [2] bunları dört şuyıla kaynadalar yarusı qala andan şonra (14) istiʿmāl edeler nāfiʿ ola on toḳuzuncı bāb (15) nıkrıs zahmetlerin bildürür nıkrıs eger balgamdan olsa ʿilācı istifrāğ

[51b]

(1) édeler heftede iki def'a ve hıkkne édeler ve ayda bir kez hıbb-ı sūrincān (2) veyā hıbb-ı ġārīkūn vèreler ve balġam olur nesnelerden perhīz édeler (3) ve ekşilerden şaķınalar eger sevdādan olursa 'ilācı budur ki maṭbūh (4) eftīmūn vèreler ve ġalīz ṭa'āmlardan ve ekşilerden perhīz édeler eger (5) kandan olursa bāselīkden kın alalar ve sirkencübīn ve mā'ū'r-rummān (6) vèreler ve temürhindī ile ishāl édeler ve hıkkne-i leyyine ile hıkkne édeler (7) ve nīlūfer yaġıyla yaġlayalar ve daħı 'ırķu'n-nisādan kın alalar ve istifrāġ édeler (8) nāfi' ola eger şafrādan olursa 'ilācı budur ki şafrāyı ishāl (9) édeler ve maṭbūh şaru helīle ile eger gitmezse sirkencübīn veyā şarāb-ı (10) verd-i mükerrer vèreler ve Őu yèrine arpa Őuyın içeler ve sirkencübīn ve rummān (11) vèreler ve lisānū'l-ħamel Őuyın içeler ve ġidāları kōruk aşı olmaķ ġerekdür (12) yigirminci bāb bevāsīri bildürür bilgil ki (13) bevāsīr üç dürlü olur evvel 'mebīdür ikinci tevessüdür ve (14) üçüncü Őıķāķ dèrler 'ilācı budur ki evvel bāselīkden kın alalar (15) eger vaca'ı kati olursa bu duhn sūreler ġül yaġı ve efyūn

[52a]

(1) her birinden birer dirhem dōgeler ve eleyeler karıŐdurular merhem gibi ola sūreler (2) eger zamān kōkdan ise maṭbūh eftīmūn vèreler bir ayda dōrt kerre (3) eftīmūn içeler ve ġalīz ṭa'āmlardan perhīz édeler eger bevāsīr ġüç (4) olursa buħūr édeler anzurūt ve rātīnec ve misk kabi (5) ve mersin yapraġı ve kebere kōkinüġ kabi ve ġanzal ve zernīh-i aħmer (6) her birinden ikiŐer dirhem dōgeler ve eleyeler ve ġablar édeler ve buġla buħūr (7) édeler ve bundan Őonra şarābla ṭahāret édeler nāfi' ola eger gitmezse (8) bu zīmād édeler za'firān ve lūbbān ve muķl her birinden üçer dirhem (9) dōgeler ve eleyeler ve kızı yaġıyla merhem édeler nāfi' ola eger gitmezse aña ıtrifīl-i (10) muķl vèreler bir ay isti'māl édeler nāfi' ola Őıfat budur ki (11) helīle-i esved [5] helīle-i kābilī [5] ve belīle [5] ve emlec kabi [5] ve kehrubā [5] ve (12) nānhuvāh [6] ve muķl [20] bu muķlı ıŐladalar andan Őonra bu edviyyeleri dōgeler (13) ve eleyeler ve iki edviyye miķdārı 'aselle ma'cūn édeler ve miķdār-ı Őerbeti (14) iki dirhem isti'māl édeler Őabāħda nāfi' ola eger bevāsīr olsa (15) 'ilācı budur kim ġidālarını ıŐlāh édeler noħūd-āb gibi ve buġa beġzer

[52b]

(1) nesnelere yeyeler ve ğalīz ta‘āmlardan perhīz edeler ve koroğ şarābı veler (2) ve ayāric-i luğaziya veler ba‘de merhem-ī rusul veler ve cüllāb-ı temürhindī veler (3) ve sirkencübīn-i hindubā şuyıyla ve koroğ şarābın veler eger şiş olursa (4) sirkencübīn veler ve ‘ūd [4] ve maştakī [5] bişürelere ve şarābla veler ve kāh (5) kāh kurş-ı afsentīn veler ve bu tılayı edeler günlük [2] ve za‘firān [2] (6) ve misk [1] ve dārçīnī [1] bu cümleyi dögeler ve eleyeler ve gül yağıyla karışdurup (7) tılā edeler bu nāşūr bu ‘ilācla gitmezse ‘amelde edeler ya‘ni (8) yarup merhem-i havāriyyūn veler ğāyet de nāfi‘ ola bi-‘avni’llahi (9) yigirmi birinci bāb a‘zā-yı tenāsüli ya‘ni (10) cimā‘dan kalan kişilerün marazların bildürür cimā‘da sust olmağ dört (11) kuvānuğ za‘findandur biri dimāğ ve biri yürek ve biri ciger ve biri (12) huşseteyn eger dimāğ za‘findan olursa ayāricle tenkiye edeler (13) ve dağı ma‘cūn-ı ıtrifīl veler eger yürek za‘findan olursa aña (14) şarāb-ı tuffāh veler ve ma‘cūn-ı devāü’l-misk veler eger cigerden (15) olursa bezr-i nebeviyye şuyın veler ve ma‘cūn-ı cevāriş-i sağangūr

[53a]

(1) veler eger huşseteynden olursa ma‘cūn-ı lübüb veler ve huğne (2) edeler ve ekşilerden perhīz edeler ve şu yerine bal şerbetin içeler ve neffāh (3) yemekler ve südli aşlar yeyeler yigirmi ikinci bāb (4) istiskā marazların bildürür bilgil ki istiskā üç nev‘ üzerinedür (5) biri zikkīdür biri tablīdür ve biri lahmīdür bunun sebebi ciger za‘findan (6) ve kuvvet-i hāzminuğ noğşanından olur ammā zikkī şuyıla tölmiş tuluma (7) beşer ve tablī dedüğüümüz taşradan vurasuğ tavul gibi öter ve lahmī (8) dedüğüümüz et şişidür barmağunla başşan barmağun gömülür ve ammā istiskā-yı (9) zikkī ‘ilācı budur ki evvel habbü’l-māzuriyyūnla ishāl edeler nāfi‘dür (10) şıfat-ı habbü’l-māzuriyyūn budur ki varağ-ı māzuriyyūn [2] ve nuğās-ı (11) muğriğa [2] ve ‘ūd-ı belesān [2] ve anīsōn [1] ve maştakī [1] ve rāvend-i çīnī [1] (12) afsentīn [1] ve ğāfes [1] ve südügen otunuğ südi [1] ve kuş [1] ve sağmüniyā [1] (13) ve süsen köki [1] bu edviyyeleri dögeler ve eleyeler ve rāzyāne şuyıyla (14) hablar edeler şabāh açla yeyeler ve üstine ılıcağ şu içeler sekiz kez veyā (15) on kez icābet etdükdün şonra yemek yeyeler ve ol gün şovuğdan

[53b]

(1) şakınalar ve bu istiskā-yı zikkinuñ perhizi oldur ki ekşilerden ve dağı (2) basturmadan ve yoğurtdan ve peynirden ve balıqdan ve keçi etinden (3) şakınalar ve şu yerine arpa şuyın içeler eger bununla gitmezse (4) keçi sidügin ve şabr-ı uskuñturi ve bu şabrı keçi sidügiyle (5) ısladalar gögercin boğı ve za'firān bu edviyyeleri döğeler ve (6) biri birine qarışduralar ve üç bölük edeler ve üç şabāh aç karnına yeyeler (7) nāfi' ola eger bununla gitmezse bu yağıla yağlayalar şıfat (8) budur ki şahm-ı hanzal [6] ve habb-ı nil [6] ve māzuriyūn [6] ve saqmūniyā [6] ve (9) şabr-ı uskuñturi [6] ve mürr-i mekkī [6] ve hañmī köki [6] ve muql-ı azrak [6] ve süsen köki [6] (10) ve eşek hıyārı [5] ve mevīzec [5] ve kurdumāye [5] ve ferbiyūn [5] ve hamāmā [5] burak-ı (11) aħmer [4] ve milh [24] ve şamg [24] ve şanavber [24] ve kebere köki [24] ve ördek yağı [24] ve kaz (12) yağı [24] ve buzağı yağı [24] ve şem' buçuğ rıtl ve bu yağları mümla bile (13) erideler ve saħk olmağa kabil olınanı saħk edeler ve eleyeler ve bu yağları (14) qarışduralar şabāhda ve aħşamda ol şış üstine süreler (15) nāfi' ola eger istiskā-yı tañlı olsa 'ilācı budur ki şarāb-ı üşül

[54a]

(1) vèreler ve perhiz edeler ve ayāric-i faykarā vèreler altı dirhem ve dağı (2) bu ma'cūn vèreler sekbinec [4] ve gārīkūn [4] ve melhem-i hindī [4] ve tohm-ı (3) kerefes [1] ve anīsōn [1] ve nāñhuvāh [1] adħır-ı mekkī [1] ve gāfeş [1] (4) ve māzuriyūn [1] ve selīhe [1] ve afsentīn [3] bu edviyyeleri döğüp (5) eleyeler ve hañlar edeler ve iki dirhem isti'māl edeler nāfi' ola eger (6) gitmezse bu zımād edeler bābūnec [10] iklilü'l-melik [10] berancāsef [10] (7) merzencüş [10] fütenc [10] kemmūn [5] za'ter [5] rāzyāne tohmı [5] anīsōn [5] (8) kurdumāneyi [5] döğüp eleyeler sezāb yağıyla süreler nāfi' ola (9) eger istiskā-yı laħmī olsa 'ilācı budur ki derleyüp şu (10) içmeden perhiz edeler ve şu yerine arpa şuyın vèreler (11) ve ğidāsını noħūd-āb vèreler ve yemeği az az ve gāh gāh şu (12) yerine enār şuyı vèreler ve yigirmi gün şarāb-ı üşül vèreler andan şonra (13) bu zımād isti'māl edeler şandal-ı aħmer [4] ve nīlūfer [4] ve şandal-ı ebyaz [4] (14) ve māmısa [2] ve fulful [2] ve aħākıyā [1] ve řin-i kıbrısī [1] ve kāfūr buçuğ dirhem (15) döğüp eleyeler ve yağı edeler ve hindubā şuyıyla şışlere süreler nāfi' ola

[54b]

(1) ve ğalīz taʿāmlardan ve ekşilerden ve imtilādan perhīz édeler (2) ve şarāb-ı benefşe véreler ve gāh gāh şarāb-ı dīnār véreler ve bu sufūf (3) véreler helīle-i kābilī [5] ve helīle-i aşfar [5] ve belīle [3] ve daḥı emlec [3] (4) ve bezr-i hindubā [2] ve ükşūs [2] rāzyānec [2] döğüp eleyeler ve yēdi güne (5) dek her günde üçer dirhem südle içeler ve bundan şonra yēdi dirhem (6) ḥıyārşenbe ile peynīr şuyın véreler eger gitmezse bu kuruş véreler (7) verd-i aḥmer [5] ve terencübīn [5] ve ʿanber-i bārs [4] ve bezr-i hindubā [4] ve dārçinī [2] (8) ve şandal-ı ebyaz [2] döğüp eleyeler ve kuruş édeler her kuruş bucuḳ dirhem (9) ağırınca ola ve ğıdāsı noḥūd-āb véreler şı yerine arpa şuyın içe (10) ve yēmegi az yēye her şabāḥ şuyın içürelər ve ğalīz taʿāmlardan (11) ve ekşilerden perhīz édeler ğāyet nāfiʿ ola inşāʾllāhu taʿālā (12) yigirmi üçüncü bāb ḥummā marazların bildürür bilgil ki (13) ısıtma bir ḥarāretdür ḳalbe erişür andan bedene erişür ammā ḥummā üç (14) dürlü olur biri ḳalbde olur ve biri şamarda olur ve biri cigerde (15) olur ve biri ruṭubetden bedende olur ve ḥummā-yı yevmiyyenüñ ʿilacı

[55a]

(1) eger ḥarāret çok olursa ḳan alalar ve bu zımādı başına süreler (2) şandal-ı ebyaz [2] ve kāfūr [1] ve gül şuyı [1] ve duhn-ı verd [3] ve duhn-ı (3) nīlūfer [3] bunları ḳarışduralar ve başa süreler ve gevdeye (4) daḥı süreler eger gitmezse arpa şuyın içeler ve sirkencübīn véreler (5) ve on dirhem temürhindī ezeler ve içeler eger ḥarāret çok olursa (6) şarāb-ı līmūn véreler gitmezse müşhil véreler ve gāh gāh şarāb-ı (7) nīlūfer véreler ve ğalīz taʿāmlardan ve peynīrden ve acılardan (8) perhīz édeler ve ğıdaları ıspānaḳ aşı ola ve tavuḳ etin yēyeler (9) ve eger şafrādan olursa līmūn şarābın véreler ve aʿcāş véreler (10) şıfat budur ki yüz dāne aʿcāş ve otuz dāne ʿunnāb (11) ve temürhindī [30] ve benefşe [20] ve türbūd-i ebyaz [20] bunları ḳaynadalar ve süzeler (12) ve terencübīn [30] ve saḳmūniyā ve zaʿfirān bir mışḳāl ve miḳdār-ı şerbeti (13) on dirhem içeler her şabāḥ eger gitmezse bu müşhil véreler evvelā (14) şaru helīle ḳabı [10] döğeler ve temürhindī [10] ve maḥmūde üç çekürdek (15) aç ḳarnına içeler nāfiʿ ola ve ğıdāsı ıspānaḳ aşı ola ve yürek

[55b]

(1) şovuducu nesnelere ola ve şuyı sirkeyle qarışduralar ve içeler ve ekşi (2) enār şuyı dađı nāfi'dür elini ve ayađını ĥatmī yaprađı ve şabun (3) köpügiyle yuyalar eger gitmezse 'ilācı budur ki şarāb-ı līmūn vèreler (4) eger ĥummā-yı rıb' olsa ya'ni iki gün dutmasa üç gün (5) dutsa 'ilācı budur ki şarāb-ı uşūl vèreler ve on gün içeler (6) andan sonra maṭbūĥ eftīmūn vèreler ve üç günde bir kerre eftīmūn vèreler (7) ve ġalīz ṭa'āmlardan ve sevdā olur ġıdālardan perĥīz édeler ve ĩurş-ı (8) verd vèreler ġıdāları budur ki yağlular ve tavuđ aşın ve cerb ġıdālar (9) vèreler eger gitmezse bu ma'cūn-ı ĥiltīt vèreler ve on gün isti'māl (10) édeler nāfi' ola şıfat ĥiltīt [4] ve fulful [4] ve mürr-i mekkī [4] (11) ve sezāb dögeler eleyeler üç edviyye miđdārı 'aselle ma'cūn (12) édeler nāfi' ola eger gitmezse maṭbūĥ eftīmūn (13) vèreler şıfat helīle-i kābilī [10] helīle-i esved [10] helīle-i (14) aşfar ĩabı [10] ve belīle [20] ve emlec [20] ve a'cās yigirmi dāne ve çekürdegi (15) çıđmış ĩızıl üzüm [20] ve sināmekī [5] ve afsentīn [4] ve lisānū's-sevr[4]

[56a]

(1) ve bezr-i nebeviyye [4] ve aşl-ı sūs [5] ve usṭūĥūdus [3] ve besfāyic [4] (2) bunları altı yüz dirhem şuyıla ĩaynadalar nışf ĩala ve ocađdan (3) indürelere ve üzerine yedi dirhem eftīmūn ĩoyalar bundan sonra süzeler (4) ve ġārīĥūn mışĩāl [1] ve şabr [2] ve milĥ-i hindī [2] ĥarbaĩ-ı esved [2] dögeler ve eleyeler (5) ve bu şarāba ĩatalar her şabāĥ aĩla on beş dirhem içeler bir hefteye dek (6) ve perĥīz édeler ve ekşilerden ve ġalīz ṭa'āmlardan eger gitmezse buña (7) ma'cūn-ı felāfile dèrler mücerredür fulful-ı ebyaz [20] ve fulful-ı esved [20] ve (8) 'ūd-ı belesān [10] ve zencebīl [10] ve bezr-i kerefes [1] ve selīĥe [1] sisāliyūn [1] (9) ve asārūn ve rās[1] راس ve sūnbül-i hindī [2] ve ĥamāmā [1] dögüp eleyeler (10) ve üç edviyye miđdārı balla ma'cūn édeler bir buĩuĩ dirhem her şabāĥ (11) vèreler yigirmi güne dek eger bununla gitmezse ĩurşu'l-ġāfes vèreler (12) ve dađı sirkencübīn-i bedzeri بیدزری vèreler on güne dek nāfi' ola eger (13) ĥummā-yı ġıbb olsa ya'ni bir gün dutar ve bir gün ṭutmazsa 'ilācı (14) budur ki sirkencübīn vèreler şovuĩ şuyıla ve şu yèrine arpa (15) şuyın vèreler her gün eger gitmezse bu müşhil vèreler nāfi' ola

[56b]

(1) evvelā benefşe [2] ve türbüd-i ebyaz [1] ve saqmūniyā [2] ve rubb-ı sūs [2] (2) döğüp eleyeler ve şekerle qarışduralar ve ısıcağ şuyıla şabāhda (3) içeler nāfi^c ola gāh gāh temürhindī ezüp içeler eger gitmezse hūkne édeler (4) ve arpa keşkin vèreler şıfat budur ki alup arpayı pāk édeler (5) ve kaynadalar ve süzeler ve şuyın şu yèrine içeler ve gıdaları tavuğ (6) aşın vèreler ve kuruş-ı tebāşīr vèreler ve dağı gāh gāh aq şarāb vèreler (7) şuyıla memzūc ola ve dağı bu zımādı édeler lāden [3] erideler (8) gül yağıyla [5] ve sūs yağıyla [5] bābūnec iklīlü'l-melik merzencūş (9) bunları döğüp eleyeler ve bu yağlara kıtalar ve hammāmda süreler (10) nāfi^c ola ve galīz ta'āmlardan perhīz édeler ve laţīf gıdalar yèyeler (11) ve pilic aşın vèreler nāfi^c ola eger hummā-yı muţbıka olsa 'ufūnet (12) ahlātdan olur eger kan çok olursa kan alalar ekhel şamarından (13) veyā bāselīkden kan alalar ve gıdası isfānāh ve kavruk ıssı (14) ola şarāb-ı benefşe veyā şarāb-ı rummān vèreler ve şu yèrine arpa (15) şuyın vèreler eger gitmezse otuz dāne a'cāş ve temürhindī [1]

[57a]

(1) bir rıtl şuyıla kaynadalar ve tatlu nār ve ekşi nār şuyı her birinden (2) onar dirhem ve turunc şuyı elli dirhem bile kaynadalar eger 'ataş olursa (3) tebāşīr kıtalar ve bezr-i kıtūnā lu'ābı vèreler gāh gāh eger kabz olursa (4) bununla feth édeler hıyārşenbe [6] terencübīn [6] ve temürhindīyi ezeler (5) ve süzeler ve benefşe şarābıyla vèreler ve mā'i hindubā vèreler eger (6) gitmezse bu nuqu^c vèreler a'cāş ve 'unnāb her birinden yigirmişer (7) dāne sipistān [30] ve kıvıl üzüm [20] temürhindī [20] ve verd-i aħmer [7] (8) ve benefşe [4] ve sināmekī [7] ve şāhtere [10] ve bezr-i hindubā [4] ve keşūş [4] ve bezr-i (9) rāzyāne [2] ve anīsōn [2] ve şaru helīle kabı [10] altı rıtl şuyıla (10) kaynadalar ve süzeler üç güne dek tura üç günden sonra içeler (11) on iki dirhem sirkencübīn vèreler dört günde bir ve imtilādan (12) perhīz édeler ve şarāb-ı benefşe vèreler ve gıdaları laţīf ola (13) eger kabz olsa bu hūkneyi édeler haţmī toħmı [5] ve burak [5] ve şeker [5] (14) kaynadalar ve kepek bir kısm ve ebeğümeci bir tutam bunları kaynadalar (15) ve süzeler ve iki kez hūkne édeler nāfi^c ola eger hummā-yı mürekkeb

[57b]

(1) olsa ʿilācī budur ki sirkencübīn ve cüllāb vēreler ve ʿidāları ispānaḵ (2) aşın vēreler ve ḵabaḵ aşı yēyeler ǧālīz taʿāmlardan perhīz ēdeler eger (3) gitmezse şafrāyı ishāl ēdeler şaru helīle maṭbūhla ve arpa (4) şuyın ve tavuḵ aşın vēreler nāfiʿ ola ve ḵurş-ı verd vēreler şabāhda (5) ve ǧāh ǧāh benefşe şarābın vēreler ve peynīrden ve mercümekden ve ǧālīz yemeklerden (6) perhīz ēdeler eger ḥummā çok zamān olursa devā-yı kibrīt vēreler ḥummā (7) nevbetinde noḥūd miḵdārı eger ṭalaǧı olursa şarāb-ı dīnārī vēreler (8) nāfiʿ ola şıfat-ı şarāb-ı dīnārī alalar bezr-i hindubā [10] ve bezr-i keşüş [5] (9) ve rāzyāne toḥmı [10] güyegü otı [10] ve rāvend-i çinī [3] tīn on ʿaded ve (10) ḵızıl üzüm [20] ḵaynadalar ve süzeler ve bir vaḵıyye şeker ḵatalar ve her gün on (11) dirhem içeler eger gitmezse on rıtl līmūn şuyı ve bēş rıtl şeker ḵaynadalar (12) ve köpüğini alalar tā ki ḵıvama gele andan indüreler ve her gün aç ḵarnına (13) on bēşer dirhem içeler eger ḥummā-yı dıḵḵ olsa ʿilācī budur ki her gün (14) aç ḵarnına arpa şuyın içeler ve ǧālīz taʿāmlardan ve ekşilerden (15) ve peynīrden ve şoǧandan ve mercümekden perhīz ēdeler ǧāyet de nāfiʿ ola

[58a]

(1) yigirmi dördinci bāb cemīʿ kemükleri bildürür (2) ammā bilgil kim başuḵ ḵafası iki pāre kemükdür ve çeḵe iki pāre kemükdür (3) diş otuz iki dānedür eḵek sekiz pāredür ve göǧüs yēdi pāredür (4) ve baǧr dört pāredür ve yan başı altıdur ve eyegü on bēş pāredür oḵurǧa (5) yigirmi dört pāredür iki bāzū ve iki ḵol dört pāredür (6) iki el barmaḵları yētmiş sekiz pāredür ve iki uyluḵ ve iki ayak (7) dört pāredür ṭaraǧı barmaḵlarıyla yētmiş sekiz pāredür ve cümle kemük (8) üç yüz on sekiz pāredür ve baʿzılar ḵatında üç yüz ḵırḵ dört (9) pāredür ʿazalāt on altıdur ammā bilgil ki ḥaḵḵ subḥānehu ve tebāreke (10) ve taʿālā ādemüḵ beynisin cevāhīr-i erkānda yaratdı gözi dili (11) ve yüregi ve baǧrı ʿazalāt ṭamarları ve iligi ḵandan (12) bünyād ētdi ve sünük ve yaǧ ve öyken ve maʿīde ve baǧarsuḵ (13) ve kemik ve zeker ve ḥāya ve ḵavuḵ ve dırnaḵ bu cümle balǧamdan (14) yaradılmışdur ve ḵulaǧı ve burunı ve ödi ve deriyi bu cümleyi (15) şafrādan bünyād ētdi ṭalaḵ ve ṭaban ve şaḵ bunları

[58b]

(1) sevdādan halk  tdi bilgil kim evvel y rek yaradılır andan baş (2) kem giyle yaradılır iligi kemik tutar ve kemigi siğir tutar ve siğiri (3)  azal tutar ve  azalı  amar tutar ve  amarı et tutar ve eti yağ tutar ve yağı (4) deri tutar ve deriyi kıl tutar ve kılı meş m tutar şoyle ma l m ola (5) yigirmi beşinci b b cem c  amarları ve siğirleri (6) bild r r amm   amarlar  c y z altmış alt şer y n yetmiş d rt şu belerle (7) siğirler d rt y z otuz altıdur ser-c mle  amarlar d rt y z kırk (8) h kem  bu  amarlardan otuz iki  amarı iğtiy r  tmışlerd r kim anlardan (9)  an alurlar amm  h kem  faşdı mu addem kılınışlardur her şayrulugına z r  kim (10) tenķiye-i beden ve istifr ğ k ll d r amm   ok aķıtmayalar ve ne vaķt gerekse (11) almayalar z r  kim  an a z dur bedeni harekete get ren odur (12) ve her şayrudan t zcek almayalar ve yaşın almış kişilerden almayalar ve dağı (13) ođlancuķlardan almayalar ve  an şab h g n dođcaķ vaķtda alalar (14) ve guşşalu ve  akımış kişilerden almayalar ve  amm ndan ve cim dan  ıķmıř (15) kişilerden  an almayalar ve daralmış ve i inden  an ge er kişilerden  an almayalar

[59a]

(1) ve  an alıncak şeker şerbetin vey  rufadan yumurda i ureler (2) ve  oyun eti ş rbası i ureler iki ayak laťif şar b m f dd r (3) evvel bař  amarı kim aŗa y f h d rler andan  an alınursa anuđ (4) menfa at bař ağrısın gider r ve g z  anın keser ikinci aluđ  amarı (5) kim aŗa cebhe d rler menfa at  ulaķ  uruldusın a ar ve g z  anın (6) keser ve bař  egzinmesini gider r  c nci  ař yanında olur aŗa (7)  rķu'l- acıbeyn d rler menfa at g z ve  apaķ  anın keser ve g z (8) d n ğin a ar  apaķ ve kıl bitmeyi keser y zde  ıbanlar olsa gider r (9) d rd nci eņse  amarı kim aŗa  alifu'r-re'is d rler menfa at (10) depe ve omuz ağrısın def   der ve başda başperd olduğın (11)  urudur beşinci  uluđ  amarı kim aŗa  rķu'ř-řakķ ka d rler anuđ (12) menfa at bař ağrısın ve g ze  an inmegi def   der ol (13) vaķt kim andan  an alsalar b y k a mayalar ve  zerine merc mek gibi (14)  ađ uralar dem rle z r  kim şiry n şu belerindend r iğtiy t  okdur (15) altıncı  ulaķ ardındağı  amara  alfu'l-l zun d rler menfa at

[59b]

(1) kulağ içinde başperd olsa giderür ve nisyānı giderür ve talak (2) rencine müfiddür yédinci göz bigāri tamarıdur kim aña māku'l-‘ayn dërler (3) menfa‘at göz kanın ve bişügin ve çapağın ve gicimesin def^ç éder ve dahı (4) burundan şaru şu aqmağı keser sekizinci burun tamarı kim aña (5) ‘ırku’l-enf dërler menfa‘at yüzde burunda baş u perd (6) olsa yüzde bakla gibi kızıl olsa def^ç éder ve iki tamar (7) tutağ içinde iki tamar var kim aña ‘ırku’ş-şefateyn dërler menfa‘at (8) diş eti kanamasını ve tutağ yarılmasını ve başpert olsa giderür (9) ve iki tamar dil altındağı tamar kim aña ‘ırku’l-lisān dërler menfa‘at (10) yürek harāretine ağız içinde baş u perte dil ağız ağırdüğüne ve dahı (11) şişdüğüne ve burun kanına hunāka müfiddür ve iki tamar boyunda (12) kim aña veddāçeyn dërler menfa‘at sersām rencine ve saç ve şakal (13) dökülmesine kim aña dā’u’s-şaleb dërler anı dahı def^ç éder ve başda (14) her ne kadar maraz olsa def^ç éder on bēşinci şağ kolda baş (15) tamarı kim aña kīfāl dërler menfa‘at baş ağırsın boğaz ağırsın

[60a]

(1) ve burun tomurduğına fi’l-cümle ne kadar boyundan yoğaru ‘illet varısa (2) def^ç éder zīrā kim tenkiye-i dimāğdur on altıncı gevde tamarıdur kim (3) aña ekhel dërler menfa‘at cemī^ç a‘zāya fā’ide éder on yédinci (4) ekhel tamarı altında olur aña bāselīk dërler menfa‘at bağra ve ısıtmaya (5) ve gevde yandüğüne ve sancuya ve cemī^ç a‘zā harāretine fā’ide éder (6) on sekizinci bāselīk tamarı altında olur aña useylem dërler anuñ (7) menfa‘at bēl ağırsına ve bevāsīr rencine ve arka ağırsına ve dahı (8) kasuğ ağırsına ve bevl yolından kan geldüğüne fā’ide éder (9) on toğuzuncı baş barmağ üstinde aña hablu’z-zirāf dërler menfa‘at (10) bēl ağırsına ve omuz ağırsına fā’ide éder yigirminci küçük (11) barmağ üzerinde olur ol tamarı useylem dërler yarağana ve sancuya fā’ide (12) éder ve altı damar dahı şol yanında olur ve iki tamar dahı iki dizi (13) altında olur aña ‘ırku’n-nisā dërler menfa‘at yan başı ağırsına (14) ve bēl ağırsına ve uyluğ ağırsına fā’ide éder ve iki tamar iki (15) topuğ üstinde olur anlara şāfin dërler menfa‘at ayakda

[60b]

(1) sivilcigler olsa kızılca ve şulansa ve nār-ı fāris olsa fā'ide eder (2) ve iki tamar iki tarak üstinde olur aña 'ırku'l-kıdem dërler anuñ (3) menfa'at topuk ağrısına ve ayak ağrısına ve şişine ve gicinmesine (4) fā'ide eder bunda otuz iki tamar tamām olur ammā bunlarda yürek (5) tamarına neşterden haṭā olursa nişān oldur ki dā'iresi (6) şişer ve gök olur ve kol daḥı kızıl olur şişer ve şancur anuñ 'ilācı (7) sağ yanında ise sol kolından kan alalar ve ol kolın yoḡaru tutalar (8) eger kuvvetlü olsa aḡıdalar eger za'if ise çok aḡıtmayalar ve mantarı (9) bişürüp gül yağıyla tamar üzerine vuralar ışıcaḡla ve kabak içini daḥı (10) süd ile ḡaynadalar vuralar ve çevre yanına gül yağı ve k̄irūṭi dürteler ve daḥı (11) muḡallil yaḡular vuralar tā kim nuzc bulup deşilince andan merhem-i bāseliḡūn (12) vuralar veyā merhem-i kāfūrī vuralar eger kan ṭurmazsa neşter öte geḡdiyse (13) yer baḡarsuḡın merhem gibi dögeler ve sağ tuz ḡatalar ve yumurda şarusıyla (14) ḡarışduralar ve eski pānbūḡa dürteler ve üzerine vuralar berk (15) baḡlayalar ve üç gün ṭura andan pānbūḡı zeyt yağıyla süciyle ılıcaḡ

[61a]

(1) yuyalar andan merhem vuralar yigirmi altıncı bāb (2) cemī' yaḡularını bildürür ebū 'alī sīnā ve cālīnūs ve būkrāṭ ḡekīm eydür (3) cemī' sınıḡlara ve ḡıḡuklara fā'ide eder evvel budur kim burḡaḡ unı [50] (4) ve degirmen tozu [30] aḡāḡıyā [30] ve ḡiriş [30] ve ṭuṭḡal [50] ve daḥı (5) sarmaşuḡ şaḡızı [10] ve sirke [60] ṭuṭḡalı sirkeyle ışladasın (6) ve ḡerü ḡalan edviyyeleri yoḡurasın ve ḡurş edesin ḡācet (7) vaḡtında birini ḡavānda dögesin ve yumurda ile ḡarışdurasın yaḡı (8) edesin andan vurasın **faşl** bir yaḡı daḥı kim ḡekicidür (9) evvel budur kim tirementine [100] bŷy toḡmı [100] ve kettān toḡmı [100] ve zift [50] (10) ve şimāḡī şaḡız [30] ve ḡam şaḡızı [30] ve bal mŷmı [40] ve zeyt yağı [20] (11) **faşl** bir yaḡı daḥı kim her sızıya ḡāyet de mücerrebdür ve balḡamdan (12) olan renclere fāyide eder ve aḡ yerinde müncemid olan balḡamları eridür (13) evvel budur kim ḡaşnı [20] ve şāḡ [20] şimāḡī şaḡız [15] ve ḡam şaḡızı [30] (14) ve zift [20] ve tirementine [50] ve zeyt yağı [20] **faşl** bir yaḡı daḥı (15) budur kim şovuḡdan ḡāşıl olmuş veremler içündür evvel budur kim

[61b]

(1) arpa unı [30] ve bal mūmı [20] ve tirementine [20] ve katrān [20] **faşl** (2) bir yağı dağı budur kim ma'ide üzerine vèreler şol vaqtın kim (3) ma'ide ta'amı hażm ètmeye meşelā uşak oğlancuk veyāhūz (4) hāmile 'avrat veyāhūz tabi'atı nāzūk kişi ola anuñ aşlı (5) budur kim bu yağıyı vurasın ol yağı budur rāvend-i çinī [12] ve dağı (6) benefşe köki [60] ve zirāvend-i devīl [4] muql-ı azrak [4] ve tirementine [10] (7) ve bādam yağı [10] ve şarı şabr [5] ve za'firān [2] ve mürr-i mekkī [5] ve bal mūmı [5] (8) **faşl** bir yağı dağı budur kim kuşmağı diñdürür ve ma'ideyi (9) diriltdürür ve kañğı ādem olursa anuñ aşlı budur kim bu yağıyı (10) vurasın gāyet mücerrebdür şarı şabr [10] ve maştakī [10] ve siñirli (11) yaprak [2] şuyıla yoğurasın ve bir el ayası kadar çūka pāresine (12) yayasın ve üzerine vurasın cālīnūs eydür buña yağı-yı mübārek (13) dèrler **faşl** bir yağı dağı budur kim hıyārga ve kurluğana (14) vèreler edviyyesi budur katrān [50] dişi zift [5] ve çam şakızı [25] (15) ve büy tohmı [25] ve kettān tohmı [30] ve zeyt yağı [20] **faşl** bir yağı dağı

[62a]

(1) budur kim yufka yerlere vuralar edviyyesi budur kim gül yağı [20] (2) ve bal mūmı [50] ve kettān tohmı [50] ve büy tohmı [50] ve şimākī şakız [30] ve tirementine [30] (3) **faşl** bir yağı dağı tāze yaraya vuralar edviyyesi budur (4) zirāvend-i devīl [20] muql-ı azrak [10] ve mūmıyā [6] ve tirementine [20] kettān tohmı [30] (5) ve aķākıyā [15] ve bezīr [15] **faşl** bir yağı dağı budur kim cemī'c siñiri (6) ve añ yerlerini ve kemükleri yumşadur ve uzadur bu yağınuñ işledügi (7) işi degme bir yağı işlemez ve ebū 'alī sīnā eydür bir kişi buldum kim (8) on sekiz yıl kolu bozulmuş yörümüş iken bu yağıyla (9) on altı günde şağaldı ve kolu uzandı edviyyesi budur kim (10) 'acāyib kelerī [30] ve balçık hurmā [10] ve yer bağarsuğı [10] üçini bir yerden (11) dögesin ve hall edesin ve yağı edesin andan vurasın nāfi'dür (12) **faşl** bir yağı dağı budur kim buña yağı-yı kebīr dèrler cemī'c gevdede (13) olan sızıları ve ağırları cümlesine hüküm eyler ve edviyyesi budur kim (14) yarpuz [50] sābinec [20] güyegi otı [30] ve sedef [50] ve rāzyāne [15] (15) ve karanfil [5] ve habbu'l-gār [15] ve zencebīl [15] ve topalağ [10] ve buyan köki [20]

[62b]

(1) zirāvend-i devīl [30] dīryāzi akūruş[10] افزین ve cevz [30] māşīş [10] (2) ve behmen-i hindī [30] ve asārūn [30] ve kemmūn [10] ve selīḥe [40] ve bal mūmı [40] (3) ve zift [400] ḡalyānū [500] نیاو ve tirementine [100] ve şarākā [100] ve maştakī [30] ve muḳl-ı azrak [20] (4) ve zeyt yağı [300] ve eridecek nesnelere eridesin ve dōgecek nesneyi (5) yumşak dōgesin ve eleyesin ve ol nesnelere kim eridesin evvelā (6) bir legene şü koyasın ve ol otları bir seyrek bezden eleyesin (7) ve ol legenün içine süzesin ve birez elünle yoğurasın şudan (8) çıkarup ve andan ol toz ile yoğurasın tā kim ol tozu şıñdüresin (9) andan berāber edesin ve ḥācet vaktında ḥarc edesin **faşl** (10) bir yağı dağı kim ḥayāya vurulur şol vaktın kim ḥayā şişe aşlı (11) kanla şafrādan olur şişer ve kızıl olur ve ba'zı kez şişer ammā kızarmaz (12) anuḡ aşlı balḡamdan olur ve katı olmaz anuḡ yağı budur kim (13) baḡla unı [100] ve bezr-i benc [30] ve şıḡır yağı [50] ve gül yağı [20] ve kāfūr [1] ve eger kim (14) şişe ve kızarmaya aña ıssı yağı vurasın **faşl** bir yağı (15) dağı budur kim aña taḥliyūn dērler anuḡ aşlı ve edviyyesi budur kim

[63a]

(1) kettān toḡmı [200] ve būy toḡmı [200] ḥulme[200] ve mürdeseng [300] ve zeyt yağı [600] anuḡ (2) aşlı böyle olur kim mürdesengi dōgesin ve ebrişim elekden (3) eleyesin ve zeyt yağıyla qarışdurasın andan oda vėresin (4) ve ḡaynadasın tā kim birez kavī ola andan indüresin ve bir miḡdārca (5) şavudasın andan ol ḡalanı edviyyeleri ışladup süzesin (6) ve ḡatasın ve bir miḡdār qarışdurasın ve ateşe koyasın anuḡ (7) anuḡ ḡaynadasın az ateşle ḡıvama getüresin andan indüresin (8) ve pāre pāre edüp şaklayasın ve ḥācet vaktında ḡarcanasın (9) **faşl** bir yağı dağı budur kim bēl aḡrısına nāfi'dür ve zarb (10) doḡınana ve pirtinmeye a'lādur edviyyesi budur kim maştakī [10] (11) aḡ ḡünlük [10] mür-i şāfī [3] çam şaḡızı [3] ḡaranfil [3] fulful [3] ve egir [4] zencebīl [3] ve dağı (12) benevş şaḡızı [4] bu mecmū'ı dōgüp eleyeler ve üç yüz dirhem zift (13) eridüp bu eczāyı aña ḡatarlar ve yağı edeler nāfi' ola **faşl** (14) bu yağı dağı mücerredür būy toḡmı [20] ve kettān toḡmı [20] ve ḡatmī toḡmı [20] (15) ve zerdeçüp [20] ve uşak [20] ve bābūnec [20] ve iklīlü'l-melik [5] kāsni [5]

[63b]

(1) dögeler ve eleyeler üç bölük yağu édeler tılāğa vuralar ve içine bês (2) dirhem kebere köki katalar nāfi^c ola gāyet de mücerrebdür inşā'llāhu ta'ālā (3) yigirmi yedinci bāb cemī^c melhemleri bildürür (4) evvel melhem-i bāselīkūn aņ yerini bitürür ve sıñirleri ıslāh éderdür (5) zift [20] ve çam şakızı [20] ve kappa[4] كَافَّة ve günlük [2] ve maştakī [2] (6) ve şaru mūm [40] ve zeyt yağı [20] bu edviyyeleri yağ içinde erideler andan (7) merhem édeler merhem-i zincifre fā'idesi budur ki veremlere (8) ve sereţāne ve hanāzīre ve cemī^c şışlere fā'ide éder şıfat (9) budur ki mürdeseng [5] ve aķ günlük [10] ve uşak [10] ve kaşnı [10] ve zincifre [8] (10) ve zeyt yağı [200] bu edviyyeleri zeyt yağı içinde erideler bal mūmı ile (11) bu merhem bir şabāhda bir aḥşamda isti'māl édeler gāyet de mücerrebdür yēnilmez (12) faşl merhem-i jengār fā'idesi budur ki eski yaralara kim (13) vuralar çürük etlerin giderür jengār [5] ve çam şakızı [5] anzurūt [1] (14) ve zeyt yağı [50] ve bal mūmı [12] merhem édeler nāfi^c ola faşl (15) merhem-i esved artuķ etleri giderür buçuķ rıtl mürdeseng

[64a]

(1) ve zift [24] ve günlük [5] ve bal mūmı [40] zeytle mūmı kaynadalar andan şonra (2) bākī edviyyeleri katalar merhem ola faşl merhemü'r-raşşāş (3) kurşun küli [2] kibrīt [2] rāstuh taşı [2] ve isfīdācu'r-raşşāş [2] (4) ve günlük [20] ve mürdeseng [20] ve duhnu'l-ās [2] ve mersin yağı [2] ve mürr-i mekkī [2] (5) ve iķlimiyā [2] ve uşak [2] ve cāvşīr [2] ve maştakī [2] ve şıgır yağı [20] ve daḥı (6) çam şakızı [10] ve zincifre [2] ve şamg-ı 'arabīyi alup saḥķ édüp eleyeler (7) ve yüz dirhem zeyt yağıyla merhem édeler faşl merhem-i nūr od (8) yanuğına ve kurūḥa nāfi'dür yanmış kirec taşını arıdalar ve pāk (9) édeler ve üzerine şu koyalar ve yēdi güne dek günde bir kerre andan şonra (10) bunu merhem édeler zeyt yağıyla nāfi^c ola faşl merhemü'n-naḥl (11) fā'idesi budur kim gāyet eski yaraları bitürür zāyil etleri (12) giderür ve memede olan karḥaları giderür ve ağrılar keser ḥurmā (13) bir rıtl ve zeyt yağı üç rıtl ve mürdeseng üç rıtl kulkutar [48] (14) bu edviyyeleri dögüp eleyeler ve ḥurmāyı ayru dögeler ve zeyt yağına (15) katalar a'ālā merhem ola galīz yēmeklerden yēmeden mecrūḥ perhīz éde nāfi^c ola

[64b]

(1) **faşl** merhem-i muḳl edviyyesi budur uşak [30] cāvşīr [20] (2) ve aḳ günlük [30] ve mürdeseng [40] mūr [20] çādır [20] ve bal mūmı [80] çam (3) şakızı [20] ve kalemī jengār [30] ve rāvend-i çīnī [30] ve zeyt yağı [300] ve şol (4) otlar kim dögülecekdür muḳkem saḥḳ édesin ve şıḳ elekden geçüresin (5) ve çam şakızın ayrı dögessin ve çādırı yağıla ḳaynadasın (6) eridügi gibi çam şakızın aḳa ḳatasın ve bal mūmını daḳı ḳatasın (7) ve süzesin ve şovudasın ve ol saḥḳ olmış otları ḳatasın (8) ve ḳarışdurasın tā kim ḥall ola ve uşağı sirkeyle ḥavānda ezessin (9) ve bir pāk bezden süzesin ve ol tencereye ḳoyup gērü od üzerine (10) ḳoyasın ve aḳul aḳul ḳaynadasın tā kim sirkesi gide a‘lā melhem ola (11) **faşl** merhem-i şış edviyyesi budur kim sirke [400] şırlağan (12) yağı [400] eḣselig [100] ve mürdeseng [400] ve kil-i ermenī [300] **faşl** merhem-i sirke (13) edviyyesi budur ki sirke [400] zeyt yağı [400] ve mürdeseng [400] ve nişāsta [50] (14) **faşl** merhem-i ḥıyārek gāyet çekicidür edviyyesi budur kim (15) zift [100] ve bal mūmı [100] ve tirementine [100] ve kettān toḥmı [50] ve çam şakızı [50]

[65a]

(1) ve zeyt yağı [150] **faşl** merhem-i uyuz edviyyesi budur kim (2) defne yağı [150] ve acı sāde yağı [100] ḳara kükürd [40] ve jīve [50] kükürd [50] (3) ve zernīḥ-i aşfar [30] ve būre [50] ve ḳatrān [50] merhem ola **faşl** merhem-i (4) kel başıçün a‘lādür edviyyesi budur kim tirementine [100] ve ḳatrān [100] (5) ve jīve [50] ve kalemī jengār [50] zācī-i ḳıbrızī [30] ve defne yağı [50] ve ḳūrüm [50] (6) ve sirke [100] ve zeyt yağı [200] ve bal mūmı [50] **faşl** merhem-i (7) ḳıl bitürmegiçün edviyyesi budur kim kertenkele küli [10] ve finduḳ (8) ḳabınuḳ küli [10] ve yavşan küli [10] ve turp yağı [10] **faşl** merhem-i (9) mālī firenc edviyyesi budur kim mūr [5] jīve [15] ve bal mūmı [10] (10) ve maşḫakī [10] ve gülāb [10] ve zeyt yağı [10] ve çam şakızı [10] ve daḳı (11) keçinüḳ bögrek yağı bunları cem^c édüp ve ḥavānda dögüp (12) tamām ḥall éde ve üç gün yağlayalar evvelki gün bir kerre yağlayalar (13) ikinci iki kerre yağlayalar ve üçüncü gün bir kerre yağlayalar ve dördüncü gün (14) ḥammāma ileteler ve aşlıyla derleye ammā şu dökünmeye hemān bir bez ile siline (15) andan şoḣra çıḳa **faşl** merhem-i rusul buḳa merhem-i ḥavāriyyün

[65b]

(1) dêrler hazret-i ʿisā peygamber ʿaleyhü's-selām kendü yārānlarıyla düzmişdür (2) hāşşası budur ki açılmış veremlere ve sereṭāna ve hanāzīre ve daḥı (3) ṭāʿūna ve bevāşīre ve nāşūra cirāhatlar ki bir niçe yıllar üzerinden (4) geçmiş ola ve işlemiş ola aḡa mücerrebdür çam şakızı [10] ve cāvşīr [2] (5) ve jengār [2] ve dāne çadır [2] ve mürr-i şāfī [2] ve mürdeseng [2] ve uşak [7] (6) zirāvend-i ṭavīl [3] ve günlük [3] ve muḡl-ı azrak [4] ve dāne çadırı ve uşığı (7) sirkeyle ḡall edeler ve kalanını döğüp ve yétmiş dirhem zeyt yağı (8) ve yigirmi bēş dirhem mūmla erideler ve otları şonra bu sirkeyle od (9) üzerinde ḡalīz edeler ve havānda biri birine katup saḡḡ edeler (10) faşl merhem-i mışrī kim ḡulaḡa ḡarc olur edviyyesi budur (11) sābūr [5] anzurūt [5] ve günlük [5] ve demür [5] ve jengār [5] ve ʿasel [25] (12) faşl merhem-i mışrī ol daḥı burun içinde olan (13) rencler içündür edviyyesi çam şakızı [10] büre [4] jengār [4] (14) ve bal [40] ve sirke [15] yigirmi sekizinci bāb (15) cemīʿ yağları bildürür evvel ferfiyūn yağın beyān eder kim cemīʿ

[66a]

(1) şızıları yumşadur evveli budur ki at yağı [400] ve ayı yağı [100] (2) ve eşek iligi [50] ve sarımsāk [100] ve sedef [30] ve behmen-i hindī [30] fulful [30] (3) ve zencebīl [30] ve dīryāz [30] ve defne [50] ve ferfiyūn [20] ve bal mūmı [100] (4) faşl bir yağ daḥı kim cālīnūsuḡ tecribesidür edviyyesi (5) budur kim at iligi [20] ve eşek iligi [20] ve ördek yağı [30] ve bursuḡ yağı [20] (6) ve ḡurt yağı [20] ve zencebīl [10] ferfiyūn [10] ve daḥı defne yağı [10] (7) faşl bir yağ daḥı cemīʿ yağlar doḡar bu doḡmaz anuḡ (8) edviyyesi budur ay yağı [200] ve yarpuz [10] ve defne yağı [10] ve daḥı (9) zīrnāb [10] benefşe sücisi [40] faşl bir yağ daḥı kim (10) ṭurp yağıdır anuḡ aşlı böyledür zeyt yağı [400] ṭurp şuyı [1200] (11) ve ṭavşan yağı [200] ve defne yağı [30] faşl bir yağ daḥı budur (12) şovuḡdur aşlı budur it üzüm şuyı [100] bān toḡmı [100] kāfūr [100] (13) yılan yağı [20] ve şīrlaḡan yağı [50] faşl bir yağ daḥı (14) kim lāden yağıdır baş aḡrısın giderür ve şakalı ve aʿzāyı (15) ḡavī eder lāden [12] mersin yağı bir rıṭl bir gün ve bir gece bunı

[66b]

(1) ıřladalar andan Őonra kaynadalar ve isti'māl ēdeler nāfi' ola ve gālīz (2) yemeklerden ve peynīrden ve ekřilerden perhīz ēdeler gāyet nāfi'dūr (3) fařl kuřt yađı kim fā'idesi kođdur kılı karardur (4) ma'ide ađrısın giderūr ve cigeri kavī eyler eger kōrpe (5) sūrşeler sıñirleri berk ēder ve yēlleri giderūr kuřt on vađiyye (6) ve selīhe [6] ve rađđ-ı marmāhūr [12] bu edviyyeleri dōgūp eleyeler bir gūn (7) bir gece ıřladalar ve bundan Őonra ũzerine řırlađan yađı katalar nāfi'dūr (8) fařl bir yađ dađı kim sezāb yađıdur nāfi'dūr kelī(?) كلی (9) marađlarına ve sıñirler marađlarına fā'ide ēder řırlađan yađı [30] ve dađı (10) hal varak[3] sezāb [50] kaynadalar řuyı gide yađı kala indūreler andan (11) isti'māl ēdeler nāfi' ola fařl bir yađ dađı kim mařtakī (12) yađıdur ma'ide ađrısın ve gōđs ađrısın giderūr mařtakī [36] (13) ve řırlađan yađı bir rıtl řancereye koyalar kaynadalar eriye andan Őonra (14) isti'māl ēdeler nāfi' ola fařl bir yađ dađı kim hasek (15) yađı dērler 'usru'l-bevle nāfi'dūr ve kavuđda olan řaşı pāre pāre

[67a]

(1) ēder zencebīl [4] hasek [50] ve bir ũskūre řu koyalar ve kaynadasın (2) yarusı gide yarusı kala ve ol řu kađar řeker katalar tā kıvama (3) gele ve ađ karına her gūn onbeř iēeler nāfi' ola fařl (4) bir yađ dađı kim aña cimā' yađı dērler zekerine dūrteler 'acāyib gōreler (5) bezr-i cırcır [2] cūnd-i bīdester [2] hıltīt [2] tođm-ı lūbbān [2] sađmūniyā [2] (6) dārçinī [2] zencebīl deng ve yāsemin [20] yađıyla karıřduralar tamām eczālar (7) sađđ olduđan Őonra andan isti'māl ēdeler fařl (8) bir yađ dađı yılan yađıdur kubayı giderūr ve 'ařablara fā'ide (9) ēder řırlađan yađı dōrt rıtl ve beř dāne veyā on beř dāne (10) yılan kaynadalar bir çōmlek iēinde mūherrā biřūre andan Őonra isti'māl (11) ēdeler nāfi' ola mūcerrebđūr fařl bir yađ dađı gōz ađrısına (12) beđāyet nāfi'dūr duhne-i firengī [10] ve sūnbūl-i hindī [10] ve marađa [10] (13) ve deňiz kōpūđi [10] ve hācı beктаř tuzı [10] ve jengār [30] ve sirke [30] ve gūl řuyı [20] (14) ve zeyt yađı [20] bu edviyyeleri dōgūp iki kat ve elden geēūrūp (15) hall ēdeler bundan Őonra mezkūrı yigirmi dirhem gūl řuyı ile bir havāna

[67b]

(1) koyup karışduralar bundan sonra zıkr olınan otuz dirhem sirkeyi (2) koyalar ve bundan sonra zeyt yağın koyalar tekrâr gene hâll edeler (3) ve karışduralar göz ağrısına gâyet mücerredür inşâ'llâhu ta'âlâ (4) yigirmi doxuzuncı bâb cemî^c zerûrları (5) bildürür evvel budur zerûr-ı şovuğdur günlük [5] anzurût [5] (6) ve demü'l-aḥaveyn [5] mürr-i mekkî [1] bir zerûr daḥı yalamaya (7) ve ağız ağrısıçün evvel budur yanmış şâb [5] ve zeytûn yaprağı [5] (8) ve jengâr [1] ve çam şakızı [2] üstübec [1] **faşl** (9) bir zerûr daḥı kim tâze nâşuru olan yara için evveli budur kim (10) jengâr [5] ve zâcî-i kıbrızî [10] ve hâcılar kükürdi [4] ve şarı zernîḥ [4] (11) **faşl** bir zerûr daḥı kim burun kanın tutmağıçün (12) evveli budur kim kil-i ermenî [5] ve zâcî-i kıbrızî [5] ve üstübec [10] bunları muḥkem (13) dögüp bir mäsûra ile burnunun delüklerine üfüresin **faşl** (14) bir zerûr daḥı kim kabarcuḥ içündür evveli budur kim hâcılar kükürdi [5] (15) ve nişâdur [5] söyünmiş kirec [2] ve zâcî-i kıbrızî [2] ve daḥı kil-i ermenî [2]

[68a]

(1) üzerine saḥḫ édüp ekeler **faşl** bir zerûr daḥı kim (2) bevâşîr içündür evveli budur kara kükürt [2] sülemen [5] mürr-i mekkî [2] (3) ve efyün [1] ḥalvâyla götüresin **faşl** bir zerûr daḥı kim (4) yaraların kanın diñdürür evvelâ şabr [2] demü'l-aḥaveyn zâc [2] (5) ḥîn-i maḥtûm [2] kûrûm [2] kât-ı hindî [2] mürr [2] kireç [2] kubâḥâ güli [2] (6) **faşl** bir zerûr daḥı kim kan dutmağa evvelâ zâcî-i kıbrızî [10] (7) kil-i ermenî [5] üstübec [5] şarı şabr [5] **faşl** bir zerûr daḥı (8) kim diş ağrısıçün ve kanamasıçün şeb-i yemenî [2] ve ekşi nâr kabı [2] (9) şümâḫ [2] mevizeg [5] 'aḳıḳarḥâ [10] jengâr [10] topalaḫ [2] **faşl** (10) bir zerûr daḥı kim murdârlığa ḥarcanur evveli budur şarı şabr [2] (11) mürr [2] çam şakızı [2] şâb [2] demü'l-aḥaveyn [2] ve zâcî-i kıbrızî [10] (12) **faşl** bir zerûr daḥı kim yarayı kuruducıdır evvelâ (13) kât-ı hindî [2] demü'l-aḥaveyn [2] 'anzurût-ı beyâz [2] maşḫakî [2] günlük [2] (14) mürr-i şâfî [2] mürdeseng [2] bu cümleyi dögesin ve ekesin gâyet a'ladur (15) **faşl** bir zerûr daḥı kim eger cirâḥatdan şaru şu gelse

[68b]

(1) bu zerūrı üzerine ekeler evvelā şadaf-ı muhrık [1] ve daḥı büsşed [1] (2) ve deñiz köpügi [1] ve şamğ-ı ‘arabī [1] ve kāfūr [1] bunları dögüp eleyeler (3) ve zerūr édeler ve ekeler gāyet de nāfi‘dür şaru şuyı keser mücerrebdür (4) otuzuncı bāb cemī‘ ma‘cūnları (5) ve terkīpleri bildürür evvelā ma‘cūn-ı yāķūtī kim beyniyi ve yüregi (6) rüşen éder ve ditremesini giderür şol kişiler kim sahtelük ve kötülük (7) çekerler ammā sebebinden haberleri yokdur bu terkīb isti‘māl édeler (8) zīrā bunı isti‘māl éden dāyimā şendür ve ṭabi‘ī küşāde olur ‘aklı daḥı (9) gāyet küşāde olur ve ḥalk-ı ‘ālemün gözine şīrīn gözükür (10) incü [3] ve lāciverd [1] ve şaru ya‘ķūt [1] ve kızıl ya‘ķūt [1] ve akrāb otı [2] (11) keşīre kabı [2] ve besbāse [2] elifce toḥmı [2] ve mercān [2] ve daḥı kehrubā [1] (12) būr-ı hürdāk[1] behmen-i ebyaz [2] behmen-i surḥ [5] ve kıranfil [5] ve zencebīl [5] (13) ve dār-ı fulful [5] za‘firān [5] sāzec-i hindī [5] çīnī [5] ve ḥavlıncān [12] (14) ve zurumbād [12] altun varak [12] ve gümüş varak [4] ve misk [4] ve ‘anber-i ḥām [2] (15) gül balıyla terbiyye ola a‘lādur **faşl** cevāriş kim cemī‘

[69a]

(1) yürekde olan ağrıyı ve guşşaları bildürür ve daḥı def‘ éder ve beyniyi (2) ve gözi rüşen éder ağız kokuşın giderür ve geñzi açar (3) ve cigeri tázeler ma‘deyi ve bēli kavī éder ‘ūd-ı hindī [9] gül-i surḥ [9] (4) kıranfil [4] sünbül-i hindī [4] maştakī [4] cevz [4] ḥavlıncān [4] kıyāpā [4] ve (5) kākūla-i şağīr [4] zedvār [4] ak behmen [4] kızıl behmen [4] sāzec-i hindī [4] (6) ḥām ibek küli [4] ve incü [4] ve mercān [4] ve kehrubār [4] ve keşīre yaprağı [4] (7) elfiyā [4] merzengüş [4] sisemberīn [4] na‘ne [4] dār-ı fulful [4] misk [1] (8) ‘anber-i ḥām [12] bunları emlec balıyla terbiyyet édeler **faşl** (9) ma‘cūn-ı devā-yı misk yürek ditremesini ve oynamasını giderür (10) ve şudan olan rencleri giderür ve ol kişiler kim bīsebeb guşşa (11) çekerler anı giderür ve beyniyi ve ‘aklı rüşen éder ve cemī‘ başda (12) olan zaḥmetleri giderür ve yüz göz egilmesini giderür aña laķva (13) dērler bir cins marazdur ve temten(?) ^{تمتن} olmağı giderür ve öyken ağrısını (14) giderür ve zīķ nefesi giderür za‘firān [2] ‘akrāb otı [2] ve (15) daḥı cedvār [2] mercān [2] ‘ūd [2] besbāse [2] incü [2] ḥām ibek küli [2]

[69b]

(1) ve kehrubār [2] kızıl behmen [3] ğaliye [2] aķ behmen [2] ķaranfil [1] zencebīl [1] (2) kıyāpā [1] fulful [1] emeskine erigi [1] bu cümleyi iki edviyye miķdārı (3) ‘asel ile ma‘cūn édeler nāfi‘ ola **faşl** devā-i kibrīt (4) nāfi‘dür eski ĥummālara ve eski sü‘āle fā’ide éder fulful-ı ebyaz [6] (5) bezr-i benc [12] ķurdumāne [12] lübbān [18] mürr-i şāfi [18] efyūn [10] za‘firān [10] kibrīt-i aşfar [3] (6) dār-ı fulful [3] ķuşt [3] zirāvend-i ıavıl [3] aşlu’l-luffāh [3] ferfiyūn [3] dögüp (7) eleyeler ve üç edviyye miķdārı balla ma‘cūn édeler ve miķdār-ı şerbet (8) bir dirhem ola **faşl** fulūniyyā-i fārsī ķulunc giderür ve aĝrıları (9) sākin éder ve ishāl keser ve ‘avrat ki oĝlan düşürse bunu (10) isti‘māl étse düşürmez olur ğaşayān giderür fulful-ı ebyaz [20] (11) bezr-i benc [20] efyūn [10] ĩn-i maĥtūm [10] za‘firān [5] sūnbül [1] mürr-i mekkī [1] ‘aķıķarĥā [1] (12) ferfiyūn [1] cünd-i bīdester [2] zurunbād [2] incü [2] misk [2] kāfūr [2] (13) bu edviyyeleri ayru ayru dögeler ve üç edviyye miķdārı balla ma‘cūn (14) édeler ve miķdārı şerbet bir dirhem **faşl** fulūniyyā-i rūmiyye (15) fā’ide budur ki ‘usru’l-bevl giderür ve ķavukda olan ıaşı pāreler

[70a]

(1) ve öksürüĝi keser ve ķuluncı ve nāzleyi giderür ve ķan tükürmegi keser (2) ve diş aĝrısın ve ķulaķ aĝrısın giderür fulful-ı ebyaz [20] bezr-i benc [20] (3) efyūn [10] faırāsāliyūn [4] bezr-i kerefes [3] sāddec-i hindī [1] ve selīĥe [1] (4) ve ‘aķıķarĥā [1] ferfiyūn [1] sūnbül-i hindī [1] dögüp eleyeler ve üç (5) edviyye miķdārı balıla ma‘cūn édeler miķdār-ı şerbet buķuķ dirhem (6) olmak gerekdür **faşl** ma‘cūn-ı tırfil-i kebīr başda ve gözde (7) ve aĝızda ve dilde ve boĝazda olan zaĥmetleri giderür ve cemī‘ buĥārı (8) başar kıyāpā-ı hindī [5] emlec [5] şaru helīle [5] dārĥinī [2] fulful [2] (9) dār-ı fulful [2] ĥām ibek küli [2] sūnbül-i hindī [2] ķaranfil [2] (10) ķāķūla-i şaĝīr [2] ĥıyārşenbe [2] şenārāc-ı hindī [2] topalak [2] kereviz toĥmı [2] (11) eylāsānī [2] andan şoĝra ‘aşfūr [2] ve aķ behmen [2] kızıl behmen [2] ve cevz [3] (12) besbāse [2] şüşām toĥmı [3] ‘ūd-ı ĥām [3] ve bādām [5] ve daĥı acı bādām [5] (13) ve rāzyāne toĥmı [2] maştakī [2] na‘ne [1] güyegü otı [12] bu mecmū‘ı dögüp (14) bādām yaĝıyla ıuzunu almak gerekdür ve ‘asel (15) ma‘cūn-ı tırfil-i şaĝīr helīle-i hindī [5] ve emlec [5] ve belīlec [5] helīle-i aşfar [5]

[70b]

(1) ve kâbilî [5] ve asârûn [4] güyegü oti [4] fulful [4] günlük [4] nânḥuvâh [4] (2) zencebîl [4] kırmızı [4] sünbül [4] îthir [4] topalak [4] demür boḳı [4] on beş gün (3) sirkede yata tâ yumşak ola ve yağıyla tozumu eleşdüresin (4) ve ḥâşıl edesin altı aydan sonra isti'mâl edesin nâfi'dür (5) **faşl** ma'cün-ı râvend-i çîni râvend-i çîni [5] kâhüş (6) şuyı [5] ve pelîn şuyı [5] ve şâhtere [6] îthir [5] kereviz toḥmı [5] ve selîḥe [5] (7) ve acı bādâm [5] mevz [1] za'firân [1] andan isti'mâl edesin ya bir ya iki (8) veyâ üç dirhem yeyeler **faşl** ayâric-i faykarâ baş ve gözde (9) ve kulakda ve boğazda ve eņsede ve oņurgâ zahmetlerin giderür ve daḥı (10) buḥârî başar ve ma'deyi kavî eder şakız [5] dârçîni [5] asârûn [5] (11) sünbül-i hindî [5] ḥabbu'l-belesân za'firân [5] 'üd-ı belesân [5] 'üd-ı kımârî [5] (12) îthir çiçegi [2] pelîn [3] iki buçuk ağırı balla ma'cün edeler ve isti'mâli (13) üç dekdür **faşl** ma'cün-ı usḳûf saḳmüniyâ [6] aḳ türbüd [6] (14) ḳaranfil [12] dârçîni [12] zencebîl [12] besbâyeş [12] aḳ şeker [6] ve iki (15) ağırı balla ma'cün edeler isti'mâli birbuçuk dirhem ola ḡâyet nâfi'dür

[71a]

(1) **faşl** ma'cün-ı şaḳangür şaḳanḳur [20] cevz-i hindî [20] fistuḳ [50] (2) köknâr içi [50] bādâm [20] burçak [30] razakî [20] şâteryün [20] za'firân [10] efyün [35] (3) ḳavun toḥmı [20] şoğan toḥmı [5] turp toḥmı [5] cevz toḥmı [5] kereviz toḥmı [10] (4) ma'denüs toḥmı [8] fulful [5] ebüzidem [10] dârçîni [5] ḳaranfil [3] besbâse toḥmı [3] (5) cevz [3] ḡalunga [3] mâcürân [3] maştakî [3] tâtüle [5] râzyâne toḥmı [3] toraḳ (6) oti toḥmı [3] topalak [3] şaḳangür [10] ḳâḳûla [10] eylesânî(?) البلسانی [10] 'aşfür [10] ve daḥı (7) serçe beynisi **faşl** ciger tâzelemekçün kızıl şandal [4] (8) aḳ şandal [4] cevz [3] gül-i surḥ [10] benefşe [3] seblünyâ aşı [3] 'üd ağacı [3] (9) ḳaranfil [3] şeker [30] gül şuyı [30] **faşl** ma'cün-ı süleymân (10) edviyyesi budur kim şalgam toḥmı [25] turp toḥmı [25] şoğan toḥmı [25] cevz toḥmı [25] (11) şarımsak toḥmı [25] tere toḥmı [25] râzyâne toḥmı [12] leblebi [10] fulful [2] maştakî [2] (12) günlük [2] dâr-ı fulful [3] besbâse [3] araḳu zehreb [3] sünbül [3] dârçîni [3] (13) zencebîl [2] elfî [5] ebüzidem [5] ḳaranfil [3] serçe beynisi [3] za'firân [1] efyün [1] (14) anīsön [5] çörek oti [10] kemmün [2] egir [2] cenḥât(?) جمادات [2] süd-i şalîb [10] ve daḥı (15) kefcadem(?) كنجدم [2] ḳâḳûla-i kebîr [1] ḳâḳûla-i şaḡîr [5] 'aḳreb-i rümî [2] zirâvend-i şâmî [2]

[71b]

(1) zirāvend-i müdevver [5] zirāvend-i tavīl [10] **faşl** ma'cūn-ı iskender şāh (2) edviyyesi budur ki cevz [10] kıaranfil [4] fulful [10] zencebīl [5] dārçinī [4] (3) dār-ı fulful [4] zerdeçūp [4] havlincān [2] kebābe [2] besbāse [4] sūnbül [1] (4) sāzāc-ı hindī [1] zernāb [1] ak haşhāş [5] anīsōn [5] havuc tohmı [4] (5) şalgām tohmı [2] cırcır [2] kişnic [3] maştakī [3] günlük [3] elyesānī(?) ^{السنة} [3] aşfūr [10] (6) kākūla [10] za'firān [20] **faşl** ma'cūn-ı ekber yētmış iki dürlüdü (7) müfiddür her kim bunu isti'māl eylese 'ömri yüz yıl olursa hīç (8) rence giriftār olmaya ve şakalı tēz ağarmaya ve dađı dört 'avrat olsa (9) ve on cāriyesi olursa cimā' eylese hōşnūd ola hīç kendüden (10) nesnesi eksilmeye eczāları budur ki cevz-i hūrde [30] fulful-ı ebyaz [30] (11) kıaranfil [30] zencebīl [30] şakākul [30] lelebi [30] lisānū'l-'aşāfir [30] 'ūdu'l-ķahr [30] (12) husyetü's-şaleb [30] reyhān tohmı [30] sūnbül-i hindī [30] behmen-i surh [30] bürkan yemişi [30] (13) kendür-i ebyaz [30] pelīn [30] kerefes tohmı [30] turp tohmı [30] şoğan tohmı [30] çörek otı [30] (14) bunları ayru ayru dögüp eleyeler andan şoğra üç vaqiyye balla ma'cūn edeler (15) ve bir şırça kıabda şaklayalar ve her şabāh bir kōz kıadar isti'māl edeler gāyet

[72a]

(1) nāfi' ola ma'cūn-ı mālī firenc hācılar kükürdi [30] (2) nebāt şekeri [20] sināmekī [22] bādām yağı [22] zencebīl [6] kıaranfil [6] dār-ı fulful [6] (3) maştakī [6] günlük [6] şabr [6] ak güherçile [6] iki dāne at keşanesi ve (4) ak it bokı iki ağırı balla ma'cūn edeler nāfi' ola **faşl** (5) ma'cūn-ı cevāriş-i cālīnūs sūnbül [5] kıaranfil [5] kākūla [5] selīhe [5] dārçinī [5] (6) havlincān [5] zencebīl [5] behmen-i ebyaz [5] kıuş-ı dāneli [5] topalak [5] 'ūd-ı hindī [5] (7) habb-ı belesān [5] mersin yemişi [5] maştakī [25] sekker [100] 'asel [60] asārūn [5] (8) misk çekürdegi [1] adhır-ı mekkī [5] **faşl** ma'cūn-ı bellūt gāyet a'lādur (9) anīsōn [10] şoğan tohmı [12] dārçinī [3] zencebīl [5] maştakī [2] günlük [3] (10) cevz [6] dār-ı fulful [6] topalak [11] kıaranfil [6] havlincān [7] kebābe [5] za'firān [2] (11) çörek otı [30] bellūt unı [222] iki edviyye miqdarı balla (12) ma'cūn edeler ak şemseddīn merhūm rahmetu'llāhi 'aleyh terkīb eylemişdür bunu (13) **faşl** ma'cūn-ı bellūt bir dađı budur zencebīl [5] çörek otı [80] (14) kıaranfil [5] dārçinī [5] dār-ı fulful [3] şoğan tohmı [5] kebābe [3] za'firān [3] (15) ferfiyūn [3] tuz [3] ehb [3] havlincān [3] şakız [3] bellūt [80] kıara nohūd unı [80]

[72b]

(1) ve iki edviyye miqdârı balla ma'cûn édeler nâfi'dür **faşl** (2) tiryāk-ı fārūk bu tiryāk-i kebîrdür tabî'at-ı harr-ı yâbisdür yılan (3) ve 'akreb şokana ve sâyir zehirnāk cānavarlaruñ zehrini def' eder (4) ve cemî' semūmuñ zararın def' eder bunuñ fā'idesi çokdur lakin (5) biz ihtisār étdük miqdâr-ı şerbet bir kırâtdur veyâ bir mışkâldur (6) nihâyet iki mışkâldur şıfat budur ki kuruşu'l-'unşul [60] (7) ve kuruşu'l-afâ'î [36] ve kuruşu'l-enderhûn [30] ve fulful-ı esved [32] efyûn [32] verd-i aħmer [32] (8) bezrü'l-leftü'l-berrî [15] tüm berrî[15] ve irsâ [15] ġārîkûn [15] rubbu's-sûs [15] (9) duhnu'l-belesân [15] her birinden on ikişer mışkâl mürri mekkî [8] za'firân [8] (10) zencebîl [8] zirâvend-i tavîl [8] fentâfilûn [8] havzu'l-ħamse [8] varağ-ı fütenc-i cebelî [8] (11) farâsiyûn [8] fatrâsâliyûn [8] ustûhûdûs [8] kuşt [8] fulful-ı ebyaz [8] (12) dâr-ı fulful [8] kündür [8] misk-i tarâmsa' [8] adhır [8] şamğu'l-butum [8] (13) selîhe [8] sünbül-i hindî [8] ca'de [8] her birinden altışar mışkâl bezri kerefes [6] (14) selsâliyûn [6] ħabbü'r-reşâd [6] kemâderyûs [5] kemâfîŧûs [6] nânħuvâh [8] (15) usâre [6] liħyetü't-teys [6] nârdîn [6] şih-i cebelî [6] sâdec-i hindî [6] cıñtyâne [6]

[73a]

(1) bezri rāzyānec [6] ŧîn-i maħtûm [6] zâc-ı muħarriğ [5] ħamāmâ [6] habbu'l-belesân [6] (2) fû [6] şumağ-ı 'arabî [6] kurdumâne [5] anîsôn [8] akākıyâ [7] her birinden dörder mışkâl (3) dūkû kinnâ [3] muκlu'l-yehûd [3] cāvşîr [3] kañtâriyûn-ı daκığ [5] zirâvend-i (4) müdahrec [3] her birinden ikişer mışkâl alup ve yuyalar muħkem saħğ (5) édüp eleyeler ve sağızları ayru ayru ışladalar tâ ki ħall ola (6) ve bu üç dürlü kuruşları alup evvel kuruş olandur ħûn-ı şıfat (7) budur ki dâr-ı şâşî'ân [8] maştakî [8] selîhe [8] asârûn [8] kaşabü'z-zerîret [8] (8) fû [8] her birinden altı mışkâl adhır-ı mekkî ve za'firân [15] (9) her birinden onar mışkâl dârçînî [18] ħamāmâ [16] her birinden on dört (10) mışkâl édeler akħuvân [29] yigirmi mışkâl dögüp eleyeler ve kuruşlar édeler (11) ve belesân yağı süreler şıfat-ı kuruşu'l-afâ'î tiryāk-ı kebîrde vâki' (12) olur budur ki güneş sevr burcunda iken ef'î yılan avlayalar 'aşkar (13) rengine ola ve gözleri kızıl ve kullâb dört ve civân ve serî'u'l-hareket (14) ve başı yaşşı ola ve bu yılanlaruñ başıyla kuyruğın bir yere getürüp (15) dört barmak miqdârı yerden bir keskin satır ile çarpmağ gerekdür ki ħiç

[73b]

(1) elişür yêr kıalmaya ve derisin yüzeler ve kıarnın yaralar ve bağırsuqların (2) çıkıralar için bir niçe def'a tatlu şuyıla yuyalar ve bir miqdâr milh (3) ve bir miqdâr torak otı ağacını bir çömlek içine kıoyalar ve bu çömlegün (4) ağızını muhkem hamîr ile berkideler ve a'câş-ı kibâr yüz otuz dâne (5) ve temür hindî [30] ve benefşe [20] ve türbüd-i ebyaz [10] bunları kıaynadalar ve süzeler (6) ve terencübîn [13] kıatalar ve şakmüniyâ [2] ve şeker [200] kııvama getireler za'firân [1] (7) miqdâr-ı şerbet on beş dirhem her gün içeler nâfi' ola **faşl** (8) şarâbü'l-ustukûdüs süddeleri açar mevâd-ı sevdâviyye ve balğamiyyeyi (9) giderür ustûhûdüs [20] 'üd-ı şalîb [5] lisânü's-sevr [5] bezr-i râzyânec [5] (10) bezr-i kerefes [5] ve bezr-i hatmî [5] sipistân [30] çekürdegi çıkmış üzüm [20] (11) benefşe [7] verd-i ahmer [7] persiyāvşân [10] aşl-ı sūs tokuz rıtl (12) şuyıla kıaynadalar yarusı kıala ve şuyını alup ol miqdâr şeker (13) kıatalar kııvama gele andan isti'mâl edeler miqdâr-ı şerbet on beş dirhem (14) gerekdür her şabâh aç kıarnına içeler ve perhîz edeler ve galîz yemekler yemeyeler (15) **faşl** şarâb-ı şâhtere müdebbere galîz ahlâtı giderür

[74a]

(1) ve uyuza ve cüzâma nâfi'dür helîle-i aşfar kıabı [10] ve helîle-i kâbilî (2) kıabı [10] ve kıara helîle [10] ve lisân-ı sevr [10] ve sinâmekî [10] ve besfâyic-i (3) ahzar [10] ve 'ırk-ı sūs [10] küzbere [10] a'câş otuz dâne ve 'unnâb (4) ve sipistân elli dâne ve temür hindî [5] ve bezr-i keşûs [5] verd-i ahmer [5] ve (5) 'amber-i bârs [5] ve benefşe [8] ve nîlûfer otuz yaprak ve şâhtere şuyı (6) bir rıtl bunları kıaynadalar ve süzeler ve şuyı miqdârı şeker kıatalar (7) ve kıaynadalar kııvama gele ve her gün yigirmi dirhem içeler ğâyet de nâfi' ola (8) **faşl** şarâb-ı dînârî mine'l-kânûn hummâlara ve kebed harâretine (9) nâfi'dür bezr-i hindubâ ve şandal her birinden birer mışkâl ve 'ırk-ı (10) sūs [3] ve bezr-i keşûs [3] verd-i ahmer [3] bu edviyyeleri ısladalar şuyıla (11) bir gün bir gece dura andan şonra kıaynadalar yarusı kıala ve şuyı (12) miqdârı şeker kıatalar kııvama gele nâfi' ola her gün aç kıarnına içeler nâfi' ola (13) **faşl** şarâb-ı 'unnâb iki yüz dâne 'unnâb beşer rıtl şuyıla (14) kıaynadalar tâ ki yarusı kıala indürelor yigirmi dirhem içeler her şabâh (15) dem-i fâsideyi ve uyuzı ve çıbanı ve şurâbı ve sa'zayı giderür ve dahı

[74b]

(1) ğalīz ta‘āmlardan ve mercümekden ve peynīrden ve balıktan perhīz edeler (2) **faşl** şarāb-ı sefercel bir vaqiyye ayvayı dögeler ve şıķalar (3) şuyını alalar ve şu miķdārı şeker ile kaynadalar ve her şabāh içeler (4) nāfi‘ ola **faşl** şarābü’l-ās ḥabbu’l-ās bir rıtl buçuk (5) rıtl māzū şarāb kıtalar ve kaynadalar kıvama gele isti‘māl edeler nāfi‘ ola (6) **faşl** şarābü’t-tīnū’l-mübīn kuluncı giderür ve öksürüģi (7) keser ve kabz açar encīr bir rıtl ve a‘cāş buçuk rıtl kaynadalar süzeler (8) ve ol şu miķdārı şeker kıtalar ve dārçīnī [1] ve ḥavlıncān [1] ve daḥı (9) dār-ı fulful bir dirhem dögüp eleyeler ve kıtalar nāfi‘ ola bāb (10) boğaz ‘illetlerin beyān eder bunuḡ ‘alāmeti budur ki boğaz (11) gerilür ve nefesi tar olur ve beḡzi kızıl olur ve yüzi ıssı (12) ıssı kızarur ‘ilācı budur ki kıfāl tamarından kan alalar eger gitmezse (13) bu ḥuķneyi edeler erik on beş dāne ‘unnāb ve sipistān otuz (14) dāne ve benefşe [10] ve ḥatmī yaprağı [10] bu edviyyeleri kaynadalar ve şuyına (15) on beş dirhem ḥıyārşenbe içini ezüp isti‘māl edeler ve encīr

[75a]

(1) şuyına bezr-i kaṭūnā lu‘ābın ve ḥıyār toḡmı kıtalar ve bununla ğarğara edeler (2) ve ğidā cevāb vèreler ve mercümek aşın vèreler eger delücek olursa (3) ucumı keseler eger gitmezse tüt şarābın vèreler ve eger balğamdan (4) olsa ‘alāmeti budur şalyār aķar ve sözi az olur anuḡ (5) ‘ilācı budur ki ḥardal balıla bişüreler ve ğarğara edeler ve bundan sonra (6) bu maṭbūḡla ishāl edeler şaru helīle [5] ve kıara helīle [5] (7) ḥıyārşenbe içi [10] ḥışeş [15] kızıl üzüm çekürdegi çıķmış bunları (8) kaynadalar ve süzeler ve iki ğün aç kıarnına içeler ğāyet nāfi‘ ola (9) eger boğaza sülük yapuşa aġzını ğüneşe kıarşu açalar aşikāre (10) ğörünürse demür çengelle çekeler veyāḡūd iti sirkeyle ğarğara edeler (11) veyāḡūd nār kıabı [10] ve ğülnār [100] sumāk [10] bunları kaynadalar ve süzeler (12) ve ğarğara edeler nāfi‘ ola **faşl** bir kışinüḡ kıulağı (13) şaġır olsa şarımsağı dögessin ve bezr-i zeyt yağıyla kaynadasın (14) ve elekden süzesin ol şarımsağı yabāna atasın ve ba‘de ne (15) ıssı ve ne şovuk kıulaġa tamzurasın ḥammām kıubbesi ğibi çınlaya

[75b]

(1) derhāl açıla def^c ola **faşl** terkīb-i dārū-yı hōşber (2) efyūn [1] gārīkūn [1] şakāyıkūñ kara çekürdegi [1] deve eñsesi kiri [1] (3) ādem kulağı çirgi [1] lük [1] tefte-i yezdī(?) **تفتہ یزدی** [1] cevz unı [2] tavşan ödi [1] (4) bu mecmū^cı bir yere cem^c edüp dögesin ve şīşe içine koyalar (5) ve ağzını muhkem bağlayalar hācet vaktında nihāye buğday dānesince (6) yēdüreler yıyladalar **faşl** saç yumağçün (7) bu terkīb gāyet şinanmışdur saç katı kara ve rüşen ola çok (8) zamān siyāhlığı gitmeye ağarmaya ve ayruğ boyalar gibi başa (9) ve göze ziyān kılmaya yüz otuz dirhem māzū zeyt yağına (10) bulaşduralar ve taş çölmege koyalar ve ağzını şoyulur ve ıssı tennūr içine (11) koyalar bir gün tura andan çıkaralar eger yumşadıysa nerm oldıysa anı (12) gāyet dögeler ve dahı seksen dirhemini kırk dirhem tuc borādesine (13) katalar şeb [2] milh-i enderānī [2] karanfil [2] her birinden ayru ayru dögeler (14) sürme gibi ola andan bu deñlüsini mersin yaprağı şuyıyla yoğura (15) andan saçına süreler ne kadar dilerse saçınuñ dibine dürteler andan

[76a]

(1) çügündür yaprağıyla başını örte ve bezile berk bağlaya şabāha (2) degin tura ve erte hāmmāma vara ve saçını şovuk şuyıla yuyalar (3) katı berk yuyalar **faşl** her kişi ki dilese kim yüzünün (4) kızıl ola bir ot vardur aña ‘arapça başalu’l-fār dērler ya^cni (5) şıçan şoğan dēmek olur anı dögesin ve bezr yağıyla anı (6) karışdurasın ve birkaç gün anı yüzüne düрте kızıl ola yüzi (7) **faşl** bir dahı yüzi gökçek eylemek için arpayı dögeler (8) ve tavaya koyalar ve iki yüz altmış dirhem keçi südiyle kaynadalar tā kim (9) cümle südi kuruya andan zerdeçüp ve keşīre her birinden üçer dirhem (10) dögeler ve ikisin ve aña katasın andan yumurda ağıyla yoğura ve yatsu vakt (11) yüzine düрте ve şabāh kepek şuyıyla dört bēş gün böyle éde (12) ve yuya **faşl** semirmekçün bunu édeler kōz içi [5] ve dahı (13) şūsam [5] ve kereviz [5] ve yarpuz [5] ve kündür [5] ve çörek otı [5] ve dahı (14) haşhāş [5] her birinden berāber alalar ne kadar dilerse döğülsin ve döge (15) ve bir çölmege koya ve üstine sāde yağı koya şol kadar kim yağ

[76b]

(1) üstine gele ve oda koyalar kaynaya şol kadar kim yağ hep kuruya (2) andan ala şafî balıla qarışduralar ve bir hoşkaya koyalar her şabâh (3) kōz kadar yeyeler nāfi' ola **faşl** müşhil ki baş (4) ağrısına ve gāyet harārete fā'ide eder şıgır südin alup dağı (5) kaynadalar ve dağı kızgun bir kaşuk yoğurt katalar ve süd kesilür gök (6) şuyı çıkar ol şuyı alalar ve bir çanağa koyalar ve dağı otuz dirhem (7) hıyārşenbenün içini çıkaralar ve ol südüñ şuyıyla ezeler (8) ve dağı süzeler ısıcağ eyler dağı içeler şifā bula **faşl** (9) nāzle için gāyet nāfi'dür ferfiyün [5] şabr [5] mūr [5] kūrüm [5] (10) kaşnūrye(?) **قشوریه** [5] za'firān [5] inci [5] şir [5] kākūla [5] kuşt [5] günlük [5] (11) sedef şuyıla qarışduralar başın süreler **faşl** (12) muhallil yağı şişleri giderür mücerredür kettān tohmı [3] bŷy tohmı [3] bābūne [3] (13) haţmī tohmı [3] iklīlü'l-melik [3] bu cümle berāber bekmezle qarışduralar **faşl** (14) murūruñ(?) **مردك** yaprağın dögesin birez üstüb içinde ocağda bişüresin (15) ayak şişine nāfi'dür **faşl** kulağ kim işitmeye eskiden

[77a]

(1) ve yeniden olsun hanzal [2] oğlan aş [1] zirāvend-i müdevver [1] ve dağı (2) afsentīn her birinden buçuğ dirhem ferfiyün [1] deng şıgır ödiyle yoğuralar (3) ve bir deng kuştla şāf eyleyeler kiçirek kiçirek acı bādām yağıyla (4) ezeler ve kulağa koyalar **faşl** hoce-i seraḥsī eydür 'avrat (5) ki içinde oğlan olsa düşmese keşür tohmını altına dütsü (6) edeler derḥāl düşe **faşl** eger bir kimsenün başı (7) ağrısı üç dirhem yüzerlik tohmını yumşak dögesin ve çügündür (8) şuyına qarışdurasın ve gece ile başına süresin şabâh (9) hammāma varup başın yuya **faşl** eger bir kimesnenün (10) bevāşiri olsa ḥorōs ödünü balıla yese şifā bula (11) **faşl** eger bir kimesne şarimsağ şuyın koyun (12) ödiyle kaynadalar ve şağır olmuş ademün kulağına tamzuralar (13) derḥāl açıla **faşl** her kim şoğanı balıla laţif (14) qarışdursa kılsuz yere sürse aşla kıl bitürmeyen (15) yer ise derḥāl kıl bite **faşl** eger hüdhüdī kuş

[77b]

(1) birle boğazlasalar ve kanını kalıye-i miske kıtsalar her kime kim düрте (2) ol kimesne anuñ ‘aşıq-ı şūrīdesi ola **faşl** (3) bir ot dağı kim dişüñ çürüğini döker māzuriyün tohmı südlügen (4) südüyle yoğuralar ve kıatrāna kıatalar ve diş dibine süreler (5) **faşl** her kışinüñ ki gevdesinde bahağı olsa (6) gerekse aq olsun gerekse kıara olsun bir miqdār turb (7) tohmı ve anuñ yarusınca şaytarac-ı hindī yumşaq dögeler ve dağı (8) gāyet şarb sirkeyle hamīr edeler ve hammāma varalar ve ol bahaq olan (9) yeri kızarunca kese ile süreler ve dağı bu edviyyeleri anuñ (10) üzerine yaqu gibi yaqalar ve bir miqdār oturalar ve dağı yunup (11) çıkalar gāyet mücerrebdür defc ola inşā’llāh **faşl** eger (12) bir kışinüñ sağ gözinde sebel aq düşme olsa şol elinüñ baş (13) barmağınuñ üzerinde düğün kıoyalar ve eger şol gözinde (14) olsa sağ elinüñ baş barmağınuñ üzerine yaqu edeler (15) defc ola gāyet mücerrebdür **faşl** diş etleri

[78a]

(1) yense ve kıoksa ve kıanasa ve çürüse bu cümleyi nezleden (2) ve içinde olan buhārdan dişi dipleri şışer evvel dişi (3) etlerin ayırtlayup pāk edüp ve ba‘zı yerlerin şerať edüp (4) ba‘de summāk sirkeyle ısladalar ve şıkalar ve bezr-i şāb kıoyup (5) ağızını şabāhda ve batacaq vaqtda muhkem yuyalar ba‘de kıurş-ı zernīh (6) dürteler birez tura gerü ol sirke ile yuyalar günde iki kez tā (7) üç güne dek ba‘de māzū [5] ve şeb [5] ve gülnār-ı mışrī [5] ve dağı (8) ekşi nār kıabı ve şıgır kıuyruğı köki bunları dögeler un (9) gibi edeler ve ağızını yuyalar ve sirkeyle bu otları günde iki (10) kerre ağızına alalar ağız kıokusun gidere turunc kıabı [1] süñ [1] (11) su‘d [1] ve sünbül [1] ve dārçinī [1] ve kıākūla [1] ve kıaranfil [1] ve dağı (12) zencebīl [1] ve maştaķī [1] her birinden bir dirhem dögeler ve bir miqdār (13) misk gül şuyıyla ezeler ve bu otları kıurş eyleyeler ve gece (14) yatacaq vaqtın diş diplerine dürteler ve yumayalar ve ağız kıokusun (15) giderür gāyet mücerrebdür **faşl** hayvānātda olan fāyideyi bildürür

[78b]

(1) be-gāyet mücerrebdür kaçan bir kişiyi dāyimā ağır başar olsa (2) at dişini başı altına koysa ayruk ağır başmaya ve kaçan (3) bir ‘avrat şarपालansa ve doğurmasa atunı kuru tersini anunı (4) altına dütüzdürseler ol ‘avrata oğlan doğurmak (5) geñez ola ve kaçan bir ‘avrat atunı kulağı yağın veyāhūz derin (6) içürseler gebe olmaya ve kaçan bir kişi bevāšīr olsa katurunı (7) sūnūgin yıkasalar kendüye içürseler hōş ola mücerrebdür (8) ve kaçan bir kişi ağı içse veyāhūz cüzāma uğrasa eşek (9) etin yedürseler hōş ola ve kaçan bir kişinin gözinde perde (10) olsa aña deve tağarcuğundan çıkan köpügi anunı gözüne (11) sürme çekse hōş ola ve kaçan ol köpügi dīvāne (12) olmuş kimesnenün başına sürseler hōş ola ve kaçan bir kişi (13) döşegine işegen olsa devenün kılımı alalar ve şol (14) buduna bağlayalar ayruk döşegine işemeye ve her kaçan kim (15) bir kişinin burnı kanamış olsa devenün kuru kıgın dögse

[79a]

(1) burnına ekse hōş ola ve kaçan kim bir kişiyi üç günde bir kerre (2) ısıtma tutsa şıgır boynuzın yakalar ve yedügi ta‘āma anı (3) karışduralar ve ol kişiye yedüreler hōş ola kaçan bir kişinin (4) kulağı ağrısa şıgır beynisini yağıla karışduralar ve kulağına (5) tamzuralar gāyet hōş ola ve kaçan bir kişi uykun olsa şu (6) şıgırınun başında ya‘ni beynisinde kurdçuğaz olur ol (7) kurdı alsa ve götürse ekser hālde uyumaya ve her kaçan (8) koyun ödüyle balı karışdursalar şu inmiş göze ve dağı aq (9) düşmüş göze birkaç kerre vursalar hōş ola ve her kaçan kim (10) aq keçinun boynuzın yakasalar ve bir uyur kişinin başı (11) altında kosalar bir gün bir gece uyanmaya ve her kaçan kim bir (12) kişinin talağı olsa gerekdür ki aq tekenun talağın kendü (13) eliyle koparsa ve götürse ol talaq kurudukça ol (14) kişinin dağı talağı kuruya ve her kaçan kim bir ‘avratun içinden (15) kan gelse gerekdür kim tekenun kılından birezçuk götürse hōş

[79b]

(1) hāl ola def^c ola ve her kaçan kim bir kişinün ıtağı olsa (2) gerekdür kim çakal ödün bir buçuk dirhem alalar ve ıssı şuyıla (3) üç gün gün toğarken içeler hōş ola ve her kaçan kim bir kişi (4) delü olsa gerekdür kim çakal etin yedüreler derhāl hōş (5) olup şifā bula ve her kaçan kim ağaç gelincigi kanın ve hanazırbaş (6) çıkararı kişi ol yaraya vursa derhāl hōş ola ve her (7) kaçan kim bir ‘avrat gebe olmak istese tavşan beynisini (8) alup yuya ve bir miqdārını dağı götürer derhāl gebe ola ve her kaçan (9) kim bir kişiye tavşan ödün içürseler uyuya bir niçe zamān (10) hīç uyanmaya ve sirke içüreler gerü uyana ve her kaçan kim bir kişinün (11) ayağında hūnām olsa gerekdür kim ana tavşan etini pişüreler (12) vèreler derhāl hōş ola ve her kaçan kim bir ‘avrat tavşan (13) fercin yèse derhāl gebe ola ve her kaçan arslan ödün (14) bir bahadır olmayan kişiye içüreler gāyet de bahadır ola ve dağı (15) ve her kaçan bir kişiyi gāyet sıtma tıtsa gerekdür ki arslanun

[80a]

(1) derisinün üstine yatsa ve uyusa derhāl hōş ola ve her (2) kaçan kim bir kişinün gözine şu inse dilkü ödiyle sürme (3) çekseler hōş ola ve her kaçan kim bir kişi dilkü necisin zekerine (4) sürse ve cimā^c eylese derhāl ‘avradı gebe ola ve her kaçan (5) bir kişi hınzır dişin götürse halk arasında hürmetlü ola (6) ve her kaçan kim bir kişi hınzır dişin yağıla bir hefte bir yerde (7) kosalara sonra ol yağı başına ve şakalına sürse (8) anun şakalı geç ağara ve her kaçan kim hınzır yağın uvanmış kemüğe (9) sürseler hōş ola ve her kaçan kim bir oğlanun hulkı eyü (10) olmasa ayu derisinden bir miqdār götürse hulkı gāyet gökçek (11) ola ve her kaçan bir ‘avrat kedi azusun götürse gebe ola (12) ve her kaçan bir kişi kedi ödün gözüne sürme çekse (13) geceler de gündüz gibi göre ve her kaçan kim bir kişinün kulağı ağrısa (14) hīç işitmez olsa gerekdür kim buçuk dirhem kedi ödün alalar ve dağı (15) zanbak yağıyla karışduralar ve kulağına tamzuralar be-gāyet hōş

[80b]

(1) hāl ola ve her kaçan bir ʿavrat hayz görse kanı diñmese (2) kedinün ʔalağın götürse derhāl ol kan diñe ve her kaçan (3) anduğ yağın bir kiři kaşlarına sürse halk içinde ol (4) kimesne gāyet hürmetlü ola ve her kaçan bir kişinün evin harāb (5) eylemek isteseler bir kara ki hiç nişanı olmaya kelbün iki (6) gözlerin ol evde göme ʔosalar ol ev harāb ola ve dağı (7) her kaçan bir kişiye fīlün ʔulağı dertden bir miğdār içürseler (8) yēdi güne dek hiç uyumaya ve her kaçan fīlün dişini yaşsalar (9) ve bir ʿavrata yēdürseler derhāl gebe ola ve her kaçan fīlün (10) tersini ʔuluncı olan kimesneye içürseler hōř hāl ola (11) ve her kaçan bir kiři maymun dişini götürse gāyet ile (12) az uyuya ve her kaçan bir kişiye ʔaplan ışırsa yabān (13) sıçanı ʔoprağın üstine saçalar hōř hāl ola gāyet aʿlādur (14) fařl kuşları beyān ēder her kaçan bir kişinün (15) sidügi dāyimā ařar olsa ördek dilin yēse üç kerre yāhūz

[81a]

(1) dört kerre ēde ayruğ vaştsüz işemeye ve her kaçan bir kişinün ʔeņesi (2) ağrısa gerekdür ki ördek ödün benefşe yağıyla ʔarıřdura (3) ve ʔeņesine vurular derhāl hōř ola ve her kaçan bir kiři tūtinün (4) dilin yēse gāyet de fařihū'l-lisān ola ve ve her kaçan kim bir kiři tūtinün (5) ödünü yēse dili ağır ola ve her kaçan kim bir kiři döşegine her gün (6) işegen olsa gerekdür ki baykuş ödünü alup ve pelid küliyle (7) ʔarıřdurup yēyeler ol kimesne döşege işemez ola ve her kaçan kim (8) bir kişinün ʔulağı ağrısa gerekdür ki baykuş kanı bir dirhem ʔulağa (9) ʔamzuralar derhāl hōř ola ve her kaçan kim bir kişiye yılan veyāhūz ʿařreb (10) şoşsa gerekdür ki dülengec ödün gözlerine sürme gibi (11) ʔekse derhāl hōř ola ve her kaçan kim bir kişiye ağı içürmiş (12) olsalar gerekdür kim aña dülengec ödün içürelor derhāl hōř (13) ola ve her kaçan kim bir kiři gögercin yēse gözine ʔara řu ine ammā (14) gerü gögercin ödünü yēse derhāl hōř ola ve her kaçan kim bir (15) ʿavrat oğlan ʔoğururken řarपालansa gerekdür ki gögercin necisin

[81b]

(1) içürelər hōş hāl ola ve her kaçan bir kişinüñ sidügi yolu (2) tutulsa gerekdür ki gögercin ki kızıl ola anuñ necisini ol kimesneye (3) içürelər derhāl hōş hāl ola ve her kaçan kim bir kişi yarasa başını (4) döşegi altına kosa ve üstine yatsa kaṭṭā uyumaya ve her (5) kaçan bir kişi döşegine işegen olsa gerekdür ki bidnūs (6) ibigin kuruksalar ve dögseler ve ol kişiye içürseler ol kişi (7) ayruk döşegine işemez ola ve her kaçan tavuk necisin sirkeyle (8) karişduralar ve kuluncı olan kişiye içürseler hōş ola (9) ve her kaçan kuzgun yüregın kuruksalar ve dögseler andan içseler (10) şusuzluğı kese ve her kaçan şıgırcık etin yēseler gözleri nurlana (11) ve her kaçan şıgırcık kemügin yakşalar ve külin cirāhata sürseler hōş (12) hāl ola ve her kaçan bir kişi delü olsa tāvus kanın içürelər (13) gerü ḥaklı gele ve her kaçan bir ḥavrat oğlan toğururken şarpalansa (14) tāvus dınağın ol ḥavrata dütüzdürseler geñezliğıla (15) toğura ve her kaçan bir kişi turna beynisini yabān şoğanıyla karişduralar

[82a]

(1) ve ḥammāmdan şonra içseler talağı gide ve her kaçan hüdhüdün (2) tācını başı ağran kişinüñ başında götürse hōş ola (3) ve her kaçan bir kişi cüzām olsa hüdhüd gözlerin boynında götürse (4) hōş ola ve dilini bir kişi götürse düşmen aña kār kılmaya ve ol (5) götüren kişinüñ ḥaklı ve fehmi ziyāde ola ve dağı yünlerinden bir dāne (6) yünni şavaş güninde kulağına şokşalar düşmene gālib (7) ola ve dağı tırnağların yakşalar ve bir ḥavrata içürseler derhāl (8) gebe ola faşl her kaçan bir kişinüñ dişleri ağrısa (9) gerekdür ki bir ulu ademün dişini götürse hōş ola ve her kaçan bir oğlanı (10) sünnet eyleseler ve ol et pāresin alsalar ve müşk ile karişdursalar (11) ve cüzām olmuş kişiye içürseler hōş ola ve her kaçan bir kişi ḥaşık (12) olsa gerekdür ki kendünün cemīṭ tırnağların yakşa ve maṣūkına (13) bir tarīkle içürse derhāl ḥaşık ola feammā maṣūk bulmak (14) gerekdür faşl çün insānuñ fāḥidelerin (15) bildük bilmek gerekdür ki insāna fāḥide vèrenleri dağı bilesin

[82b]

(1) ve ʿālemde her ne deñlü nesne varısa insāna fāʿide vērür (2) ve kaçan bir kişinün ayagın yılan veyā çıyan şoksa gerekdür ki yengec (3) etin bişüreler ve ol yere vuralar hōş ola ve kaçan bir kişiyi kuduz (4) dalasa gerekdür ki yengec etin bişüreler ve ol yaraya vuralar hōş ola (5) ve her kaçan bir göze aķ düşse yengeç etini bişürüp sürme edüp (6) göze çekeler hōş ola ve kaçan bir kişi yılan veyāhūz ʿakreb şoksa (7) gerekdür ki ol yaraya isfīdāc vursalar hōş ola ve her kaçan bir kişi (8) aģu içse gerekdür ki duhne-i firengīden bir dirhem içüreler hōş ola ve daħı (9) her kaçan bir ʿavrat oğlan toğururken şarpalansa oğlan toğurmasa (10) gerekdür ki bir dirhem deñiz köpüğinden içüreler hōş ola ve her kaçan kim (11) bir kişinün gözine aķ inse gerekdür ki serçeyi sürme eyleyeler (12) ve ol göze çekeler hōş ola ve her kaçan bir kişiye bit düşse gerekdür ki (13) zernīhi zeyt yağıyla qarışduralar süreler cümle bitler kırıla ve daħı (14) her kaçan bir kişiyi kılunc olsa gerekdür ki kılalay çanağdan şeb şuyın (15) içüreler hōş ola ve her kaçan bir ʿavrat oğlan toğurmasa

[83a]

(1) gerekdür ki mıkñātis taşın yanına götüreler asānlıgıla toğura (2) ve her kaçan bir kişinün murādı tāʿün çıkarmamak olsa yāķūtdan (3) hātem götürse tāʿün çıkarmaya ve her kaçan bir kişi zaʿīf olsa (4) gerekdür ki bir deng ʿanber-i hām içürseler hōş ola faşl (5) ağaçları bildürür kaçan bir kişiyi yılan veyā ʿakreb şoksa gerekdür ki (6) ol yaraya turunc şuyın süreler hōş ola ve her kaçan alma yaprağınun (7) şuyın şıksalar yılan veyā ʿakreb şoksa ol yaraya (8) süreler hōş ola ve her kaçan alma yaprağınun şuyın zehr içmiş (9) ādeme içürseler ve gevdesine sürseler hōş ola ve kaçan (10) bir kişiyi kelb ısrırsa encīr yaprağın ol yaraya sürseler gāyet (11) hōş ola ve kaçan bir kişinün dişi ağrısa serv ağacından birez (12) sirkeyle bişüreler ağran dişine süreler hōş ola ve her kaçan (13) bir ʿavratun südi kesilse gerekdür ki ayvayı balıla bişüreler ve (14) memesine vuralar südi evvelkinden ziyāde ola ve her kaçan senderūs (15) ağacı yağın nezlelü başa sürseler hōş ola ve her kaçan bir kişinün

[83b]

(1) saç ve saçlı dökülse gerektür ki finduğı döğeler ve yüzine ve başına (2) süreler saçlı gèrü bite ve her kaçan bir kişinün ağızı koğar olsa (3) gerektür ki hammāmda gül sürseler ol koğu gide ve her kaçan bir kişinün (4) başı ağırsa veyāhūd gözi ağırsa gül şuyın sürseler hōş (5) ola ve eger bir oğlanun yüzine finduğ sürseler tēz saçlı gele (6) ve finduğı döğüp balıla ma'an yēseler öksürüğü def' éde üzüm ağacı (7) ve her kaçan bir kişiyi süciden kesmek murād édensün gerektür ki bağlar (8) budandüğü vaqt aşmadan akan şuyından alsalar ve ol kişi bilmeden (9) şarābıla içürseler ol kimesne ayruğ süciyi ağızına almaya turunc şuyın (10) bir 'avratun göbegine sürseler ayruğ oğlan toğurmaya ve kaçan (11) isfidācı tuzlu şuyla karışdursalar ve evün içine saçsalar (12) ol evde hiç pireler kalmaya ve her kaçan bir kişinün gevdesi pul (13) pul alaca olsa veyāhūz baraş olsa veyā uyuz olsa (14) gerektür ki hammāmda burak otın sürseler hōş ola ve her kaçan bir delüklü (15) ağaca asağosalar yemişi gāyet çok ola ve dökülmeye ve her kaçan

[84a]

(1) degirmen taşınun alt taşından bir pārecuğ alsalar oğlan düşürür (2) 'avratun başında götürse oğlan düşürmez ola ve her kaçan zācı (3) uyuz ve çibana ve burnı kanı diñmeyene vèrseler hōş ola ve her kaçan (4) kurşunu eridüp bir yeşil sırçalı yeñi çanağa dökeler tā şovuya (5) andan al elünje ovarak un gibi olur ve her kaçan bir evde zācı buhūr (6) eyleseler ol evden siñek ve sıçan kaçup gideler ve her kim bir pārecuğ (7) mıkñātis taşını boynında götürse gāyet zeyrek ola hiç nesneyi (8) unutmaya ve her kaçan bir evde çok pire olsa gerektür ki ol eve kireç (9) saçalar ayruğ pire olmaya faşl eger bir kişinün göbegi (10) bursa içinden kan geçse ayva [5] ve günlük [3] ve maştakī [6] ve (11) ak it tersini [3] bu mecmū'ı yumşak döğeler ayru ayru andan sonra (12) cümlesine kařrāna karışdurup ve göbegine yakı étseler üstine vuralar (13) üç gün tura allahu ta'alā fazlı birle kanı ve burusu kesile hōş (14) hāl ola be-gāyet mücerrebdür tecribe olınmışdur faşl (15) argun toğmın alalar üç gün yumurda ile yeyeler şabāh şabāh yeyebildükçe

[84b]

(1) balgama gāyet mücerredür ve üç günden sonra şu yolundan pāre pāre (2) çıkar ammā sürdüğü vaktin yoğurd ayranı yanında hāzır gerekdür ki (3) za'if olursa içe faşl iç ağrısına ve ishāle (4) gāyet mücerredür gerekdür ki bellūti döge ve bir çömlege koya ve kaynada ve dahı (5) bir gece ayazda tura andan sonra süze ve şuyın içe ve bir iki kez (6) gāyet mücerredür faşl eger bir kişinün içinden kan gelse (7) gerekdür ki hınzır ödünü alup ve bir pāre kiremüdi kızdura ve bir hürz (8) içine koyalar ve hınzır ödünü ve kiremüdi üzerine bırağalar ve üstine (9) oturalar çıplağ ve kebelere bürüne ve otura ve aşığa bevlinden tütsi (10) ile gāyet mücerredür faşl eger bir kişinün şafrası (11) çıkmış olsa gerekdür ki it boğınun ağını alasin ve kurudasın (12) ve dögesin ve ol kişiyi hammāma iletisin ve bir fütayı tekerlek gibi (13) devşüresin ve bir yumurdayı bütün dökesin ve ol fütanın çukurca (14) yerine ol döğülmüş it boğını üzerine dökesin tā hamir (15) gibi ola ve ol kişi üzerine otura tā ol yumurda mağ'addan içerü

[85a]

(1) gide faşl kara keleri tutasın ve karnını yarasın (2) ve kırk gün kuyı külünde kurudasın ve andan sonra dögesin (3) ve beş dirhem şogan şuyın bir miqdār defne yağıyla karışduralar (4) tā melhem gibi ola andan bir kılsuz yere süreler kıl bitüre mücerredür (5) faşl eger bir kişinün erlügi olmasa gerekdür ki bir (6) enenmemiş boğa şığıruş hāyasın alasin ve yarup tuzlayasın (7) ve kurudup dögesin ve hācet vaktında bir beze bağlayasın (8) ve şu içilen kaba koyasın andan şu içesin hergiz içdükçe (9) yatmaya mücerredür faşl sümükli böcegi kabuğın alalar (10) içini yuyalar kurudalar yağalar dögeler eleyeler aklık (11) düşmüş sebel olmuş olsa göze çekeler gāyet mücerredür tekrār (12) tecribe olunmuşdur faşl ma'cün-ı tiryāk fū [10] (13) felenc-i müşk köki [10] ve fulful [10] ve za'firān [5] bezr-i benc [10] cıntıyāne [3] (14) zirāvend-i tavil [3] 'unşul-ı meşvī [5] habbu'l-gār [7] efyün [5] (15) sünbül [2] mevz [5] cevz [5] besbāse [5] kākūla [5] oğlan aşı [1]

[85b]

(1) enār kabı [5] hil [5] cedvār [3] ‘aqrırqarhā [3] bu cümleyi döğüp eleyeler (2) ve üç edviyye miqdārı kefi alınmış ‘aselile ma‘cün edeler (3) bu tiryākuḡ ḡavāşşını ve keyfiyyetini ve isti‘mālını beyān edelüm ammā (4) bilgil kim bu tiryākı her zamān ḡekīm ebu’l-bereke ederdı (5) ve daḡı bu tiryākuḡ menāfi‘ni kendüde ve ḡayrī kimselerde müşāhede (6) ederdüm a‘lal-ḡalbe nāfi‘dür ciger aḡrısına rīḡe (7) vereme ve şışı gidermege ve daḡı bögrekde ve meşānede olan (8) taşı eridür ve daḡı ḡalaḡı def‘ eder ve baş aḡrısı ki (9) yelden ve aḡlāḡdan ola nāfi‘dür ve göz aḡrısı ki (10) yelden ve aḡlāḡdan ola ve diş aḡrısına daḡı nāfi‘dür (11) ve ra‘şayı giderür ve sevdāyı def‘ eder ve mālīḡülyāyı (12) ve ḡataruya ve sehere ḡāyet nāfi‘dür ıssı mizācluya ve şovuh (13) mizācluya nāfi‘dür ve ter ü ḡuşk mizācluya daḡı nāfi‘dür (14) zīrā ki kuvvet-i ḡayvāniyyeye ve ḡalbe ḡāyet nāfi‘ olduğün (15) ekser isti‘māl ederler ve insān bu iki nesne ḡatı muḡtācdur

[86a]

(1) pes cümleye gerekdür ki bu ma‘cünı isti‘māl étmeden ḡālī olmayalar ve daḡı ḡummāya (2) ḡāyet nāfi‘dür ve daḡı fālice ve laḡvaya ve şar‘a vaca‘-ı mefāşıla ve daḡı (3) nıkrısa sür‘at-ı inzāla kim cimā‘ ortasında vāḡi‘ olur ve maḡmūra (4) müfıddür ammā ḡuşk mizāçlu kişi bu ma‘cündan az tenāvül éde meger kim (5) müretteb nesnelere isti‘māl edeler ve bu tiryākuḡ fi‘li tiryāk-ı fārūḡ (6) fi‘li gibidür ve ol tiryākuḡ menfa‘atleri ba‘zı vaḡtda sā‘atda zāhir (7) olur ve ba‘zı bir günde zāhir olur ve ba‘zısı bir heftede zāhir (8) olur ve ba‘zısı bir ayda zāhir olur ve ba‘zısı bir yılda zāhir (9) olur ve bu tefāvut kim dedük aḡularda daḡı vardur ve daḡı nāfi‘ (10) ola nāzleye ve ra‘şaya ve aḡız ḡokusına ve aḡızdan aḡan salyāra (11) ve raḡmdan ruḡūbete ve bedeni ve diş diplerini muḡkem eder ve daḡı dili (12) revān ve faşīḡ ve zīrek eder ve kuvvet-i ḡāfiẓa getürür ve nisyānı (13) giderür ve balḡamı giderür ve daḡı ḡunāḡı def‘ eder ve daḡı āvāzı (14) aḡup şāf eder ve bedende ḡanı şāfı eder ve sübāt-ı sehere (15) ve seher-i sübāta ve buruya ve ḡulunca ve ma‘de şovukluḡına ve cigere daḡı

[86b]

(1) müfiddür inşâ'llâhu ta'âlâ ve süddeleri açar andan sonra kuvvet vèrür ve (2) ta'âmı hazm ètdürür ve kan-ı nazc balgama ve rıb'a ve istiskāya dağı (3) nāfi'dür ve beden sustluğına ve çok dèrilmegi def' èder ve kuvvet-i (4) bāhye nāfi'dür ve gerinmegi ve esnemeği ve sustluğı giderür ve dağı bu (5) yigitlūđün kuvvetini şaklar ve her gece yeyeler geç kocaldur ve yılan ve 'akreb (6) şoksa ve böy zehrine müfiddür ve bevli sürer ve göz kararup (7) ve baş çegzinmesini ve hayrān olmağa ve kulak guruldusın açar (8) müfiddür ve cemī'c sıtmalar ki ma'denī ve nebātī ola ve hayvānī dağı ola (9) cümlesini dāfi'dür hekīm mūzık(?) ^{سوزنی} rahmetu'llāhi ta'âlâ eydür bu menāfi' ki bunda (10) zıkr olındı cemī'ci bunda mevcüddur velakin keyfiyyet-i isti'māl (11) tiryākuñ her emrāzına ki iş bu kânun üzerinedür ki zıkr olunur (12) inşâ'llāhu ta'âlâ şāhib-i şuda'a mezrengüş şuyıyla bir habbe ezeler (13) ve burnına tamzurular ısıcak èdüp laqvaya ve boğaz ağrısına ol (14) habdan ağızda tuta ve ezileni yuda ve eskiden sü'ālī olana ve dağı (15) yéniden sü'ālī olana gerekdür ki mezrengüşü şakızıla ve dağı bir pāre

[87a]

(1) şuyıla vèreler ve ma'de ağrısına yonca şuyıyla vèreler zīkū'n-nefese (2) ve buruya kemmūn şuyıyla vèreler ve talak ağrısına gülābıla veyāhūd (3) şarb sirke ile vèreler ve sol pehlū ağrısına kaynadup şuyıla vèreler (4) ve ciger ağrısına bal şerbetiyle vèreler (5) süddesiyle olıcak olursa gerekdür ki şarāb-ı üşül ile veyāhūz (6) şarāb-ı dīnār ile def' èdeler ve eger öykende ve demī olsa gerekdür ki nebāt (7) sekkeri bādām yağıyla ve ılıcak şuyıla vèreler ve yaz günlerinde cüllābla (8) ılıcak èdeler ve kış günlerinde teb-i rıb'a anīsōn şuyıla vèreler (9) ve dağı zağire reyhān tođmınuñ lu'ābıyla ve bezr-i kađūnā lu'ābıyla ve ılıcak (10) şuyıla vèreler ve balgamī ısıtma ki yürek ağrısıyıla ola gerekdür ki na'nenüñ (11) şuyıyla vèreler bögrekde ve meşānede taş olsa gerekdür ki demür diken (12) şuyıyla veyāhūz türbūd şuyıyla vèreler nāfi'c ola ve uykusuzluğıçün (13) haşhāş birle vèreler ve gendene şuyı birle vèreler nāfi'c ola ve guşşalu (14) kişiyeye kaşnı şuyı birle veyāhūd gāvzubān şuyı birle vèreler (15) ve gülābıla veyāhūz söğüt yaprağı şuyıyla vèreler ve nıkrısı olan kişiyeye

[87b]

(1) her gün buçuk dirhem vèreler ve şol ‘avrat kim oğlan toğura ve içinde (2) ba‘zı ağrılar ola gerekdür ki bûy otunuş şuyı birle vèreler def‘ ola (3) ve kuvvet-i bâhye bişmiş nohūd şuyıyla vèreler nâfi‘ ola ve gâyet de pîrlere (4) yüzerlik toğmunuş şuyıyla vèreler ve şol kimesne kim kaçdıla efyün (5) vèrilmiş ola ‘azîm-i muhâtaradur aña tabîh dârū şuyıyla vèreler ve şol (6) kişi kim kâfûr vèrilmiş ola gerekdür ki aña tabîh ‘ūd birle ve gülâbıla (7) vèreler ve ‘akreb vurmışa ‘asel-i muşaffâ birle vèreler ve yılan şokmışa (8) her gün buçuk deng vèreler ve hem-çünân her kişiye dârū-yı kattâl vèrilmiş (9) olsa aña dağı böyle vèreler müfîd ola ve bögrek ağrısına kepek (10) şuyı birle vèreler ammâ bişmiş ve süzülmiş ola ve dağı tereyağıyla (11) vèreler ve eger ‘avrat çok hayz görse gerekdür ki şumâk şuyıyla (12) vèreler ve eger ‘avratın hayzı bağlansa gerekdür ki kaynamış ‘unnâb ve kızıl (13) üzüm şuyı birle vèreler nâfi‘ ola ve kuluncı olan kimesne kaynamış (14) süsen şuyı birle vèreler feammâ havâyic bir yere cem‘ olup ma‘cûn olduğdan sonra (15) gerekdür ki altun kabda şaklayalar ve sırça kabda şaklayalar ve arpa

[88a]

(1) içinde defn edeler dört gün veyâ dört hefte veyâhūz dört (2) ay veyâ altı ay veyâhūz bir yıl arpa içinde şaklayalar tā ki terbiyye ola (3) andan sonra isti‘mâl edeler gâyet a‘lâ ola vaqt-ı hacetde küçük (4) şerbet her gün buçuk dirhemdür veyâhūz bir dirhemdür tabî‘ata göre ve (5) büyük şerbet iki dirhemdür veyâ üç dirhemdür ve şovuk mizâçlu kişiye (6) ve balgamî mizâc kişiye bu tiryâk müferrihdür gâyet de ki anı vaşf etmek (7) olmaz ve dağı şöyledür ki bu tiryâk bedeni dūrür cemî‘ müferrihâtuş ve dağı (8) müskirâtuş ve me‘âcin-i kibârūş ve cemî‘ menâfi‘ ki tiryâkda vardur (9) ebu’l-bereke dağı tecrîbe kılmışdur vallâhū ‘alem bi’ş-şavab **faşl** (10) ma‘cûn-ı muhavvâ karanfil [10] dârçînî [10] cevz [10] zencebîl [10] (11) şoğan şuyı [40] havuc şuyı [40] ve ‘asel-i muşaffâ [160] dirhem lakin kefi alınmak (12) gerekdür andan sonra şoğan şuyın koyalar ba‘de bala kıvam vèreler (13) ve sonra bu edviyyeleri qarışduralar gâyet mücerrebdür **faşl** (14) efyün [1] za‘firân [1] dârçînî [1] şamğ-ı ‘arabî [1] nişâsta [1] keşîre [1] (15) maştakî her birinden berâber alup sahk edüp ve gülâb birle hâblar

[88b]

(1) édeler ve süf'ale gâyet mücerredür **faşl** 'ilâc-ı māl-ı firansa (2) jîve [20] şîrlağan yağı [30] bal mūmı [12] evvel yağı tencereye koyasın (3) ve ba'de bal mūmın koyasın tamām eriye andan jîveyi koyasın şol (4) kadar qarışdurasın indürdükden şonra tā kim doña andan şonra (5) dört bahş édesin birincisini yêdüresin ve üç bahşını üç (6) gece omuzından aşığa kolların ve uylukdan aşığa ayakların (7) bağlayup ve on günden şonra hammāma iletessin bāb-ı firenk (8) uyuzı için gâyet mücerredür firengī üstübeç [25] karanfil [5] zencebīl [5] (9) maştakī [10] büre [10] ferfiyūn [10] jîve [10] sülemen [5] defne yağı [100] (10) bāb-ı şıfat-ı muğlāb sināmekī [15] kuru benefşe [15] (11) kıızıl gül [15] kıızılçuk otuz dāne maħmūde [1] māmūrān-i çīnī [1] ve daħı (12) 'unnāb otuz dāne encīr on beş dāne bāb-ı nev'ci diger (13) günlük [11] maştakī [10] jîve [15] mürr-i şāfī [5] bal mūmı [10] keçinūñ böğregi (14) yağı ve gül yağıyla ve gül şuyı ile bu cümleyi qarışduralar ve üç (15) gün ateş kenarında sürüneler evvel gün bir kerre sürüneler ikinci gün

[89a]

(1) bir şabāh ve bir ikindü vaqtında sürüneler üçüncü gün bir kerre sürüneler (2) dördüncü gün hammāma varalar ve pāk pāk geyesi geyeler eger ol (3) uyuzdan bākī kalursa bunu édeler jîve [5] mürr-i şāfī [5] sülümen [5] (4) jengār [5] bu cümleyi dögeler ve hammāma varalar ve yunup çıkdıktan şonra bunu (5) bedenine sürüneler bāb-ı nev'ci diger şandülüs [12] ve (6) maştakī [12] mürtek [12] ve acı bādam [12] ve tatlu bādam [12] ve jîve [12] (7) ve kifāyet miqdārı acı yağı ile qarışduralar bāb-ı nev'ci diger (8) siñirli yaprağ ayva dānesi [2] toñuz yağı [2] rāşhūreng(?) راسخوزنك [2] (9) pelincag(?) بلنج bal [2] bunları berāber alup dögeler ve gevdesine süreler (10) nāfi' ola bāb-ı nev'ci diger siñirli yaprağı kaynadalar ve (11) şuyın içürelər şifā bula bāb-ı nev'ci diger jîve [5] (12) maştakī [5] günlük [5] eflāk tuzı [5] gül yağı [5] bir şīşe gül (13) şuyı ve erkek koyun böğregi elli dirhem bāb-ı ağız (14) şerbeti budur emeskiner erigi [5] şāb [5] ekşi nār [5] bunları (15) berāber alup ve şarb sirkeyle kaynadalar ve ağızda tütalar gâyet nāfi'dür

[89b]

(1) bāb-ı ma'cūn-ı balgām bir kişinüñ saçı ve şakalı dökülse (2) bu ma'cūndan günde iki dirhem yeye yigirmi güne degin tamām ola (3) haqq ta'ālā şifā vere saçı ve şakalı gèrü bite ve eger uyuz olsa (4) bir nice yıl gitmese aña dağı devādur ve göz qararsa ve baş çegzinse (5) anları dağı def' eder aşlı budur ve bu ma'cūn kırk dirhem olur (6) her kimün içün olursa hep ol yeye bir ğayrī kimesneye zerre (7) kadar datdurmayalar hāşşa bundadur edviyyesi bunlardur nāfi'dür (8) zīre [4] maştakī [4] anīsōn [5] rāzyāne [6] kara helīle [5] ve dağı (9) şabr-ı uşkuṭūrī [16] bu mezkūrları cümlesin dögeler ayru ayru (10) andan şonra bir çanak içinde turunc şuyı ile qarışduralar ziyāde (11) şovuk olmaya bir miqdār koyuça ola ve yigirmi günde yeye her gün (12) iki dirhem olur yigirmi güne dek kırk dirhem ma'cūn tamām olur (13) ve isti'māl eden kişi zahmetden halāş olur inşā'llāhu ta'ālā (14) perhīzi budur ki ekşiden şakınalar ve yemiş yemeyeler ve yoğurt (15) yemeyeler ve turşilerden kaṭ'ā bir nesne yemeyeler ve balık yemedenden hāzer

[90a]

(1) edeler perhīzi bozmayalar tā ma'cūn tamām olunca faşl (2) ma'cūn-ı merdāne yaş zanbağ çiçeği [200] ve tohm-ı rāzyāne [50] (3) ve sūrincān [40] ve ısırgan tohmı [50] ve zencebīl [20] ve dārçinī [20] ve kemmūn [25] (4) ve anīsōn [25] ve maştakī [5] ve günlük [4] ve zerdeçūp [10] ve çörek otı [40] (5) sūnbül [25] benefşe köki [20] ve na'ne [50] ve kifāyet miqdārı 'asel (6) faşl uyuz içün ğāyet nāfi'dür şarı zernīḥ [10] (7) çörek otı [10] yanmış keçi boynuzı küli [10] bu mecmū'ı muhkem dögüp (8) ve acı sāde yağıyla qarışduralar olduğı kadar ğāyet mücerredür (9) faşl terkīb-i berşā'īşā-yı kebīr budur evvelā (10) cıntıyāne [5] ve sūnbül-i hindī [5] ve qarafil [5] ve fulful-ı esved [5] ve dağı (11) fulful-ı ebyaz dār-ı fulful [5] dārçinī [5] ve mürri mekkī [5] ḥabbu'l-ğār [5] (12) zurunbād [5] zirāvend-i ṭavīl [5] zerneb [5] durunç [5] efyūn [5] (13) duhnu'l-belesān [5] bezr-i benc [5] 'ūdu'l-qaḥr [1] ferfiyūn [1] ve za'firān [1] (14) gerekdür ki bu cümleyi üç kendi ağırı balla ma'cūn edeler ve bir çinī (15) qavanözda koyup altı ay arpa içinde şaklayalar andan şonra

[90b]

(1) çıkarup isti'māl edeler nāfi' ola zīrā arpa zehrini alur her ma'cūnuñ (2) faşl ma'cūn-ı sultānī fā'idesi budur ki gözün (3) ũonmasını giderür ve baş ağrısını ve diş eti kanamasını ve ağızdan (4) gelen kara şuyı giderür ve bēl ağrısına ve yan başında olan (5) şızıya ve uyuşuğa ve sidügi ũurmayana ve yüregi yēllenene (6) ve yürek oynamasına ve içinden kan gelene ve bevāşīre eger kim (7) rīh bevāşīr olsun ve eger dem bevāşīr olsun her kaŕıısı (8) olursa hemān yētesincedür ve sust-endām olan kimesneye (9) ve cimā'dan kalana dağı nāfi'dür ve gāyet muķavvīdür isti'māl (10) edenler menāfi'-i keşīre müşāhede ētmişlerdür biz ihtīşār kılduķ (11) bellūť unı [200] ve çörek otı [10] ve kettān toğmı [10] ve asārūn [10] 'urūķu'l-'uķr [10] (12) ve günlük [5] ve fulful [5] ve zencebīl [5] ve dārçīnī [5] ve zīn [5] (13) ve karafil [5] ve miķdār-ı şerbet yatacaķ vaķtın cevz (14) miķdārı isti'māl edeler nāfi'dür ve (15) üç edviyye kadar balla ma'cūn (16) edeler (17) temmet

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

HAZÂ KİTÂB-I HULÂSA-İ TİBB
CERRÂH MES'ÛD
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİNLER)
İKİNCİ CİLT

DOKTORA TEZİ

İlhan UÇAR

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Paki KÜÇÜKER

OCAK - 2009

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

HAZÂ KİTÂB-I HULÂSA-İ TİBB
CERRÂH MES'ÛD
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİNLER)
İKİNCİ CİLT

DOKTORA TEZİ

İlhan UÇAR

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Bu tez ../ ../ 2009 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

BÖLÜM 5: DİZİNLER

5.1. Genel Dizin (A-M)

A

a : o

a. + nda 3b/3, , 8b/4, 8b/10,
20b/1, 20b/6, 31b/2, 34b/7,
38b/14, 39b/5, 41a/7, 50a/13
[11]

a. + ndan 2a/13, 3b/15, 4a/5,
4a/12, 4b/10, 5a/9, 5a/13,
5b/14, 6a/7, 6a/9, 6a/14, 6b/2,
6b/6, 6b/7, 7a/4, 7a/7, 7a/14,
7b/5, 7b/8, 8a/12, 8b/4, 8b/9,
8b/11, 8b/12, 8b/13, 9a/1, 9a/4,
9b/2, 11a/3, 11b/3, 12a/2,
12a/6, 12a/7, 12b/11, 12b/14,
12b/15, 13b/8, 14a/2, 14b/6,
14b/8, 14b/9, 15a/3, 15a/4,
16a/2, 16a/2, 16b/2, 17a/4,
17a/12, 17b/4, 18a/15, 18b/6,
18b/6, 19a/1, 19a/4, 19a/6,
19a/7, 19a/8, 19a/10, 21a/6,
21b/4, 21b/6, 21b/9, 22a/5,
22a/8, 22a/12, 22b/4, 24a/3,
24a/6, 24a/11, 24b/7, 25a/7,
25a/13, 26a/3, 26b/11,

28b/4, 28b/6, 29a/5, 29b/4,
30a/8, 30a/9, 30a/10, 30b/13,
32a/6, 32a/15, 34b/1, 34b/11,
35a/14, 35b/2, 36a/12, 36b/3,
40b/9, 40b/14, 41b/12, 42b/3,
42b/6, 43a/7, 43a/10, 43b/8,
43b/10, 44b/8, 44b/12, 45a/1,
46b/2, 47b/11, 51a/7, 51a/13,
52a/12, 54a/12, 54b/13, 55b/6,
57b/12, 58b/1, 59a/3, 59a/13,
60b/11, 60b/15, 61a/1, 61a/8,
62a/11, 62b/8, 62b/9, 63a/3,
63a/4, 63a/5, 63a/7, 63b/6,
64a/1, 64a/9, 65a/15, 66b/1,
66b/10, 66b/13, 67a/7, 67a/10,
70a/11, 70b/7, 71b/14, 73b/13,
74a/11, 75b/11, 75b/14, 75b/15,
75b/15, 76a/9, 76a/10, 76b/2,
81b/9, 84a/5, 84a/11, 84b/5,
85a/2, 85a/4, 85a/8, 86b/1,
88a/3, 88a/12, 88b/3, 88b/4,
89b/10, 90a/15 [160]

a. + ndan sonra 6b/7, 9b/2,
11a/3, 11b/3, 12b/11, 19a/4,
24a/11, 25a/7, 26a/3, 28b/4,
28b/6, 29a/5, 30a/8, 30b/13,
32a/6, 32a/15, 34b/1, 34b/11,
35a/14, 35b/2, 36b/3, 41b/12,
42b/3, 43a/7, 43b/10, 44b/8,
47b/11, 51a/7, 51a/13, 52a/12,

54a/12, 55b/6, 64a/1, 64a/9,
65a/15, 66b/1, 66b/13, 67a/10,
70a/11, 71b/14, 74a/11, 84b/5,
85a/2, 86b/1, 88a/3, 88a/12,
88b/4, 89b/10, 90a/15 [49]

a. + nı 5a/3, 8b/8, 12b/12,
13b/7, 13b/15, 14b/9, 14b/14,
15b/13, 17a/2, 17a/11, 17a/13,
18a/4, 18b/10, 18b/14, 19a/11,
19b/5, 19b/9, 19b/15, 20a/8,
20b/6, 20b/7, 21a/1, 21a/3,
22a/4, 22a/14, 22b/2, 23a/9,
23a/9, 23b/6, 23b/6, 24a/13,
25a/1, 25a/3, 27a/15, 27b/1,
27b/2, 27b/4, 29a/13, 29b/9,
30a/2, 30a/12, 30b/15, 31b/5,
34a/9, 34b/8, 34b/8, 35a/13,
35a/15, 35b/7, 36b/13, 36b/14,
37a/13, 38a/6, 38a/7, 38b/1,
38b/13, 38b/14, 39a/11, 39b/2,
41a/9, 41a/15, 41b/12, 41b/14,
42b/3, 42b/15, 43a/3, 44a/6,
44b/4, 44b/6, 46a/2, 47b/5,
50a/7, 59b/13, 69a/11, 75b/11,
76a/5, 76a/5, 76a/6, 79a/2,
88a/6 [80]

a. + nlar 16a/13

a. + nlardan 58b/8

a. + nları 89b/5

a. + nları 15b/4, 16b/10,
19b/4, 22b/14, 27a/11 [5]

a. + nları 19b/4

a. + nları 15b/4

a. + nları 22b/14

a. + nu 4b/10, 4b/14, 5a/4,
8a/14, 10a/9, 11a/9, 11a/15,
11b/8, 11b/9, 11b/9, 12a/2,
13a/7, 13a/8, 13a/12, 13b/12,
13b/13, 13b/13, 14a/10, 14b/2,
14b/4, 14b/5, 14b/13, 15a/2,
15a/11, 15a/11, 15a/14, 15a/15,
15b/6, 16b/11, 16b/12, 16b/14,
17a/11, 17b/5, 17b/13, 17b/14,
18a/1, 18a/6, 18a/7, 18b/7,
18b/8, 18b/9, 19a/15, 19b/1,
19b/4, 19b/5, 19b/7, 20a/8,
20a/9, 20b/5, 20b/10, 20b/12,
20b/13, 20b/13, 21a/1, 21a/2,
21a/3, 21b/3, 21b/15, 22a/15,
22b/5, 23a/14, 23b/2, 24a/15,
24b/9, 25a/4, 25a/10, 25b/15,
26b/9, 26b/13, 27a/5, 27b/4,
29a/1, 29a/12, 29b/12, 30a/3,
30b/1, 30b/12, 31a/1, 31a/4,
31b/7, 32b/3, 32b/11, 33a/2,
33a/13, 33b/4, 33b/5, 33b/7,

- 33b/10, 34a/4, 34b/3, 34b/3,
 35a/6, 35a/8, 35b/3, 35b/5,
 35b/5, 35b/6, 35b/7, 35b/15,
 36a/1, 36a/3, 36a/14, 36b/2,
 36b/10, 37a/4, 37a/5, 37b/8,
 37b/10, 37b/12, 37b/13, 38a/3,
 38a/4, 38a/8, 38b/2, 38b/2,
 38b/3, 39a/14, 39b/1, 39b/6,
 39b/15, 39b/15, 40a/11, 40b/2,
 40b/12, 40b/15, 41a/1, 41a/7,
 41a/8, 41a/12, 41b/5, 41b/5,
 42a/12, 42a/14, 42b/4, 42b/12,
 43a/3, 43a/15, 43b/2, 43b/3,
 43b/11, 44a/3, 44a/8, 44a/15,
 44a/15, 44b/3, 44b/11, 44b/13,
 45a/6, 45a/9, 45a/10, 45a/13,
 45b/1, 45b/2, 45b/9, 45b/11,
 45b/12, 46a/8, 46a/10, 46a/12,
 46b/8, 47a/6, 47b/13, 47b/15,
 47b/15, 48a/3, 48a/6, 48a/6,
 48a/9, 48a/9, 48a/11, 48a/12,
 48a/14, 48a/15, 48b/1, 48b/2,
 48b/4, 48b/4, 48b/6, 48b/7,
 48b/10, 48b/10, 48b/13, 48b/13,
 49a/1, 49a/1, 49a/2, 49a/3,
 49a/5, 49a/6, 49a/8, 49a/9,
 49a/10, 49a/11, 49a/13, 49a/13,
 49a/15, 49a/15, 49b/2, 49b/3,
 49b/5, 49b/5, 49b/7, 49b/8,
 49b/10, 49b/10, 49b/13, 49b/14,
 50a/1, 50a/1, 59a/3, 59a/11,
 60a/6, 60b/2, 60b/6, 61b/4,
 61b/9, 62b/12, 62b/12, 62b/15,
 63a/1, 66a/7, 66a/10, 75a/4,
 77b/2, 77b/7, 77b/9, 78b/3,
 78b/10, 80a/8, 81b/2 [230]
 a. + nuḡ aḡrısı 41a/1
 a. + nuḡ aḡrısın 37b/13
 a. + nuḡ aḡzına 14b/5, 35a/6,
 35a/8 [3]
 a. + nuḡ ‘alāmeti 10a/9,
 30b/12, 33b/4 [3]
 a. + nuḡ altına 78b/3
 a. + nuḡ ardına 15a/2
 a. + nuḡ aşı 11b/9, 33a/2,
 36b/2, 43a/15, 44b/11, 61b/4,
 61b/9, 62b/12, 62b/15, 63a/1,
 66a/10 [11]
 a. + nuḡ ayaḡına 17b/5
 a. + nuḡ ayaḡını 25a/4, 30b/1
 [2]
 a. + nuḡ bağlaması 33a/13
 a. + nuḡ başına 13b/13
 a. + nuḡ başını 13b/12,
 14b/4, 22a/15 [3]
 a. + nuḡ boynuna 13b/13

- a. + nuḡ çıkuġı 19b/5
- a. + nuḡ çıkuġın 18a/7
- a. + nuḡ çıkurdı 20a/8
- a. + nuḡ çiftesi 34b/3,
34b/3[2]
- a. + nuḡ çok ‘alāmeti 20b/10
- a. + nuḡ da‘āmı 14b/13
- a. + nuḡ demürlerini 34a/4
- a. + nuḡ dizi altından 24a/15
- a. + nuḡ dutması 31b/7
- a. + nuḡ edviyyesi 66a/7
- a. + nuḡ elinden 11b/8, 13a/7
[2]
- a. + nuḡ eline 36a/3
- a. + nuḡ elini 18b/7, 19a/15,
41b/5 [3]
- a. + nuḡ göġsi üzerine 23b/2
- a. + nuḡ gözüne 78b/10
- a. + nuḡ hürdesi 33b/10
- a. + nuḡ içinden 33b/7
- a. + nuḡ ikisi 15b/6
- a. + nuḡ ‘ilācı 4b/10, 5a/4,
8a/14, 11b/9, 21a/1, 21a/3,
26b/13, 30a/3, 35b/15, 38b/3,
42a/14, 46b/8, 60b/6, 75a/4 [14]
- a. + nuḡ işi 11a/9
- a. + nuḡ karşıısına 41b/5
- a. + nuḡ kaynaması 44a/15
- a. + nuḡ koltuġı altına 37a/4
- a. + nuḡ koltuġı altından
17a/11
- a. + nuḡ necisini 81b/2
- a. + nuḡ nişānı 37b/10,
38a/3, 38b/2, 40b/12, 42a/12,
44a/15, 45a/13, 46a/8, 46a/12,
47b/15, 48a/6, 48a/9, 48a/12,
48a/15, 48b/2, 48b/4, 48b/7,
48b/10, 48b/13, 49a/1, 49a/3,
49a/6, 49a/9, 49a/11, 49a/13,
49a/15, 49b/3, 49b/5, 49b/8,
49b/10, 49b/14, 50a/1 [32]
- a. + nuḡ omuzu 16b/12
- a. + nuḡ omuzu üstüne 16b/14
- a. + nuḡ omuzın 18b/9
- a. + nuḡ ‘ömri 47b/15, 48a/3,
48a/6, 48a/9, 48a/11, 48a/14,
48b/1, 48b/4, 48b/6, 48b/10,
48b/13, 49a/1, 49a/2, 49a/5,
49a/8, 49a/10, 49a/13, 49a/15,
49b/2, 49b/5, 49b/7, 49b/10,
49b/13, 50a/1 [24]
- a. + nuḡ siġirleri 18a/6
- a. + nuḡ şakalı 80a/8
- a. + nuḡ şan‘atı 44b/13
- a. + nuḡ şarġısı 43a/3
- a. + nuḡ şarġısını 43b/11

- a. + nuḡ şarması 36b/10,
39b/15 [2]
- a. + nuḡ şarmasını 35b/3
- a. + nuḡ şınıḡı 37b/8,
41a/12, 45a/9 [3]
- a. + nuḡ şınıḡın 38b/2
- a. + nuḡ şınıḡını 42b/4,
45b/2 [2]
- a. + nuḡ şınıḡınıḡ 38a/4
- a. + nuḡ tīmāri 11a/15,
13a/12, 18a/1, 19b/7, 20a/9,
21a/2, 32b/11, 37b/12, 44b/3,
46a/10, 47a/6 [11]
- a. + nuḡ tīmāri ve ‘ilāci
22b/5
- a. + nuḡ ta‘āmı 35b/5, 35b/5
[2]
- a. + nuḡ üzerine 77b/9
- a. + nuḡ yaḡısı 36a/14,
62b/12 [2]
- a. + nuḡ yanında 27a/5,
35b/6 [2]
- a. + nuḡ yarasına 27b/4,
29a/12 [2]
- a. + nuḡ yarasını 39a/14
- a. + nuḡ yarusınca 77b/7
- a. + nuḡ yeri 15a/14
- a. + nuḡ yerinde 35b/7
- a. + nuḡ yerine 15a/15
- a. + nuḡ yerine ḡoması
25a/10, 39b/15 [2]
- a. + nuḡ yumruḡını 18b/8,
19b/1 [2]
- a. + nuḡ yüzinde 47b/13
- a. + nuḡçün 13a/14, 14a/11,
14a/15, 18a/10, 20a/6 [5]
- a. + nuḡıla 15a/9, 18b/4,
18b/5, 30a/10 [4]
- a. + nuḡla 17a/8, 23b/14,
24a/2, 28a/9 [4]
- a. + ḡa 3b/3, 3b/4, 3b/5, 4a/15,
9a/14, 9a/15, 9b/7, 9b/9, 9b/12,
10a/10, 12b/7, 12b/8, 13a/8,
16b/1, 21a/2, 26b/1, 26b/2,
26b/2, 27b/5, 28a/4, 28b/14,
29b/15, 32a/9, 39b/10, 41a/7,
41b/7, 41b/8, 43a/7, 46b/5,
50a/2, 50b/7, 52a/9, 52b/13,
59a/3, 59a/5, 59a/6, 59a/9,
59a/11, 59b/2, 59b/4, 59b/7,
59b/9, 59b/12, 59b/13, 59b/15,
60a/3, 60a/4, 60a/6, 60a/9,
60a/13, 60b/2, 62b/14, 62b/15,
63a/13, 64b/6, 65b/4, 67a/4,
69a/12, 76a/4, 76a/10, 78b/10,

- 79b/11, 81a/12, 82a/4, 87b/5,
87b/6, 87b/9, 89b/4 [68]
a. + ırlara 60a/15
[571]
- a‘cāş** : <Ar.“ıccāş” Erik
a. 55a/9, 55a/10, 55b/14,
56b/15, 57a/6, 74a/3, 74b/7 [7]
a. vèreler 55a/9
a. + ı 73b/4
[8]
a. + ı kibār 73b/4
- ‘acāyib**: <Ar. Sağduyuya, göreneğe,
olağana aykırı, garip, tuhaf,
yadırganan, yabānsı.
‘a. 26b/9, 62a/10, 67a/4 [3]
‘a. bağlamasını 26b/9
‘a. kelerī 62a/10
- ‘aceple-**: <Ar. Şaşmak..
‘a.-düm 17b/13
- acı** : Acı.
a. 3b/9, 50b/8, 50b/8, 65a/2,
70a/12, 70b/7, 77a/3, 89a/6,
89a/7, 90a/8 [10]
a. bādām 89a/6
a. bādām 70a/12, 70b/7 [2]
a. bādām yağıyla 77a/3
a. sāde yağı 65a/2
a. sāde yağıyla 90a/8
- a. yağ 89a/7
a. + lardan 55a/7 [11]
- acıdı** : “acıdı acıdı” acıda acıda.
a. 12a/13, 12a/13 [2]
[2]
- ‘acizlen** : <Ar. Gücü bir işe yetmez
olanın durumu, güçsüzlük.
‘a.-ür 15b/15
- aç** : Acıkmış olma.
a. 53b/6, 55a/15, 57b/12,
57b/14, 67a/3, 73b/14, 74a/12,
75a/8 [8]
a. ıarnına 53b/6, 55a/15,
57b/12, 57b/14, 67a/3, 73b/14,
74a/12, 75a/8 [8]
a. + la 53a/14, 56a/5 [2]
[10]
- aç-** : Açmak.
a.-alar 5b/5, 7a/7, 50b/3, 75a/9
[4]
a.-ar 4a/12, 50b/5, 59a/5,
59a/8, 69a/2, 73b/8, 74b/7,
86b/1, 86b/7 [9]
ağzın a.-ar 50b/5
genzi a.-ar 69a/2
kabz a.-ar 74b/7
süddeleri a.-ar 73b/8, 86b/1
a.-arlarsa 5b/5

- a.-asın 11b/12, 28b/5, 30b/8,
30b/13, 31b/5, 38b/11 [6]
a.-dum 39a/14
a.-mak 33a/3
a.-mayalar 5b/5, 59a/13 [2]
a.-up 28a/11, 86a/14 [2]
[26]
āvāzı a.-up 86a/14
şarılan şinuğı a.-up 28a/11
- açıcı** : Açıcı
a. + dur 4a/11
- açıl-** : Açılmak
a.-a 7a/4, 7a/12, 29a/10, 75b/1,
77a/13 [5]
a.-mazsa 50b/3
a.-miş 31a/2, 65b/2 [2]
a.-miş veremlere 65b/2
a.-sa 5b/5
a.-ur 12a/12, 12b/2, 14a/7,
30b/7 [4]
a.-ursa 45b/1, 50a/9 [2]
[15]
- açuk** : Açık
a. 6b/2, 11b/2, 27b/3, 27b/10,
27b/15, 35a/3 [6]
[6]
a. dēşesin 11b/2
a. kıala 6b/2
- a. sinjire 35a/3
yarasını a. kıoyasın 27b/3,
27b/15 [2]
yarayı a. kıoyasın 27b/10
- ad** : Ad, isim.
a. 2a/6
a. vėrdiler 2a/6
a. + ı 11a/5
a. + ın 5b/2
a. + ına 47b/3
a. + ını 2a/5
[5]
- ‘aded** : < Ar. Adet
‘a. 57b/9
on ‘a. 57b/9
- adem** : bk. ādem.
a. + üñ 50b/10, 77a/12,
82a/9[3]
a. + üñ levnin 50b/10
şagır olmış a. + üñ 77a/12
ulu a. + üñ dişini 82a/9
- ‘adem** : < Ar. Yokluk.
‘a. + den 1b/3
- adhır** : Mekke ayrığı.
a. 72b/12
a. + ı 54a/3, 72a/8, 73a/8 [3]
[4]

- a. +1 mekkī 54a/3, 72a/8, 73a/8
[3]
- afī** : <Ar. Engerek yılanı.
e. 73a/12
e. yılan avlayalar 73a/12
- afsentīn** : <Gr. Pelin otu, yavşan otu.
Anadoluda yirmi kadar türü bilinen ve veronika olarak da dalandırılan bir bitki.
a. 51a/11, 52b/5, 53a/12, 54a/4, 55b/15, 77a/2 [6]
[6]
kurş-1 a. 52b/5
- ağ** : Ak, beyaz.
a. 9a/7, 31a/8, 34b/14, 45b/6, 45b/14 [5]
yüzi a. ola 31a/8
yüzi a. olduğın 45b/14
yüzün a. ola 34b/14, 45b/6[2]
a. +ımı 84b/11
it boğının a. +ımı 84b/11
a. +ıyla 36a/12, 76a/10 [2]
[8]
yumurda a. +ıyla 36a/12, 76a/10 [2]
- ağac** : bk. ağaç
a. 21a/10, 21b/1, 21b/14 [3]
a. edesin 21a/10
- a. geçüresin 21b/14
a. + a 83b/15
a. +1 17a/8, 17a/11, 17a/12, 24b/6, 71a/8, 83a/15, 83b/6 [7]
çatal a. +1 17a/8
iki a. +1 24b/6
senderūs a. +1 yağın 83a/15
‘ūd a. +1 71a/8
üzüm a. +1 83b/6
a. +ıla 17a/7
a. +ından 83a/11
serv a. +ından 83a/11
a. +ımı 73b/3
torak otu a. +ımı 73b/3
a. +la 15a/8, 25b/13 [2]
a. +uğ 21a/11, 24b/7, 24b/11[3]
[19]
a. +uğ oyulmuşına 21a/11
iki a. +uğ ortasına 24b/11
- ağaç** : Ağaç
a. 17a/4, 41b/8, 79b/5 [3]
a. edesin 17a/4
a. gelincigi kıanın 79b/5
oluklı a. 41b/8
a. +dan 31a/10, 36a/2, 36a/4[3]
a. +lar 24b/6

- a. + lar üzerine 24b/6
a. + ları 83a/5
a. + tan 26a/12
[9]
- ağar-** : Ağarmak, beyazlaşmak.
a.-a 80a/8
geç a.-a 80a/8
a.-maya 71b/8, 75b/8 [2] [3]
- ağduğ** : Karışık, bozuk, kusurlu.
a. 39a/2
- ağır** : Ağır
a. 28a/4, 28b/13, 28b/14,
48a/12, 78b/1, 78b/2, 81a/5 [7]
a. başar olsa 78b/1
a. başmaya “Karabasana
uğramak.” 78b/2
a. hastalığı 28a/4
a. nesne 28b/13
a. nesneler 28b/14
a. ola 48a/12
dili a. ola 81a/5
a. + ca 36b/8
a. + ca nesne 36b/8
a. + ı 70b/12, 70b/15, 72a/4,
90a/14 [4]
a. + mca 54b/9
[13]
- ağırlık** : Ağırlık.
- a. + ı 25a/14
ağırşag: bk. ağırşak.
a. + ı 25a/8, 25a/9 [2]
diz a. + ı çıkığın 25a/8
a. + ını 44a/10
a. + ını 44a/5
[4]
diz a. + ını sınığın 44a/5
- ağırşak**: Diz kapağı, aşık kemiği.
a. 24b/15, 25a/8, 44a/5 [3]
[3]
a. çıkısa 25a/8
- ağız** : Ağız.
a. 59b/10, 59b/10, 67b/7,
69a/2, 78a/10, 78a/14, 86a/10,
89a/13 [8]
a. ağrısıçün 67b/7
a. içinde 59b/10
a. kokuşın 78a/10, 78a/14[2]
a. kokuşın giderür 69a/2
a. kokuşına 86a/10
bāb-ı a. şerbeti 89a/13
a. + da 70a/7, 86b/14,
89a/15[3]
a. + da tuta 86b/14
a. + dan 86a/10, 90b/3 [2]
[13]
- ağr-** : bk. ağrımak.

- a.-a 22b/5
- a.-an 82a/2, 83a/12 [2]
- [3]
- ağrı** : Ağrı.
- a. + lar 87b/2
- a. + ları 62a/13, 64a/12, 69b/8[3]
- a. + sı 11b/6, 14b/1, 15a/6, 37b/10, 38b/3, 39a/9, 41a/2, 85b/8, 85b/9 [9]
- anuḡ a. + sı 41a/2
- baş a. + sı 85b/8
- cemi^ċ a. + sı 15a/6
- göz a. + sı 85b/9
- a. + sıçün 67b/7, 68a/8 [2]
- ağız a. + sıçün 67b/7
- diş a. + sıçün 68a/8
- a. + sın 2b/6, 37b/13, 59a/4, 59a/10, 59a/12, 59b/15, 59b/15, 66a/14, 66b/4, 66b/12, 66b/12, 70a/2, 70a/2 [13]
- anuḡ a. + sın 37b/13
- baş a. + sın 2b/6, 59a/4, 59a/12, 59b/15, 66a/14 [5]
- boğaz a. + sın 59b/15
- diş a. + sın 70a/2
- gögüs a. + sın 66b/12
- kulağ a. + sın 70a/2
- ma^ċide a. + sın 66b/4, 66b/12 [2]
- omuz a. + sın 59a/10
- a. + sına 28b/12, 60a/7, 60a/7, 60a/8, 60a/10, 60a/10, 60a/13, 60a/14, 60a/14, 60b/3, 60b/3, 63a/9, 67a/11, 67b/3, 76b/4, 84b/3, 85b/6, 85b/10, 86b/13, 87a/1, 87a/2, 87a/3, 87a/4, 87b/9, 90b/4 [25]
- arğa a. + sına 60a/7
- ayak a. + sına 60b/3
- baş a. + sına 76b/4
- bêl a. + sına 60a/7, 60a/10, 60a/14, 63a/9, 90b/4 [5]
- boğaz a. + sına 86b/13
- bögrek a. + sına 87b/9
- ciger a. + sına 85b/6, 87a/4[2]
- diş a. + sına 85b/10
- göz a. + sına 67a/11, 67b/3[2]
- iç a. + sına 84b/3
- kasık a. + sına 60a/8
- ma^ċde a. + sına 87a/1
- omuz a. + sına 60a/10
- şol pehlü a. + sına 87a/3
- talak a. + sına 87a/2

- topuk a. + sına 60b/3
 uyluk a. + sına 60a/14
 yan başı a. + sına 60a/13
 a. + sından 15a/1, 44a/7 [2]
 a. + sını 12b/12, 69a/13, 90b/3
 [3]
 baş a. + sını 90b/3
 etüj a. + sını 12b/12
 öyken a. + sını 69a/13
 a. + sıyıla 87a/10
 yürek a. + sıyıla 87a/10
 a. + ya 38b/10
 a. + yı 69a/1
 [61]
- ağrı-** : Ağrımak
- a.-duğına 59b/10
 a.-maya 49b/13
 a.-maz 22b/5, 40b/15, 48a/14,
 48b/15, 49b/2 [5]
 a.-r 12b/12, 19b/8, 22b/5,
 22b/11, 23a/1, 23a/10, 40b/7,
 42a/12, 50a/4 [9]
 a.-r yerin 23a/10
 katı a.-r 19b/8
 a.-rsa 48a/11
 katı a.-rsa 48a/11
- a.-sa 7b/9, 77a/7, 79a/4,
 80a/13, 81a/2, 81a/8, 82a/8,
 83a/11, 83b/4, 83b/4 [10]
 [27]
 başı a.-sa 77a/7
 gözi a.-sa 83b/4
 kişinüj başı a.-sa 83b/4
 kişinüj dişi a.-sa 83a/11
 kişinüj dişleri a.-sa 82a/8
 kişinüj kulağı a.-sa 80a/13,
 81a/8 [2]
 kulağı a.-sa 79a/4
- ağu** : Zehir.
- a. 78b/8, 81a/11, 82b/8 [3]
 a. içse 78b/8, 82b/8 [2]
 a. içürmiş 81a/11
 a. + dur 4a/6
 a. + larda 86a/9
 [5]
- ağz** : bk. ağız
- a. + ı 3b/9, 5a/4, 12a/11,
 14a/7, 20b/4, 50b/3, 83b/2 [7]
 a. + ı egri kalur 20b/4
 kişinüj a. + ı 83b/2
 yaranuñ a. + ı 12a/11
 a. + ın 50b/5
 a. + ın açar 50b/5

a. + ina 14b/5, 35a/7, 35a/8,
78a/10, 83b/9 [5]

a. + ina almaya 83b/9

anuḡ a. + ina 14b/5, 35a/7,
35a/8 [3]

a. + ında 47a/8

a. + ından 10a/14, 10b/2 [2]

a. + mı 11b/12, 14b/10, 73b/4,
75a/9, 75b/5, 75b/10, 78a/5,
78a/9 [8]

[24]

a. + mı yuyalar 78a/9

çömlegün a. + mı 73b/4

yanuḡ a. + mı 11b/12

aḡmer : <Ar. Kırmızı.

a. 51a/3, 52a/5, 53b/11,
54a/13, 54b/7, 57a/7, 72b/7,
73b/11, 74a/4, 74a/10 [10]

[10]

burak-ı a. 53b/11

şandal-ı a. 54a/13

verd-i a. 51a/3, 54b/7, 57a/7,
72b/7, 73b/11, 74a/4, 74a/10 [7]

zernîḡ-i a. 52a/5

aḡir : <Ar. Âhir, son.

a. 24a/2

a. dürlüdür 24a/2

aḡlāt : <Ar. Karışım

a. 5b/1, 11a/2 [2]

muḡālif a. 11a/2

a. + a 3a/11

dört a. + a 3a/11

a. + dan 56b/12, 85b/9, 85b/10
[3]

a. + dan ola 85b/9, 85b/10[2]

a. + ı 4a/5, 73b/15 [2]

a. + ı giderür 73b/15

dört a. + ı 4a/5

a. + uḡ 11a/3

[9]

muḡālif a. + uḡ buḡārı 11a/3

aḡret : <Ar. Ahiret. Dinî inanışa göre,
insanın öldükten sonra dirilip
sonsuz dek kalacağı ve Tanrı'ya
hesap vereceği yer, öbür dünya,
öteki dünya.

a. + e 47b/1

a. + e intikāl etmek 47b/1

aḡşam : Akşam.

a. + da 53b/14, 63b/11 [2]

[2]

aḡzar : <Ar. Yeşil.

a. 74a/3

besfāyic-i a. 74a/3

aḡ : Beyaz

a. 3b/11, 3b/12, 46b/13,
48b/15, 49b/9, 50a/1, 56b/6,
63a/11, 63b/9, 64b/2, 69a/5,
69b/1, 70a/11, 70b/13, 70b/14,
71a/8, 71b/4, 72a/3, 72a/4,
72a/12, 73a/10, 77b/6, 77b/12,
79a/8, 79a/10, 79a/12, 82b/5,
82b/11, 84a/11 [29]

[29]

a. behmen 69a/5, 69b/1, 70a/11
[3]

a. düşme 77b/12

a. düşmiş göze 79a/8

a. gevhereçle 72a/3

a. günlük 63a/11, 63b/9,
64b/2 [3]

a. haşhâş 71b/4

a. it boķı 72a/4

a. it tersini 84a/11

a. keçinüñ boynuzın 79a/10

a. kabarcuğı ola 48b/15

a. kabarcuğı olursa 50a/1

a. ola 3b/12

a. olsun 77b/6

a. şandal 71a/8

a. şarāb 56b/6

a. şeker 70b/14

a. şekl kabarcuğı olursa
49b/9

a. şemseddīn 72a/12

a. tekenüñ talağın 79a/12

a. türbüd 70b/13

beñzi a. 3b/11

göze a. düşse 82b/5

kişinüñ gözine a. inse
82b/11

aķ- : Akmak

a.-a 6a/8, 8a/3, 10b/3, 11b/8,
11b/8, 48b/15 [6]

aķçıl kan a.-a 48b/15

a.-an 7a/13, 83b/8, 86a/10 [3]

a.-ar 11b/7, 31a/5, 32b/8,
50b/4, 75a/4, 80b/15 [6]

a.-ar olsa 80b/15

irin a.-ar 31a/5

şalyār a.-ar 75a/4

a.-arsa 7a/6, 31b/6 [2]

kan a.-arsa 7a/6

kanı çok a.-arsa 31b/6

a.-mağı 59b/4

a.-maya 45a/15

a.-up 45b/1

[20]

- akākıyā:** <Gr. Akasya ağacı.
 a. 14a/4, 54a/14, 61a/4, 62a/5,
 73a/2 [5]
 [5]
- ‘akārya:** bk. akākıyā.
 ‘a. 27b/6
- akça :** Beyaza yakın.
 a. 49a/7, 49b/4 [2]
 [2]
 a. kabarcuk olursa 49a/7
- akçıl :** Beyazımsı.
 a. 48b/15
 a. kan aka 48b/15
- akḫuvān :** <Ar. Sığırgözü denilen iri
 papatya türü.
 a. 73a/10
- akıd-** : Akıtmak
 a.-alar 7b/3, 60b/8 [2]
 a.-asın 4b/10
 [3]
- ‘akıkarhā :** <Ar. Pireotu, nezle otu.
 ‘a. 68a/9, 69b/11 [2]
 [2]
- ‘akırkarhā :** bk. ‘akıkarhā.
 ‘a. 85b/1
- akıt-** : Akıtmak.
 a.-maya 5b/11
- a.-mayalar 7a/13, 58b/10, 60b/8
 [3]
 [4]
- ‘akl :** <Ar. Akıl
 ‘a. 1b/4, 3b/1 [2]
 ‘a.+1 68b/8, 69a/11, 81b/13,
 82a/5 [4]
 ‘a.+1 gele 81b/13
 ‘a.+1 rüşen eder 69a/11
 kişinün ‘a.+1 82a/5
 ‘a.+ın 45a/13
 ‘a.+ın zāyi‘ eyleye 45a/13
 ‘a.+lar 2a/11
 ‘a.+unla 31a/8
 [9]
- aklık :** Beyazlık.
 a. 85a/10
 a. düşmiş 85a/10
- akrāb :** bk. ‘akrāb.
 a. 68b/10
 a. otı 68b/10
- ‘akrāb :** <Ar. akrab otu.
 ‘a. 69a/14
 ‘a. otı 69a/14
- akrān :** <Ar. Yaş, meslek, toplumsal
 durum vb. bakımından birbirine
 eşit olanlardan her biri.
 a.+um 47b/7

‘akreb : <Ar. Akrep

‘a. 72b/3, 81a/9, 82b/6, 83a/5,
83a/7, 86b/5, 87b/7 [7]

‘a. şokana 72b/3

‘a. şoksa 81a/9, 82b/6, 86b/5
[3]

‘a. vurmışa 87b/7

yılan veya ‘a. şoksa 83a/5,
83a/7 [2]

‘a. + i 71a/15

[8]

‘a. + i rūmī 71a/15

aksır- : Aksırmak

a.-a 48b/5

a. 62b/1

akūruş : (?) افق ریش

a. 62b/1

al- : Almak.

a.-a 37b/11, 76b/2 [2]

a.-alar 6b/3, 6b/4, 6b/6,
7b/10, 50a/14, 51b/5, 51b/7,
51b/14, 55a/1, 56b/12, 56b/13,
57b/8, 57b/12, 58b/13, 60b/7,
74b/3, 74b/12, 76a/14, 76b/6,
78a/10, 78b/13, 79b/2, 80a/14,
84a/15, 85a/9 [25]

қан a.-alar 7b/10, 50a/14,
51b/5, 51b/7, 51b/14, 55a/1,

56b/12, 56b/13, 60b/7, 74b/12
[10]

şuyı a.-alar 76b/6

a.-asın 15a/2, 17a/4, 18b/5,
21b/10, 31b/11, 31b/11, 32a/11,
39a/11, 47a/12, 84b/11, 85a/6
[11]

ħammāma a.-asın 17a/4,
18b/5 [2]

қан a.-asın 47a/12

a.-duğı 5b/10

қан a.-duğı 5b/10

a.-duğın 12b/14

a.-dum 17b/3

a.-mak 70a/14

tuşunı a.-mak 70a/14

a.-mağ 50b/12

қан a.-mağ 50b/12

a.-mağdur 13a/13

қан a.-mağdur 13a/13

a.-maya 83b/9

ağzına a.-maya 83b/9

a.-mayalar 58b/11, 58b/12,
58b/12, 58b/13, 58b/14, 58b/15,
58b/15 [7]

қан a.-mayalar 58b/15,
58b/15 [2]

a.-miş 58b/12

- yaşın a.-miş kişilerden
58b/12
a.-sa 79a/7
a.-salar 59a/13, 82a/10, 83b/8,
84a/1 [4]
 қан a.-salar 59a/13
a.-sın 9a/8
a.-up 24a/5, 56b/4, 64a/6,
73a/4, 73a/6, 73b/12, 76b/4,
79b/8, 81a/6, 84b/7, 88a/15,
89a/9, 89a/15 [13]
a.-ur 31b/13, 37b/13, 38a/6,
90b/1 [4]
 gücle nefesin a.-ur 38a/6
 zehrini a.-ur 90b/1
a.-urken 31b/14
a.-urlar 58b/9
[78]
 қан a.-urlar 58b/9
- alaca** : Birkaç rengin karışımından
oluşan renk, ala.
a. 83b/13
a. olsa 83b/13
- a'lal-kalb** : <Ar. Kalp hastalığı.
a.+e 85b/6
- a'lā** : <Ar. İyi, pekiyi.
a. 64a/15, 64b/10, 88a/3 [3]
a. ola 88a/3
- a.+dur 43b/14, 63a/10, 65a/4,
68a/14, 68b/15, 72a/8, 80b/13
[7] [10]
- ‘alāmet**: <Ar. Belirti, işaret, iz, nişan.
‘a. 3b/7, 3b/9, 3b/10, 3b/12,
10b/2, 10b/3, 10b/4, 10b/5,
10b/6, 10b/7, 10b/8, 10b/8,
10b/10, 10b/11, 32b/3, 32b/4
[16]
bêşinci ‘a. 10b/8
dördünci ‘a. 10b/5
dördüncü ‘a. 10b/8
evvel ‘a. 10b/2
evvelki ‘a. 10b/6, 10b/10[2]
eyü ‘a. 32b/3
ikinci ‘a. 10b/3, 10b/11 [2]
ikinci ‘a. 10b/7
üçüncü ‘a. 10b/4
‘a.+i 10a/9, 10a/12, 10a/13,
10a/14, 10a/15, 10a/15, 18b/14,
20b/5, 20b/8, 20b/10, 23a/2,
30b/12, 33b/4, 33b/5, 42a/12,
43a/13, 46b/10, 46b/14, 46b/15,
47a/1, 48a/4, 74b/10, 75a/4 [23]
anuñ ‘a.+i 10a/9, 30b/12,
33b/4 [3]
anuñ çok ‘a.+i 20b/10
bêşinci ‘a.+i 10a/15

- bununun ‘a. + i 20b/8,
74b/10[2]
dördüncü ‘a. + i 10a/15
evvel ‘a. + i 10a/12
ikinci ‘a. + i 10a/13
üçüncü ‘a. + i 10a/14
‘a. + in 10a/7, 28b/8 [2]
‘a. + in göresin 28b/8
‘a. + leri 10b/12
[42]
- alāt** : < Ar. Aletler.
a. 4a/15
cerrāḥun a. ve esbābı 4a/15
- alçak** : Mütevazi, yavaş, sakin.
a. 4a/2
a. göre 4a/2
- aldur-** : Aldırmak
a.-alar 28a/9
қан a.-alar 28a/9
a.-asın 14b/14
[2]
ḥammāma a.-asın 14b/14
- ‘alem** : < Ar. “vallāhū ‘a.” Tanrı
daha iyisini bilir anlamında
kullanılır.
‘a. 88a/9
vallāhū ‘a. 88a/9
- ‘aleyh** : < Ar. Üzerine.
- ‘a. 72a/12
raḥmetu’llāhi ‘a. “Allah’ın
rahmeti üzerine olsun.” 72a/12
- ‘aleyhū’s-selām** : < Ar. Allah’ın selamı
üzerine olsun.
‘a. 65b/1
- alıko-** : Alıkoymak, bırakmak.
a.-mağa 33b/8
a.-mayasın 31b/15
ḥürde a.-mayasın 31b/15
a.-yarsan 31b/15 [3]
- alın-** : Alınmak.
a.-cak 59a/1
қан a.-cak 59a/1
a.-mağ 88a/11
kefi a.-mağ 88a/11
a.-miş 4b/6, 85b/2 [2]
kefi a.-miş 85b/2
a.-ursa 59a/3
[5]
қан a.-ursa 59a/3
- ‘alī** : < Ar. bk. Ebū ‘Ali. Sīnā.
‘a. 4a/7, 4a/13, 4a/15, 4b/9,
4b/11, 5a/5, 9a/2, 9a/6, 9a/6,
9a/13, 10a/2, 11a/11, 13a/2,
13b/3, 15a/13, 15a/15, 16a/6,
17b/6, 17b/13, 19a/8, 20a/7,
20b/8, 22b/2, 22b/9, 23a/11,

23b/14, 24a/9, 25a/4, 25b/1,
25b/7, 26a/7, 26b/8, 27a/2,
27b/2, 28a/1, 28a/10, 28a/13,
28b/15, 29a/14, 30b/4, 30b/9,
31b/8, 32b/1, 33b/8, 33b/15,
36b/7, 38a/10, 39a/12, 40a/7,
42a/1, 43b/13, 45a/2, 45b/7,
46b/4, 47a/13, 61a/2, 62a/7 [57]
[57]

ebū ‘a. 5a/5

ebū ‘a. sīnā 9a/6, 9a/13,
10a/2, 13b/3, 16a/6, 17b/6,
17b/13, 19a/8, 22b/2, 22b/9,
25b/7, 26b/8, 27b/2, 28a/13,
28b/15, 38a/10, 40a/7, 46b/4,
47a/13, 61a/2, 62a/7 [21]

ebū ‘a. sīnānuḡ ḡavli 20a/7,
45b/7 [2]

ebū ‘a. sīnānuḡ tecribesidür
24a/9

ebū ‘a. sīnānuḡdur 25b/1

ḡavl-i ebū ‘a. 4a/13

ḡavl-i ebū ‘a. sīnā 4a/7,
4a/15, 4b/9, 4b/11, 9a/2, 9a/6,
11a/11, 15a/15, 20b/8, 23a/11,
23b/14, 25a/4, 26a/7, 27a/2,
28a/1, 28a/10, 29a/14, 30b/4,

30b/9, 31b/8, 32b/1, 33b/8,
33b/15, 36b/7, 42a/1, 45a/2 [26]
ḡul ebū ‘a. sīnā 13a/2,
15a/13, 39a/12, 43b/13 [4]

allah : Allah, Tanrı.

a. 10b/13

a. bilür 10b/13

allahu : “Allahu ta‘ālā” Yüce Tanrı,
ulu Allah.

a. 84a/13

a. ta‘ālā 84a/13

alma : Elma.

a. 6a/14, 83a/6, 83a/8 [3]

a. ṣarābın 6a/14

a. yapraḡınunḡ ṣuyın 83a/6,
83a/8 [2]

a. + sı 45a/6

[4]

aln : Alın.

a. + ında 48b/3

a. + ıyla 14a/9

[2]

alt : Alt.

a. 49a/12, 58b/6, 84a/1 [3]

a. ṡudaḡı a.ında 49a/12

degirmen ṡaṣınunḡ a. ṡaṣından
84a/1

a. + ina 6b/2, 22a/15, 22a/15,
23b/10, 24b/1, 34b/1, 36a/5,
37a/4, 37a/6, 39a/5, 77a/5,
78b/2, 78b/4, 81b/4 [14]

a. + ina yaşduķ koyasın 22a/15

anuñ a. + ina 78b/4

anuñ ķoltuđı a. + ina 37a/4

başı a. + ina 22a/15

başı a. + ina ķoysa 78b/2

boğazı a. + ina 6b/2

dizi a. + ina 24b/1

döşegi a. + ina ķosa 81b/4

yer a. + ina 23b/10

a. + ında 28b/7, 29a/11,
34b/1, 38b/13, 46b/12, 49a/12,
50b/11, 60a/4, 60a/6, 60a/13,
79a/11 [11]

alt tudağı a. + ında 49a/12

bāselīķ tamarı a. + ında
60a/6

çöküğ a. + ında 34b/1

ekhel tamarı a. + ında 60a/4

kemigün a. + ında 38b/13

ķoltuķ a. + ında 50b/11

uyur kişinün başı a. + ında
79a/11

a. + ındadır 11a/9

boğaz a. + ındadır 11a/9

a. + ındağı 39b/8, 59b/9 [2]

dil a. + ındağı 59b/9

a. + ından 8b/13, 17a/11,
24a/15, 25b/9, 33a/11 [5]

anuñ dizi a. + ından 24a/15

anuñ ķoltuđı a. + ından
17a/11

dizi a. + ından 25b/9

eņegi a. + ından 33a/11

üst derinün a. + ından 8b/13

a. + ını 8b/10

[37]

altı : Altı sayısı.

a. 50a/1, 51a/4, 54a/1, 57a/9,
60a/12, 70b/4, 73a/8, 88a/2,
90a/15 [9]

a. ay 88a/2, 90a/15 [2]

a. aydan 70b/4

a. damar 60a/12

a. dirhem 54a/1

a. dirhemdür 51a/4

a. gündür 50a/1

a. mışķāl 73a/8

a. rıtl 57a/9

a. + dur 58a/4

a. + sı 20a/15

[11]

bunlaruñ a. + sı 20a/15

- altıncı** : Altıncı
 a. 2b/2, 3a/7, 9b/15, 10b/13, 59a/15 [5]
 [5]
 a. bāb 2b/2, 10b/13 [2]
- altışar** : Altışar
 a. 72b/13
 a. mişkal 72b/13
- altı yüz** : Altı yüz.
 a. 25a/14, 56a/2 [2]
 [2]
 a. dirhem 25a/14, 56a/2 [2]
- altun** : Altın.
 a. 9a/4, 68b/14, 87b/15 [3]
 [3]
 a. kabda 87b/15
 a. tel 9a/4
 a. varağ 68b/14
- aluğ** : Alın.
 a. 59a/4
 a. tamarı 59a/4
- amān** : <Ar. Güç, sabır, tahammül.
 a. 14a/15
- ‘amber** : <Ar. Amber balığından çıkarılan güzel kokulu, kül renginde bir madde. Güzel kokulu bazı maddelerin ortak adı.
 ‘a. + i 74a/5
- ‘a. + i bārs 74a/5
- ‘amel** : <Ar. Yapılan iş, fiil.
 ‘a. 2a/3, 2a/10, 3b/6 [3]
 ‘a. edeler 2a/3, 3b/6 [2]
 ‘a. etseler 2a/10
 ‘a. + de 52b/7
 ‘a. + i 3b/15, 15b/15, 16a/1[3]
 ‘a. + i eksükdür 15b/15
 ‘a. + in 5b/9
 ‘a. + inde 26a/15
 ‘a. + iyile 4a/7
 ‘a. + üñle 18a/14
 [11]
- ammā** : <Ar. 1. Ama. 2. Yanına getirildiği kelimenin anlamına aşırılık katarak şaşma veya hayranlık anlatan bir söz.
 a. 1b/7, 5a/14, 5b/5, 6a/5, 6a/6, 6b/15, 6b/15, 10a/3, 10a/4, 11b/9, 14b/7, 15a/14, 15b/5, 18a/12, 19a/5, 19a/13, 19b/3, 19b/5, 21a/1, 21a/4, 22a/4, 22b/12, 25b/7, 26b/3, 26b/12, 27a/15, 27b/4, 27b/11, 28b/15, 29b/11, 30b/11, 31b/13, 32a/3, 32b/4, 32b/8, 33b/13, 35b/3, 35b/12, 39a/8, 40a/2, 40b/10, 41b/3, 42a/11, 45a/5,

45a/8, 45a/8, 51a/6, 53a/6,
53a/8, 54b/13, 58a/2, 58a/9,
58b/6, 58b/9, 58b/10, 60b/4,
62b/11, 65a/14, 68b/7, 81a/13,
84b/2, 85b/3, 86a/4, 87b/10
[64]

[64]

an : Zaman

a. + a 47b/6

‘anāşır : <Ar. Ögeler.

‘a. 3a/10

dört ‘a. 3a/10

‘anber : bk. ‘amber.

‘a. + i 54b/7, 68b/14, 69a/8,
83a/4 [4]

[4]

‘a. + i bārs 54b/7

‘a. + i ḥām 68b/14, 69a/8[2]

ancaḳ : Ancak.

a. 24b/9

ancılayın : O şekilde.

a. 18a/6

a. + dur 26a/7 [2]

anduç : Sırtlan.

a. 80b/3

a. yağın 80b/3

anīsōn : <Gr. Anason.
Maydanozgillerden, kokulu bir
bitki.

a. 53a/11, 54a/3, 54a/7, 57a/9,
71a/14, 71b/4, 72a/9, 73a/2,
87a/8, 89b/8, 90a/4 [11]

[11]

a. şuyla 87a/8

aṅ : bk. eṅ.

a. 41a/4, 41a/4, 41a/6, 41a/9,
41a/10, 61a/12, 62a/6, 63b/4 [8]

a. oynar 41a/4

a. üzerine 41a/6

a. yéridür 41a/9

a. yerini 63b/4

a. yerlerini 62a/6

a. + ları 19b/4

[9]

anlaruṅ a. + ları 19b/4

anzurūt: bk. ‘anzurūt.

a. 52a/4, 63b/13, 65b/11,
67b/5 [4]

[4]

‘anzurūt : <Far. Göz otu.

‘a. 6b/8

‘a. + ı 68a/13

‘a. + ı beyāz 68a/13

‘a. + la 50a/11

[3]

arşızın : Birdenbire, aniden.

a. 31a/10

arjul : Yavaş.a. 32a/1, 32a/1, 35a/9, 35a/9,
63a/6, 63a/7, 64b/10, 64b/10 [8]

[8]

arjulcağ : Yavaşça.

a. 25a/14

a. vurasın 25a/14

ara : Ara, mesafe.

a. + s1 21b/11

ikisiniñ a. + s1 21b/11

a. + sına 11a/3, 11a/4, 11a/4,
11a/4, 11a/6, 11a/7, 11a/8,
15a/2, 22a/3, 23a/12, 24b/9,
43b/9 [12]

iki budınıñ a. + sına 23a/12

iki budıñ a. + sına 15a/2

ikisiniñ a. + sına 24b/9

tahta a. + sına 22a/3

a. + sında 4b/8, 13a/8, 15a/8,
17b/15, 22a/13, 33a/1, 36b/1,
80a/5 [8]

bağrınıñ a. + sında 22a/13

halk a. + sında 80a/5

şınık a. + sında 33a/1

yaruğ a. + sında 36b/1

a. + sındadur 29b/12

a. + ya 6b/9

[23]

ara- : Aramak.

a.-mağıla 37b/8

a.-mağ 33b/11

a.-ması 32a/1

bunun a.-ması 32a/1

a.-yasın 31a/9, 31b/5, 39b/7,
41b/6 [4]

[7]

‘arabī : <Ar. Araplarla ilgili, Araplara
özgü olan.

‘a. 68b/2, 73a/2, 88a/14 [3]

şamğ-ı ‘a. 68b/2, 88a/14 [2]

şumağ-ı ‘a. 73a/2

‘a. + yi 64a/6

ebū zāhir bin muḥammed ‘a.
“Ebu Tahir Muhammed’in Öl.
224H. / 838-839” 1b/13

şamğ-ı ‘a. + yi 64a/6

argun : Beyaz çiçekli bir ağaççık, ahlat.

a. 84a/15

a. tohumın 84a/15

‘arakiyye: <Ar. Dervişlerin giydiği
bir külah.

‘a. 33a/15

dar ve deriñ ‘a. 33a/15

‘**arapça** : < Ar. Arapça.

‘a. 76a/4

ard : Arka.

a. + ina 13b/9, 14a/9, 15a/2,
16a/7, 16b/4, 18a/1, 22a/2 [7]

anuñ a. + ina 15a/2

a. + inca 11b/9

a. + ında 11a/13, 12b/3, 34a/10,
49a/5, 49a/10 [5]

şag kulağı a. + ında 49a/10

yumruk a. + ında 12b/3

a. + ındağı 59a/15

kulağ a. + ındağı tamara 59a/15

a. + ından 17a/2, 40a/15 [2]

[16]

arid- : Arıtmak, temizlemek.

a.-alar 64a/8

arın- : 1. Temizlenmek. 2. Katışıksız,
arı duruma gelmek.

a.-acağ 45b/3

a.-acağ nesnesi 45b/3

‘**arī** : bk. aru.

‘a. 4b/1

arğa : Arka.

a. 60a/7

a. ağırsına 60a/7

a. + sı 23b/1

a. + sından 21a/13

a. + sıyla 34a/3

[4]

araku : Buğday arasında biten mürver
tohumu. Melesir, patlak,
patlangaç, yalankoz.

a. 71a/12

a. zehreb 71a/12

arkurı : Birbirinin tersine, çaprazlama
eğri, aykırı.

a. 36a/10, 37b/9 [2]

[2]

arpa : Arpa.

a. 51b/10, 53b/3, 54a/10,
54b/9, 55a/4, 56a/14, 56b/4,
56b/14, 57b/3, 57b/14, 61b/1,
87b/15, 88a/2, 90a/15, 90b/1
[15]

a. içinde 87b/15

a. içinde şaklayalar 88a/2,
90a/15 [2]

a. keşkin 56b/4

a. şuyın 51b/10, 53b/3, 54a/10,
54b/9, 55a/4, 56a/14, 56b/14,
57b/3, 57b/14 [9]

a. unı 61b/1

a. + yı 56b/4, 76a/7 [2]

[17]

- arşlan** : Arşlan.
 a. 79b/13
 a. ödin 79b/13
 a. + uñ 79b/15
 [2]
 a. + uñ derisinün üstine
 79b/15
- arşun** : Yaklaşık 68 cm'ye eşit olan
 uzunluk ölçüsü.
 a. 29b/14
 iki a. 29b/14
- art-** : Artmak.
 a.-ar 3b/3, 3b/4, 28a/8 [3]
 harāret a.-ar 28a/8
 kan a.-ar 3b/3
 şafṛā a.-ar 3b/4
 a.-mayınca 8a/14
 [4]
- artuḳ** : Fazla, artmış.
 a. 15a/12, 27a/9, 38a/13,
 40a/3, 63b/15 [5]
 [5]
 a. etleri 63b/15
- aru** : 1. Temiz, münezzeh. 2.
 Yabancı şeylerden arınmış,
 katışıksız, saf, halis.
 a. 31b/12
 a. ola 31b/12
- aruḳ** : Zayıf, cılız, sıska.
 a. 3b/13, 15b/9
 a. kişilerde 15b/9
- asaḳo-** : bk. aṣaḳomak.
 a.-salar 83b/15
- asānḷıḡ** : <Far. Kolaylık
 a. + ıla 17b/6, 83a/1 [2]
 a. + la 9b/2, 14a/2 [2]
 [4]
- asārūn** : <Gr. Kedi otu, asaron.
 a. 56a/9, 62b/2, 70b/1, 70b/10,
 72a/7, 73a/7, 90b/11 [7]
 [7]
- ʿasel** : <Ar. Bal.
 ʿa. 51a/4, 65b/11, 69b/3,
 70a/14, 72a/7, 90a/5 [6]
 ʿa. + i 87b/7, 88a/11 [2]
 a. + i muşaffā 87b/7, 88a/11 [2]
 ʿa. + ile 85b/2
 ʿa. + le 52a/13, 55b/11 [2]
 [11]
- ʿaslī** : <Ar. Kök, asıl, menşee.
 ʿa. 5b/6
 merhem-i ʿa. 5b/6
- aş-** : Asmak.
 a.-asın 42a/6
- ʿaşab** : <Ar. Sinir.
 ʿa. + lara 67a/8

- aşako-** : Asmak.
a.-ya 19a/2
- aşfar** : <Ar. Sarı.
a. 51a/1, 51a/9, 54b/3, 55b/14,
65a/3, 69b/5, 70a/15, 74a/1 [8]
[8]
helīle-i a. 51a/1, 54b/3 [2]
helīle-i a. kabı 51a/9,
55b/14, 74a/1 [3]
kibrī-i a. 69b/5
zernī-i a. 65a/3
- ‘aşfūr** : <Ar. Yalancı safran, uspur.
‘a. 70a/11, 71a/6, 71b/5 [3]
[3]
- aşl** : <Ar. Kök, asıl, menşe.
a. 16a/10
a.+ı 11b/9, 11b/14, 13a/8,
33a/2, 36b/2, 43a/15, 44b/11,
51a/12, 56a/1, 61b/4, 61b/9,
62b/10, 62b/12, 62b/15, 63a/2,
66a/10, 66a/12, 73b/11, 89b/5
[19]
a.+ı sūs 51a/12, 56a/1,
73b/11 [3]
anuḡ a.+ı 11b/9, 33a/2,
36b/2, 43a/15, 44b/11, 61b/4,
61b/9, 62b/12, 62b/15, 63a/2,
66a/10 [11]
- ḡuknenūḡ a.+ı 11b/14
a.+ın 31a/9
a.+ını 43b/4
a.+ıyla 32b/9, 65a/14 [2]
[24]
- aşla** : <Ar. Hiçbir zaman, hiçbir
biçimde.
a. 16a/9, 77a/14 [2]
[2]
- aşlu’l-luffāh** : <Ar. Adamotu,
kankusturan otu kökü.
a. 69b/6
- aşma** : 1. Asmagillerden, dalları
çardak üzerine yayılan üzüm vb.
bitkiler. 2. Belirli bir tür üzüm
veren bitki.
a.+dan 83b/8
- aş** : Aş, yemek.
a. 77a/1
oḡlan a. 77a/1
a.+ı 51b/11, 55a/8, 55a/15,
57b/2, 71a/8, 85a/15 [6]
ıspānaḡ a.+ı 55a/8,
55a/15[2]
kabaḡ a.+ı 57b/2
koruḡ a.+ı 51b/11
oḡlan a.+ı 85a/15
seblūnyā a.+ı 71a/8

- a. + in 55b/8, 56b/6, 56b/11,
57b/2, 57b/4, 75a/2 [6]
ispānaḫ a. + in 57b/2
mercümek a. + in 75a/2
pilic a. + in 56b/11
tavuḫ a. + in 55b/8, 56b/6,
57b/4 [3]
a. + lar 53a/3
[14]
südlü a. + lar 53a/3
- aşağa** : Aşağı, alt.
a. 5a/1, 6a/6, 8a/5, 11a/9,
11a/10, 15a/1, 16a/13, 17a/1,
17a/2, 18a/11, 18a/12, 35a/12,
49b/15, 50a/8, 84b/9, 88b/6,
88b/6 [17]
a. çekesin 35a/12
a. yanında 49b/15
omuzından a. 88b/6
a. + da 15b/9
a. + sına 16a/9, 18a/7, 18a/9[3]
[20]
a. + sına dönmiş 18a/9
- aşikäre** : Açık, apaçık, belli, meydanda
olan.
a. 75a/9
- ‘aşkar** : <Ar. “aşkar” Koyu al, kızıl.
‘a. 73a/12
- ‘a. renginde 73a/12
- aşur-** : Aşırmak; dolamak.
a.-maḫ 41a/6
- at** : At.
a. 30a/6, 66a/1, 66a/5, 72a/3,
78b/2 [5]
a. dişini 78b/2
a. iligi 30a/6, 66a/5 [2]
a. kestanesi 72a/3
a. yağı 66a/1
a. + uḡ 78b/3, 78b/5 [2]
[7]
a. + uḡ kulağı yağın 78b/5
a. + uḡ kuru tersini 78b/3
- at-** : Atmak
a.-ar 3b/8, 3b/10 [2]
téz a.-ar 3b/8
a.-arsa 6a/13
kafa a.-arsa 6a/13
a.-asın 75a/14
[4]
yabāna a.-asın 75a/14
- ‘ataş** : <Far. Aşırı susuzluk veren
bir hastalık.
‘a. 57a/2
- ateş** : <Far. Ateş.
a. 88b/15
a. kenarında 88b/15

- a. + e 63a/6
 a. + e koyasın 63a/6
 a. + le 63a/7 [3]
- atıl-** : Atılmak
 a.-ursa 6a/15
 kıran a.-ursa 6a/15
- avadan** : İyice adamakıllı.
 a. 14b/7
- avadanlıg** : Bir işi yapmak, bir aracı onarmak için kullanılan alet takımı.
 a. + ı 9a/15
- avla-** : Avlamak.
 a.-yalar 73a/12
 afī yılan a.-yalar 73a/12
- ‘avrad** : bk. ‘avrat
 ‘a. + ı 80a/4
- ‘avrat** : <Ar. Kadın.
 ‘a. 17a/15, 61b/4, 69b/9, 71b/8, 77a/4, 78b/3, 78b/5, 79b/7, 79b/12, 80a/11, 80b/1, 81a/15, 81b/13, 82b/9, 82b/15, 87b/1, 87b/11 [17]
 ‘a. şarपालansa 78b/3
 dört ‘a. 71b/8
 hāmīle ‘a. 61b/4
 yüklü ‘a. 17a/15
- ‘a. + a 78b/4, 80b/9, 81b/14, 82a/7 [4]
 ‘a. + a içürseler 82a/7
 ‘a. + lar 22b/13
 ‘a. + larda 12b/1, 15b/11 [2]
 a. + uñ 79a/14, 83a/13, 83b/10, 84a/2, 87b/12 [5]
 [29]
 ‘a. + uñ başında 84a/2
 ‘a. + uñ göbегine 83b/10
 ‘a. + uñ hayzı bağlansa 87b/12
 ‘a. + uñ içinden 79a/14
 ‘a. + uñ südi kesilse 83a/13
- ay** : Ay.
 a. 52a/10, 66a/8, 88a/2, 88a/2, 90a/15 [5]
 altı a. 88a/2, 90a/15 [2]
 bir a. 52a/10
 dört a. 88a/2
 a. + da 27a/9, 51a/5, 51a/7, 51b/1, 52a/2, 86a/8 [6]
 bir a. + da 52a/2, 86a/8 [2]
 üç a. + da 27a/9
 a. + dan 70b/4
 [11]
 altı a. + dan 70b/4

aya : Avuç içi.

a. 18a/9

a. + ıla 18a/2

iki a. + ıla 18a/2

a. + sı 18a/7, 61b/11 [2]

el a. + sı 18a/7, 61b/11 [2]

a. + sına 41b/15, 42a/1 [2]

el a. + sına 42a/1

a. + sını 19b/10

[7]

ayağ : bk. ayak.

a. + a 13b/4, 26a/9, 44a/12,
45b/13 [4]

a. + a başdurmayasın 44a/12

başdan a. + a degin 26a/9

a. + ı 23a/5, 25b/5, 25b/11,
29a/7, 31a/13, 31a/14, 45a/10,
46a/1 [8]

a. + ı dırnakları 25b/5

a. + ı döşekden çıkmaya 46a/1

a. + ı dutmaz olur 31a/13,
31a/14 [2]

a. + ı kısa olur 23a/5

çıkılmış a. + ı 25b/11

a. + ın 8a/6, 24b/12, 25a/9,
82b/2 [4]

iki a. + ın 8a/6, 25a/9 [2]

kişinün a. + ın 82b/2

şag a. + ın 24b/12

a. + ına 17b/5, 26a/1 [2]

anuñ a. + ına 17b/5

kişinün a. + ına 26a/1

a. + ında 79b/11

kişinün a. + ında 79b/11

a. + ını 16b/8, 21b/7, 22b/4,

23a/3, 23a/9, 23b/3, 24a/12,

24b/10, 25a/4, 25b/9, 30a/14,

30b/1, 42b/1, 42b/1, 44a/9,

55b/2 [16]

a. + ını çekeler 23a/9

a. + ını uzadur 23a/3

a. + ını yerine kuduğı 22b/4

anuñ a. + ını 25a/4, 30b/1[2]

çıkılmış a. + ını 24b/10

iki a. + ını 21b/7, 42b/1 [2]

iki a. + ını çeke 23b/3

a. + ınıñ 12b/2, 25b/5, 26a/5,
48b/5 [4]

a. + ınıñ başparmağında
12b/2

a. + ınıñ tarağı 25b/5

a. + ınıñ tarağı çıkıuğın 26a/5

iki a. + ınıñ 48b/5

a. + uñ 16b/7, 17a/14 [2]

a. + uñ ökçesini 16b/7

a. + uñı 21b/9

- a. + uñıla 16b/15
 a. + uñla 21a/8
 [44]
 iki a. + uñla 21a/8
- ayak** : Ayak.
 a. 22b/12, 22b/15, 23a/2,
 44b/1, 44b/2, 44b/3, 58a/6,
 60b/3, 76b/15 [9]
 a. ağrısına 60b/3
 a. öñine 44b/1
 a. şişine 76b/15
 iki a. 58a/6
 a. + da 5a/6, 30b/5, 45b/7,
 60a/15 [4]
 a. + dan 22b/15
 sağ a. + dan 22b/15
 a. + dur 29b/2
 a. + ları 10b/11, 20b/8 [2]
 a. + ların 88b/6
 [18]
 a. + ların bağlayup 88b/6
- ayak** : Kadeh, ayaklı bardak.
 a. 59a/2
 iki a. 59a/2
- ayaz** : Duru, sakın havada çıkan kuru
 soğuk.
 a. + da 84b/5
- ‘ayān** : <Ar. Belli, açık.
- ‘a. 9a/15
 ‘a. ola 9a/15
- ayāric** : <Gr. Bir grup macunun genel
 adı.
 a. + i 52b/2, 54a/1, 70b/8 [3]
 a. + i fayķarā 54a/1, 70b/8[2]
 a. + i luğaziya 52b/2
 a. + le 52b/12
 [4]
- ayğır** : Aygır. Damızlık erkek at.
 a. 13b/1
 a. taşığı 13b/1
- ayı** : Ayı.
 a. 66a/1
 a. yağı 66a/1
- ayırtla-** : Ayıklamak.
 a.-maķ 12b/13, 33a/3, 33a/4[3]
 a.-masını 43b/2
 a.-mayalar 32b/9
 a.-yasın 28b/6, 31b/6, 33a/6,
 33a/6, 33a/14, 36b/2, 37a/12,
 37a/15, 45b/3 [9]
 laţif a.-yasın 33a/14
 pāk a.-yasın 37a/15
 a.-yıncaķ 32a/8
 a.-yup 78a/3
 [16]
- ayırtlan-** : Ayrılmak, tefrik edilmek.

- a.-a 33b/13
 a.-mamış 33b/12
 a.-maz 26b/4
 [3]
 etden a.-maz 26b/4
- ‘aynı** : Aynı.
 ‘a. 38a/9
- ayran** : Ayran.
 a.+ı 84b/2
 yoğurd a.+ı 84b/2
- ayrı** : Ayır
 a. 64b/5
- ayrıl-** : Ayrılmak.
 a.-maya 28b/12
 a.-miş 34b/6, 34b/7, 35a/15,
 38b/14, 39a/14, 39b/2 [6]
 a.-miş kemigi 39b/2
 a.-miş kemik 34b/7
 a.-sa 36b/5
 a.-updur 39b/6
 [9]
- ayru** : bk. ayır.
 a. 4b/7, 10a/6, 10a/6, 16a/12,
 19b/8, 19b/8, 20a/9, 20a/9,
 27b/11, 27b/11, 29a/13, 43b/12,
 43b/13, 64a/14, 69b/13, 69b/13,
 71b/14, 71b/14, 73a/5, 73a/5,
- 75b/13, 75b/13, 84a/11, 84a/11,
 89b/9, 89b/9 [26]
 [26]
 a. durur 29a/13
- ayruk** : Başka, ayrıca, artık.
 a. 30a/13, 45b/1, 75b/8, 78b/2,
 78b/14, 81a/1, 81b/7, 83b/9,
 83b/10, 84a/9 [10]
 [10]
 a. olmaya 30a/13
- ayu** : bk. ayı.
 a. 80a/10
 a. derisinden 80a/10
- ayva** : Ayva
 a. 84a/10, 89a/8 [2]
 a. dānesi 89a/8
 a.+yı 74b/2, 83a/13 [2] [4]
- az** : Az, yetersiz.
 a. 14b/1, 15a/7, 15b/10,
 15b/11, 15b/11, 16b/10, 18a/4,
 19a/8, 19b/5, 31b/3, 37b/3,
 37b/6, 38a/11, 44a/2, 50b/4,
 54a/11, 54a/11, 54b/10, 63a/7,
 75a/4, 80b/12, 86a/4 [22]
 a. belürür 19b/5
 a. nesneden 16b/10
 a. uyuya 80b/12
 a. yeye 54b/10

- sözi a. olur 75a/4
 a. + dur 18a/10
 [23]
- azacuk** : Çok az.
 a. 22a/12
- azı** : Köpek dişlerinden sonra içeriye doğru, alt ve üst çenenin iki yanında beşer tane bulunan ve yiyecekleri öğütmeye yarayan dişlerin ortak adı, azı dişi, öğütücü diş.
 a. 14b/9
 a. dişleri 14b/9
- azrak** : Mavi.
 a. 53b/9, 61b/6, 62a/4, 62b/3, 65b/6 [5]
 muḳl-ı a. 53b/9, 61b/6, 62a/4, 62b/3, 65b/6 [5]
- azu** : bk. azı.
 a. + sını 80a/11
 kedi a. + sını 80a/11
- ‘azal** : bk. ‘azalāt.
 ‘a. 58b/3
 ‘a. + ı 58b/3 [2]
- ‘azalāt** : < Ar. Sinirli etler.
 ‘a. 58a/9, 58a/11 [2]
 [2]

- a‘zā** : < Ar. Vücut parçası, organ.
 a. 60a/5
 cemī^c a. ḥarāretine 60a/5
 a. + da 7a/5, 50a/13 [2]
 a. + dur 58b/11
 a. + nuḡ 27a/7
 sāyir a. + nuḡ şınıḡı 27a/7
 a. + ya 60a/3
 cemī^c a. + ya 60a/3
 a. + yı 52b/9
 [7]
 a. + yı tenāsüli 52b/9
- ‘azīm** : < Ar. Büyük, çok.
 ‘a. 46a/2
 ‘a. + i 87b/5
 [2]
 ‘a. + i muḥāṭaradur 87b/5

Ā

- ‘āciz** : < Ar. Gücü bir işe yetmez olanın durumu, güçsüzlük.
 ‘ā. 2a/1, 25b/8 [2]
 ‘ā. ḳaldum 25b/8
 ‘ā. + dūr 11b/9, 13a/7 [2]
 [4]

- âdem** : <Ar. İnsan, insanoğlu, adam.
 ā. 13a/1, 23a/15, 29b/9, 39a/9,
 61b/9, 75b/3 [6]
 ā. incügi 23a/15
 ā. kulağı çirgi 75b/3
 ā. şehvetini 13a/1
 ā. + den 15a/12, 37b/4 [2]
 ben-i ā. + den 15a/12, 37b/4 [2]
 ā. + e 1b/5, 32b/2, 83a/9 [3]
 ā. + i 1b/3, 3a/5, 3b/1,
 12b/1[4]
 ā. + üñ 1b/14, 34a/7, 58a/10[3]
 [18]
 ā. + üñ beynisin 58a/10
 ā. + üñ kafası 34a/7
 ā. + üñ marazlarını 1b/14
- âdet** : <Ar. Âdet, gelenek.
 ā. + ini 9a/14
 memleketün ā. + ini 9a/14
- ‘âkıbet** : <Ar. Bir iş veya durumun
 sonu, sonuç.
 ‘ā. 20b/4
- ‘âkırkarhâ** : bk. ‘âkırkarhâ.
 ‘ā. 70a/4
- ‘âlem** : <Ar. 1.Evren. 2. Dünya, cihan.
 ‘ā. + de 82b/1
 ‘ā. + üñ 68b/9
 [2]
 halk-ı ‘ā. + üñ gözine 68b/9
- ‘âlim** : <Ar. Bilgin.
 ‘ā. + ler 1b/6
 ‘ā. + ler fahrı 1b/6
- āsân** : <Far. Kolay.
 ā. 2a/9, 5b/3, 16b/10, 22b/14,
 26b/3 [5]
 ā. dërler 26b/3
 ā. ola 2a/9, 5b/3 [2]
 yerine ā. konur 22b/14
 ā. + dur 20a/9, 25a/1 [2]
 [7]
- âsmâni** : <Far. 1- Göğe, güneşe, aya
 mensup 2- Açık mavi.
 ā. 49b/2
 ā. şekli kabarcuğ olursa 49b/2
- ‘âşık** : <Ar. Âşık.
 ‘ā. 82a/11, 82a/13 [2]
 ‘ā. ola 82a/13
 ‘ā. olsa 82a/11
 ‘ā. + ı 77b/2
 [3]
 ‘ā. + ı şūrīdesi 77b/2
- āvâz** : <Far. Yüksek ses, nara.
 ā. + ı 10a/12, 86a/13 [2]
 [2]
 ā. + ı açup 86a/13

B

ba'd : <Ar “min ba'd” Bundan böyle, bundan sonra.

b. 28b/14
min b. 4b/3, 28b/14 [2]

ba'de : <Ar. Sonra, bundan sonra.

b. 2a/5, 2a/6, 4b/3, 7a/9, 7b/1,
8a/7, 8a/8, 29a/3, 50a/12,
50a/14, 50a/15, 52b/2, 75a/14,
78a/4, 78a/5, 78a/7, 88a/12,
88b/3 [18]
[18]

bağ : Bir şeyi başka bir şeye veya birçok şeyi topluca birbirine tutturmak için kullanılan ip, sicim, şerit, tel vb. düğümlenebilir nesne.

b. +ı 22b/10
uyluğun b. +ı 22b/10
b. +ını 28b/8
[2]

bağ : <Far. 1. Üzüm kütüklerinin dikili bulunduğu toprak parçası. 2. Meyve bahçesi.

b. + lar 83b/7
b. + lar budandığı vakt 83b/7

bağa : 1. Kaplumbağa, kaplumbağa kabuğu.

b. 13b/1
b. kabuğu küli 13b/1

bağarsuğ : bk. bağarsuğ.

b. +ı 8a/2, 8b/9, 10b/5, 19a/5,
62a/10 [5]
yèr b. +ı 19a/5, 62a/10 [2]

b. + ın 60b/13
[6]
yèr b. + ın 60b/13

bağarsuğ : Bağırsak.

b. 4b/2, 7b/14, 7b/15, 8a/4,
8a/6, 8b/4, 58a/12 [7]
b. çıkısa 7b/14
b. dèşügi 4b/2
b. + da 9b/15
b. + lar 2b/9
b. + lar marazların 2b/9
b. + ların 73b/1
[10]
b. + ların çıkaralar 73b/1

bağla- : Bağlamak.

b.-dum 9a/4, 17b/4, 17b/9 [3]
b.-mağa 29b/10, 33a/11, 37a/10
[3]
b.-mağ 5b/9
b.-mağdan 28a/3

- b.-mağdur 15b/1
berk b.-mağdur 15b/1
- b.-ması 27a/6, 33a/10,
33a/13[3]
anuñ b.-ması 33a/13
- b.-masın 27b/1
sicimle b.-masın 27b/1
- b.-masını 26b/9
‘acāyib b.-masını 26b/9
- b.-rsan 29b/9
b.-ya 26b/8, 76a/1 [2]
berk b.-ya 76a/1
- b.-yalar 6a/3, 6b/2, 7a/14, 7b/1,
7b/8, 60b/15, 75b/5, 78b/14 [8]
berk b.-yalar 6a/3, 7a/14,
7b/8, 60b/15 [4]
muħkem b.-yalar 7b/1, 75b/5
[2]
- b.-yasın 8b/14, 16b/4, 19a/1,
21b/1, 21b/7, 21b/7, 21b/10,
21b/11, 21b/14, 23a/9, 23a/12,
23a/13, 24a/13, 24a/14, 25b/9,
25b/11, 26a/1, 27b/11, 27b/11,
28b/2, 30a/15, 32a/14, 39a/3,
40a/13, 41b/13, 85a/7 [26]
berk b.-yasın 23a/12, 40a/13
[2]
- kuşagla b.-yasın 24a/13,
25b/11 [2]
muħkem b.-yasın 23a/13,
25b/9, 39a/3 [3]
pāk b.-yasın 32a/14
şarığa b.-yasın 24a/14
b.-yup 7b/4, 24a/14, 26a/2,
88b/7 [4]
[55]
b.-yup dursun 24a/14
ayağların b.-yup 88b/7
muħkem b.-yup 7b/4
- bağlan-:** Bağlanmak.
b.-sa 87b/12
‘avratuñ hayzı b.-sa 87b/12
- bağlı :** Bağlı.
b. 17b/3
b. + dur 15a/9, 15a/10 [2]
[3]
- bağlu :** Bağlı.
b. + dur 22b/10
- bağr :** 1. Ciğer. 2. Ciğer, bağırsak vb.
vücut boşluklarında bulunan
organların ortak adı.
b. 58a/4
b. + a 60a/4
b. + ı 58a/11
b. + muñ 22a/13

[4]

b. + inuḡ arasında 22a/13

bahak : Abraşlık hastalığı.

b. 77b/8

b. olan 77b/8

b. + ı 77b/5

[2]

b. 79b/14, 79b/14 [2]

[2]

b. ola 79b/14

b. olmayan kişiye 79b/14

bahār : <Far. İlbahar.

b. 4a/13

b. ʿilācı 4a/13

baḡş : Bölüm.

b. 88b/5

dört b. 88b/5

b. + ina 38a/4, 38a/5 [2]

b. + mı 88b/5

[4]

üç b. + mı 88b/5

baḡşāyış : <Far. Baḡşlayış, ihsan.

b. 1b/5

baḡ- : Bakmak.

b.-a 12b/11

b.-amaya 10a/9, 10b/8 [2]

b.-asın 34b/1

[4]

bakır : Atom numarası 29, yoğunluğu 8,95 olan, 1084 °C'ye doğru eriyen, doğada serbest veya birleşik olarak bulunan, ısı ve elektriği iyi ileten, kolay dövülür ve işlenir olduğundan eski çağlardan beri türlü işlerde kullanılan, kızıl renkli element.

b. 12a/4

b. pāresin 12a/4

b. + dandur 9b/4

[2]

bakla : <Ar. Baklagillerden, yurdumuzun her yerinde yetiştirilen, yeşil kabuklu ve taneli bir bitki.

b. 48a/13, 59b/6, 62b/13 [3]

b. dānesi 48a/13

b. unı 62b/13

bal : 1. Bal arılarının bitki ve çiçeklerden topladıkları bal özünden yapıp kovanlarındaki petek gözlerine doldurdukları, rengi beyazdan esmere kadar değişen tatlı, koyu, sıvı madde. 2. Meyvelerin dışına sızan tatlısı. 3. Ağaçların kabuğundan sızarak pıhtılaştıran besli suyu.

b. 6b/14, 7b/7, 7b/11, 14a/5, 14a/5, 14b/11, 19b/12, 42a/3, 50b/1, 53a/2, 61a/10, 61b/1, 61b/7, 62a/2, 62b/2, 63b/10, 63b/14, 64a/1, 64b/2, 64b/6, 64b/15, 65a/6, 65a/9, 65b/14, 66a/3, 87a/4, 88b/2, 88b/3, 88b/13, 89a/9 [30]

b. mūmı 14a/5, 14b/11, 19b/12, 61a/10, 61b/1, 61b/7, 62a/2, 62b/2, 63b/10, 63b/14, 64a/1, 64b/2, 64b/15, 65a/6, 65a/9, 66a/3, 88b/2, 88b/13 [18]

b. mūmın 88b/3

b. mūmından 42a/3

b. mūmını 64b/6

b. mūmıyla 14a/5

b. şerbetin 6b/14, 7b/11, 53a/2 [3]

b. şerbetiyle 87a/4

pelincağ b. 89a/9

b. + a 88a/12

b. + dur 4a/6

b. + ı 79a/8

b. + ıla 70a/5, 75a/5, 76b/2, 77a/10, 77a/13, 83a/13, 83b/6 [7]

şafī b. + ıla 76b/2

b. + ıyla 68b/15, 69a/8 [2]

emlec b. + ıyla 69a/8

gül b. + ıyla 68b/15

b. + la 56a/10, 69b/7, 69b/13, 70b/12, 70b/15, 71b/14, 72a/4, 72a/11, 72b/1, 90a/14, 90b/15 [11]

[53]

balçık : İçinde çeşitli organik maddeler bulunan, genellikle killi, koyu, yapışkan çamur, mil.

b. 21b/5, 25a/5, 30a/7, 62a/10 [4]

b. hürmā 21b/5, 25a/5, 30a/7, 62a/10 [4]

balgām: <Gr. Eski tıp anlayışına göre bünyeyi meydana getiren dört ana öğeden biri. Eski tıba göre bünye kan, safra, kara safra(sevda) ve balgām olmak üzere dört ana öğeden oluşur. Bu öğelerin birbirine oranları mizaç özelliğini ortaya çıkarır. Dengenin bozulması durumunda çeşitli hastalıklar ortaya çıkar. (Önler, 1999:48)

b. 3a/13, 3a/13, 3b/10, 51b/2, 89b/1 [5]

- b. g̃ālib olmak 3b/10
 b. olur nesnelerden 51b/2
 bāb-ı ma'cūn-ı b. 89b/1
 b. + a 84b/1, 86b/2 [2]
 b. + dan 3a/7, 11a/1, 51a/15,
 58a/13, 61a/11, 62b/12, 75a/3
 [7]
 b. + dan olsa 51a/15
 g̃ālīz b. + dan 11a/1
 b. + dandur 11a/8, 11a/9,
 11a/12 [3]
 b. + ı 86a/13
 b. + ı giderür 86a/13
 b. + ıla 10b/15, 12a/7 [2]
 b. + ları 61a/12
 [21]
- balgāmī:** < Ar. Balgamla ilgili.
 b. 8a/11, 27a/10, 87a/10,
 88a/6 [4]
 [4]
 b. ısıtma 87a/10
 b. mizāc 88a/6
 b. ṭabī'at 27a/10
- balgamiyye :** bk. balgāmī.
 b. + yi 73b/8
- balık :** Omurgalılarından, suda yaşayan,
 solungaçla nefes alan ve
 yumurtadan üreyen hayvanların
 genel adı.
 b. 9b/5, 89b/15 [2]
 b. oltasına 9b/5
 b. yemededen 89b/15
 b. + dan 53b/2, 74b/1 [2]
 [4]
- balta :** Ağacı kesme, yarma, yontma
 vb. işlerde kullanılan ağaç saplı,
 demir araç.
 b. 17a/9
 b. sapı 17a/9
- bañ :** “bana” ben.
 b. + a 47b/6
- baraş :** < Ar. Abraşlık, tedavisi
 mümkün olmayan bir hastalık.
 b. 83b/13
 b. olsa 83b/13
- barmağ :** bk. barmaç.
 b. + a 42a/1
 baş b. + a 42a/1
 b. + ı 14b/4, 25b/6, 41b/14[3]
 baş b. + ı 25b/6
 baş b. + ı şınsa 41b/14
 iki baş b. + ı 14b/4
 b. + ıla 8b/10, 9b/12, 16b/11,
 38b/2, 39b/9, 44a/7 [6]
 b. + ıla bulursun 38b/2

orta b. + ıla 16b/11
 b. + ın 19b/8, 20a/4 [2]
 b. + ına 41b/9
 b. + ına zarf ola 41b/9
 b. + ında 48a/10
 b. + ını 41b/7
 şınık b. + ını 41b/7
 b. + ınıla 12a/9
 b. + ınıu 77b/13, 77b/14 [2]
 baş b. + ınıu 77b/13, 77b/14 [2]
 b. + la 36a/11
 ikişer b. + la 36a/11
 b. + un 20a/1
 b. + u 53a/8
 b. + u gömülür 53a/8
 b. + u 22b/6, 22b/7 [2]
 orta b. + u 22b/6
 b. + u la 16a/3, 20b/13,
 53a/8[3] [26]

barmaq: Parmak.

b. 4a/6, 9b/10, 19b/13, 19b/14,
 20a/4, 20a/4, 20a/5, 29b/13,
 29b/13, 41b/2, 41b/3, 41b/4,
 42a/2, 60a/9, 60a/11, 73a/15
 [16]

b. çıktığı 19b/14
 b. çıktığın 19b/13, 20a/4[2]
 b. şinsa 41b/4

b. şınığı 41b/3
 b. şınığın 41b/2
 b. şınığını 42a/2
 baş b. 60a/9
 dört b. 29b/13, 73a/15 [2]
 küçük b. 60a/11
 üç b. 29b/13
 b. + dan 27b/12
 b. + ları 16a/7, 18b/12, 40b/12,
 48b/6, 58a/6 [5]
 baş b. + ları 48b/6
 iki el b. + ları 58a/6
 b. + ların 18b/13
 b. + larına 18b/11
 b. + larını 16a/11, 18b/7 [2]
 b. + larıyla 58a/7
 [27]

basamağ : Basamak.

b. + a 17b/5
 b. + ına 17b/3 [2]
 merdīvanu ̄ bēşinci b. + ına
 17b/3

basturma : Kurutulmuş tuzlu et,
 pastırma.

b. + dan 53b/2

baş- : Basmak.

b. + a 30a/13, 30a/13 [2]
 b.-alar 8a/5, 30b/2 [2]

b.-ar 23a/4, 70a/8, 70b/10,
78b/1 [4]

ağır b.-ar olsa 78b/1

buḥārī b.-ar 70b/10

ökçesi üstine b.-ar 23a/4

b.-asın 21a/7, 21a/9, 23a/10,
23b/7, 23b/8 [5]

dizünle b.-asın 23b/8

eliünle b.-asın 23b/7

muḥkem b.-asın 21a/7, 21a/9

[2]

b.-maḳdur 17b/14

b.-maya 78b/2

ağır b.-maya 78b/2

b.-mayasın 36a/8

b.-şan 53a/8

b.-up 45b/13 [18]

başalu'l-fār : < Ar. Sıçan soğan.

b. 76a/4

başdur- : Bastırmak.

b.-maḳdan 36a/9

b.-mayasın 44a/12 [2]

ayağa b.-mayasın 44a/12

baş : İnsan ve hayvanlarda beyin,
göz, kulak, burun, ağız vb.
organları kapsayan, vücudun üst
veya önünde bulunan bölüm, kafa,
ser.

b. 2b/6, 7b/9, 14b/4, 25b/6,
30b/10, 41b/13, 42a/1, 48b/5,
58b/1, 59a/3, 59a/4, 59a/6,
59a/12, 59b/5, 59b/10, 59b/14,
59b/15, 60a/9, 66a/14, 70b/8,
76b/3, 77b/12, 77b/14, 85b/8,
86b/7, 89b/4, 90b/3 [27]

b. ağrısı 85b/8

b. ağrısın 2b/6, 59a/4,
59a/12, 59b/15, 66a/14 [5]

b. ağrısına 76b/3

b. ağrısını 90b/3

b. barmağa 42a/1

b. barmağı 25b/6

b. barmağı şınsa 41b/13

b. barmağınuḡ 77b/12,
77b/14 [2]

b. barmaḳ 60a/9

b. barmaḳları 48b/5

b. çegzinmesini 59a/6, 86b/7

[2]

b. çegzinse 89b/4

b. şınuḡın 30b/10

b. tamarı 59a/3, 59b/14 [2]

b. tamarından 7b/9

b. u perd olsa 59b/5

b. u perte 59b/10

iki b. barmağı 14b/4

b. + a 11a/3, 14a/15, 15b/14,
16a/11, 20b/10, 55a/3, 75b/8,
83a/15 [8]
b. + a çıkar 11a/3
b. + a süreler 55a/3
nezlelü b. + a 83a/15
b. + da 6a/12, 7a/2, 7a/3,
7a/10, 30b/11, 59a/10, 59b/13,
69a/11, 70a/6 [9]
b. + da olan zahmetleri
69a/11
b. + dan 8a/11, 8a/12, 11a/2,
13b/4, 26a/9 [5]
b. + dan ayağa degin 26a/9
b. + ı 7b/9, 7b/12, 14a/1,
15b/7, 22a/15, 40a/12, 42a/8,
42a/13, 42b/10, 42b/11, 58a/4,
60a/13, 73a/14, 77a/6, 78b/2,
79a/10, 82a/2, 83b/4 [18]
b. + ı ağrısı 77a/6
b. + ı altına 22a/15
b. + ı altına koysa 78b/2
kemiklerün b. + ı 42b/11
kişinüñ b. + ı ağrısı 83b/4
omuzı b. + ı 15b/7
omuzuñ b. + ı 40a/12
uyur kişinüñ b. + ı altında
79a/10

yan b. + ı 42a/8, 42a/13,
42b/10, 58a/4 [4]
yan b. + ı ağrısına 60a/13
b. + için 65a/4
merhem-i kel b. + için 65a/4
b. + ın 76b/11, 77a/9 [2]
b. + ın süreler 76b/11
b. + ın yuya 77a/9
b. + ına 8a/5, 13b/7, 13b/7,
13b/11, 13b/13, 33a/15, 33b/1,
43a/5, 55a/1, 77a/8, 78b/12,
80a/7, 83b/1 [13]
b. + ına süreler 55a/1
b. + ına ve şakalına sürse
80a/7
anuñ b. + ına 13b/13
dīvāne olmuş kimesnenüñ
b. + ına 78b/12
kişinüñ b. + ına 13b/7
onuñ b. + ına 13b/11
yan b. + ına 43a/5
b. + ında 17a/14, 49b/12, 79a/6,
82a/2, 84a/2, 90b/4 [6]
‘avratuñ b. + ında 84a/2
kişinüñ b. + ında 82a/2
kişinüñ omuzı b. + ında
17a/14
şu şığırınuñ b. + ında 79a/6

yan b. + ında 90b/4

b. + ındağı 42a/7

yan b. + ındağı 42a/7

b. + ını 7b/11, 12a/8, 13b/12,
13b/13, 13b/15, 14b/4, 15a/2,
16a/10, 17a/5, 22a/15, 24a/6,
35b/6, 36b/13, 76a/1, 81b/3
[15]

b. + ını duta 36b/13

b. + ını örte 76a/1

b. + ını örtesin 24a/6

anın b. + ını 13b/12, 14b/4,
22a/15 [3]

omuzı b. + ını 16a/10

yarasa b. + ını 81b/3

b. + ıyla 73a/14

yılanların b. + ıyla kuyruğun
73a/14

b. + larını 12a/3

b. + um 47b/11

b. + uñ 58a/2

b. + uñ kafası 58a/2

b. + uñı 13b/11

[110]

senüñ kendi b. + uñı 13b/11

başar- : Başarmak.

b.-amazsan 39b/9

başka : Başka.

b. 15b/3

başla- : Başlamak.

b.-r 11a/15

b.-ya 48b/8 [2]

başparmağ : El ve ayakta bulunan en kalın parmak, badem parmak.

b. + ında 12b/3

ayağının b. + ında 12b/3

başperd : bk. başpert.

b. 59a/10, 59b/1 [2]

b. olduğın 59a/10

b. olsa 59b/1

başpert : Yara, bere.

b. 59b/8

b. olsa 59b/8

bat- : Batmak.

b.-acağ 78a/5

b.-acağ vaktde 78a/5

batur- : Batırmak.

b.-asın 34b/10, 38b/8 [2]

bayat : Taze olmayan, eski.

b. 14a/13, 14a/14, 14b/14,
19a/12 [4]

[4]

b. çıkıkuğ 19a/12

b. kalınca 14a/13

b. ola 14b/14

b. olıcağ 14a/14

baykuş: Baykuş. Başında, kulak yerinde iki sorgucu bulunan, yırtıcı gece kuşlarının genel adı.

b. 81a/6, 81a/8 [2]

[2]

b. kımı 81a/8

b. ödünü 81a/6

ba'zı : <Ar. Bazı.

b. 9a/10, 9a/10, 9b/6, 15a/13, 15b/3, 15b/3, 15b/7, 15b/10, 15b/14, 16a/5, 19b/14, 20a/5, 21a/1, 22a/4, 22b/12, 22b/12, 26a/11, 26b/2, 26b/13, 28a/3, 28b/1, 28b/13, 29a/14, 30b/11, 31a/15, 31b/1, 31b/1, 31b/3, 31b/3, 31b/4, 32b/12, 33b/3, 34a/7, 35b/13, 38a/7, 38a/15, 40b/5, 40b/6, 41a/14, 42a/9, 42a/9, 42a/10, 42a/11, 44b/12, 62b/11, 78a/3, 86a/6, 86a/7, 87b/2 [49]

b. kez 31b/3, 31b/4 [2]

b. şınıklarda 26b/13

b. üstāzlar 15b/14, 21a/1, 26a/11 [3]

b. vakt 15b/3, 15b/3, 15b/7, 19b/14, 20a/5, 22b/12, 22b/12,

30b/11, 31b/1, 31b/1, 31b/3, 42a/9, 42a/9, 42a/11, 44b/12 [15]

b. vaktde 28b/1

b. + lar 58a/8

b. + laruñ 50a/10

b. + laruñ kemügi 50a/10

b. + sı 9b/4, 9b/5, 9b/5, 9b/5,

9b/7, 9b/7, 20a/2, 26a/9,

26a/10, 26b/1, 26b/6, 29a/5,

30b/5, 32b/10, 35b/12, 86a/7,

86a/8, 86a/8 [18]

b. + sına 8b/7, 9a/11, 9a/11[3]

b. + sında 8b/5, 28a/3 [2]

b. + sınıuñ 26b/11, 29a/7, 29a/8,

30b/11, 34a/7, 34a/8, 46b/3 [7]

[81]

b. + sınıuñ kemigin 46b/3

b. + sınıuñ yarası 29a/7, 29a/8

[2]

bāb : <Ar. Bölüm, kısım.

b. 2a/14, 2a/15, 2a/15, 2b/1,

2b/2, 2b/2, 2b/3, 2b/3, 2b/4,

2b/5, 2b/5, 2b/6, 2b/7, 2b/7,

2b/8, 2b/9, 2b/9, 2b/10, 2b/11,

2b/11, 2b/12, 2b/13, 2b/13,

2b/14, 2b/15, 2b/15, 3a/1, 3a/2,

3a/2, 3a/3, 4b/4, 8a/9, 8a/15,

9a/12, 10b/13, 13a/5, 13b/3,

26a/8, 46a/5, 47a/13, 51a/14,
 51b/12, 52b/9, 53a/3, 54b/12,
 58a/1, 58b/5, 61a/1, 63b/3,
 65b/14, 67b/4, 68b/4, 74b/9
 [53]
 altıncı b. 2b/2, 10b/13 [2]
 beşinci b. 2b/2
 beşinç b. 9a/12
 dördüncü b. 8a/15
 dördünç b. 2b/1
 ikinci b. 2a/15, 4b/4 [2]
 on altıncı b. 2b/9
 on beşinci b. 2b/8
 on birinci b. 2b/5, 47a/13[2]
 on dördüncü b. 2b/7
 onıncı b. 46a/5
 onıncı b. 2b/5
 on ikinci b. 2b/6
 on sekizinci b. 2b/10
 on toktuzuncı b. 2b/11,
 51a/14 [2]
 on üçüncü b. 2b/7
 on yedinci b. 2b/9
 otuz b. 2a/14
 otuzuncı b. 3a/3, 68b/4 [2]
 sekizinci b. 2b/3, 13b/3 [2]
 toktuzuncı b. 2b/4, 26a/8 [2]
 üçüncü b. 2a/15

üçüncü b. 8a/9
 yedinci b. 2b/3, 13a/5 [2]
 yigirmi altıncı b. 2b/15,
 61a/1 [2]
 yigirmi beşinci b. 2b/15,
 58b/5 [2]
 yigirmi birinci b. 2b/12,
 52b/9 [2]
 yigirmi doktuzuncı b. 67b/4
 yigirmi dördüncü b. 2b/14,
 58a/1 [2]
 yigirmi ikinci b. 2b/13, 53a/3
 [2]
 yigirminci b. 2b/11, 51b/12
 [2]
 yigirmi sekizinci b. 3a/2,
 65b/14 [2]
 yigirmi üçüncü b. 2b/13,
 54b/12 [2]
 yigirmi yedinci b. 3a/1,
 63b/3 [2]
 b. + da 43a/1
 b. + ı 2a/14, 3a/4, 20b/12,
 88b/7, 88b/10, 88b/12, 89a/5,
 89a/7, 89a/10, 89a/11, 89a/13,
 89b/1 [12]
 [66]
 b. + ı ağız şerbeti 89a/13

- b. +1 evvel 2a/14, 3a/4 [2]
 b. +1 firenk uyuzı 88b/7
 b. +1 ma^ccün-ı balgam 89b/1
 b. +1 nev^c-i diğeri 88b/12,
 89a/5, 89a/7, 89a/10, 89a/11 [5]
 b. +1 şıfat-ı muğlāb 88b/10
- bābūne** : bk. bābūnec
 b. 76b/12
- bābūnec** : <Far. Papatya.
 b. 54a/6, 56b/8, 63a/15 [3]
- bādām** : bk. bādām
 b. 61b/7, 72a/2, 87a/7, 89a/6,
 89a/6 [5]
 [5]
 b. yağı 61b/7, 72a/2 [2]
 b. yağıyla 87a/7
 acı b. 89a/6
 tatlı b. 89a/6
- bādām** : <Far. Badem.
 b. 70a/12, 70a/12, 70a/14,
 70b/7, 71a/2, 77a/3 [6]
 [6]
 b. yağıyla 70a/14
 acı b. 70a/12, 70b/7 [2]
 acı b. yağıyla 77a/3
- bāh** : <Ar. Cinsel güç, istek.
 b. +ye 86b/4, 87b/3 [2]
 [2]
- kuvvet-i b. +ye 86b/4, 87b/3
 [2]
- bākī** : <Ar. 1. Sürekli.2. Bir şeyden
 artan miktar.3. Öteki.
 b. 4a/2, 64a/2, 89a/3 [3]
 b. edviyyeleri 64a/2
 b. kalursa 89a/3
 b. üstādları 4a/2
 b. +sin 29a/4
 [4]
- bān** : Ban otu.
 b. 66a/12
 b. tohumı 66a/12
- bārid** : <Ar. Soğuk
 b. 47a/12
 b. ta^cāmlar 47a/12
- bārs** : Fars.
 b. 54b/7, 74a/5 [2]
 ‘amber-i b. 74a/5
 ‘amber-i b. 54b/7
- bāselīk** : <Gr. Şahdamar.
 b. 50a/14, 60a/4, 60a/6 [3]
 b. tamarı altında 60a/6
 b. +den 51b/5, 51b/14,
 56b/13 [3] [6]
- bāselīkūn** : bk. bāselīk.
 b. 7a/8, 50a/7, 50a/10, 50b/3,
 60b/11, 63b/4 [6]

[6]

melhem-i b. 63b/4

merhem-i b. 7a/8, 50a/7,

50a/10, 50b/3, 60b/11 [5]

bāzū : <Far. Kolun omuz ile dirsek arasındaki kısmı. Pazı.

b. 58a/5

iki b. 58a/5

beğāyet : <Ar. Pek çok, aşırı, pek ziyade.

b. 50b/13, 67a/12, 78b/1,

80a/15, 84a/14 [5]

[5]

becid : İyice, sağlam bir şekilde.

b. 14a/13, 14b/2, 18b/2, 23a/7,

35b/1, 50a/10 [6]

[6]

b. dutasın 18b/2, 23a/7,

35b/1 [3]

beden : <Ar. 1. Canlı varlıkların maddi bölümü, vücut. 2. Vücudun, baş, kol ve bacak dışında kalan bölümü, gövde.

b. 58b/10, 86b/3 [2]

b. sustluğına 86b/3

tenkiye-i b. 58b/10

b.+de 5a/14, 54b/15, 86a/14[3]

b.+e 11a/3, 11a/9, 54b/13[3]

b.+e erişür 54b/13

b.+i 3b/7, 3b/9, 3b/11, 3b/12,

58b/11, 86a/11, 88a/7 [7]

b.+ine 3b/14, 89a/5 [2]

[17]

b.+ine sürüneler 89a/5

şahşuñ b.+ine 3b/14

bedzeri: بدزری “badzer” bir çeşit bal.

b. 56a/12

sirkencübīn-i b. 56a/12

behmen : <Ar. Kuduzotu, kırmızı türüne kızıl behmen, beyaz türüne ak behmen adı verilir.

b. 69a/5, 69a/5, 69b/1, 69b/1,

70a/11, 70a/11 [6]

ak b. 69a/5, 69b/1, 70a/11[3]

kızıl b. 69a/5, 69b/1, 70a/11

[3]

b.+i 62b/2, 66a/2, 68b/12,

68b/12, 71b/12, 72a/6 [6]

[12]

b.+i ebyaz 68b/12, 72a/6[2]

b.+i hindī 62b/2, 66a/2 [2]

b.+i surḥ 68b/12, 71b/12[2]

bekmez : Pekmez. Genellikle üzüm, dut vb. meyvelerin kaynatılarak koyulaştırılmış biçimi.

b.+le 76b/13

- bektaş** : Akran, eş.
 b. 67a/13
 hâcı b. tuzı “ milh-i enderānī”
 67a/13
- belā** : <Ar. İçinden çıkılması güç,
 sakıncalı durum.
 b. + dur 43b/14
 b. + yla 20b/11
 [2]
 b. + yla konur 20b/11
- belesān**: <Ar. Pelesenk ağacı ve bundan
 elde edilen yağ.
 b. 53a/11, 56a/8, 70b/11,
 72a/7, 73a/11 [5]
 [5]
 b. yağı 73a/11
 hābb-ı b. 72a/7
 ‘ūd-ı b. 53a/11, 56a/8, 70b/11
 [3]
- belīle** : <Far. Belile otu.
 b. 52a/11, 54b/3, 55b/14 [3]
- belīlec** : bk. belīle.
 b. 70a/15
- belki** : < Ar. “bel” + Far. “ki” Belki.
 b. 20a/15
- bellūṭ** : < Ar. Meşe ağacı.
 b. 5b/13, 5b/14, 50b/1, 72a/8,
 72a/11, 72a/13, 72a/15, 90b/11
 [8]
 b. küli 50b/1
 b. unı 72a/11, 90b/11 [2]
 ma‘cūn-ı b. 72a/8, 72a/13[2]
 b. + ı 84b/4
 [9]
- belür-** : Belirmek.
 b.-dügi 11a/12, 11a/14 [2]
 b.-e 11b/7, 33b/5 [2]
 b.-se 39a/2
 b.-ür 11a/14, 19b/5 [2]
 [7]
 az b.-ür 19b/5
- belürsiz** : Belirsiz.
 b. 12a/8
- ben** : Teklik birinci kişiyi gösteren
 söz.
 b. 2a/6, 9a/3, 10a/2, 13a/2,
 17b/2, 17b/5, 17b/6, 17b/9,
 19a/9, 19a/9, 21a/1, 22b/2,
 27a/15, 27b/4, 28a/13, 31a/2,
 39a/12, 46a/15 [18]
 b. + i 15a/12, 37b/4 [2]
 b. + i ādemden 15a/12, 37b/4
 [2]
 b. + üm 47b/7, 47b/11 [2]

- b. + ümle 19a/11 [23]
- benc** : < Ar. Bengili otu, kırmızı tatula.
b. 62b/13, 69b/5, 69b/11, 70a/2, 85a/13, 90a/13 [6]
[6]
bezr-i b. “bengilik otu tohumu”
62b/13, 69b/5, 69b/11, 70a/2, 85a/13, 90a/13 [6]
- benefşe** : < Far. Menekşe.
b. 7b/12, 51a/11, 54b/2, 55a/11, 56b/1, 56b/14, 57a/5, 57a/8, 57a/12, 57b/5, 61b/6, 66a/9, 71a/8, 73b/5, 73b/11, 74a/5, 74b/14, 81a/2, 88b/10, 90a/5 [20]
[20]
b. köki 61b/6, 90a/5 [2]
b. sücisi 66a/9
b. şarābın 57b/5
b. şarābıyla 57a/5
b. yağıyla 81a/2
kuru b. 88b/10
şarāb-ı b. 54b/2, 56b/14, 57a/12 [3]
- benevş** : bk. benefşe.
b. 63a/12
b. şakızı 63a/12
- benz** : Beniz, çehre.
b. + i 3b/7, 3b/11, 10b/6, 27a/12, 74b/11 [5]
[5]
b. + i aķ 3b/11
b. + i kızıl olur 74b/11
kişinüñ b. + i 27a/12
- benze-** : Benzemek.
b.-mez 9b/2
b.-r 8b/7, 9b/5, 26a/14, 52a/15, 53a/7 [5]
[6]
- benzet-** : Benzetmek.
b.-diler 3a/12, 3a/13, 3a/14 [3]
b.-meye 9b/1
[4]
- berāber** : < Far. Birlikte, bir arada.
b. 13b/11, 14b/10, 16b/9, 17a/4, 17a/9, 19b/8, 21b/1, 22b/7, 24b/8, 25a/9, 35a/10, 35a/13, 42b/1, 62b/9, 76a/14, 76b/13, 88a/15, 89a/9, 89a/15 [19]
[19]
b. çekesin 16b/9
b. edesin 62b/9
b. ola 13b/11
b. + ine 23b/2
[20]

bere : 1. Bir yere çarpma, incitme veya vurma sonucu vücudun herhangi bir yerinde oluşan çürük.
2. Herhangi bir şeyde görülen ezik, çizik.

b. 39a/10, 42b/5, 46b/2 [3]

b. yer 42b/5

berelen- : Bereli duruma gelmek

b.-e 39a/7

berancāsef: <Gr. Ayvadana bitkisi, kovan çiçeği.

b. 54a/6

beri : Konuşanın önündeki iki uzaklıktan kendisine daha yakın olanı.

b. 45b/15

berk : 1. Sert, katı. 2. Sağlam.

b. 6a/3, 7a/13, 7b/8, 15b/1, 17a/6, 18a/10, 18b/10, 18b/14, 23a/1, 23a/12, 23b/13, 27b/11, 28a/10, 30a/5, 34a/12, 37b/3, 40a/1, 40a/13, 40b/1, 40b/3, 43b/6, 43b/10, 49a/7, 60b/14, 66b/5, 76a/1, 76a/3 [27]

b. bağlamakdur 15b/1

b. bağlaya 76a/1

b. bağlayalar 6a/3, 7a/13, 7b/8, 60b/14 [4]

b. bağlayasın 23a/12, 40a/13

[2]

b. durur 18a/10

b. duta 18b/10, 18b/14 [2]

b. dutasın 17a/6

b. dutup 40b/1

b. eder 66b/5

b. kaynar 30a/5

b. ola 27b/11, 40a/1 [2]

b. olur 23a/1, 34a/12 [2]

b. olursa 49a/7

b. şarasın 40b/3

b. şarmağdandır 43b/10

b. yakı vurasın 23b/13

b. yuyalar 76a/3

katı b. şaracak 28a/10

b. + ce 28b/2

b. + dür 35b/12, 41a/12 [2]

[30]

berkid-: Perkitmek. İyice gererek, sıkıştırarak, vurarak sağlamlaştırmak.

b.-eler 73b/4

b.-esin 24b/9

[2]

muhkem b.-esin 24b/9

berri : <Ar. Yabani.

b. 72b/8

- tüm b. 72b/8
- berşa'îşâ** : < Ar. Bir tür macun.
 b. + y1 90a/9
 terkîb-i b. + y1 kebîr 90a/9
- berü** : Beri.
 b. 12b/6
- besbāse**: < Ar. Küçük Hindistan cevizi.
 b. 68b/11, 69a/15, 70a/12,
 71a/4, 71a/12, 71b/3, 85a/15 [7]
 b. toħmı 71a/4
- besbāyeş** : bk. besfāyic.
 b. 70b/14
- besfāyic** : < Ar. Bespaye, kaya eğreltisi.
 b. 56a/1
 b. + i 74a/2
 [2]
 b. + i aħzar 74a/2
- beter** : Daha kötü, çok kötü.
 b. 31a/15, 40b/7 [2]
 [2]
- bevāsîr**: < Ar. Basur.
 b. 2b/12, 51b/13, 52a/3, 60a/7
 [4]
 b. marazların 2b/12
 b. rencine 60a/7
 b. + i 51b/12
 [5]
- bevāsîr**: bk. bevāsîr .
- b. 52a/14, 68a/2, 78b/6, 90b/7,
 90b/7 [5]
 b. olsa 52a/14, 78b/6 [2]
 dem b. 90b/7
 riħ b. 90b/7
 b. + e 65b/3, 90b/6 [2]
 b. + i 77a/10
 [8]
 b. + i olsa 77a/10
- bevl** : < Ar. idrar
 b. 3b/8, 3b/9, 60a/8 [3]
 b. rengi 3b/9
 b. yolından 60a/8
 b. + i 3b/13, 86b/6 [2]
 b. + i sürer 86b/6
 b. + inden 84b/9
 b. + inüñ 3b/12
 [7]
 b. + inüñ rengi 3b/12
- bevvāld-** : İdrarını çok yaptırtmak.
 b.-esin 42b/2
- beyān** : < Ar. Açıklama, izah.
 b. 2a/9, 2a/14, 2a/15, 2b/1,
 2b/1, 2b/2, 2b/3, 3b/15, 4b/4,
 5a/11, 7a/2, 8a/10, 8b/1, 8b/8,
 9a/7, 9a/13, 10a/6, 10a/11,
 10b/1, 10b/6, 10b/10, 10b/14,
 11a/11, 12b/5, 13a/5, 13b/4,

13b/5, 14a/6, 15a/7, 15b/2,
 16a/4, 16a/14, 17b/12, 18a/3,
 18a/13, 18b/1, 18b/1, 19a/13,
 19b/3, 19b/13, 20a/3, 20a/10,
 20b/13, 21a/2, 22b/4, 22b/10,
 22b/15, 24b/14, 25a/2, 25a/8,
 25a/12, 25b/2, 25b/8, 26a/5,
 26a/6, 26a/8, 26b/9, 26b/10,
 27a/12, 27a/13, 28b/11, 29b/1,
 29b/3, 29b/15, 30b/7, 30b/10,
 31b/4, 33b/11, 34a/2, 35a/4,
 35b/3, 35b/9, 35b/11, 36b/8,
 37b/6, 37b/14, 38a/2, 38a/12,
 39a/6, 39b/14, 40a/9, 40b/5,
 40b/14, 41a/12, 41b/2, 42a/8,
 42b/12, 43a/1, 43a/9, 44a/5,
 44a/13, 44b/4, 44b/6, 45a/3,
 45b/8, 46a/5, 47a/15, 65b/15,
 74b/10, 80b/14, 85b/3 [101]

[101]

b. eyledüm 2a/9

b. edelüm 27a/13, 85b/3[2]

b. edem 26b/9

b. eder 2a/15, 2b/1, 2b/1,
 2b/2, 2b/3, 3b/15, 4b/4, 5a/11,
 7a/2, 8a/10, 8b/1, 8b/8, 9a/7,
 9a/13, 10a/11, 10b/1, 10b/6,
 10b/10, 10b/14, 11a/11, 12b/5,

13a/5, 13b/4, 13b/5, 14a/6, 15a/7,
 15b/2, 16a/14, 17b/12, 18a/3,
 18b/1, 18b/1, 19a/13, 19b/3,
 19b/13, 20a/3, 20a/10, 20b/13,
 21a/2, 22b/4, 22b/10, 22b/15,
 24b/14, 25a/2, 25a/8, 25b/2,
 26a/5, 26a/8, 29b/1, 29b/3,
 30b/10, 34a/2, 35a/4, 35b/11,
 36b/8, 37b/6, 38a/2, 38a/12,
 39a/6, 39b/14, 40b/5, 41a/12,
 41b/2, 42a/8, 42b/12, 44a/5,
 44a/13, 45a/3, 45b/8, 46a/5,
 47a/15, 65b/15, 74b/10, 80b/14
 [74]

b. ederüz 10a/6, 35b/3 [2]

b. edeyim 26b/10

b. etdügüm 33b/11, 35b/9[2]

b. etdügümüz 16a/4, 18a/13,
 25a/12, 27a/12, 28b/11, 29b/15,
 31b/4, 37b/14, 40a/9, 40b/14,
 43a/1, 43a/9, 44b/4 [13]

b. kıldum 2a/14

b. olınan 30b/7

b. olındı 26a/6

b. olındığı 25b/8

sábıkda b. edüpdürüz 44b/6

beyâz : <Ar. Beyaz.

b. 68a/13

‘anzurūt-ı b. 68a/13

beyni : beyin.

b. 4b/2, 6b/5, 6b/6, 32b/5,
32b/7, 33a/1, 33b/3, 33b/6 [8]

b. dēşügi 4b/2

b. perdesi 33b/6

b. perdesini 33b/3

b. üzerinde 6b/6

b. üzerine 33a/1

b. + den 14b/1

b. + ne 31b/9

b. + si 71a/7, 71a/13 [2]

serçe b. + si 71a/7, 71a/13[2]

b. + sin 58a/10

ādemüj b. + sin 58a/10

b. + sinde 79a/6

b. + sini 79a/4, 79b/7,

81b/15[3]

şığır b. + sini 79a/4

tavşan b. + sini 79b/7

turna b. + sini 81b/15

b. + ye 6b/5, 6b/11, 9b/14,
20b/10, 34a/15 [5]

perde-i b. + ye 34a/15

b. + yi 33b/14, 68b/5, 69a/1,
69a/11 [4]

[26]

bez : Pamuk veya keten ipliğinden
yapılan dokuma, çaput.

b. 6b/9, 14b/12, 17a/5, 23a/15,
29b/4, 29b/10, 30a/12, 65a/14
[8]

b. çağşırı 30a/12

temiz b. 29b/4

b. + den 22a/3, 23a/11,
62b/6, 64b/9 [4]

pāk b. + den 64b/9

seyrek b. + den 62b/6

b. + e 19a/7, 85a/7 [2]

b. + i 5a/13, 19b/12, 25a/13,
34b/10 [4]

b. + ile 76a/1

b. + in 5a/12, 39a/2 [2]

eski kettān b. + in 39a/2

kettān b. + in 5a/12

b. + ini 31b/7

[22]

eski kettān b. + ini 31b/7

bezīr : bk. bezr.

b. 62a/5

bezr : < Ar. Tohum, tane.

b. 76a/5

b. yağıyla 76a/5

b. + i 50a/4, 52b/15, 54b/4,
54b/7, 56a/1, 56a/8, 57a/3,

57a/8, 57a/8, 57b/8, 57b/8,
62b/13, 67a/5, 69b/5, 69b/11,
70a/2, 70a/3, 72b/13, 73a/1,
73b/9, 73b/10, 73b/10, 74a/4,
74a/9, 74a/10, 75a/1, 75a/13,
78a/4, 85a/13, 87a/9, 90a/13
[31]

[32]

b. + i benc 62b/13, 69b/5,
69b/11, 70a/2, 85a/13, 90a/13 [6]

b. + i cırcır 67a/5

b. + i hindubā 54b/4, 54b/7,
57a/8, 57b/8, 74a/9 [5]

b. + i ḥaṭmī 73b/10

b. + i kerefes 56a/8, 70a/3,
72b/13, 73b/10 [4]

b. + i keşüş 57b/8, 74a/4,
74a/10 [3]

b. + i қағұнā lu‘ābı 57a/3

b. + i қағұнā lu‘ābın 75a/1

b. + i қағұнā lu‘ābıyla 87a/9

b. + i қағұнāyı 50a/4

b. + i nebeviyye 56a/1

b. + i nebeviyye şuyın
52b/15

b. + i rāzyāne 57a/8

b. + i rāzyānec 73a/1,
73b/9[2]

b. + i zeyt yağıyla 75a/13

bezrū’l-leftū’l-berrī 72b/8

bēl : İnsan bedeninde göğüsle karın,
sırtla kalçalar arasında daralmış
bölüm.

b. 4b/2, 60a/7, 60a/10, 60a/14,
63a/9, 90b/4 [6]

b. ağrısına 60a/7, 60a/10,
60a/14, 63a/9, 90b/4 [5]

b. uvanuğı 4b/2

b. + de 12b/2

b. + i 69a/3

b. + i қаві едер 69a/3

b. + ine 16b/7, 40a/13 [2]

b. + üne 16b/5

[11]

kendü b. + üne 16b/5

bēş : Beş.

b. 3a/5, 9b/8, 11b/14, 11b/15,
11b/15, 13a/15, 13a/15, 13b/1,
25a/6, 27b/7, 27b/8, 27b/10,
28a/14, 28b/3, 34b/14, 48b/6,
57b/11, 63b/1, 67a/9, 76a/11,
85a/3 [21]

[21]

b. dāne 67a/9

b. dirhem 11b/14, 11b/15,
11b/15, 13a/15, 13a/15, 13b/1,

25a/6, 27b/7, 28a/14, 63b/1, 85a/3

[11]

b. gündür 48b/6

b. günlük 28b/3

b. olur 9b/8

b. rıtlı 57b/11

dört b. dāne 27b/8

dört b. gün 76a/11

bēşer : Beşer.

b. 74a/13

b. rıtlı 74a/13

bēşinci : Beşinci.

b. 2b/1, 3a/7, 9b/15, 10a/15,

17b/3, 48b/6, 59a/11 [7]

[7]

b. ‘alāmeti 10a/15

b. bāb 2b/1

b. gün 48b/6

merdīvanuḡ b. basamağına 17b/3

bēşinçi : bk. Beşinci.

b. 9a/12, 10b/8 [2]

[2]

b. ‘alāmet 10b/8

b. bāb 9a/12

bıçak : Bıçak.

b. 7a/3, 7b/14 [2]

[2]

b. doḡınsa 7a/3

bırağ- : Bırakmak.

b.-alar 84b/8

bi-‘avni’līlahi : Tanrı’nın yardımıyla.

b. 52b/8

bi’n-nebiyyi ve’l-ecma‘īn

b. 1b/7

bidnūs : < Gr. Horoz.

b. 81b/5

b. ibigin 81b/5

bigār : “göz bıçarı”, pınar, çeşme.

b. +1 59b/2

göz b. +1 şamarıdır 59b/2

bil- : Bilmek.

b. 18a/9

b.-dük 82a/15

b.-dürür 2b/12, 2b/14 [2]

b.-e 2a/13, 5b/10, 9b/3 [3]

b.-esin 4a/14, 4b/14, 8a/10,

11a/2, 11a/5, 11a/12, 12b/7,

14a/2, 14a/7, 14a/12, 14b/9,

15a/7, 15b/2, 15b/12, 15b/15,

16a/2, 16a/14, 17b/1, 18a/4,

18a/7, 18a/8, 18b/1, 19a/12,

19b/3, 19b/13, 20a/3, 20b/14,

22b/10, 22b/11, 22b/14, 24b/14,

25b/2, 26a/9, 26b/15, 27a/4,

27a/5, 27a/11, 29b/5, 30b/10,

32b/3, 32b/4, 32b/9, 32b/13,

34a/11, 35a/2, 35a/5, 35b/11,
36b/8, 36b/10, 37b/4, 37b/6,
38a/2, 38a/12, 39b/14, 40b/5,
40b/15, 41a/12, 41b/2, 42a/2,
42b/8, 44a/5, 44a/13, 44b/14,
45a/1, 45a/3, 46a/6, 46b/11,
47b/15, 82a/15 [69]

b.-gil 1b/8, 3a/4, 5a/14, 26a/14,
51b/12, 53a/4, 54b/12, 58a/2,
58a/9, 58b/1, 85b/4 [11]

b.-gil kim 1b/8, 3a/4, 5a/14,
26a/14, 58a/2, 58b/1, 85b/4 [7]

b.-meden 83b/8

b.-medin 2a/13

b.-mek 5b/8, 82a/15 [2]

b.-mez 7a/1

b.-miş 31a/6, 33a/8, 43b/10,
46b/13 [4]

b.-üp 4a/5

b.-ür 10b/13

allah b.-ür 10b/13

b.-ürsin 37a/10

b.-ürsün 15a/10, 43b/4 [2]

[101]

bildür- : Bildirmek.

b.-di 1b/5

b.-mek 5b/3

b.-ür 2a/15, 2b/3, 2b/4, 2b/4,
2b/5, 2b/6, 2b/6, 2b/7, 2b/8,
2b/8, 2b/9, 2b/10, 2b/10, 2b/11,
2b/12, 2b/13, 2b/14, 2b/15,
3a/1, 3a/1, 3a/2, 3a/3, 3a/4,
3a/4, 6a/12, 23a/7, 51a/15,
51b/12, 52b/10, 53a/4, 54b/12,
58a/1, 58b/6, 61a/2, 63b/3,
65b/15, 67b/5, 68b/5, 69a/1,
78a/15, 83a/5 [41]

b.-ürüz 10a/7

[44]

bile : Birlikte, beraber, ile, vasıtasıyla.

b. 5b/4, 5b/13, 10b/5, 11b/3,
11b/6, 11b/7, 13a/7, 14a/11,
15b/3, 15b/6, 15b/8, 16a/5,
16a/13, 19a/15, 22b/11, 29b/5,
32a/2, 35a/14, 36a/6, 37a/13,
39a/9, 40b/6, 41a/5, 41a/14,
41a/15, 41b/12, 42a/6, 43b/2,
43b/9, 44b/3, 44b/3, 44b/6,
44b/7, 44b/10, 44b/15, 45a/7,
45a/8, 45b/10, 49b/11, 50a/6,
53b/12, 57a/2 [42]

b. + dür 28a/5

[43]

- bilek** : Bilek. Elle kolun, ayakla bacağı birleştiği bölüm.
 b. 19a/13, 19a/13, 19a/14, 19b/6, 27a/4, 40b/5, 40b/6, 40b/10 [8]
 b. çıkması 19a/13
 b. çıkışın 19a/13
 b. şınuğun 40b/5
 b. şınur 40b/6
 b. + den 40b/7
 [9]
- bilin-** : Bilinmek.
 b.-e 10b/12, 14a/2 [2]
 [2]
- bin** : <Ar. Oğul.
 b. 1b/13
 ebū zāhir b. muḥammed ʿarrabī
 1b/13
- binā** : <Ar. Yapı.
 b. + sı 33b/10
 şınırlar b. + sı 33b/10
 b. + sıdur 20a/15
 [2]
 şınırların b. + sıdur 20a/15
- bingeş-**: Birbirinin üzerine veya arkasına binmek.
 b.-mekdür 20a/13
- bir** : Bir.
- b. 2a/10, 3b/1, 4a/3, 4a/6, 4a/6, 4b/5, 4b/5, 4b/6, 4b/7, 5a/2, 5a/2, 5a/7, 5a/12, 5b/1, 6b/1, 6b/9, 7a/8, 7a/14, 7b/10, 8a/2, 8b/2, 8b/2, 8b/3, 8b/10, 8b/14, 8b/15, 9a/3, 9a/6, 9a/8, 9a/8, 9a/8, 9a/8, 9b/2, 9b/7, 9b/12, 10a/1, 10b/9, 11b/8, 11b/8, 12a/2, 12a/3, 12a/7, 12a/10, 12a/11, 12a/12, 12a/13, 12a/15, 12a/15, 12b/10, 13a/1, 13a/9, 13a/14, 13b/1, 13b/6, 13b/7, 13b/10, 13b/12, 14b/3, 14b/7, 14b/12, 14b/15, 15a/5, 16a/12, 16b/3, 16b/4, 16b/4, 16b/5, 16b/6, 16b/11, 16b/12, 17a/2, 17a/4, 17a/4, 17a/5, 17a/6, 17a/7, 17a/8, 17a/10, 17a/10, 17a/14, 17b/2, 17b/3, 17b/3, 17b/5, 17b/6, 17b/8, 17b/9, 17b/10, 17b/15, 18a/5, 18b/8, 18b/8, 18b/9, 19a/3, 19a/7, 19a/9, 19a/10, 19a/15, 19b/8, 19b/12, 20a/7, 21a/10, 21a/10, 21a/10, 21a/12, 21a/14, 21a/14, 21a/14, 21a/15, 21a/15, 21a/15, 21a/15, 21b/1, 21b/1, 21b/6, 21b/6, 21b/7, 21b/10, 21b/10,

21b/11, 21b/12, 21b/14, 22a/1,
 22a/2, 22a/3, 22a/4, 22a/8,
 22a/8, 22a/9, 22a/10, 22a/11,
 22b/7, 23a/11, 23a/15, 23a/15,
 23b/1, 23b/2, 23b/10, 23b/10,
 23b/11, 24a/3, 24a/5, 24a/5,
 24a/7, 24a/8, 24a/8, 24a/8,
 24a/10, 24a/10, 24a/12, 24a/14,
 24a/15, 24b/4, 24b/5, 24b/7,
 24b/8, 24b/8, 25a/3, 25a/11,
 25a/13, 25a/13, 25a/15, 25a/15,
 25b/6, 25b/10, 25b/11, 25b/13,
 25b/15, 25b/15, 26a/1, 26a/1,
 26a/2, 26a/2, 26a/11, 26a/13,
 26b/7, 26b/9, 26b/13, 27a/5,
 27a/13, 27b/3, 27b/5, 27b/12,
 27b/13, 27b/13, 27b/14, 28b/13,
 29a/15, 29b/3, 29b/4, 29b/6,
 29b/7, 30a/12, 30a/13, 30a/14,
 30b/6, 31a/13, 31a/13, 31b/11,
 31b/15, 32a/3, 32a/9, 32a/11,
 32b/2, 32b/5, 33a/6, 33a/12,
 33a/15, 33b/5, 34a/3, 34b/4,
 34b/10, 35a/9, 35a/11, 35a/12,
 35a/15, 36a/2, 36a/3, 36a/5,
 36a/6, 36a/12, 36a/13, 36b/12,
 36b/13, 36b/13, 37a/3, 37a/3,
 37a/6, 37b/2, 37b/2, 38a/5,
 38a/6, 38a/14, 38b/1, 38b/11,
 38b/13, 38b/14, 39a/2, 39a/2,
 39a/12, 39b/9, 40a/13, 40a/13,
 41a/4, 41a/13, 41b/4, 41b/5,
 41b/10, 41b/11, 41b/13, 42a/4,
 42b/6, 42b/14, 43a/5, 43a/6,
 43a/7, 43b/10, 43b/12, 44a/6,
 44a/6, 45a/6, 46a/11, 46b/15,
 47b/2, 47b/2, 47b/9, 47b/10,
 47b/13, 47b/13, 48a/1, 48a/1,
 48a/5, 48a/10, 48b/12, 50b/2,
 50b/7, 51b/1, 52a/2, 52a/10,
 54b/13, 55a/12, 55b/6, 56a/5,
 56a/13, 56a/13, 57a/1, 57a/11,
 57a/14, 57a/14, 57b/10, 61a/8,
 61a/11, 61a/14, 61b/2, 61b/8,
 61b/11, 61b/13, 61b/15, 62a/3,
 62a/5, 62a/7, 62a/7, 62a/10,
 62a/12, 62b/6, 62b/6, 62b/10,
 62b/14, 63a/4, 63a/6, 63a/9,
 63b/11, 63b/11, 64a/9, 64a/13,
 64b/9, 65a/12, 65a/13, 65a/14,
 65b/3, 66a/4, 66a/7, 66a/9,
 66a/11, 66a/13, 66a/15, 66a/15,
 66a/15, 66b/6, 66b/7, 66b/8,
 66b/11, 66b/13, 66b/14, 67a/1,
 67a/4, 67a/8, 67a/10, 67a/11,
 67a/15, 67b/6, 67b/9, 67b/11,

67b/13, 67b/14, 68a/1, 68a/3,
 68a/6, 68a/7, 68a/10, 68a/12,
 68a/15, 69a/13, 69b/8, 69b/14,
 70b/7, 71b/15, 71b/15, 72a/13,
 72b/5, 72b/5, 73a/14, 73a/15,
 73b/2, 73b/2, 73b/3, 73b/3,
 74a/6, 74a/11, 74a/11, 74b/2,
 74b/4, 74b/7, 74b/9, 75a/12,
 75b/4, 75b/11, 76a/4, 76a/7,
 76a/15, 76b/2, 76b/5, 76b/6,
 77a/3, 77a/6, 77a/9, 77a/11,
 77b/3, 77b/6, 77b/10, 77b/12,
 78a/12, 78a/12, 78b/1, 78b/3,
 78b/5, 78b/6, 78b/8, 78b/9,
 78b/12, 78b/15, 79a/1, 79a/1,
 79a/3, 79a/5, 79a/10, 79a/11,
 79a/11, 79a/11, 79a/14, 79b/1,
 79b/3, 79b/7, 79b/8, 79b/9,
 79b/9, 79b/10, 79b/12, 79b/14,
 79b/15, 80a/2, 80a/3, 80a/5,
 80a/6, 80a/6, 80a/6, 80a/9,
 80a/10, 80a/11, 80a/12, 80a/13,
 80b/1, 80b/3, 80b/4, 80b/5,
 80b/7, 80b/7, 80b/9, 80b/11,
 80b/12, 80b/14, 81a/1, 81a/3,
 81a/4, 81a/5, 81a/8, 81a/8,
 81a/9, 81a/11, 81a/13, 81a/14,
 81b/1, 81b/3, 81b/5, 81b/12,

81b/13, 81b/15, 82a/3, 82a/4,
 82a/5, 82a/7, 82a/8, 82a/9,
 82a/9, 82a/11, 82a/13, 82b/2,
 82b/3, 82b/5, 82b/6, 82b/7,
 82b/8, 82b/9, 82b/10, 82b/11,
 82b/12, 82b/14, 82b/15, 83a/2,
 83a/3, 83a/4, 83a/5, 83a/10,
 83a/11, 83a/13, 83a/15, 83b/2,
 83b/3, 83b/5, 83b/7, 83b/10,
 83b/12, 83b/14, 84a/1, 84a/4,
 84a/5, 84a/6, 84a/8, 84a/9,
 84b/4, 84b/5, 84b/5, 84b/6,
 84b/7, 84b/7, 84b/10, 84b/12,
 84b/13, 85a/3, 85a/4, 85a/5,
 85a/5, 85a/7, 86a/7, 86a/7,
 86a/8, 86a/8, 86b/12, 86b/15,
 87b/14, 88a/2, 88a/4, 88b/15,
 89a/1, 89a/1, 89a/1, 89a/12,
 89b/1, 89b/4, 89b/6, 89b/10,
 89b/11, 89b/15, 90a/14 [533]

b. ay 52a/10

b. ayda 52a/2, 86a/8 [2]

b. çengellidür 9b/7

b. delükli kısac 8b/15

b. dirhem 69b/8, 69b/14,
 74b/9, 78a/12, 81a/8, 82b/8,
 82b/10 [7]

b. dirhemdür 88a/4

- b. gèce 66a/15, 66b/7,
74a/11, 79a/11, 84b/5 [5]
- b. gèce tura 50b/2
- b. gün 11b/8, 11b/8, 56a/13,
56a/13, 66a/15, 66b/6, 74a/11,
75b/11, 79a/11 [9]
- b. günde 86a/7
- b. hefte 80a/6
- b. heftede 86a/7
- b. iki kez 84b/5
- b. ikisi 41a/13
- b. karış 21a/10, 24b/8 [2]
- b. kırâtdur 72b/5
- b. mışkāl 55a/12
- b. mışkâldur 72b/5
- b. niçe gün 14b/15, 15a/5[2]
- b. rıtl 64a/13, 66a/15,
66b/13, 74a/6, 74b/4, 74b/7 [6]
- b. rıtl şuyıla 57a/1
- b. sere 21b/11
- b. tutam 57a/14
- b. uzun kişi 16b/12
- b. üsküre şu 67a/1
- b. vaqiyye 74b/2
- b. yıl 88a/2
- b. yılda 86a/8
- burunuñ b. yanında 36a/6
- degme b. yağı 62a/7
- tahtanuñ b. ucına 25b/15
- b. + den 4b/7
- b. + i 7a/10, 9b/11, 9b/11,
10a/7, 14b/9, 18a/14, 20a/2,
23b/3, 23b/3, 24b/8, 26a/14,
29a/15, 30b/1, 30b/1, 31a/8,
34a/9, 34a/13, 36b/6, 39a/14,
47b/7, 52b/11, 52b/11, 52b/11,
52b/11, 53a/5, 53a/5, 53a/5,
53b/6, 54b/14, 54b/14, 54b/14,
54b/15, 65b/9 [33]
- b. + in 5b/3, 6b/11, 24b/7 [3]
- b. + inden 10a/7, 18a/14,
26a/14, 31a/8, 34a/9, 34a/13,
39a/14, 47b/8, 52a/1, 52a/6,
52a/8, 57a/1, 57a/6, 72b/9,
72b/13, 73a/2, 73a/4, 73a/8,
73a/9, 73a/9, 74a/9, 75b/13,
76a/9, 76a/14, 77a/2, 78a/12,
88a/15 [27]
- b. + ine 24b/8, 36b/6, 53b/6,
65b/9 [4]
- b. + ini 20a/9, 34a/14,
40b/11, 61a/7 [4]
- demürlerüñ b. + ini 34a/14
- b. + inüñ 4b/6, 4b/7 [2]
- b. + isi 4b/9, 10b/14, 14a/12,
14a/12, 16a/1, 18b/3, 18b/15,

18b/15, 22b/11, 35a/13, 40b/7,
40b/11, 41a/13, 41a/15, 42a/5,
44a/14, 44a/14, 46a/6, 46a/7,
48b/9, 48b/9, 48b/9 [22]

bunların b. + isi 18b/3,
22b/11, 40b/7 [3]

b. + isin 24b/7

b. + isinden 42a/14

b. + isini 10a/6, 27b/12, 41b/10
[3]

b. + iyle 14b/9

[635]

bir buçuk : Bir buçuk.

b. 24b/4, 56a/10, 70b/15,
79b/2 [4]

b. dirhem 56a/10, 70b/15,
79b/2 [3]

b. karış 24b/4

birer : Birer.

b. 13b/3, 52a/1, 74a/9 [3]

b. dirhem 52a/1

b. dirhemdür 13b/3

b. mışkāl 74a/9

birez : Biraz.

b. 4b/9, 6a/2, 14b/5, 14b/6,
18b/8, 20a/14, 21a/8, 35b/4,
39a/10, 42b/2, 43b/11, 44a/6,

47a/1, 62b/7, 63a/4, 76b/14,
78a/6, 83a/11 [18]

birezçuk : Birazcık.

b. 79a/15

bir iki : Bir iki.

b. 12a/15, 12a/15 [2]

[2]

b. gün 12a/15, 12a/15 [2]

birinci : Birinci.

b. + sini 88b/5

birkaç : Birkaç.

b. 9b/13, 10a/3, 17a/11, 20b/3,
23a/9, 26b/9, 31a/11, 40a/14,
42b/3, 76a/6, 79a/9 [11]

b. gün 76a/6

b. kişi 17a/11, 23a/9, 42b/3[3]

b. nişāndan 31a/11

b. +ı 23a/9

[12]

birle : İle, vasıtasıyla.

b. 1b/4, 3b/2, 6a/11, 77b/1,
84a/13, 87a/13, 87a/13, 87a/14,
87a/14, 87b/2, 87b/6, 87b/7,
87b/10, 87b/13, 87b/14, 88a/15

[16]

[16]

- bismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm:** Esirgeyen ve bağışlayan Tanrı'nın adıyla.
b. 1b/2
- biş-** : Pişmek.
b.-miş 87b/3, 87b/10 [2]
[2]
b.-miş noḥūd şuyıyla 87b/3
- bişüg** : Göz kızarıklığı, pişik.
b.+ in 59b/3
- bişür-** : Pişirmek.
b.-e 67a/10
b.-eler 52b/4, 75a/5, 82b/3, 82b/4, 83a/12, 83a/13 [6]
b.-esin 76b/14
ocaḳda b.-esin 76b/14
b.-üp 60b/9, 82b/5 [2]
[10]
- bit** : Bit. Yarım kanatlılar alt takımına giren, insan ve memeli hayvanların vücudunda asalak olarak yaşayan böcek.
b. 82b/12
b. düşse 82b/12
b.+ ler 82b/13
[2]
cümle b.+ ler 82b/13
- bit-** : 1.Oluşmak, gövermek, meydana gelmek. 2. Tükenmek.
b.-e 77a/15, 83b/2, 89b/3 [3]
gèrü b.-e 83b/2, 89b/3 [2]
kıl b.-e 77a/15
b.-er 12a/12, 12a/12, 28a/11[3]
geç b.-er 28a/11
b.-ince 4b/15, 9a/5, 28b/15, 34a/1, 38a/1, 41a/11 [6]
yarası b.-ince 34a/1
b.-meye 36b/5
egri b.-meye 36b/5
b.-meyi 59a/8
kıl b.-meyi 59a/8
b.-miş 30a/2
egri b.-miş 30a/2
b.-mişdür 29a/6, 29a/7 [2]
b.-üp 44a/11, 45b/1 [2]
[19]
- bitür-** : Oluşturmak, gövertmek.
b.-e 85a/4
kıl b.-e 85a/4
b.-eler 7a/5, 7a/8, 7a/9, 7b/8, 8a/4 [5]
b.-esin 9a/2, 12a/6, 28a/5, 29a/13, 47a/5 [5]
yarayı b.-esin 28a/5
b.-meğiçün 65a/7
b.-meyen 77a/14
kıl b.-meyen 77a/14

- b.-meyesin 35a/1
 yarasın b.-meyesin 35a/1
 b.-ür 4a/11, 63b/4, 64a/11 [3]
 [17]
- bitürüci** : Bitirici. Bitmesini sağlayıcı,
 sona erdirici.
 b. 4b/14, 5a/5, 12a/6 [3]
 b. melhem 12a/6
 b. nesnelere 4b/14
 b. + dür 4a/11
 [4]
- biz** : Biz.
 b. 7a/8, 27b/1, 72b/5,
 90b/10[4]
 b. + den 1b/12
 b. + i 1b/12
 b. + üm 20b/12
 [7]
- bīdester** : <Far. Kunduz.
 b. 67a/5, 69b/12 [2]
 [2]
 cünd-i b. 67a/5, 69b/12 [2]
- bīhadd** : <Ar. Sımsız.
 b. 1b/3
 şükr-i b. 1b/3
- bīsebeb** : <Ar. Sebepsiz.
 b. 69a/10
- boğ-** : Boğmak.
 b.-a 14a/15
- boğa** : Damızlık erkek sığır.
 b. 85a/6
 enenmemiş b. sığıruñ hāyasın
 85a/6
- boğaz** : Boğaz. Boynun ön bölümü ve
 bu bölümü oluşturan organlar,
 imik, kursak.
 b. 11a/9, 14a/14, 38a/1, 38a/2,
 59b/15, 74b/10, 74b/10, 86b/13
 [8]
 b. ağrısın 59b/15
 b. ağrısına 86b/13
 b. altındadır 11a/9
 b. gerilür 74b/10
 b. illetlerin 74b/10
 b. kemigi 38a/2
 b. kemiginün şınığın 38a/1
 b. şişe 14a/14
 b. + a 14a/14, 75a/9 [2]
 b. + da 70a/7, 70b/9 [2]
 b. + ı 6b/2, 38a/7 [2]
 b. + ı altına 6b/2
 b. + ı şişer 38a/7
 b. + ın 10b/1
 b. + ına 19a/1, 21b/8 [2]
 b. + ından 10b/5, 41a/11 [2]
 [19]

boğazla- : Hayvanı boğazından keserek öldürmek.

b.-salar 77b/1

b.-yasın 32a/10, 32a/11 [2]

[3]

oğlağ b.-yasın 32a/10

boğuk : Kısılmış.

b. 10a/12

boğ : Bok, dışkı, curuf.

b.+1 53b/5, 70b/2, 72a/4 [3]

ağ it b.+1 72a/4

demür b.+1 70b/2

gögercin b.+1 53b/5

b.+m 50b/1

gögercin b.+m 50b/1

b.+mı 84b/14

it b.+mı 84b/14

b.+muğ 84b/11

[6]

it b.+muğ ağı 84b/11

boncuğ: bk. boncuğ.

b.+a 27b/13

b.+1 27b/14

b.+uğ 27b/9, 27b/12 [2]

[4]

b.+uğ uzunluğu 27b/12

boncuğ: Boncuğ.

b. 27b/8

borāde (bürāde) : <Ar. Demir vs. gibi egeleme sonucu ortaya çıkan tozu.

b.+sine 75b/12

tuc b.+sine 75b/12

boş : Boş.

b. 5a/1, 8a/4, 16a/3 [3]

[3]

b. kıyasın 5a/1

boya : Boya

b.+lar 75b/8

boyn : bk. boyun.

b.+a 17a/4

b.+1 11a/15

b.+ında 82a/3, 84a/7 [2]

b.+una 13b/13

anuğ b.+una 13b/13

b.+uğ 11a/12

b.+uğ şāh tamarınuğ 11a/12

b.+uğa 39a/11

[7]

boynuz: Boynuz. Bazı hayvanların başında bulunan, tırnaksı bir maddeden, uzun, kıvrık veya çatallı korunma organı.

b.+dandır 9b/6

b.+1 13b/2, 90a/7 [2]

gergedān b.+1 13b/2

yanmış keçi b.+1 küli 90a/7

b. + m 79a/2, 79a/10 [2]

[5]

ağ keçiniñ b. + m 79a/10

şığır b. + m 79a/2

boyun : Boyun. Gövdenin başla omuz arasında kalan bölgesi.

b. 13b/4, 13b/5, 13b/14,

13b/15, 39a/8 [5]

b. çıkuğı 13b/5

b. kemüginini 13b/4

b. sinjirleri 39a/8

b. üstadı 13b/14

b. + da 11a/10, 50b/12,

59b/11 [3]

b. + dan 11a/13, 60a/1 [2]

[10]

boz- : Bozmak.

b.-mayalar 90a/1

perhizi b.-mayalar 90a/1

bozul- : Bozulmak.

b.-miş 62a/8

kolu b.-miş 62a/8

b.-ur 40b/11

[2]

böceg : Böcek.

b. + i 85a/9

sümükli b. + i kabuğın 85a/9

bögreg : bk. bögrek.

b. + i 88b/13, 89a/13 [2]

[2]

erkek koyun b. + i 89a/13

keçiniñ b. + i yağı 88b/13

bögrek : Böbrek.

b. 2b/8, 65a/11, 87b/9 [3]

b. ağrısına 87b/9

b. marazların 2b/8

keçiniñ b. yağı 65a/11

b. + de 85b/7, 87a/11 [2]

[5]

bölük : Bölük. Bir bütünden ayrılmış olan parça, kısım.

b. 53b/6, 63b/1 [2]

üç b. 63b/1

üç b. edeler 53b/6

böy : “Bö” Bir tür zehirli iri ayaklı örümcek.

b. 86b/6

b. zehrine 86b/6

böyle : Böyle.

b. 1b/11, 9a/8, 10b/12, 11b/3,

11b/12, 12b/10, 17b/10, 19a/2,

19a/12, 22a/6, 23b/13, 25b/7,

28a/13, 28b/5, 29a/6, 29a/8,

34b/3, 35b/9, 39b/6, 40a/7,

41b/11, 41b/12, 45b/2, 63a/2,

76a/11, 87b/9 [26]

	yrine b. kıomayasın 22a/6	42a/7, 42b/10, 44a/1, 45a/3,
	b. + dr 4b/8, 10a/3, 24a/4,	45b/8, 46a/15, 47b/6, 47b/12,
	66a/10 [4]	47b/14, 50b/1, 50b/12, 51a/5,
	[30]	51b/15, 52a/8, 52a/12, 52a/12,
by-	: Bymek.	52b/5, 52b/6, 52b/7, 52b/7,
	b.-r 50b/10	53a/13, 53b/1, 53b/4, 53b/5,
byk	: Byk.	53b/7, 53b/12, 53b/13, 54a/2,
	b. 7b/5, 7b/6, 7b/14, 8a/4,	54a/4, 54a/6, 54a/13, 54b/2,
	8b/15, 15b/8, 29a/8, 32a/7,	54b/6, 55a/1, 55a/13, 55b/9,
	37a/3, 49a/12, 50a/13, 59a/13,	56a/5, 56a/15, 56b/7, 56b/9,
	88a/5 [13]	57a/6, 57a/13, 58a/13, 58a/14,
	[13]	58b/8, 61b/5, 61b/9, 62a/6,
	b. olur 50a/13	62a/8, 63a/12, 63a/13, 63a/14,
	b. Şerbet 88a/5	63b/6, 63b/10, 63b/11, 64a/14,
	b. top dzesin 37a/3	65b/8, 66a/7, 66b/6, 67a/14,
byklg	: Byklk.	68a/14, 68b/1, 68b/7, 69b/2,
	b. + i 16b/3	69b/13, 70a/13, 72b/2, 73a/6,
bu	: Bu	73a/14, 73b/3, 74a/10, 74b/13,
	b. 2a/1, 2a/5, 2a/10, 2a/11,	74b/14, 75a/6, 75b/4, 75b/7,
	2a/14, 3a/10, 3a/15, 3b/14,	75b/14, 76b/13, 77b/9, 78a/1,
	4b/3, 5a/10, 6b/9, 9a/3, 10b/12,	78a/9, 78a/13, 84a/11, 85b/1,
	12a/1, 13a/3, 17a/11, 17b/1,	85b/3, 85b/4, 85b/5, 85b/15,
	18b/1, 18b/14, 19a/2, 19a/9,	86a/1, 86a/4, 86a/5, 86a/9,
	21b/3, 23a/4, 24a/9, 24b/4,	86b/4, 86b/9, 86b/11, 88a/6,
	25b/1, 26a/9, 26b/5, 26b/5,	88a/7, 88a/13, 88b/14, 89a/4,
	26b/8, 26b/10, 26b/10, 27b/5,	89b/2, 89b/5, 89b/9, 90a/7,
	28a/8, 30a/2, 30b/5, 31a/2,	90a/14 [146]
	34a/2, 36a/10, 38b/9, 39a/6,	

b. + dur 4b/8, 4b/10,
 4b/14, 5a/4, 7a/10, 8a/14,
 10a/8, 10a/8, 10a/12, 10a/13,
 10a/14, 10a/15, 10a/15, 10b/3,
 10b/6, 10b/7, 10b/8, 10b/9,
 10b/10, 10b/15, 11b/1, 11b/14,
 12b/5, 13a/14, 13b/6, 14a/3,
 14b/10, 16a/1, 16a/7, 16a/8,
 16a/10, 16b/2, 19b/7, 19b/11,
 20a/9, 20b/5, 20b/8, 21a/3,
 21a/5, 21b/4, 22a/14, 22b/6,
 22b/15, 23a/9, 25a/11, 27b/6,
 28a/1, 30a/6, 30b/13, 31a/12,
 31a/12, 31a/14, 31b/7, 33a/2,
 33a/13, 33b/4, 34b/10, 36a/2,
 36b/2, 37b/10, 37b/12, 38a/3,
 38a/11, 38a/14, 38b/2, 40b/12,
 42a/12, 42a/15, 42b/12, 43a/13,
 44a/8, 44a/15, 44b/3, 44b/11,
 45a/13, 45b/7, 48a/4, 51b/3,
 51b/8, 51b/14, 52a/10, 52a/15,
 53a/9, 53a/10, 53b/8, 53b/15,
 54a/9, 55a/10, 55b/3, 55b/5,
 55b/8, 56a/14, 56b/4, 57b/1,
 57b/13, 61a/3, 61a/9, 61a/13,
 61a/15, 61a/15, 61b/2, 61b/5,
 61b/5, 61b/8, 61b/9, 61b/13,
 61b/14, 62a/1, 62a/1, 62a/3,
 62a/5, 62a/9, 62a/12, 62a/13,
 62b/12, 62b/15, 62b/15, 63a/9,
 63a/10, 63b/7, 63b/9, 63b/12,
 64a/11, 64b/1, 64b/11, 64b/13,
 64b/14, 65a/1, 65a/4, 65a/7,
 65a/9, 65b/2, 65b/10, 66a/1,
 66a/5, 66a/8, 66a/11, 66a/12,
 67b/5, 67b/7, 67b/9, 67b/12,
 67b/14, 68a/2, 68a/10, 69b/15,
 71a/10, 71b/2, 71b/10, 72a/13,
 72b/6, 73a/7, 73a/12, 74b/10,
 74b/12, 75a/4, 75a/5, 89a/14,
 89b/5, 89b/14, 90a/9, 90b/2
 [162]
 b. + nca 9b/11
 b. + nda 60b/4, 86b/9, 86b/10
 [3]
 b. + ndadur 89b/7
 b. + ndan 27a/11, 29a/1, 39a/9,
 46b/11, 52a/7, 54b/5, 56a/3,
 66b/7, 67a/15, 67b/1, 67b/2,
 75a/5 [12]
 b. + ndan sonra 52a/7, 54b/5,
 56a/3, 66b/7, 67a/15, 67b/1,
 67b/2, 75a/5 [8]
 b. + ni 10a/10, 31a/7, 64a/10,
 66a/15, 68b/8, 69b/9, 71b/7,

72a/12, 76a/12, 89a/3, 89a/4
[11]

b. + nlar 8b/7, 11a/2, 15b/4,
16a/3, 27a/5, 32b/8, 33b/6 [7]

b. + nlara 26a/13, 47a/14 [2]

b. + nlarda 10a/1, 60b/4 [2]

b. + nlardan 11a/10

b. + nlardur 89b/7

b. + nları 4a/12, 4b/7, 20a/7,
26a/14, 26b/15, 27a/2, 33b/13,
34a/12, 51a/13, 55a/3, 55a/11,
56a/2, 56b/9, 57a/14, 58a/15,
65a/11, 67b/12, 68b/2, 69a/8,
71b/14, 73b/5, 74a/6, 75a/7,
75a/11, 78a/8, 89a/9, 89a/14
[27]

b. + nlarla 47a/8

b. + nları 4b/6, 4b/9, 8a/11,
8a/12, 8a/13, 10a/6, 10b/12,
11a/11, 12b/7, 14a/11, 14a/12,
17a/3, 18a/14, 18b/3, 20a/14,
20b/14, 22b/11, 27a/2, 27a/6,
30a/7, 39a/8, 40b/7, 46a/14 [23]

b. + nları altısı 20a/14

b. + nları birisi 18b/3,
22b/11, 40b/7 [3]

b. + nları cemî'si 8a/11

b. + nları cemî'sini 18a/14

b. + nları cemî'sinle 17a/3

b. + nları cemî'sinün 'ilâcı
12b/7

b. + nları çıkması 14a/11

b. + nları çoğı 27a/2

b. + nları 'ilâcı 14a/12

b. + nları kangısı 46a/14

b. + nu 3b/6, 20b/8,
20b/11, 26a/5, 26a/6, 32a/1,
33a/4, 37b/3, 38a/9, 38a/10,
39a/10, 40a/2, 40b/12, 45a/7,
53a/5, 72b/4, 74b/10 [17]

b. + nu 'alâmeti 20b/8,
74b/10 [2]

b. + nu araması 32a/1

b. + nu fâ'idesi 72b/4

b. + nu ortası 37b/3

b. + nu sebebi 53a/5

b. + nu şaruğını 40a/2

b. + nu şinuğı 45a/7

b. + nu tîmârı 26a/5

b. + nu yerine koması 40b/12

b. + nuyla 13a/2

b. + nuyla 53b/3, 53b/7, 56a/11,
57a/4, 75a/1 [5]

b. + na 10a/3, 16a/1, 16a/1,
31a/3, 39b/4, 40a/6, 47b/12,

- 52a/15, 56a/6, 61b/12, 62a/12,
65a/15 [12]
b. + ıla 52a/6
[436]
- buçuk** : Yarım.
b. 53b/12, 54a/14, 54b/8,
63b/15, 70a/5, 74b/4, 74b/7,
77a/2, 80a/14, 87b/1, 87b/8,
88a/4 [12]
[12]
b. deng 87b/8
b. dirhem 54a/14, 54b/8,
70a/5, 77a/2, 80a/14, 87b/1 [6]
b. dirhemdür 88a/4
b. rıtl 53b/12, 63b/15, 74b/4,
74b/7 [4]
- bud** : But.
b. + ı 43b/8, 49a/2 [2]
iki b. + ı 43b/8
b. + ınu 23a/12
iki b. + ınu arasına 23a/12
b. + una 78b/14
şol b. + una 78b/14
b. + unı 24a/14
iki b. + unı 24a/14
b. + u 15a/2
[6]
iki b. + u arasına 15a/2
- budan** : Budanmak.
b.-duğı 83b/8
bağlar b.-duğı vaqt 83b/8
- buğday**: Buğday
b. 3b/9, 75b/5 [2]
[2]
b. dānesince 75b/5
- buḥār** : < Ar. Buhar.
b. + dan 78a/2
b. + ı 11a/3, 70a/7, 70b/10 [3]
b. + ı başar 70b/10
cemī^c b. + ı 70a/7
muḥālif aḥlāṭu ı b. + ı 11a/3
b. + ıdur 8a/12
[5]
- buḥūr** : < Ar. Buhur..
b. 52a/4, 52a/6, 84a/5 [3]
[3]
b. edeler 52a/4
zācı b. eyleseler 84a/5
- bul-** : Bulmak.
b.-a 29a/5, 30b/9, 76b/8,
77a/10, 79b/5, 89a/11 [6]
şıḥḥat b.-a 29a/5, 30b/9 [2]
şifā b.-a 76b/8, 77a/10,
79b/5, 89a/11 [4]
b.-amadum 19a/10
b.-amazsan 32a/10

b.-asın 8b/9, 16b/5, 16b/12,
17a/8, 19a/3, 19b/9, 20a/7,
21a/12, 21a/14, 21b/13, 24b/4,
31a/9, 32a/4, 32a/11, 33a/15,
34a/14, 38b/8, 38b/14, 40a/14,
41b/7, 41b/8 [21]

b.-dum 17b/2, 17b/7, 19a/10,
27b/5, 39a/12, 62a/7 [6]

çilâc b.-dum 27b/5

b.-ınca 44a/11, 46a/2 [2]

şihhat b.-ınca 46a/2

b.-mağı 3a/5

b.-mağ 82a/13

b.-mayınca 19a/11

b.-miş 1b/10

şihhat b.-miş 1b/10

b.-up 20b/13, 60b/11 [2]

nuzc b.-up 60b/11

b.-ur 15a/14

b.-ursan 41b/9

b.-ursun 12a/9, 16a/10, 38b/2,
39b/5, 44a/7, 44a/7, 44a/7 [7]

[52]

barmağıla b.-ursun 38b/2

kolay b.-ursun 44a/7

bulaşdur- : Bulaştırmak.

b.-alar 75b/10

b.-asın 11b/11

[2]

bulun- : Bulunmak.

b.-masa 2a/10

b.-ur 37b/8

[2]

buluş- : Buluşma, kavuşma.

b.-a 14b/9

bulutlan- : Bulutlanmak.

b.-ınca 12a/13

bur- : Burmak. 1- Bir şeyi iki ucundan tutup eksenini etrafında ters yönlere çevirerek bükme. 2- Mide, bağırsak sancımak.

b.-alar 26a/2

b.-asın 21b/2, 21b/14, 25b/13,
27b/13, 27b/14 [5]

muhkem b.-asın 21b/14

b.-sa 84a/10

[7]

kişinin göbeği b.-sa 84a/10

burak : 1- Bir ot. 2- Kuyumculukta kullanılan bir tuz.

b. b. 57a/13, 83b/14

b. otın 83b/14

b.+1 53b/10

[2]

b.+1 aḥmer “kırmızı tuz”

53b/10

- burc** : <Ar. Burç. Zodyak üzerinde yer alan on iki takımyıldıza verilen ortak ad.
b. + unda 73a/12
sevr b. + unda 73a/12
- burçak** : Burçak. 1. Baklagillerden, taneleri hayvan yemi olarak kullanılan yıllık bir yem bitkisi 2. Bu bitkinin mercimeğe benzeyen ve genellikle hayvan yemi olarak kullanılan tanesi.
b. 48a/8, 61a/3, 71a/2 [3]
[3]
b. dānesi 48a/8
b. unı 61a/3
- burğı** : Burgu. Delik açmaya yarayan delgiye takılı sarma, yivli, keskin, çelik alet.
b. 9b/9
- bürkan** : Demirbozan, tırfil, üçgül.
b. 71b/12
b. yemişi 71b/12
- burn** : bk. burun.
b. +ı 78b/15, 84a/3 [2]
b. +ı kanamış 78b/15
b. +ı kanı diñmeyene 84a/3
b. +ına 86b/13
- b. +ından 10b/2, 33b/4, 48b/15
[3]
b. +ını 36a/7
b. +un 48a/1
b. +un kaşıya 48a/1
b. +unun 67b/13
[9]
b. +unun delüklerine 67b/13
- buru** : Sancı.
b. +sı 84a/13
b. +ya 86a/15, 87a/2 [2]
[3]
- burul-** : Burulmak.
b.-duğça 25b/14
kušak b.-duğça 25b/14
- burun** : Alınla üst dudak arasında bulunan, çıkıntılı, iki delikli koklama ve solunum organı.
b. 27a/6, 35b/11, 35b/14, 36a/9, 36a/10, 36b/1, 36b/5, 46a/9, 59b/4, 59b/11, 60a/1, 65b/12, 67b/11 [13]
b. içinde 65b/12
b. kanın 67b/11
b. kanına 59b/11
b. sına 35b/14
b. şınığı 27a/6, 36b/1 [2]
b. şınığın 35b/11

- b. tamarı 59b/4
 b. tomurduğına 60a/1
 b. ucundan 36a/10
 b. + da 46b/7, 47a/2, 59b/5 [3]
 b. + dan 59b/4
 b. + ı 6b/15, 58a/14 [2]
 b. + uğ 36a/6, 36a/13 [2]
 [21]
 b. + uğ bir yanında 36a/6
 b. + uğ iki delüğine 36a/13
- buğ** : bk. bud.
 b. + da 50b/11
- buyur-** : Söylemek, tavsiye etmek.
 b.-dılar 23b/6
 b.-ur 5a/6, 9a/13, 13a/2, 17b/2,
 21a/9, 21b/10, 39a/12, 46b/4 [8]
 cālīnūs b.-ur 21b/10
 b.-urlar 43b/13
 [10]
- buzadı** : Yeni doğmuş, ana sütüyle beslenen siğir yavrusu.
 b. 53b/12
 b. yağı 53b/12
- būkrāt** : Hipokrat (M.Ö. 460, 337).
 b. 16a/6, 17b/13, 21a/9, 24a/9,
 24b/2, 25b/1, 26a/7, 26b/4,
 27a/15, 28a/12, 34b/4, 36b/11,
 38a/11, 39a/6, 41a/6, 42a/5,
 45b/6, 45b/14, 46a/15, 47a/13,
 47a/15, 47b/3, 47b/12 [23]
 b. hekim 24a/9, 26a/7, 26b/4,
 27a/15, 28a/12, 36b/11, 39a/6,
 42a/5, 45b/14, 46a/15, 47a/15,
 47b/12 [12]
 b. hekimē 47b/3
 hekim b. 41a/6
 kavlı-i b. 24b/2, 47a/13 [2]
 kavlı-i b. ve cālīnūs 16a/6
- būr** : <Far. Fıstık rengi.
- büre** : <Far. Boraks.
 b. 50b/1, 65a/3, 65b/13, 88b/9
 [4]
- būr-ı hūrdāk** : <Far. Fıstık renginde turşuluk ufak patlıcan.
 b. 68b/12
- bursuğ** : Porsuk. Sansargillerden, su kıyılarında kazdıkları deliklerde yaşayan, ot ve etle beslenen, pis kokulu, memeli bir hayvan.
 b. 66a/5
 b. yağı 66a/5
- būy** : <Far. Koku.
 b. 61a/9, 61b/15, 62a/2, 63a/1,
 63a/14, 76b/12, 87b/2 [7]
 [7]
 b. otınuğ şuyı 87b/2

- b. tohımı 61a/9, 61b/15,
62a/2, 63a/1, 63a/14, 76b/12 [6]
- buyan** : Meyan.
b. 62a/15
b. köki 62a/15
- büzeydān** : <Far. İtkasarı, tilkitaşağı.
b. 51a/1
- bügrī** : Kambur, tümsek, eğik.
b. 20b/5
b. olur 20b/5
- bük-** : Bükmek.
b.-esin 24a/13
gërüsine b.-esin 24a/13
- bükül** : Bükülmek.
b.-ür 44b/2
gerisine b.-ür 44b/2
- bünyād**: <Far. 1. Temel, esas 2. Yapı.
b. 3a/6, 58a/12, 58a/15 [3]
[3]
b. ëdüp 3a/6
b. ëtdi 58a/12, 58a/15 [2]
- bürün-** : Sarınmak, örtünmek.
b.-e 84b/9
- bürüncek** : Çarşaf, bir tür sargı bezi.
b. 44b/6
b. şarması 44b/6
b.+ ile 27b/1
- büsbütün** : İyiden iyiye, iyice, tamamen,
tamamıyla, temelli.
b. 19a/4
- büssed** : <Ar. Mercan.
b. 68b/1
- bütün** : Bütün.
b. 10b/11, 41a/9, 84b/13 [3]
[3]
- büzil-** : bk. büzülmek.
b.-se 18b/12
b.-ür 19b/14
[2]
- büzül-** : Büzülmek.
b.-düginden 18b/13
b.-miş 19a/3
[2]

C

- cānavar** : <Far.Yılan, kertenkele,
örümcek, akrep ve benzeri zehirli
hayvanlar için kullanılan ad.
c. + laruñ 72b/3
zehirnāk c. + laruñ zehrini 72b/3
- cā'iz** : <Ar. 1. Din, yasa, töre vb.
bakımdan işlenmesinde,
yapılmasında sakınca olmayan,
yapılıp işlenmesine izin verilen. 2.

Uygun, yerinde sayılan, yakışık alan.

- c. 50b/12
c. degüldür 50b/12

cāhhet : <Ar. Cehd etmek.

- c. 33a/5, 39b/3 [2]
[2]

- c. edesin 33a/5, 39b/3 [2]

cālīnūs: Galien, Galenos (M.S. 129-201)

- c. 4b/12, 5a/7, 13b/3, 15a/13, 16a/6, 17b/2, 17b/13, 19a/9, 21b/9, 25b/1, 26a/7, 27b/1, 30b/4, 31a/2, 34b/4, 35b/5, 40a/7, 41b/3, 43a/1, 45b/6, 46a/10, 47a/2, 47a/13, 61a/2, 61b/12, 72a/5 [26]

- c. buyurur 21b/9

- ḳavl-i c. 13b/3

- ḳavl-i būkrāṭ ve c. 16a/6

- ma'cūn-ı cevāriş-i c. 72a/5

- c. + uḡ 66a/4

[27]

- c. + uḡ tecribesidür 66a/4

cān : <Far. 1. İnsan ve hayvanlarda yaşamayı sağlayan ve ölümlü vücuttan ayrılan madde dışı varlık. 2. Yaşama, hayat.

- c. 3b/1, 39a/9, 49a/9 [3]

- c. teslim eder 49a/9

- c. vērür 39a/9

- c. + dan 47b/10

[4]

- c. + dan dutasın 47b/10

cāriye : <Ar. Yabancı ülkelerden kaçırılıp özgürlükten yoksun bırakılan, alınıp satılabilen, her konuda efendisinin isteklerine bağlı bulunan genç kadın, halayık.

- c. + si 71b/9

- on c. + si 71b/9

cāvşir : <Ar. Cavşir otu ve bundan elde edilen tıbbî zamk.

- c. 64a/5, 64b/1, 65b/4, 73a/3

[4]

cebelī : <Ar. Dağa ait.

- c. 72b/10, 72b/15 [2]

[2]

- şih-i c. 72b/15

- varaḳ-ı fütenc-i c. 72b/10

cebhe : <Ar. Alın damarı.

- c. 59a/5

cedvār : <Far. Zeravende benzer, 50-100 cm boyunda, yaprakları 40-60cm uzunluğunda olan bir ot.

- c. 50b/15, 69a/15, 85b/1 [3]

- c. yédürmek 50b/15
- cehd** : < Ar. Çalışma, çabalama.
- c. 2a/8, 33b/8, 44b/14 [3]
- c. édesin 33b/8, 44b/14 [2]
- cedd ve c. édüp 2a/8
- c. + üñ 11b/3, 45b/2 [2]
- [5]
- senüñ c. + üñ 45b/2
- cem^c** : < Ar. Toplama, bir araya getirme
- c. 1b/10, 1b/11, 1b/11, 2a/2, 2a/5, 65a/11, 75b/4, 87b/14 [8]
- [8]
- c. édüp 1b/11, 2a/2, 65a/11, 75b/4 [4]
- c. étmiş 1b/10
- c. olmuş 1b/11
- c. olup 2a/5, 87b/14 [2]
- cemî^c** : < Ar. Cümle, hep, bütün.
- c. 1b/10, 2b/2, 2b/4, 2b/4, 2b/6, 2b/10, 2b/14, 3a/1, 3a/1, 3a/2, 3a/3, 3a/3, 4b/4, 9a/12, 10b/14, 13a/11, 13b/4, 15a/6, 19b/7, 26a/8, 26b/6, 27a/4, 27a/10, 29a/14, 32b/13, 33a/8, 35a/2, 47a/14, 58a/1, 58b/5, 60a/3, 60a/5, 61a/2, 61a/3, 62a/5, 62a/12, 63b/3, 63b/8, 65b/15, 65b/15, 66a/7, 67b/4, 68b/4, 68b/15, 69a/11, 70a/7, 72b/4, 82a/12, 86b/8, 88a/7, 88a/8 [51]
- c. ağrısı 15a/6
- c. a^czâ harâretine 60a/5
- c. a^czâya 60a/3
- c. buñarı 70a/7
- c. çıkuñları 13b/4
- c. gevdede 62a/12
- c. gevdeyi 13a/11
- c. hürde kemükleri 29a/14
- c. ısırıñları 10b/14
- c. kemükleri 2b/14, 58a/1[2]
- c. kabarcuñları 2b/6
- c. ma^ccünları 68b/4
- c. mafşalları 2b/10
- c. melhemleri 3a/1, 63b/3[2]
- c. menâfi^c 88a/8
- c. müferrihâtuñ 88a/7
- c. semümüñ zararın 72b/4
- c. sınıuñlara 61a/3
- c. sınıuñlardan 32b/13
- c. sıtmalar 86b/8
- c. sıñiri 62a/5
- c. sıñirler 19b/7
- c. şınıuñlardan 26b/6, 27a/4, 33a/8 [3]

c. şınıqları 2b/4, 26a/8,
35a/2 [3]
c. şızıları 65b/15
c. şişlere 63b/8
c. ta'āmı 27a/10
c. tamarları 58b/5
c. yağlar 66a/7
c. yağları 3a/2, 65b/15 [2]
c. yaquları 3a/1, 61a/2 [2]
c. yaraları 4b/4
c. yürekde 68b/15
c. zerürları 3a/3, 67b/4 [2]
kendünün c. tırnaqların 82a/12
c. + si 8a/11, 11a/2, 11a/2,
13a/6, 18a/14, 33b/6, 86b/10 [7]
bunların c. + si 8a/11
c. + sini 18a/14, 41a/15, 45b/10
[3]
bunların c. + sini 18a/14
c. + sinle 17a/3
bunların c. + sinle 17a/3
c. + sinün 12b/7
[63]
bunların c. + sinün 'ilacı 12b/7

cenhāt : (?) جنات

c. 71a/14

cirāhat : <Ar. 1. İrin. 2. Yara.

c. 1b/8, 2a/10, 5a/14, 5b/4,
8a/9, 12a/12, 12b/10, 29a/11,
32b/6 [9]
c. çıka 29a/11
c. kalmışdur 32b/6
c. + a 81b/11
c. + dan 68a/15
c. + ı 12a/12
c. + ina 3b/14
c. + lar 65b/3
c. + ları 6a/12, 7a/2 [2]
c. + uñ 1b/11, 2a/9, 5b/2,
7a/10 [4]
[20]
c. + uñ sebebin 5b/2

cerb : <Far. "çerb" Yağlı.

c. 55b/8

c. gıdālar 55b/8

cerrāh : <Ar. Ameliyat yapan uzman
hekim, operatör.

c. 2a/6, 3b/15, 4a/6, 6a/11,
9a/7, 13a/7, 17b/1, 27a/2,
28b/15, 29a/10, 29b/8, 30a/2,
31a/6, 31a/11, 45b/14 [15]

c. işi 13a/7

c. matkābı 29a/10

c. mes'ūduñ 2a/6

üstād c. 31a/11

- c. + a 2a/12, 9a/13, 28a/1 [3]
 c. + ı 3b/15
 c. + lar 10a/3
 c. + ların 1b/10
 c. + uş 4a/4, 4a/15, 12b/10 [3]
 [24]
 c. + uş alât ve esbâbı 4a/15
 c. + uş eli 4a/4
 c. + uş eline 12b/10
- cerrâhîlîğ** : bk cerrâhîlık.
 c. + a 4a/4
- cerrâhîlık** : <Ar. + T. Cerrahlık mesleği.
 c. 4a/2, 6a/10 [2]
 c. + da 4a/6
 [3]
- cevâb** : <Ar. Bir soruya, bir isteğe, bir söz veya yazıya verilen karşılık, yanıt.
 c. 6a/10
- cevâb** : <Far. “Cevav”, arpa ile yapılan bir yemek.
 c. 75a/2
- cevâhîr** : <Ar. Elmas, yakut vb. değerli taşlar, mücevher.
 c. + i 1b/4, 58a/10 [2]
 [2]
 c. + i erkânda 58a/10
 c. + i erkândan 1b/4
- cevâriş** : <Far. Bir grup macunun genel adı.
 c. 68b/15
 c. + i 52b/15, 72a/5 [2]
 [3]
 ma^ccün-ı c. + i cālînūs 72a/5
 ma^ccün-ı c. + i saķangūr 52b/15
- cevz** : <Ar. Ceviz.
 c. 62b/1, 69a/4, 70a/11, 71a/3, 71a/5, 71a/8, 71a/10, 71b/2, 72a/10, 75b/3, 85a/15, 88a/10, 90b/13 [13]
 c. miķdârı 90b/13
 c. toħmı 71a/3, 71a/10 [2]
 c. umı 75b/3
 c. + i 71a/1, 71b/10 [2]
 [15]
 c. + i ħūrde 71b/10
- çıntıyâne** : <Lat. “Çıntıyane” Çentiyane otu.
 c. 72b/15, 85a/13, 90a/10 [3]
 [3]
- cırcır** : Su teresi.
 c. 67a/5, 71b/5 [2]
 [2]
 bezr-i c. 67a/5
- ciger** : <Far. Ciğer.

- c. 2b/8, 52b/11, 53a/5, 71a/7, [12]
85b/6, 87a/4 [6] c. + dan çıkmış 58b/14
c. ağrısına 85b/6, 87a/4 [2] c. + dan kalana 90b/9
c. marazların 2b/8 **cins** : <Ar. Tür, çeşit.
c. tazelemekçün 71a/7 c. 69a/13
c. za^cfindan 53a/5 c. + de 15a/12
c. + de 9b/15, 54b/14 [2] [2]
c. + den 52b/14 **civān** : <Far. Civan.
c. + e 86a/15 c. 73a/13
c. + i 10b/1, 66b/4, 69a/3 [3] **ca^cde** : <Ar. Venüs saçı, karabacak
[13] otu, baldırıkara otu.
c. + i tüzeler 69a/3 c. 72b/13
- cihet** : <Ar. Yön, taraf.
c. + üñ 11b/11
- cild** : <Ar Ten, deri.
c. 7a/4
- cimā^c** : <Ar. İnsanlarda çiftleşme,
cinsel ilişki.
c. 2b/12, 28a/6, 34b/13, 67a/4,
71b/9, 80a/4, 86a/3 [7]
c. eylese 71b/9, 80a/4 [2]
c. étmeye 28a/6, 34b/13 [2]
c. marazların 2b/12
c. ortasında 86a/3
c. yağı 67a/4
c. + da 52b/10
c. + dan 46a/3, 52b/10,
58b/14, 90b/9 [4]
- cüllāb** : <Far. “gülāb” Gül suyu, gül
şerbeti.
c. 57b/1
c. vèreler 57b/1
c. + ı 52b/2
c. + ı temürhindī 52b/2
c. + la 87a/7
[3]
- cümle** : <Ar. Bütün, hep, biriliş.
c. 32b/14, 34a/6, 58a/7,
58a/13, 76a/9, 76b/13, 82b/13
[7]
c. bitler 82b/13
c. kemük 58a/7
c. şınıklar 32b/14
c. + sin 89b/9

c. + sine 62a/13, 84a/12 [2]

c. + sini 86b/9

c. + ye 86a/1

c. + yi 50b/1, 52b/6, 58a/14,
68a/14, 69b/2, 78a/1, 85b/1,
88b/14, 89a/4, 90a/14 [10]

[2]

cünd : <Far. “ c. + i bīdester” Kunduz
taşağı otu ve kökü.

c. + i 67a/5, 69b/12 [2]

[2]

c. + i bīdester 67a/5, 69b/12 [2]

cüz : <Ar. Cüz, az miktar, biraz.

c. 3a/6, 3a/6 [2]

evvelki c. 3a/6

ikinci c. 3a/6

c. + den 3a/6

[3]

cüzām : <Ar. Cüzam hastalığı.

c. 82a/3, 82a/11 [2]

c. olmuş kişiye 82a/11

c. olsa 82a/3

c. + a 74a/1, 78b/8 [2]

[4]

c. + a uğrasa 78b/8

Ç

çak : <Far. Yırtık.

ç. 42a/13

çakal : <Far. Etoburlardan, sürü
hâlinde yaşayan, kurttan küçük bir
yabān hayvanı.

ç. 79b/2, 79b/4 [2]

[2]

ç. etin 79b/4

ç. ödünü 79b/2

çakşır : Bez torba. Paça bölümü diz
üstünde veya diz altında kalan bir
tür erkek şalvarı.

ç. 30b/2

ç. + ı 30a/12

[2]

bez ç. + ı 30a/12

çalıyün : Yüzüstü.

ç. 10b/9, 15a/5, 21a/6, 22a/14,
25a/9, 25b/9, 37a/6, 40b/2 [8]

ç. yata 15a/5

ç. yaturasın 21a/6, 22a/14,

25b/9, 37a/6 [4]

çalma: Yazma; çember de denilen
başörtüsü.

ç. + yla 33b/1

çam: İğne yapraklı, kozalaklı, reçineli ağaç.

ç. 6b/8, 61a/10, 61a/13, 61b/14, 63a/11, 63b/5, 63b/13, 64a/6, 64b/2, 64b/5, 64b/6, 64b/15, 65a/10, 65b/4, 65b/13, 67b/8, 68a/11 [17]

ç. şakızı 67b/8

ç. şakızı 6b/8, 61a/10, 61a/13, 61b/14, 63a/11, 63b/5, 63b/13, 64a/6, 64b/2, 64b/15, 65a/10, 65b/4, 65b/13, 68a/11 [14]

ç. şakızın 64b/5, 64b/6 [2]

çanağ : Bk. çanak

ç. + a 76b/6, 84a/4 [2]

[2]

ç. + a koyalar 76b/6

yèni ç. + a 84a/4

çanak : Toprak, metal vb. bir maddeden yapılmış yayvan, çukurca kap.

ç. 89b/10

ç. içinde 89b/10

ç. + dan 82b/14

[2]

kalay ç. + dan 82b/14

çapağ : bk. çapağ

ç. + m 59b/3

çapağ : Göz pınarında ve kirpiklerde birikerek pıhtılaştıran veya kuruyan akıntı.

ç. 59a/8

çarp- : Çarpmak.

ç.-mağ 73a/15

ç.-mağ gerektür 73a/15

çatal : 1. İki veya daha çok kola ayrılan değnek. 2. Yol, ağaç gibi kollara ayrılan şeylerin ayrılma yeri. 3. Dallı olan şeylerin her kolu.

ç. 9b/5, 17a/8, 17a/9, 34b/6[4]

ç. ağacı 17a/8

ç. olur 9b/5

iki ç. 17a/9

iki ç. olursa 34b/6

ç. + a 17a/13

iki ç. + a 17a/13

ç. + uñ 17a/10

[6]

ç. + uñ ortasında 17a/10

çaturdı : Çatırdama sesi.

ç. + yla 13b/15

çadır : <Far. Kuzu sarmaşığı, çadır çiçeği.

ç. 64b/2, 65b/5 [2]

- dāne ç. 65b/5
ç. +1 64b/5, 65b/6 [2]
[4]
dāne ç. +1 65b/6
- çāre** : <Far. Bir sonuca varmak, ortadaki engelleri kaldırmak için tutulması gereken yol, çıkar yol. Tedavi yolu, deva.
ç. 4b/3, 16a/1, 30a/5 [3]
[3]
- çegzin-**: Dönmek.
ç.-mesini 59a/6, 86b/7 [2]
baş ç.-mesini 59a/6, 86b/7[2]
ç.-se 89b/4
[3]
baş ç.-se 89b/4
- çek-** : 1. Çekmek. 2. İlaç sürmek, herhangi bir nesneyi tedavi amacıyla bir organa çekmek.
ç.-di 17b/5
ç.-düm 17b/5, 19a/11 [2]
emek ç.-düm 19a/11
ç.-e 6a/6, 6a/7, 13b/12, 17a/2, 17a/7, 19b/2, 19b/10, 23b/3, 28a/2, 32a/2, 50a/7 [11]
iki ayağını ç.-e 23b/3
muhkem ç.-e 17a/7, 19b/2[2]
yokarı ç.-e 13b/12
- ç.-ecegi 45b/4
ç.-ecek 17b/14
ç.-eler 5b/14, 17a/14, 23a/9, 23b/5, 25a/4, 75a/10, 82b/6, 82b/12, 85a/11 [9]
ayağını ç.-eler 23a/9
demür çengelle ç.-eler 75a/10
göze ç.-eler 82b/6, 82b/12, 85a/11 [3]
muhkem ç.-eler 17a/14
ç.-er 4a/9, 4a/9, 38a/6 [3]
ç.-erler 9b/11, 68b/7, 69a/11[3]
guşsa ç.-erler 69a/11
ç.-esin 9b/12, 13b/8, 13b/9, 13b/9, 13b/14, 15a/3, 16b/9, 17a/1, 17a/13, 18b/6, 19a/8, 19b/1, 19b/8, 20a/9, 21b/9, 22a/5, 22b/1, 24b/11, 24b/12, 25a/7, 35a/12, 35a/12, 36b/14, 37a/7, 38b/5, 38b/5, 38b/12, 41a/3, 42b/13, 45b/4 [30]
aşağa ç.-esin 35a/12
berāber ç.-esin 16b/9
muhkem ç.-esin 15a/3, 19b/1, 37a/7 [3]
öñe ç.-esin 13b/9
şīşe ç.-esin 38b/5

- taşra ç.-esin 36b/14
 taşrasına ç.-esin 24b/11
 uz ç.-esin 42b/13
 yerine ç.-esin 25a/7
 yukarı ç.-esin 35a/12
 ç.-ince 6a/5
 ç.-mege 37a/2
 katı ç.-mege 37a/2
 ç.-megile 19a/3, 19a/8, 22b/14,
 29a/4, 32a/2 [5]
 ç.-mek 10a/5, 16b/2, 18a/2,
 20a/4, 38b/4 [5]
 ç.-mekdür 9b/11, 37b/12 [2]
 şîşe ç.-mekdür 37b/12
 ç.-mekle 37a/2
 ç.-memek 29b/11
 katı ç.-memek 29b/11
 ç.-mesi 19b/9
 ç.-meye 28a/7
 gam ç.-meye 28a/7
 ç.-meyeler 6a/2
 derisin ç.-meyeler 6a/2
 ç.-meyesin 37a/14
 ziyâde ç.-meyesin 37a/14
 ç.-mez 28a/2
 ç.-se 78b/11, 80a/12, 81a/11[3]
 gözüne sürme ç.-se 80a/12
 sürme ç.-se 78b/11
 ç.-seler 80a/3
 sürme ç.-seler 80a/3
 ç.-üp 1b/9, 25b/6 [2]
 [88]
 yerine ç.-üp 25b/6
 zahmet ç.-üp 1b/9
çekici : Çekme özelliği olan.
 ç. 5a/5, 10a/5, 11b/1, 13a/4,
 13a/14, 21a/3, 34b/12, 37b/14,
 39a/1 [9]
 ç. edviyye 5a/5, 34b/12 [2]
 ç. melhem 13a/4
 ç. melhemle 39a/1
 ç. nesnelere 10a/5, 13a/14[2]
 ç. yakı vurasın 21a/3
 ç. yakıyı vurasın 37b/14
 ç. + dür 4a/9, 61a/8,
 64b/14[3]
 [12]
çekil- : Çekilmek.
 ç.-ür 6a/6
çekin- : Çekinmek.
 ç.-esin 21a/8
çekürdeg : bk. çekürdek.
 ç. + i 51a/10, 55b/14, 72a/8,
 73b/10, 75a/7, 75b/2 [6]
 [6]
 ç. + i çıkmış üzüm 73b/10

misk ç. + i 72a/8

şakāyıkun̄ kara ç. + i 75b/2

çekürdek : Çekirdek.

ç. 13b/1, 55a/14 [2]

[2]

üç ç. 55a/14

çenber : <Far. Yuvarlak.

ç. 13b/6, 13b/12 [2]

[2]

ç. édesin 13b/6

çengel : <Far. Bir yere takılmaya, geçirilmeye yarayan eğri ve ucu sivri demir.

ç. + le 75a/10

demür ç. + le çekeler 75a/10

çengelli : Çengelli.

ç. + dür 9b/7, 9b/8, 9b/8, 9b/8

[4]

[4]

bir ç. + dür 9b/7

dört ç. + dür 9b/8

iki ç. + dür 9b/8

üç ç. + dür 9b/8

çeñe : Çene. Canlılarda baş bölümünde yer alan, kemik veya kıkırdak ile desteklenen, altlı üstlü dişleri taşıyan ve ağzın kapanıp açılmasını saplayan kasları

üzerinde barındıran iki parçaya verilen ad.

ç. 14a/6, 14a/7, 14a/13, 35a/4, 35a/5, 35a/6, 35a/7, 35b/10, 58a/2 [9]

ç. çıkınca 14a/7

ç. çıkığun̄ 14a/6

ç. şınuğı 35a/5

ç. şınuğın 35a/4

şaḡ ç. 35a/6

şol ç. 35a/7

ç. + leri 33b/3

ç. + lerin 33a/11

ç. + si 81a/1

kişinün̄ ç. + si 81a/1

ç. + sin 15a/3

iki ç. + sin 15a/3

ç. + sine 81a/3

ç. + sine vuralar 81a/3

ç. + sini 14b/11

ç. + yi 14b/4, 14b/5 [2]

[17]

çetin : Amaçlanan duruma getirilmesi, elde edilmesi, çözümlenmesi, işlenmesi güç veya engeli çok olan, zor, müşkül.

ç. + dür 45a/8

çevir : Çevirmek.

- ç.-eler 5b/14
- çevre** : Bir şeyin yakını, dolayı, etrafı.
- ç. 60b/10
- ç. yanına 60b/10
- ç. + sinden 26b/14
- [2]
- çıban** : Çıban. Vücutun herhangi bir yerinde oluşan ve çoğu, deride veya deri altında şişkinlik, kızartı, ağrı ve ateş ile kendini gösteren irin birikimi.
- ç. 50a/13
- ç. çıkısa 50a/13
- ç. + a 84a/3
- ç. + ı 50b/2, 74a/15 [2]
- ç. + ı deşer 50b/2
- ç. + lar 59a/8
- ç. + ları 47a/14
- [6]
- çık-** : Çıkmak, dışarı atılmak, belirmek.
- ç.-a 6b/9, 9b/2, 16a/10, 29a/10, 29a/11, 65a/15 [6]
- cirāhat ç.-a 29a/11
- kan ç.-a 6b/9
- ç.-acağsa 32a/5
- ç.-alar 77b/11
- ç.-amaz 14a/9
- ç.-an 6a/15, 6b/2, 6b/7, 8a/6, 78b/10 [5]
- kan ç.-an yeri 6a/15
- ç.-anuş 23a/8
- ç.-anuş tīmārı 23a/8
- ç.-ar 8a/12, 11a/3, 11a/10, 13a/9, 13a/10, 13a/11, 13b/8, 14a/8, 14a/10, 14a/12, 15a/14, 15a/14, 15a/14, 15b/3, 15b/4, 15b/10, 16a/5, 16a/11, 16a/12, 16b/10, 18a/1, 18a/13, 18a/13, 19a/14, 19a/14, 19a/15, 19b/3, 19b/6, 19b/6, 20a/5, 20a/5, 20a/6, 20a/11, 22b/12, 22b/12, 22b/13, 24b/15, 24b/15, 35a/5, 45a/5, 45a/6, 50a/3, 50a/10, 50a/13, 50b/8, 50b/8, 76b/6, 84b/2 [48]
- başa ç.-ar 11a/3
- dırnağ dibinden ç.-ar 50a/3
- görü ç.-ar 14a/12
- gömgök ç.-ar 13a/9
- içerü ç.-ar 22b/12, 22b/13[2]
- kolay ç.-ar 19b/3
- taşra ç.-ar 22b/12, 24b/15[2]
- ç.-arsa 15b/11, 16a/7, 16a/8, 23a/5 [4]
- ç.-asın 21a/8, 23b/8 [2]

- ç.-dıysa 13b/9, 13b/9, 13b/10[3]
 şolına ç.-dıysa 13b/9
 ç.-duğda 22b/13, 25b/5 [2]
 taşra ç.-duğda 22b/13
 topuk ç.-duğda 25b/5
 ç.-duğdan 89a/4
 ç.-ınca 5a/13, 14a/7, 16a/13,
 22b/11 [4]
 çeçe ç.-ınca 14a/7
 hammāndan ç.-ınca 5a/13
 ç.-maduğı 24b/15
 öñine ç.-maduğı 24b/15
 ç.-ması 14a/11, 18a/12, 19a/13,
 19b/3, 19b/5, 20a/1, 20a/11[7]
 bilek ç.-ması 19a/13
 bunlaruñ ç.-ması 14a/11
 künk ç.-ması 18a/12
 ç.-maya 46a/1
 ayağı döşekden ç.-maya
 46a/1
 ç.-mayınca 11a/11, 28b/4,
 45a/11, 50a/9 [4]
 ç.-maz 15a/7, 15a/10, 15b/6,
 16a/13 [4]
 ç.-mış 13b/6, 16b/3, 18b/8,
 24b/10, 25b/11, 51a/11, 55b/15,
 58b/14, 73b/10, 75a/7, 84b/11
 [11]
- ç.-mış ayağı 25b/11
 ç.-mış ayağını 24b/10
 ç.-mış kemüğünü 18b/8
 cimā'dan ç.-mış 58b/14
 çekürdegi ç.-mış üzüm
 73b/10
 sağına ç.-mış 13b/6
 ç.-mışdur 20a/6, 20a/6 [2]
 ç.-mışla 17b/2, 17b/7 [2]
 ç.-sa 7b/14, 20a/11, 22b/11,
 22b/15, 23a/2, 23a/3, 25a/8,
 50a/13[8]
 ağırşak ç.-sa 25a/8
 bağarsuk ç.-sa 7b/14
 çıban ç.-sa 50a/13
 içerü ç.-sa 22b/15
 öñine ç.-sa 23a/3
 taşra ç.-sa 23a/2
 uyluk ç.-sa 22b/11
 ç.-tuğı 11a/5, 14a/8, 15b/8,
 18a/1, 19a/15, 19b/6, 19b/7,
 19b/14, 20b/13 [9]
 barmaç ç.-tuğı 19b/14
 ç.-up 23a/13
 ç.-updur 25a/10
 [131]

çıkāgan : Çıkmaya meyilli olan.

ç. 15b/4, 22b/13, 25b/4 [3]

[3]

ç. olur 15b/4, 22b/13, 25b/4 [3]

çıkār- : Çıkarmak.

ç.-acağı 30b/3

ç.-alar 6b/4, 73b/2, 75b/11,

76b/7 [4]

bağarsuğların ç.-alar 73b/2

ç.-amaz 14a/8

ç.-an 79b/6

ḥanazīrbaş ç.-an kişi 79b/6

ç.-asın 11b/3, 19a/6, 28b/3,

29a/13, 30b/3, 30b/9, 31a/1,

32a/5, 34b/2, 34b/8, 35a/15,

37a/9, 38b/14, 39b/2, 39b/7

[15]

ḥūrdeyi ç.-asın 37a/9

taşra ç.-asın 19a/6

ç.-dum 17b/4, 39a/15, 47b/7[3]

kemiklerini ç.-dum 39a/15

şākird ç.-dum 47b/7

ç.-mak 29a/14

ç.-mağ 5b/7, 6a/5 [2]

diş ç.-mağ 5b/7, 6a/5 [2]

ç.-mamağ 83a/2

tā'ūn ç.-mamağ 83a/2

ç.-maya 83a/3

ç.-mayınca 29a/15

ç.-sa 8a/5, 11b/14 [2]

ç.-up 62b/8, 90b/1 [2]

[35]

çıkūğ : bk. çıkūğ.

ç.+a 21b/11, 21b/12, 22a/1,

22a/2, 22b/7 [5]

ç.+a vurasın 21b/12

ç.+ı 13b/5, 13b/11, 17a/6,

17b/1, 18a/4, 18a/9, 18a/11,

19b/5, 20a/5, 22b/4, 23b/2,

23b/4, 23b/7, 25a/4, 25b/2,

25b/14, 44b/14, 44b/15, 45a/2,

45a/7 [20]

ç.+ı karşısına 13b/11

ç.+ı yerine koyasın 44b/15

anuş ç.+ı 19b/5

boyun ç.+ı 13b/5

dirsek ç.+ı 18a/4

künk ç.+ı 18a/11

kuyruk ç.+ı 22b/4

topuk ç.+ı 25b/2

yerine ç.+ı komayınca 45a/2

ç.+ın 14a/6, 15a/6, 15b/2,

16a/2, 16a/13, 17b/12, 17b/13,

18a/3, 18a/7, 19a/9, 19a/13,

19b/3, 19b/13, 20a/4, 20a/10,

22b/3, 22b/10, 24a/5, 24b/14,

25a/2, 25a/8, 25b/2, 26a/5,
39a/6 [24]

ç. + ın üzerine 24a/5

anuñ ç. + ın 18a/7

ayağınuñ ıarağı ç. + ın 26a/5

barmak ç. + ın 19b/13, 20a/4

[2]

bilek ç. + ın 19a/13

çeñe ç. + ın 14a/6

dirsek ç. + ın 18a/3

diz ç. + ın 24b/14, 25a/2 [2]

diz ağırıağı ç. + ın 25a/8

köprücek ç. + ın 15a/6

kürek ç. + ın 17b/12, 17b/13

[2]

kuyruk ç. + ın 22b/3

omuz ç. + ın 15b/2,

16a/13[2]

omuzuñ ç. + ın 16a/2

oñurğa ç. + ın 20a/10, 39a/6

[2]

ıarak ç. + ın 19b/3

ıopuk ç. + ın 25b/2

uyluk ç. + ın 22b/10

ç. + ından 20b/12, 21b/8 [2]

ç. + ını 25b/4, 44b/11, 44b/13,
45b/2 [4]

ıopuk ç. + ını 25b/4

ç. + ıyla 15b/6

omuz ç. + ıyla 15b/6

ç. + la 22a/9, 23a/4 [2]

ç. + uñ 23b/11

[59]

çıkuk : Çıkık. Bir kemik veya organın yerinden çıkmış olması.

ç. 14a/14, 15b/12, 16a/2,

16a/10, 19a/2, 19a/12, 19b/8,

20b/1, 20b/2, 20b/6, 21a/5,

21a/9, 21a/11, 21a/13, 21b/9,

22a/5, 22a/10, 22a/13, 23a/8,

23b/5, 23b/9, 23b/11, 23b/15,

24b/3, 24b/11, 24b/12, 25a/5,

25a/5, 25a/12, 44b/10, 44b/15

[31]

ç. omuza 16a/2

ç. sebebinden 14a/14

bayat ç. 19a/12

eski ç. 23b/15, 25a/5 [2]

ç. + lara 61a/3

ç. + ları 2b/4, 13b/4 [2]

cemī^c ç. + ları 13b/4

ç. + laruñ 18b/1

[35]

çıkurdi : Çıtırdı, Çıkma sesi.

ç. + sı 20a/8

anuñ ç. + sı 20a/8

- çınla-** : Çınlamak.
 ç.-ya 75a/15
- çıplak** : Çıplak. Soyunmuş durumda olan.
 ç. 84b/9
- çıyan** : Çok ayaklılardan, sarımtırak renkte, zehirli bir böcek.
 ç. 82b/2
 ç. şoksa 82b/2
- çiçeg** : Çiçek.
 ç.+i 70b/12, 90a/2 [2]
 [2]
 ĩthir ç.+i 70b/12
 yaş zanbağ ç.+i 90a/2
- çifte** : <Far. “cuftē” İki bir arada bulunan veya ikili.
 ç. 36a/3, 36a/5 [2]
 ç. düzesin 36a/3
 ç.+si 34b/3, 34b/3 [2]
 anuğ ç.+si 34b/3, 34b/3[2]
 ç.+yle 34b/2
 [5]
- çigin** : Omuz başı
 ç.+i 17b/1
- çigne-** : Çiğnemek, ezmek.
 ç.-megile 20b/7
- çirg** : <Far. Kir, pislik.
 ç.+i 75b/3
- âdem kulağı ç.+i 75b/3
- çiriş** : Çiriş otu.
 ç. 27b/7, 61a/4 [2]
 [2]
- çiyne-** : bk. çignemek.
 ç.-mek 14b/13
 ç.-meye 35b/5
 ç.-yümez 6a/13
 [3]
- çin** : Çin ülkesi
 ç. 19a/9
 ç. şehrinde 19a/9
- çinī** : <Far. Porselen.
 ç. 53a/11, 57b/9, 61b/5, 64b/3, 68b/13, 70b/5, 70b/5, 88b/11, 90a/14 [9]
 [9]
 ç. kıavanözda 90a/14
 ma‘cün-ı rāvend-i ç. 70b/5
 māmūrān-i ç. 88b/11
 rāvend-i ç. “bir tür tıbbî bitki türü” 53a/11, 57b/9, 61b/5, 64b/3, 70b/5 [5]
- çoğ** : bk. çok.
 ç.+ı 20b/11, 26b/11, 27a/3, 27a/3 [4]
 bunların ç.+ı 27a/3
 ç.+ısa 5a/9 [5]

çok : Sayı, nicelik, değer, güç, derece vb. bakımından büyük ve aşırı olan, az karşıtı.
 ç. 5b/8, 5b/11, 6a/2, 8a/5, 10a/2, 10b/2, 12a/9, 15b/8, 15b/14, 16a/11, 17b/1, 18a/13, 19a/11, 19b/5, 20b/10, 22b/3, 26a/12, 28a/15, 29b/10, 30a/1, 31a/3, 31a/3, 31a/3, 31b/6, 33b/2, 38a/13, 44a/2, 45a/7, 49a/4, 50b/7, 55a/1, 55a/5, 56b/12, 57b/6, 58b/10, 60b/8, 75b/7, 83b/15, 84a/8, 86b/3, 87b/11 [41]
 ç. kez 15b/8
 ç. olur 12a/9
 ç. söylemeye 33b/2
 ç. şarmak 29b/10
 anuñ ç. ‘alāmeti 20b/10
 harāret ç. olursa 55a/5
 kanı ç. aķarsa 31b/6
 ç. + dan 52a/2
 ç. + dur 18a/10, 59a/14, 66b/3, 72b/4 [4]
 ç. + luķ 6a/6
 ç. + tanki 22a/5, 23b/9, 25a/12 [3]
 ç. + tansa 19a/2

[51]

çomak : Ucu topuzlu değnek.

ç. 6a/13, 7a/10, 17a/4 [3]

ç. + dan 5b/1

[4]

çorba : <Far. “şorba” Çorba. Sebze, tahıl, et vb. ile hazırlanan sıcak, sulu içecek.

ç. + sı 6b/14, 7b/13 [2]

[2]

erişte ç. + sı 6b/14, 7b/13[2]

çök- : Çökmek.

ç.-düyise 38b/12

ç.-er 16a/11, 38a/5, 45a/11 [3]

içine ç.-er 38a/5

kan ç.-er 45a/11

ç.-mekdür 20a/12

ç.-miş 38b/3

[6]

çöküg : bk. çökük

ç. + i 37b/13, 38b/7, 38b/7 [3]

ç. + i kaldura 37b/13

ç. + ini 34a/2

[4]

ķafa ç. + ini 34a/2

çöküg : bk. çökük.

ç. 34b/1

ç. altında 34b/1

- ç. + i 34a/13
[2]
- çökük** : Çökmüş, çukurlaşmış, içeri çekilmiş
ç. 20b/3, 20b/15, 21a/3, 26b/10, 34b/6, 39b/14 [6]
[6]
ç. ola 21a/3
ç. olmaz 39b/14
ç. olsa 20b/15
ç. olur 26b/10
- çölmeg**: bk. çömllek.
ç. + e 75b/10, 76a/15 [2]
[2]
taş ç. + e 75b/10
- çömleg**: bk. çömllek.
ç. + e 84b/4
ç. + e kıoya 84b/4
ç. + üñ 73b/3
[2]
ç. + üñ ağzını 73b/3
- çömllek**: Çömllek. Toprak tencere.
ç. 67a/10, 73b/3 [2]
[2]
ç. içinde 67a/10
ç. içine 73b/3
- çörek** : Çörek otu.
ç. 71a/14, 71b/13, 72a/11, 72a/13, 76a/13, 90a/4, 90a/7, 90b/11 [8]
- [8]
ç. otı 71a/14, 71b/13, 72a/11, 72a/13, 76a/13, 90a/4, 90a/7, 90b/11 [8]
- çöz-** : Çözmek.
ç.-esin 28b/8, 32a/15 [2]
ç.-üp 7b/11, 29a/3 [2]
[4]
- çukur** : Çukur. Çevresine göre aşağı çökmüş olan yer.
ç. 19b/15, 22a/8, 23a/2 [3]
ç. kazasın 22a/8
ç. olur 23a/2
ç. + a 22a/10
ç. + ca 84b/13
fütanun ç. + ca yerine 84b/13
ç. + un 22a/8
[6]
ç. + un üzerine 22a/8
- çūka** : <Far. “çūhâ” çuha; eskiden ceket yerini alan ve kaba dokunuşlu kumaştan yapılan giyisi.
ç. 61b/11
ç. pāresine 61b/11
- çügündür** : Pancar.
ç. 76a/1, 77a/7 [2]
ç. şuyına 77a/7
ç. yaprağıyla 76a/1

çün : <Far. “Çünkü” nasıl ki, ne zaman ki.

ç. 82a/14

çürü- : Çürümek, ezilmek.

ç.-miş 12b/13, 30b/15 [2]

ç.-miş kemügi 12b/13

ç.-miş ve kararış yeri 30b/15

ç.-rse 50a/11

dırnaç ç.-rse 50a/11

ç.-se 78a/1

ç.-ye 35b/14

ç.-yince 9a/1

[6]

çürüg : bk. çürük.

ç. + ini 77b/3

dişüj ç. + ini döker 77b/3

çürük : 1. Diş veya kemikteki çürümeyle ilgili; çürümeye ait olan. 2. Çürük gösteren, çürümüş.

ç. 29a/8, 29a/10, 30b/8, 34b/5,

63b/13 [5]

[5]

ç. etlerin giderür 63b/13

ç. kemügi 30b/8

ç. kemük 29a/10

kemügi ç. olur 29a/8

D

da : Dahi, da/de.

d. 15a/14, 16b/5, 16b/7, 17a/3,

17a/8, 18a/12, 18b/5, 18b/13,

18b/13, 20a/15, 23b/6, 24a/2,

28a/3, 33a/9, 37b/13, 38a/9,

39a/9, 41a/8, 43b/3, 44b/6,

45b/9 [21]

[21]

da‘ām : bk. ta‘ām.

d. +1 14b/13

anuñ d. +1 14b/13

dağla- : Dağlamak. Akankanı dindirmek veya hasta bölümleri ortadan kaldırmak için vücudun bir yerini kızdırılmış bir metal araçla yakmak.

d.-dum 46b/3

d.-yasın 47a/1, 47a/7 [2]

[3]

dağlağı : Dağlama aleti.

d. 46b/15, 47a/3 [2]

d. +yıla 47a/7

[3]

dahi : Dahi, da/de.

d. 2a/9, 3a/12, 3a/13, 3a/15,
 3b/2, 4a/1, 4a/1, 4a/2, 4a/3,
 4a/4, 4a/4, 4a/6, 4a/7, 4a/13,
 4b/9, 4b/12, 5a/3, 5a/8, 5a/11,
 7a/8, 7a/10, 8a/2, 8a/13, 8b/7,
 9a/3, 9a/7, 9a/9, 9a/9, 9b/11,
 9b/12, 9b/13, 10a/11, 11a/1,
 11a/5, 11b/10, 12a/3, 12a/3,
 12b/1, 13a/3, 14a/9, 14a/11,
 14b/1, 14b/13, 15a/14, 15b/11,
 16b/5, 16b/6, 16b/9, 16b/11,
 16b/15, 17a/2, 17b/10, 18a/8,
 19a/2, 19b/2, 19b/14, 20b/3,
 20b/5, 20b/11, 20b/14, 21a/8,
 21b/2, 21b/5, 21b/9, 21b/15,
 24a/4, 24a/8, 24a/8, 24a/8,
 24a/8, 24a/13, 24b/15, 25a/15,
 25a/15, 25b/13, 25b/15, 26a/1,
 26a/7, 28b/1, 29b/15, 30b/6,
 30b/12, 31a/3, 31a/15, 33a/8,
 34a/8, 35a/3, 35a/13, 36b/13,
 36b/14, 37b/7, 38a/8, 38a/11,
 38a/14, 38a/15, 38b/11, 38b/11,
 40a/14, 41b/12, 41b/14, 41b/15,
 42a/9, 44b/4, 44b/8, 45a/9,
 46b/10, 47a/14, 50a/10, 50a/13,
 51b/7, 52b/13, 53b/1, 54a/1,

54b/3, 55a/4, 55b/2, 56a/12,
 56b/6, 56b/7, 58b/12, 59b/3,
 59b/10, 59b/13, 60a/7, 60a/12,
 60a/12, 60b/6, 60b/9, 60b/10,
 61a/4, 61a/8, 61a/11, 61a/14,
 61b/2, 61b/5, 61b/8, 61b/13,
 61b/15, 62a/3, 62a/5, 62a/12,
 62b/10, 62b/15, 63a/9, 63a/11,
 63a/14, 64a/5, 64b/6, 65a/10,
 65b/2, 65b/12, 66a/4, 66a/6,
 66a/7, 66a/8, 66a/9, 66a/11,
 66a/13, 66b/8, 66b/9, 66b/11,
 66b/14, 67a/4, 67a/8, 67a/11,
 67b/6, 67b/9, 67b/11, 67b/14,
 67b/15, 68a/1, 68a/3, 68a/6,
 68a/7, 68a/10, 68a/12, 68a/15,
 68b/1, 68b/8, 68b/11, 69a/1,
 69a/15, 70a/12, 70b/9, 71a/6,
 71a/14, 71b/8, 72a/13, 74a/15,
 74b/8, 75b/12, 76a/7, 76a/12,
 76a/13, 76b/4, 76b/5, 76b/6,
 76b/8, 76b/8, 77a/1, 77b/3,
 77b/7, 77b/9, 77b/10, 78a/7,
 78a/11, 79a/8, 79a/14, 79b/8,
 79b/14, 80a/14, 80b/6, 82a/5,
 82a/7, 82a/15, 82b/8, 82b/13,
 84b/4, 85b/5, 85b/7, 85b/8,
 85b/10, 85b/13, 86a/1, 86a/2,

- 86a/2, 86a/9, 86a/9, 86a/11, [2]
86a/13, 86a/13, 86a/15, 86b/2, **dar** : Dar.
86b/4, 86b/8, 86b/14, 86b/15, d. 5a/2, 5a/3, 5a/4, 12a/11,
87a/9, 87b/9, 87b/10, 88a/7, 22a/1, 26b/1, 33a/15 [7]
88a/7, 88a/9, 88b/11, 89b/4, [7]
89b/5, 89b/8, 90a/10, 90b/9 d. ola 22a/1
[249] d. olur 12a/11, 26b/1 [2]
[249] d. ve derin 'arakiyye 33a/15
- daķık** : İnce, ufak, toz haline getirilmiş.
d. 73a/3
- dala-** : K pek, kurt vb. hayvanların
dişlemesi, ısırması..
d.-sa 82b/4
ķuduz d.-sa 82b/4
- damak** : Ağız boşluğunun tavanı,
tabanı.
d. 35a/5
d. iine 35a/5
- damar** : Damar. Canlı varlıklarda kanın
veya besleyici sıvıların dolaştığı
kanal.
d. 11a/4, 13a/8, 60a/12 [3]
altı d. 60a/12
d. + ları 2b/15
[4]
- danış-** : Danışmak, akıl almak.
d.-a 31a/7
d.-asın 16a/15
- daracuk** : ok dar.
d. + dur 19b/4
- daral-** : Daralmak. Hafızası zayıf
düşmek.
d.-miş 58b/15
- darb** : < Ar. Vurma, dövme. Darbe
alma.
d. 20a/14
d. yemektür 20a/14
- darı** : 1. Mısır, mısır tanesi. 2. Dariya
benzeyen, akdarı da denilen bir
eşit tahıl. 3. Mısıra benzeyen,
tohumundan un yapılan bir bitki.
d. 30a/12
- darp** : bk. darb.
d. 26a/12
d. + dur 39a/10
[2]
- datdur-** : Tattırmak.
d.-mayalar 89b/7

- da'vî** : < Ar. Korunmanın bir hüküm ile sağlanması için yargı organlarına başvurma.
d. 24a/4
d. etmeyeler 24a/4
- davlı** : Tavlanmış, tavı olan, tav verilmiş. 2. Semiz, şişman.
d. 50a/2
d. ta'âm dileye 50a/2
- dā'ire** : < Ar. Daire.
d. + si 60b/5
d. + si şişer 60b/5
- dā'u's-sa'leb** : < Ar. Saç ve sakal dökülmesi.
d. 59b/13
- daya-** : Dayamak, yaslamak.
d.-ya 34a/3
d.-yasın 13b/13
[2]
- dāfi'** : < Ar. Def eden, savan, savuşturan.
d. + dür 86b/9
- dāhıs** : < Ar. Dolama, et yaran, kırılış.
d. 50a/2
- dāne** : < Far. Tane, tohum.
d. 27b/8, 51a/9, 51a/10, 51a/10, 55a/10, 55a/10, 55b/14,
- 56b/15, 57a/7, 65b/5, 65b/6, 67a/9, 67a/9, 72a/3, 73b/4, 74a/3, 74a/4, 74a/13, 74b/13, 74b/14, 82a/5, 88b/11, 88b/12, 88b/12 [24]
- d. cādır 65b/5
d. cādır 65b/6
bêş d. 67a/9
dört bêş d. 27b/8
elli d. 74a/4
iki d. 72a/3
iki yüz d. 74a/13
on bêş d. 67a/9, 74b/13, 88b/12 [3]
otuz d. 51a/10, 55a/10, 56b/15, 74a/3, 74b/14, 88b/11, 88b/12 [7]
yigirmi d. 51a/9, 51a/10, 55b/14 [3]
yigirmişer d. 57a/7
yüz otuz d. 73b/4
yüz d. 55a/10
d. + dür 58a/3
otuz iki d. + dür 58a/3
d. + si 48a/8, 48a/11, 48a/13, 89a/8 [4]
ayva d. + si 89a/8
bağla d. + si 48a/13

- burçaḡ d. + si 48a/8 [3]
mercümek d. + si 48a/11 d. + yı ḡattāl 87b/8
d. + since 75b/5 terkīb-i d. + yı hōṣber 75b/1
[30] **dāyimā:** < Ar. “dâ'imâ” Devamlı
buḡday d. + since 75b/5 sürekli.
dāneli : < Far. + T. Taneli. d. 10a/9, 12a/2, 13a/4, 14a/8,
d. 72a/6 15b/5, 36a/7, 37b/15, 40b/2,
ḡuṣṡ-ı d. 72a/6 48b/2, 68b/8, 78b/1, 80b/15
dār-ı fulful : < Far. “Baṣbiberi, uzun [12]
biber, uzun taneli baharat” [12]
68b/13, 69a/7, 69b/6, 70a/9, **de** : Dahi, de/da
71a/12, 71b/3, 72a/2, 72a/10, d. 8b/7, 13a/2, 13a/6, 14a/15,
72a/14, 72b/12, 74b/9, 90a/11 15b/5, 15b/6, 16a/6, 16b/9,
[12] 18b/9, 18b/13, 19b/6, 19b/6,
dār-ı ṣāṣī'ān : < Far. “Hint sümbülü” 20b/4, 22a/4, 23b/4, 26b/12,
73a/7 31a/15, 35b/15, 37a/5, 37b/13,
dārçini : < Far. Tarçın. 38b/5, 38b/15, 39a/9, 39a/10,
d. 52b/6, 54b/7, 67a/6, 70a/8, 40b/8, 41a/7, 41a/12, 45a/8,
70b/10, 70b/14, 71a/4, 71a/12, 45a/10, 46a/10, 46a/15, 46b/4,
71b/2, 72a/5, 72a/9, 72a/14, 52b/8, 57b/15, 61a/11, 63b/2,
73a/9, 74b/8, 78a/11, 88a/10, 63b/11, 68b/3, 74a/7, 79b/14,
88a/14, 90a/3, 90a/11, 90b/12 80a/13, 81a/4, 87b/3, 88a/6 [44]
[20] [44]
[20] **debe** : Fıtık, kasığı yarıḡ.
dārū : 1. Darı. 2. < Far İlaç. d. 8b/1
d. 87b/5 d. + sinde 48b/1
ṡabīḡ d. ṣuyıyla 87b/5 ḡastanuḡ d. + sinde 48b/1
d. + yı 75b/1, 87b/8 [2] d. + ye 8b/7

- d. + yi 2b/1, 8b/1 [2]
[5]
- debelik** : Bir tür fitik.
d. 26a/11
- def** : <Ar. Savma.
d. 28a/10, 28a/12, 59a/10,
59a/12, 59b/3, 59b/6, 59b/13,
59b/14, 60a/2, 69a/1, 72b/3,
72b/4, 75b/1, 77b/11, 77b/15,
79b/1, 83b/6, 85b/8, 85b/11,
86a/13, 86b/3, 87a/6, 87b/2,
89b/5 [24]
[24]
d. éde 28a/10, 83b/6 [2]
d. édeler 87a/6
d. éder 59a/10, 59a/12,
59b/3, 59b/6, 59b/13, 59b/14,
60a/2, 69a/1, 72b/3, 72b/4, 85b/8,
85b/11, 86a/13, 86b/3, 89b/5 [15]
d. ola 28a/12, 75b/1, 77b/15,
79b/1, 87b/2 [5]
- defa** : <Ar. Defa, kez.
d. 51b/1, 73b/2 [2]
[2]
- defn** : <Ar. Defnetmek, gömmek.
d. 88a/1
d. édeler 88a/1
- defne** : <Gr. Defne ağacı.
d. 65a/2, 65a/5, 66a/3, 66a/6,
66a/8, 66a/11, 85a/3, 88b/9 [8]
[8]
d. yağı 65a/2, 65a/5, 66a/6,
66a/8, 66a/11, 88b/9 [6]
d. yağıyla 85a/3
- deg-** : Değmek.
d.-mede 37b/9, 42a/10 [2]
d.-meye 29a/12, 35a/3 [2]
d.-sen 12a/9
[5]
- degin** : Değın, kadar.
d. 13b/4, 17b/11, 21b/8, 26a/9,
31a/15, 31b/9, 40a/5, 40a/5,
47b/6, 76a/2, 89b/2 [11]
[11]
başdan ayağa d. 26a/9
kırk güne d. 31a/15
- degirmen** : Değirmen.
d. 61a/4, 84a/1 [2]
[2]
d. tozu 61a/4
d. taşınuğ alt taşından 84a/1
- degirmi** : Değirmi, yuvarlak.
d. 4b/5, 4b/14, 24b/7 [3]
[3]
d. édesin 24b/7
d. ola 4b/5, 4b/14 [2]

değiş : 1. Değme işi. 2. Değişim.

d. 34a/10

d. yerlerinde 34a/10

değiş- : Değişmek.

d.-mek 27b/3

değme : Değme, herhangi bir, sıradan.

d. 46a/11

d. bir yakı 62a/7

d. nesneden 15a/10, 37b/7, 45a/4

[3]

değşül : Deşilmek.

d.-meye 38b/5

değşürd- : Değiştirmek.

d.-esin 42b/1

değül : Değil.

d. 4b/1, 16a/5, 28b/10, 39b/4

[4]

d. + dür 4b/3, 13a/7, 15b/4,

18a/2, 26a/7, 26a/15, 28b/1,

32b/3, 32b/4, 37a/11, 37b/3,

38b/4, 43a/15, 46b/7, 50b/12

[15]

cā'iz d. + dür 50b/12

yarmağa qābil d. + dür

43a/15

d. + se 30b/9, 39b/11, 43b/4,

43b/6 [4]

[23]

degür- : Ulaştırmak, değdirmek

d.-eler 5b/12

d.-meyesin 35a/3

[2]

dek : Değin, kadar

d. 22a/2, 42a/2, 54b/5, 56a/5,

56a/11, 56a/12, 57a/10, 64a/9,

78a/7, 80b/8, 89b/12 [11]

d. + dür 70b/13

[12]

del- : Delmek.

d.-eler 7a/8

d.-esin 8b/12, 29a/11 [2]

[3]

kemügi d.-esin 29a/11

delü : deli.

d. 79b/4, 81b/12 [2]

[2]

d. olsa 79b/4, 81b/12 [2]

delücek : Küçük delik.

d. 6b/11, 8a/3, 75a/2 [3]

[3]

delüg : bk. delük.

d. + i 8b/9, 21a/13 [2]

iki d. + i 21a/13

d. + inden 21b/1

d. + ine 36a/14

burunuğ iki d. + ine 36a/14

- d. + inüñ 21a/15
[5]
d. + inüñ içinden 21a/15
- delük** : Delik.
d. 8b/14, 21a/10, 50b/4,
50b/4[3]
d. + den 8b/13
d. + lerine 67b/13
[5]
burnunun d. + lerine 67b/13
- delükli** : Delikli.
d. 8b/15
bir d. kısac 8b/15
d. + yle 8b/15, 8b/15 [2]
[3]
iki d. + yle 8b/15
üç d. + yle 8b/15
- delüklü**: bk. delükli.
d. 83b/14
- dem** : < Ar. Kan.
d. 90b/7
d. bevāşīr 90b/7
d. + i 74a/15
[2]
d. + i fāsıdeyi 74a/15
- demevī**: < Ar. Bünyesinde dört
unsurdan biri olan kan
- maddesinin baskın olması, kanlı
mizaç.
d. 27a/11
- demī** : < Ar. Kanla ilgili.
d. 87a/6
d. olsa 87a/6
- demren**: Diken.
d. + i 9a/14, 9b/1, 9b/4,
9b/6[4]
oğ d. + i 9a/14
oğunun d. + i 9b/6
d. + ler 9b/2
d. + leri 9b/11
[6]
- demü'l-aḥaveyn** : < Ar. İki kardeş ağacı.
d. 67b/6, 68a/4, 68a/11,
68a/13 [4]
[4]
- demür** : Demir.
d. 34b/7, 34b/15, 65b/11,
70b/2, 75a/10, 87a/11 [6]
d. boğı 70b/2
d. çengelle çekeler 75a/10
d. dekeni 87a/11
dört d. 34b/15
iki d. 34b/7
d. + den 31a/11
d. + le 6b/1, 8b/12, 59a/14 [3]

- d. + ler 34a/5
d. + leri 34a/6
d. + lerini 34a/4
anuñ d. + lerini 34a/4
d. + lerüñ 34a/14
[14]
d. + lerüñ birini 34a/14
- demürcük** : Dağlama aleti.
d. 6a/9
d. ile tağlarsa 6a/9
- deng** : <Far. Dirhem in altıda biri.
d. 67a/6, 77a/2, 77a/3, 83a/4,
87b/8 [5]
[5]
buçuk d. 87b/8
- deñiz** : Deniz.
d. 67a/13, 68b/2, 82b/10 [3]
[3]
d. köpügi 67a/13, 68b/2 [2]
d. köpüğinden 82b/10
- deñlü** : Kadar.
d. 13a/5, 16b/3, 22a/8, 27b/12,
82b/1 [5]
d. + sini 75b/14
[6]
- depe** : Tepe, başın üst kısmı.
d. 59a/10
- depre-** : Kımıldamak.
d.-r 8b/4
depred- : Kımıldatmak.
d.-en 15a/7
depren - : Kımıldanmak.
d.-meye 15a/6
der : Ter
d. + in 78b/5
derd : <Far. 1. Sorun kaygı. 2. Ağrı.
d. + i 29b/9
derhāl : <Far. Hemen, derhal.
d. 75b/1, 77a/6, 77a/13,
77a/15, 79b/4, 79b/6, 79b/8,
79b/12, 79b/13, 80a/1, 80a/4,
80b/2, 80b/9, 81a/3, 81a/9,
81a/11, 81a/12, 81a/14, 81b/3,
82a/7, 82a/13 [21]
[21]
deri : Deri.
d. 11a/4, 11a/8, 58b/4 [3]
d. + den 3a/7
d. + leri 6b/9
d. + nün 6b/1, 6b/10, 8b/13[3]
d. + nün her ucına 6b/1
üst d. + nün altından 8b/13
d. + si 5b/13, 7a/12, 26b/3 [3]
zeker d. + si 5b/13
d. + sin 6a/2, 73b/1 [2]
d. + sin çekmeyeler 6a/2

- d. + sin yüzeler 73b/1
d. + sinden 80a/10
ayu d. + sinden 80a/10
d. + sine 5b/13
iç d. + sine 5b/13
d. + sinüj 80a/1
arсланuğ d. + sinüj üstine
80a/1
d. + ye 6b/9
d. + yi 5b/15, 32a/14, 58a/14,
58b/4 [4]
[21]
- derinī** : Derin olan.
d. + dür 18a/6
- deriñ** : Derin.
d. 4b/6, 5a/1, 5a/4, 12b/9,
22a/8, 31b/2, 33a/15 [7]
[7]
d. ola 4b/6, 5a/1 [2]
d. ve geñ ola 22a/8
d. yara 31b/2
dar ve d. ‘arağıyye 33a/15
- derle-** : Terlemek.
d.-ye 65a/14
d.-yüp 54a/9
[2]
- dermān** : <Far. İlaç, derman.
d. 2a/4
- dert** : bk. derd.
d. + den 80b/7
- deryā** : <Far. Deniz.
d. + dur 1b/14
d. + yı 4a/3
[2]
d. + yı ‘ummān 4a/3
- destere** : <Far. “dest + erre” Ağaç,
demir vb. şeyleri kesmeye
yarayan, genellikle üçgen
biçiminde dişleri olan, dar ve
uzunca çelik araç.
d. 6b/4
- devā** : <Ar. İlaç
d. + dur 89b/4
d. + i 69b/3
d. + i kibrīt 69b/3
d. + yı 57b/6, 69a/9 [2]
[4]
d. + yı kibrīt 57b/6
ma‘cūn-ı d. + yı misk 69a/9
devāü’l-misk 52b/14
- deve** : Deve.
d. 75b/2, 78b/10 [2]
d. eñsesi kiri 75b/2
d. tağarcuğundan 78b/10
d. + nün 78b/13
d. + nün kılmı 78b/13

- d. + nünj 78b/15
[4]
d. + nünj quru kıgın 78b/15
- devīl** : bk. tavīl
d. 61b/6, 62a/4, 62b/1 [3]
[3]
zirāvend-i d. 61b/6, 62a/4, 62b/1
[3]
- devşūr-**: Derleyip, toparlayıp bir araya getirmek.
d.-esin 84b/13
- dê-** : Söylemek.
d.-di 1b/13
d.-dügi 14a/1
d.-dügümüz 12b/15, 14b/8, 15a/4, 21b/3, 24b/12, 39b/12, 43b/4, 44b/8, 53a/7, 53a/8 [10]
d.-dük 86a/9
d.-dükleri 4a/2
d.-mek 76a/5
d.-meyesin 45a/2, 47b/10 [2]
d.-meyeyim 47b/11
d.-mişlerdür 15a/13
d.-r 17b/13
d.-rler 4a/4, 21a/1, 26b/1, 26b/2, 26b/3, 26b/5, 26b/6, 31a/5, 47b/12, 50a/3, 50b/7, 51b/14, 56a/7, 59a/3, 59a/5, 59a/7, 59a/9, 59a/11, 59a/15, 59b/2, 59b/5, 59b/7, 59b/9, 59b/12, 59b/13, 59b/15, 60a/3, 60a/4, 60a/6, 60a/9, 60a/11, 60a/13, 60a/15, 60b/2, 61b/13, 62a/12, 62b/15, 65b/1, 66b/15, 67a/4, 69a/13, 76a/4 [42]
āsān d.-rler 26b/3
hicāb d.-rler 26b/6
kīfāl d.-rler 59b/15
yaruq d.-rler 26b/1
d.-rlerdı 47b/3
d.-rse 40b/15
d.-rsej 18b/5
d.-se 10a/2
d.-ye 14b/15
d.-yesin 14a/1, 14b/5, 14b/6, 15a/1, 16a/1, 16a/1 [6]
d.-yü 2a/6, 46b/6 [2]
d.-yüben 9b/13, 10a/3 [2]
d.-yüpdürüz 20b/12
[78]
- dêril-** : Toplanmak.
d.-megi 86b/3
- dêş-** : Deşmek. Oymak, delmek, yara açmak, içini açmak, karıştırmak, kazmak.
d.-dügi 11b/2, 11b/6 [2]

d.-er 33b/4, 50b/2 [2]
 çıbanı d.-er 50b/2
 d.-esin 11b/2, 11b/3 [2]
 açuğ d.-esin 11b/2
 d.-mege 11b/1
 d.-meyesin 11b/2, 31b/14 [2]
 [9]
 toğrı d.-meyesin 11b/2

dêşil- : Deşilmek.

d.-e 12a/8
 d.-ince 60b/11
 d.-meli 12a/8
 d.-ür 45a/13
 [4]

dêşüg : Deşik. Deşilmiş olan.

d.+i 4b/2, 4b/2, 4b/3 [3]
 [3]
 bağarsuğ d.+i 4b/2
 beyni d.+i 4b/2
 kavuğ d.+i 4b/3

dıkk : <Ar. Verem.

d. 57b/13
 hummā-yı d. 57b/13

dınağ : bk. dırnağ.

d.+ın 81b/14
 tāvus d.+ın 81b/14

dırnağ : bk. dırnağ.

d.+ı 50a/11

dırnağ : Tırnak. İnsanda ve birçok omurgalı hayvanda parmak uçlarının dış bölümünü örten boynuzsu tabaka.

d. 6a/1, 20a/3, 50a/3, 50a/10, 58a/13 [5]

d. çürürse 50a/10

d. dibidür 20a/3

d. dibinden çıkar 50a/3

d.+dan 3a/10

d.+ları 10b/4, 25b/5 [2]

[8]

ayağı d.+ları 25b/5

dış : Dış.

d. 8b/6, 42b/14 [2]

d.+ı 31b/1

[3]

kafanuğ d.+ı yanından 31b/1

dışarı : Dışarı.

d. 14a/8

dib : Dip, kök.

d.+idür 20a/3

dırnağ d.+idür 20a/3

d.+inde 38b/9, 49b/4 [2]

hastanuğ şol koltuğı d.+inde 49b/4

oñurğa d.+inde 38b/9

- d. + inden 16b/6, 17a/7,
50a/3[3]
dırnağ d. + inden çıkar 50a/3
kişinün kıltuğı d. + inden
16b/6
d. + ine 75b/15, 77b/4 [2]
[8]
diş d. + ine süreler 77b/4
şacınuğ d. + ine 75b/15
- did-** : Ditmek. Karıştırmak,
tırmalamak, tırnakla örselemek.
d.-esin 31b/7
- diger** : Diğer.
d. 7a/15, 88b/12, 89a/5, 89a/7,
89a/10, 89a/11 [6]
[6]
bāb-ı nev^c-i d. 88b/12, 89a/5,
89a/7, 89a/10, 89a/11 [5]
‘ilācı d. 7a/15
- dik-** : Dikmek, bir yere sabitlemek.
d.-ecek 39a/1
d.-eler 6b/10, 8a/2 [2]
d.-emezsin 11b/13
d.-esin 5a/1, 5a/2, 5a/3, 36b/3,
39a/1, 39b/8 [6]
d.-sen 35b/1
d.-üp 8a/8
[12]
- diken** : Diken.
d. + i 87a/11
demür d. + i 87a/11
- dikren** : Çatal.
d. 9b/9
- dikḳat** : < Ar. Duygularla düşünceyi bir
şey üzerinde toplama, uyanıklık.
d. 28b/2
d. edesin 28b/2
- dil** : Dil. Ağız boşluğunda, tatmaya,
yutkunmaya, sesleri
boğumlamaya yarayan etli, uzun,
hareketli organ, tat alma organı.
d. 59b/9, 59b/10 [2]
d. altındaki 59b/9
d. + de 46a/13, 47a/5, 70a/7[3]
d. + i 31a/14, 58a/10, 81a/5,
86a/11 [4]
d. + i ağır ola 81a/5
d. + i dutula 31a/14
d. + in 80b/15, 81a/4 [2]
ördek d. + in 80b/15
tūḫinün d. + in 81a/4
d. + ince 2a/7
d. + inde 48a/8
d. + ini 14a/8, 82a/4 [2]
d. + ün 46b/6
[16]

- d. + üñ iç yanında 46b/6
- dile-** : Dilemek.
 d.-rin 1b/10
 d.-rse 9a/7, 75b/15, 76a/14 [3]
 d.-se 76a/3
 d.-ye 29b/3, 49a/6, 49b/8,
 50a/2 [4]
 davlı ta‘ām d.-ye 50a/2
 şovuk şu d.-ye 49a/6
 d.-yesin 33a/11, 34a/14 [2]
 [11]
- dilkü** : Tilki. Köpekgillerden, uzunluğu 90 cm, kuyruğu 30 cm kadar, ırklarına göre çeşitli renklerde olan, ağız ve burnu uzun ve sivri, kümes hayvanlarına zarar veren, kürkü beğenilen bir memeli türü.
 d. 80a/2, 80a/3 [2]
 [2]
 d. necisin 80a/3
 d. ödiyle 80a/2
- dimāğ** : < Ar. Beyin.
 d. 52b/11, 52b/12 [2]
 d. za‘findan 52b/12
 d. + dur 60a/2
 tenkiye-i d. + dur 60a/2
 d. + ı 48a/7
 [4]
- diñ-** : Dinmek. Durmak.
 d.-e 80b/2
 kan d.-e 80b/2
 d.-mese 80b/1
 d.-meyene 84a/3
 [3]
 burnı kanı d.-meyene 84a/3
- diñdür-** : Dindirmek, durdurmak.
 d.-ür 61b/8, 68a/4 [2]
 [2]
 kuşmağı d.-ür 61b/8
 yaralaruñ kanın d.-ür 68a/4
- dip** : bk. dib.
 d. + leri 78a/2
 dişi d. + leri şişer 78a/2
 d. + lerine 78a/14
 diş d. + lerine 78a/14
 d. + lerini 86a/11
 [3]
 diş d. + lerini 86a/11
- direg** : bk. direk.
 d. + e 21b/10
- direk** : Direk. Ağaçtan veya demirden yapılan uzun ve kalın destek.
 d. 25b/15
 d. kaçasın 25b/15

dirhem: <Ar. Okkanın dört yüzde birine eşit olan, 3,207 g'lık eski bir ağırlık ölçüsü.

d. 11b/14, 11b/15, 11b/15, 12a/1, 12a/2, 12a/5, 12a/5, 13a/15, 13a/15, 13a/15, 13b/1, 13b/1, 13b/2, 14a/4, 14a/4, 14a/4, 14a/5, 14a/5, 14b/11, 14b/11, 19a/4, 19a/5, 19b/11, 19b/12, 21b/5, 21b/5, 25a/5, 25a/6, 25a/6, 25a/14, 27b/6, 27b/6, 27b/7, 27b/7, 28a/14, 28a/14, 30a/6, 30a/7, 30a/7, 47a/9, 47a/9, 47a/9, 47a/10, 52a/1, 52a/6, 52a/8, 52a/14, 54a/1, 54a/5, 54a/14, 54b/5, 54b/5, 54b/8, 55a/5, 55a/13, 56a/2, 56a/3, 56a/5, 56a/10, 57a/2, 57a/2, 57a/11, 57b/11, 57b/13, 63a/12, 63b/2, 64a/7, 65b/7, 65b/8, 67a/15, 67b/1, 69b/8, 69b/14, 70a/5, 70b/8, 70b/15, 73b/7, 73b/13, 74a/7, 74a/14, 74b/9, 74b/15, 75b/9, 75b/12, 76a/8, 76a/9, 76b/6, 77a/2, 77a/7, 78a/12, 79b/2, 80a/14, 81a/8, 82b/8, 82b/10, 85a/3, 87b/1, 88a/11, 89a/13,

89b/2, 89b/5, 89b/12, 89b/12 [103]

altı d. 54a/1

altı yüz d. 25a/14, 56a/2 [2]

bêş d. 11b/14, 11b/15, 11b/15, 13a/15, 13a/15, 13a/15, 13b/1, 25a/6, 27b/7, 28a/14, 63b/2, 85a/3 [11]

bir d. 69b/8, 69b/14, 74b/9, 78a/12, 81a/8, 82b/8, 82b/10 [7]

bir buçuk d. 56a/10, 70b/15, 79b/2 [3]

birer d. 52a/1

buçuk d. 54a/14, 54b/8, 70a/5, 77a/2, 80a/14, 87b/1 [6]

elli d. 57a/2, 89a/13 [2]

iki d. 28a/14, 30a/7, 52a/14, 54a/5, 89b/12 [5]

ikişer d. 52a/6

iki yüz altmış d. 76a/8

kıırk d. 13b/2, 75b/12, 89b/5, 89b/12 [4]

on d. 13a/15, 14a/4, 14a/4, 14a/4, 14a/5, 14a/5, 14b/11, 14b/11, 19a/5, 19b/11, 21b/5, 25a/5, 27b/6, 27b/6, 27b/7, 55a/5, 55a/13, 57b/11 [18]

onar d. 57a/2

on beş d. 12a/2, 25a/6,
56a/5, 73b/7, 73b/13, 74b/15 [6]
on beşer d. 57b/13
on iki d. 57a/11
otuz d. 12a/1, 67b/1,
76b/6[3]
üç d. 12a/5, 12a/5, 13b/1,
70b/8, 77a/7 [5]
üçer d. 52a/8, 54b/5,
76a/9[3]
üç yüz d. 63a/12
yedi d. 54b/5, 56a/3 [2]
yêtmiş d. 65b/7
yigirmi d. 19a/4, 19b/12,
21b/5, 30a/6, 30a/7, 67a/15,
74a/7, 74a/14 [8]
yigirmi beş d. 65b/8
yüz otuz d. 75b/9
d. + dür 13b/3, 51a/4, 88a/4,
88a/4, 88a/5, 88a/5 [6]
altı d. + dür 51a/4
bir d. + dür 88a/4
bিরer d. + dür 13b/3
buçuk d. + dür 88a/4
iki d. + dür 88a/5
üç d. + dür 88a/5
d. + ini 75b/12
[110]

seksen d. + ini 75b/12
diri : Diri, canlı.
d. 12a/13, 20b/3 [2]
d. nesne 12a/13
diriltdür- : Diriltirmek.
d.-ür 61b/9
dirliğ : 1. Dirlik. Yaşayış, hayat,
sağlık, varlık, geçim. 2. Huzur,
erinç.
d. + i 21a/4
hastanuç d. + i 21a/4
dirseg : bk. dirsek.
d. + i 49a/14
d. + i üstinde 49a/14
d. + inden 19b/1
d. + ini 19a/7, 37a/4 [2]
d. + üç 40b/8
[5]
dirsek : Dirsek. Kol ile ön kol arasındaki
eklemin arka yanı.
d. 18a/3, 18a/4, 18a/13,
18b/13, 19b/6, 27a/7 [6]
d. çıkığı 18a/4
d. çıkığın 18a/3
d. + de 12b/3, 18b/12 [2]
d. + deki 18a/5
d. + den 16b/4
[10]

- diş** : Diş.
 d. 5b/7, 6a/5, 35b/3, 46b/12, 46b/12, 58a/3, 59b/8, 68a/8, 70a/2, 77b/4, 77b/15, 78a/14, 85b/10, 86a/11, 90b/3 [15]
 d. ağrısıçün 68a/8
 d. ağrısın 70a/2
 d. ağrısına 85b/10
 d. çıkarmak 5b/7, 6a/5 [2]
 d. dibine süreler 77b/4
 d. diplerine 78a/14
 d. diplerini 86a/11
 d. eti kanamasını 59b/8, 90b/3 [2]
 d. etleri 77b/15
 d. perkişdürmek 35b/3
 d. + i 78a/2, 78a/2, 83a/11 [3]
 d. + i dipleri şişer 78a/2
 d. + i etlerin 78a/2
 kişinüñ d. + i ağrısıa 83a/11
 d. + in 80a/5, 80a/6 [2]
 hınzır d. + in 80a/5, 80a/6[2]
 d. + ine 83a/12
 d. + ini 78b/2, 80b/8, 80b/11, 82a/9 [4]
 at d. + ini 78b/2
 fılüñ d. + ini 80b/8
 maymun d. + ini 80b/11
 ulu ademüñ d. + ini 82a/9
 d. + ler 11a/10
 d. + leri 14b/9, 35a/10, 35a/13, 82a/8 [4]
 azı d. + leri 14b/9
 kişinüñ d. + leri ağrısıa 82a/8
 d. + üñ 77b/3
 [31]
 d. + üñ çürüğünü döker 77b/3
- dişi** : Dişi. Yumuşak, kolay işlenen.
 d. 61b/14
 d. zift 61b/14
- dişle-** : Dişlemek.
 d.-dügi 49a/8
- ditre-** : Titremek.
 d.-mesini 68b/6, 69a/9 [2]
 yürek d.-mesini 69a/9
 d.-ye 30b/13, 45a/14 [2]
 [4]
- diyār** : <Ar. Yer, yurt.
 d. 9b/6
 d. + ı 9b/1
 d. + ına 9b/1
 [3]
 kendü d. + ına 9b/1
- diz** : Diz. Kaval, baldır ve uyluk kemiğinin birleştiği yer.

- d. 24b/14, 25a/2, 25a/8, 44a/5
- [4]
- d. ağırşığı çıküğün 25a/8
- d. ağırşagınınuñ sinuğın 44a/5
- d. çıküğün 24b/14, 25a/2[2]
- d. + de 12b/2
- d. + e 13a/11, 43a/10 [2]
- d. + e iner 13a/11
- d. + i 23a/2, 24a/15, 24b/1, 25b/9, 60a/12 [5]
- d. + i altına 24b/1
- d. + i altından 25b/9
- anuñ d. + i altından 24a/15
- iki d. + i 60a/12
- d. + inden 23b/3, 24b/14, 30b/1 [3]
- d. + ine 24b/12, 43b/7, 44b/1[3]
- d. + ine yapuşasın 24b/12
- d. + ini 23a/13, 43b/9 [2]
- iki d. + ini 23a/13, 43b/9[2]
- d. + iñe 26a/1
- d. + leri 23a/1, 48a/2 [2]
- hastanuñ iki d. + leri 48a/2
- d. + ünle 13b/11, 21a/7, 23b/7[3]
- [26]
- d. + ünle başasın 23b/7
- iki d. + ünle 21a/7
- senün d. + ünle 13b/11
- dīnār** : bk dīnārī.
- d. 54b/2, 87a/6 [2]
- [2]
- şarāb-ı d. 54b/2, 87a/6 [2]
- dīnārī** : Bir tür şerbet.
- d. 57b/7, 57b/8, 74a/8 [3]
- [3]
- şifat-ı şarāb-ı d. 57b/8
- şarāb-ı d. 57b/7, 74a/8 [2]
- dīryāz** : bk. dīryāzi.
- d. 66a/3
- dīryāzi** : <Far. Sezab zamkı.
- d. aķuruş 62b/1
- dīvāne** : <Far. Deli, kaçık, budala.
- d. 78b/11
- d. olmuş kimesnenün başına 78b/11
- doğ-** : Doğmak. Güneş, ay, yıldız ufuktan yükselerek görünmek.
- d.-caķ 58b/13
- gün d.-caķ vaķtda 58b/13
- d.-dıysa 6a/2
- [2]
- doğur-** : Doğurmak, dünyaya getirmek.
- d.-maķ 78b/4
- oğlan d.-maķ 78b/4
- d.-masa 78b/3

[2]

doğın- : Dokunmak, değmek.

d.-a 14a/9

d.-an 7a/15

zarb d.-an yeri 7a/15

d.-ana 63a/10

zarb d.-ana 63a/10

d.-dı 31a/9

d.-ınca 21a/4

d.-mağdan 45a/6

zarb d.-mağdan 45a/6

d.-sa 6a/13, 7a/2, 7a/3,

7b/14[4]

bıçak d.-sa 7a/3

kılıç d.-sa 7a/2, 7b/14 [2]

taş d.-sa 6a/13

d.-up 7a/11, 7b/9 [2]

d.-ursa 20b/11

[13]

yérine d.-ursa 20b/11

dol- : Dolmak.

d.-a 50a/15

d.-mamış 20b/6

[2]

dolan- : Bir şeyin çevresinde dönme,
gezmek, dolaşmak.

d.-madın 48b/7

gün d.-madın ölür 48b/7

dolaş- : Dolaşmak.

d.-a 23a/13

dolaşdur- : Dolaştırmak.

d.-asın 21b/13

dolayı : Etraf, çevre.

d. + sı 12a/14

yaranuğ d. + sı 12a/14

d. + sından 11a/13

[2]

doldur- : Doldurmak.

d.-a 21a/12

dolı : Dolu.

d. + dur 35b/10

domal- : Dışa doğru çıkmak.

d.-an 35a/9

d.-an kemigi 35a/9

d.-mağdur 20a/12

d.-mişdur 21a/5

d.-ur 16a/9, 39b/15 [2]

[5]

doğ- : Donmak.

d.-a 88b/4

d.-ar 66a/7

d.-maz 66a/7

[3]

dostogru : Doğru, sağa sola sapmadan.

d. 10b/12, 22b/12 [2]

dög- : Dövmek, ezmek.

d.-e 19a/4, 76a/14, 84b/4 [3]

d.-ecek 62b/4

d.-ecek nesneyi 62b/4

d.-eler 6b/8, 50a/6, 52a/1,
52a/6, 52a/9, 52a/12, 52b/6,
53a/13, 53b/5, 55a/14, 55b/11,
56a/4, 60b/13, 63b/1, 64a/14,
69b/13, 74b/2, 75b/12, 75b/13,
76a/7, 76a/10, 77b/7, 78a/8,
78a/12, 83b/1, 84a/11, 85a/10,
89a/4, 89a/9, 89b/9 [30]

finduğı d.-eler 83b/1

yumşak d.-eler 77b/7, 84a/11

[2]

d.-esin 4b/11, 14a/6, 19a/5,
25a/6, 61a/7, 62a/11, 62b/5,
63a/2, 64b/5, 68a/14, 75a/13,
75b/4, 76a/5, 76b/14, 77a/7,
84b/12, 85a/2, 85a/7 [18]

ķurudup d.-esin 85a/7

şarımsağı d.-esin 75a/13

yumşak d.-esin 62b/5, 77a/7

[2]

d.-se 78b/15

d.-seler 81b/6, 81b/9 [2]

d.-üp 6b/5, 21b/5, 50b/5, 54a/4,
54a/8, 54a/15, 54b/4, 54b/8,
56a/9, 56b/2, 56b/9, 63a/12,

64a/14, 65a/11, 65b/7, 66b/6,
67a/14, 67b/13, 68b/2, 69b/6,
70a/4, 70a/13, 71b/14, 73a/10,
74b/9, 83b/6, 85b/1, 90a/7 [28]

[83]

d.-üp eleyeler 54a/8, 54a/15,
54b/4, 54b/8, 56a/9, 56b/2, 56b/9,
63a/12, 64a/14, 66b/6, 68b/2,
69b/6, 70a/4, 71b/14, 73a/10,
74b/9, 85b/1 [17]

havānda d.-üp 65a/11

muħkem d.-üp 67b/13, 90a/7

[2]

dögül- : Dövölmek, ezilmek.

d.-ecek 4b/11

d.-ecekdür 64b/4

d.-miş 84b/14

d.-sin 76a/14

[4]

dök- : Boşaltmak, akıtmak.

d.-eler 5b/12, 84a/4 [2]

d.-er 77b/3

dişüñ çürüğini d.-er 77b/3

d.-esin 84b/13, 84b/14 [2]

d.-mede 11a/10

[6]

dökül- : Dökölmek.

d.-mekden 5b/1

- d.-mesine 59b/13
 saç ve şakal d.-mesine
 59b/13
 d.-meye 83b/15
 d.-se 83b/1, 89b/1 [2]
 kişinin saç ve şakalı d.-se
 83b/1
 şakalı d.-se 89b/1
 d.-ür 26b/14, 50a/3 [2]
 [7]
 kıl d.-ür 26b/14
- dökün-** : Kendi üstüne dökmek.
 d.-meye 65a/14
 şu d.-meye 65a/14
- dön-** : Kendi ekseninde veya başka
 bir şeyin dolayında hareket etmek..
 Geri gelmek, dolanmak.
 d.-di 28a/15
 d.-e 7a/14, 7b/4, 16a/8, 42a/3
 [4]
 d.-er 12a/11, 18a/8, 18a/8,
 50b/9 [4]
 kıl d.-er 12a/11
 yüregi d.-er 50b/9
 d.-erse 14a/2
 d.-meye 10b/9
 d.-mez 8b/5
 d.-mezse 6a/1
- d.-miş 18a/9
 [14]
 aşağısına d.-miş 18a/9
- döndür-** : Döndürmek.
 d.-düm 2a/8
 d.-esin 8b/9, 8b/13 [2]
 [3]
- dönüg** : Dönmüş olan.
 d. + in 59a/8
 göz d. + in 59a/8
- dörder** : Dörder.
 d. 73a/2
 d. mışkāl 73a/2
- dördünci** : Dördüncü.
 d. 3a/7, 3b/6, 4b/2, 8a/15,
 9b/15, 10b/4, 59a/9, 65a/13,
 89a/2 [9]
 [9]
 d. ‘alāmet 10b/4
 d. bāb 8a/15
 d. gün 65a/13, 89a/2 [2]
- dördünçi** : bk. dördünci.
 d. 2b/1, 10a/15, 10b/8, 11a/1,
 20a/13 [5]
 [5]
 d. ‘alāmet 10b/8
 d. ‘alāmeti 10a/15
 d. bāb 2b/1

dört : Dört sayısı.

d. 1b/3, 3a/10, 3a/11, 3a/15,
4a/4, 4b/1, 4b/3, 7a/8, 9b/8,
10b/14, 14a/1, 19a/10, 20a/11,
27b/8, 27b/10, 29b/13, 32a/2,
34a/4, 34b/14, 34b/15, 44b/3,
48b/4, 49b/10, 51a/13, 52a/2,
52b/10, 57a/11, 58a/4, 58a/5,
58a/7, 67a/9, 71b/8, 73a/13,
73a/15, 76a/11, 81a/1, 88a/1,
88a/1, 88a/1, 88b/5 [40]

d. ahlāṭa 3a/11

d. ahlāṭı 4a/4

d. ‘anāşır 3a/10

d. ‘avrat 71b/8

d. ay 88a/1

d. baḥş 88b/5

d. barmaḫ 29b/13, 73a/15[2]

d. bēş dāne 27b/8

d. bēş gün 76a/11

d. çengellidür 9b/8

d. demür 34b/15

d. gün 88a/1

d. günde 57a/11

d. gündür 48b/4, 49b/10 [2]

d. hefte 88a/1

d. kerre 52a/2, 81a/1 [2]

d. kişi 34a/4

d. kuvānuḫ 52b/10

d. pāredür 58a/4, 58a/5,
58a/7 [3]

d. rıtl 67a/9

d. yaḡa 14a/1, 32a/2,
44b/3[3]

d. yıl 19a/10

d. + dür 3b/2

[41]

dört yüz kırk : Dört yüz kırk.

d. 58b/7

dört yüz otuz altı : Dört yüz otuz altı.

d. + dur 58b/7

döşeg : bk döşek.

d. + e 81a/7

d. + e işemez 81a/7

d. + i 81b/4

d. + i altına ḫosa 81b/4

d. + ine 78b/13, 78b/14,
81a/5, 81b/5, 81b/7 [5]

[7]

d. + ine işegen olsa 81b/5

d. + ine işemeye 78b/14

d. + ine işemez 81b/7

döşek : Döşek, yatak.

d. + den 46a/1

ayağı d. + den çıkmaya 46a/1

d. + ten 5a/6 [2]

devşiril-: Toplanmış, biraraya getirilmiş.

d.-mesi 15a/11

du‘ā : <Ar. Tanrı’ya yakarış.

d. + dan 1b/12

dudak : Dudak. Ağzın, dişleri örten ve dışarıya doğru az veya çok kıvrılan üst ve alt kenarlarından her biri.

d. + da 46a/13, 46b/8 [2]

d. + ları 10b/7

[3]

duhn : <Far. Yağ.

d. 51b/15

d. süreler 51b/15

d. + ı 55a/2, 55a/2 [2]

[3]

d. + ı nīlūfer 55a/2

d. + ı verd 55a/2

duhnu’l-ās “mersin ağacı yağı”

d. 64a/4

duhnu’l-belesān “pelesenk ağacı yağı” 72b/9, 90a/13

duhnu’l-levz “Badem yağı”

51a/3

duhne : bk. duhn.

d. + i 67a/12, 82b/8 [2]

[2]

d. + i firengī 67a/12

d. + i firengīden 82b/8

dur- : Durmak.

d.-a 7b/4, 21b/6, 25b/13,
74a/11 [4]

d.-sun 24a/14

bağlayup d.-sun 24a/14

d.-uban 17a/2

d.-ur 16a/12, 18a/10, 29a/13[3]

ayru d.-ur 29a/13

berk d.-ur 18a/10

şarkık d.-ur 16a/12

d.-urın 13a/3

şağaldup d.-urın 13a/3

d.-ursun 38b/1

görüp d.-ursun 38b/1

d.-urum 28a/15

görüp d.-urum 28a/15

d.-uruz 30b/6, 30b/6, 44a/2[3]

[15]

édüp d.-uruz 30b/6

görüp d.-uruz 30b/6, 44a/2

durunç : <Far. Turunç, narenc.

d. 90a/12

dut- : Tutmak.

d.-a 6a/5, 14b/4, 17a/7, 17a/11,
18b/10, 18b/14, 19b/1, 22a/4,
34a/5, 36a/4, 36b/13, 36b/13,

38a/7, 42a/15, 42b/3, 47a/8,
47b/15 [17]
başını d.-a 36b/13
berk d.-a 18b/10, 18b/14[2]
muhkem d.-a 36b/13,
42b/3[2]
d.-acağ 31b/6
kan d.-acağ edviyye 31b/6
d.-alar 5b/13, 5b/14, 5b/15,
6a/4, 6a/9, 7b/12 [6]
d.-ar 6b/4, 56a/13 [2]
d.-arlar 17a/13
d.-asın 4b/8, 4b/10, 8b/10,
14b/4, 15a/3, 17a/6, 18b/2,
18b/7, 18b/10, 18b/15, 22b/1,
23a/7, 35b/1, 36b/14, 47b/10
[15]
becid d.-asın 18b/2, 23a/7,
35b/1 [3]
berk d.-asın 17a/6
cāndan d.-asın 47b/10
muhkem d.-asın 15a/3,
36b/14 [2]
d.-mağa 68a/6
kan d.-mağa 68a/6
d.-mağ 5b/9
d.-masa 55b/4
d.-ması 31b/7

anuñ d.-ması 31b/7
d.-mayalar 6a/8
d.-maz 31a/13, 31a/13,
31a/14[3]
ayağı d.-maz olur 31a/13,
31a/14 [2]
eli d.-maz olur 31a/13
d.-sa 55b/5
d.-up 40b/1
[52]
berk d.-up 40b/1
dutdur- : Tutturmak.
d.-asın 42a/4
dutıl- : Dutulmak.
d.-a 31a/14
dili d.-a 31a/14
duy- : Duymak.
d.-amazsa 28b/12
d.-arsa 24a/2
[2]
zağmet d.-arsa 24a/2
duyabil- : Duyabilmek.
d.-ür 30a/4
d.-ürse 38b/4
[2]
dükü : Yaban havucu tohumu.
d. 73a/3
d. kınnā 73a/3

- dübeylet** : “dübeyle” İrinli küçük bir tümör. Et ile damar arasında çıkan ve bedeni gezen yumru.
d. 13a/5
d.+i 2b/3, 13a/5 [2] [3]
- düğüm** : Düğüm.
d. 9a/4
d. yanında 9a/4
- dügün** : bk. düğüm.
d. 77b/13
- dülengec** :Toygar ve kuyruk salan cinsi.
d. 81a/10, 81a/12 [2]
[2]
d. ödün 81a/10, 81a/12 [2]
- devlük** : Dört peşli uzun elbise.
d.+le 17b/4
- dünya** : Dünya.
d.+dan 47b/1
- dür-** : Dürmek. Dürüm yapmak, yerine koymak.
d.-esin 34b/15
yêrli yêrine d.-esin 34b/15
d.-ür 88a/7
[2]
- düril-** : Dürülmek.
d.-ür 46a/12
- dürli** : bk dürlü.
d. 31a/15, 31a/15 [2]
- [2]
- dürlü** : Türlü, çeşitli.
d. 1b/3, 3a/5, 5a/14, 7a/8, 9a/3, 9a/6, 9a/10, 9a/10, 9b/11, 10b/14, 12a/15, 12a/15, 12a/15, 14a/12, 20a/1, 20a/1, 20a/5, 20a/5, 20a/11, 20a/11, 20a/12, 20a/13, 26a/12, 27a/6, 27a/6, 29b/7, 30a/1, 32b/13, 32b/13, 38b/11, 43a/3, 43a/3, 51b/13, 54b/14, 73a/6 [35]
iki d. 14a/12
üç d. 20a/1, 20a/1, 54b/14[3]
üç d. kırşları 73a/6
d.+dür 24a/2, 46a/6, 71b/6[3]
[38]
ağır d.+dür 24a/2
- dürt-** : İlaç, merhem ve benzeri şeyleri sürmek.
d.-e 38b/10, 76a/6, 76a/11, 77b/1 [4]
yüzine d.-e 76a/11
yüzüne d.-e 76a/6
d.-eler 7b/12, 60b/10, 60b/14, 67a/4, 75b/15, 78a/6, 78a/14 [7]
zekerine d.-eler 67a/4
d.-er 42a/12, 43a/13 [2]

- ziyāde d.-er 43a/13
d.-esin 19a/4
d.-meye 34b/4
[15]
perdeyi d.-meye 34b/4
- dürüst** : Düzgün, sağlıklı.
d. 3b/15, 3b/15, 15a/12,
26a/15 [4]
[4]
- düş** : Düş, rüya.
d. 31a/4
d. olasn 31a/4
d.+ler 49b/6
[2]
d.+ler göre 49b/6
- düş-** : Düşmek.
d.-di 2a/7
eline d.-di 2a/7
d.-e 2a/11, 14a/9, 35b/14,
45a/10, 50a/7, 50a/8, 77a/6 [7]
müfīd d.-e 2a/11
d.-erse 33a/1
d.-me 77b/12
ağ d.-me 77b/12
d.-mekden 5a/15, 26a/13, 36b/9
[3]
d.-mese 77a/5
d.-mezse 35b/15
- d.-miş 79a/9, 85a/11 [2]
ağ d.-miş göze 79a/9
ağlık d.-miş 85a/11
d.-se 82b/5, 82b/12 [2]
bit d.-se 82b/12
göze ağ d.-se 82b/5
d.-ti 31a/9
[20]
- düşmen:** <Far. Düşman.
d. 82a/4
d.+e 82a/6
[2]
- düşür** : Düşürmek.
d.-dügi 22b/5
d.-e 47a/4
d.-mez 69b/10, 84a/2 [2]
oğlan d.-mez 84a/2
d.-se 69b/9
oğlan d.-se 69b/9
d.-ür 23a/3, 30b/8, 84a/1 [3]
[8]
gücle d.-ür 23a/3
oğlan d.-ür 84a/1
- düşürül-** : Düşürülmek.
d.-di 30a/10
d.-mez 23a/6
[2]

dütsü : Tütüsü. Çevrenin güzel kokmasını sağlamak amacıyla yakılan kokulu madde.

d. 77a/5

d. edeler 77a/5

dütüzdür- : Tüttürmek, tütsü şeklinde yakmak.

d.-seler 78b/4, 81b/14 [2]

[2]

düz : Düz, eğri olmayan.

d. 4b/4, 23b/10, 29b/15 [3]

[3]

d. ola 4b/4

d. şarmağ 29b/15

d. tahta koyasın 23b/10

düz- : Yapmak, tertip etmek.

d.-esin 21b/12, 22a/3, 23a/12,

36a/3, 37a/3, 42a/4 [6]

büyük top d.-esin 37a/3

çifte d.-esin 36a/3

top d.-esin 23a/12, 42a/4 [2]

yastuğ d.-esin 21b/12

yumağ d.-esin 22a/3

d.-mişdür 65b/1

[7]

düzed- : Yapmak.

d.-esin 43a/5

kese d.-esin 43a/5

E

ebedī : < Ar. Sonsuz, ölümsüz, bengi.

e. 20a/2, 44a/2 [2]

[2]

ebegümece : Ebegümecegillerden, mor

renkli çiçekleri ilaç, yaprakları

sebze olarak kullanılan,

kendiliğinden yetişen çok yıllık

bir bitki.

e. 57a/14

ebrişim : < Far. Kalınca bükülmüş ipek

iplik.

e. 6b/1, 6b/10, 63a/2 [3]

[3]

e. elekden 63a/2

e. tel 6b/1

ebu'l-bereke : Hekim Bereke.

e. 85b/4, 88a/9 [2]

[2]

ebüzidem : bk. büzeydān.

e. 71a/4, 71a/13 [2]

[2]

ebū : < Ar. Baba, ata.

e. 1b/13, 4a/7, 4a/13, 4a/15,

4b/9, 4b/11, 5a/5, 9a/2, 9a/6,

9a/6, 9a/13, 10a/2, 11a/11,

13a/2, 13b/3, 15a/13, 15a/15,
 16a/6, 17b/6, 17b/13, 19a/8,
 20a/7, 20b/8, 22b/2, 22b/9,
 23a/11, 23b/14, 24a/9, 25a/4,
 25b/1, 25b/7, 26a/7, 26b/8,
 27a/2, 27b/2, 28a/1, 28a/10,
 28a/13, 28b/15, 29a/14, 30b/4,
 30b/9, 31b/8, 32b/1, 33b/8,
 33b/15, 36b/7, 38a/10, 39a/12,
 40a/7, 42a/1, 43b/13, 45a/2,
 45b/7, 46b/4, 47a/13, 61a/2,
 62a/7 [58]

[58]

e. 'alī 5a/5

e. 'alī sīnā 9a/6, 9a/13,
 10a/2, 13b/3, 16a/6, 17b/6,
 17b/13, 19a/8, 22b/2, 22b/9,
 25b/7, 26b/8, 27b/2, 28a/13,
 28b/15, 38a/10, 40a/7, 46b/4,
 47a/13, 61a/2, 62a/7 [21]

e. 'alī sīnānuḡ ḡavli 20a/7,
 45b/7 [2]

e. 'alī sīnānuḡ tecribesidür
 24a/9

e. 'alī sīnānuḡdur 25b/1

e. zāhir bin muḡammed
 'arrabī 1b/13

ḡavl-i e. 'alī 4a/13

ḡavl-i e. 'alī sīnā 4a/7, 4a/15,
 4b/9, 4b/11, 9a/2, 9a/6, 11a/11,
 15a/15, 20b/8, 23a/11, 23b/14,
 25a/4, 26a/7, 27a/2, 28a/1,
 28a/10, 29a/14, 30b/4, 30b/9,
 31b/8, 32b/1, 33b/8, 33b/15,
 36b/7, 42a/1, 45a/2 [26]

ḡul e. 'alī sīnā 13a/2, 15a/13,
 39a/12, 43b/13 [4]

ebūkrāt: Hipokrat (M.Ö. 460, 337).

e. 9a/3

ebyaz : < Ar. Beyaz.

e. 51a/1, 51a/3, 54a/13, 54b/8,
 55a/2, 55a/11, 56a/7, 56b/1,
 68b/12, 69b/4, 69b/10, 70a/2,
 71b/10, 71b/13, 72a/6, 72b/11,
 73b/5, 90a/11 [18]

[18]

behmen-i e. 68b/12, 72a/6 [2]

fulful-ı e. 51a/1, 56a/7,
 69b/4, 69b/10, 70a/2, 71b/10,
 72b/11, 90a/11 [8]

kendür-i e. 71b/13

şandal-ı e. 54a/13, 54b/8,
 55a/2 [3]

türbüd-i e. 51a/3, 55a/11,
 56b/1, 73b/5 [4]

ecell : <Ar. Çok büyük, en ulu.

e. 1b/13 [1] türü 1

[1]

şeyh-i e. “büyük şeyh” 1b/13 [1]

ecl : Sebep, illet.

e. + den 13a/6, 37b/3 [2]

[2]

eczā : <Ar. Canlılardaki

rahatsızlıkların bozuklukların ve çeşitli hastalıkların tanısı, önlenmesi veya tedavisi için yararlanılan doğal veya sentez yoluyla hazırlanmış madde.

e. 4a/8

e. + lar 67a/6

e. + ları 71b/10

e. + yı 63a/13

[4]

edviyye : <Ar. “edviye” İlaç, ilaçlar

e. 4a/10, 4a/10, 4a/11, 5a/5, 11b/4, 12b/8, 12b/10, 12b/15, 25a/12, 26b/2, 30b/7, 31b/6, 34b/9, 34b/12, 35b/2, 38b/6, 39b/4, 52a/13, 55b/11, 56a/10, 69b/2, 69b/7, 69b/13, 70a/5, 72a/11, 72b/1, 85b/2, 90b/15 [28]

e. vèreler 26b/2

e. yèdüresin 38b/6

çekici e. 5a/5, 34b/12 [2]

iki e. miqdārı 69b/2

kan dutacak e. 31b/6

kuruducu e. 11b/4, 12b/8, 12b/10 [3]

perkişdürücü e. 34b/9, 35b/2, 39b/4 [3]

üç e. 90b/15

yumşadıcı e. 30b/7

e. + ler 4a/7, 4a/9, 11b/1 [3]

yumşadıcı e. + ler 11b/1

e. + leri 5a/10, 12a/1, 52a/12, 53a/13, 53b/5, 54a/4, 61a/6, 63a/5, 63b/6, 63b/10, 64a/2, 64a/14, 66b/6, 67a/14, 69b/13, 74a/10, 74b/14, 77b/9, 88a/13 [19]

e. + leri karışduralar 88a/13

bākī e. + leri 64a/2

e. + lerile 45b/5

e. + si 61b/14, 62a/1, 62a/3, 62a/9, 62a/13, 62b/15, 63a/10, 64b/1, 64b/11, 64b/13, 64b/14, 65a/1, 65a/4, 65a/7, 65a/9, 65b/10, 65b/13, 66a/4, 66a/8, 71a/10, 71b/2, 89b/7 [22]

anuñ e. + si 66a/8

- e. + yile 4b/15
[74]
- eflāk** : <Ar. 1. Gökler. 2. Bugünkü Romanya'nın güney kısmına eskiden verilen isim.
e. 89a/12
e. tuzı 89a/12
- eflātūn** : Eflatun. (M.Ö.427-M.Ö.347).
e. +ı 6a/10
e. +ı ilāhīden 6a/10
- efrāk** : <Ar. Pek ayrık, çatal.
e. + da 7a/13
- efīmūn** : <Gr. Bağboğan, serent.
e. 51b/4, 52a/2, 52a/3, 55b/6, 55b/6, 55b/12, 56a/3 [7]
[7]
e. içeler 52a/3
e. koyalar 56a/3
e. vèreler 55b/6
maṭbūḥ e. 51b/4, 52a/2, 55b/6, 55b/12 [4]
- efyūn** : <Gr. Haşhaş bitkisinden elde edilen uyuşturucu bir madde.
e. 51b/15, 68a/3, 69b/5, 69b/11, 70a/3, 71a/2, 71a/13, 72b/7, 75b/2, 85a/14, 87b/4, 88a/14, 90a/12 [13]
e. vèrilmiş 87b/4
- eg-** : Eğmek.
e.-erse 18b/12
e.-esin 23b/7
gèrusine e.-esin 23b/7
- egegi** : bk. eyegü.
e. + lerle 15a/9
- eger** : Eğer.
e. 5a/3, 5a/6, 5a/9, 5b/4, 5b/5, 5b/11, 5b/12, 5b/15, 6a/1, 6a/1, 6a/2, 6a/4, 6a/9, 6b/5, 6b/5, 7a/5, 7a/5, 7a/13, 7b/2, 7b/3, 7b/3, 7b/5, 7b/9, 7b/14, 7b/14, 7b/15, 8a/4, 8a/7, 8b/14, 9b/1, 9b/1, 11b/11, 11b/13, 12a/3, 12b/12, 13a/1, 13b/6, 13b/9, 13b/9, 13b/10, 14b/6, 14b/14, 16a/8, 16a/9, 17a/1, 17a/3, 17a/8, 18b/5, 18b/7, 18b/11, 18b/13, 18b/13, 20b/1, 20b/2, 20b/3, 20b/4, 20b/6, 21a/9, 22a/5, 23a/1, 23a/3, 23a/4, 23a/4, 23a/5, 23a/14, 23b/4, 23b/5, 23b/9, 23b/14, 24a/2, 24a/7, 24a/8, 24a/8, 24b/2, 24b/11, 24b/12, 25a/5, 25a/11, 25a/14, 25b/15, 28a/8, 28b/5, 28b/10, 28b/12, 29a/2, 29a/3, 29a/8, 30a/10, 30a/11, 31a/1,

- 31b/6, 31b/8, 31b/15, 32a/3,
 32a/6, 32a/10, 32b/2, 32b/6,
 32b/7, 32b/7, 32b/15, 33a/2,
 33a/3, 33b/9, 34b/6, 34b/8,
 34b/14, 35a/7, 35a/10, 35a/13,
 35a/14, 35b/4, 35b/8, 35b/15,
 36a/4, 36a/5, 36b/2, 36b/5,
 37a/2, 37a/5, 37a/7, 37a/11,
 37a/13, 38a/14, 38a/14, 38b/3,
 38b/4, 38b/9, 38b/14, 39a/2,
 39b/3, 39b/5, 39b/6, 39b/8,
 39b/9, 39b/11, 40a/5, 40a/11,
 40b/2, 40b/15, 41a/1, 41a/3,
 41a/13, 41b/11, 42b/7, 43a/4,
 43a/9, 43a/12, 43b/2, 43b/3,
 43b/4, 43b/5, 43b/9, 44b/5,
 45a/14, 48a/2, 48a/4, 48a/8,
 48a/10, 48a/13, 48a/15, 50a/8,
 50a/10, 50a/12, 50b/3, 50b/3,
 51a/8, 51a/15, 51b/3, 51b/4,
 51b/8, 51b/9, 51b/15, 52a/2,
 52a/3, 52a/7, 52a/9, 52a/14,
 52b/3, 52b/12, 52b/13, 52b/14,
 53a/1, 53b/3, 53b/7, 53b/15,
 54a/5, 54a/9, 54b/6, 55a/1,
 55a/4, 55a/5, 55a/9, 55a/13,
 55b/3, 55b/4, 55b/9, 55b/12,
 56a/6, 56a/11, 56a/12, 56a/15,
 56b/3, 56b/11, 56b/12, 56b/15,
 57a/2, 57a/3, 57a/5, 57a/13,
 57a/15, 57b/2, 57b/6, 57b/7,
 57b/11, 57b/13, 60b/8, 60b/8,
 60b/12, 62b/13, 66b/4, 68a/15,
 74b/12, 75a/2, 75a/3, 75a/3,
 75a/9, 75b/11, 77a/6, 77a/9,
 77a/11, 77a/15, 77b/11, 77b/13,
 83b/5, 84a/9, 84b/6, 84b/10,
 85a/5, 87a/6, 87b/11, 87b/12,
 89a/2, 89b/3, 90b/6, 90b/7
 [246]
 [246]
- egil-** : Eğilmek.
 e.-e 35b/13
 e.-mesini 69a/12
 yüz göz e.-mesini 69a/12
 e.-meye 10b/12
 e.-mez 22b/12, 23a/1 [2]
 e.-ür 19b/14, 44b/2 [2]
 [7]
- egir** : <Gr. Kasıkotu.
 e. 63a/11, 71a/14 [2]
 [2]
- eglen-** : Kalmak, beklemek, durmak.
 e.-e 15b/13
 e.-ürse 8b/5, 33a/7 [2]
 [3]

- eglendür-** : Bekletmek.
 e.-ince 20b/11
 e.-meyesin 30b/14, 45b/3 [2]
 [3]
- egri** : Eğri.
 e. 20b/4, 29a/7, 30a/2, 35b/8,
 35b/8, 36b/5, 40a/10, 40a/12[8]
 e. bitmeye 36b/5
 e. bitmiş 30a/2
 e. göresin 35b/8
 ağzı e. kalur 20b/4
 yüzi e. olur 35b/8
 e. + dür 42b/14
 e. + se 35a/13
 e. + sini 36a/15
 [11]
- ehb** : “<Far. ehbūn” yılanbaşı otu
 e. 72a/15
- ehl** : <Ar. Sahip, maharetli.
 e. + i 1b/9
 e. + i hikmet 1b/9
- ek-** : Dökmek, serpmek.
 e.-düm 46b/2
 e.-e 46b/8
 e.-eler 6b/6, 6b/10, 7a/6,
 50a/12, 68a/1, 68b/1, 68b/3 [7]
 tuz e.-eler 7a/6
 zencār e.-eler 50a/12
- e.-esin 29a/12, 36a/12, 36b/4,
 46b/11, 46b/14, 47a/4, 47a/11,
 68a/14 [8]
 zerūr e.-esin 36a/12
 e.-meyesin 47a/6
 e.-se 79a/1
 [19]
 burnına e.-se 79a/1
- ekber** : < Ar. Büyük.
 e. 71b/6
 ma‘cūn-ı e. 71b/6
- ekhel** : <Ar. Orta damar, kolun
 içindeki ana damar.
 e. 56b/12, 60a/3, 60a/4 [3]
 e. tamarı altında 60a/4
 e. tamarından 56b/12
- ekle-** : Eklemek, ilave etmek.
 e.-düm 9a/5
 e.-yesin 31a/1
 [2]
- ekser** : bk. ekser.
 e. 8b/6
- eksük** : Eksik.
 e. + de 44a/4
 e. + dür 15b/15
 [2]
 ‘ameli e. + dür 15b/15

eksikli : Eksikli.

e. 35b/15

e. olur 35b/15

eksil- : Eksilmek, azalmak.

e.-meye 71b/10

e.-ür 23a/6

[2]

ekser : <Ar. Çoğunlukla genellikle.

e. 12b/4, 22b/12, 22b/13,
25b/4, 30b/5, 33a/9, 45a/4,
50b/12, 79a/7, 85b/15 [10]

[10]

ekşi : Ekşi.

e. 7a/9, 50a/15, 55b/1, 57a/1,
68a/8, 78a/8, 89a/14 [7]

e. enār şuyı 55b/1

e. ḥamīr kıoyalar 7a/9

e. ḥamīri 50a/15

e. nār 89a/14

e. nār kıabı 68a/8, 78a/8 [2]

e. nār şuyı 57a/1

e. + den 89b/14

e. + den şakınalar 89b/14

e. + lerden 6b/15, 51a/4, 51b/3,
51b/4, 53a/2, 53b/1, 54b/1,
54b/11, 56a/6, 57b/14, 66b/2

[11]

[19]

e. + lerden şakınalar 51b/3

el : El. Kolun bilekten parmak uçlarına kadar olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü.

e. 7a/1, 9b/13, 14b/7, 18a/7,
26a/5, 26a/6, 41a/11, 42a/1,
45b/8, 45b/9, 46b/6, 58a/6,
61b/11 [13]

e. ayası 18a/7, 61b/11 [2]

e. ayasına 42a/1

e. kıatlana 14b/7

e. kıarağı 26a/5, 45b/8 [2]

e. kıarağına 26a/6

e. kıarağınuş şınıuğın 41a/11

e. vurmayeralar 7a/1

e. vurmayerasın 9b/13

iki e. barmaqları 58a/6

e. + den 67a/14

e. + i 4a/4, 16a/11, 31a/13,
31a/13, 33b/5, 41b/15 [6]

e. + i dutmaz olur 31a/13

cerrāḥuḡ e. + i 4a/4

e. + ile 37b/8, 43a/3 [2]

yérine e. + ile yérleşdüresin
43a/3

e. + in 8a/2, 24a/15 [2]

e. + in kilidleyüp 24a/15

e. + in yanından 8a/2

e. + inde 4b/12, 42a/4,
48a/13, 48b/15 [4]
hastanun şol e. + inde 48a/13
şag e. + inde 48b/15
e. + inden 11b/8, 13a/7 [2]
anun e. + inden 11b/8, 13a/7 [2]
e. + ine 2a/6, 5b/3, 9a/8, 9a/8,
12b/10, 26b/8, 36a/4, 42a/5,
42a/6 [9]
e. + ine düşdi 2a/6
anun e. + ine 36a/4
cerraħun e. + ine 12b/10
üstāz e. + ine 26b/8
e. + ini 5b/10, 17a/1, 17a/6,
17a/13, 17b/9, 18b/7, 19a/1,
19b/1, 37b/11, 41b/6, 47b/14,
55b/2 [12]
anun e. + ini 18b/7, 19b/1,
41b/6 [3]
e. + inün 77b/12, 77b/14 [2]
şag e. + inün 77b/14
şol e. + inün 77b/12
e. + iñe 29a/11
e. + iyle 10b/1, 13b/8, 13b/12,
36a/7, 36a/11, 48a/1, 48a/1,
79a/13 [8]
iki e. + iyle 13b/8, 13b/12,
36a/11 [3]

e. + lerini 16b/15
hastanun iki e. + lerini 16b/15
e. + ün 22b/7
e. + üñe 84a/5
e. + ünji 35a/6, 35a/8 [2]
şag e. + ünji 35a/8
şol e. + ünji 35a/6
e. + ünile 14b/4, 15a/3, 16a/14,
19b/10 [4]
iki e. + ünile 15a/3,
19b/10[2]
e. + ünle 17a/12, 18b/7, 18b/8,
18b/8, 23b/7, 25a/4, 28b/9,
28b/10, 29a/2, 30b/2, 31a/8,
35a/9, 36b/15, 39b/5, 39b/10,
62b/7 [16]
[87]
e. + ünle başasın 23b/7
e. + ünle yoğurasın 62b/7
iki e. + ünle 17a/12, 29a/2,
30b/2 [3]
kendü e. + ünle 18b/7

ele- : Elemek.

e.-yeler 52a/1, 52a/6, 52a/9,
52a/13, 52b/6, 53a/13, 53b/13,
54a/5, 54a/8, 54a/15, 54b/4,
54b/8, 55b/11, 56a/4, 56a/9,
56b/2, 56b/9, 63a/12, 63b/1,

- 64a/6, 64a/14, 66b/6, 68b/2,
69b/7, 70a/4, 71b/14, 73a/5,
73a/10, 74b/9, 85a/10, 85b/1
[31]
dögüp e.-yeler 54a/8, 54a/15,
54b/4, 54b/8, 56a/9, 56b/2, 56b/9,
63a/12, 64a/14, 66b/6, 68b/2,
69b/7, 70a/4, 71b/14, 73a/10,
74b/9, 85b/1 [17]
e.-yesin 62b/5, 62b/6, 63a/3 [3]
[34]
- elek** : Elek. Taneli veya un gibi toz
durumunda olan şeyleri yabancı
maddelerden ayıklamak veya
incesini kabasından ayırmak için
kullanılan, tahta bir kasnak ve tek
tarafa gerilmiş, gözenekli tel, kıl,
bez vb.nden oluşan araç.
e. + den 63a/2, 64b/4,
75a/14[3]
ebrişim e. + den 63a/2
şık e. + den 64b/4
- elekçi** : Bir kemik adı.
e. 15b/4
e. kemügi 15b/4
- eleşdür-**: Elemek, elekten geçirmek.
e.-esin 70b/3
- elfi** : bk. elfiyā.
- e. 71a/13
- elfiyā** : < Gr. Civa.
e. 69a/7
- elifce** : Bir tür bitki.
e. 68b/11
e. tohumı 68b/11
- eliş-** : İlişmek, ulaşmak.
e.-ür 73b/1
e.-ür yer 73b/1
- elli** : Elli sayısı.
e. 19a/9, 27a/8, 42a/2, 44a/4,
48a/6, 57a/2, 74a/4, 89a/13 [8]
[8]
e. dāne 74a/4
e. dirhem 57a/2, 89a/13 [2]
e. günde 27a/8, 44a/4 [2]
e. gündür 48a/6
e. güne 42a/2
e. yıllık 19a/9
- elli iki** : Elli iki.
e. 49a/13
e. gündür 49a/13
- elyesānī** : (?) ^{اليساني} bk. eylāsānī ^{ايلوساني}
eylesānī ^{ايلسانى}
e. 71b/5
- emek** : Emek. Bir işin yapılması için
harcanan beden ve kafa gücü.
e. 19a/11

- e. çekdüm 19a/11
- emeskine** : Bir tür erik.
e. 51a/10, 69b/2, 89a/14 [3]
e. erigi 51a/10, 69b/2, 89a/14
[3]
- emîn** : <Ar. Güven.
e. 15a/1
e. oldum 15a/1
- emlec** : <Ar. Amlac otu.
e. 52a/11, 54b/3, 55b/14,
69a/8, 70a/8, 70a/15 [6]
[6]
e. balıyla 69a/8
e. kabı 52a/11
- emrâz** : <Ar. Marazlar, hastalıklar.
e. +ı 47a/15
e. +ı muhtelifeyi 47a/15
e. +ına 86b/11
[2]
- en** : En. Bir yüzeyde boy sayılan iki kenar arasındaki uzaklık, genişlik, boy, uzunluk karşıtı.
e. +i 24b/5
- enâr** : <Far. Nar.
e. 54a/12, 55b/2, 85b/1 [3]
[3]
e. kabı 85b/1
e. şuyı 54a/12
- ekşi e. şuyı 55b/2
- encîr** : <Far. İncir ağacı ve meyvesi.
e. 6a/4, 50a/6, 74b/7, 74b/15,
83a/10, 88b/12 [6]
[6]
e. şuyına 74b/15
e. yaprağın 83a/10
e. yaprağının külin 6a/4
- endām** : <Far. Organ.
e. 15a/12
- enderānî** : <Far. “enderun” İç.
e. 75b/13
milh-i e. 75b/13
- enen-** : Hadım edilmek.
e.-memiş 85a/6
e.-memiş boğa şığıruñ hāyasın
85a/6
- eñ** : eklem
e. 18a/6
e. +i 18a/6
e. +leri 19b/15
e. +li 26b/5
e. +lü 3b/9
[5]
- eñeg** : bk. eñek
e. +i 33a/11
e. +i altından 33a/11
e. +ün 6a/6

- [2]
- eņek** : Çene kemiği.
e. 58a/3
- eņse** : Ense.
e. 59a/9
e. tamarı 59a/9
e. + de 12b/3, 70b/9 [2]
e. + den 7b/11, 11a/14 [2]
e. + ne 37a/4
e. + si 75b/2
deve e. + si kiri 75b/2
e. + sinde 48a/5, 49b/15 [2]
hastanų e. + sinde 48a/5
e. + sine 22a/14, 34a/3 [2]
e. + ye 33b/9
[12]
- eņselig** : (?) “eņsel” yarı yanmış odun.
e. 64b/12
- eri-** : Erimek.
e.-düği 64b/6
e.-dükçe 50b/10
e.-ye 66b/13, 88b/3 [2]
[4]
- erid-** : Eritmek.
e.-ecek 62b/4
e.-ecek nesneleri 62b/4
e.-eler 8a/1, 53b/13, 56b/7,
63b/6, 63b/10, 65b/8 [6]
- yağ içinde e.-eler 63b/6
e.-esin 14a/5, 14b/11, 19b/12,
29a/4, 30a/8, 62b/4, 62b/5 [7]
e.-üp 63a/13, 84a/4 [2]
kırşunu e.-üp 84a/4
zift e.-üp 63a/13
e.-ür 61a/12, 85b/8 [2]
[18]
taşı e.-ür 85b/8
- erig** : bk. Erik.
e. + i 51a/10, 69b/2, 89a/14[3]
emeskine e. + i 51a/10, 69b/2,
89a/14 [3]
- erik** : Gülgillerden, beyaz çiçekli bir ağaç. 2. Bu ağacın kabuğu ince, çeşitli renklerde, mayhoş veya tatlı, eti sulu, tek ve sert çekirdekli yemişi.
e. 74b/13
- eriş-** : Ulaşmak, olgunlaşmak.
e.-ür 54b/13, 54b/13 [2]
[2]
bedene e.-ür 54b/13
kalbe e.-ür 54b/13
- erişte** : <Far. Erişte, ev makarnası.
e. 6b/14, 7b/13 [2]
[2]

- e. çorbası 6b/14, 7b/13 [2]
- erkān** : <Ar. Bir topluluğun ileri gelenleri, büyükler, üstler.
e. + da 58a/10
cevāhīr-i e. + da 58a/10
e. + dan 1b/4
cevāhīr-i e. + dan 1b/4
e. + ı 3b/1
[3]
- erkek** : Erkek.
e. 89a/13
e. koyun böğregi 89a/13
- erlüğ** : 1. Mertlik, yiğitlik, erkeklik.
2. Meni.
e. + i 85a/5
kişinüñ e. + i 85a/5
- esbāb** : Elbise.
e. + ı 4a/15
cerrāhuñ alāt ve e. + ı 4a/15
- esirge-** : Bir şeyi yapmaktan veya vermekten kaçınmak.
e.-meyesin 17a/15, 18a/2, 28b/11 [3]
[3]
- eski** : Eski. Çoktan beri var olan, üzerinden çok zaman geçmiş bulunan, yeni karşıtı.
e. 5a/12, 7a/7, 7b/7, 12b/5, 12b/10, 22a/4, 23b/15, 25a/5, 25b/7, 31b/7, 39a/2, 45a/12, 60b/14, 63b/12, 64a/11, 69b/4, 69b/4 [17]
e. çıkuk 23b/15, 25a/5 [2]
e. hummālara 69b/4
e. kettān bezin 39a/2
e. kettān bezini 31b/7
e. olicağ 25b/7
e. pānbūga 60b/14
e. penbe 7a/7, 7b/7 [2]
e. sü'āle 69b/4
e. yaralara 63b/12
e. yaraları 64a/11
e. + den 76b/15, 86b/14 [2]
e. + dür 5a/8
[20]
- esne-** : Esnemek. Uykulu, sıkıntılı veya yorgunluk duyulan bir anda ağzı genişçe açarak soluk alıp vermek.
e.-megi 86b/4
- esved** : <Ar. Kara.
e. 52a/11, 55b/13, 56a/4, 56a/7, 63b/15, 72b/7, 90a/10 [7]
[7]

- fulful-ı e. 56a/7, 72b/7, 90a/10
[3]
helīle-i e. 52a/11
ħarbağ-ı e. 56a/4
merhem-i e. 63b/15
- eşek** : Eşek.
e. 53b/10, 66a/2, 66a/5, 78b/8
[4]
[4]
e. etin 78b/8
e. ħıyārı 53b/10
e. iligi 66a/2, 66a/5 [2]
- eşribe** : <Ar. Şerbetler
e. + lerle 50b/14
- et** : Et. İnsanlarda, hayvanlarda
deri ile kemik arasındaki kas ve
yağdan oluşan tabaka.
e. 11a/4, 11a/4, 13a/8, 30a/6,
53a/8, 58b/3, 82a/10 [7]
e. pāresin 82a/10
e. şışidür 53a/8
e. + den 3a/8, 26b/4 [2]
e. + den ayırtlanmaz 26b/4
e. + dür 42b/5
kalıñ e. + dür 42b/5
e. + e 32b/6
- e. + i 4b/6, 18a/10, 26b/3,
32a/14, 32b/8, 43a/14, 58b/3,
59a/2, 59b/8, 90b/3 [10]
diş e. + i kanamasını 59b/8,
90b/3 [2]
koyun e. + i şörbası 59a/2
yarduğuş e. + i 32a/14
e. + ile 11a/3, 11a/4, 11a/6,
11a/7, 11a/8 [5]
e. + in 55a/8, 78b/9, 79b/4,
81b/10, 82b/3, 82b/4 [6]
çağal e. + in 79b/4
eşek e. + in 78b/9
şığırıcık e. + in 81b/10
tavuk e. + in 55a/8
yengec e. + in 82b/3, 82b/4[2]
e. + inden 53b/2
keçi e. + inden 53b/2
e. + ine 24a/12, 24a/13 [2]
kalıñ e. + ine 24a/12, 24a/13 [2]
e. + ini 23a/10, 32a/3, 79b/11,
82b/5 [4]
tavşan e. + ini 79b/11
yengeç e. + ini 82b/5
e. + iyse 32b/7
e. + leri 63b/15, 64a/11, 77b/15
[3]
artuk e. + leri 63b/15

- diş e. + leri 77b/15
 zāyil e. + leri 64a/11
 e. + lerin 63b/13, 78a/3 [2]
 çürük e. + lerin giderür 63b/13
 dişi e. + lerin 78a/3
 e. + lerün 27a/3
 e. + lerün kemügi 27a/3
 e. + ün 12b/12
 [47]
 e. + ün ağrısını 12b/12
- etrāf** : <Ar. Yanlar, taraflar.
 e. + ı 11b/5
- ev** : Ev.
 e. 80b/6
 e. + de 80b/6, 83b/12, 84a/5,
 84a/8 [4]
 e. + den 14b/14, 84a/6 [2]
 e. + e 84a/8
 e. + in 80b/4
 kişinin e. + in 80b/4
 e. + lerdür 4a/3
 naḳḳaşlı e. + lerdür 4a/3
 e. + ün 83b/11
 [11]
 e. + ün içine saçsalar 83b/11
- ev-** : Evmek. Acele etmek, acele ettirmek.
 e.-meye 5b/11
- evvel** : <Ar. İlk, birinci, ilkin.
 e. 2a/14, 3a/4, 3b/15, 4b/2,
 4b/9, 5a/15, 6a/14, 6a/15,
 7a/11, 7b/9, 8b/8, 10a/8,
 10a/12, 10b/1, 11b/1, 12a/7,
 12b/5, 12b/11, 12b/14, 13a/12,
 13b/4, 13b/5, 14b/14, 16a/14,
 16b/2, 17b/14, 18b/5, 18b/15,
 20a/12, 20a/14, 21a/3, 21a/5,
 22b/15, 24b/4, 24b/7, 25a/2,
 25a/5, 25a/10, 25a/12, 25b/8,
 26b/10, 29a/9, 29b/2, 29b/3,
 30a/2, 30a/14, 30b/10, 30b/13,
 31a/12, 34a/2, 34b/9, 35b/8,
 36a/12, 36b/12, 37a/11, 42b/12,
 43a/7, 43a/11, 43b/7, 44a/8,
 44a/9, 44b/3, 44b/11, 44b/14,
 44b/15, 50a/13, 50a/14, 50b/7,
 51b/13, 51b/14, 53a/9, 58b/1,
 59a/3, 61a/3, 61a/9, 61a/13,
 61a/15, 63b/4, 65b/15, 67b/5,
 67b/7, 73a/6, 78a/2, 88b/2,
 88b/15 [85]
 e. ‘alāmet 10b/1
 e. ‘alāmeti 10a/12
 e. gün 88b/15
 bāb-ı e. 2a/14, 3a/4 [2]
 tedbīr-i e. 7a/11

e. + den 12a/7
 e. + i 4b/8, 66a/1, 67b/9,
 67b/12, 67b/14, 68a/2, 68a/10
 [7]
 e. + ki 3a/6, 3b/2, 9b/14,
 10b/6, 10b/10, 10b/15, 20b/1,
 46b/13, 65a/12 [9]
 e. + ki 'alāmet 10b/6, 10b/10 [2]
 e. + ki cüz 3a/6
 e. + ki gün 65a/12
 e. + kiden 28b/9
 e. + kinden 83a/14
 [104]

evvelā : bk evvel.

e. 4b/1, 10a/8, 16a/7, 22a/6,
 24a/6, 24a/10, 29b/7, 30a/2,
 30a/5, 43a/14, 46b/1, 55a/13,
 56b/1, 62b/5, 68a/4, 68a/6,
 68a/12, 68b/1, 68b/5, 90a/9 [20]
 [20]

ey : Ey! Kendisine söz söylenen
 kimse veya kimselerin dikkati
 çekilmek istendiğinde adın başına
 getirilen ve uzatılabilen bir
 seslenme sözü.

e. 47b/5

eyd- : bk. eyitmek.

e.-ür 4b/12, 5a/7, 9a/3, 10a/2,
 17b/6, 19a/9, 19a/9, 21a/1,
 22b/2, 25b/7, 26b/5, 26b/9,
 27a/15, 27b/1, 27b/2, 28a/12,
 28a/13, 28b/15, 30b/5, 31a/2,
 34b/5, 35b/5, 36b/11, 38a/10,
 39a/7, 40a/7, 40a/8, 41a/6,
 41b/4, 42a/5, 43a/1, 45b/14,
 46a/10, 46a/15, 47a/2, 47b/12,
 61a/2, 61b/12, 62a/7, 77a/4,
 86b/9 [41]
 e.-ürler 26a/11
 [42]

eyegi : bk. eyegü.

e. 38a/12, 49b/1 [2]
 e. şınuğın 38a/12
 sağ e. üstünde 49b/1
 e. + nüñ 38a/12
 [3]
 e. + nüñ şınuğı 38a/12

eyegü : Kaburga.

e. 58a/4
 e. + den 38a/13
 [2]

yēdi e. + den 38a/13

eyit- : Söylemek, demek.

e.-di 1b/14, 47b/5, 47b/11 [3]
 ya'qūb e.-di 47b/11

e.-miş 1b/10

[4]

eylāsānī : (?) ايلوسانى bk. eylesānī ايلسانى bk.

elyesānī ايلسانى

e. 70a/11

eyle- : Yapmak, etmek.

e.-di 47b/4

hızmet e.-di 47b/4

e.-düm 2a/9

beyān e.-düm 2a/9

e.-mek 76a/7, 80b/5 [2]

gökçek e.-mek 76a/7

harāb e.-mek 80b/5

e.-mişdür 72a/12

terkīb e.-mişdür 72a/12

e.-r 3b/2, 62a/13, 66b/4, 76b/8

[4]

hükme e.-r 62a/13

ısıcağ e.-r 76b/8

ķavī e.-r 66b/4

ķerīf e.-r 3b/2

e.-rse 50a/8, 71b/7 [2]

gevr e.-rse 50a/8

isti‘māl e.-rse 71b/7

e.-se 71b/9, 80a/4 [2]

cimā‘ e.-se 71b/9, 80a/4 [2]

e.-seler 82a/10, 84a/6 [2]

sünnet e.-seler 82a/10

zācı buķūr e.-seler 84a/6

e.-ye 45a/14

‘aķlın zāyi‘ e.-ye 45a/14

e.-yeler 77a/3, 78a/13, 82b/11[3]

ķurķ e.-yeler 78a/13

sürme e.-yeler 82b/11

ķāf e.-yeler 77a/3

e.-yesin 36a/8

[20]

eylesānī : (?) ايلسانى bk. elyesānī ايلسانى

eylāsānī ايلوسانى

e. 71a/6

eyü : İyi.

e. 32b/3, 50a/12, 80a/9 [3]

e. ‘alāmet 32b/3

e. ola 50a/12

e. olmasa 80a/9

e.+dür 6a/9

[4]

eyyām : < Ar. Günler.

e.+ında 50b/7

vebā e.+ında 50b/7

ez- : Ezmek.

e.-eler 55a/5, 57a/4, 76b/7,
77a/4, 78a/13, 86b/12 [6]

e.-esin 64b/8

ķavānda e.-esin 64b/8

e.-üp 56b/3, 74b/15 [2]

[9]

e.-üp içeler 56b/3

ezil- : Ezilmek.

e.-eni 86b/14

e.-eni yuda 86b/14

È

<p>éd- : bk. etmek.</p> <p>è.-e 2a/13, 2a/13, 4a/5, 4a/5, 5b/10, 7b/13, 9a/9, 9a/13, 9a/15, 9a/15, 9b/3, 9b/3, 27a/2, 28a/10, 29b/4, 31a/7, 49a/11, 49a/14, 64a/15, 65a/12, 76a/11, 81a/1, 83b/6, 86a/4 [24]</p> <p>def' è.-e 28a/10, 83b/6 [2]</p> <p>fikr è.-e 9a/15</p> <p>ḥall è.-e 65a/12</p> <p>ḥazır è.-e 9a/15</p> <p>‘ilāc è.-e 2a/13, 4a/5, 9b/3[3]</p> <p>istifrāğ è.-e 49a/11, 49a/14[2]</p> <p>perhīz è.-e 7b/13, 64a/15[2]</p> <p>teftīş è.-e 9a/13</p> <p>tenāvül è.-e 86a/4</p> <p>teşhīş è.-e 2a/13, 4a/5, 9b/3, 27a/2 [4]</p> <p>è.-ecek 12b/10</p> <p>tīmār è.-ecek 12b/10</p> <p>è.-eler 2a/3, 3b/6, 3b/14, 5b/14, 6a/1, 6a/8, 7a/7, 7b/5, 7b/12, 8a/9, 8a/15, 9a/1, 50b/6, 50b/13, 51a/5, 51a/6, 51a/8,</p>	<p>51a/14, 51b/1, 51b/1, 51b/2, 51b/4, 51b/6, 51b/6, 51b/7, 51b/9, 52a/3, 52a/4, 52a/6, 52a/7, 52a/7, 52a/8, 52a/9, 52a/10, 52a/13, 52a/14, 52a/15, 52b/1, 52b/5, 52b/7, 52b/7, 52b/12, 53a/2, 53a/2, 53a/9, 53a/14, 53b/6, 53b/13, 54a/1, 54a/5, 54a/5, 54a/6, 54a/10, 54a/13, 54a/15, 54b/1, 54b/8, 54b/11, 55a/8, 55b/7, 55b/10, 55b/12, 56a/6, 56a/10, 56b/3, 56b/4, 56b/7, 56b/10, 57a/4, 57a/12, 57a/13, 57a/15, 57b/2, 57b/3, 57b/6, 57b/15, 63a/13, 63b/1, 63b/7, 63b/11, 63b/14, 64a/7, 64a/9, 64a/10, 65b/7, 65b/9, 65b/9, 66b/1, 66b/2, 66b/11, 66b/14, 67a/7, 67a/11, 67a/15, 67b/2, 68b/3, 68b/7, 69a/8, 69b/3, 69b/7, 69b/14, 70a/5, 70b/12, 70b/15, 71b/14, 71b/15, 72a/4, 72a/12, 72b/1, 73a/10, 73a/10, 73b/13, 73b/14, 74b/1, 74b/5, 74b/13, 74b/15, 75a/1, 75a/5, 75a/6, 75a/10, 75a/12, 76a/12, 77a/6, 77b/8, 77b/14, 78a/9, 85b/2, 86a/5,</p>
---	--

- 87a/6, 87a/8, 88a/1, 88a/3,
88b/1, 89a/3, 90a/1, 90a/14,
90b/1, 90b/14, 90b/16 [140]
- ‘amel è.-eler 2a/3, 3b/6 [2]
- buḥūr è.-eler 52a/4
- def^c è.-eler 87a/6
- defn è.-eler 88a/1
- dütsü è.-eler 77a/6
- feth è.-eler 57a/4
- ḡalīz è.-eler 65b/9
- ḡargāra è.-eler 75a/1, 75a/5,
75a/10, 75a/12 [4]
- ḡablar è.-eler 52a/6, 53a/14,
54a/5, 88b/1 [4]
- ḡacāmat è.-eler 7b/12
- ḡall è.-eler 65b/7, 67a/15,
67b/2 [3]
- ḡazar è.-eler 90a/1
- ḡukne è.-eler 51b/1, 51b/6,
53a/2, 56b/3, 57a/15 [5]
- ḡukneyi è.-eler 57a/13,
74b/13 [2]
- ḡamīr è.-eler 77b/8
- ılıcaḡ è.-eler 87a/8
- işlāḡ è.-eler 52a/15
- ‘ilāc è.-eler 50b/6
- ishāl è.-eler 51a/8, 51b/6,
51b/9, 53a/9, 57b/3, 75a/6 [6]
- istifrāḡ è.-eler 51a/6, 51b/1,
51b/7 [3]
- isti‘māl è.-eler 51a/14,
52a/10, 52a/14, 54a/5, 54a/13,
55b/10, 63b/11, 66b/1, 66b/11,
66b/14, 67a/7, 67a/11, 68b/7,
71b/15, 73b/13, 74b/5, 74b/15,
86a/5, 88a/3, 90b/1, 90b/14 [21]
- kemend è.-eler 7a/7
- kaṭ^c è.-eler 5b/14
- ḡurş è.-eler 54b/8
- ḡurşlar è.-eler 73a/10
- ma‘cūn è.-eler 52a/13,
55b/12, 56a/10, 69b/3, 69b/7,
69b/14, 70a/5, 70b/12, 70b/15,
71b/14, 72a/4, 72a/12, 72b/1,
85b/2, 90a/14, 90b/16 [16]
- merhem è.-eler 52a/9, 63b/7,
63b/14, 64a/7, 64a/10 [5]
- on dört mışḡāl è.-eler 73a/10
- pāk è.-eler 56b/4, 64a/9 [2]
- perhīz è.-eler 51a/5, 51b/2,
51b/4, 52a/3, 52b/1, 53a/2, 54a/1,
54a/10, 54b/1, 54b/11, 55a/8,
55b/7, 56a/6, 56b/10, 57a/12,
57b/2, 57b/6, 57b/15, 66b/2,
73b/14, 74b/1 [21]
- saḡḡ è.-eler 53b/13, 65b/9 [2]

taḳviyet è.-eler 50b/13	istiʿmāl è.-en 68b/8,
tedbīr è.-eler 8a/9	89b/13[2]
temiz è.-eler 6a/1	tīmār è.-en 35b/14
tenḳiye è.-eler 52b/12	è.-enler 90b/10
terbiyet è.-eler 69a/8	istiʿmāl è.-enler 90b/10
tīmār è.-eler 3b/14, 7b/5[2]	è.-ense 45b/14
ṭahāret è.-eler 52a/7	murād è.-ense 45b/14
tīlā è.-eler 52b/7	è.-ensüj 83b/7
tīlāyı è.-eler 52b/5	murād è.-ensüj 83b/7
un gibi è.-eler 78a/9	è.-er 2a/15, 2b/1, 2b/1, 2b/2,
üç bölük è.-eler 53b/6	2b/3, 3b/15, 4b/4, 5a/11, 6b/6,
yaḳu è.-eler 54a/15, 63a/13,	7a/2, 8a/10, 8b/1, 8b/8, 9a/7,
63b/1, 77b/14 [4]	9a/13, 10a/2, 10a/11, 10b/1,
zerūr è.-eler 68b/3	10b/6, 10b/10, 10b/14, 11a/12,
zīmād è.-eler 52a/8, 54a/6[2]	12b/5, 13a/5, 13b/4, 13b/5,
zīmādı è.-eler 56b/7	14a/7, 15a/7, 15b/2, 15b/14,
è.-elüm 27a/13, 85b/3 [2]	16a/14, 17b/12, 18a/4, 18b/1,
beyān è.-elüm 27a/13, 85b/3	18b/1, 19a/13, 19b/3, 19b/13,
[2]	20a/3, 20a/11, 20b/13, 21a/2,
è.-em 26b/9	22b/4, 22b/10, 22b/15, 24b/14,
beyān è.-em 26b/9	25a/2, 25a/8, 25b/2, 26a/5,
è.-emeyesin 31b/5	26a/8, 29a/15, 29b/2, 29b/3,
ḥükm è.-emeyesin 31b/5	30b/10, 31a/11, 33a/7, 34a/2,
è.-emez 44b/13	35a/4, 35b/11, 36b/8, 37b/6,
teşhīş è.-emez 44b/13	38a/2, 38a/6, 38a/12, 39a/6,
è.-en 4b/12, 35b/14, 68b/8,	39b/14, 40b/5, 41a/5, 41a/12,
89b/13 [4]	41b/2, 42a/8, 42b/12, 44a/5,
	44a/13, 45a/3, 45b/8, 46a/5,

47a/15, 49a/9, 50b/10, 59a/10,
 59a/12, 59b/3, 59b/6, 59b/13,
 59b/14, 60a/2, 60a/3, 60a/5,
 60a/8, 60a/10, 60a/12, 60a/14,
 60b/1, 60b/4, 61a/3, 61a/12,
 63b/8, 65b/15, 66a/15, 66b/5,
 66b/9, 67a/1, 67a/9, 68b/6,
 69a/1, 69a/2, 69a/3, 69a/11,
 69b/4, 69b/9, 70b/10, 72b/3,
 72b/4, 74b/10, 76b/4, 80b/14,
 85b/8, 85b/11, 86a/11, 86a/12,
 86a/13, 86a/14, 86a/14, 86b/3,
 89b/5 [127]

‘aqlı rüşen è.-er 69a/11

berk è.-er 66b/5

beyân è.-er 2a/15, 2b/1,
 2b/1, 2b/2, 2b/3, 3b/15, 4b/4,
 5a/11, 7a/2, 8a/10, 8b/1, 8b/8,
 9a/7, 9a/13, 10a/11, 10b/1, 10b/6,
 10b/10, 10b/14, 11a/12, 12b/5,
 13a/5, 13b/4, 13b/5, 14a/7, 15a/7,
 15b/2, 16a/14, 17b/12, 18a/4,
 18b/1, 18b/1, 19a/13, 19b/3,
 19b/13, 20a/3, 20a/11, 20b/13,
 21a/2, 22b/4, 22b/10, 22b/15,
 24b/14, 25a/2, 25a/8, 25b/2,
 26a/5, 26a/8, 29b/2, 29b/3,
 30b/10, 34a/2, 35a/4, 35b/11,

36b/8, 37b/6, 38a/2, 38a/12,
 39a/6, 39b/14, 40b/5, 41a/12,
 41b/2, 42a/8, 42b/12, 44a/5,
 44a/13, 45a/3, 45b/8, 46a/5,
 47a/15, 65b/15, 74b/10, 80b/14
 [74]

bêli kavî è.-er 69a/3

cân teslim è.-er 49a/9

def^c è.-er 59a/10, 59a/12,
 59b/3, 59b/6, 59b/13, 59b/14,
 60a/2, 69a/1, 72b/3, 72b/4, 85b/8,
 85b/11, 86a/13, 86b/3, 89b/5 [15]

fâ’ide è.-er 60a/3, 60a/5,

60a/8, 60a/10, 60a/12, 60a/14,
 60b/1, 60b/4, 61a/3, 63b/8, 66b/9,
 67a/9, 69b/4, 76b/4 [14]

fâyide è.-er 61a/12

gözi rüşen è.-er 69a/2

kavî è.-er 66a/15, 70b/10[2]

muhkem è.-er 86a/11

rüşen è.-er 68b/6

sâkin è.-er 69b/9

şakad è.-er 15b/14

şâf è.-er 86a/14

şâfî è.-er 86a/14

tegayyür è.-er 50b/10

teşhîş è.-er 31a/11

zahmet è.-er 38a/6

ziyān è.-er	33a/7	19a/5, 19a/6, 21a/10, 21b/3,
zīrek è.-er	86a/12	22a/10, 23b/13, 24a/9, 24a/15,
è.-erdi	85b/4	24b/4, 24b/7, 25a/6, 25a/9,
è.-erdüm	85b/6	25a/13, 27b/5, 27b/6, 27b/9,
müşāhede è.-erdüm	85b/6	28a/4, 28a/5, 28b/2, 28b/7,
è.-erdür	63b/4	29a/5, 30a/14, 30b/4, 30b/9,
siñirleri işlāḥ è.-erdür	63b/4	30b/14, 31a/1, 31a/10, 31b/4,
è.-erler	85b/15	31b/8, 32a/6, 32a/10, 32a/12,
istiʿmāl è.-erler	85b/15	32b/1, 33a/5, 33b/2, 33b/8,
è.-erse	10a/1, 28a/8 [2]	33b/15, 34a/13, 34b/9, 34b/12,
ḥareket è.-erse	28a/8	34b/12, 35a/1, 35a/4, 35a/14,
tīmār è.-erse	10a/1	35b/2, 36a/7, 36a/13, 37a/9,
è.-ersen	24a/3	39a/1, 39a/3, 39b/3, 39b/5,
tīmār è.-ersen	24a/3	39b/11, 39b/13, 40b/1, 40b/4,
è.-ersin	28b/4, 47b/6 [2]	41a/10, 41b/8, 41b/11, 41b/12,
ḳulluḳ è.-ersin	47b/6	42b/8, 42b/14, 42b/15, 43b/5,
è.-erüm	46a/11	43b/7, 44b/9, 44b/15, 45b/6,
è.-erüz	10a/7, 35b/3 [2]	45b/8, 61a/6, 61a/8, 62a/11,
beyān è.-erüz	10a/7,	62a/11, 62b/9, 62b/9, 64b/4,
	35b/3[2]	70b/4, 70b/4, 70b/7, 88b/5
è.-esin	4a/12, 4b/11, 5a/10,	[111]
	9b/9, 9b/13, 10a/4, 10a/6,	aḡac è.-esin 21a/10
	10a/7, 10a/10, 10a/10, 11b/4,	aḡaç è.-esin 17a/4
	11b/14, 12a/4, 12b/5, 12b/7,	berāber è.-esin 62b/9
	12b/14, 12b/15, 13a/4, 13a/4,	cāḥḥet è.-esin 33a/5,
	13b/6, 13b/6, 13b/14, 14a/1,	39b/3[2]
	16a/2, 16a/2, 16a/4, 16a/15,	cehd è.-esin 33b/8, 44b/15[2]
	16b/1, 17a/4, 18a/15, 18b/9,	çenber è.-esin 13b/6

- degirmi è.-esin 24b/7
- dik̄kat è.-esin 28b/2
- farç è.-esin 10a/7
- fetīl è.-esin 36a/13
- ħall è.-esin 62a/11
- ħazır è.-esin 27b/5
- ħaşıl è.-esin 70b/4
- ħazır è.-esin 27b/6, 27b/9[2]
- ħuķne è.-esin 11b/14,
13a/4[2]
- ħükm è.-esin 16a/2
- ħarc è.-esin 62b/9
- ‘ilāc è.-esin 5a/10, 9b/9,
12b/7, 24a/9, 24b/4, 29a/5, 45b/6
[7]
- isti‘māl è.-esin 70b/4, 70b/7
[2]
- kül è.-esin 12a/4
- ķurş è.-esin 61a/6
- pāk è.-esin 19a/6
- saħķ è.-esin 64b/4
- tecribe è.-esin 10a/4, 10a/6,
10a/10 [3]
- teftīş è.-esin 12b/5, 31a/10,
31b/4 [3]
- temiz è.-esin 32a/10, 32a/12
[2]
- tenbāh è.-esin 33b/2, 34b/12,
35a/1 [3]
- terbiyet è.-esin 34b/9
- teşhīş è.-esin 4a/12, 10a/10,
13b/6, 13b/14, 14a/1, 16a/2,
16a/4, 16a/15, 16b/1, 18a/15,
28a/4, 34a/13, 42b/15 [13]
- tīmār è.-esin 4b/11, 9b/13,
11b/4, 12b/14, 12b/15, 13a/4,
28b/7, 30b/4, 30b/9, 30b/14,
31a/1, 31b/8, 32a/6, 32b/1,
33b/15, 34b/12, 35a/14, 35b/2,
36a/7, 37a/9, 39a/1, 39b/5,
39b/13, 40b/1, 42b/8, 43b/5,
44b/9, 45b/8 [28]
- tīmār ve ‘ilāc è.-esin 28a/5
- toķmaķ è.-esin 25a/13
- top ħazır è.-esin 24a/15
- yaķı è.-esin 25a/6, 61a/8,
62a/11 [3]
- yastuķ è.-esin 43b/7
- è.-eyim 26b/10, 47b/9 [2]
- beyān è.-eyim 26b/10
- vaşıyyet è.-eyim 47b/9
- è.-üben 42b/1
- è.-üp 1b/11, 2a/2, 2a/8, 3a/6,
7a/6, 9b/9, 10b/13, 14b/12,
21b/5, 24a/3, 25a/13, 25a/14,

- 27b/8, 30b/6, 33b/2, 63a/8,
64a/6, 65a/11, 68a/1, 73a/5,
75b/4, 78a/3, 78a/3, 82b/5,
86b/13, 88a/15 [26]
è.-üp dururuz 30b/6
bünyād è.-üp 3a/6
cedd ve cehd è.-üp 2a/8
cem^ç è.-üp 1b/11, 2a/2,
65a/11, 75b/4 [4]
hareket è.-üp 33b/2
ısıcağ è.-üp 86b/13
kaṭ^ç è.-üp 10b/13
kavl è.-üp 24a/3
melhem è.-üp 21b/5
pāk è.-üp 78a/3
saḥḳ è.-üp 64a/6, 68a/1,
73a/5, 88a/15 [4]
sürme è.-üp 82b/5
şeraṭ è.-üp 78a/3
yaḳı è.-üp 14b/12, 27b/8[2]
yérin rast è.-üp 25a/14
è.-üpdürsin 16b/13
è.-üpdürüz 44b/6
[458]
sābıḳda beyān è.-üpdürüz 44b/6
- èdebil-** : Yapabilmek.
è.-dügi 21b/4, 23b/12 [2]
- taḥammül è.-dügi 21b/4, 23b/12
[2]
- èr** : Erken.
è. 6b/11
- èr-** : Erişmek, kavuşmak.
è.-e 43b/7
è.-emediler 2a/1
[2]
- èrte** : Sabah, bir şeyin sonrası.
è. 76a/2
- èt-** : Etmek, yapmak.
è.-di 3a/6, 58a/12, 58a/15,
58b/1 [4]
bünyād è.-di 58a/12, 58a/15
[2]
ḥalk è.-di 3a/6, 58b/1 [2]
è.-diler 2a/5
te'līf è.-diler 2a/5
è.-dügüm 33b/11, 35b/9, 45b/5
[3]
beyān è.-dügüm 33b/11,
35b/9 [2]
muḥaşşal è.-dügüm 45b/5
è.-dügümüz 10a/11, 16a/4,
16a/15, 18a/13, 25a/12, 27a/12,
28b/11, 29b/15, 31b/4, 37b/14,
40a/9, 40b/4, 40b/14, 43a/1,
43a/9, 44b/4 [16]

- beyān è.-dügümüz
16a/4,18a/13, 25a/12, 27a/12,
28b/11, 29b/15, 31b/4, 37b/14,
40a/9, 40b/14, 43a/1, 43a/9, 44b/4
[13]
- zıkr è.-dügümüz 10a/11,
16a/15, 40b/4 [3]
- è.-dügün 10a/4
- è.-dük 72b/5
- ihtisār è.-dük 72b/5
- è.-dükçe 38a/3
- hareket è.-dükçe 38a/3
- è.-dükden 53a/15
- icābet è.-dükden 53a/15
- è.-düm 17b/7, 17b/10, 39a/15,
46b/1, 46b/3 [5]
- ‘ilāc è.-düm 17b/10
- tīmār è.-düm 17b/7, 39a/15,
46b/1, 46b/3 [4]
- è.-düresin 22a/6, 28a/6 [2]
- perhīz è.-düresin 22a/6,
28a/6 [2]
- è.-dürüp 46a/4
- perhīz è.-dürüp 46a/4
- è.-meden 11b/9, 86a/1 [2]
- harāb è.-meden 11b/9
- isti‘māl è.-meden 86a/1
- è.-medin 17b/1
- teşhīş è.-medin 17b/1
- è.-mege 48b/7
- tebevül è.-mege 48b/7
- è.-mek 2a/12, 2a/13, 5b/7,
5b/7, 8b/8, 20a/6, 25b/4, 29b/8,
30a/3, 30b/12, 32b/15, 34a/9,
46a/2, 47b/1, 47b/4, 88a/6 [16]
- aḥrete intikāl è.-mek 47b/1
- faşd è.-mek 5b/7
- ḥazar è.-mek 2a/12
- sünnet è.-mek 5b/7
- taḥşīl è.-mek 47b/4
- tedārik è.-mek 30b/12
- teşhīş è.-mek 8b/8, 20a/6,
25b/4, 29b/8, 30a/3, 34a/9 [6]
- tīmār ve ‘ilāc è.-mek 32b/15
- vaşf è.-mek 88a/6
- è.-mekde 5b/12
- sünnet è.-mekde 5b/12
- è.-memişler 31a/4
- teşhīş è.-memişler 31a/4
- è.-mesi 19b/15
- teşhīş è.-mesi 19b/15
- è.-meye 28a/6, 28a/7, 28a/8,
34b/13, 35b/7, 38a/1, 61b/3 [7]
- cimā^c è.-meye 28a/6, 34b/13
[2]
- ḡaflet è.-meye 38a/1
- hazm è.-meye 61b/3

hareket è.-meye 28a/7
 horata è.-meye 35b/7
 è.-meyeler 24a/4
 da'vī è.-meyeler 24a/4
 è.-meyen 26a/14
 teşhīş è.-meyen 26a/14
 è.-meyesin 11b/12, 33b/14,
 38b/11, 39b/3 [4]
 haṭā è.-meyesin 33b/14
 zarar è.-meyesin 39b/3
 è.-mezdür 40a/3
 ziyān è.-mezdür 40a/3
 è.-mezin 21a/2
 'ilāc è.-mezin 21a/2
 è.-miş 1b/10
 cem' è.-miş 1b/10
 è.-mişdür 3a/10, 29a/6, 34a/5[3]
 payda è.-mişdür 34a/5
 teşbīh è.-mişdür 3a/10
 è.-mişim 31a/3
 tīmār è.-mişim 31a/3
 è.-mişler 1b/8, 31a/1, 31a/3[3]
 rivāyet è.-mişler 1b/8
 tīmār è.-mişler 31a/1,
 31a/3[2]
 è.-mişlerdür 58b/8, 90b/10 [2]
 ihtiyār è.-mişlerdür 58b/8
 müşāhede è.-mişlerdür
 90b/10

è.-mişüzdür 43b/3
 zıkr è.-mişüzdür 43b/3
 è.-se 8b/3, 69b/10 [2]
 isti'māl è.-se 69b/10
 zōr è.-se 8b/3
 è.-seler 2a/11, 84a/12 [2]
 [89]
 'amel è.-seler 2a/11
 yaḳı è.-seler 84a/12
ètdür- : Etdirmek, yaptırmak.
 è.-ür 86b/2
 hażm è.-ür 86b/2

F

fahr : <Ar. Şeref, onur.
 f.+1 1b/6
 'ālimler f.+1 1b/6
farāsiyūn : <Ar. Yabanî pırasa.
 f. 72b/11
farḳ : <Ar. Fark. Bir kimse veya
 nesnenin bir başkasıyla
 karıştırılmamasını sağlayan
 ayrılık, benzer şeyleri birbirinden
 ayıran özellik, başkalık, ayırım,
 nüans.
 f. 10a/7

	f. édesin 10a/7	42b/11, 44a/4, 44a/12, 45a/3,
faşd	: <Ar. Damarı kesme yoluyla kan alma	45b/7, 50a/2, 50a/12, 50b/6,
	f. 3b/2, 5b/7 [2]	61a/8, 61a/11, 61a/14, 61b/1,
	f. étmek 5b/7	61b/8, 61b/13, 61b/15, 62a/3,
	f. +ı 58b/9	62a/5, 62a/12, 62b/9, 62b/14,
	f. +uñ 5b/8	63a/9, 63a/13, 63b/12, 63b/14,
	[4]	64a/2, 64a/7, 64a/10, 64b/1,
	f. +uñ merātibini 5b/8	64b/11, 64b/12, 64b/14, 65a/1,
faşih	: <Ar. Açık ve düzgün.	65a/3, 65a/6, 65a/8, 65a/15,
	f. 86a/12	65b/10, 65b/12, 66a/4, 66a/7,
faşihü'l-lisān	: <Ar. Düzgün söz söyleyen.	66a/9, 66a/11, 66a/13, 66b/3,
	f. 81a/4	66b/8, 66b/11, 66b/14, 67a/3,
faşl	: <Ar. Kısım, bölüm, fasıla.	67a/7, 67a/11, 67b/8, 67b/11,
	f. 5b/6, 8b/8, 9a/3, 9a/6,	67b/13, 68a/1, 68a/3, 68a/6,
	10a/10, 10b/1, 10b/5, 10b/9,	68a/7, 68a/9, 68a/12, 68a/15,
	11a/11, 11b/4, 12a/6, 12b/4,	68b/15, 69a/8, 69b/3, 69b/8,
	13a/12, 14a/6, 15a/6, 15b/2,	69b/14, 70a/6, 70b/5, 70b/8,
	16a/13, 17b/12, 17b/15, 18a/3,	70b/13, 71a/1, 71a/7, 71a/9,
	18a/15, 19a/12, 19b/2, 19b/13,	71b/1, 71b/6, 72a/4, 72a/8,
	20a/3, 20a/10, 21a/2, 22b/3,	72a/13, 72b/1, 73b/7, 73b/15,
	22b/9, 22b/14, 23a/7, 24b/14,	74a/8, 74a/13, 74b/2, 74b/4,
	25a/2, 25a/7, 25b/1, 26a/4,	74b/6, 75a/12, 75b/1, 75b/6,
	29a/15, 30a/1, 30b/10, 34a/2,	76a/3, 76a/7, 76a/12, 76b/3,
	35a/4, 35b/10, 36b/7, 37b/5,	76b/8, 76b/11, 76b/13, 76b/15,
	38a/1, 38a/11, 39a/6, 39b/13,	77a/4, 77a/6, 77a/9, 77a/11,
	40b/4, 41a/11, 41b/2, 42a/7,	77a/13, 77a/15, 77b/2, 77b/5,
		77b/11, 77b/15, 78a/15, 80b/14,
		82a/8, 82a/14, 83a/4, 84a/9,

84a/14, 84b/3, 84b/6, 84b/10,
85a/1, 85a/5, 85a/9, 85a/12,
88a/9, 88a/13, 88b/1, 90a/1,
90a/6, 90a/9, 90b/2 [179]

f. + ıdur 3b/5

[180]

güz f. + ıdur 3b/5

faṭrāsāliyyūn : < Gr. Yabanî kereviz.

f. 70a/3, 72b/11 [2]

[2]

fā'ide : < Ar. Fayda, yarar.

f. 1b/12, 60a/3, 60a/5, 60a/8,
60a/10, 60a/11, 60a/14, 60b/1,
60b/4, 61a/3, 63b/8, 66b/9,
67a/8, 69b/4, 69b/15, 76b/4,
82a/15, 82b/1 [18]

f. eder 60a/3, 60a/5, 60a/8,
60a/10, 60a/11, 60a/14, 60b/1,
60b/4, 61a/3, 63b/8, 66b/9, 67a/8,
69b/4, 76b/4 [14]

f. tütup 1b/12

f. vèrenleri 82a/15

f. vèrür 82b/1

f. + lerin 82a/14

insānuḡ f. + lerin 82a/14

f. + si 21a/4, 63b/7, 63b/12,
64a/11, 66b/3, 72b/4, 90b/2 [7]

[26]

bunuḡ f. + si 72b/4

yaḡınuḡ f. + si 21a/4

fayḡarā : ayāric-i f. Bir grup macunun genel adı.

f. 54a/1, 70b/8 [2]

[2]

ayāric-i f. 54a/1, 70b/8 [2]

fazl : < Ar. Fazilet.

f. + ı 84a/13

fālic : < Ar. Fece uğramış.

f. + e 86a/2

fārsī : < Far. Farsça.

f. 69b/8

fulūniyyā-i f. 69b/8

fārūḡ : < Ar. Keskin.

f. 50b/15, 72b/2, 86a/5 [3]

[3]

tiryāḡ-ı f. 50b/15, 72b/2,

86a/5 [3]

fāsıde : < Ar. Bozuk, bozulmuş.

f. + yi 74a/15

dem-i f. + yi 74a/15

fāyide : bk. fā'ide

f. 61a/12

f. eder 61a/12

f. + yi 78a/15

[2]

feammā: < Ar. Kaldı ki, gelince.

- f. 6a/11, 25b/8, 42b/11, 45b/9,
46b/7, 47b/8, 82a/13, 87b/14
[8]
- feh̄m** : <Ar. Anlama, kavrama.
f. + i 82a/5
- felāfile** : Bir tür macun. (Terkibi için
bk. 56a/7)
f. 56a/7
ma'cūn-ı f. 56a/7
- felenc** : f. + i müşk köki
f. + i 85a/13
f. + i müşk köki 85a/13
- fentāfilūn** : <Gr. Ayıt ağacı.
f. 72b/10
- ferbiyūn** : <Ar. bk. "ferfiyūn"
f. 53b/10
- ferc** : Dişilerin cinsel organı.
f. + in 79b/13
tavşan f. + in yeşe 79b/13
- ferfiyūn** : <Ar. Sütleğen otu ve bundan
elde edilen tıbbî zamk.
f. 65b/15, 66a/3, 66a/6, 69b/6,
69b/12, 70a/4, 72a/15, 76b/9,
77a/2, 88b/9, 90a/13 [11]
f. yağın 65b/15
- feth** : <Ar. 1. Açma. 2. Alma,
zaptetme.
f. 57a/4
- f. edeler 57a/4
- fetīl** : <Ar. Fıtıl.
f. 5a/4, 6b/12, 7a/15, 7b/5,
8a/3, 8a/8, 36a/13, 36b/4 [8]
f. edesin 36a/13
f. işleye 8a/8
f. koyasın 36b/4
f. vuralar 6b/12
f. vurasın 5a/4
f. + in 11b/11
[9]
- fevt** : <Ar. Ölme.
f. 24a/4
f. olursa 24a/4
- feza** : <Ar. Boşluk.
f. 35b/7
- finduğ** : bk. fınduk
f. + ı 83b/1, 83b/6 [2]
[2]
f. + ı dögeler 83b/1
- finduk** : <Far. Fındık.
f. 48b/12, 65a/7, 83b/5 [3]
[3]
f. kabınun küli 65a/7
f. miğdārı 48b/12
f. sürseler 83b/5
- fistuk** : <Ar. Fıstık.
f. 71a/1
- fi'l-cümle** : <Ar. Bütün hepsi.
f. 60a/1

- fi'l-hāl** : <Ar. Muhakkak, hemen, derhal.
f. 13a/9
- fikr** : <Ar. Fikir.
f. 1b/4, 9a/15 [2]
f. éde 9a/15
f. + üñ 33b/13, 35b/3 [2]
[4]
senüñ f. + üñ 35b/3
- fi'** : <Ar. İş, etki.
f. + i 86a/5, 86a/6 [2]
[2]
tiryākuñ f. + i 86a/5
- firansa** : Fransa.
f. 88b/1
‘ilāc-ı māl-ı f. 88b/1
- firenc** : bk. firenk.
f. 65a/9, 72a/1 [2]
[2]
ma‘cūn-ı mālī f. 72a/1
merhem-i mālī f. 65a/9
- firengī** : bk. firenk.
f. 67a/12, 88b/8 [2]
f. üstübeç 88b/8
duhne-i f. 67a/12
f. + den 82b/8
[3]
duhne-i f. + den 82b/8
- firenk** : <Far. Avrupalılara, özellikle Fransızlara verilen ad.
f. 88b/7
bāb-ı f. uyuzı 88b/7
- fiske** : <Gr. İki parmak ucu ile tutulabilen miktarda olan.
f. 41a/5, 41a/5 [2]
[2]
- fīl** : <Ar. Fil.
f. + üñ 80b/7, 80b/8, 80b/9[3]
f. + üñ dişini 80b/8
f. + üñ kulağı 80b/7
f. + üñ tersini 80b/9
- fulful** : <Ar. Biber
f. 54a/14, 55b/10, 63a/11, 66a/2, 68b/13, 69a/7, 69b/2, 69b/6, 70a/8, 70a/9, 70b/1, 71a/4, 71a/11, 71a/12, 71b/2, 71b/3, 72a/2, 72a/10, 72a/14, 72b/12, 74b/9, 85a/13, 90a/11, 90b/12 [24]
dār-ı f. 68b/13, 69a/7, 69b/6, 70a/9, 71a/12, 71b/3, 72a/2, 72a/10, 72a/14, 72b/12, 74b/9, 90a/11 [12]
f. + i 51a/1, 56a/7, 56a/7, 69b/4, 69b/10, 70a/2, 71b/10, 72b/7, 72b/11, 90a/10, 90a/11 [11]
[35]

f.+ı ebyaz 51a/1, 56a/7,
69b/4, 69b/10, 70a/2, 71b/10,
72b/11, 90a/11 [8]

f.+ı esved 56a/7, 72b/7,
90a/10 [3]

fulūniyyā : <Gr. Bir tür ilaç.

f.+ı 69b/8, 69b/14 [2]

[2]

f.+ı fārsī 69b/8

f.+ı rūmiyye 69b/14

fū : <Ar. Girit sümbülü.

f. 73a/2, 73a/8, 85a/12 [3]

[3]

fūta : <Far. Peştamal, bir tür kumaş.

f. 22a/11

f.+nuş 84b/13

f.+nuş çukurca yerine 84b/13

f.+yı 13b/6, 22a/10, 22a/11,

30a/13, 84b/12 [5]

[7]

f.+yı kıyasım 22a/11

fütenc : Yarpuz.

f. 54a/7

f.+ı 72b/10

[2]

varağ-ı f.+ı cebelī 72b/10

G

gāh : <Far. Zaman, an.

g. 50a/9, 50b/8, 50b/8, 50b/8,
50b/9, 50b/9, 50b/9, 50b/11,
54a/11, 54a/11, 54b/2, 54b/2,
55a/6, 55a/6, 56b/3, 56b/3,
56b/6, 56b/6, 57a/3, 57a/3,
57b/5, 57b/5 [22]

[22]

gāvzubān : <Far. Sığırdili otu.

g. 87a/14

g. şuyı 87a/14

gebe : Karnında yavru bulunan,
yükü, hamile.

g. 78b/6, 79b/7, 79b/8, 79b/13,
80a/4, 80a/11, 80b/9, 82a/8[8]

g. ola 79b/8, 79b/13, 80a/4,
80a/11, 80b/9, 82a/8 [6]

g. olmak 79b/7

g. olmaya 78b/6

geç : Belirli zamandan sonra olan.

g. 27a/5, 27a/10, 28a/11,
42b/10, 42b/11, 80a/8 [6]

g. ağara 80a/8

g. biter 28a/11

g. kaynar 27a/5, 27a/10 [2]

geç- : Geçmek.

g.-diyse 60b/12

öte g.-diyse 60b/12

g.-e 34a/3

g.-er 58b/15

g.-erse 28a/13

g.-ince 11a/15, 15a/6 [2]

g.-miş 65b/4

g.-miş ola 65b/4

g.-mişdür 29a/6

g.-se 84a/10

қан g.-se 84a/10

g.-üp 15a/2

[10]

geçür- : Geçirmek.

g.-düm 17b/5

g.-e 16b/7

g.-eler 6b/2

g.-esin 8b/12, 13b/7, 16b/5,
16b/6, 17a/11, 21a/15, 21b/1,
21b/14, 27b/13, 27b/13, 27b/14,
34a/15, 64b/4 [13]

ağac g.-esin 21b/14

g.-üp 25b/13, 67a/14 [2]

g.-üpdür 13b/13

[19]

gel- : Gelmek.

g.-dügi 39b/12

kolay g.-dügi 39b/12

g.-dügine 60a/8

қан g.-dügine 60a/8

g.-e 8a/6, 10a/15, 10b/2, 10b/5,
23a/11, 24a/13, 24b/13, 33b/5,
57b/12, 67a/3, 73b/13, 74a/7,
74a/12, 74b/5, 76b/1, 81b/13,
83b/5 [17]

‘aqlı g.-e 81b/13

iriñ g.-e 33b/5

қан g.-e 10b/2

kıvama g.-e 57b/12, 67a/3,
73b/13, 74a/7, 74a/12, 74b/5 [6]

şakalı g.-e 83b/5

yèrine g.-e 8a/6, 24b/13 [2]

g.-en 90b/4

g.-ene 90b/6

қан g.-ene 90b/6

g.-eni 7a/1

g.-enler 1b/8, 1b/12 [2]

g.-ince 47b/6

g.-meye 16a/9

g.-se 68a/15, 79a/15, 84b/6[3]

kişinüñ içinden қан g.-se
84b/6

қан g.-se 79a/15

şaru şu g.-se 68a/15

g.-üp 5b/1, 6b/11 [2]

- harekete g.-üp 5b/1 [7]
- g.-ürse 39b/10 g. ola 4b/6
- [32] g. olur 26b/1
- kolay g.-ürse 39b/10 g. olursa 26b/1
- gelin** : “gel” 1. Oyuk gedik. 2. derin ve g. ola 22a/8
- Tahta.
- geñez** : Kolay.
- k. 8b/4 g. 25b/5, 78b/5 [2]
- gelincig** : Yazın kırlarda, özellikle ekin g. ola 78b/5
- tarlalarında yetişen, kırmızı ve g. olur 25b/5
- otsu bitki, gün gülü. g. + dür 32b/14, 39b/15,
- g. + i 79b/5 40b/9 [3]
- ağaç g. + i kanın 79b/5 [5]
- genc** : Genç.
- geñezliğ** : Kolaylık.
- g. 17a/15, 27a/1 [2] g. + ıla 81b/14
- [2]
- genz** : Ağız ve burun boşluğunun arka
- g. oğlan 17a/15 bölümü.
- g. oğlancuklarda 27a/1 g. + i 69a/2
- gendene**: <Far. Yabanî pırasa. g. + i açar 69a/2
- k. 87a/13
- geræg** : bk. gerek.
- k. şuyı 87a/13 g. + i 27b/5, 27b/8, 33a/14,
- gene** : Yine, tekrar. 43b/8, 45b/15 [5]
- g. 12a/3, 12a/12, 15b/6, 16b/8, [5]
- 21b/6, 35b/4, 45b/1, 46b/10, 46b/13, 67b/2 [10]
- [10]
- geñ** : geniş
- g. 4b/6, 5a/2, 5a/2, 22a/8, 26b/1, 26b/1, 33a/2 [7]
- g. 3b/3, 3b/4, 3b/5, 3b/6, 5a/9, 5a/11, 5b/3, 5b/4, 5b/7, 5b/8, 5b/9, 5b/9, 6a/11, 9a/2, 9a/10, 9a/11, 9a/11, 9a/12,

12b/13, 20b/14, 23a/14, 28a/1,
 29b/11, 30a/3 [24]
 g. + dür 2a/12, 3b/15, 4a/1,
 4a/1, 4a/1, 4a/4, 4a/7, 4a/7,
 4a/8, 4a/12, 4a/14, 4b/1, 4b/9,
 8b/8, 8b/9, 9b/7, 9b/12, 12b/9,
 12b/9, 12b/11, 14a/13, 14b/3,
 16a/14, 17a/3, 17a/8, 18a/2,
 18a/14, 18b/2, 18b/5, 18b/11,
 18b/14, 19a/3, 19b/9, 19b/9,
 20a/7, 21a/3, 21a/8, 21a/10,
 22a/1, 23a/7, 23b/6, 24a/4,
 24b/4, 24b/10, 25a/2, 25a/8,
 25b/3, 26a/4, 27a/2, 27b/2,
 27b/3, 28a/4, 28a/5, 28a/12,
 28b/5, 28b/7, 28b/14, 29b/4,
 29b/8, 29b/8, 29b/8, 29b/11,
 29b/13, 29b/15, 30a/3, 30a/5,
 30a/11, 30a/12, 30b/8, 30b/12,
 31a/6, 31b/3, 31b/5, 32a/3,
 32a/9, 33b/7, 33b/11, 33b/12,
 33b/12, 33b/13, 34a/1, 34a/2,
 34a/6, 34a/6, 34a/9, 34a/14,
 34b/3, 34b/14, 35a/6, 35a/7,
 35a/8, 35a/11, 35b/8, 36a/1,
 36a/5, 36a/6, 36a/11, 36b/5,
 36b/12, 37a/3, 37a/6, 37a/8,
 37a/11, 37a/13, 38b/7, 38b/10,

39a/2, 39b/2, 39b/4, 39b/7,
 39b/8, 40a/2, 40a/12, 41a/2,
 41a/3, 41a/4, 41a/7, 41b/1,
 41b/4, 42a/3, 42b/15, 43a/5,
 43a/14, 43b/6, 44b/9, 44b/15,
 45b/15, 46a/2, 46b/13, 47b/9,
 50b/4, 51b/11, 70a/6, 70a/14,
 73a/15, 73b/14, 79a/12, 79a/15,
 79b/2, 79b/4, 79b/11, 79b/15,
 80a/14, 81a/2, 81a/6, 81a/8,
 81a/10, 81a/12, 81a/15, 81b/2,
 81b/5, 82a/9, 82a/12, 82a/14,
 82a/15, 82b/2, 82b/4, 82b/7,
 82b/8, 82b/10, 82b/11, 82b/12,
 82b/14, 83a/1, 83a/4, 83a/5,
 83a/13, 83b/1, 83b/3, 83b/7,
 83b/14, 84a/8, 84b/2, 84b/4,
 84b/7, 84b/11, 85a/5, 86a/1,
 86b/15, 87a/5, 87a/6, 87a/10,
 87a/11, 87b/2, 87b/6, 87b/11,
 87b/12, 87b/15, 88a/12, 90a/14
 [190]

çarpmağ g. + dür 73a/15

hâzır g. + dür 84b/2

g. + se 14b/1, 24b/14, 58b/10,
 77b/6, 77b/6 [5]

g. + sin 5a/10, 33a/3, 33a/4 [3]

[222]

gerek- : Gerekmek, ihtiyaç duymak.

g.-mez 34b/3

g.-sin 33a/3

[2]

gerekli : Gerekli.

g. + dür 44b/7, 44b/8 [2]

[2]

gergedān : <Far. Gergedangillerden,

sıcak ülkelerde yaşayan, burnunun

üstünde bir veya iki boynuzu

bulunan, kalın derili, saldırgan bir

hayvan

g. 13b/2

g. boynuzu 13b/2

geri : bk. gèrù.

g. 8b/9

g. + sine 8b/5, 23a/5, 44b/2[3]

g. + sine bükülür 44b/2

g. + ye 18b/7

[5]

geril- : Gerilmek, gerginleşmek.

g.-ür 74b/11

boğaz g.-ür 74b/11

gerin- : Kolları açarak gövdeyi gergin

bir duruma sokmak

g.-megi 86b/4

getür- : Getirmek.

g.-di 1b/4

g.-düm 17b/3

yèrine g.-düm 17b/3

g.-eler 73b/6

kıvama g.-eler 73b/6

g.-en 58b/11

g.-esin 8b/14, 19a/15, 21b/1,

21b/11, 63a/7 [5]

g.-meyesin 29a/12

zarar g.-meyesin 29a/12

g.-üp 73a/14

g.-ür 3b/1, 40a/8, 86a/12 [3]

[14]

teşennüc g.-ür 40a/8

vücūda g.-ür 3b/1

gevde : Gövde. İnsan bedeninde baş,

kol ve bacaklar dışında kalan

bölüm.

g. 60a/2, 60a/5 [2]

g. tamarıdur 60a/2

g. yandığına 60a/5

g. + de 13a/8, 62a/12 [2]

cemī^c g. + de 62a/12

g. + si 10b/10, 10b/11, 32b/7,

83b/12 [4]

g. + si kaçkātı olur 32b/7

g. + si şarı ola 10b/10

g. + si şişe 10b/11

- kişinin g. + si 83b/12
 g. + sinde 3b/13, 77b/5 [2]
 g. + sine 83a/9, 89a/9 [2]
 g. + sine süreler 89a/9
 g. + sine sürseler 83a/9
 g. + ye 55a/3
 g. + yi 13a/12
 [14]
 cemī^c g. + yi 13a/12
- güherçile:** <Far. Tarımda gübre, hekimlikte ilaç olarak kullanılan, barut vb. patlayıcı maddeler yapımına yarayan, beyaz renkte ve ince billurlar durumunda birleşik bir madde, potasyum nitrat.
 g. + le 72a/3
 aq g. + le 72a/3
- gevr** : <Far. Dip, çukurun en altı, gömmek.
 g. 50a/8
 g. eylerse 50a/8
- gevşed-** : Gevşetmek.
 g.-esin 35b/4, 41a/2 [2]
- gevşek** : Gevşek. Sıkı veya gergin olmayan, gevşemiş olan.
 g. 14b/5, 28b/9, 28b/12, 41a/3
 [4]
- g. göresin 41a/3
 g. şarasın 28b/9
 g. şarmaq 28b/12
 g. tut 14b/5
 g. + dür 41a/1
 [5]
- gevşeld-** : bk. gevşelt.
 g.-esin 43b/11
- gevşeldivér-** : Gevşeltivermek.
 g.-esin 40a/6
 şaruğı g.-esin 40a/6
- gevşelt-** : Gevşeltmek.
 g.-mekden 40a/8
- gevşetil-** : Gevşeltilmek.
 g.-mesini 40a/7
 şaruq g.-mesini 40a/7
- gey-** : Giymek.
 g.-eler 89a/2
- geyesi** : Giysi.
 g. 89a/2
- geyreg** : bk. geyrek.
 g. + i 15b/8
 g. + ün 8b/6
 [2]
- geyrek** : Kaburga kemiğinin alt kısmı.
 g. 3a/9, 8b/5
 g. + den 26b/4
 [3]

- geyrekli** : Kaburgalı yer.
g. 26b/5, 27a/5
- gez-** : Gezmek, dolaşmak.
g.-er 13a/12
g.-meye 33b/2
[2]
- gêce** : Gece.
g. 7b/10, 19a/2, 21b/6, 32a/15,
50b/2, 66a/15, 66b/7, 74a/11,
77a/8, 78a/13, 79a/11, 84b/5,
86b/5, 88b/6 [14]
g. yêyeler 86b/5
bir g. 66a/15, 66b/7, 74a/11,
79a/11, 84b/5 [5]
bir g. tura 50b/2
üç g. 88b/6
üç gün üç g. 32a/15
g.+ler 80a/13
[15]
- gêç** : Belirli zamandan sonra olan.
g. 86b/5
g. kocaldur 86b/5
- gêrü** : Geri, arka.
g. 6b/10, 8a/2, 8a/6, 11a/10,
12b/2, 14a/10, 14a/12, 16a/4,
16a/12, 16b/10, 23a/3, 23b/6,
24a/1, 25a/15, 61a/6, 64b/9,
78a/6, 79b/10, 81a/14, 81b/13,
83b/2, 89b/3 [22]
g. bite 83b/2, 89b/3 [2]
g. çıkar 14a/12
g.+sinde 15b/9
g.+sine 22a/5, 23b/7,
24a/13[3]
[26]
g.+sine bükesin 24a/13
g.+sine egesin 23b/7
- gibi** : Gibi.
g. 6a/15, 6b/6, 6b/8, 7a/3,
7a/12, 8a/7, 8b/6, 9a/9, 9b/9,
9b/10, 9b/10, 9b/10, 11a/14,
12a/10, 14b/8, 14b/12, 16b/11,
17a/5, 17a/11, 18a/5, 18a/13,
19a/5, 20b/12, 20b/13, 21a/14,
21b/13, 21b/14, 24b/9, 24b/13,
26b/9, 26b/14, 26b/15, 27b/5,
27b/8, 30a/8, 30b/4, 31b/4,
33a/4, 33a/14, 37b/1, 38a/10,
38b/2, 39a/10, 39b/6, 39b/12,
39b/12, 41a/7, 41b/1, 42a/14,
43a/9, 43b/1, 43b/4, 43b/8,
44b/8, 45b/9, 45b/13, 45b/15,
46a/13, 46a/14, 48a/5, 48a/7,
49a/10, 50a/13, 50b/8, 50b/14,
50b/14, 52a/1, 52a/15, 53a/7,

59a/13, 59b/6, 60b/13, 64b/6,
75a/15, 75b/8, 75b/14, 77b/10,
78a/9, 80a/13, 81a/10, 84a/5,
84b/12, 84b/15, 85a/4 [84]

hūra g. yanar 26b/14

melhem g. ola 30a/8

tavul g. öter 53a/7

un g. édeler 78a/9

g. + den 33b/5

g. + dür 26a/5, 38b/1, 45b/9,
86a/6 [4]

g. + leri 45a/7

g. + nüñ 45a/11

g. + ye 31a/4

g. + yi 31a/1

[93]

gici- : Kaşınmak.

g.-mesin 59b/3

g.-ye 49a/4, 49b/11, 49b/11,
49b/12 [4]

[5]

zahmetli yèri g.-ye 49a/4

gicin- : Kaşınmak.

g.-mesine 60b/3

giciş- : Kaşınmak.

g.-e 48b/6

g.-mesi 28a/12

[2]

gid- : bk. gitmek.

g.-e 5b/14, 22a/13, 31b/5,
46b/14, 47a/1, 64b/10, 66b/10,
67a/2, 82a/1, 83b/3, 85a/1 [11]

şuyı g.-e 66b/10

şübheñ g.-e 31b/5

talagı g.-e 82a/1

g.-eler 84a/6

kaçup g.-eler 84a/6

g.-eni 7a/1

g.-er 28a/13, 31b/15 [2]

hebāya g.-er 31b/15

kuvveti g.-er 28a/13

g.-erse 5b/11 [16]

gider- : Gidermek, ortadan kaldırmak.

g.-e 78a/10

g.-esin 12b/14, 21b/6, 30a/10,
34b/11, 43b/12 [5]

yastuğı g.-esin 43b/12

g.-esün 8b/12

g.-mege 85b/7

şişi g.-mege 85b/7

g.-meyesin 5a/6, 5a/7 [2]

g.-ür 36a/15, 37b/14, 59a/4,
59a/6, 59a/8, 59b/1, 59b/1,
59b/8, 63b/13, 63b/15, 64a/12,
64a/12, 66a/14, 66b/4, 66b/5,
66b/12, 67a/8, 68b/6, 69a/2,

69a/9, 69a/10, 69a/11, 69a/12,
69a/12, 69a/13, 69a/14, 69a/14,
69b/8, 69b/10, 69b/15, 70a/1,
70a/2, 70a/7, 70b/9, 73b/9,
73b/15, 74a/15, 74b/6, 76b/12,
78a/15, 85b/11, 86a/13, 86a/13,
86b/4, 90b/3, 90b/4 [46]

[56]

ağız kokuşın g.-ür 69a/2

ahlâtı g.-ür 73b/15

balgâmı g.-ür 86a/13

çürük etlerin g.-ür 63b/13

ğasayân g.-ür 69b/10

kulunc g.-ür 69b/8

kuluncı g.-ür 74b/6

nisyânı g.-ür 86a/13

sustluğu g.-ür 86b/4

şişini g.-ür 36a/15

şişleri g.-ür 76b/12

yelleri g.-ür 66b/5

gir- : Girmek.

g.-e 12b/10, 22a/1, 24b/9,

26b/8 [4] [4]

giriftâr : <Far. Tutulmuş, yakalanmış.

g. 71b/8

rence g. olmaya 71b/8

git- : Gitmek, geçmek, yok olmak.

g.-dügünleyin 46b/15

g.-medügini 46b/11

g.-mese 89b/4

g.-meye 75b/8

g.-meyince 11b/13

g.-meyüpdür 46b/13

g.-mezse 7b/3, 51b/9, 52a/7,

52a/9, 52b/7, 53b/3, 53b/7,

54a/6, 54b/6, 55a/4, 55a/6,

55a/13, 55b/3, 55b/9, 55b/12,

56a/6, 56a/11, 56a/15, 56b/3,

56b/15, 57a/6, 57b/3, 57b/11,

74b/12, 75a/3 [25]

[31]

giydür- : Giydirmek.

g.-esin 33b/1

göbeg : Göbek.

g. + i 84a/9

kişinüñ g. + i bursa 84a/9

g. + ine 83b/10, 84a/12 [2]

[3]

‘avratuñ g. + ine 83b/10

göger- : Mor, yeşil olmak.

g.-e 12a/14, 16a/7 [2]

kol g.-e 16a/7

g.-mez 11a/14

g.-ür 25b/6, 32b/8, 38a/8 [3]

[6]

gögercin : Güvercin.

g. 50b/1, 53b/5, 81a/13,
81a/14, 81a/15, 81b/2 [6]

[6]

g. bokı 53b/5

g. bokın 50b/1

g. necisin 81a/15

g. ödünü yese 81a/14

g. yese 81a/13

gögs : bk. gögüs.

g.+i 23b/3, 47b/14 [2]

g.+i üstinde 47b/14

anuñ g.+i üzerine 23b/3

g.+in 18b/15, 48a/1 [2]

g.+inde 49b/9

şol g.+inde 49b/9

g.+inden 5a/7, 16a/9 [2]

g.+ine 29b/7, 40a/2, 42a/6[3]

[10]

g.+ine şıkmağ 40a/2

gögüner : (?) كوكونر “gögünür” yanmış.

g. 30a/7

g. yağı 30a/7

gögüs : Göğüs. Vücutun boyunla karın arasında bulunan ve kalp, akciğer vb. organları içine alan bölümü, sine.

g. 37b/2, 58a/3, 66b/12 [3]

g. ağrısın 66b/12

g. kemügiyle 37b/2

g.+de 12b/4

g.+dedür 8b/2

g.+e 15b/7

[6]

gök : Yeşil, mavi.

g. 10b/3, 11b/5, 46a/12,
46b/13, 48b/9, 49a/14, 50b/8,
60b/6, 76b/5 [9]

[9]

g. ola 10b/3

g. olur 11b/5, 46a/12,

46b/13, 60b/6 [4]

g. şuyı 76b/5

gökçek : Güzel, iyi.

g. 5b/8, 76a/7, 80a/10 [3]

[3]

g. eylemek 76a/7

g. ola 80a/10

göm- : Gömmek.

g.-e 80b/6

g.-e kıosalar 80b/6

gömgök : Yemyeşil.

g. 10b/7, 13a/9 [2]

[2]

g. çıkar 13a/9

g. olur 10b/7

- gömül-** : Gömülmek.
 g.-ür 53a/8
 barmağın g.-ür 53a/8
- gönder** : Kargı, mızrak, sırik.
 g. + den 26a/12
- gönl** : bk. gönül.
 g. + ünden 46a/1
 g. + üñile 16a/15
 [2]
- gönül** : Gönül, kalp.
 g. + den 11b/13
- gör-** : Görmek.
 g.-düm 2a/7, 22b/2, 28a/14 [3]
 revā g.-düm 22b/2,
 28a/14[2]
 g.-e 4a/2, 49b/6, 80a/13 [3]
 alçak g.-e 4a/2
 düşler g.-e 49b/6
 g.-eler 67a/4
 g.-emezler 15b/5
 güç g.-emezler 15b/5
 g.-esin 5a/9, 5a/10, 11b/13,
 12b/14, 12b/15, 13b/5, 16a/15,
 18a/9, 18b/14, 19b/8, 21a/3,
 21b/15, 23b/12, 23b/14, 25a/10,
 27a/14, 28b/7, 28b/8, 28b/10,
 30a/4, 30b/3, 30b/15, 31a/1,
 31a/4, 32a/3, 32a/6, 32b/2,
 34b/7, 35a/12, 35b/8, 37a/8,
 37a/12, 38b/4, 38b/12, 39b/1,
 41a/3, 43a/14, 46b/10, 48a/2,
 48a/4 [40]
 ‘alâmetin g.-esin 28b/8
 egri g.-esin 35b/8
 gevşek g.-esin 41a/3
 g.-eyin 14b/5
 g.-mek 5b/4
 g.-meye 19a/6, 24a/6 [2]
 od g.-meye 19a/6
 g.-mez 31a/12
 gözi g.-mez olur 31a/12
 g.-mezsın 12a/8
 g.-mezüz 27b/1
 revā g.-mezüz 27b/1
 g.-mişim 31a/3
 g.-mişüzdür 45a/7
 g.-se 5b/3, 80b/1, 87b/11 [3]
 hayz g.-se 80b/1, 87b/11[2]
 g.-üp 5b/4, 28a/15, 30b/6,
 38b/1, 44a/2 [5]
 g.-üp durursun 38b/1
 g.-üp dururum 28a/15
 g.-üp dururuz 30b/6, 44a/2[2]
 g.-üpdürün 10a/2
 g.-ür 15b/5
 güç g.-ür 15b/5

g.-ürsin 18b/11

[68]

göre : Göre, nazaran.

g. 3b/3, 3b/4, 3b/5, 3b/14,
4a/15, 6b/15, 9a/15, 9a/15,
9b/3, 9b/7, 9b/9, 9b/12, 10a/10,
11b/10, 12b/7, 12b/11, 12b/12,
16b/1, 28a/4, 29b/15, 39b/11,
40a/9, 41a/7, 41b/8, 41b/8,
46a/3, 88a/4 [27]

[27]

görün- : Görünmek.

g.-ür 15b/7

zāhir g.-ür 15b/7

g.-ürse 75a/10

[2]

göster- : Göstermek.

g.-meye 45a/15

götür- : Götürmek, taşımak.

g.-e 19a/2, 79b/8 [2]

g.-eler 83a/1

g.-emedügi 11a/15

g.-en 82a/5

g.-esin 68a/3

g.-mekde 36b/9

g.-se 79a/7, 79a/13, 79a/15,
80a/5, 80a/10, 80a/11, 80b/2,

80b/11, 82a/2, 82a/3, 82a/4,
82a/9, 83a/3, 84a/2, 84a/7 [15]

[22]

göyün- : Yanmak, sızlamak, olgunlaşmak.

g.-mekden 50a/3

kan g.-mekden 50a/3

g.-miş 13a/6, 46a/6, 46a/7,
46a/8, 46a/11 [5]

g.-ür 28a/8

[7]

kan g.-ür 28a/8

göz : Göz.

g. 2b/7, 59a/4, 59a/5, 59a/7,
59a/7, 59b/2, 59b/3, 67a/11,
67b/3, 69a/12, 85b/9, 86b/6,
89b/4 [13]

g. ağrısı 85b/9

g. ağrısına 67a/11, 67b/3[2]

g. bigāri tamarıdur 59b/2

g. dönügin 59a/7

g. kanın 59a/4, 59a/5, 59b/3

[3]

g. kararsa 89b/4

g. kararup 86b/6

g. marazların 2b/7

yüz g. egilmesini 69a/12

g. + de 70a/6, 70b/8 [2]

g. + e 59a/12, 75b/9, 79a/8,
79a/9, 82b/5, 82b/6, 82b/12,
85a/11[8]

g. + e aķ düşse 82b/5

g. + e çekeler 82b/6, 82b/12,
85a/11 [3]

g. + e kan inmegi 59a/12

aķ düşmiş g. + e 79a/9

şu inmiş g. + e 79a/8

g. + i 6a/13, 10b/3, 31a/12,
58a/10, 69a/2, 83b/4 [6]

g. + i ağrısı 83b/4

g. + i görmez olur 31a/12

g. + i rüşen eder 69a/2

g. + i şişer 6a/13

g. + inde 77b/12, 77b/13,
78b/9 [3]

kişinüñ g. + inde 78b/9

kişinüñ sağ g. + inde 77b/12

şol g. + inde 77b/13

g. + ine 68b/9, 80a/2,
81a/13, 82b/11 [4]

halk-ı ʿālemüñ g. + ine 68b/9

kişinüñ g. + ine 80a/2

kişinüñ g. + ine aķ inse
82b/11

g. + leri 10a/8, 49b/11, 73a/13,
81b/10 [4]

g. + leri nurlana 81b/10

g. + lerin 80b/6, 82a/3 [2]

hüdhüd g. + lerin 82a/3

kelbüñ iki g. + lerin 80b/6

g. + lerine 81a/10

g. + lerini 30a/15

kişinüñ g. + lerini 30a/15

g. + üne 78b/10, 80a/12 [2]

g. + üne sürme çekse 80a/12

anuñ g. + üne 78b/10

g. + üni 14a/8

g. + üñ 90b/2

[48]

g. + üñ ʿonmasını 90b/2

gözed- : Gözetmek. Korumak, bakmak,
özen göstermek, himaye etmek.

g.-e 4a/5

g.-irler 16a/5

omuzı g.-irler 16a/5

g.-ür 44b/12

[3]

şinuğını g.-ür 44b/12

gözle- : Bir şeyin olmasını veya bir
kimsenin gelmesini beklemek,
intizar etmek. 2. Dikkatle
bakmak, tarassut etmek.

g. + yesin 13b/8

gözük- : Gözükmek.

- g.-ür 68b/9
 şîrîn g.-ür 68b/9
- guruldu** : Gurultu.
 g. + sını 86b/7
 kulağ g. + sını 86b/7
- güc** : bk. güç.
 g. + i 28a/15
 g. + ile 10a/13
 g. + le 16a/8, 18b/4, 22a/12,
 23a/3, 24b/9, 33a/15, 36b/5,
 37b/11, 38a/6 [9]
 [11]
 g. + le düşürür 23a/3
 g. + le nefesin alur 38a/6
 yerine g. + le komağdan
 18b/4
- güç** : Ağır ve yorucu emekle yapılan,
 çetin, müşkül, efor, kolay karşıtı.
 g. 15b/5, 15b/5, 52a/3 [3]
 g. göremezler 15b/5
 g. görür 15b/5
 g. + dür 18a/5
 g. + le 24a/8
 [5]
 g. + le vurasın 24a/8
- gügül** : Delik ipek kozası.
 g. 31b/11, 31b/14 [2]
 temiz g. 31b/11
- g. + i 31b/12
 [3]
- gül** : <Far. 1. Gülgillerin örnek
 bitkisi. 2. Bu bitkinin katmerli,
 genellikle kokulu olan çiçeği.
 g. 6a/14, 14b/11, 19b/12,
 28a/14, 38b/8, 39a/3, 48a/5,
 51a/11, 51b/15, 52b/6, 55a/2,
 56b/8, 60b/9, 60b/10, 62a/1,
 62b/13, 67a/13, 67a/15, 68b/15,
 71a/9, 78a/13, 83b/3, 83b/4,
 88b/11, 88b/14, 88b/14, 89a/12,
 89a/12 [28]
 g. balıyla 68b/15
 g. sürseler 83b/3
 g. şuyı 55a/2, 67a/13,
 67a/15, 71a/9, 88b/14, 89a/12 [6]
 g. şuyın 83b/4
 g. şuyıyla 6a/14, 78a/13 [2]
 g. şarābı 28a/14
 g. yağı 14b/11, 19b/12,
 51b/15, 60b/10, 62a/1,
 62b/13, 89a/12 [7]
 g. yağına 39a/3
 g. yağıyla 52b/6, 56b/8,
 60b/9, 88b/14 [4]
 ısıcağ g. yağına 38b/8
 kızıl g. 88b/11

- g.+i 69a/3, 71a/8 [2]
[30]
g.+i surḥ 69a/3, 71a/8 [2]
- gül-** : Gülmek.
g.-meye 28a/7
kaḥkaḥa ile g.-meye 28a/7
- gülāb** : <Far. Gülsuyu.
g. 65a/10, 88a/15 [2]
g.+ıla 87a/2, 87a/15, 87b/6[3]
[5]
- güldür-** : Güldürmek.
g.-meye 35b/7
- güleryüzlü** : Güleryüzlü.
g. 4a/1
- gülnār** : <Far. Nar çiçeği.
g. 75a/11
g.+ı 78a/7
[2]
g.+ı mıṣrī 78a/7
- gümüş** : Atom numarası 47, atom ağırlığı 107,88, yoğunluğu 10,5 olan, 960 °C'ye doğru sıvı durumuna geçen, parlak beyaz renkte, kolay işlenir ve tel durumuna gelebilen element.
g. 68b/14
g. varaḥ 68b/14
- gün** : Gün. 1 - Güneş'in öğleden art arda iki geçişi arasındaki zaman süresi. 2 - Ortaliğin aydınlık olduğu zaman aralığı.
g. 7a/4, 7a/7, 7a/14, 7b/4, 9a/2, 9a/2, 9a/6, 11b/8, 11b/8, 12a/13, 12a/15, 12a/15, 14b/15, 15a/5, 15b/12, 17a/3, 17b/8, 17b/8, 17b/12, 19a/8, 20b/3, 21b/6, 22a/7, 22b/8, 23a/14, 25a/1, 25a/7, 25b/3, 26a/4, 30a/9, 32a/12, 32a/15, 33b/11, 33b/11, 34b/11, 48b/6, 48b/6, 48b/10, 51a/7, 53a/15, 54a/12, 55b/4, 55b/4, 55b/5, 55b/9, 56a/13, 56a/13, 56a/15, 57b/10, 57b/12, 57b/13, 58b/13, 60b/15, 65a/12, 65a/12, 65a/13, 65a/13, 66a/15, 66b/6, 67a/3, 70b/2, 73b/7, 74a/7, 74a/11, 74a/12, 75a/8, 75b/11, 76a/6, 76a/11, 79a/11, 79b/3, 79b/3, 81a/5, 84a/13, 84a/15, 85a/2, 87b/1, 87b/8, 88a/1, 88a/4, 88b/15, 88b/15, 88b/15, 89a/1, 89a/2, 89b/11 [86]
g. doğaç vaktı 58b/13
g. dolanmadın ölür 48b/6

- g. toğarken içeler 79b/3
- bêşinci g. 48b/6
- bir g. 11b/8, 11b/8, 56a/13, 56a/13, 66a/15, 66b/6, 74a/11, 75b/11, 79a/11 [9]
- bir niçe g. 14b/15, 15a/5[2]
- bir iki g. 12a/15, 12a/15 [2]
- birkaç g. 76a/6
- dördüncü g. 65a/13, 89a/2[2]
- dört g. 88a/1
- dört bêş g. 76a/11
- evvel g. 88b/15
- evvelki g. 65a/12
- her g. 17b/8, 32a/12, 56a/15, 57b/10, 57b/12, 57b/13, 67a/3, 73b/7, 74a/7, 74a/12, 81a/5, 87b/1, 87b/8, 88a/4, 89b/11 [15]
- iki g. 22b/8, 25a/7, 55b/4, 75a/8 [4]
- iki üç g. 7a/14
- ikinci g. 33b/11, 88b/15 [2]
- kaç g. 25a/1
- kırk g. 9a/2, 25b/3, 26a/4, 85a/2 [4]
- niçe g. 17a/3
- on g. 22a/7, 55b/5, 55b/9[3]
- on bêş g. 70b/2
- on sekiz g. 17b/8, 17b/12, 23a/14 [3]
- otuz g. 9a/2
- otuz dört g. 9a/6
- sekiz g. 15b/12
- üç g. 7a/4, 7a/7, 7b/4, 19a/8, 30a/9, 34b/11, 55b/4, 60b/15, 65a/12, 79b/3, 84a/13, 84a/15, 88b/15 [13]
- üç g. üç gece 32a/15
- üçüncü g. 33b/11, 65a/13, 89a/1 [3]
- yigirmi g. 51a/7, 54a/12 [2]
- yigirmi yedi g. 48b/10
- g. + de 5a/7, 5a/8, 6b/12, 7b/2, 7b/5, 22b/8, 27a/7, 27a/7, 27a/8, 27a/8, 27b/3, 33a/5, 33a/6, 36a/1, 40a/11, 42b/11, 44a/4, 45b/11, 45b/12, 50a/8, 54b/5, 55b/6, 57a/11, 62a/9, 64a/9, 78a/6, 78a/9, 79a/1, 86a/7, 89b/2, 89b/11 [31]
- bir g. + de 86a/7
- dört g. + de 57a/11
- elli g. + de 27a/8, 44a/4 [2]
- her g. + de 27b/3, 54b/5 [2]
- kırk g. + de 5a/7, 27a/8, 40a/11 [3]

on g. + de 27a/7, 33a/6,
36a/1 [3]
on altı g. + de 62a/9
otuz dört g. + de 45b/12
sekiz g. + de 33a/5
seksen g. + de 5a/8
üç g. + de 7b/2, 79a/1 [2]
yigirmi g. + de 27a/7, 89b/11
[2]
yigirmi sekiz g. + de 45b/11
g. + den 12a/10, 32b/2, 45a/12,
57a/10, 84b/1, 88b/7 [6]
iki g. + den 12a/10
on g. + den sonra 88b/7
üç g. + den 32b/2, 57a/10,
84b/1 [3]
yedi g. + den 45a/12
g. + dür 47b/15, 48a/4, 48a/6,
48a/12, 48a/14, 48b/2, 48b/4,
48b/6, 48b/13, 49a/1, 49a/3,
49a/6, 49a/8, 49a/11, 49a/13,
49a/15, 49b/3, 49b/5, 49b/7,
49b/10, 49b/13, 50a/1 [22]
altı g. + dür 50a/1
beş g. + dür 48b/6
dört g. + dür 48b/4,
49b/10 [2]
elli g. + dür 48a/6

elli iki g. + dür 49a/13
iki g. + dür 48a/12, 48b/2,
48b/13, 49a/11, 49b/3 [5]
kırk g. + dür 49b/13
on beş g. + dür 49a/15, 49b/5
[2]
on sekiz g. + dür 47b/15
sekiz g. + dür 48a/4
üç g. + dür 49a/1
yedi g. + dür 48a/14
yigirmi g. + dür 49a/8
yigirmi beş g. + dür 49a/3
yigirmi dört g. + dür 49a/6,
49b/7 [2]
g. + e 17b/11, 31a/15, 40a/5,
40a/5, 42a/2, 54b/4, 56a/11,
56a/12, 57a/10, 64a/9, 78a/7,
80b/8, 89b/2, 89b/12 [14]
elli g. + e 42a/2
kırk g. + e degin 31a/15
on g. + e 40a/5, 56a/12 [2]
on sekiz g. + e 17b/11
üç g. + e 57a/10
yedi g. + e 40a/5, 54b/4,
64a/9, 80b/8 [4]
yigirmi g. + e 56a/11, 89b/2,
89b/12 [3]
g. + i 3b/3, 3b/4 [2]

yay g. + i 3b/4

yaz g. + i 3b/3

g. + idür 3b/6

kış g. + idür 3b/6

g. + inde 33a/5, 33a/6, 82a/6[3]

kış g. + inde 33a/6

şavaş g. + inde 82a/6

yaz g. + inde 33a/5

g. + indedür 3b/2

yaz g. + indedür 3b/2

g. + lerinde 5b/5, 87a/7,

87a/8[3]

[169]

kış g. + lerinde 5b/5,
87a/8[2]

yaz g. + lerinde 87a/7

gündüz: Gündüz. Günün sabahtan akşama kadar süren aydınlık bölümü.

g. 19a/2, 80a/13 [2]

[2]

güneş : Güneş. Her gün doğup battığını gördüğümüz en parlak gökcismi.

g. 73a/12

g. + e 75a/9

[2]

günlük : Günlük ağacı ve bundan elde edilen zamk.

g. 52b/5, 63a/11, 63b/5, 63b/9, 64a/1, 64a/4, 64b/2, 65b/6, 65b/11, 67b/5, 68a/13, 70b/1, 71a/12, 71b/5, 72a/3, 72a/9, 76b/10, 84a/10, 88b/13, 89a/12, 90a/4, 90b/12 [22]

ağ g. 63a/11, 63b/9, 64b/2[3]

günlük : Güne eşit. Bir tam gün.

bêş g. 28b/3

otuz g. 28b/3

güyegi : bk. güyegü.

g. 62a/14

g. otı 62a/14

güyegü: Güveği otu, zater.

g. 57b/9, 70a/13, 70b/1 [3]

[3]

g. otı 57b/9, 70a/13, 70b/1[3]

güz : Güz, sonbahar.

g. 3b/5, 4a/14 [2]

g. faşlıdur 3b/5

g. 'ilācı 4a/14

g. + de 12b/6

[3]

Ğ

- ğaflet** : <Ar. Dalgınlık, dikkatsizlik, boş bulunma, aymazlık, dalgı, ihtiyatsızlık.
ğ. 38a/1
ğ. 38a/1
- ğaliye** : <Ar. Miskten yapılan güzel kokulu bir macun.
ğ. 69b/1
- ğalîz** : <Ar. Yoğun, kesif, yapışkan.
ğ. 11a/1, 11a/9, 11a/12, 28a/6, 51a/4, 51b/4, 52a/3, 52b/1, 54b/1, 54b/10, 55a/7, 55b/7, 56a/6, 56b/10, 57b/2, 57b/5, 57b/14, 64a/15, 65b/9, 66b/1, 73b/14, 73b/15, 74b/1 [23]
[23]
ğ. balğamdan 11a/1
ğ. edeler 65b/9
ğ. ta‘ām 28a/6, 51a/4 [2]
ğ. ta‘āmlardan 51b/4, 52a/3, 52b/1, 54b/1, 54b/10, 55a/7, 55b/7, 56a/6, 56b/10, 57b/2, 57b/14, 74b/1 [12]
ğ. yemekler 73b/14
- ğ. yemeklerden 57b/5, 64a/15, 66b/1 [3]
- ğalyānū** : (?) غليانو “ğāliye” <Ar. Miskten yapılan güzel kokulu bir macun.
ğ. 62b/3
- ğam** : <Ar. Tasa, kaygı, üzüntü.
ğ. 28a/7
ğ. çekmeye 28a/7
- ğargāra**: Su veya ilaçlı sıvı ile ağız veya yutağı başı arkaya atıp solukla da sıvının yutulmasını engelleyerek çalkalama işi.
ğ. 75a/1, 75a/5, 75a/10, 75a/12 [4]
ğ. edeler 75a/1, 75a/5, 75a/10, 75a/12 [4]
- ğaşayān** : <Ar. Kusma, içi bulanma.
ğ. 69b/10
ğ. giderür 69b/10
- ğayrî** : <Ar. Başka.
ğ. 9b/2, 26a/7, 30a/5, 37b/4, 43a/1, 50a/15, 85b/5, 89b/6 [8]
ğ. + yı 9a/12 [9]
- ğāfes** : <Ar. Pıtraklı sarı ot. Kafesotu, emzikotu.
ğ. 53a/12, 54a/3 [2]
[2]

- ġāfil** : <Ar. Gafil, aymaz.
ğ. 25a/11
- ġālib** : <Ar. Fazla, üstün, çok.
ğ. 3b/7, 3b/8, 3b/10, 3b/12,
50b/13, 82a/6 [6]
[6]
ğ. ola 82a/6
balgam ġ. olmak 3b/10
kan ġ. olmak 3b/7
sevdā ġ. olmak 3b/12
safrā ġ. olmak 3b/8
- ġālunġa**: “kaluġan” Deve dikenini türünden
bir diken.
ğ. 71a/5
- ġārīkūn** : <Ar. Katran köpüġü.
ğ. 51b/2, 54a/2, 56a/4, 72b/8,
75b/2 [5]
[5]
ħabb-ı ġ. 51b/2
- ġāyb** : <Ar. Kaybolma, yitme, yitim.
ğ. 47a/1
- ġāyet** : <Ar. Pek, çok, pek çok, güçlü
bir biçimde, etkili olarak.
ğ. 4a/15, 5b/10, 6b/11, 8b/5,
13a/2, 13a/6, 15b/4, 16a/11,
18a/5, 20a/2, 20b/5, 22a/4,
22b/9, 23a/6, 23b/5, 25a/1,
25b/7, 26b/8, 26b/10, 26b/12,
- 27a/5, 29b/14, 33a/1, 33a/10,
33b/9, 34a/6, 34a/7, 34a/8,
35b/1, 36b/11, 38a/10, 38b/15,
40b/8, 40b/11, 41a/6, 41a/12,
43a/8, 44a/3, 44b/8, 44b/10,
45a/8, 45a/9, 45a/10, 46a/10,
46a/15, 49b/7, 51a/6, 52b/8,
54b/11, 57b/15, 61a/11, 61b/10,
63b/2, 63b/11, 64a/11, 64b/14,
66b/2, 67b/3, 68a/14, 68b/3,
68b/9, 70b/15, 71b/15, 72a/8,
74a/7, 75a/8, 75b/7, 75b/12,
76b/4, 76b/9, 77b/8, 77b/11,
77b/15, 78a/15, 79a/5, 79b/14,
79b/15, 80a/10, 80b/4, 80b/11,
80b/13, 81a/4, 83a/10, 83b/15,
84a/7, 84b/1, 84b/4, 84b/6,
84b/10, 85a/11, 85b/12, 85b/14,
86a/2, 87b/3, 88a/3, 88a/6,
88a/13, 88b/1, 88b/8, 89a/15,
90a/6, 90a/8, 90b/9 [103]
ğ. + le 29b/8, 39a/5, 42a/12,
45a/4, 45a/5 [5]
[108]
- ġıbb** : <Ar. Nöbeti ġün aşırı tutan sıtma.
ğ. 56a/13
ħummā-yı ġ. 56a/13
- ġıdā** : <Ar. Besin, ġıda.

ğ. 7b/13, 75a/2 [2]
 ğ. + lar 55b/8, 56b/10 [2]
 cerb ğ. + lar 55b/8
 laṭīf ğ. + lar 56b/10
 ğ. + lardan 55b/7
 sevdā olur ğ. + lardan 55b/7
 ğ. + ları 51b/11, 55a/8, 55b/8,
 56b/5, 57a/12, 57b/1 [6]
 ğ. + larını 52a/15
 ğ. + sı 6b/14, 54b/9, 55a/15,
 56b/13 [4]
 ğ. + sını 54a/11
 [17]

ğuşşa : Tasa, keder.

ğ. 69a/10
 ğ. çekerler 69a/10
 ğ. + ları 69a/1
 ğ. + lu 58b/14
 [3]

ğuşşalu: Tasalı, kederli.

ğ. 87a/13
 ğ. kişiye 87a/13

ğüşlu : <Far. Kulaklı, köşeli.

ğ. 9a/10, 9a/11 [2]
 iki ğ. 9a/11
 üç ğ. 9a/10

H

hanāzīr : bk. ḥanāzīr.

h. 11a/9

havā : <Ar. Hava

h. + ya 3a/11

havān : <Far. Havan. İçinde bir şey dövüp ufalamaya yarayan, tahta, taş, maden veya plastikten yapılan kap.

h. + a 67a/15

h. + a koyup 67a/15

h. + da 65b/9

[2]

havāriyyūn : <Ar. Merhem-i rusul da denen bir merhem. “ḥazret-i ʿīsā peygamber ʿaleyhü’s-selām kendü yārānlarıyla düzmişdür”

h. 52b/8

merhem-i h. 52b/8

havzu’l-ḥamse : <Ar. İlaç yapımında kullanılan bir tür bitki. Yabanî durak otu, çördek.

h. 72b/10

hazm : <Ar. Sindirim.

h. 61b/3, 86b/2 [2]

h. etdürür 86b/2

- h.  tmeye 61b/3
h. + inuŷ 53a/6
[3]
kuvvet-i h. + inuŷ noŷşanından
53a/6
- hazā** : <Ar. Bu, o, ŷu.
h. 1b/1
- hāşıl** : <Ar. Olan, ortaya çıkan,
g r nen.
h. 30b/6
h. olur 30b/6
- hebā** : <Ar. Hiçbir iŷe yaramadan yok
olma, boŷa gitme.
h. + ya 31b/15
h. + ya gider 31b/15
- hefte** : <Far. Hafta. Birbiri ardınca
gelen yedi g nl k d nem.
h. 80a/6, 88a/1 [2]
bir h. 80a/6
d rt h. 88a/1
h. + de 51a/6, 51b/1, 86a/7[3]
bir h. + de 86a/7
h. + ye 56a/5
[6]
- hel le** : <Far. Helile otu.
h. 51a/9, 51b/9, 55a/14, 57a/9,
57b/3, 70a/8, 74a/2, 75a/6,
75a/6, 89b/8 [10]
- ara h. 74a/2, 75a/6,
89b/8[3]
maţb h ŷaru h. 51a/9, 51b/9
[2]
ŷaru h. 57b/3, 70a/8,
75a/6[3]
ŷaru h. abı 55a/14, 57a/9[2]
h. + i 51a/1, 51a/9, 52a/11,
52a/11, 54b/3, 54b/3, 55b/13,
55b/13, 55b/13, 70a/15, 70a/15,
74a/1, 74a/1 [13]
[23]
h. + i aŷfar 51a/1, 54b/3 [2]
h. + i aŷfar abı 51a/9,
55b/13, 74a/1 [3]
h. + i esved 52a/11
h. + i hind  70a/15
h. + i k bil  52a/11, 54b/3,
55b/13 [3]
h. + i k bil  abı 74a/1
- hem- n n** : <Far. B ylece.
h. 87b/8
- hem** : <Far. Bir kimseyi uyarmak, bir
ŷeyi açıklamak veya anlamı
g lendirmek için “ zellikle,
zaten, bir de, ŷurası da var ki”
anlamlarında kullanılan bir s z.

h. 4b/8, 5b/9, 7b/9, 11b/10,
12b/1, 14a/13, 18a/13, 26b/10,
26b/10, 27a/15, 27a/15, 31a/13,
31a/14, 37a/11, 37a/11 [15]

[15]

hemān : <Far. Çabucak.

h. 5a/12, 13a/7, 14b/10, 26a/6,
27a/13, 28b/1, 30b/12, 32b/11,
35b/6, 37a/14, 37b/4, 42a/1,
47a/3, 48b/13, 49a/8, 65a/14,
90b/8 [17]

hemīn : <Far. Hemen, derhal.

h. 18a/13

hep : <Far. Hep. Sürekli olarak, her
zaman, daima.

h. 20b/10, 27b/13, 76b/1,
89b/6 [4]

her : <Far. Her. Önüne geldiği ismin
benzerlerini “teker teker hepsi,
birer birer hepsi, birer birer
tamamı” anlamıyla kapsayacak
biçimde genelleştiren söz.

h. 1b/11, 2a/2, 2a/3, 2a/8,
2a/9, 2a/12, 2a/12, 2a/12,
3b/14, 3b/14, 4b/6, 4b/7, 5a/8,
5b/2, 5b/3, 5b/4, 6a/11, 6b/1,
7b/10, 9a/13, 9a/14, 9b/1, 9b/1,
9b/1, 10a/6, 10b/14, 15a/14,

15b/12, 17b/8, 19a/12, 19a/15,
19b/8, 20a/1, 20a/8, 20a/9,
24b/9, 26b/12, 27b/3, 27b/11,
27b/12, 29a/15, 29b/7, 29b/14,
32a/12, 32b/9, 33b/15, 34a/11,
34a/13, 38a/9, 38b/7, 41a/10,
41b/10, 42a/3, 42a/11, 45b/14,
47b/7, 47b/13, 52a/1, 52a/6,
52a/8, 54b/5, 54b/8, 54b/10,
55a/13, 56a/5, 56a/10, 56a/15,
57a/1, 57a/6, 57b/10, 57b/12,
57b/13, 58b/9, 58b/12, 59b/14,
61a/11, 67a/3, 71b/7, 71b/15,
72b/9, 72b/13, 73a/2, 73a/4,
73a/8, 73a/9, 73a/9, 73b/7,
73b/14, 74a/7, 74a/9, 74a/12,
74a/14, 74b/3, 75b/13, 76a/3,
76a/9, 76a/14, 76b/2, 77a/2,
77a/13, 77b/1, 77b/5, 78a/12,
78b/14, 79a/7, 79a/9, 79a/11,
79a/14, 79b/1, 79b/3, 79b/5,
79b/6, 79b/8, 79b/10, 79b/12,
79b/13, 79b/15, 80a/1, 80a/3,
80a/4, 80a/6, 80a/8, 80a/9,
80a/11, 80a/12, 80a/13, 80b/1,
80b/2, 80b/4, 80b/7, 80b/8,
80b/9, 80b/11, 80b/12, 80b/14,
81a/1, 81a/3, 81a/4, 81a/5,

81a/5, 81a/7, 81a/9, 81a/11,
 81a/13, 81a/14, 81b/1, 81b/3,
 81b/4, 81b/7, 81b/9, 81b/10,
 81b/11, 81b/12, 81b/13, 81b/15,
 82a/1, 82a/3, 82a/8, 82a/9,
 82a/11, 82b/1, 82b/5, 82b/7,
 82b/9, 82b/10, 82b/12, 82b/14,
 82b/15, 83a/2, 83a/3, 83a/6,
 83a/8, 83a/12, 83a/14, 83a/15,
 83b/2, 83b/3, 83b/7, 83b/12,
 83b/14, 83b/15, 84a/2, 84a/3,
 84a/5, 84a/6, 84a/8, 85b/4,
 86b/5, 86b/11, 87b/1, 87b/8,
 87b/8, 88a/4, 88a/15, 89b/6,
 89b/11, 90b/1, 90b/7 [198]

[198]

h. gün 17b/8, 32a/12,
 56a/15, 57b/10, 57b/12, 57b/13,
 67a/3, 73b/7, 74a/7, 74a/12,
 81a/5, 87b/1, 87b/8, 88a/4, 89b/11
 [15]

h. günde 27b/3, 54b/5 [2]

h. kaçan 24b/9, 33b/15,
 79a/7, 79b/8, 79b/13, 79b/15,
 80a/4, 80a/11, 80a/12, 80b/1,
 80b/2, 80b/4, 80b/7, 80b/8, 80b/9,
 80b/11, 80b/12, 80b/14, 81a/1,
 81a/3, 81b/1, 81b/7, 81b/9,

81b/10, 81b/11, 81b/12, 81b/13,
 81b/15, 82a/1, 82a/3, 82a/8,
 82a/9, 82a/11, 82b/5, 82b/7,
 82b/9, 82b/12, 82b/14, 82b/15,
 83a/2, 83a/3, 83a/6, 83a/8,
 83a/12, 83a/14, 83a/15, 83b/2,
 83b/3, 83b/7, 83b/12, 83b/14,
 83b/15, 84a/2, 84a/3, 84a/5, 84a/8
 [56]

h. yerde üzülmez 26b/12

derinüñ h. ucına 6b/1

kafanuñ h. şınuğını 32b/9

herbār : <Far. Her defa, daima.

h. 10b/1, 10b/9 [2]

hergiz : <Far. Asla, hiçbir zaman.

h. 46b/5, 85a/8 [2]

hidāyet: <Ar. Hak yolu, doğru yol.

h. 1b/5

hil : Zencefilgillerden, sıcak iklimli yerlerde yetişen ıtırılı bir bitki, kakula.

h. 85b/1

hindī : Hindistan'a ait, Hindistan'la ilgili.

h. 51a/2, 54a/2, 56a/4, 56a/9,
 62b/2, 66a/2, 67a/12, 68a/5,
 68a/13, 68b/13, 69a/3, 69a/4,
 69a/5, 70a/3, 70a/4, 70a/8,

70a/9, 70a/10, 70a/15, 70b/11,
71a/1, 71b/4, 71b/12, 72a/6,
72b/13, 72b/15, 73b/5, 74a/4,
77b/7, 90a/10 [30]

[30]

behmen-i h. 62b/2, 66a/2 [2]

helīle-i h. 70a/15

kāt-ı h. 68a/5, 68a/13 [2]

qayapā-i h. 70a/8

melhem-i h. 54a/2

milḥ-i h. 51a/2, 56a/4 [2]

sādec-i h. 70a/3, 72b/15 [2]

sāzāc-ı h. 71b/4

sāzec-i h. 68b/13, 69a/5 [2]

sünbül-i h. 56a/9, 67a/12,
69a/4, 70a/4, 70a/9, 70b/11,
71b/12, 72b/13, 90a/10 [9]

şaytarac-ı h. 77b/7

şenārāc-ı h. 70a/10

temür h. 73b/5, 74a/4 [2]

‘ūd-ı h. 69a/3, 72a/6 [2]

hindubā : <Ar. Hindiba, yaban marulu.

h. 51a/11, 52b/3, 54a/15,
54b/4, 54b/7, 57a/5, 57a/8,
57b/8, 74a/9 [9]

[9]

h. şuyıyla 54a/15

bezr-i h. 54b/4, 54b/7, 57a/8,
57b/8, 74a/9 [5]

mā²-i h. 57a/5

sirkencübīn-i h. şuyıyla
52b/3

toḥm-ı h. 51a/11

hiç : <Far. Hiç.

h. 17a/15, 23a/6, 24a/12,
25b/10, 41a/4, 42b/3, 47b/8,
49a/1, 71b/7, 71b/9, 73a/15,
79b/10, 80a/14, 80b/5, 80b/8,
83b/12, 84a/7 [17]

hiçbir : Hiçbiri.

h. + isin 8a/13

hōşber : <Far. Güzel kokulu.

h. 75b/1

terkīb-i dārū-yı h. 75b/1

hüdhüd : <Ar. İbibik kuşu.

h. 82a/3

h. gözlerin 82a/3

h. + üñ 82a/1

[2]

h. + üñ təcımı 82a/1

hüdhüdi : bk. hüdhüd.

h. 77a/15

h. kuş 77a/15

H

- hab** : <Ar. Hap, hap şeklinde ilaç.
 h. + dan 86b/14
 h. + lar 52a/6, 53a/14, 54a/5,
 88a/15 [4]
 [5]
 h. + lar édeler 52a/6, 53a/14,
 54a/5, 88a/15 [4]
- habb** : bk. hab.
 h. + ı 51a/7, 51b/1, 51b/2,
 53b/8, 72a/7 [5]
 [5]
 h. + ı belesân 72a/7
 h. + ı gâriķūn 51b/2
 h. + ı nîl 53b/8
 h. + ı sūrincân 51b/1
 h. + ı şūrincân 51a/7
 habbu'l-gâr 62a/15, 85a/14,
 90a/11 [3]
 habbu'l-âs 74b/4
 habbu'l-belesân 70b/11, 73a/1
 habbü'l-mâzuriyūn 53a/10 h. + la
 53a/9
 habbü'r-reşād “su teresi” 72b/14
- habbe** : <Ar. Tane, tohum.
 h. 86b/12

haber : <Ar. Haber.

h. + i 16a/6

hablu'z-zirā' : <Ar. Baş parmak
 üzerinde bulunan damar.

h. 60a/9

hacāmat : <Ar. Kan alma.

h. 7b/12

h. édeler 7b/12

hacet : <Ar. İhtiyaç.

h. + de 88a/3

vaķt-ı h. + de 88a/3

hakk : <Ar. Tanrı.

h. 2a/4, 3a/4, 3a/15, 15a/11,
 37b/5, 58a/9, 89b/3 [7]

[7]

h. subhāne ve ta'ālā 37b/5

h. subhānehu ve ta'ālā 3a/15

h. subhānehu ve tebāreke ve
 ta'ālā 58a/9

h. ta'ālā 2a/4, 15a/11, 89b/3

[3]

halı : Yere serilmek, duvara gerilmek
 için, genellikle yünden dokunan,
 kısa ve sık tüylü, nakışlı, kalın
 yaygı.

h. 22a/9

- hall** : < Ar. Ezilme, erime, yumuşama.
 h. 19a/4, 62a/11, 64b/8,
 65a/12, 65b/7, 67a/15, 67b/2,
 73a/5 [8]
 [8]
 h. éde 65a/12
 h. édeler 65b/7, 67a/15,
 67b/2 [3]
 h. édesin 62a/11
 h. ola 64b/8, 73a/5 [2]
 h. olunca 19a/4
- halvā** : < Ar. Helva. Şeker, yağ, un
 veya irmikle yapılan tatlı.
 h. + yla 68a/3
- hamāmā** : < Ar. Hamama otu.
 h. 53b/10, 56a/9, 73a/1, 73a/9
 [4]
 [4]
- hammām** : < Ar. Hamam. Yıkanılacak
 yer, yunak, ısıdam.
 h. 75a/15
 h. kubbesi 75a/15
 h. + a 14b/14, 17a/3, 17b/8,
 18b/5, 19a/6, 21b/4, 21b/6,
 22a/7, 24a/1, 65a/14, 76a/2,
 77a/9, 77b/8, 84b/12, 88b/7,
 89a/2, 89a/4 [17]
 h. + a alasin 17a/3, 18b/5[2]
- h. + a aldurasın 14b/14
 h. + a iletdüm 17b/8
 h. + a ilete 19a/6
 h. + a ileteler 65a/14
 h. + a iletessin 21b/4, 84b/12,
 88b/7 [3]
 h. + a koyasın 21b/6, 22a/7,
 24a/1 [3]
 h. + a vara 76a/2
 h. + a varalar 77b/8, 89a/2,
 89a/4 [3]
 h. + a varup 77a/9
 h. + da 17a/5, 21a/7, 56b/9,
 83b/3, 83b/14 [5]
 h. + da olmak 21a/7
 h. + da süreler 56b/9
 h. + dan 5a/13, 6b/13, 7b/13,
 58b/14, 82a/1 [5]
 [28]
 h. + dan çıkınca 5a/13
 h. + dan şağınalar 6b/13
- hanāzir**: < Ar. Sıraca da adı verilen bir
 tür çıban
 h. + i 8a/10
- harāb** : < Ar. Bozulmuş, harap.
 h. 11b/9
 h. étmeden 11b/9
- harāret** : < Ar. Hararet, sıcaklık.

h. 28a/8, 28a/12, 32b/2, 32b/6,
55a/1, 55a/5 [6]

h. artar 28a/8

h. çok olursa 55a/5

h. olur 32b/6

h. vāki' olsa 32b/2

h. + dür 54b/13

h. + e 76b/4

h. + i 28a/10, 45a/13, 48a/3[3]

h. + inden 48a/7

h. + ine 59b/10, 60a/5, 74a/8[3]

cemi' a'zā h. + ine 60a/5

kebed h. + ine 74a/8

h. + ini 5a/9

[16]

hareket: < Ar. Bir cismin durumunun ve yerinin değişmesi, devinim, aksiyon. 2. Vücudu oynatma, kıpırdatma veya kımıldanma.

h. 28a/7, 28a/8, 33b/2,
38a/3[4]

h. éderse 28a/8

h. édüp 33b/2

h. étdükçe 38a/3

h. étmeye 28a/7

h. + e 5b/1, 58b/11 [2]

[6]

h. + e gelüp 5b/1

harr : < Ar. Sıcaklık.

h. + ı 72b/2

ṭabī'at-ı h. + ı yābisdür 72b/2

hasek : < Ar. Demirdikeni, pıtırak.

h. 66b/14, 67a/1 [2]

[2]

h. yağı 66b/14

hasta : bk hasta.

h. 43b/15, 44b/9 [2]

h. + nuş 23b/1

h. + nuş od yerine 23b/1

h. + yı 42a/15

[4]

hastalığ : bk hastalık.

h. + ı 28a/4

ağır h. + ı 28a/4

hatar: < Ar. Tehlike.

h. dur 13b/15

haṭālī : < Ar. Hatalı.

h. + dur 44b/10, 47a/6 [2]

[2]

havāle : < Ar. Yüksek ve büyük bir görünüşü olma.

h. 16a/3

h. olur 16a/3

havān : bk havān.

h. + da 61a/7, 64b/8, 65a/11[3]

[3]

- h. + da dögüp 65a/11
h. + da ezessin 64b/8
- havāyic** : <Ar. İhtiyaçlar, gerekli olan şeyler.
h. 87b/14
- havlincān** : <Far. Havlincan otu.
h. 71b/3
- havuc** : <Far. Havuç.
Maydanozgillerden, koni biçimindeki etli kökü için sebze olarak yetiştirilen, iki yıllık otsu bir kültür bitkisi, yeregeçen.
h. 71b/4, 88a/11 [2]
[2]
h. şuyı 88a/11
h. toħmı 71b/4
- hayā** : bk. hāya.
h. 62b/10
h. şişse 62b/10
h. + ya 62b/10
[2]
- hayrān** : <Ar. Şaşmış, şaşırmış.
h. 86b/7
h. olmağa 86b/7
- hayvānāt** : <Ar. Hayvanlar.
h. + da 78a/15
- hayvānī** : <Ar. Hayvansal.
h. 86b/8
- hayvāniyye** : <Ar. Hayvanlık.
h. + ye 85b/14
kuvvet-i h. + ye 85b/14
- hayz** : <Ar. adet olma, regl olma.
h. 80b/1, 87b/11 [2]
h. görse 80b/1, 87b/11 [2]
h. + ı 87b/12
[3]
‘avratuñ h. + ı bağlansa 87b/12
- hazīne** : <Ar. Hazine.
h. + sinden 2a/4
- hazır** : <Ar. Hazır.
h. 1b/14, 9a/15, 24a/14, 27b/5
[4]
h. éde 9a/15
h. édesin 27b/5
top h. édesin 24a/14
h. + dur 18b/4
[5]
- hazret** : <Ar. Yüce kabul edilen kimselerin adlarının başına saygı, övme, yüceltme amacıyla getirilen unvan.
h. + i 65b/1
h. + i ‘īsā peygamber 65b/1
- hazer** : <Ar. Sakınmak
h. 2a/11, 89b/15 [2]
[2]

- h. edeler 89b/15
h. etmek 2a/11
- hāc** : <Erm. Haç. Hristiyanlığın sembolü sayılan ve birbirini dikey olarak kesen iki çizgiden oluşan biçim.
h. 6a/15, 7a/3, 7a/12 [3]
- hācet** : <Ar. İhtiyaç.
h. 14b/13, 27b/15, 29b/6, 32b/12, 37a/2, 47a/3, 61a/6, 62b/9, 63a/8, 75b/5, 85a/7 [11]
[11]
h. ola 32b/12
h. olmaya 14b/13
h. olmaz 47a/3
h. olursa 37a/2
h. vaktında 27b/15, 61a/6, 62b/9, 63a/8, 75b/5, 85a/7 [6]
- hācı** : <Ar. h. bektaş tuzu “milḥ-i enderānī”
h. 67a/13
h. bektaş tuzu 67a/13
h. + lar 67b/10, 67b/14, 72a/1[3]
h. + lar kükürdi 67b/10, 67b/14, 72a/1 [3]
- hāfiẓa** : <Ar. Yaşantıları, öğrenilen konuları bilinçli olarak akılda tutma, saklama gücü, bellek.
h. 86a/12
kuvvet-i h. 86a/12
- hāl** : <Ar. Durum.
h. 24b/9, 28a/8, 79b/1, 80b/1, 80b/10, 80b/13, 81b/1, 81b/3, 81b/12, 84a/14 [10]
hōş h. ola 79b/1, 80b/1, 80b/10, 80b/13, 81b/1, 81b/3, 81b/12, 84a/14 [8]
h. + de 79a/7
[11]
- hālet** : <Ar. Durum.
h. + i 47b/5
h. + i ihtizārında 47b/5
- hālī** : <Ar. Boş, serbest.
h. 86a/1
h. olmayalar 86a/1
- hām** : <Ar. Ham, olgunlaşmamış.
h. 69a/6, 69a/15, 70a/9 [3]
[3]
h. ibek küli 69a/6, 69a/15, 70a/9 [3]
- hāmīle** : <Ar. bk. gebe.
h. 61b/4
h. ‘avrat 61b/4

hāşıl : <Ar. Meydana gelen şey.

h. 4b/12, 8a/12, 8a/13, 9a/1,
11a/10, 11b/4, 14a/3, 17b/6,
17b/11, 18b/4, 19a/2, 27a/14,
30b/4, 32b/10, 33a/4, 33a/13,
34b/12, 35b/10, 36a/14, 37b/15,
39a/1, 39b/13, 41b/11, 42a/4,
42a/6, 43a/9, 43b/5, 44b/9,
46a/7, 61a/15, 70b/4 [31]

[31]

h. edesin 70b/4

h. ola 11b/4, 14a/3, 27a/14,
30b/4, 33a/4, 34b/12, 35b/10,
36a/14, 39a/1, 39b/13, 41b/11,
42a/4, 42a/6, 43a/9, 43b/5, 44b/9
[16]

h. oldu 17b/6, 17b/11 [2]

h. olunca 9a/1, 19a/2, 32b/10

[3]

h. olmaz 8a/13, 11a/10 [2]

h. olmuş 61a/15

h. olup 37b/15

h. olur 8a/12, 18b/4, 33a/13,
46a/7 [4]

hāya : <Far. Taşak, testis.

h. + ya 8b/4

hāzık : <Ar. İşinin ehli

h. 2a/10, 47b/2 [2]

[2]

hāzır :bk. hāzır.

h. 16b/3

h. ola 16b/3

hāzır : <Ar. Hazır.

h. 8b/10, 8b/11, 8b/11, 16b/6,
16b/13, 27b/6, 27b/8, 27b/9,
27b/15, 84b/2 [10]

h. edesin 27b/6, 27b/9 [2]

h. gerekdür 84b/2

h. ola 8b/11, 8b/11, 16b/6,
27b/8, 27b/15 [5]

h. + dur 20b/1

[11]

hekīm : <Ar. İnsanlardaki hastalıkları
teşhis ve onları ilaçlarla veya bazı
araçlarla tedavi eden kimse,
doktor, tabip.

h. 13a/7, 24a/9, 26a/7, 26b/4,
27a/15, 28a/12, 36b/11, 39a/7,
41a/5, 42a/5, 45b/14, 46a/15,
47a/15, 47b/12, 61a/2, 85b/4,
86b/9 [17]

h. būkrāt 41a/5

h. işlāhı 13a/7

h. mūzık 86b/9

būkrāt h. 24a/9, 26a/7,
26b/4, 27a/15, 28a/12, 36b/11,

- 39a/7, 42a/5, 45b/14, 46a/15,
47a/15, 47b/12, 61a/2 [13]
h. + e 47b/3
[19]
būkrāt h. + e 47b/3
- hūlīt** : <Ar. Kadiğacı, şeytanboku.
h. 55b/9, 55b/10, 67a/5 [3]
[3]
ma'cūn-ı h. 55b/9
- hicāb** : <Ar. Bölme, bölünmüş. Küçük
kemik kırılması.
h. 26b/6
h. dēler 26b/6
- hikmet** : <Ar. 1. Bilgelik. 2. Neden, gizli
neden.
h. 1b/9
ehl-i h. 1b/9
- hokka** : <Ar. Metal, cam veya topraktan
yapılmış, içine mürekkep konulan
küçük kap.
h. + ya 76b/2
h. + ya koyalar 76b/2
- horata** : Laf, söz.
h. 35b/7
h. etmeye 35b/7
- hukne** : <Ar. Tenkiye aleti, şırınga.
Makattan ilaç şırınga etme,
lavman.
h. 11b/14, 13a/4, 51b/1, 51b/6,
53a/1, 56b/3, 57a/15 [7]
h. edeler 51b/1, 51b/6, 53a/1,
56b/3, 57a/15 [5]
h. edesin 11b/14, 13a/4 [2]
h. + i 51b/6
h. + i leyyine 51b/6
h. + nūj 11b/14
h. + nūj aşlı 11b/14
h. + ye 12a/2
ince h. + ye 12a/2
h. + yi 13a/13, 57a/13,
74b/13[3]
[13]
h. + yi edeler 57a/13, 74b/13 [2]
h. + yi müşhil 13a/13
- hulme** : “hulbe” <Ar.Çemen otu.
h. 63a/1
- hummā** : <Ar. 1. Ateşli hastalık. 2.
Sıtma nöbeti:
h. 2b/14, 54b/12, 54b/13,
57b/6, 57b/6 [5]
h. marazların 2b/14, 54b/12
[2]
h. nevbetinde 57b/6
h. + lara 69b/4, 74a/8 [2]
eski h. + lara 69b/4
h. + ya 86a/1
h. + yı 54b/15, 55b/4, 56a/13,
56b/11, 57a/15, 57b/13 [6]

- [14]
- h. + y1 dıkk 57b/13
- h. + y1 ğıbb 56a/13
- h. + y1 muṭbıka 56b/11
- h. + y1 mürekkeb 57a/15
- h. + y1 rıbc 55b/4
- h. + y1 yevmiyyenüñ ‘ilâcı
54b/15
- ḥummāz** : Kuzu kulağı otu.
h. 50b/14
h. şarābı 50b/14
- ḥunāk** : bk. ḥunāk
h. + ı 86a/13
- ḥurmet** : < Ar. Saygı.
h. 3a/5
şeref ü ‘izzet ve h. 3a/5
- ḥuşseteyn** : < Ar. “ḥuşyetān” hayanın
çifti yumurtalar.
h. 52b/12
h. + den 53a/1
[2]
- ḥuzūr** : < Ar. huzur, makam, kat.
h. + ında 24a/3
müselmānlar h. + ında 24a/3
- ḥūnma** : (?) حونه
h. 28b/4
- ḥūnmā** : (?) حنمادونى
h. 28a/15
- ḥürdāk** : < Far. Küçük patlıcan.
h. 68b/12
- ḥürz** : < Ar. Hurç, heybe.
h. 84b/7
- ḥüccet** : < Ar. Senet, delil.
h. 46a/4
h. koyasın 46a/4
- ḥükemā** : < Ar. Tabipler.
h. 3a/10, 58b/8, 58b/9 [3]
[3]
- ḥüküm** : < Ar. Hüküm.
h. 16a/2, 31b/4, 62a/13 [3]
[3]
h. eyler 62a/13
h. edemeyesin 31b/4
h. edesin 16a/2
- ḥükümī** : Bir tür merhem.
h. 29b/4
melhem-i h. 29b/4
- ḥürmetlü** : Saygılı, hürmetkâr.
h. 80a/5, 80b/4 [2]
h. ola 80a/5, 80b/4 [2]
- ḥaber** : < Ar. Bir olay, bir olgu üzerine
edinilen bilgi, salık.
h. + leri 68b/7

Ḥ

ḥafakān : <Ar. Kalp sıkışması, yürek oynaması.

ḥ. 50b/9

ḥ. olur 50b/9

ḥaffif : <Ar. Hafif. Miktarı az, sindirimi kolay (yiyecek).

ḥ. 23b/11, 39a/4 [2]

ḥ. ta'āmlar 39a/4

ḥal : <Ar. Ben, nokta.

ḥ. 66b/10

ḥ. varaḥ 66b/10

ḥalāṣ : <Ar. Bir yerden, bir şeyden kurtulma, kurtuluş.

ḥ. 27a/3, 89b/13 [2]

[2]

ḥ. olur 27a/3

zaḥmetden ḥ. olur 89b/13

ḥalfu'l-lāzun : <Ar. Kulak arkasındaki damar.

ḥ. 59a/15

ḥalifu'r-re'is : <Ar. Ense damarı.

ḥ. 59a/9

ḥalife : <Ar. Halife

ḥ. 1b/14

ḥ. + nūn 1b/8

me'mūnī ḥ. + nūn 1b/8

ḥalk : <Ar. Halk, millet. Aynı ülkede yaşayan, aynı kültür özelliklerine sahip olan, aynı uyruktaki insan topluluğu.

ḥ. 3a/6, 58b/1, 80a/5, 80b/3[4]

ḥ. arasında 80a/5

ḥ. etdi 3a/6, 58b/1 [2]

ḥ. içinde 80b/3

ḥ. + ı 68b/9

[5]

ḥ. + ı 'ālemün gözine 68b/9

ḥamīr : <Ar. Hamur.

ḥ. 7a/9, 73b/4, 77b/8, 84b/14[4]

ḥ. edeler 77b/8

ekşi ḥ. koyalar 7a/9

ḥ. + i 50a/15

[5]

ekşi ḥ. + i 50a/15

ḥanāzīr : <Ar. Sıracı adı da verilen bir tür çıban.

ḥ. + e 63b/8, 65b/2 [2]

[2]

ḥanazīrbaş : bk. ḥanāzīr.

ḥ. 79b/5

ḥ. çıkararı kişi 79b/5

ḥanzal : <Ar. Ebuçehil karpuzu.

- h. 52a/5, 53b/8, 77a/1 [3]
[3]
şahm-ı h. 53b/8
- harāb** : <Ar. Bozulmuş, harap.
h. 80b/4, 80b/6 [2]
h. eylemek 80b/4
h. ola 80b/6
- harbak** : <Ar. Çöpleme otu.
h.+ı 56a/4
h.+ı esved 56a/4
- harc** : <Ar. Sarf.
h. 62b/9, 65b/10 [2]
[2]
h. edesin 62b/9
h. olur 65b/10
- harcan-** : Sarf etmek.
h.-asın 63a/8
h.-ur 68a/10
[2]
- hardal** : <Ar. Hardal otu.
h. 75a/5
- husyetü's-şaleb**: İtkasarı, tilki taşı.
h. 71b/12
- hasta** : <Far. Hasta.
h. 16b/2, 17a/1, 17a/3, 17b/9,
21b/15, 22a/1, 22a/9, 24a/2,
48b/5, 48b/8 [10]
h. yatsun 22a/9
- h. + dan 16b/12
h. + nuş 16b/14, 21a/4, 47b/13,
48a/2, 48a/5, 48a/10, 48a/13,
48a/15, 48b/3, 48b/11, 48b/14,
49a/2, 49a/4, 49a/6, 49a/9,
49a/12, 49a/14, 49b/1, 49b/4,
49b/6, 49b/9, 49b/12, 49b/15
[23]
h. + nuş debesinde 48a/15
h. + nuş dirligi 21a/4
h. + nuş eņsesinde 48a/5
h. + nuş iki dizleri 48a/2
h. + nuş iki ellerini 16b/14
h. + nuş şol elinde 48a/13
h. + nuş şol koltuğı dibinde
49b/4
h. + nuş yanına 47b/13
şol h. + nuş 48b/3, 48b/11,
48b/14, 49a/2, 49a/4, 49a/6,
49a/9, 49a/12, 49a/14, 49b/1,
49b/9, 49b/12, 49b/15 [13]
h. + ya 42b/1
h. + yı 21b/11, 24a/11, 25a/3,
34a/3, 36b/12, 37a/6, 41b/4,
45b/15 [8]
[43]
- hastalığ** : <Far. Hastalık
h. + muş 48a/8

terleme h. + inuḡ 48a/8

ḥaṣḥāṣ : < Ar. Haşhaş. Gelincikgillerden, kapsüllerinden afyon elde edilen, tohumlarından yağ çıkarılan bir yıllık ve otsu bir kültür bitkisi.

h. 71b/4, 76a/14, 87a/13 [3]

[3]

aḡ h. 71b/4

ḥaṭā : < Ar. Hata.

h. 33b/14, 60b/5 [2]

h. etmeyesin 33b/14

h. + dan 2a/11

[3]

ḥaṭmī : < Ar. Hatmi.

Ebegümeçigillerden, bazı cinslerinin kök ve çiçekleri hekimlikte kullanılan, çok yıllık otsu bir süs bitkisi, ağaçküpesi.

h. 50b/4, 53b/9, 55b/2, 57a/13, 63a/14, 73b/10, 74b/14, 76b/13

[8]

[8]

h. köki 53b/9

h. toḥmı 57a/13, 63a/14, 76b/13 [3]

h. yapraḡı 50b/4, 55b/2, 74b/14 [3]

bezr-i h. 73b/10

ḥavāriyyūn : bk. havāriyyūn.

h. 65a/15

merhem-i h. 65a/15

h. + ıla 46b/3, 47a/5 [2]

[3]

melhem-i h. + ıla 46b/3, 47a/5

[2]

ḥavāṣṣ : < Ar. Hassalar, keyfiyetler.

h. + mı 85b/3

tiryākuḡ h. + mı 85b/3

ḥavf : < Ar. Korku.

h. 6a/6

ḥavflu : Korkulu.

h. + dur 6a/6

ḥavlincān : bk. ḥavlincān.

h. 68b/13, 69a/4, 72a/6,

72a/10, 72a/15, 74b/8 [6]

[6]

ḥayā : bk. ḥāya.

h. + sı 13a/15, 14a/4 [2]

ḡunduz h. + sı “cavşir otu ve bunda elde edilen zamk.”

13a/15, 14a/4 [2]

h. + sında 5b/10

[3]

ḡoḡ h. + sında 5b/10

ḥayli : < Far. Çok.

h. 1b/9, 10b/12 [2]

- [2]
hālik : <Ar. Yardan.
 h. +1 1b/3
 h. +1 bīçüne 1b/3
- hām** : <Ar. Ham, olgunlaşmamış.
 h. 68b/14, 69a/8, 70a/12,
 83a/4 [4]
 ‘anber-i h. 68b/14, 69a/8[2]
 ‘ūd-ı h. 70a/12
- hāşşa** : <Ar. Özellikle.
 h. 89b/7
 h. + s1 65b/2
 [2]
- hātem** : <Ar. Yüzük.
 h. 83a/3
- hāya** : bk. hāya.
 h. 58a/13
 h. + s1n 85a/6
 enenmemiş boğa şığıruñ h. + s1n
 85a/6
 h. + s1na 5b/12
 h. + s1ndan 43b/7
 [4]
- hūnzir** : <Ar. Domuz.
 h. 80a/5, 80a/6, 80a/8, 84b/7,
 84b/8 [5]
 [5]
 h. dışın 80a/5, 80a/6 [2]
- h. ödünü 84b/7, 84b/8 [2]
 h. yağın 80a/8
- hışla-** : Sert ve kısık ses çıkarmak
 (Göğsü hışlamak).
 h.-ya 10a/15
- hıta** : <Ar. Bir tür kemik kırılması.
 h. 26b/5
- hıyār** : <Ar. Salatalık.
 h. 75a/1
 h. tohmı 75a/1
 h. +1 53b/10
 [2]
 eşek h. +1 53b/10
- hıyārek:** <Far. Hıyarcık, kasık
 bezlerinin iltihaplanmasıyla
 ortaya çıkan bir tür çıban.
 h. 64b/14
 merhem-i h. 64b/14
- hıyārga** : bk. hıyārek.
 h. 61b/13
- hıyārşenbe** : <Ar. Hıyarçember, acur.
 h. 54b/6, 57a/4, 70a/10,
 74b/15, 75a/7 [5]
 h. içi 75a/7
 h. içini 74b/15
 h. + nūñ 76b/7
 [6]
 h. + nūñ içini 76b/7

- hızmet** : <Ar. Birinin işini görme veya birine yarayan bir işi yapma.
 h. 47b/4
 h. eyledi 47b/4
- hışeş** : Kuru ot.
 h. 75a/7
- hoce** : <Far. Hoca.
 h. + i 77a/4
 h. + i serahsi 77a/4 “Asıl adı Ebu Bekr Serahsi’dir. İslâm alimlerindedir. 1010 senesinde Türkistan’ın Serahs şehrinde doğdu. 1090’da vefat etti. Serahs’a izafeten Serahsi denildi. Serahs şehri, bugün İran-Türkmenistan sınırı üzerindedir.”
- horös** : <Far. Horoz.
 h. 77a/10
 h. ödünü 77a/10
- höd** : <Far. Kendi
 h. 38b/1
- höre** : <Far. Cüzam hastalığı
 h. 46a/6, 46a/10, 46b/5, 46b/6, 46b/7, 47a/2, 47a/5 [7]
 h. + ye 46a/15
 h. + yi 2b/5, 46a/5 [2]
 [10]
- hōş** : <Far. Güzel, iyi.
 h. 6b/15, 8a/15, 47a/11, 50a/9, 78b/7, 78b/9, 78b/11, 78b/12, 79a/1, 79a/3, 79a/5, 79a/9, 79a/15, 79b/3, 79b/4, 79b/6, 79b/12, 80a/1, 80a/3, 80a/9, 80a/15, 80b/10, 80b/13, 81a/3, 81a/9, 81a/11, 81a/12, 81a/14, 81b/1, 81b/3, 81b/8, 81b/11, 82a/2, 82a/4, 82a/9, 82a/11, 82b/3, 82b/4, 82b/6, 82b/7, 82b/8, 82b/10, 82b/12, 82b/15, 83a/3, 83a/4, 83a/6, 83a/8, 83a/9, 83a/11, 83a/12, 83a/15, 83b/4, 83b/14, 84a/3, 84a/13 [55]
 [55]
 h. hāl ola 79a/15, 80a/15, 80b/10, 80b/13, 81b/1, 81b/3, 81b/11, 84a/13 [8]
 h. ola 6b/15, 8a/15, 47a/11, 78b/7, 78b/9, 78b/11, 78b/12, 79a/1, 79a/3, 79a/5, 79a/9, 79b/3, 79b/6, 79b/12, 80a/1, 80a/3, 80a/9, 81a/3, 81a/9, 81a/11, 81a/12, 81a/14, 81b/8, 82a/2, 82a/4, 82a/9, 82a/11, 82b/3, 82b/4, 82b/6, 82b/7, 82b/8, 82b/10, 82b/12, 82b/15, 83a/4,

- 83a/6, 83a/8, 83a/9, 83a/12,
83a/15, 83b/14, 84a/3 [43]
h. olmaz 50a/9
h. olup 79b/4
- hōšnūd** : <Far. Razi, memnun.
h. 71b/9
h. ola 71b/9
- hōšnūz** : bk. hōšnūd.
h. 47b/8, 47b/8 [2]
[2]
h. olduğum 47b/8
h. olmadum 47b/8
- hulāşa** : <Ar. Bir şryin, bir sözün özü,
özet.
h. 2a/5
h. + i 1b/1
[2]
kitāb-ı h. + i tıbb 1b/1
- hulk** : <Ar. Huy. Tabiat.
h. + i 80a/9, 80a/10 [2]
[2]
oğlanuñ h. + i 80a/9
- hunāk** : <Ar. Boğaz hastalığı,
boğmaca.
h. + a 59b/11
- hunām** : bk. hūnām.
h. 5a/8
h. zaħmetine 5a/8
- hurđ** : <Far. Küçük, ufak.
h. 30b/2
- hurmā** : <Far. Hurma.
h. 21b/5, 64a/12, 25a/5, 30a/7,
62a/10 [5]
balçık h. 21b/5, 25a/5, 30a/7,
62a/10 [4]
h. + yı 64a/14
- huşuş** : <Ar. Özellik.
h. + i 9b/2
- huşk** : <Far. Kuru.
h. 85b/13, 86a/4 [2]
[2]
h. mizāçlu kişi 86a/4
ter ü h. mizācluya 85b/13
- hūn** : <Far. Kan.
h. + i 73a/6
h. + i şıfat 73a/6
- hūnām** : <Ar. Bir tür yara.
h. 29a/7, 79b/11 [2]
h. olmuşdur 29a/7
h. olsa 79b/11
h. + ları 8a/10
[3]
- hūra** : <Ar. “hūr” güneş.
h. 26b/14
h. gibi yanar 26b/14
- hūrde** : <Far. Küçük, parça parça.

h. 26a/9, 26b/4, 26b/10, 27a/9,
28b/6, 28b/15, 29a/4, 29a/14,
29a/15, 31b/14, 32a/7, 32b/6,
33b/3, 36b/1, 37a/8, 39b/5,
43a/12, 43b/5, 71b/10 [19]
h. alıkomayasın 31b/14
h. kemik 43b/5
h. kemügi 29a/4
h. kemük 28b/15, 29a/15[2]
h. kemükden 28b/6
h. kaldıysa 32b/6
h. kalursa 39b/5
h. ola 37a/8
h. olur 26a/9, 26b/4 [2]
h. olursa 32a/7, 36b/1,
43a/12 [3]
h. şınacak 27a/9
cemī^c h. kemükleri 29a/14
cevz-i h. 71b/10
h. + den 32b/5, 33b/7 [2]
h. + dür 26b/2
h. + leri 37a/14
h. + si 31b/9, 31b/10, 31b/13,
33b/10 [4]
anuñ h. + si 33b/10
kemik h. + si 31b/9
h. + sini 31b/11
h. + yi 31b/14, 32a/8, 36b/2,
37a/8 [4] [32]
h. + yi çıkarasın 37a/8

I

ılıcağ : bk. ılıcağ.

1. + ken 47a/10

ılıcağ : ılık.

1. 8a/1, 8a/7, 53a/14, 60b/15,
87a/7, 87a/8, 87a/9 [7]

[7]

1. edeler 87a/8

1. şu 53a/14

1. şuyıla 87a/7

1. şuyla 87a/9

ıncıkırık : Hıçkırık.

1. 10b/7

1. tatar 10b/7

ınebi : < Ar. Üzüm gibi. “Bir bevasir türü”

ı. + dür 51b/13

ıraķi : < Ar. Irak’a ait.

ı. 50b/5

ı. şabunla 50b/5

ıraqılg : Uzaklık.

1. + ı 25b/12

ırķ : < Ar. Kök, asıl, damar.

ı. + ı 74a/3, 74a/9 [2]

ı. + ı sūs 74a/3, 74a/9 [2]

- ‘ırku’l-enf** : <Ar. Burun damarı.
 1. 59b/5
- ‘ırku’l-ḥacıbeyn** : <Ar. Kaş yanında bulunan damar.
 1. 59a/7
- ‘ırku’l-lisān** : <Ar. Dil altında bulunan damar
 1. 59b/9
- ‘ırku’l-kıdem**: <Ar. Taraklar üzerinde bulunan iki damar.
 1. 60b/2
- ‘ırku’n-nisā** : <Ar.Siyatik, kalça damarı, iki diz altında bulunan damarlar.
 1. 60a/13
 1. + dan 51b/7
 [2]
- ‘ırku’ş-şakkīka** : <Ar. Şakak damarı.
 1. 59a/11
- ‘ırku’ş-şefateyn** : <Ar. Dudak içinde bulunan iki damar.
 1. 59b/7
- ısıcak** : Sıcak.
 1. 6a/7, 9a/1, 15b/1, 27a/10, 28a/11, 34b/10, 38b/8, 56b/2, 76b/8, 86b/13 [10]
 [10]
 1. eyler 76b/8
 1. édüp 86b/13
1. gül yağına 38b/8
 1. şuyıla 56b/2
 1. şuyla 28a/11
 1. tirementineye 34b/10
 1. tıutup 15b/1
 1. tıuz 6a/7
 1. yerde 9a/1
- ısid-** : bk. ısıtmak.
 1.-up 5a/13
- ısırgan** : Isırgan otu.
 1. 90a/3
 1. toḥmı 90a/3
- ısırgı** : Bedeni gezen bir ur.
 1. 10b/14
 1. +1 11a/5, 48a/6 [2]
 1. + ları 2b/2, 10b/14 [2]
 [5]
 cemī^c 1. + ları 10b/14
- ısırgı̄** : Isırgı hastalığı.
 1. + dür 11a/5
- ısıt-** : Isıtmak.
 1.-maḵ 5a/10
- ısıtma** : Sıtma hastalığı.
 1. 54b/13, 79a/2, 87a/10 [3]
 1. tıutsa 79a/2
 balḡamī 1. 87a/10
 1. + sı 50a/14
 1. + ya 60a/4

[5]

ıspānaḫ : bk. isfānāḫ.

1. 55a/8, 55a/15, 57b/1 [3]

[3]

1. aşı 55a/8, 55a/15 [2]

1. aşın 57b/1

ıssı : Sıcak.

1. 3b/3, 3b/4, 3b/6, 3b/7, 3b/9,
3b/11, 4a/8, 6a/3, 7b/1, 12a/9,
14b/7, 15b/1, 17b/11, 18a/3,
22b/2, 23b/5, 30a/9, 35b/8,
48a/10, 49a/10, 56b/13, 62b/14,
74b/11, 74b/12, 75a/15, 75b/10,
79b/2, 85b/12 [28]

1. kül 6a/3, 7b/1 [2]

1. kuru yağılar vurdum
17b/11

1. mizācluya 85b/12

1. oda yanmış 49a/10

1. ola 3b/7, 56b/13 [2]

1. olmaya 3b/11

1. olmaz 12a/9

1. şu 14b/7, 30a/9, 35b/8 [3]

1. şuyıla 79b/2

1. tennūr içine 75b/10

1. ʔaʕām yeye 48a/10

1. yağı 15b/1

1. yağı vurasın 18a/3, 23b/5,
62b/14 [3]

1. +dur 3a/11, 3a/12, 3a/12,
4a/8 [4]

[32]

ışıcaḫ : bk. ısıcaḫ.

1. 7b/12

1. +la 60b/9

[2]

ışır- : Dişleri arasına alıp sıkamak.

1.-sa 80b/12, 83a/10 [2]

[2]

kelb 1.-sa 83a/10

kaplan 1.-sa 80b/12

ışla- : İslamak.

1.-yasın 5a/13

1.-yup 50a/4

[2]

ışlad- : İslatmak.

1.-a 40a/4

1.-alar 52a/12, 53b/5, 66b/1,
66b/7, 73a/5, 74a/10, 78a/4 [7]

1.-asın 19b/12, 61a/5 [2]

1.-up 63a/5

[11]

1.-up süzesin 63a/5

ışlāḫ : < Ar. Düzeltme, iyileştirme.

Bir hayvan veya bitki türünden
daha iyi verim alabilmek
amacıyla yapılan işlem.

1. 12b/15, 52a/15, 63b/4 [3]

1. édeler 52a/15

1. olur 12b/15
siğirleri 1. ederdür 63b/4

1.+1 13a/7

[4]

ḥekīm 1.+1 13a/7

ışmarla- : Bir işin yapılmasını, bırakılmasını veya o işten vazgeçilmesini söylemek.

1.-yasın 28a/6

ıtrıfıl : < Ar. Bir tür macun.

1. 7b/10, 52b/13 [2]

ma'cūn-ı 1. 52b/13

1.+i 52a/9

[3]

1.+i muql 52a/9

İ

ibek : İpek. İpek böceği kozaları çözümlenerek çıkarılan ve dokumacılıkta kullanılan çok ince, esnek ve parlak tel.

i. 69a/6, 69a/15, 70a/9 [3]

[3]

ḥām i. küli 69a/6, 69a/15,

70a/9 [3]

ibig : Horoz, hindi vb.nin tepesinde bulunan kırmızı deri uzantısı.

i.+in 81b/6

bidnūs i.+in 81b/6

icābet : < Ar. Gereklilik.

i. 53a/15

i. étdükden 53a/15

iç : İç, insanın ya da herhangi bir şeyin içi.

i. 5b/13, 46b/6, 84b/3 [3]

i. ağrısına 84b/3

i. derisine 5b/13

dilūñ i. yanında 46b/6

i.+i 12a/11, 31b/2, 71a/2, 75a/7, 76a/12 [5]

ḥıyārşenbe i.+i 75a/7

köknār i.+i 71a/2

ķafanuñ i.+i yanından 31b/2

ķōz i.+i 76a/12

i.+in 50a/6, 73b/2 [2]

i.+inde 8a/2, 31b/12, 47a/7, 59b/1, 59b/7, 59b/10, 63b/6,

63b/10, 65b/12, 67a/10, 76b/14, 77a/5, 78a/2, 80b/3, 87b/1,

88a/1, 88a/2, 89b/10, 90a/15 [19]

ağız i.+inde 59b/10

arpa i.+inde 88a/1

arpa i.+inde şaķlayalar 88a/2, 90a/15 [2]

burun i. + inde 65b/12
 çanağ i. + inde 89b/10
 çömlek i. + inde 67a/10
 halk i. + inde 80b/3
 kulak i. + inde 59b/1
 tuğak i. + inde 59b/7
 üstüb i. + inde 76b/14
 yağ i. + inde erideler 63b/6
 yaranuğ i. + inde 31b/12
 i. + inden 21a/15, 33b/7,
 58b/15, 79a/14, 84a/10, 84b/6,
 90b/6 [7]
 anuğ i. + inden 33b/7
 çavratuğ i. + inden 79a/14
 delüginüñ i. + inden 21a/15
 kişinüñ i. + inden kan gelse
 84b/6
 i. + indeyse 32b/7
 i. + ine 7b/6, 7b/15, 8a/2,
 23a/3, 35a/5, 36b/4, 37b/10,
 38a/3, 38a/5, 42a/11, 50a/5,
 50a/5, 62b/7, 63b/1, 73b/3,
 75b/4, 75b/10, 83b/11, 84b/8
 [19]
 i. + ine çöker 38a/5
 i. + ine kaçar 23a/3
 i. + ine yarılır 37b/10
 çömlek i. + ine 73b/3

damağ i. + ine 35a/5
 evüñ i. + ine saçsalar 83b/11
 ıssı tennür i. + ine 75b/10
 kızmış yağ i. + ine 50a/5
 legenüñ i. + ine 62b/7
 şışe i. + ine koyalar 75b/4
 i. + ini 43a/5, 60b/9, 74b/15,
 76b/7, 85a/10 [5]
 [61]
 i. + ini yuyalar 85a/10
 hıyārşenbe i. + ini 74b/15
 hıyārşenbenüñ i. + ini 76b/7
 kabağ i. + ini 60b/9
iç- : İçmek.
 i.-dükçe 85a/8
 i.-e 49b/1, 54b/9, 84b/3, 84b/5
 [4]
 süci i.-e 49b/1
 i.-eler 51b/10, 51b/11, 52a/3,
 53a/2, 53a/14, 53b/3, 54b/5,
 55a/4, 55a/5, 55a/13, 55a/15,
 55b/1, 55b/5, 56a/5, 56b/3,
 56b/3, 56b/5, 57a/10, 57b/11,
 57b/13, 57b/14, 67a/3, 73b/7,
 73b/14, 74a/7, 74a/12, 74a/14,
 74b/3, 75a/8, 76b/8, 79b/3 [31]
 eflīmün i.-eler 52a/3
 ezüp i.-eler 56b/3

- gün toğarken i.-eler 79b/3
 südle i.-eler 54b/5
 i.-esin 85a/8
 şu i.-esin 85a/8
 i.-meden 54a/10
 şu i.-meden 54a/10
 i.-meye 34b/13
 i.-miş 83a/8
 zehr i.-miş 83a/8
 i.-se 78b/8, 82b/8 [2]
 ağu i.-se 78b/8, 82b/8 [2]
 i.-seler 81b/9, 82a/1 [2]
 [44]
- içerü** : İçeri.
 i. 5b/14, 20a/5, 20a/6, 22b/12,
 22b/13, 22b/15, 24b/11, 24b/12,
 24b/15, 84b/15 [10]
 i. çıkar 22b/12, 22b/13 [2]
 i. çıkısa 22b/15
 i. + den 8b/3
 i. + si 28b/6
 i. + sinde 42b/7
 i.-sine 24b/3
 i. + ye 19b/14
 [15]
- içil-** : İçilmek.
 i.-en 85a/8
 şu i.-en kıba 85a/8
- içün** : İçin.
 i. 14b/2, 15a/11, 19b/4, 34a/5,
 39a/11, 47b/4, 67b/9, 76a/7,
 76b/9, 88b/8, 89b/6, 90a/6 [12]
 i. + dür 61a/15, 65b/13, 67b/14,
 68a/2 [4]
 [16]
- içür-** : İçirmek.
 i.-e 50b/15
 i.-eler 6a/14, 6a/14, 7b/11,
 54b/10, 59a/1, 59a/2, 79b/10,
 79b/14, 81a/12, 81b/1, 81b/3,
 81b/12, 82b/8, 82b/10, 82b/15,
 89a/11 [16]
 sirke i.-eler 79b/10
 şuyın i.-eler 89a/11
 i.-miş 81a/11
 ağu i.-miş 81a/11
 i.-se 82a/13
 i.-seler 78b/6, 78b/7, 79b/9,
 80b/7, 80b/10, 81b/6, 81b/8,
 82a/7, 82a/11, 83a/4, 83a/9,
 83b/9 [12]
 [31]
 ‘avrata i.-seler 82a/7
 şarābıla i.-seler 83b/9
- igne** : 1. İğne 2. Bilekteki küçük kemik.

i. 6b/10, 27b/9, 40b/6 [3]

i. şına 40b/6

i. vuralar 6b/10

i. +si 8b/11, 19a/14, 40b/6[3]

i. +ye 27b/14

i. +yi 8b/13, 27b/13 [2]

[9]

ihtimām : <Ar. Özen.

i. 46a/2

ihtiyāt : <Ar. Herhangi bir konuda

ileriye düşünerek ölçülü

davranma, sakınma

i. 59a/14

ihtizār : <Ar. 1. Huzura çıkmak. Hâzır

olmak. 2. Can çekişmek. Hastanın

ölüme hazır olması.

i. +ında 47b/5

hâlet-i i. +ında 47b/5

ihtişār : <Ar. 1. Sözü kısa kesme,

kısaltma. 2. Bir metinden gereksiz

ayrıntıları çıkarma.

i. 72b/5, 90b/10 [2]

[2]

i. êtdük 72b/5

i. kılduk 90b/10

ihtiyār : <Ar. Seçme.

i. 58b/8

i. êtmişlerdür 58b/8

iken : İken.

i. 1b/11, 13a/9, 13a/10,

13a/10, 13a/11, 13a/11, 13b/15,

14a/13, 15b/12, 25a/11, 45a/5,

62a/8, 73a/12 [13]

[13]

iki : İki.

i. 6b/12, 7a/14, 7b/5, 8a/6,

8b/1, 8b/1, 8b/14, 8b/15, 9a/11,

9b/4, 9b/8, 9b/11, 12a/10,

13b/8, 13b/12, 14a/11, 14b/4,

14b/4, 15a/2, 15a/2, 15a/3,

15a/3, 15a/5, 15b/8, 15b/15,

16b/15, 17a/9, 17a/9, 17a/12,

17a/12, 18a/2, 18b/14, 19a/3,

19b/9, 19b/10, 20a/7, 20a/13,

21a/7, 21a/8, 21a/13, 21b/1,

21b/7, 21b/13, 22a/12, 22b/8,

22b/8, 23a/12, 23a/13, 23b/3,

23b/4, 24a/14, 24b/5, 24b/6,

24b/11, 25a/3, 25a/4, 25a/7,

25a/9, 25b/12, 25b/12, 25b/13,

26b/12, 28a/14, 29a/2, 29b/14,

30a/7, 30a/15, 30b/2, 34b/6,

34b/7, 35a/11, 36a/6, 36a/11,

36a/11, 36a/13, 36b/11, 38a/4,

38a/14, 42a/15, 42b/1, 42b/2,

43b/8, 43b/9, 44a/13, 46a/6,

- 47a/12, 48a/2, 48a/12, 48b/2,
 48b/5, 48b/13, 49a/11, 49b/3,
 50a/8, 51a/5, 51a/6, 51b/1,
 52a/13, 52a/14, 54a/5, 55b/4,
 57a/15, 58a/2, 58a/2, 58a/5,
 58a/5, 58a/6, 58a/6, 58a/6,
 59a/2, 59b/6, 59b/7, 59b/9,
 59b/11, 60a/12, 60a/12, 60a/14,
 60a/14, 60b/2, 60b/2, 65a/13,
 67a/14, 69b/2, 70b/7, 70b/14,
 72a/3, 72a/4, 72a/11, 72b/1,
 72b/6, 75a/8, 78a/6, 78a/9,
 80b/5, 84b/5, 85b/15, 88a/5,
 89b/2, 89b/12 [139]
- i. ağacı 24b/6
 i. ağacın ortasına 24b/11
 i. arşun 29b/14
 i. ayağın 8a/6, 25a/9 [2]
 i. ayağını 21b/7, 42b/1 [2]
 i. ayağını çeke 23b/3
 i. ayağının 48b/5
 i. ayağınla 21a/8
 i. ayak 58a/6
 i. ayak2 59a/2
 i. ayağla 18a/2
 i. baş barmığı 14b/4
 i. bāzū 58a/5
 i. budı 43b/8
- i. budunun arasına 23a/12
 i. budunu 24a/14
 i. budun arasına 15a/2
 i. çatal 17a/9
 i. çatal olursa 34b/6
 i. çatala 17a/12
 i. çengellidir 9b/8
 i. çeşesin 15a/3
 i. dāne 72a/3
 i. delügi 21a/13
 i. delükliyle 8b/15
 i. demür 34b/7
 i. dirhem 28a/14, 30a/7,
 52a/14, 54a/5, 89b/12 [5]
 i. dirhemdir 88a/5
 i. dizi 60a/12
 i. dizini 23a/13, 43b/9 [2]
 i. dizünle 21a/7
 i. dürlü 14a/11
 i. edviyye miqdārı 69b/2
 i. el barmakları 58a/6
 i. eliyle 13b/8, 13b/12,
 36a/11 [3]
 i. elünile 15a/2, 19b/10 [2]
 i. elünle 17a/12, 29a/2, 30b/2
 [3]
 i. gün 22b/8, 25a/7, 55b/4,
 75a/8 [4]

- i. günden 12a/10
- i. gündür 48a/12, 48b/2, 48b/13, 49a/11, 49b/3 [5]
- i. güşlü 9a/11
- i. kez 6b/12, 50a/8 [2]
- i. kişi 18b/14, 19b/9, 22a/12, 25a/3, 25a/4, 42a/15 [6]
- i. köşeli 9b/4
- i. karış 17a/9, 24b/5, 25b/12 [3]
- i. kat 25b/12
- i. katını 25b/13
- i. kol 58a/5
- i. mışkâldur 72b/6
- i. päre 36b/11, 58a/2, 58a/2[3]
- i. şakağından 47a/12
- i. tamar 59b/6, 59b/7, 59b/9, 59b/11, 60a/12, 60a/14, 60b/2 [7]
- i. tarağ üstinde 60b/2
- i. ucın 8b/14
- i. ucından 26b/12
- i. uyluğ 58a/6
- i. üç gün 7a/14
- i. yanına 15a/5, 36a/6 [2]
- i. yanından 36a/11
- i. yaña 15a/3
- bir i. kez 84b/5
- burunuñ i. delüğine 36a/13
- hastanuñ i. dizleri 48a/2
- hastanuñ i. ellerini 16b/15
- kelbüñ i. gözlerin 80b/5
- karınıñ i. yanında 8b/1
- i. + dür 18a/11
- i. + si 8b/7, 15b/5, 15b/6, 16b/9, 19a/15, 20a/2, 22b/11, 40b/10, 41a/14, 41b/12, 44b/2 [11]
- anuñ i. + si 15b/6
- bir i. + si 41a/14
- i. + sin 19b/12, 21b/5, 76a/10[3]
- i. + sini 14b/11, 26a/2, 41b/13, 43b/14 [4]
- i. + sinüñ 21b/10, 24b/9 [2]
- i. + sinüñ arası 21b/10
- i. + sinüñ arasına 24b/9
- i. + siyle 22b/8
- i. + şer 36a/11, 52a/6, 73a/4[3] [164]
- i. + şer barmağla 36a/11
- i. + şer dirhem 52a/6
- i. + şer mışkâl 73a/4
- iki buçuk** : İki buçuk.
- i. 70b/12

ikinci : İkinci.

i. 2a/15, 3a/6, 3b/4, 4b/2,
4b/4, 5a/15, 9b/14, 10a/8,
10a/13, 10b/3, 10b/11, 10b/15,
16a/1, 20a/14, 23a/1, 29b/2,
31a/12, 33b/11, 51b/13, 59a/4,
65a/13, 88b/15 [22]

i. ʿalāmet 10b/3, 10b/11 [2]

i. ʿalāmeti 10a/13

i. bāb 2a/15, 4b/4 [2]

i. cüz 3a/6

i. gün 33b/11, 88b/15 [2]

i. nişānı 23a/1

i. + si 20a/12

[23]

ikinçi : bk. ikinci

i. 10b/6

i. ʿalāmet 10b/6

ikindü : İkinci vakti. Öğle ile akşam arasındaki zaman dilimi.

i. 89a/1

i. vaktında 89a/1

iki yüz : İki yüz.

i. 74a/13

i. dāne 74a/13

iki yüz altmış : İki yüz altmış.

i. 76a/8

i. dirhem 76a/8

iklîlü'l-melik : <Ar. Koç boynuzu bitkisi.

i. 54a/6, 56b/8, 63a/15, 76b/13
[4]

iklimiyā : <Ar. Gümüş talaşı.

i. 64a/5

ʿilāc : <Ar. İlaç. Bir hastalığı iyi etmek veya önlemek için türlü yollarla kullanılan madde, em, deva.

ʿi. 2a/13, 3b/3, 3b/4, 3b/5,
3b/6, 4a/5, 4b/3, 5a/9, 5b/5,
7a/10, 9b/3, 9b/7, 9b/9, 12b/7,
17b/10, 21a/2, 24a/9, 24b/4,
26a/6, 27b/5, 28a/5, 29a/5,
32b/15, 45b/6, 46b/6, 50b/6
[26]

ʿi. buldum 27b/5

ʿi. ede 2a/13, 4a/5, 9b/3 [3]

ʿi. edeler 50b/6

ʿi. edesin 5a/9, 9b/9, 12b/7,

24a/9, 24b/4, 29a/5, 45b/6 [7]

ʿi. etdüm 17b/10

ʿi. etmezin 21a/2

ķābil-i ʿi. 4b/3, 5b/5 [2]

tīmār ve ʿi. edesin 28a/5

tīmār ve ʿi. etmek 32b/15

ʿi. + a 4b/1

'i. + dan 8a/15
 yumşadıcı 'i. + dan 8a/15
 'i. +1 4a/13, 4a/13, 4a/14,
 4a/14, 4b/7, 4b/7, 4b/10, 5a/4,
 6a/12, 7a/2, 7a/15, 8a/14,
 11b/1, 11b/10, 12b/7, 14a/13,
 14b/2, 19b/7, 21a/1, 21a/3,
 21a/5, 22b/5, 24a/2, 26a/5,
 26b/13, 27a/6, 29a/9, 30a/3,
 30b/6, 30b/13, 36a/1, 38a/8,
 38a/9, 38b/4, 42a/15, 42b/12,
 44a/8, 45a/9, 46a/10, 46b/8,
 47a/6, 50b/6, 51a/15, 51b/3,
 51b/8, 51b/14, 52a/15, 53a/9,
 53b/15, 54a/9, 54b/15, 55b/3,
 55b/5, 56a/13, 57b/1, 57b/13,
 60b/6, 74b/12, 75a/5, 88b/1
 [60]
 'i. +1 diger 7a/15
 'i. +1 māl-ı firansa 88b/1
 anuñ 'i. +1 4b/10, 5a/4,
 8a/14, 11b/10, 21a/1, 21a/3,
 26b/13, 30a/3, 36a/1, 38b/4,
 42a/15, 46b/8, 60b/6, 75a/5 [14]
 anuñ tīmārı ve 'i. +1 22b/5
 bahār 'i. +1 4a/13
 bunların 'i. +1 14a/13

bunların cemī'sinüñ 'i. +1
 12b/7
 güz 'i. +1 4a/14
 hūmmā-yı yevmīyyenüñ 'i. +1
 54b/15
 kıış 'i. +1 4a/14
 t̄ā'ün 'i. +1 50b/6
 yay 'i. +1 4a/13
 'i. + in 2a/9, 12b/4, 18b/1 [3]
 'i. + inı 21a/2
 'i. + la 52b/7
 [93]
ile : İle.
 i. 5b/6, 5b/14, 6a/1, 6a/4,
 6a/4, 6a/9, 6b/1, 6b/3, 6b/3,
 6b/4, 6b/4, 6b/6, 6b/9, 6b/10,
 6b/12, 7a/4, 7a/6, 7a/8, 7a/8,
 7a/9, 7a/15, 7a/15, 7b/1, 7b/1,
 7b/2, 7b/2, 7b/3, 7b/5, 7b/5,
 7b/7, 7b/7, 7b/8, 8a/3, 8a/3,
 8a/8, 9a/4, 9a/5, 11a/4, 11a/4,
 11a/8, 11b/4, 12a/1, 12a/2,
 12a/6, 12b/8, 12b/10, 12b/15,
 13a/4, 13a/8, 14b/15, 15b/8,
 15b/10, 15b/11, 15b/11, 17a/5,
 17b/8, 17b/9, 18a/4, 18b/6,
 21b/3, 21b/15, 22b/2, 22b/9,
 22b/10, 23a/10, 23a/14, 23a/15,

23b/8, 24a/5, 25a/13, 25b/11,
 25b/15, 27b/5, 27b/7, 27b/9,
 28a/5, 28a/7, 28a/12, 28b/1,
 28b/2, 28b/13, 29a/10, 29b/4,
 29b/10, 29b/12, 30a/9, 30a/12,
 30a/15, 30b/2, 31b/14, 32a/1,
 33b/9, 34a/8, 34b/7, 34b/9,
 34b/12, 34b/15, 35b/1, 35b/2,
 35b/8, 37a/5, 37a/12, 39a/8,
 39b/4, 40a/4, 40b/15, 44a/6,
 45a/8, 45b/5, 50a/4, 50a/6,
 50a/6, 50a/6, 50a/7, 50a/11,
 50b/1, 50b/3, 50b/5, 51a/9,
 51b/6, 51b/6, 51b/9, 54b/6,
 60b/10, 61a/7, 62b/8, 63b/10,
 65a/14, 67a/15, 67b/13, 69b/3,
 73a/15, 73b/4, 74b/3, 77a/8,
 77b/9, 78a/6, 80b/11, 82a/10,
 84a/15, 84b/10, 87a/3, 87a/5,
 87a/6, 88b/14, 89a/7, 89b/10

[147]

demürcük i. tağlarsa 6a/9

kaḫkaḫa i. gülmeye 28a/7

müşk i. qarışdursalar 82a/10

ökçe i. taraḫ üzerinden

25b/11

yumurda i. qarışdurasın

27b/7

iled- : bk. iletmek.

i.-e 9a/8

ilerü : İleri.

i. 23a/8

ilet- : İletmek. Götürmek, ulaştırmak,
 nakletmek, geçirmek.

i.-düm 17b/8

ḫammāma i.-düm 17b/8

i.-e 19a/6

ḫammāma i.-e 19a/6

i.-eler 65a/14

ḫammāma i.-eler 65a/14

i.-esin 21b/4, 84b/12, 88b/7[3]

[6]

ḫammāma i.-esin 21b/4, 84b/12,
 88b/7 [3]

ilig : İlik. Kemiklerin iç boşluklarını
 dolduran yağlı madde.

i. + den 3a/8

i. + e 42a/3

i. + i 26b/11, 30a/7, 42b/9,

58a/11, 58b/2, 66a/2, 66a/5,

66a/5 [8]

i. + i üzülür 26b/11

at i. + i 30a/7, 66a/5 [2]

eşek i. + i 66a/2, 66a/5 [2]

i. + ine 39b/3

[11]

- ilgli** : İlikli.
i. 42b/10
- illa** : <Ar. Ne olursa olsun, hangi şartta olursa olsun, her hâlde, ille, illaki.
i. 20b/11
- illeri** : bk. İlerü.
i. 18b/9
- illet** : <Ar. Hastalık.
i. 60a/1
i. +lerin 74b/10
[2]
boğaz i. +lerin 74b/10
- ilm** : <Ar. Bilim.
i. 26a/15
i. +i 1b/14, 3b/15, 4a/7,
4a/4, 15b/15, 47b/4, 47b/12 [7]
i. +i sırr 47b/12
i. +i tıbb 1b/14
i. +i tıbbı 47b/4
i. +i zâhir 4a/4
i. +in 2a/15, 3a/4, 5b/9 [3]
i. +le 16a/1
i. +ünj 2a/1
i. +ünjle 31a/8
[14]
- imdi** : Şimdi.
i. 4a/12, 5b/2, 5b/8, 5b/12,
6a/5, 27b/3, 31b/3, 39a/10,
41a/14, 47b/9 [10]
[10]
- imtilâ** : <Ar. Doluluk, dolgunluk.
i. +dan 54b/1, 57a/11 [2]
[2]
- in-** : İnnek.
i.-diyse 6b/5
i.-dügi 8b/4
i.-e 45a/10, 81a/13 [2]
kara şu i.-e 81a/13
i.-er 8a/12, 8b/4, 8b/4, 8b/6,
8b/7, 11a/2, 11a/3, 11a/4,
11a/4, 11a/5, 11a/6, 11a/7,
11a/8, 13a/10, 13a/11, 13a/11
[16]
dize i.-er 13a/11
topuğa i.-er 13a/10
i.-erse 11a/10
i.-megi 59a/12
göze kan i.-megi 59a/12
i.-meye 6b/11
i.-mez 11a/9
i.-miş 79a/8
şu i.-miş göze 79a/8
i.-se 80a/2, 82b/11 [2]

- [27]
 kişinin gözine ak i.-se
 82b/11
 şu i.-se 80a/2
- ince** : İnce.
 i. 9a/11, 12a/2, 23b/10,
 30a/14, 41b/10, 42a/14 [6]
- [6]
 i. hıķneye 12a/2
 i. Őarĝı 30a/14
 i. Őarĝıyla 41b/10
- inci** : bk. İncü
 i. 76b/10
- incid-** : İncitmek.
 i.-ür 12a/13
- incin-** : İncinmek.
 i.-e 48a/15
 i.-mesi 39a/9
 i.-übdür 32b/5
 i.-ür 43b/15
 i.-ürse 23b/4, 40a/6 [2]
- [6]
- incü** : İnci. İstiridye gibi bazı kavkılı
 deniz hayvanlarının içerisinde
 oluşan, deĝerli, küçük, sert, sedef
 renginde süs tanesi.
 i. 68b/10, 69a/6, 69a/15,
 69b/12 [4]
- [4]
- incüg** : bk. incük.
 i. + inden 23b/3
- incüg** : bk. incük.
 i. + i 23a/15
 âdem i. + i 23a/15
- incük** : İncik kemiĝi. Diz kapaĝı ile
 topuk arası, bunun topuĝa yakın
 olan kısmı.
 i. 24b/6, 44a/13, 44b/2 [3]
 i. Şınsa 44b/2
 i. Őınuĝın 44a/13
 i. yoğunluĝında 24b/6
 i. + de 12b/2, 44a/13, 44b/7[3]
 i. + dedür 44a/14
 i. + den 44a/15
- [8]
- indür-** : İndirmek.
 i.-dükden 88b/4
 i.-eler 56a/3, 57b/12, 66b/10,
 74a/14 [4]
 i.-esin 63a/4, 63a/7 [2]
 i.-meye 41a/11
- [8]
- insân** : < Ar. İnsan.
 i. 85b/15
 i. + a 82a/15, 82b/1 [2]
 i. + uş 82a/14

- [4]
i. + uḡ fā'idelerin 82a/14
- inṣā'llāh** : <Ar. Tanrı dilerse, Tanrı nasip ettiyse" anlamlarında dilek anlatan bir söz.
i. 77b/11
inṣā'llāhu 54b/11, 63b/2, 67b/3, 86b/1, 86b/12, 89b/13 [6]
i. ta'ālā 54b/11, 63b/2, 67b/3, 86b/1, 86b/12, 89b/13 [6]
- intihā** : <Ar. Son, sona erme, sonu gelme.
i. + sına 2a/1
- intikāl** : <Ar. Bir yerden başka bir yere geçme, geçiş.
i. 47b/1
aḡrete i. etmek 47b/1
- inzāl** : <Ar. İndirme.
i. + a 86a/3
sür'at-ı i. + a "erken boşalma"
86a/3
- iḡen** : Fazla, çok.
i. 15b/5
- iḡle-** : İncelemek.
i.-ye 48a/15
- ip** : İp.
i. 27b/11
i. + i 27b/13
- i. + ini 27b/11
[3]
- iplig** : bk. iplik.
i. + i 8b/12, 9a/1 [2]
i. + iyle 8b/11
i. + üḡ 8b/14
[4]
- iplik** : İplik.
i. 9a/4
- iri** : İri. Olağandan daha hacimli, olağanı aşan büyüklüğü olan, ince karşıtı.
i. 33b/12
i. + sin 9a/9
[2]
- irin** : bk. iriḡ.
i. 30b/7, 30b/11, 31a/5 [3]
i. aḡar 31a/5
i. + i 30a/11
yaranuḡ i. + i 30a/11
i. + in 30b/14
[5]
- iriḡ** : İrin. Organizmanın herhangi bir yerinde iltihaplanma sonunda ölmüş hücre artıklarından ve bozulmuş akyuvarlardan oluşan, mikroplu veya mikropsuz,

genellikle sarımtırak renkte
koyuca sıvı, cerahat.

i. 6b/11, 11b/7, 11b/8, 18b/2,
32b/8, 33a/1, 33b/5, 38b/5,
45a/12 [9]

i. gele 33b/5

i. olur 45a/12

kanlı i. 32b/8

kıoyı i. 11b/7

kıoyu i. 11b/8

i. + e 7a/14, 7b/4 [2]

i. + i 8a/3, 11b/8, 12a/9,
12a/15, 50b/4 [5]

i. + in 12a/9

i. + le 12a/12

[18]

irişlen-: İrinlenmek.

i.-mege 11a/15

irsā : <Far. Mavi zambak kökü.

i. 72b/8

ise : İse.

i. 4b/11, 5a/11, 5b/5, 5b/13,
6a/3, 6a/4, 6a/8, 7a/1, 7a/1,
7a/13, 7a/13, 7b/3, 7b/3, 7b/15,
7b/15, 7b/15, 8a/7, 8b/15,
8b/15, 12a/12, 12b/9, 13a/1,
13b/6, 13b/8, 14b/7, 18b/8,
19a/3, 19a/3, 19a/15, 20a/8,

20b/14, 21b/3, 23b/7, 23b/15,
24a/7, 24a/7, 24a/9, 24b/11,
25a/5, 25a/15, 25a/15, 25b/15,
26a/6, 28a/9, 28a/9, 28b/10,
29a/3, 30a/10, 30a/10, 33a/2,
33a/3, 33a/6, 34b/8, 35a/11,
35a/15, 39a/1, 39b/4, 42b/7,
44b/11, 49b/2, 52a/2, 60b/7,
60b/8, 77a/15 [64]

yérine varmaz i. 25a/15

i. + ŋ 28a/2

[65]

isfānāḥ: <Gr. İspanakgillerden,
yapraklarından sebze olarak
yararlanılan bir bitki.

i. 56b/13

isfīdāc : <Far. Üstübeğ, kurşun
karbonatı.

i. 82b/7

i. vursalar 82b/7

i. + ı 83b/11

isfīdācu'r-raşşāş "kurşun
karbonat" 64a/3

ishāl : <Ar. Hafifleme, azalma, sehl
olma, ishal.

i. 51a/8, 51b/6, 51b/8, 53a/9,
57b/3, 69b/9, 75a/6 [7]

[7]

- i. édeler 51a/8, 51b/6, 51b/8,
53a/9, 57b/3, 75a/6 [6]
i. keser 69b/9
- ishāl** : bk. ishāl.
i. 14b/1, 20b/5 [2]
i. olur 20b/5
i. + e 84b/3
[3]
- iskembe** : bk. iskemle.
i. + nüñ 21a/15
- iskemle** : <Gr. Sandalye.
i. 41b/5, 41b/6 [2]
i. üzerine 41b/6
i. + nüñ 21a/13, 36b/12 [2]
i. + nüñ üzerine 36b/12
i. + si 21a/12
kızanuñ i. + si 21a/12
i. + ye 21a/12, 21a/14, 41b/4
[3]
[8]
i. + ye oturdasın 21a/12
- iskender** : <Ar. 1. Padişah. 2. M.Ö. 356-
323 arasında yaşayan,
Yunanistan, İran, Anadolu, Suriye
ve Hindistan'ı ele geçirmiş olan
büyük kumandan.
i. 71b/1
ma'cün-ı i. şāh 71b/1
- iste-** : İstemek.
i.-dükde 10a/14, 47b/1 [2]
i.-meye 49a/2
ta'ām i.-meye 49a/2
i.-r 30a/2
işlemek i.-r 30a/2
i.-se 79b/7
i.-seler 80b/5
i.-ye 48b/2, 49a/4, 49b/9,
49b/14 [4]
[10]
kavun i.-ye 49b/14
ta'ām i.-ye 48b/2
- istifrāğ** : <Ar. Kusmak. Midesinin
içindekilerini ağız yolu ile dışarı
atmak, kay etmek, istifra etmek.
i. 49a/11, 49a/14, 51a/6,
51a/15, 51b/7, 58b/10 [6]
[6]
i. éde 49a/11, 49a/14 [2]
i. édeler 51a/6, 51a/15, 51b/7[3]
- isti'māl** : <Ar. Kullanma.
i. 51a/14, 52a/10, 52a/14,
54a/5, 54a/13, 55b/9, 63b/11,
66b/1, 66b/11, 66b/14, 67a/7,
67a/10, 68b/7, 68b/8, 69b/10,
70b/4, 70b/7, 71b/7, 71b/15,
73b/13, 74b/5, 74b/15, 85b/15,

86a/1, 86a/5, 86b/10, 88a/3,
89b/13, 90b/1, 90b/9, 90b/14
[31]

i. eylerse 71b/7

i. édeler 51a/14, 52a/10,
52a/14, 54a/5, 54a/13, 55b/9,
63b/11, 66b/1, 66b/11, 66b/14,
67a/7, 67a/10, 68b/7, 71b/15,
73b/13, 74b/5, 74b/15, 86a/5,
88a/3, 90b/1, 90b/14 [21]

i. éden 68b/8, 89b/13 [2]

i. édenler 90b/9

i. éderler 85b/15

i. édesin 70b/4, 70b/7 [2]

i. étmeden 86a/1

i. étse 69b/10

keyfiyyet-i i. 86b/10

i. +ı 13b/2

i. +i 70b/12, 70b/15 [2]

i. +ini 85b/3

[35]

istiskā : < Ar. Siroz hastalığı. Vücudun herhangi bir tarafında veya daha çok karında sıvı birikmesi.

i. 2b/13, 53a/4, 53a/4 [3]

i. marazların 2b/13, 53a/4[2]

i. +ya 86b/2

i. +yı 53a/8, 53b/1, 53b/15,
54a/9 [4]

[8]

i. +yı lahmī 54a/9

i. +yı tablī 53b/15

i. +yı zikḳī 53a/8

i. +yı zikḳīnuḡ 53b/1

iş : İş.

i. 5b/3, 16a/6, 33a/4, 46a/11,
86b/11 [5]

i. +de 15b/15

i. +i 9a/3, 11a/9, 13a/7,
26a/15, 28b/3, 30a/2, 62a/7 [7]

i. +i yanlışdur 26a/15

anuḡ i. +i 11a/9

cerrāḡ i. +i 13a/7

yaḡınuḡ işledüḡi i. +i 62a/7

i. +inde 45b/6

i. +ini 31a/7

i. +ini şaşırmağa 31a/7

i. +ün 44a/1

i. +üni 24a/6

[17]

işe- : İşemek, idrarını yapmak

i.-meye 78b/14, 81a/1 [2]

döşegine i.-meye 78b/14

vaḡtsüz i.-meye 81a/1

i.-mez 81a/7, 81b/7 [2]

- [4]
 döşege i.-mez 81a/7
 döşegine i.-mez 81b/7
- işegen** : Çok işemek. Farkına varmadan idrar yapmak.
 i. 78b/13, 81a/6, 81b/5 [3]
- [3]
 i. olsa 78b/13, 81a/6 [2]
 döşegine i. olsa 81b/5
- işid-** : bk. işit-
 i.-ürsin 29a/2
- işit-** : İşitmek, duymak
 i.-meye 76b/15
 i.-mez 80a/14
- [2]
 i.-mez olsa 80a/14
- işle-** : İşlemek. Çalışmak, faaliyete geçmek, etki etmek, kullanmak.
 i.-dügi 16a/6, 62a/6 [2]
 yakınun i.-dügi işi 62a/6
 i.-düginden 11a/5, 32b/4 [2]
 i.-düm 9a/3
 i.-mek 30a/2, 32b/15 [2]
 i.-mek ister 30a/2
 i.-mesin 8b/8
 i.-mez 62a/7
 i.-miş 65b/4
 i.-miş ola 65b/4
- i.-rdi 39a/13
 i.-rken 33b/13
 i.-ye 8a/8
 fetil i.-ye 8a/8
 i.-yesin 4a/12, 4a/15, 16b/1, 16b/2, 18a/15, 32a/9, 32a/12 [7]
 kemik i.-yesin 32a/9
 i.-yüp 45b/1
- [21]
- işled-** : bk. İşletmek.
 i.-e 5b/6
 i.-eler 5b/6
- [2]
- işlet-** : Çalıştırmak.
 i.-e 9a/15
 i.-mek 32b/15
- [2]
- it** : Köpek.
 i. 32a/11, 47a/10, 66a/12, 72a/4, 84a/11, 84b/11, 84b/14 [7]
 [7]
 i. boğını 84b/14
 i. boğınınun ağını 84b/11
 i. üzüm şuyı 66a/12
 i. üzümü şuyı 47a/10
 aq i. boğı 72a/4
 aq i. tersini 84a/11

- ğara i. 32a/11
- iti** : Keskin.
i. 75a/10
i. sirkeyle 75a/10
- i'tibār** : Önem verme, dikkate alma.
i. +ca 3b/14
- itiver-** : İtivermek.
i.-esin 14b/6, 14b/8, 18b/9,
24b/1, 35a/8, 35a/9, 37a/1 [7]
topı i.-esin 24b/1
yérine i.-esin 14b/8, 37a/1[2]
i.-megile 14b/6, 29a/5, 42b/5[3]
i.-mek 9b/12
i.-mekle 37a/1
[12]
- izzet** : Büyüklük, yücelik, ululuk.
i. 3a/5
şeref ü i. ve hürmet 3a/5
- isā** : <İbr. Dört büyük
Peygamberden Hristiyanlığın
kurucusu.
i. 65b/1
hazret-i i. peygamber 65b/1
- ithir** : (?) ایتھر bk. "adhır"
i. 70b/2, 70b/6, 70b/12 [3]
[3]
i. çiçegi 70b/12

J

- jengār** : <Far. Tıpta kullanılan bir tür
pas.
j. 63b/12, 63b/13, 64b/3,
65a/5, 65b/5, 65b/11, 65b/13,
67a/13, 67b/8, 67b/10, 68a/9,
89a/4 [12]
kalemī j. 64b/3, 65a/5 [2]
merhem-i j. 63b/12
- jīve** : <Far. Cıva.
j. 65a/2, 65a/5, 65a/9, 88b/2,
88b/9, 88b/13, 89a/3, 89a/6,
89a/11 [9]
j. +yi 88b/3
[10]

K

- kāfūr** : <Ar. Kâfurotu ve bundan elde
edilen koku.
k. 54a/14, 55a/2, 62b/13,
66a/12, 68b/2, 69b/12, 87b/6
[7]
k. verilmiş 87b/6

- kâfūrī** : <Ar. Kâfurdan yapılmış, kâfurla ilgili.
k. 60b/12
merhem-i k. 60b/12
- kāh** : <Far. Bazen, kimi vakit, bazı bazı, gâh.
k. 45a/6, 52b/4, 52b/5 [3]
[3]
- kāhel** : <Far. Gücsüz
k. 3b/11
- kāhī** : bk. kāh.
k. 15b/11, 38a/14, 38a/14, 40a/6 [4]
[4]
- kāhūş** : <Far. “kāhu” marul.
k. 70b/5
k. şuyı 70b/5
- kār** : <Far. Yarar, fayda.
k. 82a/4
k. kılmaya 82a/4
- kārnāb** : (?) کازنابند
k. + ından 44a/6
- kāsni** : <Far. Yaban marulu, hindiba.
k. 63a/15
- kebābe** : <Ar. Kebabe, kebabiye, kuyruklu biber.
k. 71b/3, 72a/10, 72a/14 [3]
[3]
- kebe** : 1. Kaba kumaştan yapılmış ceket, palto, aba. 2. Keçe.
k. + lerle 84b/9
- kebed** : <Ar. Karaciğer.
k. 74a/8
k. harāretine 74a/8
- kebere** : <Ar. Gebre otu, kedi tırnağı.
k. 51a/1, 52a/5, 53b/11, 63b/2 [4]
k. köki 53b/11, 63b/2 [2]
k. kökinüñ qabı 52a/5
- kibrīt** : Kenevir çöpü, kükürt.
k. 57b/6, 64a/3, 69b/3 [3]
devā-i k. 69b/3
devā-yı k. 57b/6
k. + i 69b/5
[4]
k. + i aşfar 69b/5
- kebir** : <Ar. Büyük, ulu.
k. 27b/7, 62a/12, 70a/6, 71a/15, 90a/9 [5]
qantāriyün-ı k. 27b/7
qāqūle-i k. 71a/15
ma‘cūn-ı tırfil-i k. 70a/6
terkīb-i berşā‘iṣā-yı k. 90a/9
yaqı-yı k. 62a/12
k. + de 73a/11
tiryāq-ı k. + de 73a/11

- k. + dür 72b/2
 tiryāk-i k. + dür 72b/2
 k. + i 13a/3, 46b/1, 46b/8,
 47a/3, 47a/6 [5]
 [12]
 kıantariyün-ı k. + i 13a/3
 zürur-ı k. + i 46b/1, 46b/8,
 47a/3, 47a/6 [4]
- kece** : Yapağı veya keçi kılının dokunmadan yalnızca dövülmesiyle elde edilen kaba kumaş.
 k. 7b/1
- keçi** : Keçi. Geviş getirenlerden, eti, sütü, derisi ve kılı için yetiştirilen, memeli dişi hayvan.
 k. 53b/2, 53b/4, 53b/4, 76a/8, 90a/7 [5]
 k. etinden 53b/2
 k. sidügin 53b/4
 k. sidügiyle 53b/4
 k. südiyle kıaynadalar 76a/8
 yanmış k. boynuzı küli 90a/7
 k. + nün 65a/11, 79a/10, 88b/13 [3]
 [8]
 k. + nün böğregi yağı 88b/13
 k. + nün böğrek yağı 65a/11
- ağ k. + nün boynuzın 79a/10
- keci** : Kedi
 k. 80a/11, 80a/12, 80a/14 [3]
 k. azusın 80a/11
 k. ödün 80a/12, 80a/14 [2]
 k. + nün 80b/2
 [4]
 k. + nün şalağın 80b/2
- kef** : <Far. Köpük.
 k. + i 85b/2, 88a/11 [2]
 [2]
 k. + i alınmak 88a/11
 k. + i alınmış 85b/2
- kefedem** : (?) کفدم Bir tür bitki.
 k. 71a/15
- kehrubā** : <Far. Kehribar. açık sarıdan kıızıla kadar türlü renklerde, yarı saydam, kolay kırılır ve bir yere hızlıca sürtüldüğünde hafif cisimleri kendine çeken, fosilleşmiş reçine, samankapan, kılkoparan.
 k. 52a/11, 68b/11 [2]
 [2]
- kehrubār** : bk. kehrubā.
 k. 69a/6, 69b/1 [2]
 [2]
- kel** : Kel. Saçı dökülmüş olan.

- k. 65a/4
merhem-i k. başıçün 65a/4
- kelb** : <Ar. Köpek.
k. 83a/10
k. ışırta 83a/10
k. + üñ 80b/5
[2]
k. + üñ iki gözlerin 80b/5
- kelbeten** : <Ar. Kerpeten.
k. 6b/4
- keler** : Sürüngenlerin genel adı.
k. 21b/5
k. + i 85a/1
[2]
kara k. + i 85a/1
- keleri** : Zehirli kertenkele.
k. 19a/4, 19a/5, 19a/10, 25a/6,
62a/10 [5]
[5]
‘acāyib k. 62a/10
süheyl-i k. 19a/4
- keli** : Kellikle ilgili.
k. 66b/8
k. marazlarına 66b/8
- kelpeten** : bk. kelbeten.
k. 50a/11
- kemāderyūs** : <Gr. Yer palamutu.
k. 72b/14
- kemāfiṭūs** : <Gr. Yer çamı, harptutan.
k. 72b/14
- kemend** : <Far. Ucu ilmikli, kaygan
uzun ip
k. 7a/7
k. édeler 7a/7
- kemendsüz** : Kementsiz.
k. 8a/4
- kemig** : bk. kemik.
k. + e 11b/11, 35a/3 [2]
k. + i 11b/9, 35a/10, 38a/2,
39b/2, 42a/14, 42b/14, 58b/2
[7]
ayrılmış k. + i 39b/2
boğaz k. + i 38a/2
domalan k. + i 35a/10
omuz k. + i 42a/14
k. + in 46b/4
ba‘zısınüñ k. + in 46b/4
k. + ini 37a/1
k. + inüñ 38a/1
boğaz k. + inüñ şınuğın
38a/1
k. + üñ 38b/13, 42b/8, 43a/4[3]
[15]
k. + üñ altında 38b/13
k. + üñ ucları 42b/8
şınuğ k. + üñ 43a/4

kemik : Kemik. İnsanın ve omurgalı hayvanların çatisını oluşturan türlü biçimdeki sert organların genel adı.

k. 22b/10, 31b/9, 32a/9, 33b/6, 34b/2, 34b/7, 35b/12, 38b/12, 38b/14, 39b/1, 39b/8, 42a/7, 42a/8, 42a/13, 43a/13, 43b/5, 58a/13, 58b/2 [18]

k. hürdesi 31b/9

k. işleyesin 32a/9

k. kılmağdan 33b/6

k. päreleri 43a/13

k. şınmış 39b/1

k. şınsa 42a/8

k. şınursa 39b/8

ayrılmış k. 34b/7

hürde k. 43b/5

yaşşı k. şınuğın 42a/7

k. + den 35a/15, 36b/5,

39b/5[3]

k. + ler 37a/12

k. + leri 39a/14, 39b/7, 41a/12, 43a/10 [4]

k. + lerin 37a/12

k. + lerini 39a/15

k. + lerini çıkardım 39a/15

k. + lerün 42b/10

[29]

k. + lerün başı 42b/10

kemlig : Kötülük

k. + indendür 35b/15

üstādun k. + indendür 35b/15

kemmün: < Ar. Kimyon.

Maydanozgillerden, 50 cm kadar yükseklikte, beyaz veya pembe çiçekli, bir yıllık, güzel kokulu ve otsu bir bitki 2. Bu bitkinin tohumundan elde edilen ve baharat olarak kullanılan toz.

k. 51a/1, 54a/7, 62b/2, 71a/14, 87a/2, 90a/3 [6]

[6]

k. şuyıyla 87a/2

kemüg : bk. kemik.

k. 6b/7

k. + e 12b/10, 80a/8 [2]

uvanmış k. + e 80a/8

k. + i 6b/2, 6b/3, 11b/13, 12b/13, 15b/5, 16a/13, 18a/11, 18b/12, 27a/3, 28b/10, 29a/4, 29a/8, 29a/9, 29a/11, 30b/8, 30b/12, 32a/13, 50a/10 [18]

k. + i çürük olur 29a/8

k. + i delesin 29a/11

k. + i yerine koyasın 28b/10

ba^çzıların k. + i 50a/10
 çürük k. + i 30b/8
 çürümüş k. + i 12b/13
 elekçi k. + i 15b/5
 etlerin k. + i 27a/3
 hürde k. + i 29a/4
 küçürek k. + i 16a/13
 k. + in 37b/5, 81b/11 [2]
 köprücek k. + in 37b/5
 şıgırcık k. + in 81b/11
 k. + ini 13b/5, 18b/8 [2]
 boyun k. + ini 13b/5
 çıkmış k. + ini 18b/8
 k. + iyle 37b/2, 58b/2 [2]
 göğüs k. + iyle 37b/2
 k. + üñ 20b/14
 [28]

kemük : bk. kemik.

k. 11a/3, 11a/6, 11a/7, 15a/8,
 15a/14, 15b/7, 17b/15, 26b/2,
 27a/5, 29a/1, 29a/10, 29a/10,
 29a/13, 29a/15, 29b/12, 30a/4,
 30a/5, 30a/6, 32a/4, 34b/5,
 37b/11, 44a/13, 58a/7 [23]
 k. kesmek 34b/5
 k. şakırdısını 37b/11
 cümle k. 58a/7
 çürük k. 29a/10

hürde k. 29a/1, 29a/15 [2]
 kalın k. 30a/5
 sağ k. 29a/10
 k. + den 28b/6
 hürde k. + den 28b/6
 k. + dendür 9b/7
 k. + dür 58a/2, 58a/2 [2]
 k. + le 15b/3
 k. + ler 28b/4
 k. + lerde 26b/6
 uvağ k. + lerde 26b/6
 k. + lerdən 16a/12
 k. + leri 2b/14, 16a/5, 28b/3,
 28b/15, 29a/14, 58a/1, 62a/6 [7]
 cemī^ç k. + leri 2b/14, 58a/1
 [2]
 cemī^ç hürde k. + leri 29a/14
 uvağ k. + leri 28b/3

k. + süz 32a/8
 [39]

kemürdeg : bk. kemürdek.

k. + ile 15a/9
 k. + inün 35b/11
 [2]

k. + inün üstindeki 35b/11

kemürdek : Kuyruk kemiğinin kırkırdaklı
 bölümü. Yumuşak kemik.
 k. 36b/5, 38b/1 [2]

k. + de 35b/13

k. + dūr 35b/12

[4]

kenar : <Far. Kenar. Bir şeyin, bir yerin bitiş kısmı veya yakını, kıyı, yaka.

k. + ında 88b/15

ateş k. + ında 88b/15

k. + ından 37b/8

[2]

kendi : Kendi.

k. 5a/4, 13b/11, 20b/10, 37a/13, 45a/15, 90a/14 [6]

k. yerine 20b/10

senüñ k. başuñı 13b/11

kendü : bk. kendi.

k. 9b/1, 16b/5, 16b/7, 16b/8, 18b/7, 19a/14, 20b/9, 65b/1, 79a/12 [9]

k. belünje 16b/5

k. diyārına 9b/1

k. elünle 18b/7

k. + de 85b/5

k. + den 13b/13, 71b/9 [2]

k. + nünj 1b/4, 2a/4, 47b/1, 82a/12 [4]

k. + nünj cemī^c tırnağların 82a/12

k. + ŋden 32a/2

k. + si 20b/5, 31a/2, 34b/6 [3]

k. + sidür 20a/15

k. + ye 78b/7

k. + yi 4a/2

[23]

kepek : Kepek.

k. 7b/2, 57a/14, 76a/11, 87b/9 [4]

[4]

k. şuyı 87b/9

k. şuyıyla 76a/11

kerefes : bk. kereviz.

k. 51a/2, 54a/3, 56a/8, 70a/3, 71b/13, 72b/13, 73b/10 [7]

[7]

k. toħmı 71b/13

bezr-i k. 56a/8, 70a/3, 72b/13, 73b/10 [4]

toħm-ı k. 51a/2, 54a/3 [2]

kereviz : <Far. Kereviz.

Maydanozgillerden, kökleri ve yaprakları sebze olarak kullanılan kokulu bir bitki.

k. 70a/10, 70b/6, 71a/3, 76a/13 [4]

[4]

- k. tohımı 70a/10, 70b/6, 71a/3
[3]
- kerre** : Kez, defa.
k. 10a/4, 12a/3, 19b/6, 22b/8,
51a/5, 51a/6, 51a/7, 52a/2,
55b/6, 64a/9, 65a/12, 65a/13,
65a/13, 78a/10, 79a/1, 79a/9,
80b/15, 81a/1, 88b/15, 89a/1
[20]
[20]
dört k. 52a/2, 81a/1 [2]
üç k. 80b/15
- kertenkele** : Kertenkele.
k. 65a/7
k. küli 65a/7
- kes-** : Kesmek.
k.-düm 9a/4
k.-e 81b/10
şusuzluğu k.-e 81b/10
k.-eler 6a/1, 6a/2, 8a/1, 50a/11,
75a/3 [5]
ucumı k.-eler 75a/3
k.-er 59a/4, 59a/6, 59a/7,
59a/8, 59b/4, 64a/12, 68b/3,
69b/9, 70a/1, 70a/1, 74b/7 [11]
ishāl k.-er 69b/9
öksürüğü k.-er 70a/1, 74b/7[2]
şaru şuyı k.-er 68b/3
- k.-esin 12a/3, 24a/3 [2]
üm̄iz k.-esin 24a/3
k.-mek 34b/5, 83b/7 [2]
kemük k.-mek 34b/5
süçiden k.-mek 83b/7
k.-meyesin 13a/13
[23]
- kese** : <Far. Kесе. Yıkanırken kir
çıkartmak için ele geçirilen,
vücudu ovmaya yarayan, cep
biçiminde bez.
k. 43a/5, 77b/9 [2]
[2]
k. düzedesin 43a/5
- kesek** : Kesek. Bel, çapa veya sabanın
topraktan kaldırdığı iri parça.
k. 12a/10, 12a/10 [2]
[2]
- kesil-** : Kesilmek.
k.-e 84a/13
k.-ince 12a/3
k.-se 83a/13
‘avratuñ südi k.-se 83a/13
k.-üp 6a/15
tamar k.-üp 6a/15
k.-ür 76b/5
süd k.-ür 76b/5

keskin : Çok kesici, iyi kesen.

k. 73a/15

k. satır 73a/15

kestane : <Gr. Kayıngillerden, ılıman iklimlerde yetişen, 25-30 m kadar boylanabilen, kerestesi doğramacılıkta kullanılan bir orman ağacı.

k. + si 72a/3

at k. + si 72a/3

kesül- : bk. kesilmek.

k.-üp 6a/3

kesire : <Ar. even dikeninden çıkarılan bir tür zamk.

k. 68b/11, 69a/6, 76a/9, 88a/14, 90b/10 [5]

[5]

k. kabı 68b/11

k. yaprağı 69a/6

menāfi^c-i k. 90b/10

keşk : <Ar. İyice dövülmüş buğdayın etle birlikte uzun süre kaynatılmasıyla yapılan bir yemek. Kurut, yoğurt kurusu.

k. + in 56b/4

arpa k. + in 56b/4

keşür : <Far. Havuç.

k. 77a/5

k. tohumunu 77a/5

keşüs : bk. ükşüs.

k. 57a/8, 57b/8, 74a/4, 74a/10

[4]

bezr-i k. 57b/8, 74a/4, 74a/10 [3]

kettān : Keten bitkisi ve bezi

k. 5a/12, 31b/7, 39a/2, 61a/9, 61b/15, 62a/2, 62a/4, 63a/1, 63a/14, 64b/15, 76b/12, 90b/11

[12]

[12]

k. bezin 5a/12

k. tohumu 61a/9, 61b/15, 62a/2, 62a/4, 63a/1, 63a/14, 64b/15, 76b/12, 90b/11 [9]

eski k. bezin 39a/2

eski k. bezini 31b/7

keyfiyyet : <Ar. Nitelik, durum.

k. + i 86b/10

k. + i isti'māl 86b/10

k. + ini 85b/3

[2]

kez : Kez, defa.

k. 6b/12, 7b/5, 15b/8, 18a/13, 23b/13, 31a/15, 31b/3, 31b/4, 32b/12, 33b/3, 35b/13, 38a/7, 38a/15, 40b/6, 41a/14, 42a/10,

50a/8, 51b/1, 53a/14, 53a/15,
57a/15, 62b/11, 78a/6, 84b/5
[24]

[24]

ba'zı k. 31b/3, 31b/4 [2]

bir iki k. 84b/5

çok k. 15b/8

iki k. 6b/12, 50a/8 [2]

on k. 53a/15

sekiz k. 53a/14

üç k. 23b/13

kızıl : Kızıl, kırmızı.

k. 73a/13

ki : <Far. Ki, ki ilgeci.

k. 3b/7, 3b/9, 5a/1, 5b/14,
6b/11, 6b/15, 7b/4, 8a/6, 9a/13,
9a/13, 9b/6, 10a/8, 10a/10,
18b/11, 23a/1, 23a/2, 24a/4,
24a/9, 24a/14, 24b/13, 24b/15,
25a/11, 25a/14, 25b/8, 25b/13,
27a/14, 27b/15, 28a/10, 28a/13,
28a/14, 29a/1, 30b/9, 31b/5,
33b/13, 36b/14, 37b/13, 37b/15,
41b/9, 42a/6, 44a/11, 47a/9,
47b/7, 47b/9, 47b/9, 51a/9,
51b/3, 51b/8, 51b/12, 51b/14,
52a/10, 53a/4, 53a/9, 53a/10,
53b/1, 53b/8, 53b/15, 54a/9,

54b/12, 55a/10, 55b/3, 55b/5,
55b/8, 56a/14, 56b/4, 57b/1,
57b/12, 57b/13, 58a/9, 60b/5,
63b/7, 63b/9, 63b/12, 64b/13,
65b/2, 65b/3, 66a/1, 69b/9,
69b/15, 71b/2, 71b/10, 72b/6,
73a/5, 73a/7, 73a/12, 73a/15,
74a/14, 74b/10, 74b/12, 75a/5,
76a/3, 76b/3, 77a/5, 77b/5,
79a/12, 79b/15, 80b/5, 81a/2,
81a/6, 81a/8, 81a/10, 81a/15,
81b/2, 81b/2, 81b/5, 82a/9,
82a/12, 82a/15, 82b/2, 82b/4,
82b/7, 82b/8, 82b/10, 82b/11,
82b/12, 82b/14, 83a/1, 83a/4,
83a/5, 83a/13, 83b/1, 83b/3,
83b/7, 83b/14, 84a/8, 84b/2,
84b/4, 84b/7, 84b/11, 85a/5,
85b/8, 85b/9, 85b/14, 86a/1,
86b/8, 86b/9, 86b/11, 86b/11,
86b/15, 87a/5, 87a/6, 87a/10,
87a/10, 87a/11, 87b/2, 87b/6,
87b/11, 87b/12, 87b/15, 88a/2,
88a/6, 88a/7, 88a/8, 89b/14,
90a/14, 90b/2 [155]

[155]

ma'lûm olur k. 29a/1

tā k. 5b/14, 6b/15, 7b/4,
8a/6, 24b/13, 25a/11, 27b/15,
28a/10, 30b/9, 31b/5, 37b/15,
41b/9, 42a/6, 44a/11, 57b/12,
73a/5, 74a/14, 88a/2 [18]

kibār : <Ar. Büyük.

k. 73b/4

a^ccāş-ı k. 73b/4

k. + uñ 88a/8

me^cācin-i k. + uñ 88a/8

kibīr : <Ar. Kendini beğenme,
başkalarından üstün tutma,
büyüklenme, benlik, gurur.

k. + i 31a/5

küstāhlık k. + i 31a/5

kiçirek : Biraz küçük.

k. 77a/3, 77a/3 [2]

[2]

kifāyet : <Ar. Yeterli miktarda olma,
yetme, kâfi gelme.

k. 89a/7, 90a/5 [2]

[2]

k. miqdārı 89a/7

kil : <Far. Kil.

k. 5b/14

k. + i 64b/12, 67b/12, 67b/15,
68a/7 [4]

[5]

k. + i ermenī 64b/12, 67b/12,
67b/15, 68a/7 [4]

kilidle- : Kilitlemek.

k.-ye 8b/11

k.-yüp 24a/15

[2]

elin k.-yüp 24a/15

kim : bkz. ki.

k. 1b/3, 1b/5, 1b/8, 1b/8,
1b/11, 2a/3, 2a/7, 2a/8, 2a/10,
2a/12, 3a/4, 4a/7, 4a/7, 4a/8,
4a/9, 4a/10, 4a/10, 4a/11,
4a/12, 4b/4, 4b/8, 4b/9, 4b/10,
4b/14, 4b/15, 5a/3, 5a/4, 5a/6,
5a/8, 5a/10, 5a/14, 5b/2, 5b/3,
5b/4, 5b/4, 6a/8, 6a/10, 6a/10,
6a/11, 6b/6, 6b/9, 7a/14, 8a/3,
8a/9, 8a/10, 8a/13, 8a/14,
8a/14, 8a/15, 8b/1, 8b/9, 9a/7,
9a/7, 9a/13, 9a/15, 9b/4, 10a/1,
10a/3, 10a/8, 10a/12, 10a/13,
10a/14, 10a/15, 10a/15, 10b/2,
10b/3, 10b/6, 10b/7, 10b/8,
10b/9, 10b/10, 10b/11, 10b/12,
10b/14, 11a/5, 11a/6, 11a/7,
11a/7, 11a/8, 11a/9, 11a/10,
11a/12, 11a/12, 11a/15, 11b/1,
11b/3, 11b/4, 11b/4, 11b/5,

11b/9, 11b/12, 11b/14, 12a/3,
 12a/6, 12a/7, 12a/12, 12a/12,
 12a/14, 12b/5, 12b/7, 12b/11,
 12b/15, 13a/2, 13a/8, 13b/5,
 13b/6, 13b/7, 13b/11, 13b/12,
 13b/14, 13b/15, 14a/1, 14a/2,
 14a/3, 14a/3, 14a/7, 14a/7,
 14a/9, 14a/10, 14a/12, 14b/3,
 14b/5, 14b/6, 14b/7, 14b/9,
 14b/10, 14b/13, 14b/15, 14b/15,
 15a/4, 15a/7, 15a/8, 15a/10,
 15a/12, 15a/13, 15a/14, 15a/14,
 15b/2, 15b/8, 15b/10, 15b/12,
 15b/12, 15b/13, 15b/15, 15b/15,
 16a/1, 16a/2, 16a/5, 16a/7,
 16a/8, 16a/10, 16a/12, 16a/14,
 16b/2, 16b/9, 16b/11, 16b/11,
 16b/13, 17a/1, 17a/3, 17a/3,
 17a/8, 17a/8, 17a/13, 17a/15,
 17b/1, 17b/2, 17b/3, 17b/4,
 17b/6, 17b/7, 17b/8, 17b/9,
 17b/13, 17b/14, 18a/2, 18a/2,
 18a/4, 18a/5, 18a/6, 18a/7,
 18a/8, 18a/8, 18a/9, 18a/9,
 18a/14, 18b/1, 18b/2, 18b/5,
 18b/5, 18b/7, 18b/7, 18b/11,
 18b/14, 18b/14, 19a/3, 19a/11,
 19a/12, 19a/14, 19a/14, 19a/15,
 19b/2, 19b/3, 19b/4, 19b/6,
 19b/6, 19b/7, 19b/9, 19b/9,
 19b/11, 19b/13, 19b/15, 20a/3,
 20a/4, 20a/6, 20a/7, 20a/8,
 20a/9, 20a/11, 20a/15, 20b/1,
 20b/2, 20b/2, 20b/5, 20b/6,
 20b/7, 20b/8, 20b/9, 20b/13,
 20b/14, 20b/15, 21a/1, 21a/3,
 21a/3, 21a/3, 21a/5, 21a/5,
 21a/7, 21a/9, 21a/10, 21a/11,
 21b/2, 21b/10, 21b/14, 21b/15,
 22a/1, 22a/1, 22a/5, 22a/11,
 22a/12, 22a/14, 22b/1, 22b/2,
 22b/4, 22b/6, 22b/7, 22b/8,
 22b/10, 22b/11, 22b/15, 23a/7,
 23a/8, 23a/10, 23a/14, 23b/5,
 23b/5, 23b/6, 23b/8, 24a/2,
 24a/4, 24b/2, 24b/2, 24b/4,
 24b/10, 24b/11, 24b/14, 25a/2,
 25a/8, 25a/8, 25a/10, 25a/11,
 25a/15, 25b/2, 25b/3, 25b/3,
 25b/5, 25b/10, 25b/14, 26a/2,
 26a/4, 26a/9, 26a/11, 26a/11,
 26a/14, 26a/15, 26b/2, 26b/4,
 26b/7, 26b/12, 26b/14, 26b/15,
 27a/2, 27a/2, 27a/4, 27a/5,
 27a/11, 27a/13, 27a/14, 27a/15,
 27b/3, 27b/5, 27b/8, 27b/9,

27b/14, 27b/15, 28a/1, 28a/4,
 28a/5, 28a/6, 28a/15, 28a/15,
 28b/3, 28b/3, 28b/5, 28b/6,
 28b/7, 28b/7, 28b/12, 28b/14,
 28b/15, 29a/1, 29a/5, 29a/6,
 29a/9, 29a/9, 29a/11, 29a/11,
 29a/14, 29b/3, 29b/4, 29b/5,
 29b/5, 29b/6, 29b/10, 29b/10,
 29b/12, 29b/14, 30a/1, 30a/2,
 30a/3, 30a/5, 30a/9, 30a/12,
 30a/13, 30b/2, 30b/3, 30b/4,
 30b/7, 30b/8, 30b/10, 30b/13,
 30b/13, 30b/14, 30b/15, 31a/1,
 31a/1, 31a/4, 31a/4, 31a/6,
 31a/6, 31a/7, 31a/8, 31a/9,
 31a/12, 31a/12, 31a/14, 31b/3,
 31b/5, 31b/7, 31b/8, 31b/11,
 31b/13, 32a/1, 32a/3, 32a/3,
 32a/6, 32a/8, 32a/9, 32a/9,
 32b/2, 32b/3, 32b/4, 32b/6,
 32b/7, 32b/7, 32b/8, 32b/9,
 32b/12, 32b/13, 32b/15, 33a/2,
 33a/2, 33a/3, 33a/4, 33a/7,
 33a/8, 33a/9, 33a/10, 33a/13,
 33a/15, 33b/2, 33b/3, 33b/4,
 33b/7, 33b/9, 33b/10, 33b/12,
 33b/12, 33b/14, 33b/14, 34a/1,
 34a/1, 34a/2, 34a/5, 34a/11,
 34a/13, 34a/14, 34a/15, 34b/1,
 34b/3, 34b/4, 34b/6, 34b/8,
 34b/10, 34b/12, 34b/13, 34b/13,
 34b/14, 34b/14, 35a/1, 35a/2,
 35a/2, 35a/5, 35a/6, 35a/6,
 35a/7, 35a/7, 35a/8, 35a/10,
 35a/11, 35a/11, 35a/12, 35a/13,
 35a/14, 35b/4, 35b/5, 35b/8,
 35b/8, 35b/9, 35b/10, 35b/11,
 35b/14, 35b/15, 36a/1, 36a/2,
 36a/3, 36a/4, 36a/5, 36a/5,
 36a/6, 36a/8, 36a/8, 36a/10,
 36a/11, 36a/15, 36b/2, 36b/5,
 36b/5, 36b/5, 36b/6, 36b/8,
 36b/8, 36b/10, 36b/11, 36b/12,
 36b/15, 37a/2, 37a/3, 37a/5,
 37a/6, 37a/7, 37a/7, 37a/8,
 37a/9, 37a/10, 37a/11, 37a/12,
 37a/13, 37b/1, 37b/4, 37b/6,
 37b/10, 37b/12, 37b/13, 38a/2,
 38a/3, 38a/5, 38a/6, 38a/12,
 38b/1, 38b/2, 38b/3, 38b/5,
 38b/6, 38b/7, 38b/7, 38b/9,
 38b/10, 38b/14, 39a/1, 39a/2,
 39a/2, 39a/5, 39a/12, 39a/13,
 39b/1, 39b/2, 39b/3, 39b/3,
 39b/4, 39b/5, 39b/6, 39b/6,
 39b/7, 39b/8, 39b/8, 39b/9,

39b/11, 39b/13, 39b/14, 40a/5,
 40a/6, 40a/10, 40a/11, 40a/12,
 40b/2, 40b/5, 40b/6, 40b/8,
 40b/11, 40b/12, 40b/13, 40b/15,
 40b/15, 41a/1, 41a/2, 41a/3,
 41a/3, 41a/3, 41a/4, 41a/4,
 41a/7, 41a/9, 41a/10, 41a/10,
 41a/12, 41a/13, 41b/2, 41b/4,
 41b/4, 41b/6, 41b/11, 41b/11,
 41b/13, 42a/2, 42a/3, 42a/3,
 42a/4, 42a/5, 42a/8, 42a/12,
 42a/15, 42b/2, 42b/3, 42b/5,
 42b/5, 42b/7, 42b/7, 42b/8,
 42b/12, 42b/13, 42b/14, 42b/15,
 43a/2, 43a/5, 43a/6, 43a/9,
 43a/9, 43a/11, 43a/12, 43a/13,
 43a/14, 43a/15, 43b/2, 43b/3,
 43b/5, 43b/6, 43b/7, 43b/9,
 43b/10, 43b/13, 43b/14, 44a/1,
 44a/2, 44a/5, 44a/8, 44a/9,
 44a/13, 44a/14, 44a/15, 44b/2,
 44b/3, 44b/5, 44b/9, 44b/9,
 44b/11, 44b/14, 44b/15, 44b/15,
 45a/1, 45a/3, 45a/4, 45a/9,
 45a/13, 45a/14, 45b/2, 45b/6,
 45b/8, 45b/14, 45b/15, 46a/1,
 46a/4, 46a/6, 46a/8, 46a/8,
 46a/10, 46a/11, 46a/12, 46b/2,
 46b/4, 46b/4, 46b/5, 46b/7,
 46b/8, 46b/9, 46b/10, 46b/11,
 46b/13, 46b/13, 46b/14, 47a/1,
 47a/2, 47a/4, 47a/4, 47a/5,
 47a/6, 47a/7, 47a/7, 47a/8,
 47a/11, 47a/15, 47b/5, 47b/6,
 47b/12, 47b/13, 47b/15, 48a/1,
 48a/2, 48a/4, 48a/4, 48a/7,
 48a/8, 48a/10, 48a/10, 48a/12,
 48a/13, 48a/15, 48b/2, 48b/3,
 48b/4, 48b/5, 48b/7, 48b/8,
 48b/11, 48b/11, 48b/14, 48b/14,
 49a/1, 49a/2, 49a/3, 49a/4,
 49a/6, 49a/6, 49a/9, 49a/10,
 49a/11, 49a/12, 49a/13, 49a/14,
 49b/1, 49b/1, 49b/3, 49b/5,
 49b/6, 49b/8, 49b/9, 49b/10,
 49b/11, 49b/12, 49b/14, 49b/15,
 50a/2, 50a/2, 50a/15, 50b/4,
 50b/6, 50b/13, 52a/15, 58a/2,
 58b/1, 58b/8, 58b/9, 58b/11,
 59a/3, 59a/5, 59a/9, 59a/11,
 59a/13, 59a/14, 59b/2, 59b/4,
 59b/7, 59b/9, 59b/12, 59b/13,
 59b/15, 60a/2, 60a/2, 60b/11,
 61a/3, 61a/8, 61a/9, 61a/11,
 61a/13, 61a/15, 61a/15, 61b/2,
 61b/2, 61b/5, 61b/8, 61b/9,

61b/13, 62a/1, 62a/1, 62a/5,
 62a/7, 62a/9, 62a/12, 62a/13,
 62b/5, 62b/8, 62b/10, 62b/10,
 62b/12, 62b/13, 62b/15, 62b/15,
 63a/2, 63a/4, 63a/9, 63a/10,
 63b/12, 64a/11, 64b/4, 64b/8,
 64b/10, 64b/11, 64b/14, 65a/1,
 65a/4, 65a/7, 65a/9, 65b/10,
 65b/15, 66a/4, 66a/5, 66a/9,
 66a/14, 66b/3, 66b/8, 66b/11,
 66b/14, 67a/4, 67b/9, 67b/9,
 67b/11, 67b/12, 67b/14, 67b/14,
 68a/1, 68a/3, 68a/6, 68a/8,
 68a/10, 68a/12, 68a/15, 68b/5,
 68b/6, 68b/15, 69a/10, 71a/10,
 71b/7, 76a/3, 76a/8, 76a/15,
 76b/1, 76b/15, 77a/13, 77b/1,
 77b/3, 78b/14, 79a/1, 79a/9,
 79a/11, 79a/14, 79a/15, 79b/1,
 79b/2, 79b/3, 79b/4, 79b/5,
 79b/7, 79b/9, 79b/10, 79b/11,
 79b/12, 80a/2, 80a/3, 80a/6,
 80a/8, 80a/9, 80a/13, 80a/14,
 81a/4, 81a/5, 81a/7, 81a/9,
 81a/11, 81a/12, 81a/13, 81a/14,
 81b/3, 82b/10, 84a/6, 85b/4,
 86a/3, 86a/4, 86a/9, 87b/1,

87b/4, 87b/6, 88b/4, 90b/6
 [873]

bilgil k. 1b/8, 3a/4, 5a/14,
 26a/14, 58a/2, 58b/1, 85b/4 [7]

kaçan k. 11a/15, 18b/14,
 20a/11, 25a/8, 26b/12, 29b/14,
 33a/10, 34a/13, 35a/6, 36a/10,
 36a/15, 36b/11, 38b/7, 39b/1,
 40b/6, 40b/8, 41a/3, 41b/4,
 41b/13, 42a/3, 42a/8, 44a/14,
 44b/2, 47a/15, 47b/13, 78b/14,
 79a/1, 79a/9, 79a/11, 79a/14,
 79b/1, 79b/3, 79b/5, 79b/7,
 79b/10, 79b/12, 80a/2, 80a/3,
 80a/6, 80a/8, 80a/9, 80a/13,
 81a/4, 81a/5, 81a/7, 81a/9,
 81a/11, 81a/13, 81a/14, 81b/3,
 82b/10 [51]

şol vakt k. 2a/10, 13b/5,
 18a/8 [3]

tā k. 2a/8, 5b/3, 6a/8, 6b/6,
 6b/9, 7a/14, 8a/3, 8a/9, 8a/14,
 8a/15, 9a/15, 11b/4, 11b/9,
 12b/15, 13b/14, 14a/2, 14a/3,
 14b/7, 14b/15, 15a/4, 16b/9,
 17a/1, 17a/8, 17a/15, 18a/2,
 19a/11, 19b/2, 19b/11, 21a/7,
 21b/2, 21b/14, 22a/1, 22a/5,

22a/12, 22b/7, 22b/8, 23a/8,
 23a/10, 23b/5, 23b/8, 24b/2,
 24b/11, 25a/15, 25b/10, 25b/14,
 26a/2, 27a/14, 28b/6, 28b/12,
 29a/5, 29a/9, 29a/11, 29b/5,
 30a/9, 30b/2, 30b/4, 30b/14,
 31a/7, 31a/8, 31a/9, 33a/4, 33b/3,
 33b/14, 34a/1, 34b/4, 34b/12,
 35a/10, 35a/12, 35b/9, 36b/5,
 37a/7, 37a/9, 38b/5, 39a/1, 39a/5,
 39b/13, 40a/10, 41b/6, 41b/11,
 42a/4, 42b/2, 42b/3, 42b/5, 42b/7,
 42b/13, 43a/9, 43b/5, 44b/9,
 45b/6, 46a/1, 46a/4, 46b/2, 46b/4,
 46b/9, 46b/14, 47a/1, 47a/4,
 47a/7, 47a/11, 50a/15, 60b/11,
 62b/8, 63a/4, 64b/8, 64b/10,
 76a/8, 88b/4 [107]

zīrā k. 9b/4, 11a/7, 13a/8,
 13b/15, 15a/8, 15a/10, 15a/14,
 15b/8, 15b/15, 16a/5, 17b/13,
 17b/14, 18a/5, 18a/6, 18a/9,
 19b/4, 19b/6, 19b/15, 20a/4,
 20a/15, 20b/2, 20b/6, 20b/9,
 20b/15, 22b/1, 24a/2, 25b/3,
 25b/5, 26a/4, 27a/2, 28a/15,
 28b/3, 29a/14, 30a/3, 33a/7,
 33a/9, 33b/10, 35b/10, 36a/8,

37a/10, 37b/1, 38a/5, 38b/1,
 40a/6, 40b/11, 41a/4, 41a/9,
 42b/5, 43a/2, 44a/1, 44b/15,
 45a/4, 47a/4, 47a/6, 58b/9,
 58b/11, 59a/14, 60a/2 [58]

kimesne : bk. Kimse.

k. 3b/15, 31a/6, 77a/11, 77b/2,
 80b/4, 81a/7, 83b/9, 87b/4,
 87b/13 [9]

k. + ler 31a/3

k. + lerdı 47b/7

k. + nün 15b/10, 77a/9, 78b/12
 [3]

dīvāne olmuş k. + nün başına
 78b/12

k. + ye 80b/10, 81b/2, 89b/6,
 90b/8 [4]

küluncı olan k. + ye 80b/10

k. + yi 22b/6, 24b/10 [2]

[20]

kim : Kim, bazı, kimi, bazı.

k. + den 6a/10

k. + e 77b/1

k. + i 8a/11, 8a/11, 8a/12,
 8a/12, 9b/8, 9b/8, 9b/8, 9b/8,
 9b/9, 9b/9, 9b/10, 9b/10, 11a/3,
 11a/4, 11a/4, 20a/5, 20a/5,

- 26a/10, 26a/10, 26b/1, 26b/4,
26b/10, 28a/5 [23]
şınıkların k. + i 26b/10
k. + in 9b/12, 37a/1 [2]
k. + ine 33b/12, 33b/12 [2]
k. + ini 29a/4, 29a/5, 37a/2 [3]
k. + isi 2a/7, 2a/7, 46b/12,
46b/12, 46b/13 [5]
k. + üñ 89b/6
[38]
- kimse** : Kimse. Herhangi biri.
k. 8b/3
k. + lerde 85b/5
k. + nüñ 77a/6
k. + ye 47b/10, 47b/11 [2]
[5]
- kir** : Kir. Herhangi bir şeyin veya
vücudun üzerinde oluşan, biriken
pislik.
k. + i 75b/2
deve eñsesi k. + i 75b/2
- kirdik** : Boşluk, girinti, çıkıntı.
k. 8b/2, 8b/3 [2]
[2]
- kirec** : bk. kireç.
k. 64a/8, 67b/15 [2]
[2]
söyünmiş k. 67b/15
- yanmış k. taşını 64a/8
- kireç** : < Far. Kireç.
k. 68a/5, 84a/8 [2]
[2]
k. saçalar 84a/8
- kiremüd** : < Gr. Kiremit.
k. + i 84b/7, 84b/8 [2]
[2]
k. + i kızdura 84b/7
- kiriş** : 1. Bağırsaktan yapılan ip.
2. Kasların uclarında bulunan ve
bunları kemiklere ya da başka
organlara bağlayan beyazımtrak
kordon.
k. 9a/9, 27b/12, 43a/11 [3]
[3]
k. şaralar 43a/11
k. şarar 9a/9
- kirpi** : Kirpi. Kirpigillerden, uzunluğu
25-30 cm olan, sırtı dikenlerle
kaplı memeli hayvan.
k. 12a/5, 13a/1 [2]
[2]
k. ödünü 13a/1
k. yağı 12a/5
- kirpüg** : Kirpik.
k. + i 48b/11
k. + i üstünde 48b/11

- k. + leri 48b/9
 k. + leri üstinde 48b/9
 k. + inde 49b/15
 [2]
 şol k. + inde 49b/15
- kişi** : Kişi.
 k. 8b/10, 10a/1, 13b/7, 13b/10,
 13b/12, 14b/3, 14b/15, 16b/6,
 16b/8, 16b/12, 16b/15, 17a/2,
 17a/6, 17a/7, 17a/11, 17b/2,
 17b/5, 17b/6, 17b/10, 18b/9,
 18b/14, 19a/10, 19b/2, 19b/9,
 22a/4, 22a/12, 23a/9, 23b/2,
 23b/4, 24a/15, 25a/3, 25a/4,
 29b/3, 30a/3, 30b/1, 34a/4,
 36b/13, 36b/13, 38a/6, 38a/6,
 39a/12, 42a/15, 42b/3, 48b/2,
 61b/4, 62a/7, 76a/3, 78b/6,
 78b/8, 78b/12, 79a/5, 79b/3,
 79b/6, 80a/3, 80a/5, 80a/6,
 80a/12, 80b/3, 80b/11, 81a/3,
 81a/4, 81a/5, 81a/13, 81b/3,
 81b/5, 81b/6, 81b/12, 81b/15,
 82a/3, 82a/4, 82a/11, 82b/6,
 82b/7, 83a/3, 83b/8, 84b/15,
 86a/4, 87b/6, 89b/13 [79]
 bir uzun k. 16b/12
- birkaç k. 17a/11, 23a/9,
 42b/3 [3]
 dört k. 34a/4
 hanazîrbaş çıkararı k. 79b/6
 huşk mizâçlu k. 86a/4
 iki k. 18b/14, 19b/9, 22a/12,
 25a/3, 25a/4, 42a/15 [6]
 kuvvetlü k. 24a/15
 tabî'atı nâzük k. 61b/4
 k. + ler 17a/13, 68b/6,
 69a/10[3]
 k. + lerde 12b/1, 15b/10 [2]
 aruğ k. + lerde 15b/10
 pîr k. + lerde 12b/1
 k. + lerden 58b/12, 58b/14,
 58b/15, 58b/15 [4]
 kaçımış k. + lerden 58b/14
 yaşın almış k. + lerden 58b/12
 k. + lere 29b/13
 mizâcı kalıñ k. + lere 29b/13
 k. + lerüñ 52b/10
 k. + lerüñ maraźların 52b/10
 k. + nüñ 13b/7, 16b/1, 16b/5,
 17a/14, 19a/9, 26a/1, 27a/12,
 28a/4, 28a/9, 30a/15, 40a/13,
 75a/12, 77b/5, 77b/12, 78b/9,
 78b/15, 79a/3, 79a/10, 79a/12,
 79a/14, 79b/1, 79b/10, 80a/2,

- 80a/13, 80b/4, 80b/14, 81a/1,
81a/8, 81b/1, 82a/2, 82a/5,
82a/8, 82b/2, 82b/11, 83a/2,
83a/11, 83a/15, 83b/2, 83b/3,
83b/12, 84a/9, 84b/6, 84b/10,
85a/5, 89b/1 [45]
- k. + nün ağızı 83b/2
- k. + nün 'aqlı 82a/5
- k. + nün ayağın 82b/2
- k. + nün ayağına 26a/1
- k. + nün ayağında 79b/10
- k. + nün başı ağrısı 83b/3
- k. + nün başına 13b/7
- k. + nün başında 82a/2
- k. + nün beñzi 27a/12
- k. + nün çeñesi 81a/1
- k. + nün dişi ağrısı 83a/11
- k. + nün dişleri ağrısı 82a/8
- k. + nün erlügi 85a/5
- k. + nün evin 80b/4
- k. + nün gevdesi 83b/12
- k. + nün göbegi bursa 84a/9
- k. + nün gözinde 78b/9
- k. + nün gözine 80a/2
- k. + nün gözine aq inse
82b/11
- k. + nün gözlerini 30a/15
- k. + nün içinden kan gelse
84b/6
- k. + nün koltuğı dibinden
16b/5
- k. + nün kulağı 75a/12
- k. + nün kulağı ağrısı
80a/13, 81a/8 [2]
- k. + nün mizācı 28a/9
- k. + nün omuzı başında
17a/14
- k. + nün saçı 89b/1
- k. + nün sidügi 80b/14
- k. + nün sidügi yolu 81b/1
- k. + nün saçı ve şakalı dökülse
83a/15
- k. + nün safrāsı 84b/10
- k. + nün sağ gözinde 77b/12
- k. + nün talağı 79a/12, 79b/1
[2]
- k. + nün yaşını 16b/1
- uyur k. + nün başı altında
79a/10
- k. + ye 14a/1, 15a/1, 21a/12,
79a/3, 79b/9, 79b/14, 80b/7,
81a/11, 81b/6, 81b/8, 82a/11,
82b/12, 87a/14, 87a/15, 87b/8,
88a/5, 88a/6 [17]

- bahādır olmayan k. + ye
79b/14
- cüzām olmuş k. + ye 82a/11
- guşşalu k. + ye 87a/14
- k. + yi 6b/15, 15b/14, 16b/2,
16b/13, 17b/4, 19a/6, 19a/15,
21a/6, 25a/8, 30b/14, 42b/2,
78b/1, 79a/1, 79b/15, 80b/12,
81a/9, 82b/3, 82b/14, 83a/5,
83a/10, 83b/7, 84b/12 [22]
[174]
- kişnic** : <Far. Kişniş otu.
k. 71b/5
- kitāb** : bk. kitāp.
k. + ı 1b/1, 2a/5, 2a/14, 47b/12
[4]
k. + ı hūlāşa-i tıbb 1b/1
k. + ıla 2a/10
[5]
- kitāp** : <Ar. Kitap.
k. + da 20b/12
- kizb** : <Ar. Yalan.
k. + i 10a/2
k. + i şarīḥ 10a/2
- kök** : Kök, dip.
k. + i 53a/13, 53b/9, 53b/9,
53b/11, 61b/6, 62a/15, 63b/2,
78a/8, 85a/13, 90a/5 [10]
- benefşe k. + i 61b/6, 90a/5[2]
buyan k. + i 62a/15
- felenc-i müşk k. + i “yemenden
getirilen hoş kokulu, sarı renkli
bir tohum, besbase yaprağı”
85a/13
- ḥaṭmī k. + i 53b/9
- kebere k. + i 53b/11,
63b/2[2]
- sūsen k. + i 53a/13, 53b/9[2]
şıgır kıyruğı k. + i 78a/8
k. + inüñ 52a/5
[11]
- kebere k. + inüñ ḳabı 52a/5
- köknār** : <Far. Köknar ağacı ve yemişi.
k. 71a/2
k. içi 71a/2
- kömük** : Çukur yer.
k. 48b/1
- köpri** : bk. Köprücek.
k. 36b/8
k. şınuğı 36b/8
- köpriceg** : bk. Köprücek.
k. + i 15a/11
- köpricek** : bk. Köprücek.
k. 15a/9, 15a/9, 15a/10,
15a/13 [4]
[4]

köprüceg : bk. Köprücek.

k. + i 37a/15

k. + ini 37a/5

k. + üñ 37b/1

[3]

köprücek : İnsanlarda göğüs kemiğiyle omuz arasında uzanan S harfi şeklindeki kemik.

k. 15a/6, 15a/7, 29b/11, 29b/12, 36b/7, 36b/11, 37a/10, 37a/13, 37b/5, 38a/8 [10]

[10]

k. çıkuğın 15a/6

k. kemügin 37b/5

k. sınığın 36b/7

k. şınığına 38a/8

köprüg : bk. Köprücek.

k. + i 14a/11

köpüg : Köpük.

k. + i 67a/13, 68b/2, 78b/10, 78b/11 [4]

deñiz k. + i 67a/13, 68b/2[2]

k. + inden 82b/10

deñiz k. + inden 82b/10

k. + ini 57b/12

k. + iyle 55b/3

[7]

şabun k. + iyle 55b/3

köpükli : Köpüklü.

k. 10a/14

k. çan 10a/14

körpe: Dalından yeni koparılmış, tazeliği üstünde, daha büyümemiş (bitki), kart karşıtı. 2. Çok genç (kimse)

k. 66b/4

köşeli : <Far. Köşeli.

k. 9b/4, 9b/5 [2]

[2]

iki k. 9b/4

üç k. 9b/5

kötülük : Fenalık.

k. 68b/6

kurbaga : Kurbağalardan, yumurta ile üreyen, yavruları gelişimlerini durgun sularda tamamladıktan sonra kuyruğu ve solungacı körelerek karada yaşayabilen, sıçrayarak yürüyen ve suda iyi yüzen küçük hayvan.

k. 12a/5

k. yağı 12a/5

kurş : <Ar. Yuvarlak hap şeklinde ilaç.

k. + ı 52b/5

k. + ı afsent̄in 52b/5

küçük : Küçük.

k. 8b/6, 16b/9, 17b/15, 60a/10,
88a/3 [5]

k. barmağ 60a/10

k. oğlancuklarda 16b/9

k. şerbet 88a/3

k. + dür 19b/4

[6]

küçürek: bk. küçük.

k. 16a/13

k. kemügi 16a/13

kükürt: bk. Kükürt.

k. 65a/2, 65a/2 [2]

qara k. 65a/2

k. + i 67b/10, 67b/14, 72a/1[2]

[5]

hâcılar k. + i 67b/10, 67b/14

[2]

kükürt : <Far. Kükürt. Atom numarası 16, atom ağırlığı 32,06 olan, 119 °C'de eriyen ve 444 °C'de kaynayan, doğada saf veya başka cisimlerle birleşik olarak bulunan, sarı renkli element, sülf.

k. 68a/2

qara k. 68a/2

kül : Kül.

k. 6a/4, 7b/1, 12a/4 [3]

k. edesin 12a/4

ıssı k. 6a/4, 7b/1 [2]

k. + i 12a/4, 13b/1, 50b/1,
64a/3, 65a/7, 65a/8, 65a/8,
68a/5, 69a/6, 69a/15, 70a/9,
90a/7 [12]

bağa qabuğı k. + i 13b/1

bellüt k. + i 50b/1

fınduq qabınuq k. + i 65a/8

hâm ibek k. + i 69a/6,
69a/15, 70a/9 [3]

kertenkele k. + i 65a/7

qurşun k. + i 64a/3

yanmış keçi boynuzı k. + i
90a/7

yavşan k. + i 65a/8

k. + in 6a/4, 81b/11 [2]

encir yaprağınuq k. + in 6a/4

k. + iyle 81a/6

pelid k. + iyle 81a/6

k. + ünde 85a/2

[19]

quyı k. + ünde 85a/2

küllî : < Ar. külli / külliyyen:

tamamiyle

k. + dür 58b/10

kündür : < Gr. Günlük, buhur.

k. 72b/12, 76a/13 [2]

- k. + i ebyaz 71b/13 [2]
- künk** : Bilek kemiği. k. olur 68b/8, 68b/9 [2]
- k. 18a/11, 18a/11 [2]
- [2]
- k. çıkması 18a/11
- k. çıkığı 18a/11
- küreg** : bk. Kürek.
- k. + i 15b/5
- k. + ile 17b/15
- [2]
- kürek** : Kürek kemiği. Omzun art bölümünde bulunan, üçgen biçiminde geniş ve ince kemik.
- k. 15a/8, 16a/12, 17b/12, 17b/12, 27a/4, 37b/6, 37b/6 [7]
- k. çıkığın 17b/12, 17b/12[2]
- k. şınığı 37b/6
- k. şınığın 37b/6
- k. + de 12b/8
- [8]
- küstahlık** : Küstah olma durumu veya küstahça davranış
- k. 31a/5
- k. kibiri 31a/5
- k. + dur 34b/5, 41a/6 [2]
- [3]
- küşade** : <Far. Açık, açılmış.
- k. 68b/8, 68b/9 [2]
- küzbere** : <Ar. Asmacık.
- k. 74a/3
- kükürdi** : Kükürt gibi olma.
- k. 7a/1
- Ḳ**
- ḳab** : Kabuk.
- ḳ. + ı 51a/9, 52a/4, 52a/5, 52a/11, 55a/14, 55b/14, 57a/9, 68a/8, 68b/11, 74a/1, 74a/2, 75a/11, 78a/8, 78a/10, 85b/1 [15]
- ekşi nār ḳ. + ı 68a/8, 78a/8[2]
- emlec ḳ. + ı 52a/11
- enār ḳ. + ı 85b/1
- helīle-i aşfar ḳ. + ı 51a/9, 55b/14, 74a/1 [3]
- helīle-i kābilī ḳ. + ı 74a/2
- kebere kökinüḡ ḳ. + ı 52a/5
- keşire ḳ. + ı 68b/11
- misk ḳ. + ı 52a/4
- nār ḳ. + ı 75a/11
- şaru helīle ḳ. + ı 55a/14, 57a/9 [2]

- turunc k. +1 78a/10
 k. + inuḡ 65a/8
 [16]
 fınduk k. + inuḡ küli 65a/8
- ḳab** : Kap.
 k. + a 85a/8
 ū iḡilen k. + a 85a/8
 k. + da 71b/15, 87b/15, 87b/15
 [3] [4]
 altun k. + da 87b/15
 ūrḡa k. + da 71b/15, 87b/15[2]
- ḳabak** : Kabak.
 k. 7b/12, 57b/2, 60b/9 [3]
 [3]
 k. aūı 57b/2
 k. iḡini 60b/9
 k. yaḡı 7b/12
- ḳabarcuḡ** : bk. ḳabarcuḡ
 k. +1 48b/8, 48b/12, 48b/15,
 49a/5, 49b/4, 49b/7, 49b/9,
 49b/12, 50a/1 [9]
 [9]
 k. +1 ola 48b/12
 aḡ k. +1 ola 48b/15
 aḡ k. +1 olursa 50a/1
 aḡ ūekl k. +1 olursa 49b/9
 ḳara k. +1 olursa 49a/5,
 49b/7, 49b/12 [3]
- ḳara ūekl k. +1 olursa 49b/4
 üḡ k. +1 ola 48b/8
- ḳabarcuḡ** : Vücutta oluūan sivilce gibi
 küçük ūiūkinlik, ūiū.
 k. 47b/13, 48a/9, 48a/11,
 48a/13, 48b/1, 48b/3, 49a/7,
 49a/8, 49a/10, 49a/15, 49b/2,
 67b/14 [12]
 k. ola 47b/13, 48a/13, 49a/10
 [3]
 k. olursa 48a/9, 48a/11 [2]
 aḡḡa k. olursa 49a/7
 āsmānī ūekl k. olursa 49b/2
 ḳara k. olursa 48b/1
 ḳızıl k. 48b/3
 ūarı ūekl k. olursa 49a/15
 k. + ları 2b/6, 47a/14 [2]
 [14]
 cemī^c k. + ları 2b/6
- ḳubāḡā** : < Ar. Pekmez hardalı bitkisi.
 k. 68a/5
 k. güli 68a/5
- ḳabla-** : Kaplamak.
 k.-sa 36b/2
- ḳabuḡ** : bk. ḳab.
 k. +1 13b/1
 baḡa k. +1 küli 13b/1
 k. + m 85a/9

[2]

sümüklı böcegi . + ın 85a/9

aburqa : Kaburqa. Dört ayaklı omurgalılarda çift ve hafifçe kıvrık bir seri ince kemik ya da kısmen sırt taraftan omurgaya, karın tarafından bir kısmı göğüs kemiğine hareket edebilecek şekilde eklemli bulunan kırkırdaklı çubuklar. Ege kemiği.

. 22b/8

abz : <Ar. Tutma, kabız.

. 20b/4, 57a/3, 57a/13, 74b/7

[4]

. açar 74b/7

. olsa 57a/13

. olub 20b/4

. olursa 57a/3

. + ı 11b/12

[5]

acırdı : Sert nesnelere birbirine sürtünmesi sonucu çıkan sesin adı. . + sı 29a/2

aç : Herhangi bir şeyin niceliğini sormak için kullanılan soru sıfatı.

. 12b/6, 25a/1 [2]

. gün 25a/1

. zamāndan 12b/6

aç- : Kaçmak. Bir yana doğru kaymak.

.-ar 15b/7, 15b/7, 15b/8, 15b/9, 23a/3 [5]

içine .-ar 23a/3

.-mağdur 20a/13

.-up 84a/6

[7]

.-up gideler 84a/6

açan : Ne vakit, vaktaki, ne zaman.

. 8b/2, 11a/15, 18b/14,

20a/11, 22b/11, 22b/15, 24b/9,

25a/8, 26b/12, 29b/14, 33a/10,

33b/15, 34a/13, 35a/6, 36a/10,

36a/15, 36b/11, 38b/7, 39b/1,

40b/6, 40b/8, 41a/3, 41b/4,

41b/13, 42a/3, 42a/8, 44a/14,

44b/1, 44b/2, 47a/15, 47b/13,

78b/1, 78b/2, 78b/5, 78b/6,

78b/8, 78b/9, 78b/11, 78b/12,

78b/14, 79a/1, 79a/3, 79a/5,

79a/7, 79a/9, 79a/11, 79a/14,

79b/1, 79b/3, 79b/5, 79b/7,

79b/8, 79b/10, 79b/12, 79b/13,

79b/15, 80a/2, 80a/3, 80a/4,

80a/6, 80a/8, 80a/9, 80a/11,

80a/12, 80a/13, 80b/1, 80b/2,

80b/4, 80b/7, 80b/8, 80b/9,

80b/11, 80b/12, 80b/14, 81a/1,
81a/3, 81a/4, 81a/5, 81a/7,
81a/9, 81a/11, 81a/13, 81a/14,
81b/1, 81b/3, 81b/5, 81b/7,
81b/9, 81b/10, 81b/11, 81b/12,
81b/13, 81b/15, 82a/1, 82a/3,
82a/8, 82a/9, 82a/11, 82b/2,
82b/3, 82b/5, 82b/6, 82b/7,
82b/9, 82b/10, 82b/12, 82b/14,
82b/15, 83a/2, 83a/3, 83a/5,
83a/6, 83a/8, 83a/9, 83a/11,
83a/12, 83a/14, 83a/15, 83b/2,
83b/3, 83b/7, 83b/10, 83b/12,
83b/14, 83b/15, 84a/2, 84a/3,
84a/5, 84a/8 [129]

[129]

ķ. kim 11a/15, 18b/14,
20a/11, 25a/8, 26b/12, 29b/14,
33a/10, 34a/13, 35a/6, 36a/10,
36a/15, 36b/11, 38b/7, 39b/1,
40b/6, 40b/8, 41a/3, 41b/4,
41b/13, 42a/3, 42a/8, 44a/14,
44b/2, 47a/15, 47b/13, 78b/14,
79a/1, 79a/9, 79a/11, 79a/14,
79b/1, 79b/3, 79b/5, 79b/7,
79b/10, 79b/12, 80a/2, 80a/3,
80a/6, 80a/8, 80a/9, 80a/13,
81a/4, 81a/5, 81a/7, 81a/9,

81a/11, 81a/13, 81a/14, 81b/3,
82b/10 [51]

her ķ. 24b/9, 33b/15,
79a/7, 79b/8, 79b/13, 79b/15,
80a/4, 80a/11, 80a/12, 80b/1,
80b/2, 80b/4, 80b/7, 80b/8, 80b/9,
80b/11, 80b/12, 80b/14, 81a/1,
81a/3, 81b/1, 81b/7, 81b/9,
81b/10, 81b/11, 81b/12, 81b/13,
81b/15, 82a/1, 82a/3, 82a/8,
82a/9, 82a/11, 82b/5, 82b/7,
82b/9, 82b/12, 82b/14, 82b/15,
83a/2, 83a/3, 83a/6, 83a/8,
83a/12, 83a/14, 83a/15, 83b/2,
83b/3, 83b/7, 83b/12, 83b/14,
83b/15, 84a/2, 84a/3, 84a/5, 84a/8
[56]

ķadar : < Ar. Kadar.

ķ. 12b/9, 12b/9, 13a/9, 13b/7,
17a/9, 21a/11, 21b/4, 22a/11,
23a/15, 23b/12, 27b/14, 31b/13,
33a/7, 33a/7, 40a/3, 40b/10,
47b/8, 48a/11, 48a/13, 49b/11,
49b/11, 49b/12, 59b/14, 60a/1,
61b/11, 67a/2, 71b/15, 75b/15,
76a/14, 76a/15, 76b/1, 76b/3,
88b/4, 89b/7, 90a/8, 90b/15
[36]

[36]

k̄öz k̄. yeyeler 76b/3

kafa : İnsan başı, ser.

k̄. 6a/13, 6b/2, 30b/14, 31a/2,
32a/7, 32b/10, 32b/13, 32b/15,
33a/8, 33b/9, 33b/15, 34a/2,
34a/5, 34a/11 [14]

k̄. atarsa 6a/13

k̄. çöküğünü 34a/2

k̄. şınığundan 32b/15

k̄. şınığı 32b/13, 33a/8,
33b/9 [3]

k̄. şınığın 30b/14

k̄. yarasına 33b/15

maķūle k̄. şınığını 31a/2

k̄. + dan 34b/2

k̄. + nuğ 31b/1, 31b/2, 32b/9,
34a/10 [4]

k̄. + nuğ dışı yanından 31b/1

k̄. + nuğ her şınığını 32b/9

k̄. + nuğ içi yanından 31b/2

k̄. + nuğ şınığı 34a/10

k̄. + sı 31a/5, 34a/7, 58a/2 [3]

k̄. + sı yaruķ ola 31a/5

ādemüñ k̄. + sı 34a/7

başuñ k̄. + sı 58a/2

k̄. + sım 32a/11

k̄. + sımı 32a/10

k̄. + yı 31a/4

[25]

kağır-: Seslenmek, çağırarak.

k̄.-dı 47b/5

kağkaha : <Ar. Yüksek sesle gülme

k̄. 28a/7

k̄. ile gülmeye 28a/7

kaķ- : İtmek, vurmak. 2.Vurarak dar bir yere sokmak.

k̄.-a 24b/5

k̄.-asın 16b/15, 23a/15, 24b/7,
24b/8, 25b/10, 26a/1 [6]

[7]

direk k̄.-asın 26a/1

każuķ k̄.-asın 23a/15, 25b/10 [2]

kaķı- : Öfkelenmek, sinirlenmek.

k̄.-mış 58b/14

k̄.-mış kişilerden 58b/14

kaķal- : Kalmak.

k̄.-a 6b/2, 32a/9, 51a/13, 56a/2,
66b/10, 67a/2, 73b/12, 74a/11,
74a/14 [9]

açuķ k̄.-a 6b/2

nış k̄.-a 56a/2

yağı k̄.-a 66b/10

yarusı k̄.-a 51a/13, 73b/12,
74a/11, 74a/14 [4]

.-an 16a/4, 16a/12, 52b/10,
 61a/6 [4]
 .-ana 90b/9
 cimā‘dan .-ana 90b/9
 .-anı 63a/5
 .-anın 14a/6
 .-anından 16a/5
 .-anımı 30b/3, 65b/7 [2]
 .-dı 6a/10
 .-dıysa 32b/6
 hūrde .-dıysa 32b/6
 .-dum 25b/8
 ‘āciz .-dum 25b/8
 .-ınca 12a/2, 14a/13 [2]
 bayat .-ınca 14a/13
 .-madı 46b/4
 şübhem .-madı 46b/4
 .-mağdan 33b/7
 kemik .-mağdan 33b/7
 .-maya 6b/7, 31b/10, 37a/9,
 40a/11, 42b/5, 73b/1, 83b/12
 [7]
 nesne .-maya 37a/9
 .-mışdur 6a/11, 29a/7, 32b/6,
 44a/2 [4]
 cirāhat .-mışdur 32b/6
 rencli .-mışdur 44a/2
 .-mışlardur 2a/1

.-updur 32b/5
 .-ur 16a/4, 20b/4, 29a/1,
 32b/11, 36a/10 [5]
 ağzı egri .-ur 20b/4
 yaşşı .-ur 36a/10
 yumşak .-ur 16a/4
 .-ursa 39b/5, 89a/3 [2]
 [46]
 bākī .-ursa 89a/3
 hūrde .-ursa 39b/5
alay : Kalaylanmış bir kabın
 üzerindeki alaşım tabakası.
 . 82b/14
 . anağdan 82b/14
alb : < Ar. Kalp.
 . + de 54b/14
 . + e 54b/13, 85b/14 [2]
 [3]
 . + e erişür 54b/13
aldur- : 1. Bulunduğu yerden almak. 2.
 Yukarı doğru hareket ettirmek.
 . 37a/4
 .-a 22a/12, 37b/13, 38b/7 [3]
 öküği .-a 37b/13
 taşra .-a 38b/7
 .-alar 8a/6
 .-asın 24a/15, 34b/1, 34b/7,
 34b/15, 39b/9, 39b/10 [6]

ķ.-duğınca 24b/1
 ķ.-maķ 34a/13
 ķ.-maķdan 26a/13
 nesne ķ.-maķdan 26a/13
 ķ.-up 28b/8
 [15]

yaķısın ķ.-up 28b/8

ķalem : <Ar. Genellikle kamıştan
 yapılan iēi oyuk çubuk.
 ķ. 47a/7

ķalemī : <Ar. Kalem gibi.

ķ. 64b/3, 65a/5 [2]
 ķ. jengār 64b/3, 65a/5 [2]

ķalıñ : Kalın.

ķ. 9a/11, 24a/12, 24a/13,
 24b/4, 24b/5, 29b/9, 29b/13,
 30a/4, 34a/7, 34a/12, 42b/5,
 42b/9 [12]

ķ. etdür 42b/5
 ķ. etine 24a/12, 24a/13 [2]

ķ. kemük 30a/4

ķ. ķazuđı 24b/5

ķ. olur 34a/7

mizācı ķ. kişilere 29b/13

tabī'atı ķ. 29b/9

ķ. + sa 43a/14

[13]

ķalk- : Kalkmak.

ķ.-a 38b/7

ķ.-ar 37a/13

ķ.-arsa 37a/13

[3]

ķaluñlıđ : Kalınlık.

ķ. + ı 17a/9, 27b/11 [2]

[2]

ķalye : <Ar. Deniz bitkilerinin
 yakılmasıyla elde edilen tuz.
 Kavurma, kızartma.

ķ. + i 77b/1

ķ. + i miske 77b/1

ķamıř : Kamış.

ķ. 41b/8, 41b/9 [2]

ķ. + a 41b/14

ķ. + dandur 9b/4

[4]

ķamu : Bütün, hep, her.

ķ. 1b/5

ķan : Kan.

ķ. 3a/11, 3a/12, 3b/3, 3b/7,
 5b/10, 6a/3, 6a/7, 6a/15, 6a/15,
 6b/5, 6b/7, 6b/9, 7a/6, 7a/13,
 7a/14, 7b/3, 7b/4, 7b/10,
 10a/14, 10b/2, 11a/8, 13a/13,
 28a/8, 28a/8, 28a/9, 28a/10,
 31b/6, 38a/7, 38b/3, 45a/11,

45a/11, 47a/12, 48b/15, 50a/3,
50a/14, 50b/12, 50b/12, 51b/5,
51b/7, 51b/14, 55a/1, 56b/12,
56b/12, 56b/13, 58b/9, 58b/11,
58b/13, 58b/15, 58b/15, 58b/15,
59a/1, 59a/3, 59a/12, 59a/13,
60a/8, 60b/7, 60b/12, 68a/6,
70a/1, 74b/12, 79a/15, 80b/2,
84a/10, 84b/6, 90b/6 [65]

ķ. aķarsa 7a/6

ķ. alalar 7b/10, 50a/14,
51b/5, 51b/7, 51b/14, 55a/1,
56b/12, 56b/13, 60b/7, 74b/12

[10]

ķ. alasin 47a/12

ķ. alduğı 5b/10

ķ. alduralar 28a/9

ķ. alincak 59a/1

ķ. alınursa 59a/3

ķ. almak 50b/12

ķ. almakđur 13a/13

ķ. almayalar 58b/15, 58b/15

[2]

ķ. alsalar 59a/13

ķ. alurlar 58b/9

ķ. artar 3b/3

ķ. atılursa 6a/15

ķ. ık. yeri 6a/15

ķ. ıķa 6b/9

ķ. öker 45a/11

ķ. diğe 80b/2

ķ. dutacaķ edviyye 31b/6

ķ. dutmağa 68a/6

ķ. gese 84a/10

ķ. geldüğine 60a/8

ķ. gele 10b/2

ķ. gelene 90b/6

ķ. gelse 79a/15

ķ. göyünmekden 50a/3

ķ. göyünür 28a/8

ķ. ğalib olmak 3b/7

ķ. kuŗa 38a/7

ķ. kuŗmakdur 38b/3

ķ. tükürmegi 70a/1

ķ. ırmaz 6a/3

ķ. ırmazsa 60b/12

aķıl ķ. aķa 48b/15

göze ķ. inmegi 59a/12

ķiŗinün içinden ķ. gelse
84b/6

köpükli ķ. 10a/14

ķ. + dan 3a/6, 5b/11, 10b/15,
10b/15, 11a/1, 11b/5, 12a/7,
45a/15, 46a/6, 51b/5, 58a/11

[11]

ķ. + dan olursa 51b/5

- . + dandur 11a/6 [112]
 . + ı 6a/8, 6b/3, 6b/6, 23a/8, 31b/6, 80b/1, 81a/8, 84a/3, 84a/13, 86a/14, 86b/2 [11]
 . + ı o aarsa 31b/6
 . + ı nac 86b/2
 bayu . + ı 81a/8
 burnı . + ı dimeyene 84a/3
 . + ıla 10b/5, 11b/7, 11b/7, 11b/8, 13a/6, 46a/11 [6]
 . + ın 4b/8, 4b/9, 59a/4, 59a/5, 59a/7, 59b/3, 67b/11, 68a/4, 79b/5, 81b/12 [10]
 aa gelincigi . + ın 79b/5
 burun . + ın 67b/11
 gz . + ın 59a/4, 59a/5, 59b/3 [3]
 apa . + ın 59a/7
 vus . + ın 81b/12
 yaralaru . + ın didrr 68a/4
 . + ına 59b/11
 burun . + ına 59b/11
 . + ını 77b/1
 . + ıyla 32a/13
 yarduu yaranu . + ıyla 32a/13
 . + la 11a/8, 33b/4, 46a/7, 46a/8, 62b/11 [5]
- ana-** : Kanamak.
 .-masıun 68a/8
 .-masını 59b/8, 90b/3 [2]
 di eti .-masını 59b/8, 90b/3 [2]
 .-maya 47b/14
 .-mi 78b/15
 burnı .-mi 78b/15
 .-r 26b/14
 .-sa 78a/1
 [7]
- anad-** : Kanatmak.
 .-asın 32a/13
- anı** : Hangi
 . 4a/8, 4a/9, 4a/10, 4a/11, 4a/11, 4b/1, 5a/11, 13b/8, 25a/10, 29b/1, 29b/3, 30a/2, 61b/9 [13]
 . + sı 4a/8, 4a/8, 18b/2, 19a/15, 19b/8, 20a/8, 20b/14, 42a/11, 42b/10, 46a/14, 90b/7 [11]
 bunlaru . + sı 46a/14
 . + sıdur 4a/13, 4a/13, 4a/14, 4a/14, 16b/1 [5]
 [29]
- anlı** : Kanlı.

- ķ. 32b/8 [4]
- ķ. iriņ 32b/8 ķasıgını ķ.-ya 43a/7
- ķanlu** : bkz. ķanlı. uylugını ķ.-ya 43a/7
- ķ. 12a/3
- ķ. ŗuyı 12a/3
- ķantāriyūn** : < Gr. Kantaron çiçeđi.
- ķ. +ı 13a/3, 73a/3
- ķ. + daķık 73a/3
- ķ. +ı kebīri 13a/3
- ķantāriyūn** : bk. ķantāriyūn.
- ķ. +ı 27b/6
- ķ. +ı kebīr 27b/6
- ķantūriyūn** : bk. ķantāriyūn.
- ķ. +ı 11b/15
- ķ. +ı ķiri 11b/15
- ķantāriyūn** : bk. ķantāriyūn.
- ķ. 73a/3
- ķapađ** : bk. ķapaķ
- ķ. + m 6b/12
- ķuyruķ ķ. + m 6b/12
- ķapaķ** : Kapak.
- ķ. 59a/7
- ķ. ķanın 59a/7
- ķapan-** : Kapanmak.
- ķ.-maz 14a/7
- ķapla-** : Kaplamak.
- ķ.-r 14b/11
- ķ.-ya 36a/3, 43a/7, 43a/7 [3]
- ķaplan** : Kaplan. Kedigillerden, enine siyah çizgili, koyu sarı postu olan, Asya'da yaŗayan çevik ve yırtıcı hayvan.
- ķ. 80b/12
- ķ. ıŗırsa 80b/12
- ķappa** : (?) فېته
- ķ. 63b/5
- ķar** : Kar.
- ķ. 50a/5
- ķara** : Kara.
- ķ. 6a/8, 7a/13, 7b/3, 10b/4, 13a/15, 32a/11, 48b/1, 48b/9, 49a/5, 49a/12, 49b/4, 49b/7, 49b/12, 50b/8, 65a/2, 68a/2, 72a/15, 74a/2, 75a/6, 75b/2, 75b/7, 77b/6, 80b/5, 81a/13, 85a/1, 89b/8, 90b/4 [27]
- ķ. helīle 74a/2, 75a/6, 89b/8
- [3]
- ķ. it 32a/11
- ķ. keleri 85a/1
- ķ. kükürd 65a/2
- ķ. kükürt 68a/2

- ķ. ķabarcuęı olursa 49a/5,
49b/7, 49b/12 [3]
- ķ. ķabarcuķ olursa 48b/1
- ķ. noķūd umı 72a/15
- ķ. olsun 77b/6
- ķ. olursa 49a/12
- ķ. ot 13a/15
- ķ. Şu ine 81a/13
- ķ. Şuyı 90b/4
- ķ. Şekl ķabarcuęı olursa
49b/4
- ķatı ķ. 75b/7
- Őakāyıkun ķ. ķekūrdeęi
75b/2
- ķ. + ya 3b/12
[28]
- ķaraca** : Őst kol, pazı kemiği.
ķ. 40b/9
- ķ. Şinsa 40b/9
- ķ. + sından 18b/10
- ķ. + sıyla 18b/15
[3]
- ķaranfil** : Karanfil.
ķ. 62a/15, 63a/11, 68b/12,
69a/4, 69b/1, 70a/9, 70b/14,
71a/4, 71a/9, 71a/13, 71b/2,
71b/11, 72a/2, 72a/5, 72a/10,
- 72a/14, 75b/13, 78a/11, 88a/10,
88b/8, 90a/10, 90b/13 [22]
- ķarar** : Tam ölçüsünde, ne az ne çok.
ķ. 28b/4, 49b/4 [2]
[2]
- ķarar-** : Kararmak.
ķ.-miş 30b/15
- ķürümüŐ ve ķ.-miş yeri
30b/15
- ķ.-sa 89b/4
- göz ķ.-sa 89b/4
- ķ.-up 86b/6
- göz ķ.-up 86b/6
- ķ.-ur 30b/12
[4]
- ķarard-** : Karartmak.
ķ.-ur 66b/3
- ķılı ķ.-ur 66b/3
- ķarasauęu** : Karamsı.
ķ. 3b/13
- ķarķa** : Yara.
ķ. + ları 64a/12
- ķarıca** : bk. ķaraca
ķ. 27a/4
- ķarınca** : Karınca
ķ. 12a/14
- ķarıŐ** : Parmaklar birbirinden uzak
duracak biķimde gergin duran

elde, başparmak ile serçe parmağın uçları arasındaki açıklık.

ķ. 17a/9, 21a/10, 22a/8, 24b/5, 24b/5, 24b/8, 25b/12 [7]

bir ķ. 21a/10, 24b/8 [2]

bir buķķ ķ. 24b/5

iki ķ. 17a/9, 24b/5, 25b/12 [3]

ķariřdur- : Karıştırmak.

ķ.-a 81a/2

ķ.-alar 50a/7, 52a/1, 53b/6, 53b/14, 55a/3, 55b/1, 56b/2, 60b/14, 67a/6, 67b/1, 67b/3, 76b/2, 76b/11, 76b/13, 79a/3, 79a/4, 80a/15, 81b/8, 81b/15, 82b/13, 85a/3, 88a/13, 88b/14, 89a/7, 89b/10, 90a/8 [26]

edviyyeleri ķ.-alar 88a/13

ķ.-asın 14a/6, 27b/7, 61a/7, 63a/3, 63a/6, 64b/8, 76a/6, 77a/8, 88b/4 [9]

yumurda ile ķ.-asın 27b/7

ķ.-sa 77a/14

laťif ķ.-sa 77a/14

ķ.-salar 79a/8, 82a/10, 83b/11[3]

müřķ ile ķ.-salar 82a/10

ķ.-up 13a/1, 36a/13, 52b/6, 81a/7, 84a/12 [5]

[45]

ķariřtur- : bk. ķariřdurmak.

ķ.-asın 12a/5

ķariřuk: Karışık.

ķ. 2a/7

ķarn : Karın.

ķ. + a 7b/14

ķ. + ı 22a/8

ķ. + ıla 21b/12

ķ. + ın 73b/1

ķ. + ın yaralar 73b/1

ķ. + ına 53b/6, 55a/15, 57b/12, 57b/14, 67a/3, 73b/14, 74a/12, 75a/8 [8]

aķ ķ. + ına 53b/6, 55a/15, 57b/12, 57b/14, 67a/3, 73b/14, 74a/12, 75a/8 [8]

ķ. + ını 38b/6, 85a/1 [2]

ķ. + ını şişüre 38b/6

ķ. + ınıuğ 8b/1

[15]

ķ. + ınıuğ iki yanında 8b/1

ķarşı : Karşı.

ķ. 40a/4, 40a/10 [2]

ķ. + sına 13b/12, 41b/5 [2]

[4]

- anun . + sina 41b/5
ıkuğı . + sina 13b/12
- arşı** : bk. arşı.
. 21b/11, 22a/10, 24b/8,
75a/9 [4]
. + sina 10a/9
[5]
- asığ** : bk. asığ.
. + a 8b/4
. + ı 23a/5
. + ı şığer 23a/5
. + ına 42b/7
. + ını 43a/6
[4]
. + ını aplaya 43a/6
- asuk** : Vücutun arın ile uyluk
arasındaki bölümü.
. 8b/3, 60a/8 [2]
. ağrısına 60a/8
. + dadur 8b/2
. + dan 6a/3
[4]
- asten** : < Ar. Kasıtla, bile bile,
isteyerek.
. 31a/10
- asur-** : Kasmak, daraltmak, gergin
duruma getirmek.
.-a 37a/4
- aşabü'z-zerîret** : < Ar. Kazayağı otu.
. 73a/7
- aşd** : < Ar. Öldürme, yaralama veya
zarar vermek isteme, kötü niyet.
. + ıla 87b/4
- aşkatı** : Kıpırdamaksızın, hareketsiz
veya donmuş olarak.
. 32b/7
gevdesi . olur 32b/7
- aşnı** : Kadı ağacı, şeytanboku otu ve
bundan elde edilen zamk.
. 61a/13, 63b/9, 87a/14 [3]
. şuyı 87a/14
- aş** : Kaş.
. 59a/6
. yanında 59a/6
. + larına 80b/3
[2]
. + larına sürse 80b/3
- aşı-** : Kaşımak.
.-ya 48a/2
burnun .-ya 48a/2
- aşnürye** : (?)
aşmürî” < Ar.
Suyu ve rutubeti çok, tatlı bir öd
türü.
. 76b/10
- aşuk** : Kaşık.
. 76b/5

kat : ön, yan
 k. 22a/10, 22a/10, 25a/13,
 25a/13, 25b/12, 30a/13, 30a/14,
 39a/3, 39a/3, 67a/14 [10]
 iki k. 25b/12
 k. + ında 12b/3, 17a/6, 58a/8[3]
 k. + ını 25b/13
 [14]
 iki k. + ını 25b/13

kat- : Katmak.
 k.-alar 50b/2, 56a/5, 56b/9,
 57a/3, 57b/10, 60b/13, 63a/13,
 63b/2, 64a/2, 64a/15, 66b/7,
 67a/2, 73b/6, 73b/13, 74a/6,
 74a/12, 74b/5, 74b/8, 74b/9,
 75a/1, 75b/13, 76b/5, 77b/4
 [23]
 şarāba k.-alar 56a/5
 şeker k.-alar 67a/2, 73b/13,
 74a/6, 74a/12, 74b/8 [5]
 şekker k.-alar 57b/10
 yoğurt k.-alar 76b/5
 k.-asın 19a/5, 63a/6, 64b/6,
 64b/6, 64b/7, 76a/10 [6]
 k.-salar 77b/1
 k.-up 65b/9
 [31]

katı : 1. Sert, yumuşak karşıtı. 2.
 Oldukça, şiddetli.
 k. 3b/11, 6a/13, 7b/9, 8b/3,
 10a/15, 12a/13, 13b/10, 15b/9,
 16a/9, 19b/8, 26a/3, 26b/2,
 28a/3, 28a/10, 29a/4, 29b/6,
 29b/11, 30a/4, 31b/12, 36a/9,
 36a/10, 37a/2, 37a/8, 38b/13,
 40a/8, 40b/13, 41a/1, 41a/8,
 41a/9, 41a/13, 41b/3, 42b/10,
 43b/10, 44a/1, 44a/3, 47a/9,
 48a/11, 48a/12, 48a/14, 48b/14,
 49a/2, 51b/15, 62b/12, 75b/7,
 76a/3, 85b/15 [46]
 [46]
 k. ağıır 19b/8
 k. ağıırsa 48a/11
 k. berk şaracağ 28a/10
 k. çekmege 37a/2
 k. çekmemek 29b/11
 k. kara 75b/7
 k. nesneyi 6a/13
 k. olmaz 62b/12
 k. olur 15b/9, 41a/13 [2]
 k. şarmayasın 26a/3

katlan- : Dayanmak, tahammül etmek.
 k.-a 14b/7
 el k.-a 14b/7

- ķ.-mazsa 36a/4
ķ.-ur 19b/7
[3]
- ķatlanabil-** : Dayanabilmek.
ķ.-e 21a/7, 27b/14 [2]
[2]
- ķatrān** : bk. ķatrān.
ķ. 61b/1, 61b/14, 65a/3, 65a/4
[4]
ķ. + a 77b/4
[5]
- ķatre** : < Ar. Damla.
ķ. 3b/1
- ķattāl** : < Ar. Öldürücü.
ķ. 87b/8
dārū-yı ķ. 87b/8
- ķatur** : Katır. Atgillerden, kısarak ile erkek ešeğın çiftleşmesinden doğan melez hayvan.
ķ. + uñ 78b/6
ķ. + uñ süñügin 78b/6
- ķaṭṭ** : < Ar. Kesme, kırma
ķ. 5b/14, 10b/13 [2]
[2]
ķ. edeler 5b/14
ķ. edüp 10b/13
- ķataru** : < Ar. “ķatarāt” damla, gözyaşı.
ķ. + ya 85b/12
- ķaṭṭā** : < Ar. Asla, hiçbir zaman.
ķ. 47b/10, 81b/4, 89b/15 [3]
[3]
- ķatrān** : < Ar. Katran. Organik maddelerden kuru damıtma yoluyla elde edilen, sıvı yağ kıvamında, kara renkte, ağır, is kokulu, suda erimeyen bir madde.
ķ. + a 84a/12
ķ. + la 50a/12
[2]
- ķaṭṭūnā** : < Ar. Pireotu, karnıyarık otu.
ķ. 57a/3, 75a/1, 87a/9 [3]
bezr-i ķ. luṭābı 57a/3
bezr-i ķ. luṭābın 75a/1
bezr-i ķ. luṭābıyla 87a/9
ķ. + yı 50a/4
[4]
bezr-i ķ. + yı 50a/4
- ķavanōz** : < Gr. Camdan yapılmış ağzı geniş, çeşitli boylarda kap.
ķ. + da 90a/15
ķīnī ķ. + da 90a/15
- ķavī** : < Ar. Güçlü, etkili.
ķ. 28a/9, 63a/4, 66a/15, 66b/4, 69a/3, 70b/10 [6]
[6]
ķ. eyler 66b/4

- .  der 66a/15, 70b/10 [2]
 . ola 63a/4
 b li .  der 69a/3
- avl** : <Ar. S z.
 . 10a/3, 24a/3, 25b/1 [3]
 .  d p 24a/3
 .+i 4a/7, 4a/13, 4a/15, 4b/8,
 4b/11, 9a/2, 9a/6, 11a/11,
 13b/3, 15a/15, 16a/6, 20a/7,
 20b/8, 23a/11, 23b/14, 24b/2,
 25a/4, 26a/7, 27a/2, 28a/1,
 28a/10, 29a/14, 30b/4, 30b/9,
 31b/8, 32b/1, 33b/8, 33b/15,
 36b/7, 38a/11, 42a/1, 45a/2,
 45b/7, 47a/13 [34]
 .+i b kr t 24b/2, 47a/13
 [2]
 .+i b kr t ve c l n s 16a/6
 .+i c l n s 13b/3
 .+i eb   al  4a/13
 .+i eb   al  s n  4a/7,
 4a/15, 4b/8, 4b/11, 9a/2, 9a/6,
 11a/11, 15a/15, 20b/8, 23a/11,
 23b/14, 25a/4, 26a/7, 27a/2,
 28a/1, 28a/10, 29a/14, 30b/4,
 30b/9, 31b/8, 32b/1, 33b/8,
 33b/15, 36b/7, 42a/1, 45a/2 [26]
- eb   al  s n n n .+i 20a/7,
 45b/7 [2]
 .+ince 4a/1
 [38]
  st d .+ince 4a/1
- avra-** : Kavramak.
 .-ya 6a/6
- avruk** : Kavrulmuş.
 . 56b/13
- avuğ** : bkz. avuk
 .+ı 20b/8
 .+ın 11b/3
 [2]
- avuk** : Mesane, idrar kesesi
 . 4b/3, 58a/13 [2]
 . deŐuĐi 4b/3
 .+da 10a/1, 10b/10, 66b/15,
 69b/15 [4]
 .+lar 2b/10
 [7]
 .+lar maraŐların 2b/10
- avun** : Kavun.
 . 49b/14, 71a/3 [2]
 [2]
 . isteye 49b/14
 . toğmı 71a/3
- avur-** : Kavurmak.
 .-alar 7b/2

kıyāpā : < Sür. Kakız denilen bir zamk.

ķ. 69a/4, 69b/2 [2]

ķ. +ı 70a/8

[3]

ķ. +ı hindī 70a/8

ķayna- : 1. Bir sıvı, sıcaklığı belli bir dereceyi bulduğunda buhar durumuna geçerek fokurdamak. 2. Kırık, çatlak kemik veya metal parçalar eski durumunu almak, birbirine yapışmak.

ķ.-duğın 27a/11

ķ.-ması 40a/11, 44a/4, 44a/15, 45b/11 [4]

anuñ ķ.-ması 44a/15

ķ.-mayınca 35a/1, 45b/13 [2]

şınıķ ķ.-mayınca 35a/1

ķ.-maz 28b/4, 40b/10 [2]

şınıķ ķ.-maz 28b/4

téz ķ.-maz 40b/10

ķ.-mış 87b/12, 87b/13 [2]

ķ.-mış süsen şuyı 87b/13

ķ.-mış ŗunnāb 87b/12

ķ.-mışdur 30a/4

ķ.-r 27a/4, 27a/5, 27a/7, 27a/7, 27a/8, 27a/8, 27a/9, 27a/10, 27a/11, 27b/4, 28b/2, 30a/5, 35b/10, 37b/4, 40a/11, 40b/9,

42b/10, 42b/11, 42b/11, 44a/15, 45b/11, 45b/12 [22]

berk ķ.-r 30a/5

geç ķ.-r 27a/5, 27a/10 [2]

téz ķ.-r 27a/4, 27a/11, 28b/2,

35b/10, 37b/4, 40b/9, 44a/15 [7]

ķ.-ya 27b/2, 36b/6, 76b/1 [3]

[37]

yérli yérine ķ.-ya 27b/2

ķaynad- : bk. ķaynatmak.

ķ.-a 84b/4

ķ.-alar 8a/1, 51a/13, 55a/11, 56a/2, 56b/5, 57a/1, 57a/2, 57a/10, 57a/14, 57a/14, 57b/10, 57b/11, 60b/10, 64a/1, 66b/1, 66b/10, 66b/13, 67a/10, 73b/5, 73b/12, 74a/6, 74a/7, 74a/11, 74a/14, 74b/3, 74b/5, 74b/7, 74b/14, 75a/8, 75a/11, 76a/8, 76b/5, 77a/12, 89a/10, 89a/15 [35]

keçi südiyle ķ.-alar 76a/8

şeker ķ.-alar 57b/11

yılan ķ.-alar 67a/10

ķ.-asın 12a/1, 13a/4, 47a/10, 63a/7, 64b/5, 64b/10, 67a/1, 75a/13 [8]

yağıla ķ.-asın 64b/5

- ķ.-up 87a/3
[45]
- ķaynat-** : Kaynatmak.
ķ.-maz 28b/12
ķınıuđı ķ.-maz 28b/12
- ķaz** : Kaz. Perde ayaklılardan, uzun, beyaz veya gri boyunlu, suda ve karada yaşayan, uğan, yabani veya evcil kuş.
ķ. 52a/9, 53b/11 [2]
[2]
ķ. yağı 53b/11
ķ. yağıyla 52a/9
- ķaz-** : Kazmak.
ķ.-asın 22a/1, 22a/8 [2]
ķuķur ķ.-asın 22a/8
yەر ķuyı ķ.-asın 22a/1
ķ.-dum 46b/4
[3]
- ķazı-** : Kazımak.
ķ.-yalar 6b/2, 7b/1 [2]
ķ.-yasın 30b/15 [3]
- ķazıl-** : Kazılmak.
ķ.-ur 7a/3, 7a/12 [2]
[2]
sağ ķ.-ur 7a/3
- ķazımdı** : Kazıyarak ıkarılan para.
ķ. + sıyla 5b/15
- saħtiyān ķ. + sıyla 5b/15
- ķazuđ** : bk. ķazuķ.
ķ. + a 25b/10
ķ. + a mığlayasın 25b/10
ķ. + ı 23a/15, 24b/5 [2]
ķalıņ ķ. + ı 24b/5
ķ. + uņ 23b/2
[4]
- ķazuķ** : Toprağa akılmak iin hazırlanmış, ucu sivri demir veya ağa.
ķ. 23a/15, 25b/10 [2]
ķ. ķaķasın 23a/15, 25b/10[2]
ķ. + dan 25b/12
[3]
- ķazıd-** : Kazıtımak.
ķ.-asın 34a/1
saçını ķ.-asın 34a/1
- ķābız** : bk. ķabz.
ķ. 11b/10
ķ. ola 11b/10
- ķābil** : < Ar. Mmkn.
ķ. 4b/1, 11b/2, 37a/11, 39b/4, 43a/15, 43b/6, 44b/11, 46b/7, 47b/2, 53b/13 [10]
ķ. olinanı 53b/13
ķ. olinca 11b/2
yarmağa ķ. degldr 43a/15

- . + dr 46b/7
 . + i 4b/3, 5b/4 [2]
 [13]
 . + i 'ilc 4b/3, 5b/4 [2]
- kla** : < Ar. Kakula otu, hil otu.
 . 71a/6, 71b/6, 72a/5, 76b/10,
 78a/11, 85a/15
 . + i 69a/5, 70a/10, 71a/15,
 71a/15 [4]
 [8]
 . + i kebr 71a/15
 . + i Őaġr 69a/5, 70a/10, 71a/15
 [3]
- nn** : < Ar. Geerli olan kural.
 . 86b/11
- Őr** : < Ar. Aciz, kusurlu.
 . 2a/1
- brs** : Kıbrsla ilgili, Kıbrs'a ait.
 . 54a/14
 tn-i . 54a/14
- brz** : bk. brs.
 . 65a/5, 67b/10, 67b/12,
 67b/15, 68a/6, 68a/11 [6]
 [6]
 zc-i . 65a/5, 67b/10, 67b/12,
 67b/15, 68a/6, 68a/11 [6]
- ġ** : Koyun, kei veya deve pisliġi.
 . + m 78b/15
- devenġ uru . + m 78b/15
- l** : Kl.
 . 3b/13, 12a/11, 26b/14,
 58b/4, 59a/8, 65a/7, 77a/14,
 77a/15, 85a/4 [9]
 . bite 77a/15
 . bitmeyi 59a/8
 . bitre 85a/4
 . bitrmeyen 77a/14
 . dklr 26b/14
 . dner 12a/11
 . + dan 3a/10
 . + ı 58b/4, 66b/3 [2]
 . + ı arardur 66b/3
 . + ından 79a/15
 tekenġ . + ından 79a/15
 . + ını 78b/13
 [14]
 devenn . + ını 78b/13
- l-** : Etmek, yapmak.
 .-a 2a/5, 18a/12 [2]
 .-d 1b/6
 .-duġ 90b/10
 iġtiŐr .-duġ 90b/10
 .-dum 2a/14
 beyn .-dum 2a/14
 .-maġa 2a/2
 nuşa .-maġa 2a/2

ķ.-maya 75b/9, 82a/4 [2]

kār ķ.-maya 82a/4

ziyān ķ.-maya 75b/9

ķ.-mış 5b/8

tecribe ķ.-mış 5b/8

ķ.-mışdur 88a/9

tecribe ķ.-mışdur 88a/9

ķ.-mışlar 1b/9

mu^ʿālece ķ.-mışlar 1b/9

ķ.-mışlardur 58b/9

ķ.-up 3b/1

[13]

sebeb ķ.-up 3b/1

ķılıc : bk. kılıç.

ķ.+1 5b/7

sünnet ķ.+1 5b/7

ķılıç : Kılıç.

ķ. 7a/2, 7b/14 [2]

ķ. dokınsa 7a/2, 7b/14 [2]

ķ.+ dan 5a/15, 26a/13 [2]

ķ.+ la 26b/7

[5]

ķılsuz : Kılsız.

ķ. 77a/14, 85a/4 [2]

[2]

ķ. yere 85a/4

ķ. yere sürse 77a/14

ķımārī : < Ar. Hindistan'da bir belde olan Kumar kentinde yetişen öd ağacı.

ķ. 70b/11

ʿūd-ı ķ. 70b/11

ķımılda-: Kımıldamak.

ķ.-mağıla 27a/1

ķ.-mak 37b/12

ķ.-maya 24a/12, 25b/10, 40a/12, 42b/4 [4]

[6]

ķımıldad-: bk. ķımıldat.

ķ.-alar 22a/12

ķımıldan-: Kımıldanmak.

ķ.-duķda 43b/15

ķ.-mamaķ 28a/5

[2]

ķımıldat-: Kımıldatmak.

ķ.-mayasın 28b/14, 42a/3 [2]

[2]

ķınnā : < Ar. Kına.

ķ. 73a/3

dūķū ķ. 73a/3

ķır-: Kırmak, koparmak.

ķ.-ar 17b/1

ķırāt : < Ar. Elmas, zümrüt vb. değerli taşların tartısında kullanılan, 0,20043 g olan ağırlık ölçü birimi.

- ķ. + dur 72b/5
bir ķ. + dur 72b/5
- ķırıl-** : Kırılmak.
ķ.-a 82b/13
- ķırķ** : Kırķ sayısı.
ķ. 5a/7, 9a/2, 13a/2, 13b/2, 25b/3, 26a/4, 27a/8, 31a/15, 40a/11, 42b/11, 49b/13, 75b/12, 85a/2, 89b/5, 89b/12 [15]
[15]
ķ. dirhem 13b/2, 75b/12, 89b/5, 89b/12 [4]
ķ. gūn 9a/2, 25b/3, 26a/4, 85a/2 [4]
ķ. gūnde 5a/7, 27a/8, 40a/11 [3]
ķ. gūndūr 49b/13
ķ. gūne deġin 31a/15
ķ. yıllık 13a/2
- ķırmızı**: Kırmızı. "kırmızı" adlı bir bōcekten elde edilen ve eskiden romatizma tedavisinde kullanılan, koyu kırmızı renkte bir ilacın adı.
ķ. 70b/2
- ķısa** : Kısa
ķ. 23a/2, 23a/5 [2]
ķ. olur 23a/2
ayaġı ķ. olur 23a/5
- ķ. + dur 18a/6
[3]
- ķısac** : Demirci ocaġındaki kızgın demiri tutmaya ya da iletmeye yarayan uzun kollu kerpeten.
ķ. 8b/15
bir delūkli ķ. 8b/15
ķ. +ı 8b/10, 8b/12 [2]
[3]
- ķısal-** : Kısalmak.
ķ.-ur 15b/14, 25b/6 [2]
[2]
- ķısm** : < Ar. 1. Bōlüm 2. Avuġ.
ķ. 57a/14
- ķısa** : bk. ķısa.
ķ. 42a/14
- ķış** : Kış mevsimi.
ķ. 3b/6, 4a/14, 5b/5, 33a/6, 87a/8 [5]
ķ. gūnidūr 3b/6
ķ. gūninde 33a/6
ķ. gūnlerinde 5b/5, 87a/8[2]
ķ. 'ilācı 4a/14
ķ. + da 12b/6
[6]
- ķıt** : < Ar. Kıt, az bulunan.
ķ. 39a/7

- kıvam** : <Ar. Kıvam. Koyuluk derecesi.
 kı. 88a/12
 kı. vèreler 88a/12
 kı.+a 57b/12, 63a/7, 67a/2, 73b/6, 73b/13, 74a/7, 74a/12, 74b/5 [8]
 [9]
 kı.+a gele 57b/12, 67a/2, 73b/13, 74a/7, 74a/12, 74b/5 [6]
 kı.+a getüreler 73b/6
- kıyak** : Benzerlerinden üstün olan, çok güzel, mükemmel.
 kı. 4a/7
- kıyās** : <Ar. Karşılaştırma, oranlama, mukayese.
 kı.+ı 4a/3
- kız-** : Kızmak. Isıtılan veya ısınan bir nesnenin sıcaklığının çok artması.
 kı.-miş 50a/5
 kı.-miş yağ içine 50a/5
- kızan** : Erkek çocuk.
 kı.+uñ 21a/12
 kı.+uñ iskemlesi 21a/12
- kızar-** : Kızarmak.
 kı.-a 27a/12, 28b/7 [2]
 kı.-maya 62b/14
 kı.-maz 11a/14, 62b/11 [2]
- kı.-unca 77b/9
 kı.-ur 46a/9, 49a/2, 74b/12 [3]
 [9]
- kızdur-** : Kızdırmak.
 kı.-a 84b/7
 kı.-asın 46b/15
 kiremüdi kı.-a 84b/7
- kızgun** : Çok ısınmış, ısıtılmış veya kızdırılmış.
 kı. 76b/5
- kızıl** : Parlak kırmızı renk.
 kı. 3b/7, 6a/9, 7a/13, 7b/3, 46b/12, 47a/9, 48b/3, 49a/10, 51a/11, 55b/15, 57a/7, 57b/10, 59b/6, 60b/6, 62b/11, 68b/10, 69a/5, 69b/1, 70a/11, 71a/7, 74b/11, 75a/7, 76a/4, 76a/6, 81b/2, 87b/12, 88b/11 [27]
 [27]
 kı. behmen 69a/5, 69b/1, 70a/11 [3]
 kı. gül 88b/11
 kı. kabarcuğ 48b/3
 kı. ola 3b/7, 6a/9, 76a/4, 76a/6 [4]
 kı. olsa 59b/6
 kı. olur 60b/6, 62b/11 [2]
 kı. süm 47a/9

- ķ. Şandal 71a/7
ķ. ũzũm 51a/11, 55b/15,
57a/7, 57b/10, 75a/7 [5]
ķ. ũzũm Şuyı 87b/12
ķ. ya'ķũt 68b/10
beņzi ķ. olur 74b/11
- ķızılca** : Kızıla yakın.
ķ. 60b/1
- ķızılcauk** : Kızılcağillerden, yaprak
açmadan çiçeklenen iri gövdeli
bir ağaç. 2. Bu ağacın güzũn
olgunlaŐan, kırmızı, tek
çekirdekli, reçeli ve Şerbeti
yapılan, buruk bir tadı olan
yemişi.
ķ. 88b/11
- ķızılcağ** : Kızılcağ.
ķ. 3b/8
ķ. ola 3b/8
- ķifāl** : bk. ķifāl.
ķ. 74b/12
ķ. Şamarından 74b/12
- ķifāl** : Sağ kolda bulunan baş damarı.
ķ. 59b/15
ķ. dەرler 59b/15
- ķirũti** : <Gr. Mumlu bez ũzerine
yapılan bir tũr yakı.
ķ. 60b/10
- ķo-** : Koymak, bırakmak, bitirmemek,
katmak.
ķ.-duğı 22b/4
ayağımı yەرine ķ.-duğı 22b/4
ķ.-duğından 23a/11
yەرine ķ.-duğından 23a/11
ķ.-dum 14a/1, 17b/6, 17b/11,
19a/9, 25b/8, 28b/15 [6]
yەرine ķ.-dum 14a/1, 17b/6,
19a/9, 25b/8 [4]
yەرli yەرine ķ.-dum 28b/15
ķ.-madın 44b/14
Şınığı yەرine ķ.-madın 44b/14
ķ.-mağa 44b/14
ķ.-mağ 15b/13, 18a/5, 29b/1,
32b/14 [4]
yەرine ķ.-mağ 15b/13, 18a/5,
29b/1, 32b/14 [4]
ķ.-mağdan 18b/4
yەرine güçle ķ.-mağdan 18b/4
ķ.-ması 14a/10, 14a/13, 15b/1,
18a/10, 18a/12, 18b/3, 19a/13,
19b/4, 19b/5, 19b/7, 19b/9,
20a/1, 20a/8, 23a/8, 25a/1,
25a/11, 36b/10, 39b/15, 40b/9,
40b/12 [20]
anuğ yەرine ķ.-ması 25a/11,
39b/15 [2]

bunun yerine k̄.-ması 40b/12
 yerine k̄.-ması 18a/10,
 18a/12, 18b/3, 19a/13, 19b/4,
 19b/5, 19b/7, 19b/9, 20a/1, 20a/8,
 23a/8, 25a/1, 36b/10, 40b/9 [14]
 k̄.-masın 16a/14, 18a/15, 20a/3,
 23a/7, 25a/2, 29b/2 [6]
 yerine k̄.-masın 16a/14,
 18a/15, 20a/3, 23a/7, 25a/2 [5]
 yerli yerine k̄.-masın 29b/2
 k̄.-mayalar 8a/4
 k̄.-mayasın 22a/6, 22a/15,
 38b/14 [3]
 yerine böyle k̄.-mayasın
 22a/6
 k̄.-mayı 17b/13
 yerine k̄.-mayı 17b/13
 k̄.-mayınca 45a/2
 yerine çıkuğı k̄.-mayınca
 45a/2
 k̄.-maz 17b/2, 25a/1 [2]
 yerine k̄.-maz 17b/2
 k̄.-nur 15a/15
 yerine k̄.-nur 15a/15
 k̄.-rlar 10a/3
 k̄.-sa 81b/4
 döşegi altına k̄.-sa 81b/4
 k̄.-salar 79a/11, 80a/7, 80b/6[3]

göme k̄.-salar 80b/6
 k̄.-ya 8b/10, 16b/8, 76a/15,
 76a/15, 84b/4 [5]
 çömlege k̄.-ya 84b/4
 k̄.-yalar 6b/7, 6b/10, 6b/11,
 7a/7, 7a/9, 7b/15, 8a/3, 8a/5,
 8a/7, 56a/3, 64a/9, 66b/13,
 67a/1, 67b/2, 67b/2, 73b/3,
 75b/4, 75b/10, 75b/11, 76a/8,
 76b/1, 76b/2, 76b/6, 77a/4,
 77b/13, 84b/8, 88a/12 [27]
 çanağa k̄.-yalar 76b/6
 efl̄im̄ün k̄.-yalar 56a/3
 ekşi ham̄ir̄ k̄.-yalar 7a/9
 hoşkaya k̄.-yalar 76b/2
 kulağa k̄.-yalar 77a/4
 oda k̄.-yalar 76b/1
 şu k̄.-yalar 64a/9
 ş̄iše içine k̄.-yalar 75b/4
 uladı k̄.-yalar 6b/7
 yerlü yerince k̄.-yalar 6b/10
 k̄.-yamaduğ 21b/15
 yerine k̄.-yamaduğ 21b/15
 k̄.-yamazsañ 23a/14
 yerine k̄.-yamazsañ 23a/14
 k̄.-yasın 5a/1, 5a/2, 12a/2,
 13b/14, 14b/7, 15a/5, 15a/5,
 16b/3, 16b/8, 16b/13, 16b/14,

- 19b/2, 19b/11, 21a/6, 21b/6,
 21b/9, 22a/2, 22a/7, 22a/9,
 22a/11, 22a/11, 22a/15, 23a/12,
 23b/1, 23b/4, 23b/5, 23b/9,
 23b/10, 23b/10, 23b/11, 24a/1,
 24a/1, 24a/5, 24a/10, 24b/1,
 24b/2, 24b/11, 24b/13, 25a/4,
 25a/10, 25a/13, 26a/3, 27a/13,
 27b/3, 27b/10, 27b/10, 27b/15,
 28b/11, 29a/3, 29a/4, 30a/14,
 30b/3, 32a/5, 35a/7, 35a/8,
 36a/2, 36a/5, 36a/14, 36b/4,
 36b/4, 36b/15, 37a/2, 37a/4,
 37a/5, 37a/6, 37a/7, 37a/15,
 39a/5, 39b/3, 39b/12, 40a/9,
 40a/15, 41a/4, 41b/5, 41b/6,
 41b/15, 42b/6, 43a/8, 43a/10,
 43b/9, 44b/11, 45a/1, 46a/4,
 62b/6, 63a/6, 64b/10, 85a/8,
 88b/2, 88b/3, 88b/3 [90]
- altına yaşduķ ķ.-yasın 22a/15
 ateşe ķ.-yasın 63a/6
 boş ķ.-yasın 5a/1
 çıķuđı yérine ķ.-yasın 45a/1
 düz tahta ķ.-yasın 23b/10
 fetil ķ.-yasın 36b/4
 fütayı ķ.-yasın 22a/11
- ħammāma ķ.-yasın 21b/6,
 22a/7, 24a/1 [3]
 ĥüccet ķ.-yasın 46a/4
 kemügi yérine ķ.-yasın 28b/11
 mengeneye ķ.-yasın 23b/9, 24a/1
 [2]
 şu ķ.-yasın 62b/6
 tahta ķ.-yasın 41a/4
 tahtanuğ üzerine ķ.-yasın 24a/10
 taş ķ.-yasın 22a/11
 top ķ.-yasın 42b/6
 yakı ve yastuğların ķ.-yasın
 27b/10
 yarasını açuķ ķ.-yasın 27b/3,
 27b/15 [2]
 yarayı açuķ ķ.-yasın 27b/10
 yasduķ ķ.-yasın 37a/6
 yastuğı ķ.-yasın 43a/8
 yastuķ ķ.-yasın 21a/6
 yastuğlar ķ.-yasın 36b/4
 yérine ķ.-yasın 13b/14, 19b/2,
 19b/11, 23b/4, 23b/5, 24b/2,
 24b/13, 25a/4, 25a/10, 26a/3,
 37a/2, 37a/5, 37a/7, 37a/15,
 44b/11 [15]
 yerli yerinde ķ.-yasın 36a/2

- yèrli yèrine k̄.-yasın 27a/13,
29a/3, 29a/4, 30b/3, 36a/14,
39b/3, 39b/12, 43a/10 [8]
k̄.-yayın 18b/5
yèrine k̄.-yayın 18b/5
k̄.-yduğun 14b/9
yèrine k̄.-yduğun 14b/9
k̄.-yduğun 18b/11
yèrine k̄.-yduğun 18b/11
k̄.-yınca 18b/10
yèrine k̄.-yınca 18b/10
k̄.-ymadum 19a/11
yèrine k̄.-ymadum 19a/11
k̄.-ysa 78b/2
başı altına k̄.-ysa 78b/2
k̄.-yup 23b/12, 28b/9, 64b/9,
67b/1, 78a/4, 90a/15 [6]
[191]
havāna k̄.-yup 67b/1
yaqıyı yèrine k̄.-yup 28b/9
- koca** : 1. Yaşlı, ihtiyar. 2. Büyük, ulu,
yüce.
k̄. 5b/8
- kocald-**: Yaşlatmak, kocaltmak.
k̄.-ur 86b/5
gêç k̄.-ur 86b/5
- koç** : Koç. Damızlık erkek koyun.
k̄. 5b/10
- k̄. hayāsında 5b/10
- koç-** : Kokmak.
k̄.-ar 12a/12, 83b/2 [2]
k̄.-ar olsa 83b/2
k̄.-sa 78a/1
[3]
- koçu** : Koku.
k̄. 83b/3
k̄. + sını 69a/2, 78a/10,
78a/14[3]
ağız k̄. + sını 78a/10, 78a/14[2]
ağız k̄. + sını giderür 69a/2
k̄. + sına 86a/10
[5]
ağız k̄. + sına 86a/10
- kol** : Kol. İnsan vücudunda omuz başından
parmak uçlarına kadar uzanan bölüm.
k̄. 3b/8, 15b/13, 15b/14, 16a/7,
16a/11, 16a/13, 18b/13, 27a/8,
41a/9, 44b/7, 58a/5, 60b/6 [12]
k̄. gögere 16a/7
k̄. şınuğda 44b/7
k̄. şınuğı 27a/8
k̄. tamarı 3b/8
k̄. uyuşur 41a/9
k̄. uzanmaz 18b/13
iki k̄. 58a/5
k̄. + da 5a/7, 30b/5, 59b/14[3]

şag̃ k̃. + da 59b/14

k̃. + dur 29b/2

k̃. + ı 3b/10, 3b/11, 16a/9,
17b/2, 17b/7, 41a/10, 62a/8,
62a/9 [8]

k̃. + ı bozulmuş 62a/8

k̃. + ı tamarı 3b/10, 3b/11[2]

k̃. + ı uzandı 62a/9

şol k̃. + ı 17b/7

k̃. + ın 60b/7

k̃. + ına 16b/4

k̃. + ından 7b/10, 7b/11, 60b/7
[3]

şol k̃. + ından 60b/7

k̃. + ımı 17b/4, 17b/5, 17b/10[3]

k̃. + ların 88b/6

[33]

kolan : Yünden veya iplikten yapılmış,
üzeri işli ince kuşak.

k̃. 21a/14

kolañ : bk. kolan.

k̃. 21b/13

kolay : Kolay. Sıkıntı çekmeden,
yorulmadan yapılabilen, emeksiz,
zahmetsiz, güç ve zor karşıtı.

k̃. 18a/12, 19a/13, 19b/3,
19b/5, 20a/2, 39b/10, 39b/11,
44a/6 [8]

k̃. bulursun 44a/6

k̃. çıkar 19b/3

k̃. geldiği 39b/11

k̃. gelürse 39b/10

k̃. konur 20a/2

k̃. olur 18a/12, 19a/13 [2]

k̃. + dur 18a/12, 19b/15, 44a/15
[3]

[11]

koltuğ : bk. koltuk.

k̃. + a 13a/10, 15b/7, 17b/4 [3]

k̃. + ı 16b/6, 17a/11, 37a/4,
49b/4 [4]

anuñ k̃. + ı altına 37a/4

anuñ k̃. + ı altından 17a/11

ħastanuñ şol k̃. + ı dibinde 49b/4

kişinuñ k̃. + ı dibinden 16b/6

k̃. + ına 16b/14, 17a/12, 17b/8,
23a/13 [4]

[11]

koltuk : Koltuk. Omuz başının altında,
kolun gövde ile birleştiği yer.

k̃. 50b/11

k̃. altında 50b/11

k̃. + da 13a/10, 16a/10 [2]

[3]

komalı : Yerine konulması mümkün.

k̃. + ysa 32a/5

- yèrine k. + ysa 32a/5
- kon-** : Konmak.
- k.-duğından 25b/3
- yèrine k.-duğından 25b/3
- k.-maduğı 29a/1
- yèrine k.-maduğı 29a/1
- k.-mamış 29a/1
- yèrine k.-mamış 29a/1
- k.-mayınca 15b/13
- yèrine k.-mayınca 15b/13
- k.-maz 23b/13, 29a/3 [2]
- yèrine k.-maz 29a/3
- k.-ur 15b/11, 20a/2, 20b/7, 20b/8, 20b/11, 22b/14, 23b/12, 25b/7 [8]
- [14]
- belāyla k.-ur 20b/11
- kolay k.-ur 20a/2
- yèrine k.-ur 20b/7, 20b/8 [2]
- yèrine k.-ur mı 23b/12
- yèrine āsān k.-ur 22b/14
- konaklan-** : Kepeklenmek.
- k.-a 48a/6
- kop-** : Kopmak.
- k.-a 46b/9
- k.-ar 14a/11
- k.-duğı 14a/10, 46b/11 [2]
- k.-duğından 46b/10
- k.-maz 32a/3
- k.-miş 34b/2
- [7]
- kopar-** : Koparmak.
- k.-a 50a/11
- k.-asın 19a/8
- k.-sa 79a/13
- k.-up 30b/9
- [4]
- kork-** : Korkmak.
- k.-mayalar 6b/5
- korkulu** : Korkulu.
- k. 20b/15
- koruk** : Olgunlaşmamış üzüm.
- k. 51b/11, 52b/1, 52b/3 [3]
- [3]
- k. aşı 51b/11
- k. şarābı 52b/1
- k. şarābın 52b/3
- koyı** : bk. koyu
- k. 11b/7
- k. iriñ 11b/7
- koyu** : Koyu. Yoğunluğundan dolayı güç akan, sulu karşıtı.
- k. 11b/8
- k. iriñ 11b/8
- k. + ça 89b/11
- [2]

koyun : Koyun.

ķ. 20b/7, 21b/2, 21b/7, 22a/9,
22b/6, 23b/6, 24a/11, 27a/9,
59a/2, 77a/11, 79a/8, 89a/13
[12]

[12]

ķ. eti ŧorbası 59a/2

ķ. ödiyle 77a/11

ķ. ödüyle 79a/8

erkek ķ. böğregi 89a/13

yüzi ķ. 20b/7, 21b/2, 21b/7,
22a/9, 27a/9 [5]

yüzi ķ. yaturasın 22b/6, 23b/6,
24a/11 [3]

kōz : <Far. Ceviz.

ķ. 49b/12, 50a/6, 71b/15,
76a/12, 76b/3 [5]

ķ. içi 76a/12

ķ. kadar yeyeler 76b/3

ķ. +ı 14a/4

[6]

servi ķ. +ı 14a/4

kubbe : <Ar. Yarım küre biçiminde
olan ve yapıyı örten dam, kümbet.

ķ. + si 75a/15

ħammām ķ. + si 75a/15

kudret : <Ar. 1. Güç, kuvvet. 2. Allah'ın
gücü

ķ. + i 20a/4

ķ. + in 1b/4

[2]

şun^c-i ķ. + in 1b/4

kuduz : Kuduz hastalığına yakalanmış
hayvan.

ķ. 82b/3

ķ. dalasa 82b/3

kul : Tanrı'ya göre insan.

ķ. 13a/2, 15a/13, 39a/12,
43b/12 [4]

ķ. ebū 'alī sīnā 13a/2,

15a/13, 39a/12, 43b/12 [4]

kulağ : bk. kulaķ.

ķ. + a 46b/5, 65b/10, 75a/15,
77a/4, 81a/8 [5]

ķ. + a koyalar 77a/4

ķ. + a ŧamzurular 81a/8

ķ. + a ŧamzurasın 75a/15

ķ. +ı 7a/1, 49a/5, 49a/10,
58a/14, 75a/12, 75b/3, 78b/5,
79a/4, 80a/13, 80b/7, 81a/8 [11]

ķ. +ı ağırsa 79a/4

atuñ ķ. +ı yağın 78b/5

ādem ķ. +ı çirgi 75b/3

fīlūñ ķ. +ı 80b/7

kişinūñ ķ. +ı 75a/12

kişinün ħ. + ı ağırsa 80a/13,
81a/8 [2]
sağ ħ. + ı ardında 49a/10
sol ħ. + ı 49a/5
ħ. + ina 77a/12, 79a/4,
80a/15, 82a/6 [4]
ħ. + ina şokşalar 82a/6
ħ. + ina tamzuralar 77a/12,
79a/4, 80a/15 [3]
ħ. + ını 34a/4
ħ. + inuñ 49a/7
[22]
sol ħ. + inuñ yanında 49a/7

ħulak : Kulak.

ħ. 11a/13, 59a/5, 59a/15,
59b/1, 70a/2, 76b/15, 86b/7 [7]
ħ. ağırsın 70a/2
ħ. ardındağı tamara 59a/15
ħ. guruldusın 86b/7
ħ. içinde 59b/1
ħ. ħuruldusın 59a/5
ħ. + da 46a/9, 70b/9 [2]
[9]

ħulķutar : Demir sülfatın ısıtılmasıyla
meydana gelen kırmızı,
kahverengi demir oksit.
ħ. 64a/13

ħullan- : Kullanmak.

ħ.-anda 5b/7

ħullāb : < Ar. Çengel, ucu eğri nesne.

ħ. 73a/13

ħulluķ : Kulluk.

ħ. 47b/6

ħ. edersin 47b/6

ħulunc : bk. ħulunç.

ħ. 69b/8, 82b/14 [2]

ħ. giderür 69b/8

ħ. olsa 82b/14

ħ. + a 86a/15

ħ. + ı 70a/1, 74b/6, 80b/10,
81b/8, 87b/13 [5]

[8]

ħ. + ı giderür 74b/6

ħ. + ı olan kimesneye 80b/10

ħulunç : < Ar. Şiddetli omuz ve sırt
ağrısı.

ħ. + da 20b/12

ħunduz : ħunduz ħ. + sı “cavşir otu ve
bunda elde edilen zamk.”

ħ. 13a/15, 14a/4 [2]

[2]

ħ. ħayāsı 13a/15, 14a/4 [2]

ħurbaġa : bk. kurbaġa.

ħ. 12a/4

ħ. yaġıyla 12a/4

ķurd : Bazı böceklere veya bazı böcek
kurtçuklarına verilen ad.

ķ. + ı 79a/7

ķurdķuķaz : bk. ķurd.

ķ. 79a/6

ķurdumāne : < Ar. Karaman kimyonu.

ķ. 69b/5, 73a/2 [2]

ķ. + yi 54a/8

[3]

ķurdumāye : bk. ķurdumāne.

ķ. 53b/10

ķurı : bk. ķuru.

ķ. 26b/7

ķ. + dur 3a/12, 3a/14, 3a/15,
3b/4, 3b/5 [5]

[6]

ķurluķan : Dolama, bir türlü Şiş.

ķ. 50a/3

ķ. + a 61b/13

ķ. + ları 47a/14

[3]

ķurŐ : < Ar. Yuvarlak hap Şeklinde
ilaç.

ķ. 54b/6, 54b/8, 54b/8, 61a/6,
73a/6, 78a/13 [6]

ķ. eyleyeler 78a/13

ķ. edeler 54b/8

ķ. edesin 61a/6

ķ. olandur 73a/6

ķ. velerer 54b/6

ķ. + ı 55b/7, 56b/6, 57b/4,
78a/5 [4]

ķurŐu'l-gāfes 56a/11

ķurŐu'l-afā'ī 72b/7, 73a/11 [2]

ķurŐu'l-unşul 72b/6

ķurŐu'l-enderķūn 72b/7

ķ. + ı tebāŐir 56b/6

ķ. + ı verd 55b/7, 57b/4 [2]

ķ. + ı zernīķ 78a/5

ķ. + lar 73a/10

ķ. + lar edeler 73a/10

ķ. + ları 73a/6

[12]

üç dürlü ķ. + ları 73a/6

ķurŐun : Kurşun. Atom numarası 82,
atom aķırlıķı 207,21, yoķunluķu
11,3 olan, 327,4 °C'de eriyen,
yumuşak ve bükülgen,
mavimtırak esmer renkte bir
element.

ķ. 64a/3

ķ. küli 64a/3

ķ. + dandur 9b/6

ķ. + u 84a/4

[3]

ķ. + u eridüp 84a/4

ķurt : 1. Solucan soyundan olan hayvanlar; 2. Yırtıcı hayvanlardan olan kurt
ķ. 12a/14, 66a/6 [2]
[2]
ķ. yağı 66a/6

ķurtar- : Kurtarmak.

ķ.-asın 30b/14

ķuru : Kuru. Suyu, nemi olmayan, yaş ve nemli karştı.

ķ. 17b/11, 38a/7, 78b/3, 78b/15, 88b/10 [5]

ķ. benefşe 88b/10

ķ. öksürük “salgısı olmayan” 38a/7

atuņ ķ. tersini 78b/3

devenüñ ķ. kığın 78b/15

ıssı ķ. yağılar vurdum

17b/11

ķ. + dur 4a/7, 4a/9 [2]

ķ. + ya 76a/9 [8]

ķuru- : Kurumak.

ķ.-dukça 79a/13

şalak ķ.-dukça 79a/13

ķ.-madın 8a/5

ķ.-ya 76b/1, 79a/14 [2]

[4]

şalağı ķ.-ya 79a/14

ķurud- : bk. ķurutmak.

ķ.-alar 85a/10

ķ.-asın 84b/11, 85a/2 [2]

ķ.-up 85a/7

ķ.-up dögesin 85a/7

ķ.-ur 59a/11

[5]

ķuruducı : Kuruducu özelliğı bulunan.

ķ. 8a/14, 11b/3, 11b/10, 12b/8, 12b/9, 12b/9, 29a/12, 33a/14, 36b/3 [9]

ķ. edviyye 11b/3, 12b/8, 12b/9 [3]

ķ. nesneler 29a/12, 33a/14 [2]

ķ. zurlar 36b/3

şovuducı ve ķ. nesneyi 8a/14

ķ. + dır 68a/12

[10]

ķurüh : < Ar. Yaralar, ülserler.

ķ. + a 64a/8

ķuruldu : Gurultu.

ķ. + sın 59a/5

ķulaķ ķ. + sın 59a/5

ķurut- : Kurutmak.

ķ.-salar 81b/6, 81b/9 [2]

ķusdur- : Kusturmak.

ķ.-ur 50b/9

kuşt : <Ar. Kıst otu ve bu otun kökünden elde edilen ilaç.

ķ. 53a/12, 66b/3, 66b/5, 69b/6, 72b/11, 76b/10 [6]

ķ. yağı 66b/3

ķ.+ı 72a/6

ķ.+ı dāneli 72a/6

ķ.+la 77a/3

[8]

kuş- : Kusmak. Midesinin içindekilerini ağız yolu ile dışarı atmak, kay etmek, istifra etmek.

ķ.-a 38a/7

ķan ķ.-a 38a/7

ķ.-mağı 61b/8

ķ.-mağı diñdürür 61b/8

ķ.-makdur 38b/3

ķan ķ.-makdur 38b/3

ķ.-maķ 14b/2

[4]

kuş : Kuş.

ķ. 77a/15

hüdhüdi ķ. 77a/15

ķ.+ları 80b/14

[2]

kuşag : Bele sarılan uzun ve enli kumaş.

ķ.+ı 16b/3, 16b/4, 16b/5, 16b/7, 40a/13 [5]

ķ.+ıla 40a/15

ķ.+ından 23b/4

ķ.+ınla 21b/8

ķ.+la 17b/9, 24a/12, 25b/11[3]

ķ.+la bağlayasın 24a/12, 25b/11 [2]

ķ.+uñ 25b/13

[12]

kuşak : Kuşak. Bele sarılan uzun ve enli kumaş.

ķ. 16b/5, 21a/14, 21b/13, 25b/12, 25b/14, 26a/1, 40a/13 [7]

[7]

ķ. buruldukça 25b/14

kuvā : <Ar. Kuvvetler, güçler.

ķ.+nuñ 52b/11

dört ķ.+nuñ 52b/11

kuvvet : <Ar. Kuvvet, güç.

ķ. 86b/1

ķ. vürür 86b/1

ķ.+de 12b/11

ķ.+i 28a/13, 53a/6, 85b/14, 86a/12, 86b/3, 87b/3 [6]

ķ.+i bāhye 86b/3, 87b/3[2]

ķ.+i gider 28a/13

ķ.+i hażmınuñ noķşanıñdan 53a/6

ķ. + i hayvāniyyeye 85b/14

ķ. + i ḥāfiẓa 86a/12

ķ. + ini 86b/5

[9]

yigitlügün ķ. + ini 86b/5

ķuvvetlü : Kuvvetli

ķ. 21b/15, 22a/5, 24a/15,

60b/8 [4]

[4]

ķ. kişi 24a/15

ķ. ola 21b/15, 22a/5 [2]

ķ. olsa 60b/8

ķuyı : Kuyu.

ķ. 22a/1, 85a/2 [2]

ķ. külünge 85a/2

yēr ķ. ķazasın 22a/1

ķ. + ya 22a/2

[3]

ķuyruĝ : bk. ķuyruk.

ķ. + ı 78a/8

şıĝır ķ. + ı köki 78a/8

ķ. + ın 73a/14

[2]

yılanların başiyla ķ. + ın 73a/14

ķuyruk : Kuyruk.

ķ. 6b/12, 22b/3, 22b/4 [3]

[3]

ķ. ķıĝı 22b/4

ķ. ķıĝın 22b/3

ķ. ķapaĝın 6b/12

ķuzĝun : Ötücü kuşlar takımının

kargagiller familyasından, Kuzey

Amerika'nın daĝlık, fundalık

yerlerinde bulunan, tüyleri siyah

renkte olup mavi renkte parlayan

bir kuş türü, karakarga.

ķ. 13a/1, 81b/9 [2]

[2]

ķ. ödünü 13a/1

ķ. yüregın 81b/9

ķuba : Gurur, kibir.

ķ. + yı 67a/8

ķürüm : İ̇s.

ķ. 65a/5, 68a/5, 76b/9 [3]

[3]

L

laĝ : <Far. şaka.

l. 35b/7

lahmī : <Ar. Etle ilgili, siroz

türlerinden.

l. 53a/7, 54a/9 [2]

istiskā-yı l. 54a/9

l. + dür 53a/5

- [3]
- lakin** : <Ar. Lakin, fakat.
1. 13b/14, 25a/10, 26b/9,
29a/7, 31a/4, 33a/11, 38a/14,
42a/10, 44b/13, 72b/4, 88a/11
[11]
[11]
- lakva** : <Ar. Yüz felci.
1. 69a/12
1. +ya 86a/2, 86b/13 [2]
[3]
- la'1** : <Ar. Kırmızı renkte değerli bir taş.
1. 4b/13
1. vurasın 4b/13
- laṭīf** : <Ar. Temiz, hoş, giden, hoş.
1. 33a/14, 56b/10, 57a/12,
59a/2, 77a/13 [5]
[5]
1. ayırtlayasın 33a/14
1. gıdālar 56b/10
1. qarışdursa 77a/13
1. şarāb 59a/2
- lābūde** : <Gr. "lebede" Labada otu.
1. 50b/4
1. yaprağını 50b/4
- lāciverd** : <Far. Lacivert taşı.
1. 68b/10
- lāden** : <Far. Laden otu ve bundan elde edilen zamk.
1. 56b/7, 66a/14, 66a/15 [3]
[3]
1. yağıdur 66a/14
- lāzım** : <Ar. Gerek, gerekli.
1. 2a/12, 28b/1, 50b/13 [3]
[3]
1. oldı 2a/12
- lūbbān** : <Ar. Günlük.
1. 52a/8, 67a/5, 69b/5 [3]
[3]
toḥm-ı l. 67a/5
- leblebi** : <Far. Kavrulmuş nohut.
1. 71a/11, 71b/11 [2]
[2]
- legen** : <Far. Leğen. Genellikle, içinde bir şey yıkamak için kullanılan metal kap.
1. + e 14b/7, 62b/6 [2]
1. + üñ 62b/7
[3]
1. + üñ içine 62b/7
- levn** : <Ar. Elvan renk.
1. + in 50b/10
ademüñ l. + in 50b/10
- leyyine** : <Ar. Yumuşak, mutedil.
1. 51b/6

- hukne-i l. 51b/6
- lihyetü't-teys** : <Ar. Tekesakalı otu.
1. 72b/15
- lisān-ı sevr** : <Ar. Sığırdili bitkisi.
1. +1 74a/2
1. +1 sevr 74a/2
- lisānū'l-ʿaşāfir** : <Ar. Kuşdili bitkisi.
1. 71b/11
- lisānū'l-ḥamel** : <Ar. Sinir otu, bağa
yaprağı.
1. 51b/11
- lisānū'ş-sevr** : <Ar. Sığırdili bitkisi.
1. 55b/15, 73b/9 [2]
- līmūn** : <Gr. Limon.
1. 50b/14, 55a/6, 55a/9, 55b/3,
57b/11 [5]
1. şuyı 57b/11
1. şarābın 55a/9
şarāb-ı l. 50b/14, 55a/6, 55b/3
[3]
- luʿāb** : <Ar. Salya, bitki suyu.
1. +1 57a/3
bezr-i қаtūnā l. +1 57a/3
1. +ın 75a/1
bezr-i қаtūnā l. +ın 75a/1
1. +ıyla 87a/9, 87a/9 [2]
[4]
bezr-i қаtūnā l. +ıyla 87a/9
reyḥān toḥmınuḡ l. +ıyla 87a/9
- luḡaziya** : <Ar. “luḡadiya” Bir tür
şerbet.
1. 52b/2
ayāric-i l. 52b/2
- lübūb** : <Ar. Kabuklu meyvelerin içi.
1. 53a/1
maʿcūn-ı l. 53a/1
- lūk** : <Ar. Lak ağacı ve bu ağacı
zamkı.
1. 75b/3

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

HAZÂ KİTÂB-I HULÂSA-İ TİBB
CERRÂH MES'ÛD
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİNLER)
ÜÇÜNCÜ CİLT

DOKTORA TEZİ

İlhan UÇAR

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Paki KÜÇÜKER

OCAK - 2009

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

HAZÂ KİTÂB-I HULÂSA-İ TİBB
CERRÂH MES'ÛD
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİNLER)
ÜÇÜNCÜ CİLT

DOKTORA TEZİ

İlhan UÇAR

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Bu tez ../ ../ 2009 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

BÖLÜM 5: DİZİNLER

5.1. Genel Dizin (M-Z)

M

ma'an : <Ar. Birlikte, beraber.

m. 43b/14, 83b/6 [2]

m. şarmağ 43b/14

ma'cūn: <Ar. Macun. Bir grup ilacın genel adı.

m. 13a/14, 13a/14, 13b/2, 52a/13, 54a/2, 55b/11, 56a/10, 69b/3, 69b/7, 69b/13, 70a/5, 70b/12, 70b/15, 71b/14, 72a/4, 72a/12, 72b/1, 85b/2, 87b/14, 89b/5, 89b/12, 90a/1, 90a/14, 90b/15 [24]

m. edeler 52a/13, 55b/11, 56a/10, 69b/3, 69b/7, 69b/13, 70a/5, 70b/12, 70b/15, 71b/14, 72a/4, 72a/12, 72b/1, 85b/2, 90a/14, 90b/15 [16]

m. ola 13b/2

m. olduğdan 87b/14

m. vèreler 54a/2

m. + dan 86a/4, 89b/2 [2]

m. +1 51a/5, 52b/13, 52b/14, 52b/15, 53a/1, 55b/9, 56a/7, 68b/5, 69a/9, 70a/6, 70a/15, 70b/5, 70b/13, 71a/1, 71a/9, 71b/1, 71b/6, 72a/1, 72a/5, 72a/8, 72a/13, 85a/12, 86a/1, 88a/10, 89b/1, 90a/2, 90b/2 [27]

m. +1 bellüt 72a/8, 72a/13

[2]

m. +1 cevāriş-i cālīnūs 72a/5

m. +1 cevāriş-i şağangūr

52b/15

m. +1 devā-yı misk 69a/9

m. +1 ekber 71b/6

m. +1 felāfile 56a/7

m. +1 ılıtīt 55b/9

m. +1 ıtırīl 52b/13

m. +1 iskender şāh 71b/1

m. +1 lübüb 53a/1

m. +1 mālī firenc 72a/1

m. +1 merdāne 90a/2

m. +1 muğavvā 88a/10

m. +1 rāvend-i çīnī 70b/5

m. +1 sulṭānī 90b/2

m. +1 süleymān 71a/9

m. +1 şağangūr 71a/1

m. +1 şürincāndan 51a/5

- m. + ı tırfil-i kebīr 70a/6,
70a/15
- m. + ı tiryāk 85a/12
- m. + ı uskūf 70b/13
- m. + ı yāķūtī 68b/5
- bāb-ı m. + ı balğam 89b/1
- m. + ları 3a/3, 68b/4 [2]
- cemī^c m. + ları 68b/4
- m. + uş 90b/1
- [56]
- madde** : <Ar. Madde, element, öge.
m. 5b/1, 8a/12, 11a/6, 11a/7,
11a/8, 11a/9, 11a/12, 11b/4,
12a/6, 28b/5 [10]
m. + dür 11a/6
m. + i 50b/10
m. + i semmiyyedür 50b/10
m. + leri 2b/1, 8a/10 [2]
[14]
- ma'de** : <Ar. Mide.
m. 86a/15, 87a/1 [2]
m. ağrısına 87a/1
m. şovukluğına 86a/15
m. + yi 69a/3, 70b/10 [2]
[4]
- ma'denī** : <Ar. Madenle ilgili.
m. 86b/8
- ma'denūs** : <Gr. Maydanos.
- m. 71a/4
- m. toħmı 71a/4
- mefāşıl** : <Ar. Eklemler.
m. + a 86a/2
vaca^c-ı m. + a 86a/2
- mafşal** : <Ar. Oynak yer, eklem.
m. + ları 2b/10
cemī^c m. + ları 2b/10
- maħall** : <Ar. Yer, mekan.
m. 33b/8
- maħlūk** : <Ar. Yaratık.
m. + da 37b/4
- maħmūde** : <Ar. Mahmudiye otu.
m. 55a/14, 88b/11 [2]
[2]
- maħmūr** : <Ar. Uykudan sonra üzerinde
sersemlik, ağırlık bulunan.
m. + a 86a/3
- maħtūm** : <Ar. Mühürlü.
m. 47a/11, 68a/5, 69b/11,
73a/1 [4]
[4]
tın-ı m. 47a/11
t̄in-i m. 68a/5, 69b/11, 73a/1
[3]
- maħv** : <Ar. Yok etme, ortadan
kaldırma.
m. + dur 33b/10

ma'ide : bk. ma'ade.

m. 58a/12, 61b/2, 61b/3,
66b/4, 66b/12 [5]

m. ağrısın 66b/4, 66b/12 [2]

m. +yi 61b/8

[6]

maḳ'ad: <Ar. Oturak yeri, anüs.

m. + dan 84b/15

maḳ'am: <Ar. Mevki, kat, yer.

m. +ı 3a/5

m. +ı 'ulvīde 3a/5

maḳ'ūle: <Ar. Takım, çeşit.

m. 30b/5, 31a/2 [2]

m. ḳafa şınuḡını 31a/2

m. nesne 30b/5

m. +dür 24a/6

[3]

ma'fūm: <Ar. Bilinen, belli.

m. 8a/13, 20a/8, 22b/4, 29a/1,
37b/9, 43a/2, 58b/4 [7]

m. ola 58b/4

m. olur 20a/8, 22b/4, 37b/9,
43a/2 [4]

m. olur ki 29a/1

m. + dur 40a/1

[8]

ma'nen: <Ar. Kişinin iç dünyası
yönünden, manevi bakımdan,
maddeten karşıtı.

m. 4a/6

mantar: <Gr. Mantarlar topluluğuna
bağlı bitkilerin genel adı.

m. +ı 60b/8

maraz : <Ar. Hastalık.

m. 12b/5, 12b/8, 59b/14 [3]

m. olsa 59b/14

m. + a 2a/2

m. + da 50b/12

m. + dur 50b/11, 69a/13 [2]

muhlik m. + dur 50b/11

m. +ı 2a/12

m. + ların 2b/7, 2b/8, 2b/8,
2b/9, 2b/10, 2b/11, 2b/12,
2b/12, 2b/13, 2b/14, 52b/10,
53a/4, 54b/12 [13]

bağarsuḳlar m. + ların 2b/9

bevāsīr m. + ların 2b/12

bögrek m. + ların 2b/8

ciğer m. + ların 2b/8

cimā' m. + ların 2b/12

göz m. + ların 2b/7

ḥummā m. + ların 2b/14,

54b/12 [2]

- istiskā m. + ların 2b/13,
53a/4 [2]
kişilerün m. + ların 52b/10
kavuklar m. + ların 2b/10
nıkrıs m. + ların 2b/11
m. + larına 66b/9, 66b/9 [2]
kelī m. + larına 66b/9
siñirler m. + larına 66b/9
m. + larını 1b/14
[24]
ādemün m. + larını 1b/14
- marīz** : <Ar. Hastalıklı, hasta olan.
m. + uñ 12b/11
m. + uñ yüzine 12b/11
- marmāhūr** : Bir ot.
m. 66b/6
rağğ-ı m. 66b/6
- marāza**: <Ar. “mereze” Göz hastalığının
iyileştirilmesi için göze sürme
gibi çekilen ot tozu.
m. 67a/12
- maştaķī**: <Ar. Sakız, sakız ağacından
elde edilen bir tür reçine.
m. 6b/1, 6b/8, 52b/4, 53a/11,
61b/10, 62b/3, 63a/10, 63b/5,
64a/5, 65a/10, 66b/11, 66b/12,
68a/13, 69a/4, 70a/13, 71a/5,
71a/11, 71b/5, 72a/3, 72a/7,
72a/9, 73a/7, 78a/12, 84a/10,
88a/15, 88b/9, 88b/13, 89a/6,
89a/12, 89b/8, 90a/4 [31]
[31]
m. yağıdur 66b/11
- ma’sūm** : <Ar. Küçük çocuk.
m. + ı 4a/5
- ma’sūk**: <Ar. Sevilen, âşık olunan.
m. 82a/13
m. + ina 82a/12
[2]
- matķap**: <Ar. Delik açma aleti, delgi.
m. 29a/11
- matķāb**: bk. matķap.
m. + ı 29a/10
cerrāh m. + ı 29a/10
- maṭbūh**: <Ar. Pişirilmiş.
m. 51a/8, 51b/3, 51b/9, 52a/2,
55b/6, 55b/12 [6]
m. eṭīmūn 51b/3, 52a/2,
55b/6, 55b/12 [4]
m. şaru helīle 51a/8, 51b/9
[2]
m. + la 57b/3, 75a/6 [2]
[8]
- maymun** : <Ar. Maymun.
m. 80b/11
m. dişini 80b/11

- mazarr** : <Ar. Zararlar, ziyanlar.
m. 46a/3
m. olan 46a/3
- māʾ** : <Ar. Su, özsu.
m. + i 57a/5
m. + i hindubā 57a/5
- māʾü'r-rummān** : <Ar. Nar suyu.
m. 51b/5
- māhīzehre** : <Far. Sığır kuyruğu bitkisi.
m. 51a/1
- māku'l-ʿayn** : <Ar. Göz damarı.
m. 59b/2
- mālīḥūlyā** : <Ar. Kara sevda, kuruntu.
m. + yı 85b/11
- māmīṣa** : <Far. Kırmızı çiçekli kırlangıç
otu.
m. 54a/14
- māmūrān**: <Far. “māmīrān” kırlangıç
otu.
m. + i 88b/11
m. + i çinī 88b/11
- māsūra**: <Gr. Koni veya silindir
biçiminde olup üzerine şerit, iplik
vb. sarılan araç.
m. 67b/13
- māṣīṣ** : <Far. “māṣī” Yabani solucan
otu.
m. 62b/1
- māil** : <Ar. Benzeyen andıran.
m. 3b/12
- māzuriyūn** : bk. māsū.
m. 53a/10, 53b/8, 54a/4, 77b/3
[4]
[4]
m. toḥmı 77b/3
varaḳ-ı m. 53a/10
- māsū** : <Far. Mazı.
m. 50a/4, 74b/5, 75b/9, 78a/7
[4]
[4]
m. şarāb 74b/5
m. unın 50a/4
- meʾmūnī**: <Ar. Abbasi Halifesi Memûn
(813-833).
m. 1b/8
m. ḥalīfenūḡ 1b/8
- meʿācin**: <Ar. Macun.
m. + i 88a/8
m. + i kibāruḡ 88a/8
- mebādā**: <Far. Sakın olmaya ki.
m. 14a/14
- meclis** : <Ar. 1. Bir konuyu konuşmak
veya görüşmek için yapılan
toplantı. 2. Bu toplantının
yapıldığı yer, şūra.
m. + de 1b/13

mecmū^c: < Ar. Bütün, hepsi.

m. + ı 63a/12, 70a/13, 75b/4,
84a/11, 90a/7 [5]
[5]

mecrūh: < Ar. Yaralı.

m. 64a/15

medā : < Ar. Nihayet, son.

m. 2a/13

meger : < Far. Meğer.

m. 12b/8, 14a/9, 15a/7,
15a/10, 15a/14, 17a/15, 26b/7,
29b/6, 34b/5, 35b/13, 36a/10,
39a/7, 39a/10, 41a/7, 44a/6,
45a/9, 50b/12, 86a/4 [18]
[18]

mehlike: < Ar. Tehlikeli yer.

m. + dür 33b/8

mekkī : Mekke'ye ait.

m. 11b/15, 53b/9, 54a/3,
55b/10, 61b/7, 64a/4, 67b/6,
68a/2, 69b/11, 72a/8, 72b/9,
73a/8, 90a/11 [13]
adḥır-ı m. 54a/3, 72a/8,
73a/8 [3]
mürr-i m. 11b/15, 53b/9,
55b/10, 61b/7, 64a/4, 67b/6,
68a/2, 69b/11, 72b/9, 90a/11 [10]

melhem: bk. merhem.

m. 12a/6, 13a/4, 19a/5, 21b/5,
27b/15, 30a/8, 64b/10, 85a/4 [8]

m. édüp 21b/5

m. gibi ola 30a/8

m. ola 64b/10

m. vurasın 27b/15

bitürücü m. 12a/6

çekici m. 13a/4

m. + i 29b/4, 46b/3, 46b/9,
47a/5, 54a/2, 63b/4 [6]

m. + i bāselīķūn 63b/4

m. + i hindī 54a/2

m. + i ḥükūmī 29b/4

m. + i ḥavāriyyūmla 46b/3,
47a/5 [2]

m. + i sūrāḥ 46b/9

m. + le 39a/1

çekici m. + le 39a/1

m. + leri 3a/1, 63b/3 [2]

[17]

cemī^c m. + leri 3a/1, 63b/3 [2]

meme : Meme.

m. + de 64a/12

m. + sine 83a/14

[2]

memleket : < Ar. Memleket.

m. + üñ 9a/14, 9b/3 [2]

[2]

- m. + üç ādetini 9a/14
- memzūc:** < Ar. Karışmış meze edilmiş.
m. 56b/7
m. ola 56b/7
- menāfi:** < Ar. Yararlar, faydalar.
m. 86b/9, 88a/8 [2]
cemī^c m. 88a/8
m. + i 90b/10
m. + i keşīre “ bol faydalar”
90b/10
m. + ni 85b/5
[4]
tiryākuḡ m. + ni 85b/5
- menfā‘at :** < Ar. Menfaat, yarar.
m. 59a/4, 59a/5, 59a/7, 59a/9,
59a/12, 59a/15, 59b/3, 59b/5,
59b/7, 59b/9, 59b/12, 59b/15,
60a/3, 60a/4, 60a/7, 60a/9,
60a/13, 60a/15, 60b/3 [19]
m. + i 4b/13
m. + leri 86a/6
[21]
tiryākuḡ m. + leri 86a/6
- mengene:** < Gr. Onarma, işleme,
düzeltme vb. işlemlerin
uygulanacağı nesneyi sıkıştırıp
istenildiği gibi tutturmaya yarayan
bir çeşit alet.
- m. + ye 23b/9, 24a/1 [2]
[2]
m. + ye koyasın 23b/9, 24a/1
[2]
- merātib:** < Ar. Mertebeler.
m. + ini 5b/8
faşduḡ m. + ini 5b/8
- mercān:** < Ar. Mercan.
m. 68b/11, 69a/6, 69a/15 [3]
[3]
- mercümek :** < Far. Mercimek.
m. 48a/10, 59a/13, 75a/2 [3]
m. aşın 75a/2
m. dānesi 48a/10
m. + den 57b/5, 57b/15, 74b/1
[3]
[6]
- merdāne:** < Far. Şeker ve kavrulmuş
fındık ezilerek yapılan macun.
m. 90a/2
ma‘cūn-ı m. 90a/2
- merdivān :** < Far. Merdiven.
m. + uḡ 17b/3
m. + uḡ beşinci basamağına
17b/3
- merdūd:** < Ar. Geri çevrilmiş.
m. 17a/2
m. olur 17a/2

merhem : <Ar. Deriye sürülerek kullanılan, içinde birçok etkili madde bulunan, yumuşak ve koyu kıvamda, yağlı veya yağsız ilaç.

m. 7a/4, 7a/9, 7a/15, 7b/5, 7b/8, 8a/3, 8a/8, 50b/5, 52a/1, 52a/9, 60b/13, 61a/1, 63b/7, 63b/11, 63b/14, 64a/2, 64a/7, 64a/10, 64a/15, 65a/3 [20]

m. édeler 52a/9, 63b/7, 63b/14, 64a/7, 64a/10 [5]

m. ola 64a/15, 65a/3 [2]

m. vuralar 61a/1

m.+i 5b/5, 5b/6, 6b/12, 7a/7, 50a/7, 50a/7, 50a/10, 50b/3, 52b/8, 60b/11, 60b/12, 63b/7, 63b/12, 63b/15, 64a/7, 64b/1, 64b/11, 64b/12, 64b/14, 65a/1, 65a/3, 65a/6, 65a/8, 65a/15, 65a/15, 65b/10, 65b/12 [27]

m.+i ‘aslī 5b/6

m.+i bāselīkūn 7a/7, 50a/7, 50a/10, 50b/3, 60b/11 [5]

m.+i esved 63b/15

m.+i havāriyyūn 52b/8

m.+i ḥavāriyyūn 65a/15

m.+i ḥıyārek 64b/14

m.+i jengār 63b/12

m.+i kāfūrī 60b/12

m.+i kel başıçün 65a/3

m.+i mālī firenc 65a/8

m.+i mıṣrī 6b/12, 65b/10, 65b/12 [3]

m.+i muḳl 64b/1

m.+i nūr 64a/7

m.+i rusul 65a/15

m.+i sirke 64b/12

m.+i şış 64b/11

m.+i uyuz 65a/1

m.+i zencār 50a/7

m.+i zeytle 5b/5

m.+i zincifre 63b/7

m.+ī 52b/2

[48]

m.+ī rusul 52b/2

merhemü’n-naḥl 64a/10

merhemü’r-raşşāş 64a/2

merḥamet : <Ar. Bir kimsenin veya bir başka canlımın karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü, acıma.

m. 6a/11

merḥūm : <Ar. Ölmüş Müslüman.

m. 72a/12

mersin : <Gr. Mersin ağacı ve yemişi.

- m. 52a/5, 64a/4, 66a/15,
72a/7, 75b/14 [5]
[5]
m. yağı 64a/4, 66a/15 [2]
m. yaprağı 52a/5
m. yaprağı şuyıyla 75b/14
m. yemişi 72a/7
- mertebe** : < Ar. aşama, derece.
m. 28a/6, 34a/9, 38a/13 [3]
[3]
üç m. 34a/9
- merzengüş** : bk. merzengüş.
m. 54a/7, 56b/8 [2]
[2]
- merzengüş** : < Far. Mercanköşk çiçeği.
m. 69a/7
- mesā** : < Ar. Akşam.
m. 13b/2
şubh ve m. 13b/2
- mesr-i tītūs** : Bir macun türü.
m. 50b/15
- mes'ūd** : Cerrah Mesud.
m. + uḡ 2a/6
cerrāh m. + uḡ 2a/6
- meşāne** : < Ar. Mesane. İdrar torbası.
m. + de 85b/7, 87a/11 [2]
[2]
- meşelā** : < Ar. Söz gelişi.
- m. 29b/11, 44b/10, 61b/3 [3]
[3]
- meşām** : < Ar. Burnun içi, geniz.
m. 58b/4
- meşhūr** : < Ar. Meşhur, ünlü.
m. + dur 13a/2
- mevād** : < Ar. Maddeler.
m. + ı 73b/8
m. + ı sevdāviyye 73b/8
- mevānin** : < Ar. Bir tür sınık.
m. 26b/2
- mevcūd** : < Ar. Var olan, bulunan.
m. 34a/6
m. + dur 86b/10
[2]
- mevizeg** : < Far. Yaban üzümü.
m. 68a/9
- mevīzec** : bk. mevizeg.
m. 53b/10
- mevz** : < Ar. Muz.
m. 70b/7, 85a/15 [2]
[2]
- mezrengüş** : bk. merzengüş.
m. 86b/12
m. şuyıyla 86b/12
m. + ı 86b/15
[2]
- mezkūr** : < Ar. Adı geçen, zikredilmiş.

- m. + ı 67a/15
m. + ları 89b/9
- mı** : Soru eki.
m. 12b/6, 12b/6, 12b/6,
12b/12, 12b/15, 13a/1, 23b/12,
23b/13, 30a/4, 31a/10, 37a/13
[11]
yérine konur m. 23b/12
m. + dur 31a/10
[12]
- mıhla-** : < Far. “mıh” çivilemek.
m.-yasın 25b/11
kazuga m.-yasın 25b/11
- mıknātis** : < Gr. Miknatis.
m. 83a/1, 84a/7 [2]
[2]
m. taşın 83a/1
m. taşını 84a/7
- mışrī** : Mısır’a ait.
m. 6b/12, 65b/10, 65b/12,
78a/7 [4]
[4]
gülnār-ı m. 78a/7
merhem-i m. 6b/12, 65b/10,
65b/12 [3]
- mıškāl** : < Ar. 4,810 g olan bir ağırlık
ölçü birimi.
- m. 7b/10, 55a/12, 56a/4,
72b/9, 72b/13, 73a/2, 73a/4,
73a/8, 73a/9, 73a/10, 73a/10,
74a/9 [12]
altı m. 73a/8
altışar m. 72b/13
bir m. 55a/12
birer m. 74a/9
dörder m. 73a/2
ikişer m. 73a/4
onar m. 73a/9
on dört m. edeler 73a/10
on ikişer m. 72b/9
yigirmi m. 73a/10
m. + dur 72b/5, 72b/6 [2]
[14]
bir m. + dur 72b/5
iki m. + dur 72b/6
- mi** : bk. mı.
m. 12b/6, 16a/5, 16a/5, 30a/4,
31a/9, 31a/9, 31a/10 [7]
m. + dür 12b/5, 12b/6, 12b/11,
20a/7, 20a/8, 28b/10, 31a/11,
35a/13 [8]
[15]
- mıkdār** : < Ar. Miktar. 1- Bir şeyin
ölçülebilen, sayılabilen veya

azalıp çoğalabilen durumu,
nicelik. 2- Ölçü.

m. 25b/6, 34b/4, 42b/14,
63a/6, 73b/2, 73b/3, 73b/12,
77b/6, 77b/10, 78a/12, 80a/10,
80b/7, 85a/3, 89b/11 [14]

m. + ca 63a/4

m. + ı 23a/11, 48a/8, 48b/12,
51a/4, 52a/13, 52a/13, 55a/12,
55b/11, 56a/10, 57b/7, 69b/2,
69b/7, 69b/13, 69b/14, 69b/7,
70a/5, 70a/5, 72a/11, 72b/1,
72b/5, 73a/15, 73b/7, 73b/13,
74a/6, 74a/12, 74b/3, 74b/8,
85b/2, 89a/7, 90a/5, 90b/14,
90b/13 [32]

m. + ı şerbet 69b/14, 69b/7,
70a/5, 72b/5, 73b/7, 73b/13,
90b/13 [7]

m. + ı şerbeti 51a/4, 52a/13,
55a/12 [3]

ceviz m. + ı 90b/14

fındık m. + ı 48b/12

iki edviyye m. + ı 69b/2

kifâyet m. + ı 89a/7

şalgam m. + ı 23a/11

m. + ını 79b/8

[48]

milh : < Ar. Tuz.

m. 53b/11, 73b/2 [2]

m. + i 51a/2, 56a/4, 75b/13 [3]
[5]

m. + i enderānī “billur gibi saf
tuz” 75b/13

m. + i hindī “kırmızı tuz”

51a/2, 56a/4 [2]

min ba'd: < Ar. Bundan böyle, bundan
sonra.

m. 4b/3, 28b/14 [2]

m. ba'd 4b/3, 28b/14 [2]

minvāl : < Ar. Biçim, yol, tarz.

m. 24a/9, 24b/13, 40b/4 [3]

[3]

misk : < Ar. Asya'nın yüksek
dağlarında yaşayan bir tür erkek
ceylanın karın derisi altındaki bir
bezden çıkarılan güzel kokulu
madde.

m. 52a/4, 52b/6, 68b/14,
69a/7, 69a/9, 69b/12, 72a/8,
72b/12, 78a/13 [9]

m. çekürdegi 72a/8

m. kabı 52a/4

ma'cün-ı devā-yı m. 69a/9

m. + e 77b/1

[10]

- kalye-i m. + e 77b/1
mizāc : < Ar. Bünye özelliği, mizac dört ana unsur olan kan, safra, sevda ve balgam maddelerinden oluşur; bu maddelerin oranları mizaç özelliklerini oluşturur. (Önler, 1999:211)
 m. 88a/6
 balgamī m. 88a/6
 m. +1 3b/13, 28a/9, 29b/13 [3]
 m. +1 āriḳ ola 3b/13
 m. +1 ḳalıḳ kişilere 29b/13
 kişinüḡ m. +1 28a/9
mizāclu: < Ar. Mizaçlı
 m. + ya 85b/12, 85b/13, 85b/13 [3]
 [3]
 ıssı m. + ya 85b/12
 şovuḡ m. + ya 85b/13
 ter ü ḡuşḳ m. + ya 85b/13
mizāçlu: bk. mizāclu.
 m. 86a/4, 88a/5 [2]
 [2]
 ḡuşḳ m. kişi 86a/4
 şovuḳ m. 88a/5
mīl : < Ar. Türölü işlerde kullanılmak için yapılan ince ve uzun metal çubuk.
 m. 5b/13, 12b/12 [2]
 [2]
 m. şoḳalar 5b/13
 m. vère 12b/12
mor : Mor.
 m. 48a/14
mu‘ālece : < Ar. Tedavi, saḡaltım.
 m. 1b/9
 m. ḳılmışlar 1b/9
 m. + leri 2a/2
 m. + sin 1b/11
 [3]
muḡlāb: < Ar. Bir tür şurup.
 m. 88b/10
 bāb-ı şıfat-ı m. 88b/10
muḡlāp : Bk. muḡlāb.
 m. + dur 13a/12
muhlik : < Ar. Helāk.
 m. 50b/11
 m. maraḡdur 50b/11
muḡhallil : < Ar. Halledici.
 m. 50a/15, 60b/11, 76b/12 [3]
 [3]
 m. yaḳu 76b/12
 m. yaḳu vuralar 50a/15
 m. yaḳular 60b/11
muḡammed : Hz. Muhammed.
 m. 1b/6, 1b/13 [2]

[2]

m. muştafānuḡ 1b/6

ebū zāhir bin m. ‘arabī “Hekim.
Ebu Tahir Muhammed, ölüm
224H./838-839” 1b/13

muḡarriḡ : Hareketini sağlayan, harekete
getiren.

m. 73a/1

zāc-ı m. 73a/1

muḡaṣṣal : <Ar. Hasıl edilmiş, elde
edilmiş.

m. 45b/5

m. étdüğü 45b/5

muḡkem: <Ar. Sağlam,
sağlamlaştırılmış.

m. 7a/7, 7b/1, 7b/4, 13b/7,
13b/12, 14a/3, 15a/3, 15a/3,
15a/9, 16b/14, 16b/15, 17a/7,
17a/14, 18a/2, 19b/1, 19b/2,
19b/10, 19b/10, 21a/7, 21a/9,
21b/8, 21b/12, 21b/14, 22b/1,
22b/8, 23a/13, 23a/15, 23b/14,
24a/11, 24b/8, 25a/3, 25a/11,
25a/12, 25b/9, 27a/14, 28b/11,
30b/1, 30b/2, 32b/11, 33b/1,
34b/8, 35b/1, 35b/4, 36b/6,
36b/13, 36b/14, 37a/7, 37a/15,
39a/3, 42b/1, 42b/3, 42b/4,

42b/8, 43a/6, 43b/6, 64b/4,
67b/12, 73a/4, 73b/4, 75b/5,
78a/5, 86a/11, 90a/7 [63]

m. bağlayalar 7b/1, 75b/5 [2]

m. bağlayasın 23a/13, 25b/9,
39a/3 [3]

m. bağlayup 7b/4

m. başasın 21a/7, 21a/9 [2]

m. berkidesin 24b/8

m. burasın 21b/14

m. çeke 17a/7, 19b/2 [2]

m. çekeler 17a/14

m. çekesin 15a/3, 19b/1,

37a/7 [3]

m. döğü 67b/12, 90a/7 [2]

m. duta 36b/13, 42b/3 [2]

m. dutasın 15a/3, 36b/14[2]

m. éder 86a/11

m. ola 23a/15

m. şarasın 14a/3, 16b/14,
21b/8, 21b/12, 23b/14, 24a/11,
27a/14, 28b/11, 33b/1, 35b/1,
36b/6, 42b/8 [12]

m. şarmağla 35b/4

m. şarmağdur 32b/11

m. şışasın 19b/10, 22b/8[2]

m. tuta 13b/7

m. tütalar 25a/3

- m. ıtutasın 16b/15 [2]
 m. vurasın 30b/2  az im-i m. + dur 87b/5
- m. yastu layasın 37a/15 **mu abil** : < Ar. Bir Şeye karşılık
 m. yumru  vurasın 25a/11 olarak yapılan, bir Şeyin karŐılıđı
 m. yumşadasın 25a/12 olan.
 m. yuyalar 78a/5 m. + d r 3a/11
- m. + d r 35b/12, 45a/4 [2] **mu addem** : < Ar.  nce gelen,  nceki.
 [65] m. 58b/9
- mu rık** : < Ar. Yakan, yakıcı.
 m. 68b/1 **mu addes** : < Ar. Kutsal.
 Şadaf-ı m. 68b/1 m. + ine 1b/7
 r h-ı m. + ine 1b/7
- mu rıka** : bk. mu rık.
 m. 53a/11 **mu arrer** : < Ar. SađlamlaŐtırılmıŐ.
 nu as-ı m. 53a/11 m. 5b/10
- mu t c** : < Ar. Bir Şeye gereksinim
 duyan. m. 88a/10
 m. + dur 85b/15 ma c n-ı m. 88a/10
- mu telife** : Birbirine uymayan, t rl ,
  eŐitli. **mu avv ** : < Ar. KuvvetlendirilmıŐ.
 m. + d r 90b/9
- m. + yi 47a/15 **mu ayyed** : < Ar. Bağlı olan, bađlanmıŐ.
 emr z-ı m. + yi 47a/15 m. 5a/5
- mu  lif** : < Ar. Ayrı, farklı. **mu l** : < Ar. G nl k ağacı.
 m. 4b/10, 11a/2, 11a/2 [3] m. 52a/8, 52a/10, 52a/12,
 [3] 64b/1 [4]
 m. a l t 11a/2 ıtrif l-i m. 52a/10
 m. a l tuğ bu arı 11a/2 merhem-i m. 64b/1
- mu  tara** : < Ar. Tehlike, zarar. m. + ı 52a/12, 53b/9, 61b/6,
 m. + dur 2a/13, 87b/5 [2] 62a/4, 62b/3, 65b/6 [6]

- [10]
 m. + ı azrak 53b/9, 61b/6,
 62a/4, 62b/3, 65b/6 [5]
 muḳlu'l-yehūd 73a/3
- murād** : < Ar. Murat.
 m. 45b/14, 83b/7 [2]
 m. édense 45b/14
 m. édensüñ 83b/7
 m. + ı 83a/2
- [3]
- murđarlıg** : < Far. Kirlilik, pislik.
 m. + a 68a/10
- murūr** : Geçme.
 m. + uñ 76b/14
 m. + uñ yaprağın 76b/14
- muşaffā**: < Ar. Temizlenmiş, arıdılmış.
 m. 87b/7, 88a/11 [2]
- [2]
 'asel-i m. 87b/7, 88a/11 [2]
- muştafā**: Hz. Muhammed.
 m. + nuñ 1b/6
 muḥammed m. + nuñ 1b/6
- mu'tedil** : < Ar. İlimli, orta.
 m. 19b/11, 21a/5, 22a/13,
 22b/9, 24a/7, 24b/2 [6]
- [6]
 m. yağıla 21a/5
- m. yağı vurasın 19b/11,
 22a/13, 22b/9, 24a/7 [4]
 m. yağılardan vurasın 24b/2
- mu'tekid** : < Ar. İtikat eden, inanan.
 m. + i 47b/2
- mu'temed** : < Ar. Kendisine güvenilen.
 m. 47b/1
- muṭbıka**: < Ar. 1. Bir şeyi örten.
 2. Bütün, tam.
 m. 56b/11
 ḥummā-yı m. 56b/11
- mūm** : < Far. Mum.
 m. 63b/6
 şaru m. 63b/6
 m. + ı 14a/5, 14b/11, 19b/12,
 61a/10, 61b/1, 61b/7, 62a/2,
 62b/2, 63b/10, 63b/14, 64a/1,
 64a/1, 64b/2, 64b/15, 65a/6,
 65a/9, 66a/3, 88b/2, 88b/13 [19]
 bal m. + ı 14a/5, 14b/11,
 19b/12, 61a/10, 61b/1, 61b/7,
 62a/2, 62b/2, 63b/10, 63b/14,
 64a/1, 64b/2, 64b/15, 65a/6,
 65a/9, 66a/3, 88b/2, 88b/13 [18]
 m. + ın 88b/3
 bal m. + ın 88b/3
 m. + ından 42a/3
 bal m. + ından 42a/3

- m. + ını 64b/6
bal m. + ını 64b/6
m. + ıyla 14a/5
bal m. + ıyla 14a/5
m. + la 53b/12, 65b/8 [2]
[26]
- mūmiyā** : Mumya denen bir ilaç.
m. 13a/15, 62a/4 [2]
[2]
- mūr** : <Far. Demirkurdu. Demiri
çürüten bir türlü pas.
m. 64b/2, 65a/9, 76b/9 [3]
[3]
- mūzık** : Hekīm Mūzık.
m. 86b/9
hekīm m. 86b/9
- mübārek** : <Ar. Kutsal
m. 1b/8, 61b/12 [2]
[2]
yaqı-yı m. 61b/12
- mücerreb** : <Ar. Denenmiş.
m. + dür 51a/6, 56a/7, 61a/11,
61b/10, 63a/14, 63b/2, 63b/11,
65b/4, 67a/11, 67b/3, 68b/3,
76b/12, 77b/11, 77b/15, 78a/15,
78b/1, 78b/7, 84a/14, 84b/1,
84b/4, 84b/6, 84b/10, 85a/4,
85a/9, 85a/11, 88a/13, 88b/1,
88b/8, 90a/8 [29]
[29]
- mücevvef** : <Ar. Oyuk, içi boş.
m. 12a/11
m. olur 12a/11
- müdebber** : <Ar. Tedbir alan, tedbirli.
m. + e 73b/15
- müdevver** : <Ar. Yuvarlak.
m. 71b/1, 77a/1 [2]
zirāvend-i m. 71b/1, 77a/1 [2]
- müferrihāt** : bk. müferrih.
m. + uş 88a/7
cemī^c m. + uş 88a/7
- müferrih** : <Ar. Ferahlık veren.
m. + dür 88a/6
- müfid** : <Ar. yararlı, faydalı.
m. 2a/11, 87b/9 [2]
m. düşe 2a/11
m. ola 87b/9
m. + dür 59a/2, 59b/2, 59b/11,
71b/7, 86a/4, 86b/1, 86b/6,
86b/8 [8]
[10]
- müherrā** : <Ar. Çok pişmiş, kaynamış.
m. 67a/10
- mühre** : Yara kabuğu.
m. 46b/11, 46b/15 [2]

- m. + si 46b/9, 46b/9 [2]
[4]
- mükerrer** : <Ar. Tekrarlanmış.
m. 51b/10
şarāb-ı verd-i m. 51b/10
- mülāyim**: <Ar. Uygun, yumuşak huylu.
m. + ce 14a/3
- mümkin**: <Ar. Mümkün.
m. 29b/1
- münāsib**: <Ar. Uygun, münasip.
m. 7a/14, 24b/13, 26a/3 [3]
[3]
m. yakılar vurasın 24b/13
m. yakılardan vurasın 26a/3
- müncemid** : <Ar. Donmuş.
m. 61a/12
- müptedī**: <Ar. İşe yeni başlayan, çirak
m. + ye 2a/8, 5b/3 [2]
[2]
- mürdeseng** : <Far. Doğal kurşun oksit.
m. 63a/1, 63b/9, 63b/15,
64a/4, 64a/13, 64b/2, 64b/12,
64b/13, 65b/5, 68a/14 [10]
m. + i 63a/2
[11]
- mürdük** : <Far. Bezelyeye benzer bir
bitki.
m. 27b/7
- m. unı 27b/7
- mürekkeb** : <Ar. Birleşik, terkip edilmiş.
m. 57a/15
ḥummā-yı m. 57a/15
- müretteb** : <Ar. Dizilmiş, dizili.
m. 86a/5
m. nesnelere 86a/5
- mürr** : <Ar. Mirra adı verilen ve
Arabistan'da yetişen bir ağacın
zamkı.
m. 68a/5, 68a/11 [2]
m. + i 11b/15, 53b/9, 55b/10,
61b/7, 63a/11, 64a/4, 65b/5,
67b/6, 68a/2, 68a/14, 69b/5,
69b/11, 72b/9, 88b/13, 89a/3,
90a/11 [16]
[18]
m. + i mekkī 11b/15, 53b/9,
55b/10, 61b/7, 64a/4, 67b/6,
68a/2, 69b/11, 72b/9, 90a/11 [10]
m. + i şāfī 63a/11, 65b/5,
68a/14, 69b/5, 88b/13, 89a/3 [6]
- mürtek**: <Ar. “mürdeseng” doğal
kurşun oksit.
m. 89a/6
- müsebbibü'l-esbāb** : <Ar. Cenâb-ı Hak.
m. + dur 2a/4
- müselmān** : <Ar + Far. Müslüman.

m. + lar 24a/3

m. + lar huzürında 24a/3

müşhil : <Ar. Müshil, bünyedeki herhangi bir maddeyi hafifletici, sehl edici.

m. 13a/8, 13a/13, 22a/6, 28a/9, 28a/13, 55a/6, 55a/13, 56a/15, 76b/3 [9]

m. terkīb véreler 28a/9

m. véreler 55a/6, 55a/13, 56a/15 [3]

m. véresin 22a/6

m. vérmeyesin 28a/13

hukne-yi m. 13a/13

m. + den 13a/13

[10]

müskirāt : <Ar. Sarhoşluk veren şeyler.

m. + uş 88a/8

müşābih : <Ar. Aralarında benzerlik olan, benzer, benzeş.

m. 47a/15

m. olan 47a/15

müşāhede : <Ar. Görme, gözlem.

m. 85b/5, 90b/10 [2]

[2]

m. éderdüm 85b/5

m. étmişlerdür 90b/10

müşk : <Far. Misk.

m. 82a/10, 85a/13 [2]

[2]

m. ile qarışdursalar 82a/10

felenc-i m. köki 85a/13

müşkil : <Ar. Müşköl, zor.

m. 13a/6, 14a/13, 18b/3, 20a/2, 25b/7, 26b/11, 32b/14, 43b/10 [8]

m. olur 13a/6, 14a/13, 18b/3, 20a/2, 25b/7, 26b/11, 32b/14 [7]

m. + dür 8b/5, 10b/12, 14a/10, 15b/13, 18a/9, 18a/11, 18a/11, 18a/14, 19b/4, 19b/5, 26b/7, 33a/8, 33a/9, 33a/10, 36b/11, 40b/8, 40b/11, 45a/9, 46a/10, 46a/15 [20]

müşkil-bend 6a/5

müşkilce 14a/11

müteqaddim : <Ar. Önde bulunan baştaki.

m. 1b/8

mütevāşıl : <Ar. Birbirine kavuşan

m. 1b/7

N

nacak : Sapı kısa, küçük odun baltası

n. 21b/14

n. sapı 21b/14

naḥīf : < Ar. Zayıf, cılız, çelimsiz.

n. 2a/6

naḳkaşlı : < Ar. Nakışlı.

n. 4a/2

n. evlerdür 4a/2

na'ne : < Ar. Nane.

n. 69a/7, 70a/13, 90a/5 [3]

n. + nünj 87a/10

[4]

n. + nünj şuyıyla 87a/10

nażc : < Ar. Kıvam bulma, olgunluk.

n. 86b/2

қан-ı n. 86b/2

nāfi' : < Ar. Yararlı.

n. 51a/6, 51a/8, 51a/14, 51b/8,

52a/7, 52a/9, 52a/10, 52a/14,

52b/8, 53b/7, 53b/15, 54a/5,

54a/8, 54a/15, 54b/11, 55a/15,

55b/10, 55b/12, 56a/12, 56a/15,

56b/3, 56b/10, 56b/11, 57a/15,

57b/4, 57b/8, 57b/15, 63a/13,

63b/2, 63b/14, 64a/10, 64a/15,

66b/1, 66b/11, 66b/14, 67a/3,

67a/11, 69b/3, 72a/1, 72a/4,

73b/7, 74a/7, 74a/12, 74a/12,

74b/4, 74b/5, 74b/9, 75a/8,

75a/12, 76b/3, 85b/14, 86a/9,

87a/12, 87a/13, 87b/3, 87b/13,

89a/10, 90b/1 [58]

n. ola 51a/6, 51a/8, 51a/14,

51b/8, 52a/7, 52a/9, 52a/10,

52a/14, 52b/8, 53b/7, 53b/15,

54a/5, 54a/8, 54a/15, 54b/11,

55a/15, 55b/10, 55b/12, 56a/12,

56a/15, 56b/3, 56b/10, 56b/11,

57a/15, 57b/4, 57b/8, 57b/15,

63a/13, 63b/2, 63b/14, 64a/10,

64a/15, 66b/1, 66b/11, 66b/14,

67a/3, 67a/11, 69b/3, 72a/1,

72a/4, 73b/7, 74a/7, 74a/12,

74a/12, 74b/4, 74b/5, 74b/9,

75a/8, 75a/12, 76b/3, 86a/9,

87a/12, 87a/13, 87b/3, 87b/13,

90b/1 [56]

n. olduğün 85b/14

n. + dür 53a/9, 55b/2, 62a/11,

63a/9, 64a/8, 66b/2, 66b/7,

66b/8, 66b/15, 67a/12, 68b/3,

- 69b/4, 70b/4, 70b/15, 72b/1,
74a/1, 74a/9, 76b/9, 76b/15,
85b/6, 85b/9, 85b/10, 85b/12,
85b/13, 85b/13, 86a/2, 86b/3,
86b/4, 89a/15, 89b/7, 90a/6,
90b/9, 90b/14 [33]
[91]
- nām** : <Far. Nam, ün.
n. + da 5a/11
- nānḥuvāh** : <Far. Anason.
n. 52a/12, 54a/3, 70b/1,
72b/14 [4]
[4]
- nār-ı fāris** : <Far. Bir türlü zehirdir.
Sütleğen gibi bitkilerden elde
edilir.
n. 60b/1
- nār** : <Far. Nar ağacı ve meyvesi.
n. 57a/1, 57a/1, 68a/8,
75a/11, 78a/8, 89a/14 [6]
[6]
n. kabı 75a/11
ekşi n. 89a/14
ekşi n. kabı 68a/8, 78a/8[2]
ekşi n. şuyı 57a/1
tatlı n. 57a/1
- nārdīn** : <Far. Sünbül-i rūmî denilen bir
çiçek.
- n. 72b/15
- nāşur** : bk. nāşūr.
n. 4b/15, 5b/4 [2]
n. olmuş 5b/4
n. + ı 12b/13, 12b/14, 67b/9[3]
tāze n. + ı 67b/9
n. + ın 12b/14, 29a/9 [2]
n. + ını 12b/12
[8]
- nāşūr** : <Ar. Basur.
n. 52b/7
n. + a 65b/3
[2]
- nāzle** : <Ar. Nezle.
n. 76b/9
n. + ye 86a/10
n. + yi 70a/1
[3]
- nāzūk** : <Far. Nazik, ince.
n. 61b/4
ṭabī'atı n. kişi 61b/4
- ne** : Ne.
n. 2a/3, 12b/9, 13a/5, 20a/4,
24a/6, 29a/6, 29a/6, 31b/13,
33a/7, 38a/9, 39b/10, 40a/3,
49b/11, 58b/10, 59b/14, 60a/1,
75a/14, 75a/15, 75b/15, 76a/14,
82b/1 [21]

- n. + yle 4a/9
[22]
- nebāt** : <Ar. Bitki.
n. 72a/2, 87a/6 [2]
[2]
n. sekkeri 87a/6
n. şekerı 72a/2
- nebātī** : <Ar. Bitkisel.
n. 86b/8
- nebeviyye** : <Ar. Nebi'ye, peygambere
ait.
n. 52b/15, 56a/1 [2]
[2]
bezr-i n. 56a/1
bezr-i n. şuyın 52b/15
- necis** : <Ar. Dışkı.
n. + in 80a/3, 81a/15, 81b/7[3]
dilkü n. + in 80a/3
gögercin n. + in 81a/15
tavuğ n. + in 81b/7
n. + ini 81b/2
[4]
anuğ n. + ini 81b/2
- nefes** : <Ar. Nefes, soluk.
n. + i 20b/2, 69a/14, 74b/11[3]
n. + i tar olur 74b/11
zīk n. + i 69a/14
n. + in 38a/6
- gücle n. + in alur 38a/6
n. + ini 37b/11
[5]
- neffāh** : <Ar. Mide ve bağırsaklarda gaz
yapıcı.
n. 53a/2
n. yemekler 53a/2
- nefī** : <Ar. İlgili, faydacı.
n. 22b/3
- nerm** : <Far. Yumuşak, latif.
n. 75b/11
n. oldıysa 75b/11
- nesne** : Nesne, şey.
n. 5b/1, 12a/13, 15b/10,
15b/11, 15b/11, 18a/4, 22a/4,
22a/15, 26a/13, 26b/13, 28b/13,
30b/5, 31a/9, 35a/3, 36a/5,
36b/9, 37a/9, 42b/5, 82b/1,
85b/15, 89b/15 [21]
n. kaldurmağdan 26a/13
n. kalmaya 37a/9
n. tıdurasın 22a/4
ağır n. 28b/13
ağırca n. 36b/9
diri n. 12a/13
mağüle n. 30b/5
yağlı n. 35a/3
yumşak n. 36a/5

n. + de 9b/13
n. + den 15a/10, 16b/10, 28a/7,
32b/5, 37b/3, 37b/7, 45a/4 [7]
az n. + den 16b/10
degme n. + den 15a/10,
37b/7, 45a/4 [3]
n. + dür 4b/1
n. + ler 4b/14, 10a/5, 13a/14,
28b/14, 29a/9, 29a/12, 33a/14,
37a/10, 47a/8, 52b/1, 55b/1 [11]
ağır n. + ler 28b/14
bitürücü n. + ler 4b/14
çekici n. + ler 10a/5,
13a/14[2]
kıruducu n. + ler 29a/12,
33a/14 [2]
perkişdürücü n. + ler 37a/10
şovuducu n. + ler 47a/8
yédürücü n. + ler 29a/9
yürek şovuducu n. + ler 55b/1
n. + lerdan 26a/14, 46a/4, 51b/2
[3]
balğam olur n. + lerdan
51b/2
n. + leri 10b/10, 62b/4,
62b/5[3]
eridecek n. + leri 62b/4
n. + lerle 5a/5, 37a/9, 86a/5[3]

müretteb n. + lerle 86a/5
yênicek n. + lerle 37a/9
n. + lerün 27a/12
n. + si 45b/3, 71b/10 [2]
arınacak n. + si 45b/3
n. + ye 4b/3, 34a/3 [2]
n. + yi 6a/13, 6a/15, 8a/14,
26b/9, 62b/4, 84a/7 [6]
[61]
dögecek n. + yi 62b/4
kıtı n. + yi 6a/13
şovuducu ve kıruducu n. + yi
8a/14
neşter : <Far. Kan almak, aşı yapmak
veya küçük apseleri açmak için
kullanılan ufak bıçak.
n. 7b/3, 50b/3, 60b/12 [3]
n. + den 60b/5
n. + i 5b/9
[5]
nev^c : <Ar. Tür, çeşit.
n. 53a/4
n. + i 88b/12, 89a/5, 89a/7,
89a/10, 89a/11 [5]
[6]
bâb-ı n. + i diger 88b/12,
89a/5, 89a/7, 89a/10, 89a/11 [5]

- nevbet** : <Ar. Nöbet, sıra, hastalık nöbetleri.
n. + inde 57b/7
ḥummā n. + inde 57b/7
- nezāket**: <Ar. Dikkatli davranma.
n. + le 37a/14
- nezle** : bk. nāzle.
n. + den 78a/1
n. + lü 83a/15
[2]
n. + lü başa 83a/15
- nıkrıs** : <Ar. Gut hastalığı
n. 2b/11, 51a/15, 51a/15 [3]
n. maražların 2b/11
n. zaḥmetlerin 51a/15
n. + a 86a/3
n. + ı 87a/15
[5]
- nışf** : <Ar. Yarım.
n. 56a/2
n. kıala 56a/2
- nice** : Ne kadar, nice.
n. 5b/9, 5b/9, 12a/7, 12a/15, 15b/10, 26a/6, 27b/4, 27b/4, 89b/4 [9]
n. + dür 9a/14, 9a/14, 9a/14, 14b/5, 40a/2 [5]
n. + si 33a/12
[15]
- niçe** : bk. nice.
n. 11a/14, 14b/15, 15a/5, 17a/3, 21b/2, 24a/3, 26a/13, 29a/6, 65b/3, 73b/2, 79b/9 [11]
n. gün 17a/3
n. vakt 11a/14
n. yıllar 65b/3
n. zamān 21b/2
bir n. gün 14b/15, 15a/5 [2]
n. + sin 30b/6
[12]
- nihāye** : bk. nihāyet.
n. 75b/5
- nihāyet**: <Ar. Son.
n. 72b/6
- ni‘met** : <Ar. 1. İyilik, lütuf, ihsan. 2. Yaşamak için gerekli her şey.
n. + lerüñ 1b/5
n. + lerüñ yegregidür 1b/5
- nimmīd** : <Far. Yarım. Ölçü birimi.
n. 18a/13
- nisyān** : <Ar. Unutkanlık, bunama.
n. + ı 59b/1, 86a/12 [2]
[2]
n. + ı giderür 86a/12
- nişādur**: <Far. Nişadır. Amonyak.
n. 67b/15
- nişān** : <Far. İşaret, iz, belirti, alamet.

n. 6a/12, 7a/10, 10a/8, 11b/5,
20b/12, 60b/5 [6]

n. + dan 31a/11

birkaç n. + dan 31a/11

n. + 1 7a/2, 12a/7, 14a/7,
15b/13, 16a/7, 16a/8, 16a/10,
23a/1, 31a/12, 31a/12, 31a/14,
37b/10, 38a/3, 38b/2, 38b/3,
39a/2, 40b/12, 42a/12, 43a/13,
44a/15, 45a/13, 46a/8, 46a/12,
48a/1, 48a/4, 48a/7, 48a/9,
48a/12, 48a/15, 48b/2, 48b/4,
48b/7, 48b/11, 48b/14, 49a/1,
49a/3, 49a/6, 49a/9, 49a/11,
49a/13, 49a/15, 49b/3, 49b/5,
49b/8, 49b/10, 49b/14, 50a/1,
80b/5 [48]

n. + 1 olmaya 80b/5

anuñ n. + 1 37b/10, 38a/3, 38b/2,
40b/12, 42a/12, 44a/15, 45a/13,
46a/8, 46a/12, 48a/1, 48a/7,
48a/9, 48a/12, 48a/15, 48b/2,
48b/4, 48b/7, 48b/11, 48b/14,
49a/1, 49a/3, 49a/6, 49a/9,
49a/11, 49a/13, 49a/15, 49b/3,
49b/5, 49b/8, 49b/10, 49b/14,
50a/1 [32]

ikinci n. + 1 23a/1

n. + m 2a/9, 5b/2, 10a/7,
11a/11 [4]

n. + ları 16a/15

n. + ların 22b/14

[61]

anlaruñ n. + ların 22b/14

nişāsta : <Far. Tahıl tanelerinden,
mercimek, bezelye vb. bakla
türleri veya patates gibi birtakım
yumrulardan özel yöntemlerle
çıkarılan una benzer bir madde.

n. 64b/13, 88a/14 [2]

[2]

nitekim: Gerçekten, hakikaten.

n. 3a/11, 3a/12, 3a/13 [3]

[3]

nīl : <Far. Mavi, lacivert.

n. 53b/8

ħabb-ı n. 53b/8

nīlüfer : <Far. Nilüfergillerden,
yaprakları yuvarlak ve geniş,
çiçekleri beyaz, sarı, mavi, pembe
renkte, durgun sularda veya
havuzlarda yetişen bir su bitkisi.

n. 51b/7, 54a/13, 55a/3, 55a/7,
74a/5 [5]

[5]

n. yağıyla 51b/7

- duhn-ı n. 55a/3
 şarāb-ı n. 55a/7
- nohut** : <Far. Nohut.
 n. + dan 49a/12
- nohūd-āb** : <Far. Nohut suyu.
 n. 52a/15, 54a/11, 54b/9 [3]
 [3]
- nohūd** : bk. nohut.
 n. 57b/7, 72a/15, 87b/3 [3]
 [3]
 bişmiş n. şuyıyla 87b/3
 kara n. unı 72a/15
- nokşan** : <Ar. Eksik.
 n. 44b/13
 n. + ından 53a/6
 [2]
 kuvvet-i hazmınuḡ n. + ından
 53a/6
- nuhās** : <Ar. Bakır.
 n. + ı 53a/10
 n. + ı muhrıka 53a/10
- nuḡu** : <Ar. Çeşitli bitkilerin suyundan
 hazırlanmış şurup.
 n. 57a/6
 n. vèreler 57a/6
- nurlan-**: Temiz, parlak bir duruma
 gelmek.
 n.-a 81b/10
- gözleri n.-a 81b/10
- nüşa** : <Ar. Nüşa, muska.
 n. 2a/2, 2a/6 [2]
 n. kıлмаğa 2a/2
 n. + yıla 2a/3
 [3]
- nutfe** : <Ar. Duru saf su, sperm
 n. + den 3b/1
- nuzc** : <Ar. Olgunlaşma, kemale
 erme, yeterince pişme.
 n. 60b/11
 n. bulup 60b/11
- nūr** : <Ar. Işık.
 n. 64a/7
 merhem-i n. 64a/7
- O**
- o** : O.
 o. 8b/10, 12a/8, 19b/10,
 19b/10, 38b/1, 41b/4 [6]
 o. + dur 58b/11
 o. + ndan 14a/2
 o. + nuḡ 8b/6, 13b/11 [2]
 o. + nuḡ başına 13b/11
 o. + ḡa 9b/3, 11b/10, 22a/1,
 31a/5, 40a/8, 47a/5 [6]

[16]

ocak : Ocak. Ateş yakmaya yarayan, pişirme, ısıtma, ısınma vb. amaçlarla kullanılan yer.

o. + da 8b/11, 76b/14 [2]

o. + da bişüresin 76b/14

o. + dan 56a/2

[3]

od : Ateş.

o. 3a/12, 19a/6, 23b/1, 64a/7, 64b/9, 65b/8 [6]

o. görmeye 19a/6

o. üzerinde 65b/8

o. üzerine 64b/9

o. yanuğına 64a/7

hastanuç o. yerine 23b/1

o. + a 3a/12, 49a/10, 63a/3, 76b/1 [4]

[10]

o. + a koyalar 76b/1

o. + a véresin 63a/3

ıssı o. + a yanmış 49a/10

oğlak : Oğlak. Keçi yavrusu.

o. 32a/9, 32a/10 [2]

[2]

o. boğazlayasın 32a/9

oğlan : Çocuk.

o. 15b/12, 17a/15, 22b/13, 69b/9, 77a/1, 77a/5, 78b/4, 81a/15, 81b/13, 82b/9, 82b/9, 82b/15, 83b/10, 84a/1, 84a/2, 85a/15, 87b/1 [17]

o. aş 77a/1

o. aş 85a/15

o. doğurmak 78b/4

o. düşürmez 84a/2

o. düşürse 69b/9

o. düşürür 84a/1

o. toğura 87b/1

o. toğurmasa 82b/9,

82b/15[2]

o. toğurmaya 83b/10

o. toğurur 15b/12

o. toğururken 22b/13

o. toğururken şarpalansa

81a/15, 81b/13, 82b/9 [3]

genc o. 17a/15

o. + ı 82a/9

o. + uñ 80a/9, 83b/5 [2]

[20]

o. + uñ hulkı 80a/9

o. + uñ yüzine 83b/5

oğlancuk : Küçük çocuk.

o. 61b/3

uşak o. 61b/3

- o. + larda 8b/6, 16b/9, 27a/1,
27a/3 [4]
genc o. + larda 27a/1
küçük o. + larda 16b/9
o. + lardan 58b/13
[6]
- oğşa-** : bk. okşamak.
o.-mağla 44a/7
- oğ** : Ok.
o. 2b/2, 9a/12, 9a/14 [3]
o. demreni 9a/14
o. temrenlerin 2b/2, 9a/12 [2]
o. + dan 5a/15
o. + ı 9a/14, 9b/4 [2]
o. + lar 10a/11
o. + tan 26a/12
yaşşı o. + tan 26a/12
o. + unuğ 9b/6
[9]
o. + unuğ demreni 9b/6
- oğşa-** : Okşamak.
o.-mağla 26b/15
o.-ya 10b/1
o.-yasın 31a/8
[3]
- oku-** : Okumak.
o.-yup 1b/12
- ol** : O gösterme sıfatı.
- o. 1b/3, 1b/6, 1b/13, 2a/3,
5a/3, 5a/13, 5b/15, 6a/15, 6b/1,
6b/3, 6b/6, 6b/7, 6b/8, 6b/9,
7a/14, 7a/15, 7b/4, 8b/3, 8b/9,
8b/11, 8b/12, 8b/13, 8b/14,
9a/4, 9b/2, 9b/3, 11a/6, 11a/8,
12a/2, 12a/3, 12a/4, 12a/11,
12a/12, 12a/12, 12a/13, 12b/5,
12b/9, 12b/12, 13a/6, 13a/14,
13b/7, 13b/10, 13b/12, 14a/1,
14a/3, 14a/9, 14a/14, 14b/8,
14b/15, 15a/1, 15a/1, 15b/3,
15b/7, 15b/13, 16a/4, 16a/4,
16a/8, 16a/10, 16a/12, 16a/12,
16b/1, 16b/2, 16b/2, 16b/3,
16b/4, 16b/5, 16b/5, 16b/6,
16b/7, 16b/7, 16b/7, 16b/8,
16b/8, 16b/12, 16b/12, 16b/13,
16b/13, 16b/15, 17a/1, 17a/2,
17a/5, 17a/5, 17a/6, 17a/6,
17a/7, 17a/10, 17a/12, 17a/12,
17a/13, 17a/13, 17a/14, 17b/4,
17b/4, 17b/4, 17b/5, 17b/9,
17b/9, 18a/1, 18a/9, 18a/11,
18a/12, 18b/8, 19a/6, 19a/7,
19a/7, 19a/10, 19b/1, 19b/6,
19b/6, 19b/10, 19b/10, 19b/11,
20a/3, 20a/6, 20b/2, 20b/2,

20b/3, 20b/6, 20b/7, 20b/9,
 20b/13, 21a/4, 21a/4, 21a/5,
 21a/6, 21a/6, 21a/9, 21a/11,
 21a/11, 21a/12, 21a/12, 21a/13,
 21b/4, 21b/8, 21b/9, 21b/11,
 21b/11, 21b/12, 21b/12, 22a/1,
 22a/1, 22a/2, 22a/2, 22a/3,
 22a/5, 22a/8, 22a/9, 22a/9,
 22a/10, 22a/10, 22a/11, 22a/12,
 22b/1, 22b/6, 22b/7, 22b/7,
 22b/10, 22b/15, 23a/2, 23a/8,
 23a/13, 23a/15, 23b/2, 23b/2,
 23b/4, 23b/5, 23b/7, 23b/9,
 23b/10, 23b/11, 23b/11, 24a/1,
 24a/5, 24a/10, 24a/14, 24b/1,
 24b/1, 24b/1, 24b/2, 24b/3,
 24b/5, 24b/6, 24b/10, 24b/10,
 24b/10, 24b/11, 25a/1, 25a/3,
 25a/4, 25a/5, 25a/8, 25a/9,
 25a/11, 25b/10, 25b/10, 25b/11,
 25b/12, 25b/12, 25b/13, 25b/14,
 25b/15, 26a/1, 26a/10, 26b/2,
 26b/3, 26b/6, 26b/7, 26b/12,
 26b/14, 27a/12, 27a/12, 27b/9,
 27b/10, 27b/10, 27b/12, 27b/13,
 27b/13, 28a/4, 28a/5, 28a/5,
 28a/8, 28a/10, 28a/11, 28a/15,
 28a/15, 28b/4, 28b/4, 28b/5,
 28b/10, 29a/10, 29a/10, 29a/13,
 29a/15, 29b/3, 29b/4, 29b/11,
 29b/15, 30a/3, 30a/4, 30a/6,
 30a/8, 30a/9, 30a/11, 30a/14,
 30a/15, 30b/1, 30b/7, 30b/8,
 30b/14, 31b/7, 31b/8, 31b/11,
 31b/12, 31b/12, 31b/13, 32a/4,
 32a/4, 32a/6, 32a/8, 32a/8,
 32a/12, 32a/12, 32a/13, 32a/13,
 32b/2, 32b/3, 32b/5, 32b/6,
 33a/7, 33a/12, 33b/3, 33b/7,
 34a/3, 34a/5, 34a/6, 34a/13,
 34a/14, 34a/14, 34a/15, 34b/8,
 34b/14, 34b/15, 35b/14, 36a/3,
 36a/5, 36a/12, 36b/2, 37a/6,
 37a/7, 37a/8, 37a/12, 37b/3,
 37b/11, 37b/13, 37b/15, 38a/6,
 38a/9, 38b/6, 38b/6, 38b/7,
 38b/8, 38b/10, 38b/11, 38b/12,
 38b/13, 39a/4, 39a/15, 39b/7,
 39b/8, 40a/3, 40a/5, 40a/12,
 40a/13, 40a/14, 40a/15, 40a/15,
 40b/9, 40b/10, 40b/10, 41a/5,
 41b/6, 41b/6, 42a/5, 42a/14,
 42a/15, 42b/1, 42b/2, 42b/7,
 43a/8, 43a/11, 43a/12, 43b/10,
 43b/12, 43b/14, 43b/15, 44a/10,
 45a/11, 45a/14, 46a/7, 46a/11,

46b/11, 46b/13, 46b/14, 46b/14,
 46b/15, 47a/1, 47b/5, 48a/2,
 48a/5, 48a/15, 49a/3, 49a/8,
 49b/11, 50a/9, 53a/15, 53b/14,
 59a/12, 60a/11, 60b/7, 61b/5,
 62b/5, 62b/6, 62b/7, 62b/8,
 62b/8, 63a/5, 64b/7, 64b/9,
 65b/12, 67a/2, 69a/10, 73b/12,
 74b/8, 75a/14, 76b/6, 76b/7,
 77b/2, 77b/8, 78a/6, 78b/4,
 78b/11, 79a/3, 79a/6, 79a/13,
 79a/13, 79b/6, 80a/7, 80b/2,
 80b/3, 80b/6, 80b/6, 81a/7,
 81b/2, 81b/6, 81b/6, 81b/14,
 82a/4, 82a/10, 82b/3, 82b/4,
 82b/7, 82b/12, 83a/6, 83a/7,
 83a/10, 83b/3, 83b/8, 83b/9,
 83b/12, 84a/6, 84a/8, 84b/12,
 84b/13, 84b/14, 84b/15, 84b/15,
 86a/6, 86b/13, 89a/2, 89b/6
 [420]

o. vaktın 16a/4

o. + dur 3b/7, 3b/9, 10a/10,
 10b/2, 10b/11, 11b/5, 12a/7,
 14a/7, 15b/13, 16b/11, 20a/7,
 23a/1, 23a/2, 24b/15, 29a/9,
 30b/13, 35b/5, 43a/15, 46a/8,
 46a/12, 46b/8, 47a/7, 48a/1,

48a/7, 48a/10, 48a/12, 48a/15,
 48b/2, 48b/4, 48b/7, 48b/11,
 48b/14, 49a/1, 49a/3, 49a/6,
 49a/9, 49a/11, 49a/13, 49b/1,
 49b/3, 49b/5, 49b/8, 49b/10,
 49b/14, 50a/2, 50b/13, 51a/9,
 53b/1, 60b/5 [49]

[469]

ol- : Olmak, bulunmak, meydana
 gelmek.

o.-a 2a/9, 3b/7, 3b/7, 3b/8,
 3b/9, 3b/9, 3b/10, 3b/10, 3b/11,
 3b/12, 3b/12, 3b/13, 3b/13,
 3b/13, 3b/14, 4b/4, 4b/5, 4b/5,
 4b/5, 4b/6, 4b/6, 4b/6, 4b/14,
 5a/1, 5a/2, 5a/2, 5a/2, 5a/4,
 5a/4, 5b/3, 5b/4, 5b/11, 6a/9,
 6b/8, 6b/15, 8a/9, 8a/13, 8a/15,
 8b/10, 8b/11, 8b/12, 9a/7,
 9a/15, 10a/1, 10a/13, 10b/3,
 10b/4, 10b/11, 10b/12, 11b/4,
 11b/10, 11b/10, 11b/10, 12a/10,
 12a/14, 12b/8, 12b/11, 13a/3,
 13b/2, 13b/5, 13b/11, 14a/3,
 14b/2, 14b/2, 14b/13, 14b/14,
 14b/14, 15a/12, 16b/3, 16b/3,
 16b/6, 16b/12, 17a/4, 17a/5,
 17a/6, 17a/9, 17a/10, 17a/11,

17a/15, 17a/15, 19a/5, 21a/3,
 21a/10, 21a/11, 21a/11, 21a/13,
 21a/14, 21b/11, 21b/13, 21b/14,
 21b/15, 22a/1, 22a/3, 22a/3,
 22a/5, 22a/8, 22b/2, 22b/9,
 23a/15, 24b/4, 24b/5, 24b/5,
 24b/8, 25a/14, 25b/12, 25b/12,
 26b/8, 27a/10, 27a/15, 27a/15,
 27a/15, 27b/4, 27b/8, 27b/11,
 27b/12, 27b/15, 28a/12, 28b/1,
 28b/6, 29b/5, 29b/6, 29b/7,
 29b/11, 29b/13, 29b/14, 30a/2,
 30a/8, 30a/9, 30b/3, 30b/4,
 31a/5, 31a/8, 31b/12, 32b/12,
 32b/12, 33a/4, 33a/15, 33b/12,
 34b/4, 34b/6, 34b/12, 34b/14,
 35a/10, 35b/10, 36a/14, 37a/8,
 38b/3, 38b/15, 39a/1, 39a/5,
 39b/13, 40a/1, 40a/1, 40a/12,
 40b/13, 41a/7, 41a/10, 41b/9,
 41b/11, 42a/4, 42a/6, 42b/2,
 42b/7, 42b/13, 43a/9, 43b/5,
 44a/1, 44a/1, 44a/2, 44b/9,
 45a/13, 45a/14, 45b/6, 46a/8,
 46a/11, 46b/5, 46b/8, 47a/2,
 47a/2, 47a/3, 47a/11, 47b/14,
 47b/14, 48a/3, 48a/3, 48a/3,
 48a/6, 48a/12, 48a/14, 48a/14,
 48a/14, 48b/3, 48b/8, 48b/10,
 48b/10, 48b/12, 48b/13, 48b/15,
 49a/1, 49a/10, 49b/13, 50a/12,
 50b/13, 51a/6, 51a/8, 51a/14,
 51b/8, 52a/1, 52a/7, 52a/9,
 52a/10, 52a/14, 52b/8, 53b/7,
 53b/15, 54a/5, 54a/8, 54a/15,
 54b/9, 54b/11, 55a/8, 55a/15,
 55a/15, 55b/1, 55b/10, 55b/12,
 56a/12, 56a/15, 56b/3, 56b/7,
 56b/10, 56b/11, 56b/14, 57a/12,
 57a/15, 57b/4, 57b/8, 57b/15,
 58b/4, 61b/4, 63a/4, 63a/13,
 63b/2, 63b/14, 64a/2, 64a/10,
 64a/15, 64a/15, 64b/8, 64b/10,
 65a/3, 65b/4, 65b/4, 66b/1,
 66b/11, 66b/14, 67a/3, 67a/11,
 68b/15, 69b/3, 69b/8, 70b/3,
 70b/15, 71b/9, 72a/1, 72a/4,
 73a/5, 73a/13, 73a/14, 73b/7,
 74a/7, 74a/12, 74a/12, 74b/4,
 74b/5, 74b/9, 75a/8, 75a/12,
 75b/1, 75b/7, 75b/14, 76a/4,
 76a/6, 76b/3, 77b/2, 77b/11,
 77b/15, 78b/5, 78b/7, 78b/9,
 78b/11, 78b/12, 79a/1, 79a/3,
 79a/5, 79a/9, 79b/1, 79b/1,
 79b/3, 79b/6, 79b/8, 79b/12,

79b/13, 79b/14, 80a/1, 80a/3,
 80a/4, 80a/5, 80a/9, 80a/11,
 80a/11, 80b/1, 80b/4, 80b/6,
 80b/9, 80b/10, 80b/13, 81a/3,
 81a/4, 81a/5, 81a/7, 81a/9,
 81a/11, 81a/13, 81a/14, 81b/1,
 81b/2, 81b/3, 81b/7, 81b/8,
 81b/12, 82a/2, 82a/4, 82a/5,
 82a/7, 82a/8, 82a/9, 82a/11,
 82a/13, 82b/3, 82b/4, 82b/6,
 82b/7, 82b/8, 82b/10, 82b/12,
 82b/15, 83a/4, 83a/6, 83a/8,
 83a/9, 83a/11, 83a/12, 83a/14,
 83a/15, 83b/5, 83b/14, 83b/15,
 84a/2, 84a/3, 84a/7, 84a/14,
 84b/15, 85a/4, 85b/9, 85b/10,
 86a/10, 86b/8, 86b/8, 87a/10,
 87a/12, 87a/13, 87b/2, 87b/2,
 87b/3, 87b/5, 87b/6, 87b/9,
 87b/10, 87b/13, 88a/2, 88a/3,
 89a/10, 89b/2, 89b/11, 90b/1
 [386]

ağır o.-a 48a/12

ahlâtdan o.-a 85b/9,

85b/10[2]

aķ o.-a 3b/12

aķ kabarcuğı o.-a 48b/15

a‘lā o.-a 88a/3

aru o.-a 31b/12

‘ayān o.-a 9a/15

āsān o.-a 2a/9, 5b/3 [2]

‘āşık o.-a 82a/13

bahādır o.-a 79b/14

barmağına zarf o.-a 41b/9

bayat o.-a 14b/14

berāber o.-a 13b/11

berk o.-a 27b/11, 40a/1 [2]

çökük o.-a 21a/3

dar o.-a 22a/1

def^r o.-a 28a/12, 75b/1,
 77b/15, 79b/1, 87b/2 [5]

degirmi o.-a 4b/5, 4b/14[2]

deriņ o.-a 4b/6, 5a/1 [2]

deriņ ve geņ o.-a 22a/8

dili ağır o.-a 81a/5

düz o.-a 4b/4

eyü o.-a 50a/12

gebe o.-a 79b/8, 79b/13,
 80a/4, 80a/11, 80b/9, 82a/8 [6]

geçmiş o.-a 65b/4

geņ o.-a 4b/6

geñez o.-a 78b/5

gevdesi şarı o.-a 10b/11

gök o.-a 10b/3

gökçek o.-a 80a/11

ğālib o.-a 82a/7

- ħall o.-a 64b/8, 73a/5 [2]
- ħacet o.-a 32b/12
- ħāşıl o.-a 11b/4, 14a/3,
27a/15, 30b/4, 33a/4, 34b/12,
35b/10, 36a/14, 39a/1, 39b/13,
41b/11, 42a/4, 42a/6, 43a/9,
43b/5, 44b/9 [16]
- ħāzır o.-a 16b/3
- ħāzır o.-a 8b/11, 8b/12,
16b/6, 27b/8, 27b/15 [5]
- ħürmetlü o.-a 80a/5,
80b/4[2]
- ħarāb o.-a 80b/6
- ħōş o.-a 6b/15, 8a/15,
47a/11, 78b/7, 78b/9, 78b/11,
78b/12, 79a/1, 79a/3, 79a/5,
79a/9, 79b/3, 79b/6, 79b/12,
80a/1, 80a/3, 80a/9, 81a/3, 81a/9,
81a/11, 81a/13, 81a/14, 81b/8,
82a/2, 82a/4, 82a/9, 82a/11,
82b/3, 82b/4, 82b/6, 82b/7, 82b/8,
82b/10, 82b/12, 82b/15, 83a/4,
83a/6, 83a/8, 83a/9, 83a/12,
83a/15, 83b/14, 84a/3 [43]
- ħōş ħāl o.-a 79b/1, 80b/1,
80b/10, 80b/13, 81b/1, 81b/3,
81b/12, 84a/14 [8]
- ħōşnüd o.-a 71b/9
- ħürde o.-a 37a/8
- ıssı o.-a 3b/7, 56b/14 [2]
- işlemiş o.-a 65b/4
- ķabarcuĝı o.-a 48b/12
- ķabarcuķ o.-a 47b/14,
48a/14, 49a/10 [3]
- ķafası yaruķ o.-a 31a/5
- ķavī o.-a 63a/4
- ķābız o.-a 11b/10
- ķızıl o.-a 3b/7, 6a/9, 76a/4,
76a/6 [4]
- ķızıl saĝu o.-a 3b/8
- ķuvvetlü o.-a 21b/15,
22a/5[2]
- ma^ccün o.-a 13b/2
- ma^flüm o.-a 58b/4
- melhem o.-a 64b/10
- melhem gibi o.-a 30a/8
- memzüc o.-a 56b/7
- merhem o.-a 64a/15,
65a/3[2]
- mizācı ārıķ o.-a 3b/13
- muħkem o.-a 23a/15
- müfīd o.-a 87b/9
- nāfi^c o.-a 51a/6, 51a/8,
51a/14, 51b/8, 52a/7, 52a/9,
52a/10, 52a/14, 52b/8, 53b/7,
53b/15, 54a/5, 54a/8, 54a/15,

- 54b/11, 55a/15, 55b/10, 55b/12,
 56a/12, 56a/15, 56b/3, 56b/10,
 56b/11, 57a/15, 57b/4, 57b/8,
 57b/15, 63a/13, 63b/2, 63b/14,
 64a/10, 64a/15, 66b/1, 66b/11,
 66b/14, 67a/3, 67a/11, 69b/3,
 72a/1, 72a/4, 73b/7, 74a/7,
 74a/12, 74a/12, 74b/4, 74b/5,
 74b/9, 75a/8, 75a/12, 76b/3,
 86a/10, 87a/12, 87a/13, 87b/3,
 87b/13, 90b/1 [56]
- pāk o.-a 30a/9
 perk o.-a 22a/3, 48a/3 [2]
 rāḥat o.-a 39a/5
 rūṣen o.-a 75b/7
 semüz o.-a 3b/11
 sust o.-a 3b/12
 şafrā o.-a 14b/2
 şaru o.-a 3b/10
 şaru şekl o.-a 48b/10, 48b/13
 [2]
 şovuducı o.-a 32b/12
 şiş o.-a 47b/14, 48a/3 [2]
 ter o.-a 14b/14, 22b/2, 22b/9,
 27a/10 [4]
 terbiyye o.-a 68b/15,
 88a/2[2]
 teşennüc o.-a 45a/14
- tèz o.-a 40b/13, 44a/1 [2]
 toğrı o.-a 4b/5, 42b/2 [2]
 uz o.-a 44a/1
 uzun o.-a 4b/5
 üç kabarcuğı o.-a 48b/8
 vāki^c o.-a 14b/2
 yakın o.-a 42b/7
 yarası o.-a 27b/4
 yaşı o.-a 34b/4, 73a/14 [2]
 yumşak o.-a 49b/13,
 70b/3[2]
 yüksek o.-a 40a/1
 yüzi ağ o.-a 31a/8
 yüzün ağ o.-a 34b/14, 45b/6
 [2]
 zeyrek o.-a 84a/7
 ziyāde o.-a 12a/14, 82a/5,
 83a/14 [3]
 o.-an 3b/15, 6a/12, 7a/2, 7a/10,
 10a/1, 10b/10, 15b/3, 27a/2,
 27a/11, 27b/5, 28a/1, 29a/11,
 29b/1, 31a/6, 37a/14, 43b/15,
 44b/9, 46a/3, 46b/6, 47a/15,
 48a/5, 50b/13, 61a/12, 61a/12,
 62a/13, 64a/12, 65b/12, 66b/15,
 67b/9, 69a/1, 69a/10, 69a/12,
 69b/15, 70a/7, 77b/8, 78a/2,
 78a/15, 80b/10, 81b/8, 85b/7,

87a/15, 87b/13, 90b/4, 90b/8
 [44]
 bahaḳ o.-an 77b/8
 başda o.-an zaḫmetleri
 69a/12
 ḳuluncı o.-an kimesneye
 80b/10
 mażarr o.-an 46a/3
 müşābih o.-an 47a/15
 şudan o.-an rencleri 69a/10
 vāḳi^c o.-an 6a/12, 10a/1,
 37a/14 [3]
 zıkr o.-an 27b/5
 o.-ana 86b/14, 86b/15 [2]
 o.-andur 73a/6
 ḳurş o.-andur 73a/6
 o.-asın 11b/9, 31a/4, 31a/6,
 32b/1, 33a/8 [5]
 düş o.-asın 31a/4
 o.-dı 2a/12, 5b/2, 17b/6,
 17b/11, 31a/10 [5]
 ḫāşıl o.-dı 17b/6, 17b/11[2]
 lāzım o.-dı 2a/12
 vācib o.-dı 5b/2
 o.-dıysa 75b/11
 nerm o.-dıysa 75b/11
 o.-duğçün 85b/14
 nāfi^c o.-duğçün 85b/14

o.-duğı 12a/8, 47b/2, 90a/8 [3]
 o.-duğın 45b/14, 59a/10 [2]
 başperd o.-duğın 59a/10
 yüzi ağ o.-duğın 45b/14
 o.-duğından 12a/8
 o.-duğum 47b/8
 ḫōşnūz o.-duğum 47b/8
 o.-duḳda 24b/10
 vāḳi^c o.-duḳda 24b/10
 o.-duḳdan 67a/7, 87b/14 [2]
 ma^ccün o.-duḳdan 87b/14
 saḫḳ o.-duḳdan 67a/7
 o.-dum 14b/15, 15a/1 [2]
 emīn o.-dum 15a/1
 rāḫat o.-dum 14b/15
 o.-ıcaḳ 10a/12, 19a/12, 25b/7,
 31a/11, 44b/15, 87a/5 [6]
 o.-ıcaḳ olursa 87a/5
 vāḳi^c o.-ıcaḳ 10a/12,
 25b/7[2]
 o.-ıcaḳ 8a/1, 10b/13, 14a/14,
 16a/3, 18b/3, 20b/1, 20b/6,
 20b/13, 25b/6, 25b/7, 33a/10,
 44b/7 [12]
 bayat o.-ıcaḳ 14a/14
 eski o.-ıcaḳ 25b/7
 tāze o.-ıcaḳ 25b/6, 33a/10[2]
 tēz o.-ıcaḳ 20b/6

- vāki^c o.-ıcağ 18b/3, 20b/1[2]
o.-madın 30b/12
yara o.-madın 30b/12
o.-madum 47b/9
ḥōṣnūz o.-madum 47b/9
o.-mağa 53b/13, 86b/7 [2]
ḥayrān o.-mağa 86b/7
saḥḳ o.-mağa 53b/13
o.-mağı 69a/13
temten o.-mağı 69a/13
o.-mak 3b/10
balgam gālib o.-mak 3b/10
o.-mağ 3b/7, 3b/8, 3b/12,
21a/8, 29b/8, 51b/11, 52b/10,
70a/6, 79b/7 [9]
gebe o.-mağ 79b/7
ḥammāmda o.-mağ 21a/8
ḳan gālib o.-mağ 3b/7
sevdā gālib o.-mağ 3b/12
sust o.-mağ 52b/10
ṣafrā gālib o.-mağ 3b/8
o.-mağlık 5a/14
vāki^c o.-mağlık 5a/14
o.-masa 39b/7, 80a/10, 85a/5[3]
eyü o.-masa 80a/10
o.-masın 10a/5, 24b/8 [2]
o.-maya 3b/11, 14b/13, 18b/3,
20b/9, 27a/13, 28b/1, 30a/11,
30a/13, 34a/15, 38b/10, 41a/9,
71b/8, 78b/6, 80b/5, 84a/9,
89b/11 [16]
ayruğ o.-maya 30a/13
gebe o.-maya 78b/6
ḥācet o.-maya 14b/13
ıssı o.-maya 3b/11
nişānı o.-maya 80b/5
pire o.-maya 84a/9
rence giriftār o.-maya 71b/8
şovuğ o.-maya 89b/11
yarası o.-maya 27a/13
ziyāde o.-maya 28b/1
żarar o.-maya 34a/15
o.-mayacağ 45b/15
o.-mayalar 86a/1
ḥālī o.-mayalar 86a/1
o.-mayan 79b/14
bahādır o.-mayan kişiye
79b/14
o.-mayasın 5a/5
o.-mayıcağ 35b/7
o.-mayınca 4b/13, 13a/8, 46a/1
[3]
zāyil o.-mayınca 46a/1
o.-maz 8a/13, 10a/3, 11a/10,
12a/9, 12b/10, 13a/1, 13a/1,
16a/6, 16a/6, 18a/4, 20a/4,

- 21a/4, 21b/3, 26b/7, 28a/7,
28a/9, 29b/6, 30b/11, 30b/12,
31b/2, 33a/12, 35b/13, 39b/14,
42a/10, 42a/10, 44a/4, 47a/3,
50a/9, 62b/12, 88a/7 [30]
çökük o.-maz 39b/14
hâcet o.-maz 47a/3
hâşıl o.-maz 8a/13,
11a/10[2]
hōş o.-maz 50a/9
ıssı o.-maz 12a/9
katı o.-maz 62b/12
pāk o.-maz 16a/6
rāhat o.-maz 29b/6
şişi o.-maz 30b/12
tīmār o.-maz 10a/3
vāki^c o.-maz 18a/4,
42a/10[2]
yara o.-maz 30b/11
zarar o.-maz 12b/10
o.-mazısa 24a/2
o.-mazsa 17a/3, 17a/8, 50a/5,
50a/6 [4]
sākin o.-mazsa 50a/5,
50a/6[2]
o.-mış 1b/9, 1b/11, 2a/8, 5b/4,
39b/1, 61a/15, 64b/7, 77a/12,
78b/12, 82a/11, 85a/11 [11]
cem^c o.-mış 1b/11
cüzām o.-mış kişiye 82a/11
dīvāne o.-mış kimesnenün
başına 78b/12
hāşıl o.-mış 61a/15
nāşur o.-mış 5b/4
saḥḥ o.-mış 64b/7
sebel o.-mış 85a/11
şağır o.-mış ademün 77a/12
vāki^c o.-mış 1b/9, 2a/8 [2]
yara o.-mış 39b/1
o.-mışdur 12b/6, 29a/7 [2]
hünām o.-mışdur 29a/7
o.-sa 2a/10, 5a/6, 5a/7, 9b/13,
19b/9, 21a/1, 26a/11, 32b/3,
33a/5, 36a/11, 36b/12, 40b/8,
44b/1, 51a/15, 52a/14, 53b/15,
54a/9, 55b/4, 56a/13, 56b/11,
57a/13, 57b/1, 57b/13, 59a/8,
59b/1, 59b/6, 59b/6, 59b/8,
59b/14, 60b/1, 60b/1, 60b/8,
71b/8, 75a/4, 75a/13, 77a/5,
77a/10, 77b/5, 77b/12, 77b/14,
78b/1, 78b/6, 78b/10, 78b/13,
78b/15, 79a/5, 79a/12, 79b/1,
79b/4, 79b/11, 80a/14, 80b/15,
81a/6, 81b/5, 81b/12, 82a/3,
82a/12, 82b/14, 83a/2, 83a/3,

- 83b/2, 83b/13, 83b/13, 83b/13,
84a/8, 84b/11, 85a/11, 87a/6,
87a/11, 87b/9, 89b/3 [71]
- ağır başar o.-sa 78b/1
aķar o.-sa 80b/15
alaca o.-sa 83b/13
‘āşık o.-sa 82a/12
balgamdan o.-sa 51a/15
baraş o.-sa 83b/13
baş u perd o.-sa 59b/6
başperd o.-sa 59b/1
başpert o.-sa 59b/8
bevāşīr o.-sa 52a/14,
78b/6[2]
bevāşīri o.-sa 77a/10
cüzām o.-sa 82a/3
çökük o.-sa 21a/1
delü o.-sa 79b/4, 81b/12[2]
demī o.-sa 87a/6
döşegine işegen o.-sa 81b/5
harāret vāki^c o.-sa 32b/3
hūnām o.-sa 79b/11
işegen o.-sa 78b/13, 81a/6[2]
işitmez o.-sa 80a/14
ķabz o.-sa 57a/13
kızıl o.-sa 59b/6
koķar o.-sa 83b/2
kulunc o.-sa 82b/14
- ķuvvetlü o.-sa 60b/8
maraż o.-sa 59b/14
perde o.-sa 78b/10
pire o.-sa 84a/8
şagır o.-sa 75a/13
taş o.-sa 87a/11
uyuz o.-sa 83b/13, 89b/3[2]
vāki^c o.-sa 5a/6, 36a/11 [2]
yara o.-sa 40b/8
o.-salar 81a/12
o.-sun 1b/7, 11b/3, 11b/12,
17a/14, 25a/1, 33b/14, 35b/4,
35b/6, 38a/15, 40b/2, 45b/2,
77a/1, 77b/6, 77b/6, 90b/7,
90b/7 [16]
aķ o.-sun 77b/6
ķara o.-sun 77b/6
o.-ub 20b/4
ķabz o.-ub 20b/4
o.-up 2a/5, 8a/4, 37b/15,
39a/13, 45a/12, 79b/5, 87b/14
[7]
cem^c o.-up 2a/5, 87b/14 [2]
hāşıl o.-up 37b/15
hōş o.-up 79b/5
yara o.-up 39a/13
o.-ur 5a/8, 5a/15, 5b/1, 5b/2,
8a/11, 8a/13, 8b/1, 8b/7, 9a/10,

9b/5, 9b/8, 9b/9, 9b/10, 9b/10,
 9b/10, 10b/7, 10b/14, 10b/14,
 10b/15, 10b/15, 11a/1, 11a/1,
 11a/2, 11a/13, 11b/5, 11b/5,
 11b/6, 11b/6, 11b/6, 11b/14,
 12a/7, 12a/9, 12a/10, 12a/11,
 12a/11, 12a/15, 12a/15, 12b/1,
 12b/15, 13a/6, 13a/6, 14a/12,
 14a/13, 15b/4, 15b/9, 15b/10,
 15b/10, 16a/3, 16a/3, 17a/2,
 17a/3, 18a/1, 18a/12, 18b/3,
 18b/4, 19a/12, 19a/13, 19a/13,
 19a/14, 19a/14, 19a/14, 20a/2,
 20a/5, 20a/8, 20a/8, 20a/12,
 20a/14, 20b/2, 20b/3, 20b/5,
 20b/5, 20b/9, 20b/15, 22b/4,
 22b/12, 22b/13, 23a/1, 23a/1,
 23a/2, 23a/2, 23a/5, 23a/6,
 25a/7, 25b/4, 25b/4, 25b/5,
 25b/7, 26a/9, 26a/10, 26a/10,
 26a/10, 26a/12, 26a/14, 26b/1,
 26b/1, 26b/1, 26b/4, 26b/5,
 26b/5, 26b/6, 26b/10, 26b/11,
 26b/11, 26b/14, 26b/15, 27a/1,
 27a/3, 27a/3, 27a/4, 28a/3,
 28a/3, 28a/4, 28b/5, 29a/1,
 29a/8, 29a/8, 29b/7, 30a/1,
 30b/5, 30b/6, 30b/11, 31a/12,
 31a/13, 31a/13, 31a/14, 31b/1,
 31b/1, 31b/2, 31b/3, 31b/3,
 32a/1, 32b/7, 32b/7, 32b/8,
 32b/10, 32b/13, 32b/14, 33a/13,
 33b/7, 34a/7, 34a/8, 34a/8,
 34a/10, 34a/11, 34a/11, 34a/12,
 34a/12, 35b/8, 35b/14, 35b/15,
 37b/7, 37b/9, 37b/10, 38a/11,
 38a/14, 39a/7, 39a/9, 41a/2,
 41a/10, 41a/13, 41b/3, 42a/9,
 42a/14, 42a/14, 42b/9, 42b/9,
 42b/9, 42b/10, 43a/2, 43a/4,
 44a/4, 44a/8, 45a/8, 45a/8,
 45a/9, 45a/12, 46a/7, 46a/7,
 46a/9, 46a/12, 46a/13, 46a/13,
 46a/13, 46a/14, 46b/12, 46b/13,
 47a/5, 50a/9, 50a/13, 50a/14,
 50b/7, 50b/9, 50b/9, 50b/11,
 50b/12, 51b/2, 51b/13, 53a/6,
 54b/14, 54b/14, 54b/14, 54b/15,
 54b/15, 55b/7, 56b/12, 59a/6,
 60a/4, 60a/6, 60a/11, 60a/12,
 60a/13, 60a/15, 60b/2, 60b/4,
 60b/6, 60b/6, 62b/11, 62b/11,
 62b/12, 63a/2, 65b/10, 68b/8,
 68b/9, 69b/10, 73a/12, 74b/11,
 74b/11, 75a/4, 76a/5, 79a/6,
 84a/5, 86a/3, 86a/7, 86a/7,

- 86a/8, 86a/8, 86a/9, 89b/5,
89b/12, 89b/12, 89b/13 [241]
ayağı dutmaz o.-ur 31a/13,
31a/14 [2]
ayağı kısa o.-ur 23a/5
balgām o.-ur nesnelere
51b/2
beñzi kıızıl o.-ur 74b/11
berk o.-ur 23a/1, 34a/12 [2]
beş o.-ur 9b/8
büyük o.-ur 50a/13
bügri o.-ur 20b/5
çatal o.-ur 9b/5
çıkağan o.-ur 15b/4, 22b/13,
25b/4 [3]
çok o.-ur 12a/9
çökük o.-ur 26b/10
çuğur o.-ur 23a/2
dar o.-ur 12a/11, 26b/1 [2]
depre o.-ur 34a/11
eksükli o.-ur 35b/15
eli dutmaz o.-ur 31a/13
geñ o.-ur 26b/1
geñez o.-ur 25b/5
gevdesi kaşkatı o.-ur 32b/7
gök o.-ur 11b/5, 46a/12,
46b/13, 60b/6 [4]
gömgök o.-ur 10b/7
gözi görmez o.-ur 31a/12
hāşıl o.-ur 30b/6
harāret o.-ur 32b/7
havāle o.-ur 16a/3
hāşıl o.-ur 8a/13, 18b/4,
33a/13, 46a/7 [4]
hafağān o.-ur 50b/9
halāş o.-ur 27a/3
harc o.-ur 65b/10
hürde o.-ur 26a/9, 26b/4[2]
ışlāh o.-ur 12b/15
iriñ o.-ur 45a/12
ishāl o.-ur 20b/5
kemügi çürük o.-ur 29a/8
küşāde o.-ur 68b/8, 68b/9[2]
kalıñ o.-ur 34a/7
katı o.-ur 15b/9, 41a/13 [2]
kısa o.-ur 23a/2
kıızıl o.-ur 60b/6, 62b/11[2]
kolay o.-ur 18a/12,
19a/13[2]
ma'lūm o.-ur 20a/8, 22b/4,
37b/9, 43a/2 [4]
ma'lūm o.-ur ki 29a/1
merdüd o.-ur 17a/2
mücevvef o.-ur 12a/11

- müşkil o.-ur 13a/6, 14a/13,
18b/3, 20a/2, 25b/7, 26b/11,
32b/14 [7]
- nefesi tar o.-ur 74b/11
- pāre o.-ur 11b/14
- perk o.-ur 11b/6
- peydā o.-ur 8a/11
- pirtingen o.-ur 25b/4
- sevdā o.-ur ğidālardan 55b/7
- sözi az o.-ur 75a/4
- sust o.-ur 20b/9
- şovuk o.-ur 12a/10,
15b/10[2]
- şiş o.-ur 46a/14
- şühelü o.-ur 20b/15
- tebdīl o.-ur 5a/8
- ter o.-ur 27a/4
- teşennüc o.-ur 28a/3, 28a/3,
32b/10 [3]
- téz o.-ur 19a/13
- uyuşuk o.-ur 11b/6
- uzun o.-ur 26a/10
- vaqt o.-ur 19a/14, 19a/14,
19a/14 [3]
- vāki^c o.-ur 18a/1, 26a/14,
26b/14, 30b/5, 35b/14, 37b/7,
38a/11, 39a/7, 41b/3, 42a/9,
50b/7, 73a/12, 86a/3 [13]
- yaruk o.-ur 26a/10
- yeşil o.-ur 50b/9
- yufka o.-ur 34a/8, 34a/8 [2]
- yumşak o.-ur 23a/6
- yüzi egri o.-ur 35b/8
- zahmetden halāş o.-ur
89b/13
- ziyāde o.-ur 12b/1, 31b/3,
37b/10, 41a/2 [4]
- zāhir o.-ur 86a/7, 86a/7,
86a/8, 86a/8, 86a/9 [5]
- o.-urdur 28b/2
- o.-ursa 2a/3, 5a/3, 5b/15, 7a/3,
7a/5, 9b/14, 11b/11, 12a/3,
13a/5, 15b/11, 17a/1, 18b/2,
18b/9, 18b/12, 20b/2, 20b/3,
20b/4, 20b/6, 20b/15, 21a/9,
22a/6, 22a/13, 22a/14, 23b/6,
23b/9, 24a/4, 24b/3, 24b/12,
25a/1, 25a/12, 26a/11, 26b/1,
28b/5, 29a/9, 31b/9, 32a/7,
32a/7, 33b/9, 34b/6, 35a/15,
36a/6, 36b/1, 37a/3, 37a/11,
38a/9, 38b/3, 38b/9, 39a/8,
39b/6, 40a/3, 40b/3, 42a/11,
42b/10, 43a/4, 43a/5, 43a/10,
43a/12, 43b/2, 43b/6, 43b/10,
44b/6, 45a/5, 45a/15, 45b/12,

- 46a/15, 48a/9, 48a/11, 48b/1,
 49a/5, 49a/7, 49a/7, 49a/13,
 49a/15, 49b/2, 49b/5, 49b/7,
 49b/10, 49b/13, 50a/1, 50b/4,
 51a/8, 51b/3, 51b/5, 51b/8,
 51b/15, 52a/4, 52b/3, 52b/12,
 52b/13, 52b/15, 53a/1, 55a/1,
 55a/5, 55a/9, 56b/12, 57a/2,
 57a/3, 57b/6, 57b/7, 60b/5,
 61b/9, 71b/7, 71b/9, 75a/2,
 84b/3, 87a/5, 89b/6, 90b/8
 [108]
- aķ ķabarcuęı o.-ursa 50a/1
 aķ Şekl ķabarcuęı o.-ursa
 49b/10
 aķĉa ķabarcuķ o.-ursa 49a/7
 āsmānī Şekl ķabarcuķ o.-ursa
 49b/2
 berk o.-ursa 49a/7
 fevt o.-ursa 24a/4
 geņ o.-ursa 26b/1
 ĥarāret ĉoķ o.-ursa 55a/5
 ĥācet o.-ursa 37a/3
 ĥūrde o.-ursa 32a/7, 36b/1,
 43a/12 [3]
 iki ĉatal o.-ursa 34b/6
 ķabarcuķ o.-ursa 48a/9,
 48a/11 [2]
- ķabz o.-ursa 57a/3
 ķandan o.-ursa 51b/5
 ķara o.-ursa 49a/13
 ķara ķabarcuęı o.-ursa 49a/5,
 49b/7, 49b/13 [3]
 ķara ķabarcuķ o.-ursa 48b/1
 ķara Şekl ķabarcuęı o.-ursa
 49b/5
 olıcak o.-ursa 87a/5
 sevdādan o.-ursa 51b/3
 Őafrādan o.-ursa 51b/8
 Şarı Şekl ķabarcuķ o.-ursa
 49a/15
 Şiş o.-ursa 52b/3
 Şübhe o.-ursa 12a/3
 uzun o.-ursa 26a/11
 vāķi^c o.-ursa 18b/2, 24b/3,
 29a/9, 42a/11, 43b/10, 45a/5 [6]
 yakın o.-ursa 43a/5,
 43a/10[2]
 yara o.-ursa 35a/15,
 37a/11[2]
 yaruķ o.-ursa 40b/3
 yaşlı o.-ursa 45b/12
 zaĥmet o.-ursa 2a/3
 za^cif o.-ursa 84b/3
 o.-ursaņ 28a/11
 [1015]

olağan : Sık sık olan, olagelen, doğal, tabii, olmadık karşıtı.

o. 46a/9

o.+dur 12b/1, 12b/4, 16b/10, 26a/4, 46a/14 [5]

[6]

olın- :Yapılmak, meydana getirilmek.

o.-a 12b/8

terbiyye o.-a 12b/8

o.-acağ 15b/6, 32b/10, 33a/5[3]

şovuğ o.-acağ 32b/10

vāki' o.-acağ 33a/5

o.-an 8a/7, 14b/12, 24b/13, 30b/4, 30b/7, 67b/1 [6]

beyān o.-an 30b/7

zıkr o.-an 8a/7, 14b/12, 24b/13, 30b/4, 67b/1 [5]

o.-anı 53b/13

ķābil o.-anı 53b/13

o.-ca 4b/9, 5a/12, 9a/1, 11b/2, 19a/2, 19a/4, 32b/10, 90a/1 [8]

ħall o.-ca 19a/4

ħāşıl o.-ca 9a/1, 19a/2,

32b/10 [3]

ķābil o.-ca 11b/2

vağt o.-ca 5a/12

vāki' o.-ca 4b/9

o.-cak 44a/8

o.-cağ 44b/10

o.-dı 26a/6, 86b/10 [2]

beyān o.-dı 26a/6

zıkr o.-dı 86b/10

o.-duğı 25b/8, 41b/1, 45b/9[3]

beyān o.-duğı 25b/8

zıkr o.-duğı 41b/1

o.-mış 2a/2

tecribe o.-mış 2a/2

o.-mışdur 84a/14, 85a/12 [2]

tecribe o.-mışdur 84a/14,

85a/12 [2]

o.-ur 27b/4, 47a/9, 86b/11 [3]

[32]

tīmār o.-ur 27b/4

zıkr o.-ur 47a/9, 86b/11 [2]

olta : <Gr. Balık avlamada kullanılan, ucuna çengelli iğne takılı alet.

o.+sına 9b/5

balığ o.+sına 9b/5

oluklı : Oluğı olan.

o. 41b/8

o. ağaç 41b/8

omuz : Omuz.

o. 15b/2, 15b/3, 15b/5, 15b/5, 15b/6, 15b/8, 16a/3, 16a/7, 16a/13, 17b/15, 18a/1, 29b/12,

37b/1, 39b/13, 39b/14, 40a/1,
42a/13, 59a/10, 60a/10 [19]
o. ağrısın 59a/10
o. ağrısına 60a/10
o. çığığın 15b/2, 16a/13[2]
o. çığığıyla 15b/6
o. kemigi 42a/13
o. şarduğın 37b/1
o. şarması 40a/1
o. şınığın 39b/13
o. şınursa 39b/14
şag o. 16a/3
o. + a 15b/7, 16a/2, 37b/2 [3]
çığığ o. + a 16a/2
o. + da 13a/9
o. + ı 15b/6, 16a/5, 16a/10,
16a/11, 16b/10, 16b/12, 16b/14,
17a/6, 17a/14, 40a/14, 40b/1
[11]
o. + ı başı 15b/6
o. + ı başını 16a/10
o. + ı gözedirler 16a/5
o. + ı üstinden 40b/1
o. + ı üstine 40a/14
anuğ o. + ı 16b/12
anuğ o. + ı üstine 16b/14
kişinüñ o. + ı başında 17a/14
o. + ıla 15a/8, 15a/9 [2]

o. + ın 18b/10
anuğ o. + ın 18b/10
o. + ına 23a/13
o. + ından 88b/6
o. + ından aşaga 88b/6
o. + unı 18b/15, 36b/14, 40a/10
[3]
o. + uñ 16a/2, 16b/8, 40a/12[3]
[45]
o. + uñ başı 40a/12
o. + uñ çığığın 16a/2
o. + uñ üstine 16b/8
on : On sayısı.
o. 3a/5, 13a/15, 14a/4, 14a/4,
14a/4, 14a/5, 14a/5, 14b/11,
14b/11, 19a/5, 19b/11, 21b/5,
22a/7, 25a/5, 27a/7, 27b/6,
27b/6, 27b/7, 33a/6, 36a/1,
40a/5, 53a/15, 55a/5, 55a/13,
55b/5, 55b/9, 56a/12, 57b/9,
57b/10, 57b/11, 66b/5, 71b/9,
88b/7 [33]
[33]
o. 'aded 57b/9
o. cāriyesi 71b/9
o. dirhem 13a/15, 14a/4,
14a/4, 14a/4, 14a/5, 14a/5,
14b/11, 14b/11, 19a/5, 19b/11,

- 21b/5, 25a/5, 27b/6, 27b/6, 27b/7,
55a/5, 55a/13, 57b/10 [18]
o. gün 22a/7, 55b/5, 55b/9[3]
o. günde 27a/7, 33a/6, 36a/1
[3]
o. günden sonra 88b/7
o. güne 40a/5, 56a/12 [2]
o. kez 53a/15
o. rıtlı 57b/11
o. vaqiyye 66b/5
- on-** : İyileşmek, onmak.
o.-maz 15a/10
- on altı** : On altı.
o. 62a/9
o. günde 62a/9
o.+ dur 58a/9
[2]
- on altıncı** : On altıncı.
o. 2b/9, 60a/2 [2]
[2]
o. bāb 2b/9
- onar** : Onar.
o. 57a/2, 73a/9 [2]
[2]
o. dirhem 57a/2
o. mışkāl 73a/9
- on beş** : On beş.
o. 12a/1, 25a/6, 49a/15, 49b/5,
56a/5, 58a/4, 67a/3, 67a/9,
70b/2, 73b/7, 73b/13, 74b/13,
74b/15, 88b/12 [14]
[14]
o. dāne 67a/9, 74b/13, 88b/12
[3]
o. dirhem 12a/1, 25a/6,
56a/5, 73b/7, 73b/13, 74b/15 [6]
o. gün 70b/2
o. gündür 49a/15, 49b/5 [2]
o. pāredür 58a/4
- on beşer** : On beşer.
o. 57b/13
o. dirhem 57b/13
- on beşinci** : On beşinci.
o. 2b/8, 3a/10, 59b/14 [3]
[3]
o. bāb 2b/8
- on birinci** : On birinci.
o. 2b/5, 3a/8, 47a/13 [3]
[3]
o. bāb 2b/5, 47a/13 [2]
- on dördüncü** : On dördüncü.
o. 2b/7, 3a/9 [2]
[2]
o. bāb 2b/7
- on dört** : On dört.

- o. 73a/9
o. mışkāl édeler 73a/9
- onuncu** : Onuncu.
o. 3a/8, 46a/5 [2]
[2]
o. bāb 46a/5
- onıncı** : bk. onuncu.
o. 2b/5
o. bāb 2b/5
- on iki** : On iki.
o. 17b/2, 57a/11 [2]
o. dirhem 57a/11
o. yıl 17b/2
o. + şer 72b/9
[3]
o. + şer mışkāl 72b/9
- on ikinci** : On ikinci.
o. 2b/6, 3a/9 [2]
[2]
o. bāb 2b/6
- on sekiz** : On sekiz.
o. 17b/7, 17b/8, 17b/10,
17b/12, 23a/14, 47b/15, 62a/8
[7]
o. gün 17b/8, 17b/12, 23a/14 [3]
o. gündür 47b/15
o. güne 17b/10
o. yıl 17b/7, 62a/8 [2]
- on sekizinci** : On sekizinci.
o. 2b/10, 60a/6 [2]
[2]
o. bāb 2b/10
- on toközuncu** : On dokuzuncu.
o. 2b/11, 51a/14, 60a/9 [3]
[3]
o. bāb 2b/11, 51a/14 [2]
- on üç** : On üç.
o. 48a/9
o. sâ'atdür 48a/9
- on üçüncü** : On üçüncü.
o. 2b/7, 3a/9 [2]
[2]
o. bāb 2b/7
- on yédinci** : On yedinci.
o. 2b/9, 60a/3 [2]
[2]
o. bāb 2b/9
- ojar-** : Tedavi etmek, iyileştirmek.
o.-asın 23a/10, 23b/2 [2]
o.-dum 17b/8, 45a/2 [2]
şınığını o.-dum 45a/2
o.-up 17a/12
[5]
- ojar** : Özenli, düzgün, uygun.
o. 31a/6
o. + ça 9a/5

- oꞗatlıg** : Uygun, dürüst davranış.
o. + la 6b/3
- oꞗul-** : İyileşmek.
o.-a 8a/9
- oꞗuld-** : bk. oꞗultmak
o.-alar 7a/15
- oꞗult-** : İyileştirmek.
o.-dum 46b/3
o.-makdur 32b/11
[2]
- oꞗur** : Oꞗur. Omur kemiği.
o. 46a/14
- oꞗurğa** : Omurga, omurga kemiği.
o. 20a/10, 38b/9, 39a/6, 58a/4,
70b/9 [5]
o. çıküğın 20a/10, 39a/6[2]
o. dibinde 38b/9
o. zaħmetlerin 70b/9
o. + da 12b/3
o. + dan 38a/15
o. + nuğ 20b/1, 39a/7 [2]
o. + nuğ şınuğı 39a/7
o. + sı 39a/13
[10]
o. + sı şınmış 39a/13
- oꞗurşag** : Omurga kemiğinin bir bölümü.
o. + ı 20b/1
- ora** : O yer.
o. + dur 33b/10
- oransız** : Ölçüsüz.
o. 9b/10
- orta** : Orta
o. 16b/11, 17a/10, 22b/6 [3]
o. barmağıla 16b/11
o. barmağunı 22b/6
o. şalgam 17a/10
o. + dan 41b/9
o. + sı 37b/3
bunuğ o. + sı 37b/3
o. + sına 24b/11
iki ağacun o. + sına 24b/11
o. + sında 17a/10, 43a/4, 86a/3
[3]
[9]
cimā^c o. + sında 86a/3
çataluğ o. + sında 17a/10
- ot** : Ot, bitki.
o. 13a/15, 26b/15, 76a/4,
77b/3 [4]
o. yanuğı 26b/15
kara o. 13a/15
o. + ı 57b/9, 62a/14, 68b/10,
69a/14, 70a/13, 70b/1, 71a/6,
71a/14, 71b/13, 72a/11, 72a/13,
73b/3, 76a/13, 90a/4, 90a/7,
90b/11 [16]

- akrāb o. +1 68b/10
 ʿakrāb o. +1 69a/14
 çörek o. +1 71a/14, 71b/13,
 72a/11, 72a/13, 76a/13, 90a/4,
 90a/7, 90b/11 [8]
 güyegi o. +1 62a/14
 güyegü o. +1 57b/9, 70a/13,
 70b/1 [3]
 torağ o. +1 ağacını 73b/3
 torağ o. +1 tohmı 71a/6
 o. +ın 83b/14
 burak o. +ın 83b/14
 o. +ınuñ 53a/12, 87b/2 [2]
 bŭy o. +ınuñ şuyı 87b/2
 südlügen o. +ınuñ südi
 53a/12
 o. +lar 64b/4
 o. +ları 6b/9, 62b/6, 64b/7,
 65b/8, 78a/9, 78a/13 [6]
 [30]
- otur-** : Oturmak.
 o.-a 15a/2, 23b/3, 84b/9,
 84b/15 [4]
 o.-alar 77b/10, 84b/9 [2]
 o.-up 13b/10
 [7]
- oturd-** : oturtmak.
- o.-asın 21a/12, 25a/3, 36b/12,
 41b/5 [4]
 [4]
 iskemleye o.-asın 21a/12
- otuz** : Otuz.
 o. 2a/14, 9a/2, 12a/1, 28b/3,
 51a/10, 55a/10, 56b/15, 67b/1,
 74a/3, 74a/5, 74b/13, 76b/6,
 88b/11, 88b/12 [14]
 [14]
 o. bāb 2a/14
 o. dāne 51a/10, 55a/10,
 56b/15, 74a/3, 74b/13, 88b/11,
 88b/12 [7]
 o. dirhem 12a/1, 67b/1,
 76b/6 [3]
 o. gün 9a/2
 o. günlük 28b/3
 o. yaprak 74a/5
- otuz dört** : Otuz dört.
 o. 9a/5, 45b/12 [2]
 [2]
 o. gün 9a/5
 o. günde 45b/12
- otuzıncı** : Otuzuncu.
 o. 3a/3, 68b/4 [2]
 [2]
 o. bāb 3a/3, 68b/4 [2]

otuz iki: Otuz iki.

o. 58a/3, 58b/8, 60b/4 [3]

[3]

o. dānedür 58a/3

o. ʔamar 60b/4

o. ʔamarı 58b/8

otuz sekiz : Otuz sekiz.

o. 47b/4, 47b/6 [2]

[2]

o. yıl 47b/4

o. yıldur 47b/6

ov- : Ovmak.

o.-a 19a/1, 19a/1, 25b/14,
25b/14, 48a/1 [5]

o.-araç 84a/5

o.-arsa 49b/11

o.-asın 14b/8, 14b/15, 21a/5[3]

o.-duğda 37b/11

[11]

oy- : Oymak.

o.-asın 41a/8

o.-dum 46b/2

[2]

oyna- : Oynamak.

o.-duğı 42a/13

o.-masına 90b/6

yürek o.-masına 90b/6

o.-masını 69a/9

o.-maya 16a/8, 33b/3 [2]

o.-r 32a/3, 41a/5, 41a/5, 44a/12

[4]

ağ o.-r 41a/5

o.-yıncaç 33a/12

[10]

oynad- : bk. oynatmak.

o.-a 38b/5

o.-asın 15a/3, 40a/10 [2]

[3]

oynaç : Bükülüp doğrulmaya elverişli olan

o.+ inca 33a/11

oynat- : Oynatmak.

o.-maya 35b/6

oyul- : Oyulmak.

o.-miş 21a/11

o.-miş yer 21a/11

o.-mişına 21a/11

[2]

ağacıñ o.-mişına 21a/11

Ö

- öbür** : Öteki, diğer.
 ö. + sinden 14a/10
- öd** : Öd maddesi, safra.
 ö. + i 58a/14, 75b/3 [2]
 tavşan ö. + i 75b/3
 ö. + in 79b/13
 arslan ö. + in 79b/13
 ö. + iyle 77a/2, 77a/12,
 80a/2[3]
 dilkü ö. + iyle 80a/2
 koyun ö. + iyle 77a/12
 şığır ö. + iyle 77a/2
 ö. + ün 79b/9, 80a/12,
 80a/14, 81a/2, 81a/10, 81a/12
 [6]
 dülengeç ö. + ün 81a/10,
 81a/12 [2]
 kedi ö. + ün 80a/12,
 80a/14[2]
 ördek ö. + ün 81a/2
 tavşan ö. + ün 79b/9
 ö. + üni 13a/1, 13a/1, 77a/10,
 79b/2, 81a/5, 81a/6, 81a/14,
 84b/7, 84b/8 [9]
 baykuş ö. + üni 81a/6
- çağal ö. + üni 79b/2
 gögercin ö. + üni yése
 81a/14
 hınzır ö. + üni 84b/7,
 84b/8[2]
 horōs ö. + üni 77a/10
 kirpi ö. + üni 13a/1
 kuzgun ö. + üni 13a/1
 tūtinūğ ö. + üni 81a/5
 ö. + üyle 79a/8
 [2]
 koyun ö. + üyle 79a/8
- ögine** : Dizde bulunan bir kemik.
 ö. 44a/14, 44b/1 [2]
 ö. şınsa 44a/14, 44b/1 [2]
 ö. + dür 44a/14
 [3]
- ögrü-** : Öğürmek, yüksek sesle
 haykırmak.
 ö.-düklerinden 16b/9
- öksür-** : Öksürmek.
 ö.-emeye 10a/14
 ö.-mek 10a/13
 [2]
- ökçe** : Topuğun arka bölümü.
 ö. 23a/10, 25b/11, 45a/8,
 45a/8 [4]
 ö. ile tarağ üzerinden 25b/11

- ö. şınığı 45a/8
 ö.+de 46a/13, 46b/1 [2]
 ö.+si 23a/4, 24a/13 [2]
 ö.+si üstine başar 23a/4
 ö.+sinde 49b/6
 ö.+sinden 21b/8
 ö.+sini 16b/7
 ayagañ ö.+sini 16b/7
 ö.+yile 45a/7
 [12]
- öksürüg** : bk. öksürük.
 ö.+i 70a/1, 74b/6, 83b/6 [3]
 [3]
 ö.+i keser 70a/1, 74b/6 [2]
- öksürük** : Öksürük.
 ö. 38a/7
 kıru ö. 38a/7
- öl-** : Ölmek.
 ö.-mege 20b/5
 ö.-mezse 20b/4
 ö.-ür 20b/4, 20b/11, 48b/7 [3]
 [5]
 gün dolanmadın ö.-ür 48b/7
- ölç-** : Ölçmek.
 ö.-esin 32a/12
- öldür-** : Öldürmek.
 ö.-ür 14b/1
- ölüm** : Ölüm.
- ö. 18b/4, 20a/15 [2]
 ö.+dür 20b/15
 ö.+e 20a/15
 [4]
- ömr** : < Ar. Ömür, yaşam.
 ö.+i 47b/15, 48a/3, 48a/6,
 48a/9, 48a/11, 48a/14, 48b/1,
 48b/4, 48b/6, 48b/10, 48b/13,
 49a/1, 49a/3, 49a/5, 49a/8,
 49a/11, 49a/13, 49a/15, 49b/3,
 49b/5, 49b/7, 49b/10, 49b/13,
 50a/1, 71b/7 [25]
 [25]
 anuñ ö.+i 47b/15, 48a/3,
 48a/6, 48a/9, 48a/11, 48a/14,
 48b/1, 48b/4, 48b/6, 48b/10,
 48b/13, 49a/1, 49a/3, 49a/5,
 49a/8, 49a/11, 49a/13, 49a/15,
 49b/3, 49b/5, 49b/7, 49b/10,
 49b/13, 50a/1 [24]
- öñ** : Ön, arka karşıtı.
 ö.+e 13b/9
 ö.+e çekesin 13b/9
 ö.+inde 15b/9, 43b/3 [2]
 ö.+inden 22a/4, 42b/6 [2]
 ö.+ine 14a/8, 14a/12, 16a/8,
 22a/2, 23a/3, 24b/15, 43a/2,
 44b/1 [8]

- ö. + ine çıkmadığı 24b/15
 ö. + ine çıkısa 23a/3
 ayak ö. + ine 44b/1
 ö. + ünde 34a/10, 34a/12 [2]
 ö. + ünden 40a/15, 43a/2 [2]
 [17]
- ördek** : Ördek. Perde ayaklılardan, evcil ve yabani türleri bulunan su kuşu.
 ö. 53b/11, 66a/5, 80b/15, 81a/2 [4]
 [4]
 ö. dilin 80b/15
 ö. ödün 81a/2
 ö. yağı 53b/11, 66a/5 [2]
- öğren-** : Öğrenmek.
 ö.-e 5b/10
- ört-** : Örtmek.
 ö.-e 29b/5, 76a/1 [2]
 başını ö.-e 76a/1
 ö.-esin 24a/6
 başını ö.-esin 24a/6
 ö.-meyince 29b/6
 [4]
- öt-** : Ötmek.
 ö.-er 53a/7
 tavul gibi ö.-er 53a/7
- öte** : Bulunulan yere göre karşı yanda olan.
 ö. 60b/12
 ö. geçdiyse 60b/12
- ötürü** : Ötürü. Bir şeyden dolayı, bir şey yüzünden, dolayı.
 ö. 28a/7
- öyken** : Akciğer.
 ö. 58a/12, 69a/13 [2]
 ö. ağrısını 69a/13
 ö. + de 9b/15, 10a/12, 87a/6[3]
 ö. + i 10a/11
 [6]
- öyle** : Onun gibi olan, ona benzer. O biçimde.
 ö. 18b/9, 20b/3, 35a/3, 36a/8, 41a/10 [5]
 [5]
- öz:** Bitkilerin kök, gövde ve dallarının boydan boya ortasında bulunan, hafif, gevrek ve çoğu yumuşak bölüm.
 ö. + de 19a/2
 ö. + i 7b/7
 [2]
 un ö. + i 7b/7

P

pancar : Pancar.

p. + ı 49a/4

parmağ: parmak

p. + uñla 39b/9

şırça p. + uñla 39b/9

parmak : Parmak.

p. + laruñla 37a/1

payda : Pay.

p. 34a/5

p. ètmişdür 34a/5

pāk : < Far. Temiz, pak.

p. 4b/1, 16a/6, 19a/6, 28b/6,
30a/9, 32a/14, 37a/14, 47a/10,
56b/4, 64a/8, 64b/9, 78a/3,
89a/2, 89a/2 [14]

[14]

p. ayırtlayasın 37a/14

p. bağlayasın 32a/14

p. bezden 64b/9

p. èdeler 56b/4, 64a/8 [2]

p. èdesin 19a/6

p. èdüp 78a/3

p. ola 30a/9

p. olmaz 16a/6

pāmūk : < Far. Pamuk.

p. 7b/6

pānbūğ: bk. pāmūk.

p. + a 60b/14

eski p. + a 60b/14

p. + ı 60b/15

[2]

pāre : < Far. Parça, cüz.

p. 4b/6, 11b/14, 26a/10,
26a/10, 32a/3, 32b/5, 35a/11,
35a/15, 36b/11, 58a/2, 58a/2,
63a/8, 63a/8, 66b/15, 66b/15,
84b/1, 84b/1, 84b/7, 86b/15
[19]

p. olur 11b/14

iki p. 36b/11, 58a/2, 58a/2[3]

p. + cuğ 84a/1, 84a/6 [2]

p. + dür 58a/3, 58a/3, 58a/4,
58a/4, 58a/5, 58a/5, 58a/6,
58a/7, 58a/7, 58a/8, 58a/9 [11]

dört p. + dür 58a/4, 58a/5,
58a/7 [3]

on beş p. + dür 58a/4

sekiz p. + dür 58a/3

üç yüz kırk dört p. + dür
58a/9

üç yüz on sekiz p. + dür
58a/8

yedi p. + dür 58a/3

- yëtmiş sekiz p. + dür 58a/6,
58a/7 [2]
yigirmi dört p. + dür 58a/5
p. + leri 43a/13
kemik p. + leri 43a/13
p. + sin 12a/4, 35a/12 [2]
bakır p. + sin 12a/4
p. + sine 61b/11
çūqa p. + sine 61b/11
p. + sini 35a/11
p. + in 82a/10
et p. + in 82a/10
[37]
- pārele-** : <Far. Parçalamak.
p.-r 69b/15
- pārsca** : <Far. Farsça.
p. 2a/7
- pehlevī**: <Far. İran'da İsfahan ile
havâlisindeki bölge halkı ve bu
bölgenin dili.
p. 2a/7
- pehlū** : <Far. Vücutun iki yanından
biri.
p. 87a/3
şol p. ağrısına 87a/3
- pekid-** : Kapatmak, örtmek.
p.-esin 34a/4
- pelid** : <Ar. Meşe.
p. 81a/6
p. küliyle 81a/6
- pelincag** : Bir çeşit bal.
p. 89a/9
p. bal 89a/9
- pelīn** : <Gr. Birleşikgillerden,
yapraklarında ve öteki
bölümlerinde çok acı, kokulu bir
madde bulunan, hekimlikte
kullanılan çok yıllık ve otsu bir
bitki, pelin otu, acı pelin, akpelin.
p. 12a/1, 70b/6, 70b/12,
71b/13 [4]
[4]
p. şuyı 12a/1, 70b/6 [2]
- penbe** : bk. pāmūq.
p. 6b/3, 6b/6, 7a/7, 7b/7,
21a/11 [5]
[5]
eski p. 7a/7, 7b/7 [2]
- pencele-**: El ile kavramak.
p.-ye 19b/10
- perd** : bk. başpert.
p. 59b/5
baş u p. olsa 59b/5
- perde** : <Far. Perde. İki yeri birbirinden
ayıran bölme.
p. 31b/9, 32a/1, 78b/9 [3]

p. olsa 78b/9
 p. üzerinde 32a/1
 p. + i 34a/15
 p. + i beyniye 34a/15
 p. + si 33b/6
 beyni p. + si 33b/6
 p. + sin 1b/5
 sağlık p. + sin 1b/5
 p. + sini 31b/14, 33b/4 [2]
 beyni p. + sini 33b/4
 p. + yi 33b/14, 34b/4 [2]
 [10]
 p. + yi dürtmeye 34b/4

perdelü: Perdeli

p. 5b/15

perhiz : < Far. Perhiz.

p. 7b/13, 9a/5, 22a/6, 28a/6,
 46a/4, 51a/5, 51b/2, 51b/4,
 52a/3, 52b/1, 53a/2, 54a/1,
 54a/10, 54b/1, 54b/11, 55a/8,
 55b/7, 56a/6, 56b/10, 57a/12,
 57b/2, 57b/6, 57b/15, 64a/15,
 66b/2, 73b/14, 74b/1 [27]
 p. ède 7b/13, 64a/15 [2]
 p. èdeler 51a/5, 51b/2,
 51b/4, 52a/3, 52b/1, 53a/2, 54a/1,
 54a/10, 54b/1, 54b/11, 55a/8,
 55b/7, 56a/6, 56b/10, 57a/12,

57b/2, 57b/6, 57b/15, 66b/2,
 73b/14, 74b/1 [21]

p. ètdüresin 22a/6, 28a/6[2]

p. ètdürüp 46a/4

p. + i 53b/1, 89b/14, 90a/1 [3]

[30]

p. + i bozmayalar 90a/1

perk : bk. berk.

p. 11b/5, 15b/4, 18a/6, 19b/2,
 22a/3, 48a/3 [6]

[6]

p. ola 22a/3, 48a/3 [2]

p. olur 11b/5

p. yakı vurasın 19b/2

perkçe : Sıkıca.

p. 9a/4

perkid-: Perkitmek. İyice gererek,
 sıkıştırarak, vurarak
 sağlamlılaştırmak.

p.-esin 17a/10, 24b/6 [2]

[2]

top p.-esin 17a/10

perkin-: Perk olma, sıkıca bağlanma.

p.-üpdür 37b/2, 37b/2 [2]

[2]

perkiş-: Sağlamlılaştırmak.

p.-meyince 45b/13

perkişdür-: Sağlamlılaştırmak.

p.-esin 36a/12

p.-mek 35b/3

[2]

diş p.-mek 35b/3

perkişdürüci : Sağlamaştırıcı.

p. 34b/9, 35b/2, 37a/10, 39b/4,
43b/1, 43b/1, 44a/10 [7]

p. edviyye 34b/9, 35b/2, 39b/4
[3]

p. nesnelere 37a/10

p. yağı vurasın 43b/1, 44a/10,
45b/10 [3]

p. yağılar 43b/1

perkiştürüci : perkişdürüci.

p. 20a/10

p. yağı vurasın 20a/10

perklig : Sıklık, kuvvetlilik.

p. + i 18a/5

persiyāvşān : <Far. Baldırıkara.

p. 73b/11

pert : bk. başpert.

p. + e 59b/10

baş u p. + e 59b/10

pes : <Far. O halde, şimdi

p. 2a/12, 3a/10, 3a/15, 5b/2,
86a/1 [5]

[5]

peydā : <Far. Açık, meydanda.

p. 8a/11

p. olur 8a/11

peygamber : Peygamber.

p. 65b/1

hazret-i ĩsā p. 65b/1

peynir : <Far. Peynir.

p. 12a/10, 54b/6 [2]

p. şuyı 12a/10

p. şuyın 54b/6

p. + den 53b/2, 55a/7, 57b/5,
57b/15, 66b/2, 74b/1 [6]

[8]

pilic : Tavuğun küçüğü, erginleşmemiş
tavuk veya horoz.

p. 56b/11

p. aşın 56b/11

pire : Pireler takımından, insanın ve
bazı hayvanların kanını emerek
yaşayan, iyi sıçradığı için kolay
yakalanamayan, küçük, asalak
böcek.

p. 84a/8, 84a/9 [2]

p. olmaya 84a/9

p. olsa 84a/8

p. + ler 83b/12

[3]

pirtin- : Berelenmek, burkulmak.

p.-dügi 15a/15

p.-e 15a/10, 15a/15, 39a/8 [3]

p.-mesi 20a/14

p.-meye 63a/10

p.-se 20a/11

p.-ür 20a/11, 41a/14 [2]

[9]

pirtingen : Burkulmaya elverişli.

p. 25b/4

p. olur 25b/4

pişür- : Pişirmek.

p.-eler 79b/11

pîr : <Far. Yaşlı, koca, ihtiyar kimse.

p. 12b/1

p. kişilerde 12b/1

p.+i 4a/5

p.+lere 87b/3

[3]

pufkuri : “pufkuri pufkuri” şiddetli bir şekilde.

p. 10b/2, 10b/2 [2]

[2]

pul : <Far. Alt deri ya da üst deriden meydana gelmiş olan küçük yassı safihacıklar.

p. 83b/12, 83b/13 [2]

[2]

R

rahm : <Ar. Rahim. Döl yatağı.
r.+dan 86a/11

rahmetu'llāhi : Allah'ın rahmeti.
r. 72a/12, 86b/9 [2]

[2]

r. 'aleyh 72a/12

r. ta'ālā 86b/9

raḳḳ : <Ar. İnce deri.

r.+ı 66b/6

r.+ı marmāḥūr 66b/6

rast : <Far. Doğru, düzgün.

r. 25a/14

yérin r. édüp 25a/14

ra'şa : <Ar. Kısmî felç, çeşitli organların titremesi şeklinde belirir.

r.+ya 86a/10

r.+yı 85b/11

[2]

razakî : <Ar. Razaki üzüm.

r. 71a/2

rāḥat : <Ar. İnsanda üzüntü, sıkıntı, tedirginlik olmama durumu.

r. 14b/15, 29b/6, 39a/5 [3]

[3]

- r. ola 39a/5
 r. oldum 14b/15
 r. olmaz 29b/6
- rās** : <Far. “rāsen” Andız otu.
 r. 56a/9
- rāshūreng** : (?) راسخونيك
 r. 89a/8
- rāstuḥ** : <Far. Rastık.
 r. 64a/3
- r. taşı 64a/3
- rātīnec** : <Ar. Reçine.
 r. 52a/4
- rāvend** : <Far. Kök.
 Karabuğdaygillerden, 1-2 m
 yükseklikte, büyük yapraklı,
 beyaz çiçekli, çok yıllık ve otsu
 bir bitki.
 r.+i 53a/11, 57b/9, 61b/5,
 64b/3, 70b/5, 70b/5 [6]
 [6]
 r.+i çinī 53a/11, 57b/9, 61b/5,
 64b/3, 70b/5 [5]
 ma‘cūn-ı r.+i çinī 70b/5
- rāzyāne**: Rezene otu.
 r. 51a/2, 51a/12, 53a/13,
 54a/7, 57a/9, 57b/9, 62a/14,
 70a/13, 71a/5, 71a/11, 89b/8,
 90a/2 [12]
 [12]
 r. şuyıyla 53a/13
 r. toḥmı 54a/7, 57b/9,
 70a/13, 71a/5, 71a/11 [5]
 bezr-i r. 57a/9
 toḥm-ı r. 51a/2, 51a/12, 90a/2
 [3]
- rāzyānec** : bk. rāzyāne.
 r. 54b/4, 73a/1, 73b/9 [3]
 [3]
 bezr-i r. 73a/1, 73b/9 [2]
- re’isü’l-cerrāḥīn** : Cerrah başı.
 r. 1b/13
- renc** : <Far. Ağrı, sızı, eziyet,
 hastalık.
 r.+e 71b/8
 r.+e giriftār olmaya 71b/8
 r.+ine 59b/2, 59b/12, 60a/7
 [3]
 bevāsīr r.+ine 60a/7
 sersām r.+ine 59b/12
 ṭalaḫ r.+ine 59b/2
 r.+ler 65b/13
 r.+lere 61a/12
 r.+leri 69a/10
 [7]

- şudan olan r. + leri 69a/10 [3]
- rencli** : <Far. Hastalıklı.
r. 44a/2
r. kalmışdur 44a/2
- reng** : <Far. Renk.
r. + i 3b/10, 3b/12, 50b/8 [3]
bevl r. + i 3b/10
bevlün r. + i 3b/12
r. + inde 73a/13
[4]
‘aşkar r. + inde 73a/13
- revā** : <Far. Uygun, yerinde.
r. 22b/2, 27b/1, 28a/14 [3]
[3]
r. gördüm 22b/2, 28a/14[2]
r. görmezüz 27b/1
- revān** : <Far. Akıcı.
r. 86a/12
- reyhān** : <Ar. Reyhan, fesleğen.
r. 71b/12, 87a/9 [2]
[2]
r. toħmı 71b/12
r. toħmınun lu‘ābıyla 87a/9
- rib‘** : <Ar. Nöbeti dört günde bir tutan sıtma.
r. 55b/4
ħummā-yı r. 55b/4
r. + a 86b/2, 87a/8 [2]
- riṭl** : <Ar. Litre.
r. 53b/12, 57a/1, 57a/9,
57b/11, 57b/11, 63b/15, 64a/13,
64a/13, 64a/13, 66a/15, 66b/13,
67a/9, 73b/11, 74a/6, 74a/13,
74b/4, 74b/5, 74b/7, 74b/7 [19]
[19]
altı r. 57a/9
bêş r. 57b/11
bêşer r. 74a/13
bir r. 64a/13, 66a/15, 66b/13,
74a/6, 74b/4, 74b/7 [6]
bir r. şuyıla 57a/1
buçuk r. 53b/12, 63b/15,
74b/5, 74b/7 [4]
dört r. 67a/9
on r. 57b/11
toħuz r. 73b/11
üç r. 64a/13, 64a/13 [2]
- rivāyet** : <Ar. Bir olay, bir haber veya sözü nakletme.
r. 1b/8
r. étmişler 1b/8
- rīḥ** : <Ar. Yel, rüzgar, romatizma.
r. 90b/7
r. bevāşir 90b/7

- r. + e 85b/6
[2]
- rubb** : <Ar. Meyve ve sebzelerin özü, iç.
r. + ı 56b/1
r. + ı sūs 56b/1
- rubbu's-sūs** : Meyan otunun özü.
r. 72b/8
- rufadan** : <Ar. Kaynar suda kabuğu ile az pişirilmiş.
r. yumurda 59a/1
- rummān** : <Nar ağacı ve meyvesi.
r. 51b/10, 56b/14 [2]
[2]
şarāb-ı r. 56b/14
- rusul** : <Ar. Bir tür merhem.
r. 52b/2, 65a/15 [2]
[2]
merhem-i r. 65a/15
merhem-ī r. 52b/2
- ruḫbet** : <Ar. Nem, nemli özellikte.
r. + den 54b/15
r. + e 86a/11
[2]
- rūḫ** : Dinlerin ve dinci felsefelerin insanda vücuttan ayrı bir varlık olarak kabul ettiği öz, tin.
r. + ı 1b/7
- r. + ı muḫaddesine 1b/7
- rūmī** : Anadolu ile ilgili, Anadolu'ya bağlı.
r. 71a/15
ʿaḳreb-i r. 71a/15
- rūmiyye**: bk. rūmī.
r. 69b/14
fulūniyyā-i r. 69b/14
- rūšen** : <Far. Aydınlık, aydın.
r. 68b/6, 69a/2, 69a/11, 75b/7
[4]
[4]
r. éder 68b/6
r. ola 75b/7
ʿaḳlı r. éder 69a/11
gözi r. éder 69a/2
- rūzī** : <Far. Nasip, kismet.
r. 1b/6, 2a/5 [2]
[2]

S

- saç-** : bk. saçmak.
s.-alar 80b/13
üstüne s.-alar 80b/13
- saçanaḳ** : Kas.
s. + dan 3a/9

- saḥk** : < Ar. Ezmek.
 s. 53b/13, 53b/13, 64a/6,
 64b/4, 64b/7, 65b/9, 67a/7,
 68a/1, 73a/4, 88a/15 [10]
 [10]
 s. édeler 53b/13, 65b/9 [2]
 s. édesin 64b/4
 s. édüp 64a/6, 68a/1, 73a/4,
 88a/15 [4]
 s. olduğdan 67a/7
 s. olmağa 53b/13
 s. olmuş 64b/7
- sahrā** : < Ar. Sahra.
 s. + y1 1b/4
 s. + y1 vücūda 1b/4
- sahtelük** : < Far. Sahtelik.
 s. 68b/6
- saḥtiyān** : < Far. Tabaklanmış, boyanmış,
 cilalı deri.
 s. 5b/15
 s. kazındısıyla 5b/15
- sakaṅgūr** : < Gr. Timsah, su
 kertenkelesi.
 s. 52b/15
 ma'cūn-ı cevāriş-i s. 52b/15
- sakız** : Sakız.
 s. +1 67b/8
- çam s. +1 67b/8
 s. + ları 73a/5
 [2]
- sakmūniyā** : < Ar. < Gr. Bingöz otu,
 mahmudiye otu.
 s. 51a/3, 51a/13, 53a/12,
 53b/8, 55a/12, 56b/1, 67a/5,
 70b/13, 73b/6 [9]
 [9]
- salyār** : < Gr. Salya.
 s. + a 86a/10
- sancı** : Sancı.
 s. 38b/2
- sancu** : bk. sancı.
 s. + ya 60a/5, 60a/11 [2]
 [2]
- saṅ** : “Sana” sen.
 s. + a 39b/10, 39b/11, 47b/9,
 47b/12 [4]
 [4]
- sap** : Bıçak, balta gibi aletleri tutmak
 için takılan takta veya boynuz
 parçası.
 s. +1 17a/9, 21b/14 [2]
 [2]
 balta s. +1 17a/9
 nacağ s. +1 21b/14
- sarmaşuk** : Sarmaşık.

- s. 61a/5
s. şakızı 61a/5
- satır** : <Ar. Et kesmeye, kemik kırmaya yarayan ağır ve enli bir tür bıçak.
s. 73a/15
keskin s. 73a/15
- sa‘za** : “sudā‘” <Ar. Baş ağrısı.
s. + y1 74a/15
- sā‘at** : <Ar. Saat.
s. 20b/2, 20b/7, 49a/8 [3]
s. + da 86a/6
s. + dür 48a/9
[5]
on üç s. + dür 48a/9
- sābık** : <Ar. Geçen, önceki.
s. 40b/14
üslüb-ı s. 40b/14
s. + da 14b/12, 40b/3, 41b/1, 43a/9, 44b/6 [5]
[6]
s. + da beyān edüpdürüz 44b/6
- sābinec**: <Ar. Luffah, adamotu, hacılar otu.
s. 62a/14
- sābūr** : <Ar. “sabr” Sabırlık otu ve bu otdan elde edilen tıbbî bir zamk.
s. 65b/11
- sāde** : <Far. Saf, sade.
s. 50b/2, 65a/2, 76a/15, 90a/8
[4]
[4]
s. yağı 76a/15
s. yağına 50b/2
acı s. yağı 65a/2
acı s. yağıyla 90a/8
- sādec** : bk. sāzec.
s. + i 70a/3, 72b/15 [2]
[2]
s. + i hindī 70a/3, 72b/15[2]
- sākin** : Sakin, dindirilmiş.
s. 15a/1, 50a/5, 50a/5, 69b/9[4]
s. eder 69b/9
s. olmazsa 50a/5, 50a/5 [2]
- sāyir** : <Ar. “sāir” diğer, başka.
s. 27a/7, 39b/2, 43b/1, 46a/3, 72b/3[4]
s. a‘zānuş şinuğı 27a/7
s. + den 28b/6
s. + lere 31a/7
[6]
- sāzāc** : bk. sāzec.
s. + ı 71b/4
s. + ı hindī 71b/4
- sāzec** : <Far. Sade, basit.

- s. + i 68b/13, 69a/5 [2]
[2]
s. + i hindī 68b/13, 69a/5[2]
- sebeb** : <Ar. Sebeb.
s. 3b/1, 6a/12, 7a/10 [3]
s. kılp 3b/1
s. + den 5a/14, 8b/1 [2]
s. + i 7a/2, 11b/5, 24b/15,
50a/3, 53a/5 [5]
bunun s. + i 53a/5
s. + in 2a/9, 5b/2, 11a/11 [3]
cirāhatuñ s. + in 5b/2
s. + inden 14a/14, 14b/1, 68b/7
[3]
[16]
çıkıñ s. + inden 14a/14
- sebel** : <Ar. Göze perde inmesi.
s. 77b/12, 85a/11 [2]
[2]
s. olmuş 85a/11
- seblūnyā** : (?) سبلونيا
s. 71a/8
s. aşı 71a/8
- seç-** : Seçmek.
s.-e 31a/8
s.-esin 44b/10
[2]
- sedef** : Sedef otu. Sedef otugillerden, 50 santimetre kadar yükselebilen, özel kokulu, sarı çiçekli ve hekimlikte kullanılan, çok yıllık bir ağaççık.
s. 62a/14, 66a/2, 76b/11 [3]
[3]
- sefercel** : <Ar. Ayva.
s. 74b/2
şarāb-ı s. 74b/2
- seher** : <Ar. Uykusuzluk.
s. + e 85b/12, 86a/14 [2]
sübāt-ı s. + e 86a/14
s. + i 86a/15
[3]
s. + i sübāta 86a/15
- sekbinec** : <Far. Salatalığa benzer bir bitki.
s. 54a/2
- sekiz** : Sekiz.
s. 15b/12, 33a/5, 48a/3,
53a/14, 58a/3 [5]
[5]
s. gün 15b/12
s. günde 33a/5
s. gündür 48a/3
s. kez 53a/14
s. pāredür 58a/3

sekizinci : Sekizinci.

s. 2b/3, 3a/8, 13b/3, 59b/4[4]

s. bāb 2b/3, 13b/3 [2]

sekker : bk. şeker

s. 7a/6, 7a/12, 72a/7 [3]

s. + i 87a/7

[4]

nebāt s. + i 87a/7

seksen : Seksen.

s. 5a/8, 75b/12 [2]

[2]

s. dirhemini 75b/12

s. günde 5a/8

selām : <Ar. "saygım, esenlik dileklerim ona ulaşsın" anlamında kullanılan bir iyi dilek sözü.

s. 1b/6

seliḥe : <Ar. Aselbent sakızı; bir tür pelesenk ağacından ve katırkuyryğu otundan elde edilen ve birkaç türlü olan tıbbî bir zamk.

s. 54a/4, 56a/8, 62b/2, 66b/6, 70a/3, 70b/6, 72a/5, 72b/13, 73a/7 [9]

selsāliyūn : bk. sisāliyūn.

s. 72b/14

semir- : Besili, yağlı bir duruma gelmek, semizlemek, şişmanlamak.

s.-mekçün 76a/12

semmiyye : <Ar. Zehirli.

s. + dür 50b/10

madde-i s. + dür 50b/10

semūm : <Ar. Zehirli şey.

s. + uḡ 72b/4

cemī^c s. + uḡ zararın 72b/4

semüz : bk. semiz

s. 3b/11

s. ola 3b/11

sen : Sen.

s. 5a/9, 13b/8, 13b/8, 13b/12, 13b/13, 14b/4, 14b/6, 15a/1, 15a/2, 16b/7, 16b/14, 16b/15, 17a/7, 17a/12, 17a/12, 17a/14, 18b/7, 19b/1, 19b/5, 19b/10, 21b/9, 23b/4, 23b/7, 24b/1, 25a/4, 25b/13, 30b/2 [27]

s. + den 47b/8

s. + üḡ 13b/11, 13b/11, 24a/6, 32b/4, 35b/3, 45b/2 [6]

[34]

s. + üḡ cehdün 45b/2

s. + üḡ dizünle 13b/11

s. + üḡ fikrün 35b/3

s. + üḡ kendi başuḡı 13b/11

- senderūs** : <Far. Sandalos, Kızıl ardıçtan elde edilen tıbbî bir zamk.
s. 83a/14
s. ağacı yağı 83a/14
- serah̄sī** : Serahs şehrinden olan.
hoce + i s. 77a/4
- ser-ā-pā** : <Far. Baştan ayağa kadar.
s. 10b/10
- ser-cümle** : <Far + Ar. Bütün, hepsi.
s. 58b/7
- serçe** : Serçegillerden, insanlara yakın yerlerde yaşayan, kışın göçmeyen, koyu boz renkli, ötücü küçük bir kuş.
s. 71a/7, 71a/13 [2]
s. beynisi 71a/7, 71a/13 [2]
s. + yi 82b/11
[3]
- sere** : Büyük parmağın ucundan şehadet parmağı ucuna dek olan mesafe. (Bir arşın dört seredir.)
s. 21b/11
bir s. 21b/11
- sereṭān** : <Ar. İyileşmez yara, kanser.
s. + a 65b/2
s. + e 63b/8
[2]
- serī‘u’l-hareket** : <Ar. Hızlı giden.
s. 73a/13
- sersām** : <Far. Menejit hastalığı.
s. 59b/12
s. rencine 59b/12
- serv** : <Far. Selvi ağacı.
s. 83a/11
s. ağacından 83a/11
- servi** : bk. serv.
s. 14a/4
s. kōzı 14a/4
- sevdā** : <Ar. Dört ana öğeden kara safra maddesi
s. 3a/14, 3b/12, 55b/7 [3]
s. gālib olmak 3b/12
s. olur gıdālardan 55b/7
s. + dan 3a/7, 13a/6, 46a/7, 46a/11, 51b/3, 58b/1 [6]
s. + dan olursa 51b/3
s. + ya 11a/7
s. + yı 3a/14, 85b/11 [2]
s. + yla 11a/1, 11a/6, 11b/5 [3]
[15]
- sevdāviyye** : <Ar. Sevdâyla ilgili.
s. 73b/8
mevād-ı s. 73b/8
- sevdāyī** : <Ar. Kara safra maddesiyle ilgili.
s. 8a/11, 27a/10 [2]

- [2]
- seyr** : <Ar. Seyretmek. Bir şeyin durumunu, oluşumunu gözlemek, bakmak.
s. 44a/6
- seyrek** : Seyrek. Benzerleri veya parçaları arasında çok aralık bulunan, aralıklı, sık karşıtı.
s. 62b/6
s. bezden 62b/6
s. +dür 18a/7
- [2]
- sezāb** : <Ar. Sedef otu.
s. 54a/8, 55b/11, 66b/8, 66b/10 [4]
[4]
s. yağıdur 66b/8
s. yağıyla 54a/8
- sıçan** : Sıçangillerden, fareden iri, zararlı birçok türü bulunan kemirgen, memeli hayvan.
s. 84a/6
s. +1 80b/13
[2]
yabān s. +1 toprağın 80b/13
- sın-** : Kırılmak
s.-a 35b/14
burun s.-a 35b/14
- s.-an 6b/3
s.-ur 35a/5
[3]
- sınuğ** : bk. sınıuğ
s. +1 40a/4
s. +ın 36b/7, 44a/5 [2]
diz ağırşagının s. +ın 44a/5
köprücek s. +ın 36b/7
s. +ından 32b/15
[4]
kafa s. +ından 32b/15
- sınıuğ** : Kırık.
s. +lara 61a/3
cemi[̄]c s. +lara 61a/3
s. +lardan 32b/13
[2]
cemi[̄]c s. +lardan 32b/13
- sırf** : <Ar. Saf, katışıksız.
s. 47b/14
- sırr** : <Ar. Aklın erişemediği, açıklanamayan veya çözülemeyen şey, giz, gizem.
s. 47b/12
‘ilm-i s. 47b/12
- sıtma** : Sıtma hastalığı. Anofel türü sivrisineğin sokmasıyla insandan insana bulaşan, titreme, ateş ve ter

- nöbetleriyle kendini gösteren bir hastalık, ısıtma, malarya.
s. 79b/15
s. tutsa 79b/15
s. + lar 86b/8
[2]
cemi^c s. + lar 86b/8
- sızı** : Sızı
s. + ları 62a/13
s. + ya 61a/11
[2]
- sicim** : Keten, kenevir vb. bitkilerin liflerinden yapılan ince ip, kınnap.
s. + ile 27a/14, 27b/4 [2]
s. + le 27b/1
[3]
s. + le bağlamasın 27b/1
- sidüg** : bk. sidük.
s. + i 23a/5, 80b/15, 81b/1, 90b/5 [4]
s. + i tırmayana 90b/5
s. + i tütulur 23a/5
kişinün s. + i 80b/15
kişinün s. + i yolu 81b/1
s. + in 53b/4
keçi s. + in 53b/4
s. + iyle 53b/4
[6]
- keçi s. + iyle 53b/4
- sidük** : Sidik, bevl.
s. 7b/1
- sıl-** : Silmek.
s.-esin 19a/7
- silin-** : Silinmek.
s.-e 65a/14
- silk** : < Ar. İplik.
s. + ile 32a/2
- silk-** : Silkmek, sallamak.
s.-esin 17a/1
- simsim** : < Ar. Suaum.
s. 51a/3
- sināmekī** : < Ar. Sinemaki.
s. 55b/15, 57a/8, 72a/2, 74a/2, 88b/10 [5]
[5]
- siñdür-** : Sindirmek.
s.-esin 62b/8
tozı s.-esin 62b/8
- siñek** : Sinek.
s. 84a/6
- siñir** : Sınır.
s. 11a/4, 11a/7, 15b/8, 18b/13, 58b/2 [5]
s. + den 3a/7
s. + e 11b/11, 35a/3 [2]
açuk s. + e 35a/3

s. + i 18a/10, 19a/3, 58b/2,
62a/5 [4]

cemī^c s. + i 62a/5

s. + ler 19b/7, 33b/10, 58b/7,
66b/9 [4]

s. + ler bināsı 33b/10

s. + ler maražlarına 66b/9

cemī^c s. + ler 19b/7

s. + leri 2b/15, 18a/5, 18a/6,
18b/12, 39a/8, 58b/5, 63b/4,
66b/5 [8]

s. + leri işlāh éderdür 63b/4

anuñ s. + leri 18a/6

boyun s. + leri 39a/8

s. + lerüñ 20a/15

[25]

s. + lerüñ bināsıdur 20a/15

siñirli : Sinirotu.

s. 61b/10, 89a/8, 89a/10 [3]

[3]

s. yaprağı 89a/10

s. yaprak 61b/10, 89a/8 [2]

sipās : <Far. Şükretme

s. 1b/3

sipistān : <Far. Sibistan ağacı ve meyvesi.

s. 51a/10, 57a/7, 73b/10,
74a/4, 74b/13 [5]

[5]

sirke : <Far. Sirke.

s. 40a/4, 47a/9, 61a/5, 64b/11,
64b/12, 64b/13, 65a/6, 65b/14,
67a/13, 78a/6, 79b/10, 87a/3
[12]

s. içürelər 79b/10

merhem-i s. 64b/12

şarb s. 87a/3

s. + de 70b/3

s. + de yata 70b/3

s. + si 64b/10

s. + yi 67b/1

s. + yle 13a/4, 55b/1, 61a/5,
64b/8, 65b/7, 65b/8, 75a/10,
77b/8, 78a/4, 78a/9, 81b/7,
83a/12, 89a/15 [13]

[28]

iti s. + yle 75a/10

summāk s. + yle 78a/4

şarb s. + yle 77b/8

sirkencübīn : <Far. Sirke, bal ve çeşitli eczalardan yapılan bir şurup.

s. 51b/5, 51b/9, 51b/10, 52b/4,
55a/4, 56a/14, 57a/11, 57b/1 [8]

s. vèrelər 52b/4, 55a/4,

56a/14 [3]

s. + i 52b/3, 56a/12 [2]

- [10]
 s. + i bedzeri 56a/12
 s. + i hindubā şuyıyla 52b/3
- sisāliyūn** : < Gr. Bir tür macun.
 s. 56a/8
- sisemberīn** : < Gr. Varsama otu.
 s. 69a/7
- sivilci** : Sivilce.
 s. 50a/13, 50b/7 [2]
 [2]
- sivilciġ** : bk. sivilci.
 s. + ler 60b/1
- sivri** : Sivri.
 s. 34b/3
- siyāhliġ** : < Far. Karalık.
 s. + ı 75b/8
- siz** : Siz zamiri.
 s. + den 1b/10
 s. + i 1b/12
 [2]
- sīnā** : İbn-i Sina. (980-1037)
 s. 4a/7, 4a/15, 4b/9, 4b/11,
 9a/2, 9a/6, 9a/6, 9a/13, 10a/2,
 11a/11, 13a/2, 13b/3, 15a/13,
 15a/15, 16a/7, 17b/6, 17b/13,
 19a/8, 20b/8, 22b/2, 22b/9,
 23a/11, 23b/14, 25a/4, 25b/7,
 26a/7, 26b/9, 27a/2, 27b/2,
 28a/1, 28a/10, 28a/13, 28b/15,
 29a/14, 30b/4, 30b/10, 31b/8,
 32b/1, 33b/9, 33b/15, 36b/7,
 38a/10, 39a/12, 40a/7, 42a/1,
 43b/13, 45a/2, 46b/4, 47a/13,
 61a/2, 62a/7 [51]
 ebū ‘alī s. 9a/6, 9a/13, 10a/2,
 13b/3, 16a/7, 17b/6, 17b/13,
 19a/8, 22b/2, 22b/9, 25b/7, 26b/9,
 27b/2, 28a/13, 28b/15, 38a/10,
 40a/7, 46b/4, 47a/13, 61a/2, 62a/7
 [21]
 kavlı-i ebū ‘alī s. 4a/7, 4a/15,
 4b/9, 4b/11, 9a/2, 9a/6, 11a/11,
 15a/15, 20b/8, 23a/11, 23b/14,
 25a/4, 26a/7, 27a/2, 28a/1,
 28a/10, 29a/14, 30b/4, 30b/10,
 31b/8, 32b/1, 33b/9, 33b/15,
 36b/7, 42a/1, 45a/2 [26]
 kul ebū ‘alī s. 13a/2, 15a/13,
 39a/12, 43b/13 [4]
 s. + nuᅇ 20a/7, 24a/10, 45b/7
 [3]
 ebū ‘alī s. + nuᅇ kavlı 20a/7,
 45b/7 [2]
 ebū ‘alī s. + nuᅇ tecribesidür
 24a/10
 s. + nuᅇdur 25b/1

- [55]
 ebū 'alī s. + nuḡdur 25b/1
- soğan** : Soğan.
 s. 71a/10
 s. toḡmı 71a/10
- soḡulda-** : Zonklamak.
 s.-ya 37b/11
- söḡüt** : Söḡüt. Söḡütgillerden, sulak yerlerde yetişen, yaprakları almaşık ve alt yüzleri havla örtülü büyük bir ağaç.
 s. 87a/15
 s. yapraḡı şuyıyla 87a/15
- sökül-** : Sökülmek.
 s.-di 30a/10
- söyle-** : Söylemek.
 s.-dügi 10a/13
 s.-meye 33b/3, 35b/6 [2]
 çok s.-meye 33b/3
 s.-r 10a/13
- [4]
- söyün-** : Sönmek.
 s.-miş 67b/15
 s.-miş kirec 67b/15
- söyündür-** : Söndürmek.
 s.-düm 46b/2
 s.-e 47a/4, 47a/7 [2]
- [3]
- söz** : Söz.
 s. + i 75a/4
 s. + i az olur 75a/4
- su'd** : < Ar. Topalak otu.
 s. 78a/11
- sufūf** : < Ar. Toz halinde ilaç.
 s. 54b/2
 s. vèreler 54b/2
- sultān** : < Ar. Müslüman, özellikle Sünni hükümdarların kullandıkları unvan.
 s. + um 47b/11
- sultānī** : < Ar. Sultana ait.
 s. 90b/2
 ma'cūn-ı s. 90b/2
- sumāk** : < Ar. Sumak ağacı ve tohumu.
 s. 75a/11
- summāk** : bk. sumāk.
 s. 78a/4
 s. sirkeyle 78a/4
- surḡ** : < Far. Kırmızı.
 s. 68b/12, 69a/3, 71a/8,
 71b/12 [4]
 [4]
 behmen-i s. 68b/12, 71b/12[2]
 gül-i s. 69a/3, 71a/8 [2]
- sust** : < Far. Gevşek, güçsüz, işlevini yapamaz

- s. 3b/11, 20b/9, 52b/10 [3]
[3]
s. ola 3b/11
s. olmak 52b/10
s. olur 20b/9
sust-endām s. 90b/8
- sustluğ** : < Far + T. Güçsüz olma hali.
s. + ı 86b/4
s. + ı giderür 86b/4
s. + ina 86b/3
[2]
beden s. + ina 86b/3
- süm** : < Ar. “süm” sarımsak.
s. 47a/9
kızıl s. 47a/9
- sūrāḥ** : < Far. Delik, gedik.
s. 46b/9
melhem-i s. 46b/9
- sūrincān** : < Far. Sorıncan ağacı.
s. 51b/1, 90a/3 [2]
[2]
ḥabb-ı s. 51b/1
- sūs** : < Ar. Meyan otu.
s. 51a/12, 56a/1, 56b/1, 56b/8,
73b/11, 74a/3, 74a/10 [7]
[7]
s. yağıyla 56b/8
- aşl-ı s. 51a/12, 56a/1, 73b/11
[3]
‘ırq-ı s. 74a/3, 74a/10 [2]
rubb-ı s. 56b/1
- sūsen** : < Ar. Susam.
s. 53a/13, 53b/9, 87b/14 [3]
[3]
s. köki 53a/13, 53b/9 [2]
kaynamış s. şuyı 87b/14
- sū‘āl** : < Ar. Öksürük.
s. + e 69b/4, 88b/1 [2]
eski s. + e 69b/4
s. + i 86b/14, 86b/15 [2]
[4]
- sübāt** : < Ar. Dalgınlık, koma, hafif uyku.
s. + a 86a/15
seher-i s. + a 86a/15
s. + ı 86a/14
[2]
s. + ı sehere 86a/14
- süci** : Şarap.
s. 49b/1
s. içe 49b/1
s. + den 83b/7
s. + den kesmek 83b/7
s. + si 66a/9
benefşe s. + si 66a/9

- s. + yi 83b/9
s. + yle 8a/1, 60b/15 [2]
[6]
- süd** : Süt.
s. 60b/10, 76b/5 [2]
s. kesilür 76b/5
s. + i 53a/12, 71a/14, 76a/9,
83a/13, 83a/14 [5]
s. + i şālīb 71a/14
‘avratuñ s. + i kesilse 83a/13
südlügen otunuñ s. + i 53a/12
s. + in 76b/4
şıgır s. + in 76b/4
s. + iyle 76a/8
keçi s. + iyle kaynadalar 76a/8
s. + le 54b/5
s. + le içeler 54b/5
s. + üñ 76b/7
s. + üyle 77b/4
[12]
südlügen s. + üyle 77b/4
- südde** : < Ar. Peklik, mide dolgunluğu,
çeşitli organlarda görülen
tutkunluk.
s. + leri 73b/8, 86b/1 [2]
s. + leri açar 73b/8, 86b/1 [2]
s. + siyle 87a/5
[3]
- südlü** : Sütlü.
s. 53a/3
s. aşlar 53a/3
- südlügen** : Sütleğen otu.
s. 53a/12, 77b/3 [2]
[2]
s. otunuñ südi 53a/12
s. südüyle 77b/3
- süheyl** : < Ar. Güney yarım kürede
bulunan parlak yıldız, Yıldırak.
s. + i 19a/4
s. + i kelerī 19a/4
- sülemen** : Salyangoz.
s. 68a/2, 88b/9, 89a/3 [3]
- sülük** : Sülük. Sülüklerden, tatlı sularda
yaşayan, vücudunda yirmi iki
sindirim kesesi olduğu için bir
kezde ağırlığının sekiz katı kan
emebilen, halk arasında bazı kan
hastalıklarının tedavisinde
yararlanılan hayvan.
s. 75a/9
s. yapuşsa 75a/9
- sümükli**: Karından bacaklılardan,
akciğerli, otçul ve kabuksuz yer
yumuşakçası.
s. 85a/9
s. böcegi kabuğın 85a/9

- sümbül** : <Ar. Sümbül otu.
s. 69b/11, 70b/2, 71a/12, 71b/3, 72a/5, 78a/11, 85a/15, 90a/5 [8]
s.+i 56a/9, 67a/12, 69a/4, 70a/4, 70a/9, 70b/11, 71b/12, 72b/13, 90a/10 [9]
[17]
s.+i hindī 56a/9, 67a/12, 69a/4, 70a/4, 70a/9, 70b/11, 71b/12, 72b/13, 90a/10 [9]
- sünger** : <Gr. 1.Genellikle denizlerde bir yere tutunarak koloni durumunda yaşayan, çok hücreli ilkel hayvan. 2. Bu hayvanın temizlik işlerinde kullanılan, suyu fazlaca çeken esnek iskeleti.
s. 6b/3, 46a/13 [2]
[2]
- sünnet** : <Ar. Erkek çocukta, erkeklik organının ucundaki derinin çepeçevre kesilmesi.
s. 5b/7, 5b/7, 5b/12, 82a/10 [4]
s. eyleseler 82a/10
s. etmek 5b/7
s. etmekte 5b/12
s. kılcı 5b/7
- sünnetlü** : <Ar + T. Sünnetli.
s. 6a/1
- sünj** : İtkasarı, tilkitaşağı.
s. 78a/10
- sünjüg** : bk. sünjök.
s.+in 78b/7
katuruñ s.+in 78b/7
- sünjök** : Kemik.
s. 58a/12
s.+den 3a/9
[2]
- sür-** : Sürmek.
s.-dügi 84b/2
s.-eler 6b/9, 51b/15, 52a/1, 53b/14, 54a/8, 54a/15, 55a/1, 55a/3, 55a/4, 56b/9, 73a/11, 75b/15, 76b/11, 77b/4, 77b/9, 82b/13, 83a/6, 83a/8, 83a/12, 83b/2, 85a/4, 89a/9 [22]
başa s.-eler 55a/3
başın s.-eler 76b/11
başına s.-eler 55a/1
diş dibine s.-eler 77b/4
duhn s.-eler 51b/15
gevdesine s.-eler 89a/9
hāmmāmda s.-eler 56b/9
şışlere s.-eler 54a/15
s.-er 86b/6

- bevli s.-er 86b/6
s.-esin 17a/4, 24a/1, 77a/8 [3]
yumşadıcı yağlar s.-esin
24a/1
s.-me 82b/11
s.-me eyleyeler 82b/11
s.-se 77a/14, 80a/4, 80a/7,
80b/3 [4]
başına ve şağalına s.-se
80a/7
kaşlarına s.-se 80b/3
kılsuz yere s.-se 77a/14
s.-seler 66b/5, 78b/12, 80a/9,
81b/11, 83a/9, 83a/10, 83a/15,
83b/3, 83b/4, 83b/5, 83b/10,
83b/14 [12]
finduğ s.-seler 83b/5
gevdesine s.-seler 83a/9
göl s.-seler 83b/3
s.-üp 28b/9
[45]
şovuducu yağ s.-üp 28b/9
- sür'at** : < Ar. Hız.
s. +1 86a/3
s. +1 inzāla 86a/3
- sürme** : Kirpik diplerine sürülen siyah
boya, sürme.
- s. 75b/14, 78b/11, 80a/2,
80a/12, 81a/10, 82b/5 [6]
[6]
s. çekse 78b/11
s. çekseler 80a/2
s. édüp 82b/5
gözüne s. çekse 80a/12
- sürün-** : İlaç sürünmek.
s.-eler 88b/15, 88b/15, 89a/1,
89a/1, 89a/5 [5]
[5]
bedenine s.-eler 89a/5
- süveylen** : (?) سويله ناله "süveylenile
kendüden yağa çekesin "
s. + ile 13b/13
- süz-** : Süzmek.
s.-e 84b/5
s.-eler 55a/11, 56a/3, 56b/5,
57a/5, 57a/10, 57a/15, 57b/10,
73b/5, 74a/6, 74b/7, 75a/8,
75a/11, 76b/8 [13]
s.-esin 47a/10, 62b/7, 63a/5,
64b/7, 64b/9, 75a/14 [6]
[20]
ışladup s.-esin 63a/5
- süzül-** : Süzülme.
s.-miş 87b/10

Ş

şabāh : <Ar. Sabah.

ş. 7b/10, 53a/14, 53b/6,
54b/10, 55a/13, 56a/5, 56a/10,
58b/13, 71b/15, 73b/14, 74a/14,
74b/3, 76a/11, 76b/2, 77a/8,
84a/15, 84a/15, 89a/1 [18]

üç ş. 53b/6

ş. + a 76a/1

ş. + da 52a/14, 53b/14, 56b/2,
57b/4, 63b/11, 78a/5 [6]

[25]

şabr : <Ar. Sabırlık otu.

ş. 56a/4, 61b/7, 61b/10, 68a/4,
68a/7, 68a/10, 72a/3, 76b/9 [8]

şarı ş. 61b/7, 61b/10, 68a/7,
68a/10 [4]

ş. +1 53b/4, 53b/4, 53b/9,
89b/9 [4]

[12]

ş. +1 usquṭūrī “idrar yaptırıcı
ve terletici bitki” 53b/4, 53b/9 [2]

ş. +1 usquṭūrī 89b/9

şabun : <Ar. Sabun.

ş. 28a/12, 55b/2 [2]

ş. köpügiyle 55b/2

ş. + la 50b/5

[3]

‘ıraqī ş. + la 50b/5

şaç : Saç.

ş. 58a/15, 59b/12 [2]

ş. ve şaçal dökülmesine 59b/12

ş. +1 83b/1

kişinüñ ş. +1 ve şaçalı
dökülse 83b/1

ş. +ını 76a/2

ş. +ınıñ 75b/15

s. 7a/3, 75b/6, 75b/7 [3]

s. kızılur 7a/3

s. +1 89b/1, 89b/3 [2]

kişinüñ s. +1 89b/1

s. +ına 75b/15

s. +ını 34a/1

s. +ını kızıdasın 34a/1

ş. +ınıñ dibine 75b/15

şaç- : Bir şeyi ortalığa dağıtmak,
dökmek.

ş.-alar 84a/9

kireç ş.-alar 84a/9

ş.-salar 83b/11

[2]

evün içine ş.-salar 83b/11

şafī : <Ar. Katıksız, arı, katıksız,
halis, has.

- ş. 76b/2
 ş. balıla 76b/2
- şafra** : <Ar. Dört ana öğeden biri olan öd maddesi.
 ş. 3b/4, 3b/8, 14b/2, 14b/2[4]
 ş. artar 3b/4
 ş. gālib olmak 3b/8
 ş. ola 14b/2
 ş. + dan 3a/6, 46a/8, 51a/8, 51b/8, 55a/9, 58a/15, 62b/11 [7]
 ş. + dan olursa 51b/8
 ş. + dandur 11a/8
 ş. + sı 10b/5, 20b/9, 84b/10[3]
 kişinin ş. + sı 84b/10
 ş. + sına 22b/7
 ş. + sına şokasın 22b/7
 ş. + yı 3a/12, 51b/8, 57b/3 [3]
 ş. + yıla 46a/6
 ş. + yla 10b/15
 [21]
- şafraı** : <Ar. Safrayla ilgili.
 ş. 8a/12, 27a/10 [2]
 [2]
- şag** : 1. Vücutta kalbin bulunduğu tarafın karşısında olan, sol karşıtı.
 2. Sağlam, esen.
 ş. 12b/4, 13b/9, 13b/15, 16a/3, 22b/15, 24b/12, 29a/10, 29b/5, 29b/5, 35a/6, 35a/8, 37b/15, 43b/15, 46b/2, 48b/15, 49a/10, 49b/1, 59b/14, 60b/7, 60b/13, 77b/12, 77b/14 [22]
 ş. ayagın 24b/12
 ş. ayakdan 22b/15
 ş. çeçe 35a/6
 ş. elinde 48b/15
 ş. elinün 77b/14
 ş. elünj 35a/8
 ş. eyegi üstinde 49b/1
 ş. kemük 29a/10
 ş. kolda 59b/14
 ş. kulağı ardında 49a/10
 ş. omuz 16a/3
 ş. tuz 60b/13
 ş. uyluk 43b/15
 ş. yanına 37b/15
 ş. yanında 12b/4, 60b/7 [2]
 ş. yağa 13b/9
 ş. yeri 29b/5
 ş. yerini 29b/5
 kişinin ş. gözinde 77b/12
 ş. + dur 26b/3
 ş. + ına 13b/6, 23a/9, 38a/14[3]
 ş. + ına çıkmış 13b/6
 ş. + sa 6b/5
 [27]

- şagal-** : 1.Hastalık ya da yara iyileşmek. 2.Canlanmak, dirilmek.
- ş.-a 36a/1
ş.-dı 39a/15, 62a/9 [2]
ş.-icek 36a/4
ş.-masını 45b/1
ş.-mayınca 5a/6, 15a/6 [2]
ş.-up 12b/2
[8]
- şagald-** : İyileştirmek.
- ş.-up 13a/3
ş.-up dururım 13a/3
ş.-urum 9b/13, 46b/5 [2]
ş.-urup 10a/4
[4]
- şagır** : İşitme duyusundan yoksun, işitmeyen.
- ş. 75a/13, 77a/12 [2]
[2]
ş. olmuş ademün 77a/12
ş. olsa 75a/13
- şagır** : < Ar. Küçük. ş. 69a/5, 70a/10, 70a/15, 71a/15 [4]
[4]
kākūle-i ş. 69a/5, 70a/10, 71a/15 [3]
- ma'cūn-ı tırfil-i ş. 70a/15
- şahlık** : Vücudun hasta olmaması durumu, vücut esenliği, esenlik, sıhhat, afiyet.
- ş. 1b/5
ş. perdesin 1b/5
- şakad** : < Ar. Sakat. Kırık, bozuk.
- ş. 15b/14
ş. éder 15b/14
- şakal** : Sakal.
- ş. 59b/12
ş. saç ve ş. dökülmesine 59b/12
ş.+ı 66a/14, 71b/8, 80a/8, 83b/1, 83b/2, 83b/5, 89b/1, 89b/3 [8]
ş.+ı dökülse 89b/1
ş.+ı gele 83b/5
anuñ ş.+ı 80a/8
kişinün şacı ve ş.+ı dökülse 83b/1
ş.+ına 80a/7
[10]
başına ve ş.+ına sürse 80a/7
- şakangür** : bk. şakangür.
- ş. 71a/1, 71a/6 [2]
[2]
ma'cūn-ı ş. 71a/1

şakın- : Sakınmak.

ş.-a 46a/4

ş.-alar 6b/11, 6b/13, 6b/15,
50a/8, 51b/3, 53b/1, 53b/3,
89b/14 [8]

ekşiden ş.-alar 89b/14

ekşilerden ş.-alar 51b/3

hāmmāndan ş.-alar 6b/13

şovukdan ş.-alar 53b/1

şudan ş.-alar 50a/8

ş.-asın 29a/11, 31b/10 [2]

yelden ş.-asın 31b/10

ş.-up 39a/11

[12]

şakız : Sakız.

ş. 61a/10, 61a/13, 62a/2,
70b/10, 72a/15 [5]

şimākī ş. 61a/10, 61a/13,
62a/2 [3]

ş.+1 6b/8, 61a/5, 61a/10,
61a/13, 61b/14, 63a/11, 63a/12,
63b/5, 63b/13, 64a/6, 64b/3,
64b/15, 65a/10, 65b/4, 65b/13,
68a/11 [16]

beneş ş.+1 63a/12

çam ş.+1 6b/8, 61a/10,
61a/13, 61b/14, 63a/11, 63b/5,
63b/13, 64a/6, 64b/3, 64b/15,

65a/10, 65b/4, 65b/13, 68a/11
[14]

sarmaşuk ş.+1 61a/5

ş.+ıla 86b/15

ş.+ın 64b/5, 64b/6 [2]

[24]

çam ş.+ın 64b/5, 64b/6 [2]

şakla- : Saklamak. Muhafaza etmek,

sakınmak, himaye etmek,

korumak, esirgemek.

ş.-r 86b/5

ş.-yalar 5a/12, 71b/15, 87b/15,
87b/15, 88a/2, 90a/15 [6]

arpa içinde ş.-yalar 88a/2,

90a/15 [2]

ş.-yasın 4b/10, 5a/11, 9a/5,
31b/13, 32b/10, 33b/14, 35a/2,
36a/8, 38b/13, 63a/8 [10]

[17]

yelden ş.-yasın 32b/10

şal- : Salmak, bırakmak, boşaltmak.

ş.-ar 10a/9

yaşını ş.-ar 10a/9

ş.-mağıla 13b/15

[2]

şalāt : Hz. Muhammed'in adı
anıldığında saygı göstermek için
okunan dua.

- ş. 1b/6
- şalın-** : Salınmak. Hareket etmek.
ş.-ur 44b/3
- şalīb** : <Ar. “ ‘ūd-ı şalīb” Ayı gülü,
şakayık, favaniya.
ş. 73b/9
‘ūd-ı ş. 73b/9
- şalyār** : <Gr. Salya.
ş. 75a/4
ş. aqar 75a/4
- şamġ** : <Ar. Zamk. Çeşitli bitkilerden
elde edilen tıbbî reçine.
ş. 53b/11
ş.+1 64a/6, 68b/2, 88a/14 [3]
[4]
ş.+1 ‘arabī 68b/2, 88a/14[2]
ş.+1 ‘arabīyi 64a/6
- şamġu’l-buṭum**: <Ar. Menengiç ağacı
reçinesi.
ş. 72b/12
- şan-** : Zannetmek.
ş.-ur 12a/12, 12a/14, 28b/15,
38a/6 [4]
ş.-ursin 19b/6, 20a/6 [2]
[6]
- şanavber** : <Ar. Köknar ağacive yemişi.
ş. 53b/11
- şan‘at** : <Ar. İlaç yapma formülü, ilacı
terkip etme usulü.
ş. 2a/11
ş.+1 44b/13
anuş ş.+1 44b/13
ş.+ıdur 2a/11
[3]
- şancu-** : Sancımak.
ş.-r 60b/6
ş.-rsa 7a/11
[2]
- şandal** : <Ar. Sandalgillerden, kerestesi
sert ve kokulu bir ağaç.
ş. 71a/7, 71a/8, 74a/9 [3]
ak ş. 71a/8
kızıl ş. 71a/7
ş.+1 54a/13, 54a/13, 54b/8,
55a/2 [4]
[7]
ş.+1 aḥmer 54a/13
ş.+1 ebyaz 54a/13, 54b/8,
55a/2 [3]
- şandülūs** : <Gr. Ardıç sakızı.
ş. 89a/5
- şar-** : Sarmak.
ş.-a 41b/15
ş.-acaġı 45b/4
ş.-acaġ 28a/11

- katı berk ş.-acağ 28a/11
ş.-alar 27b/4, 43a/11 [2]
kiriş ş.-alar 43a/11
ş.-ar 9a/9
kiriş ş.-ar 9a/9
ş.-arum 27b/1
ş.-asın 5a/13, 9a/9, 11b/13,
14a/3, 14b/12, 16b/14, 17a/5,
19b/13, 21b/8, 21b/12, 22b/2,
23a/15, 23b/8, 23b/14, 24a/11,
25a/7, 27a/14, 27b/8, 28a/1,
28b/9, 28b/11, 29b/4, 30a/15,
33b/1, 33b/2, 35b/2, 36b/6,
37b/1, 37b/15, 40b/1, 40b/3,
40b/15, 41a/1, 41b/10, 41b/15,
42a/6, 42b/6, 42b/8, 43a/8,
43a/9, 43a/11, 43a/12, 43b/4,
43b/8, 43b/9, 43b/12, 44a/11,
44b/5, 44b/8, 44b/12, 45a/1,
45b/4, 45b/10, 45b/11 [54]
berk ş.-asın 40b/3
gevşek ş.-asın 28b/9
muhkem ş.-asın 14a/3,
16b/14, 21b/8, 21b/12, 23b/14,
24a/11, 27a/14, 28b/11, 33b/1,
35b/2, 36b/6, 42b/8 [12]
şarğı ş.-asın 28a/1, 43a/11[2]
şaruğ ş.-asın 33b/2
şinuğını ş.-asın 43b/8,
44b/12 [2]
uzun şarğıyla ş.-asın 43a/8
ş.-duğı 9a/8, 9a/9 [2]
ş.-duğından 40a/4
ş.-duğuş 29b/14, 37b/1,
45b/9[3]
omuz ş.-duğuş 37b/1
şarğı ş.-duğuş 29b/14
ş.-duğdan 29a/2
ş.-dum 17b/11
ş.-ıcağ 41a/9
ş.-mağ 29b/2, 29b/3, 29b/6[3]
ş.-mağla 35b/4
muhkem ş.-mağla 35b/4
ş.-mağ 27b/2, 28b/12, 29b/1,
29b/11, 29b/15, 32b/14, 41a/15,
42a/2, 43b/13, 43b/14 [10]
ş.-mağ ve yapuşmak 29b/1
çok ş.-mağ 29b/11
düz ş.-mağ 29b/15
gevşek ş.-mağ 28b/12
ma'an ş.-mağ 43b/14
ş.-mağdandır 43b/11
berk ş.-mağdandır 43b/11
ş.-mağdur 32b/11
muhkem ş.-mağdur 32b/11

- ş.-ması 29b/7, 33a/9, 33a/10, 36a/1, 36b/10, 40a/1, 40a/1, 40b/13, 41a/8, 44b/7 [10]
 anuñ ş.-ması 36b/10, 40a/1[2]
 bürüncek ş.-ması 44b/7
 omuz ş.-ması 40a/1
 ş.-masın 27a/12, 41a/15 [2]
 ş.-masını 35b/3
 anuñ ş.-masını 35b/3
 ş.-mayasın 26a/3, 42a/1 [2]
 katı ş.-mayasın 26a/3
 ş.-ub 13a/3
 ş.-up 40a/8, 45b/5 [2]
 [104]
- şar^c** : < Ar. Sara hastalığı.
 ş. + a 86a/2
- şarar-** : Sararmak.
 ş.-ur 10b/6
 ş.-ursa 48b/3
 [2]
- şarb** : Şiddetli, güç, keskin.
 ş. 77b/8, 87a/3, 89a/15 [3]
 [3]
 ş. sirke 87a/3
 ş. sirkeyle 77b/8
- şargı** : Sargı, yara sargısı.
- ş. 23b/8, 28a/1, 28b/2, 28b/7, 29b/4, 29b/5, 29b/7, 29b/13, 29b/14, 30a/15, 43a/11 [11]
 ş. şarasın 28a/1, 43a/11 [2]
 ş. şarduğuş 29b/14
 ince ş. 30a/15
 yaşşı ş. 23b/8, 29b/7, 29b/13
 [3]
 ş. + lar 45b/5
 ş. + nuñ 29b/12
 ş. + nuñ yaşşılığı 29b/12
 ş. + sı 33a/12, 41a/1, 43a/3 [3]
 anuñ ş. + sı 43a/3
 şınığuş ş. + sı 33a/12
 ş. + sını 41a/2, 41a/3, 43b/11
 [3]
 anuñ ş. + sını 43b/11
 ş. + yı 23a/13
 ş. + yıla 43a/8, 44b/4 [2]
 uzun ş. + yıla şarasın 43a/8
 ş. + yıla 37b/14, 41b/10 [2]
 [24]
 ince ş. + yıla 41b/10
 yaşşı ş. + yıla 37b/14
- şarı** : Sarı.
 ş. 10b/11, 49a/14, 61b/7, 61b/10, 67b/10, 68a/7, 68a/10, 90a/6 [8]

- [8]
 ş. şabr 61b/7, 61b/10, 68a/7,
 68a/10 [4]
 ş. şekil kabarcuğ olursa
 49a/14
 ş. zernîh 67b/10, 90a/6 [2]
 gevdesi ş. ola 10b/11
- şarığ** : bk. şargı.
 ş. + a 24a/14
 ş. + a bağlayasın 24a/14
 ş. + ıla 11b/13, 14b/13 [2]
 [3]
- şarığ** : bk. şargı.
 ş. 4b/13
 ş. + dur 4b/12
 [2]
- şarıl-** : Sarmak, sarılmak.
 ş.-an 28a/11
 ş.-an şınığı açup 28a/11
 ş.-maz 28b/14
 [2]
- şarımşağ** : bk. şarımşāk.
 ş. + ı 75a/13, 75a/14 [2]
 [2]
 ş. + ı dögesin 75a/13
- şarımşāk** : Sarımşak.
 ş. 71a/11, 77a/11 [2]
 [2]
- ş. şuyın 77a/11
 ş. tohmı 71a/11
- şarîh** : <Ar. Açık, aşikâr
 ş. 10a/2
 kızb-i ş. 10a/2
- şarkık** : Aşağı doğru uzanmış veya
 uzanmış, sarkmış, sölpük, salpa,
 gevşek.
 ş. 16a/12
 ş. durur 16a/12
- şarmaşuk** : Sarmaşık.
 ş. 12a/1
 ş. tohmı 12a/1
- şarpalan-** : Sancılanmak.
 ş.-sa 78b/3, 81a/15, 81b/13,
 82b/9 [4]
 [4]
 ‘avrat ş.-sa 78b/3
 oğlan toğururken ş.-sa 81a/15,
 81b/13, 82b/9 [3]
- şaru** : bk. şarı.
 ş. 3b/10, 48a/14, 48b/10,
 48b/13, 51a/8, 51b/9, 55a/14,
 57a/9, 57b/3, 59b/4, 63b/6,
 68a/15, 68b/3, 68b/10, 70a/8,
 75a/6 [16]
 ş. helîle 57b/3, 70a/8,
 75a/6[3]

- ş. helīle kabı 55a/14,
57a/9[2]
ş. mūm 63b/6
ş. ola 3b/10
ş. şu 59b/4
ş. şu gelse 68a/15
ş. şuyı keser 68b/3
ş. şekl ola 48b/10, 48b/13[2]
ş. ya'kūt 68b/10
maṭbūh ş. helīle 51a/8, 51b/9
[2]
ş. + sını 7b/8
yumurda ş. + sını 7b/8
ş. + sıyla 6a/7, 7b/6, 60b/13 [3]
[20]
yumurda ş. + sıyla 6a/7, 7b/6,
60b/13 [3]
- şaruĝ** : bk. şarĝı.
ş. + ı 9a/7, 40a/3, 40a/6, 40a/8
[4]
ş. + ı gevşeldivéresin 40a/6
ş. + ını 40a/2
[5]
bunun ş. + ını 40a/2
- şaruḳ** : bk. şarĝı.
ş. 11b/7, 33b/1, 40a/7 [3]
ş. gevşetilmesini 40a/7
ş. şarasını 33b/1
- ş. + tan 40a/5
[4]
- şavaş** : Savaş.
ş. 82a/6
ş. güninde 82a/6
- şayıklad-** : Sayıkladmak.
ş.-ur 12b/1
- şayru** : Hasta.
ş. + dan 58b/12
- şayruluĝ** : Hastalık.
ş. + ına 58b/9
- şāf** : < Ar. Saf.
ş. 86a/14
ş. éder 86a/14
- şāfin** : < Ar. Topuk üstünde bulunan iki damar.
ş. 60a/15
- şāfī** : < Ar. Katışksız.
ş. 14b/2, 63a/11, 65b/5,
68a/14, 69b/5, 86a/14, 88b/13,
89a/3 [8]
ş. éder 86a/14
mürr-i ş. 63a/11, 65b/5, 68a/14,
69b/5, 88b/13, 89a/3 [6]
- şāhib** : < Ar. sahip.
ş. + i 86b/12
ş. + i şuda'ca 86b/12
- şālīb** : bk. şalīb.

- ş. 71a/14
süd + i ş. 71a/14
- şifat** : < Ar. İlaç terkip etme tarzı.
ş. 51a/9, 52a/10, 53b/7,
55a/10, 55b/10, 55b/13, 56b/4,
63b/8, 72b/6, 73a/6 [10]
hün-1 ş. 73a/6
ş.+1 53a/10, 57b/8, 73a/11,
88b/10 [4]
[14]
ş.+1 şarāb-1 dīnārī 57b/8
bāb-1 ş.+1 muḡlāb 88b/10
- şıḡır** : Sıḡır. Geviş getirenlerden,
boynuzlu büyükbaş evcil
hayvanların genel adı.
ş. 62b/13, 64a/5, 76b/4, 77a/2,
78a/8, 79a/2, 79a/4 [7]
ş. beynisini 79a/4
ş. boynuzın 79a/2
ş. kıyruḡı köki “sıḡır kıyruḡu
otu” 78a/8
ş. ödiyle 77a/2
ş. südin 76b/4
ş. yaḡı 62b/13, 64a/5 [2]
ş.+1nuḡ 79a/6
şu ş.+1nuḡ başında 79a/6
ş.+1uḡ 85a/6
[9]
- enenmemiş boḡa ş.+1uḡ
hāyasın 85a/6
- şıḡırcık** : Sıḡırcık. Serçeğillerden, siyah
renkli, uzun gagalı, serçeden iri,
ötücü bir kuş, çoḡurcuk, çekirge
kuşu.
ş. 81b/10, 81b/11 [2]
[2]
ş. etin 81b/10
ş. kemügin 81b/11
- şıḡḡat** : < Ar. Sağlık, sıḡḡat.
ş. 1b/10, 29a/5, 30b/9, 44a/11,
46a/2 [5]
[5]
ş. bula 29a/5, 30b/9 [2]
ş. bulınca 46a/2
ş. bulmuş 1b/10
- şık** : Sık. Benzerleri veya parçaları
arasında çok az aralık bulunan,
seyrek karşıtı.
ş. 64b/4
ş. elekden 64b/4
- şık-** : Sıkmak.
ş.-a 36a/3
ş.-alar 74b/2, 78a/4 [2]
ş.-asın 18a/2, 18b/7, 18b/8,
19b/10, 22b/8, 23b/12, 37a/7
[7]

- muhkem ş.-asın 19b/10,
22b/8 [2]
ş.-mağıla 42b/5
ş.-mağla 15a/15
ş.-mağ 40a/2
gögsine ş.-mağ 40a/2
ş.-mağdur 15b/1
ş.-salar 83a/7
[15]
- şıkıl-** : Sıkılmak.
ş.-duğı 23b/9
ş.-maz 33a/9
[2]
- şın-** : Kırılmak.
ş.-a 27a/13, 36a/10, 40b/6 [3]
igne ş.-a 40b/6
ş.-acağ 27a/9, 45a/5 [2]
hürde ş.-acağ 27a/9
ş.-duğı 35a/5, 37b/7, 38a/2,
38a/13, 40b/10 [5]
çeñe ş.-duğı 35a/5
ş.-duğda 44b/8
kol ş.-duğda 44b/8
ş.-mağ 35b/13, 38a/14, 45a/5[3]
ş.-maz 37b/7, 37b/9, 38a/13,
41a/13, 44a/6, 45a/4, 45a/5 [7]
ş.-miş 26b/7, 30a/1, 39a/13,
39b/1 [4]
- kemik ş.-miş 39b/1
oñurgası ş.-miş 39a/13
ş.-sa 40b/7, 40b/9, 41a/15,
41b/4, 41b/14, 42a/5, 42a/8,
44a/14, 44b/1, 44b/2, 44b/3
[11]
barmağ ş.-sa 41b/4
baş barmağı ş.-sa 41b/14
incük ş.-sa 44b/2
kemik ş.-sa 42a/8
karaca ş.-sa 40b/9
öğine ş.-sa 44a/14, 44b/1[2]
ş.-ur 35a/6, 36b/8, 36b/10,
37b/4, 37b/8, 38a/3, 38a/15,
40b/6, 40b/6, 41a/14, 41b/3,
42a/11, 42a/11, 44a/3, 45a/6,
45a/6 [16]
bilek ş.-ur 40b/6
téz ş.-ur 41b/3
ş.-ursa 35a/7, 37b/9, 39b/8,
39b/14, 41a/13, 41b/12 [6]
[58]
kemik ş.-ursa 39b/8
omuz ş.-ursa 39b/14
- şınan-** : Sınanmak, denenmek.
ş. + mişdur 75b/7
- şınığ** : bk. şınığ.
ş. + a 26b/5, 26b/6 [2]

- ş. +1 26b/3, 27a/7, 27a/7,
27a/8, 27a/8, 27b/2, 27b/4,
27b/9, 28a/2, 28a/11, 28b/12,
32b/13, 33a/8, 33b/9, 34a/10,
36a/3, 36b/1, 36b/8, 36b/15,
37b/6, 37b/8, 38a/12, 38b/11,
39a/7, 41a/13, 41b/3, 43a/2,
44b/14, 45a/7, 45a/8, 45a/9 [31]
- ş. +1 kaynatmaz 28b/12
- ş. +1 toğrula 36b/15
- ş. +1 yerine komadın 44b/14
- ş. +1 yerine yerleşdüre 28a/2
- anuş ş. +1 37b/8, 41a/13,
45a/9 [3]
- barmağ ş. +1 41b/3
- bunuş ş. +1 45a/7
- burun ş. +1 27a/7, 36b/1[2]
- eyeginüş ş. +1 38a/12
- köpri ş. +1 36b/8
- kürek ş. +1 37b/6
- kafa ş. +1 32b/13, 33a/8,
33b/9 [3]
- kafanuş ş. +1 34a/10
- kol ş. +1 27a/8
- oņurğanuş ş. +1 39a/7
- ökçe ş. +1 45a/8
- sāyir a'zānuş ş. +1 27a/7
- şarılan ş. +1 açup 28a/11
- uyluğ ş. +1 27a/8, 43a/2 [2]
- ş. + ıla 43b/2, 44b/5 [2]
- ş. + ın 30b/10, 30b/14, 35a/4,
35b/11, 37b/6, 38a/2, 38a/12,
38b/2, 39b/13, 40b/5, 41a/11,
41b/2, 42a/7, 42b/12, 44a/13,
45a/3, 45b/8 [17]
- anuş ş. + ın 38b/2
- barmağ ş. + ın 41b/2
- baş ş. + ın 30b/10
- bilek ş. + ın 40b/5
- boğaz kemiginüş ş. + ın
38a/2
- burun ş. + ın 35b/11
- çeņe ş. + ın 35a/4
- el tarağınuş ş. + ın 41a/11
- eyegi ş. + ın 38a/12
- incük ş. + ın 44a/13
- kürek ş. + ın 37b/6
- kafa ş. + ın 30b/14
- omuz ş. + ın 39b/13
- tarağ ş. + ın 45b/8
- topuğ ş. + ın 45a/3
- uyluğ ş. + ın 42b/12
- yaşşı kemik ş. + ın 42a/7
- ş. + ına 38a/8
- köprücek ş. + ına 38a/8

ş. + ını 27a/9, 31a/2, 32b/9,
42a/2, 42b/4, 43b/8, 43b/13,
44a/9, 44b/12, 44b/12, 45a/1,
45a/2, 45b/2 [13]

ş. + ını gözedür 44b/12

ş. + ını oğardum 45a/2

ş. + ını şarasın 43b/8, 44b/12

[2]

anuş ş. + ını 42b/4, 45b/2[2]

barmağ ş. + ını 42a/2

kafanuş her ş. + ını 32b/9

mağüle kağa ş. + ını 31a/2

uyluğ ş. + ını 27a/9, 43b/13[2]

ş. + ınıuş 38a/4

anuş ş. + ınıuş 38a/4

ş. + la 35a/14

ş. + uş 33a/12

[69]

ş. + uş şargısı 33a/12

şımuk : Kırık.

ş. 26a/11, 26a/15, 26b/5,
26b/7, 26b/8, 27a/13, 27a/15,
27a/15, 27b/3, 28a/5, 28a/11,
28a/15, 28b/4, 28b/7, 28b/13,
29a/6, 30a/1, 32a/6, 33a/1,
35a/1, 36a/10, 37a/11, 38a/10,
38b/9, 38b/10, 39b/11, 40a/9,
41a/7, 41b/6, 42b/7, 43a/4,

43a/10, 44a/1, 44b/10, 44b/15
[35]

ş. arasında 33a/1

ş. barmağını 41b/6

ş. kemigün 43a/4

ş. kaynamayınca 35a/1

ş. kaynamaz 28b/4

ş. yaklarından 40a/9

ziyāde ş. 39b/11

ş. + da 43a/12

ş. + lar 32b/14

cümle ş. + lar 32b/14

ş. + larda 26b/13

ba^czı ş. + larda 26b/13

ş. + lardan 26b/6, 27a/4, 33a/8

[3]

cemī^c ş. + lardan 26b/6,
27a/4, 33a/8 [3]

ş. + ları 2b/4, 26a/8, 33b/12,
35a/2 [4]

cemī^c ş. + ları 2b/4, 26a/8,
35a/2 [3]

ş. + ların 26a/9

ş. + laruş 26b/9, 26b/10 [2]

ş. + laruş kim2i 26b/10

ş. + ta 34b/5

[49]

şırça : Cam, camdan yapılmış eşya.

- ş. 39b/9, 50b/1, 71b/15,
87b/15 [4]
ş. kabda 71b/15, 87b/15 [2]
ş. parmağınla “serçe
parmağı” 39b/9
ş. + lu 84a/4
[5]
yeşil ş. + lu 84a/4
- şızı** : Sızı.
ş. + ları 66a/1
cemî^c ş. + ları 66a/1
ş. + ya 90b/5
[2]
- şızla-** : Sızlamak.
ş.-ya 12a/7
- şofa** : < Ar. Genişçe yer.
ş. + nuş 13b/10
ş. + nuş yanında 13b/10
- şoğan** : Soğan.
ş. 71a/3, 71b/13, 72a/9,
72a/14, 76a/5, 85a/3, 88a/11,
88a/12 [8]
ş. şuyı 88a/11
ş. şuyın 85a/3, 88a/12 [2]
ş. toğmı 71a/3, 71b/13, 72a/9,
72a/14 [4]
şıçan ş. 76a/5
ş. + dan 57b/15
- ş. + ı 77a/13
ş. + ıyla 81b/15
[11]
yabân ş. + ıyla 81b/15
- şoğulcan** : Solucan. Yuvarlak veya yassı,
uzun kurtlara verilen genel ad.
ş. + ı 25a/6
yêr ş. + ı 25a/6
- şoğ-** : Sokmak.
ş.-alar 5b/13, 7a/9, 8a/2, 50a/5
[4]
mîl ş.-alar 5b/13
ş.-ana 72b/3
‘ağreb ş.-ana 72b/3
ş.-asın 14b/5, 22b/7, 36a/14[3]
şafrâsına ş.-asın 22b/7
ş.-mışa 87b/7
yılan ş.-mışa 87b/7
ş.-sa 81a/10, 82b/2, 82b/6,
83a/5, 83a/7, 86b/6 [6]
‘ağreb ş.-sa 81a/10, 82b/6,
86b/6 [3]
çıyan ş.-sa 82b/2
yılan veya ‘ağreb ş.-sa 83a/5,
83a/7 [2]
ş.-salar 82a/6
[16]
kulağına ş.-salar 82a/6

şol : Vücutta kalbin bulunduğu tarafta olan, sağ karşıtı.
 ş. 17b/7, 35a/6, 35a/7, 48a/13, 49a/5, 49a/7, 49b/4, 49b/9, 49b/15, 60a/12, 60b/7, 77b/12, 77b/13, 78b/13, 87a/3 [15]
 ş. buduna 78b/13
 ş. çeñe 35a/7
 ş. elinüñ 77b/12
 ş. elünji 35a/6
 ş. göğsinde 49b/9
 ş. gözinde 77b/13
 ş. kirpüğinde 49b/15
 ş. kolu 17b/7
 ş. kolından 60b/7
 ş. kulağı 49a/5
 ş. kulağınun yanında 49a/7
 ş. pehlü ağrısına 87a/3
 ş. yanında 60a/12
 ħastanun ş. elinde 48a/13
 ħastanun ş. koltuğı dibinde 49b/4
 ş. + ina 13b/8, 13b/9, 38a/15 [3]
 ş. + ina çıkdıysa 13b/9
 ş. + una 23a/10
 [19]

şol- : Solmak.
 ş.-ar 33b/5
 ş.-madın 23a/8
 [2]
şoluğ : Nefes.
 ş. 34a/12, 46a/9 [2]
 [2]
 ş. yerinde 34a/12, 46a/9 [2]
şonra : Sonra.
 ş. 1b/12, 6b/7, 8a/15, 9b/2, 11a/3, 11a/6, 11b/3, 12a/10, 12b/11, 19a/4, 23a/11, 24a/11, 25a/7, 25b/3, 26a/3, 28b/4, 28b/6, 29a/2, 29a/5, 30a/8, 30b/13, 32a/6, 32a/15, 32b/2, 34b/1, 34b/11, 35a/14, 35b/2, 36b/3, 41b/12, 42b/3, 43a/7, 43b/10, 44b/8, 45a/12, 46b/10, 47b/11, 51a/7, 51a/13, 52a/7, 52a/12, 53a/15, 54a/12, 54b/5, 55b/6, 56a/3, 57a/10, 64a/1, 64a/9, 65a/15, 65b/8, 66b/1, 66b/7, 66b/13, 67a/7, 67a/10, 67a/15, 67b/1, 67b/2, 70a/11, 70b/4, 71b/14, 74a/11, 75a/5, 80a/7, 82a/1, 84a/11, 84b/1, 84b/5, 85a/2, 86b/1, 87b/14, 88a/3, 88a/12, 88a/13, 88b/4,

88b/4, 88b/7, 89a/4, 89b/10,
90a/15 [81]

[81]

andan ş. 6b/7, 9b/2, 11a/3,
11b/3, 12b/11, 19a/4, 24a/11,
25a/7, 26a/3, 28b/4, 28b/6, 29a/5,
30a/8, 30b/13, 32a/6, 32a/15,
34b/1, 34b/11, 35a/14, 35b/2,
36b/3, 41b/12, 42b/3, 43a/7,
43b/10, 44b/8, 47b/11, 51a/7,
51a/13, 52a/12, 54a/12, 55b/6,
64a/1, 64a/9, 65a/15, 66b/1,
66b/13, 67a/10, 70a/11, 71b/14,
74a/11, 84b/5, 85a/2, 86b/1,
88a/3, 88a/12, 88b/4, 89b/10,
90a/15 [49]

bundan ş. 52a/7, 54b/5,
56a/3, 66b/7, 67a/15, 67b/1,
67b/2, 75a/5 [8]

on günden ş. 88b/7

şor- : Sormak.

ş.-salar 6a/10

şovu- : Soğumak.

ş.-mış 7b/15, 8a/7 [2]

ş.-ya 84a/4

[3]

şovud- : Soğumasını sağlamak,
soğumasına sebep olmak.

ş.-asın 63a/5, 64b/7

şovuducı : Soğuducu.

ş. 8a/14, 11b/10, 28b/8,
32b/12, 47a/8, 55b/1 [6]

[6]

ş. nesnelere 47a/8

ş. ola 32b/12

ş. ve kuruducu nesneyi 8a/14

ş. yağ sürüp 28b/8

yürek ş. nesnelere 55b/1

şovuğ : bk. şovuk.

ş. + a 6b/13

ş. + a vermeyeler 6b/13

şovuğ : şovuk.

ş. 85b/12

ş. mizācluya 85b/12

ş. + dur 67b/5

[2]

zerūr-ı ş. + dur 67b/5

şovuk : Soğuk.

ş. 3b/6, 5a/10, 5b/12, 8a/5,
10b/4, 12a/10, 15b/10, 32b/10,
49a/6, 49b/8, 49b/8, 56a/14,
75a/15, 76a/2, 88a/5, 89b/11
[16]

ş. mizāçlu 88a/5

ş. olınacak 32b/10

ş. olmaya 89b/11

ş. olur 12a/10, 15b/10 [2]
 ş. şu 5b/12, 8a/5 [2]
 ş. şu dileye 49a/6
 ş. şuyıla 56a/14, 76a/2 [2]
 ş. ʔaʕām 49b/8
 ş. yèrde yatmağ 49b/8
 ş. + dan 7b/13, 53a/15, 61a/15
 [3]
 ş. + dan şaқınalar 53a/15
 ş. + dur 3a/13, 3a/13, 3a/14,
 3a/15, 3b/5, 4a/8, 66a/12 [7]
 [26]

şovukluğ : Soğukluk.

ş. + ina 86a/15
 maʕde ş. + ina “mide üşütmesi”
 86a/15

şovut- : Soğutmak.

ş.-mağ 5a/9

şoyul- : Soyulmak.

ş.-ur 75b/10

şu : Su.

ş. 3a/13, 5b/12, 6b/6, 6b/11,
 6b/13, 8a/5, 11b/8, 14b/7,
 24b/8, 26b/7, 30a/9, 35b/8,
 49a/6, 51b/10, 53a/2, 53a/14,
 53b/3, 54a/9, 54a/10, 54a/11,
 54b/9, 56a/14, 56b/5, 56b/14,
 59b/4, 62b/6, 64a/9, 65a/14,

67a/1, 67a/2, 68a/15, 74b/3,
 74b/8, 79a/5, 79a/8, 80a/2,
 81a/13, 84b/1, 85a/8, 85a/8 [40]
 ş. dökünmeye 65a/14
 ş. içesin 85a/8
 ş. içilen kaba 85a/8
 ş. içmeden 54a/9
 ş. inmiş göze 79a/8
 ş. inse 80a/2
 ş. koyalar 64a/9
 ş. koyasın 62b/6
 ş. şıgırınuğ başında 79a/5
 ş. yolından 84b/1
 bir üsküre ş. 67a/1
 ılıcağ ş. 53a/14
 ıssı ş. 14b/7, 30a/9, 35b/8[3]
 kara ş. ine 81a/13
 şaru ş. 59b/4
 şaru ş. gelse 68a/15
 şovuk ş. 5b/12, 8a/5 [2]
 şovuk ş. dileye 49a/6
 ş. + dan 5a/11, 50a/8, 62b/7,
 69a/10 [4]
 ş. + dan olan renkleri 69a/10
 ş. + dan şaқınalar 50a/8
 ş. + ya 3a/13, 39a/9 [2]
 ş. + yı 8a/3, 12a/1, 12a/3,
 12a/10, 47a/10, 50a/4, 54a/12,

55a/2, 55b/1, 55b/2, 57a/1,
 57a/2, 57b/11, 66a/10, 66a/12,
 66b/10, 67a/13, 67a/15, 68b/3,
 70b/6, 70b/6, 71a/9, 74a/5,
 74a/6, 74a/11, 76b/6, 76b/6,
 87a/13, 87a/14, 87a/14, 87b/2,
 87b/10, 87b/13, 87b/14, 88a/11,
 88a/11, 88b/14, 89a/13, 89b/10,
 90b/4 [40]
 ş. + y1 alalar 76b/6
 ş. + y1 gide 66b/10
 bŷy otınuŷ ş. + y1 87b/2
 ekŷi enār ş. + y1 55b/2
 ekŷi nār ş. + y1 57a/1
 enār ş. + y1 54a/12
 gāvzubān ş. + y1 87a/14
 gök ş. + y1 76b/6
 gül ş. + y1 55a/2, 67a/13,
 67a/15, 71a/9, 88b/14, 89a/13 [6]
 havuc ş. + y1 88a/11
 it ŷzŷm ş. + y1 66a/12
 it ŷzŷmi ş. + y1 47a/10
 kāhŷş ş. + y1 70b/6
 gendene ş. + y1 87a/13
 kepek ş. + y1 87b/10
 kanlu ş. + y1 12a/3
 kara ş. + y1 90b/4
 kaŷnı ş. + y1 87a/14

kaŷnamıŷ sŷsen ş. + y1
 87b/14
 kızıl ŷzŷm ş. + y1 87b/13
 lŷmŷn ş. + y1 57b/11
 pelŷn ş. + y1 12a/1, 70b/6[2]
 peynŷr ş. + y1 12a/10
 ŷaru ş. + y1 keser 68b/3
 ŷoķan ş. + y1 88a/11
 ŷāhtere ş. + y1 74a/5
 turunc ş. + y1 57a/2,
 89b/10[2]
 turp ş. + y1 66a/10
 ş. + yıla 14b/8, 51a/13,
 53a/6, 56a/2, 56a/14, 56b/2,
 56b/7, 57a/1, 57a/9, 61b/11,
 73b/2, 73b/12, 74a/10, 74a/13,
 76a/2, 76b/11, 79b/2, 87a/1,
 87a/3, 87a/7 [20]
 ş. + yıla vķreler 87a/1, 87a/3
 [2]
 ş. + yıla yoķurasın 61b/11
 bir rıtl ş. + yıla 57a/1
 ılıcaķ ş. + yıla 87a/7
 ısıcaķ ş. + yıla 56b/2
 ıssı ş. + yıla 79b/2
 ŷovuk ş. + yıla 56a/14, 76a/2
 [2]
 tatlu ş. + yıla yuyalar 73b/2

ş. + yın 51b/10, 51b/11,
52b/15, 53b/3, 54a/10, 54b/6,
54b/9, 54b/10, 55a/4, 56a/15,
56b/5, 56b/15, 57b/4, 57b/14,
77a/11, 82b/14, 83a/6, 83a/7,
83a/8, 83b/4, 83b/9, 84b/5,
85a/3, 88a/12, 89a/11 [25]

ş. + yın içüreler 89a/11

alma yaprağının ş. + yın
83a/7, 83a/8 [2]

arpa ş. + yın 51b/10, 53b/3,
54a/10, 54b/9, 55a/4, 56a/15,
56b/15, 57b/4, 57b/14 [9]

bezr-i nebeviyye ş. + yın
52b/15

gül ş. + yın 83b/4

peynîr ş. + yın 54b/6

şarımsâk ş. + yın 77a/11

şoğan ş. + yın 85a/3, 88a/12
[2]

şeb ş. + yın 82b/14

turunc ş. + yın 83a/6,
83b/9[2]

ş. + yına 74b/14, 75a/1,
77a/8[3]

çügündür ş. + yına 77a/8

encîr ş. + yına 75a/1

ş. + yından 83b/8

ş. + yını 73b/12, 74b/3 [2]

ş. + yıyla 6a/14, 6b/14, 52b/3,
53a/13, 54a/15, 75b/14, 76a/11,
76b/7, 78a/13, 86b/12, 87a/1,
87a/2, 87a/11, 87a/12, 87a/12,
87a/15, 87b/3, 87b/4, 87b/5,
87b/11 [20]

bişmiş nohūd ş. + yıyla 87b/3

gül ş. + yıyla 6a/14,
78a/13[2]

hindubā ş. + yıyla 54a/15

kemmün ş. + yıyla 87a/2

kepek ş. + yıyla 76a/11

mersin yaprağı ş. + yıyla
75b/14

mezrengüş ş. + yıyla 86b/12

na'nenün ş. + yıyla 87a/11

rāzyāne ş. + yıyla 53a/13

sirkencübîn-i hindubā
ş. + yıyla 52b/3

sögüt yaprağı ş. + yıyla
87a/15

şümāk ş. + yıyla 87b/11

tavuk ş. + yıyla 6b/14

türbüd ş. + yıyla 87a/12

ṭabīḥ dārū ş. + yıyla 87b/5

yonca ş. + yıyla 87a/1

- yüzerlik tohminuñ ş. + yıyla
87b/4
ş. + yıla 8a/7, 11b/7, 28a/11,
83b/11, 87a/8, 87a/10 [6]
[163]
anīsōn ş. + yıla 87a/8
ılıcağ ş. + yıla 87a/10
ısıcağ ş. + yıla 28a/11
tuzlu ş. + yıla 83b/11
- şubḥ** : <Ar. Sabah.
ş. 13b/2
ş. ve mesā 13b/2
- şuda^c** : <Ar. Baş ağrısı.
ş. + a 86b/12
şāhib-i ş. + a 86b/12
- şulan-** : Sulanmak.
ş.-sa 60b/1
- şuluğ** : 1.Vücutta suyu depo ettiği
sanılan kesecik. 2.Sidik torbası.
ş. 47a/3
ş. yerinde 47a/3
- şumag** : <Ar. Sumak ağacı ve tohumu.
ş. + ı 73a/2
ş. + ı ‘arabī 73a/2
- şun^c** : <Ar. Tesir, kudret.
ş. + i 1b/4
- ş. + i kudretin 1b/4
- şusuzluğ** : Susuzluk.
ş. + ı 81b/10
ş. + ı kese 81b/10
- şuşa-** : Susamak.
ş.-ya 48a/7, 49b/3 [2]
[2]
- şümāk** : bk. şumag.
ş. 68a/9, 87b/11 [2]
[2]
ş. şuyıyla 87b/11
- şūrcān** : bk. sūrcān.
ş. 51a/7
ḥabb-ı ş. 51a/7
ş. + dan 51a/5
[2]
ma^ccūn-ı ş. + dan 51a/5
- şūsam** : bk. şūšām.
ş. 76a/13
- şūšām** : <Ar. Susam.
ş. 70a/12
ş. tohmı 70a/12
- şevr** : Boğa burcu.
ş. 73a/12, 74a/2 [2]
ş. burcunda 73a/12
lisān-ı ş. “sığirdili bitkisi” 74a/2

Ş

şahm : <Ar. Sebze ve meyvelerin etli kısmı.

ş. +1 53b/8

ş. +1 hanzal 53b/8

şahş : <Ar. Kişi.

ş. + a 2a/3

ş. + uñ 3b/14

[2]

ş. + uñ bedenine 3b/14

şakāyık : <Ar. Şakayıkgiller (Paeoniaceae) familyasından, rizomlu ve küçük kırmızı çiçekleri olan, çok yıllık, otsu bir bitki. Ayı gülü.

ş. + uñ 75b/2

ş. + uñ kara çekürdegi 75b/2

şakağ : Şakak. Göz, alın ve yanak arasında, elmacık kemiğinin üstünde bulunan çukurumsu bölge.

ş. + ından 47a/12

iki ş. + ından 47a/12

şakankur : bk. şakanğür.

ş. 71a/1

şakākul : <Ar. Yabanî havuç.

ş. 71b/11

şakırda-: Şakırdamak.

ş.-r 38a/3, 42a/13, 43a/14 [3]

[3]

şakırdı : Şakırtı. Şakırdayan bir şeyin çıkardığı sesin adı.

ş. + sı 44a/8

ş. + sını 37b/12

[2]

kemük ş. + sını 37b/12

şalgam : <Far. Turpgillerden, yumru köklü bir bitki, bu bitkinin insan ve hayvanlar için besin olarak kullanılan etli ve tatlı kökü.

ş. 16b/3, 17a/10, 23a/11, 71a/10, 71b/5 [5]

[5]

ş. miğdārı 23a/11

ş. tohmı 71a/10, 71b/5 [2]

orta ş. 17a/10

şarāb : <Ar. Şurup.

ş. 56b/6, 59a/2, 74b/5 [3]

ağ ş. 56b/6

laṭīf ş. 59a/2

māzū ş. 74b/5

ş. + a 56a/5

ş. + a katalar 56a/5

ş. +1 28a/14, 50b/14,
 50b/14, 51a/7, 51b/9, 52b/1,
 52b/14, 53b/15, 54a/12, 54b/2,
 54b/2, 55a/6, 55a/6, 55b/3,
 55b/5, 56b/14, 56b/14, 57a/12,
 57b/7, 57b/8, 73b/15, 74a/8,
 74a/13, 74b/2, 87a/5, 87a/6 [27]
 ş. +1 benefşe 54b/2, 56b/14,
 57a/12 [3]
 ş. +1 dīnār 54b/2, 87a/6 [2]
 ş. +1 dīnārī 57b/7, 74a/8 [2]
 ş. +1 līmūn 50b/14, 55a/6,
 55b/3 [3]
 ş. +1 nīlūfer 55a/6
 ş. +1 rummān 56b/14
 ş. +1 sefercel 74b/2
 ş. +1 şāhtere 73b/15
 ş. +1 tuffāḥ 52b/14
 ş. +1 ‘unnāb 74a/13
 ş. +1 uşūl 51a/7, 55b/5 [2]
 ş. +1 ūşūl 53b/15, 54a/12,
 87a/5 [3]
 ş. +1 verd-i mükerrer 51b/9
 gül ş. +1 28a/14
 hummāz ş. +1 50b/14
 koruḡ ş. +1 52b/1
 şıfat-1 ş. +1 dīnārī 57b/8
 ş. +1 la 83b/9

ş. +1 la içürseler 83b/9
 ş. +1 in 6a/14, 52b/3, 55a/9,
 57b/5, 75a/3 [5]
 alma ş. +1 in 6a/14
 benefşe ş. +1 in 57b/5
 koruḡ ş. +1 in 52b/3
 līmūn ş. +1 in 55a/9
 tūt ş. +1 in 75a/3
 ş. +1 ıyla 57a/5
 benefşe ş. +1 ıyla 57a/5
 ş. +1 la 52a/7, 52b/4 [2]
 [40]
 şarābü'l-ās 74b/4
 şarābü'l-uştuḡūdūs“karabaş otu
 şarabı” 73b/8
 şarābü't-tīnū'l-mübīn 74b/6
şaşır- : Şaşırnak.
 ş.-maya 31a/7
 işini ş.-maya 31a/7
şaytarac : bk. şaytarac.
 ş. 51a/1
şaytarac : < Ar. “saytara” Serkile otu ve
 kökünden elde edilen bir ilaç
 ş. +1 77b/7
 ş. +1 hindī 77b/7
şāb : < Ar. Şap.
 ş. 50a/12, 67b/7, 68a/11,
 78a/4, 89a/14 [5]

- [5]
yanmış ş. 67b/7
- şāf** : <Far. Fitol
ş. 7a/9, 77a/3 [2]
[2]
ş. eyleyeler 77a/3
- şāh** : İran veya Afgan hükümdarı.
ş. 11a/13, 71b/1 [2]
[2]
boynun ş. tamarının “Boynun
iki yanında, kanı başa taşıyan aort
damarlarından her biri, gazel
damarı.” 11a/13
ma‘cūn-ı iskender ş. 71b/1
- şāhtere** : <Far. Şahtere otu.
ş. 57a/8, 70b/6, 73b/15, 74a/5
[4]
ş. şuyı 74a/5
şarāb-ı ş. 73b/15
- şākird-** : <Far. Öğrenci, çirak.
ş. 47b/7
ş. çıkardım 47b/7
ş. + i 47b/2
[2]
- şāk** : <Ar. Uskurdiyun, yaban
sarımsağı.
ş. 61a/13
- şāmī** : Şam şehrine ait.
- ş. 71a/15
zirāvend-i ş. 71a/15
- şāşī‘ān** : <Ar. “dār-ı şāşī‘ān” Hint
sümbülü.
ş. 73a/7
dār-ı ş. 73a/7
- şāteryūn** : <Lat. “sāteryūn” it üzümü.
ş. 71a/2
- şeb** : bk. şāb.
ş. 75b/13, 78a/7, 82b/14 [3]
ş. şuyın 82b/14
ş. + i 47a/9, 68a/8 [2]
[5]
ş. + i yemenī 47a/9, 68a/8[2]
- şefkātli** : <Ar + T. Şefkati olan, sevecen,
müşfik.
ş. 4a/1, 6a/11 [2]
[2]
- şehir** : <Far. Şehir, ülke.
ş. + inde 19a/10
çīn ş. + inde 19a/10
- şehvet** : <Ar. Şehvet, cinsel istek.
ş. + ini 13a/1
ādem ş. + ini 13a/1
- şeker** : <Far. Şeker.
ş. 6a/14, 6b/13, 13b/2, 57b/11,
59a/1, 67a/2, 70b/14, 71a/9,

- 73b/6, 73b/12, 74a/6, 74a/12,
74b/3, 74b/8 [14]
ş. kıatalar 67a/2, 73b/12,
74a/6, 74a/12, 74b/8 [5]
ş. kıaynadalar 57b/11
ş. Şerbetin 6a/14, 6b/13,
59a/1 [3]
aķ Ő. 70b/14
ş. + i 6b/5, 72a/2 [2]
nebāt Ő. + i 72a/2
ş. + le 56b/2
[17]
- Şekker** : bk. Şeker.
ş. 57a/13, 57b/10 [2]
[2]
ş. kıatalar 57b/10
- Şekl** : <Ar. Şekil.
ş. 48b/10, 48b/13, 49a/15,
49b/2, 49b/4, 49b/9 [6]
[6]
aķ Ő. kıabarcuğı olursa 49b/9
āsmānī Ő. kıabarcuķ olursa 49b/2
kıara Ő. kıabarcuğı olursa 49b/4
Şarı Ő. kıabarcuķ olursa 49a/15
Şaru Ő. ola 48b/10, 48b/13 [2]
- Şem^c** : <Ar. Mum. Bal mumu.
ş. 53b/12
- Őemseddīn** : <Ar. Aķ Őemseddīn.
(1389/1390 İskilip - 1459
Göynük) Maddetü'l-Hayat'ın
müellifidir.
ş. 72a/12
aķ Ő. 72a/12
- Şen** : NeŐeli, sevinçli.
ş. + dür 68b/8
- Őenārāc** : bk. Şaytarac.
ş. + ı 70a/10
ş. + ı hindī 70a/10
- Şir** : <Far. Sarımsak.
ş. 76b/10
- Őeraķ** : <Ar. İz, işaret.
ş. 78a/3
ş. édüp 78a/3
- Őarākā** : (?) شَرَاكَا
ş. 62b/3
- Őerāyīn**: <Ar. Kan damarı, nabız
damarı, büyük damar.
ş. 58b/6
- Şerbet** : <Ar. Şurup.
ş. 69b/7, 69b/14, 70a/5, 72b/5,
73b/7, 73b/13, 88a/4, 88a/5,
90b/13 [9]
büyük Ő. 88a/5
küçük Ő. 88a/4
mikdārı Ő. 69b/14

- miḳdār-ı ş. 69b/7, 70a/5,
72b/5, 73b/7, 73b/13, 90b/13 [6]
ş. +dür 13a/12
ş. +i 51a/4, 52a/13, 55a/12,
89a/14 [4]
bāb-ı ağız ş. +i 89a/14
miḳdār-ı ş. +i 51a/4, 52a/13,
55a/12 [3]
ş. +in 6a/14, 6b/13, 6b/14,
7b/11, 53a/2, 59a/1 [6]
bal ş. +in 6b/14, 7b/11,
53a/2 [3]
şeker ş. +in 6a/14, 6b/13,
59a/1 [3]
ş. +iyle 87a/4
[21]
bal ş. +iyle 87a/4
- şeref** : < Ar. Şeref.
ş. 3a/5
ş. ü ^cizzet ve ḥurmet 3a/5
- şerīf** : < Ar. Şerefli, kutsal.
ş. 3b/2
ş. eyler 3b/2
- şeyh** : < Ar. “ş. +i ecell” büyük şeyh”
ş. +i 1b/13
ş. +i ecell 1b/13
- şırlağan** : Susam yağı.
ş. 64b/11
- ş. yağı 64b/11
- şifā** : < Ar. Hastalıktan iyileşme.
ş. 76b/8, 77a/10, 79b/5,
89a/11, 89b/3 [5]
ş. bula 76b/8, 77a/10, 79b/5,
89a/11 [4]
ş. vère 89b/3
ş. + dan 10b/13
ş. + sı 2a/4
[7]
- şih** : < Ar. rı yavşan otu.
ş. +i 72b/15
ş. +i cebelī 72b/15
- şikāk** : < Ar. Çatlama, el-ayak
çatlaması.
ş. 51b/14
- şimākī** : Bir tür reçine.
ş. 61a/10, 61a/13, 62a/2 [3]
[3]
ş. şakız 61a/10, 61a/13, 62a/2
[3]
- şiryān** : < Ar. Atardamar.
ş. 59a/14
- şiş** : Şiş, ur.
ş. 30b/11, 38b/6, 46a/14,
47b/14, 48a/3, 52b/3, 53b/14,
64b/11 [8]
ş. ola 47b/14, 48a/3 [2]

- ş. olur 46a/14
 ş. olursa 52b/3
 ş. üstine 53b/14
 merhem-i ş. 64b/11
 ş.+i 7b/2, 12a/14, 30b/11,
 85b/7 [4]
 ş.+i gidermege 85b/7
 ş.+i olmaz 30b/11
 ş.+idür 53a/8
 et ş.+idür 53a/8
 ş.+in 37b/13
 ş.+ine 60b/3, 76b/15 [2]
 ayak ş.+ine 76b/15
 ş.+ini 36a/15
 ş.+ini giderür 36a/15
 ş.+lere 54a/15, 63b/8 [2]
 ş.+lere süreler 54a/15
 cemî^c ş.+lere 63b/8
 ş.+leri 76b/12
 [20]
 ş.+leri giderür 76b/12
- şiş-** : Şişmek.
 ş.-düğine 59b/11
 ş.-e 10b/11, 14a/14, 28b/7,
 40b/12, 62b/14 [5]
 boğaz ş.-e 14a/14
 gevdesi ş.-e 10b/11
- ş.-er 6a/13, 23a/5, 25b/5,
 38a/8, 44a/3, 45a/11, 60b/6,
 60b/6, 62b/11, 62b/11, 78a/2
 [11]
 boğazı ş.-er 38a/8
 dā'iresi ş.-er 60b/6
 dişi dipleri ş.-er 78a/2
 gözi ş.-er 6a/13
 kasığı ş.-er 23a/5
 tēz ş.-er 44a/3, 45a/11 [2]
 ş.-erse 7b/5, 14a/15, 35b/4 [3]
 ş.-mese 7b/9
 ş.-meye 18b/2
 ş.-se 41a/2, 62b/10 [2]
 [24]
 hayā ş.-se 62b/10
- şişür-** : Şişirmek.
 ş.-e 38b/6
 karnını ş.-e 38b/6
- şikāk** : bk. şikāk.
 ş. 38b/13
- şirīn** : <Far. Sevimli, cana yakın, tatlı,
 hoş.
 ş. 68b/9
 ş. gözüdür 68b/9
- şirlāğan** : bk. şirlāğan.
 ş. 66a/13, 66b/7, 66b/9,
 66b/13, 67a/9, 88b/2 [6]

- ş. yağı 66a/13, 66b/7, 66b/9,
66b/13, 67a/9, 88b/2 [6]
- şīşe** : <Far. Şiše.
ş. 37b/12, 37b/13, 38b/4,
75b/4, 89a/12 [5]
[5]
ş. çekesin 38b/4
ş. çekmekdür 37b/12
ş. içine koyalar 75b/4
- şol** : Şu.
ş. 2a/10, 4a/9, 4a/10, 4a/10,
4a/11, 4b/4, 4b/14, 4b/15, 5a/1,
5a/3, 5a/10, 8b/1, 9a/7, 11a/6,
11a/7, 11a/8, 11a/9, 11a/12,
11b/4, 12a/6, 13b/5, 13b/7,
14b/10, 18a/8, 18b/6, 20b/7,
21a/11, 22a/11, 26a/15, 27a/15,
27b/2, 27b/5, 27b/14, 30a/1,
32b/8, 32b/12, 38b/5, 46b/5,
46b/7, 47a/2, 47a/5, 48b/3,
48b/5, 48b/8, 48b/11, 48b/14,
49a/2, 49a/4, 49a/6, 49a/9,
49a/12, 49a/14, 49b/1, 49b/3,
49b/9, 49b/12, 49b/15, 61b/2,
62b/10, 64b/3, 68b/6, 76a/15,
76b/1, 87b/1, 87b/4, 87b/5,
88b/3 [67]
[67]
- ş. hastanuj 48b/3, 48b/11,
48b/14, 49a/2, 49a/4, 49a/6,
49a/9, 49a/12, 49a/14, 49b/1,
49b/9, 49b/12, 49b/15 [13]
ş. t̄ariķle 20b/7
ş. vaķt 32b/8
ş. vaķt kim 2a/10, 13b/5,
18a/8 [3]
- şōrba** : bk. çorba.
ş. + sı 59a/2
koyun eti ş. + sı 59a/2
- şōyle** : Şöyle.
ş. 1b/8, 4b/13, 5a/12, 8a/10,
8a/13, 11a/2, 11a/5, 11a/12,
12b/7, 13b/11, 14a/7, 14a/12,
14b/13, 15a/7, 15b/2, 15b/12,
15b/15, 16a/14, 16b/11, 17b/1,
17b/4, 18a/4, 18a/8, 18b/1,
19a/11, 19b/3, 19b/9, 19b/13,
20a/3, 20a/9, 20b/14, 21a/9,
22b/10, 22b/11, 22b/14, 24a/12,
24b/14, 25b/2, 26a/9, 26b/4,
27a/4, 27a/5, 29b/5, 30a/13,
30b/10, 32a/8, 32b/3, 32b/4,
32b/9, 32b/12, 33b/13, 34a/11,
35a/2, 35a/4, 35b/11, 36a/1,
36a/3, 36b/6, 36b/8, 36b/8,
36b/10, 36b/14, 36b/15, 37b/4,

37b/6, 38a/2, 38a/12, 39a/12,
39b/14, 40b/5, 41a/7, 41a/10,
41a/12, 41b/2, 42a/2, 42b/8,
43a/6, 43b/7, 44a/5, 44a/13,
44b/14, 45a/1, 45a/3, 45a/9,
45b/8, 46a/5, 46b/4, 47b/15,
58b/4 [89]

ş. + dür 88a/7

[90]

şu : Şu.

ş. 17b/8, 17b/9, 25a/10, 25b/8,
30a/12, 31b/11, 32a/9, 34a/15,
40b/13, 44a/9, 46b/1, 49b/6
[12]

ş. + dur 17b/3

ş. + ndan 18a/7, 26b/15 [2]

[15]

şu^{be} : < Ar. Kol, dal.

ş. + lerindendir 59a/14

ş. + lerle 58b/6

[2]

yêtmiş dört ş. + lerle 58b/6

şurāb : < Ar. Kirli ve acı su, gözyaşı.

ş. + a 74a/15

şūrīde : < Far. Âşık, tutkun.

ş. + si 77b/2

‘āşık-ı ş. + si 77b/2

şübhe : < Ar. Kuşku.

ş. 12a/3

ş. olursa 12a/3

ş. + m 46b/4

ş. + m kalmadı 46b/4

ş. + n 46a/1, 47a/1 [2]

ş. + η 11b/12, 31b/5, 40a/11 [3]

[7]

ş. + η gide 31b/5

şübhelü : < Ar. + T. Kuşku.

ş. 20b/15

ş. olur 20b/15

ş. + dür 33a/2

[2]

şübhesiz : < Ar. + T. Şüphesiz.

ş. 32b/1

ş. + dür 20b/3

[2]

şükr : < Ar. Şükür.

ş. + i 1b/3

ş. + i biḥadd 1b/3

T

ta‘ālā : “ḥaḥḥ ta‘ālā”, Allah, Tanrı.

t. 2a/4, 3a/5, 3a/15, 15a/11,
37b/5, 54b/11, 58a/10, 63b/2,

67b/3, 84a/13, 86b/1, 86b/9,
86b/12, 89b/3, 89b/13 [15]

[15]

allahu t. 84a/13

hakk t. 2a/4, 15a/11, 89b/3

[3]

hakk subhane ve t. 37b/5

hakk subhanehu ve t. 3a/15

hakk subhanehu ve tebareke
ve t. 58a/10

inşā'llāhu t. 54b/11, 63b/2,
67b/3, 86b/1, 86b/12, 89b/13 [6]

rahmetu'llāhi t. 86b/9

subhanehu tebareke ve t.
3a/5

taħammül : <Ar. İnsanın kötü, güç
durumlara karşı koyabilme gücü,
kaldırma, katlanma. t. 21b/4,
23b/12 [2]

t. edebildiği 21b/4, 23b/12[2]

t. + i 29b/10

[3]

taħliyūn : <Ar. Bir tür yakı.

t. 62b/15

taħşīl : <Ar. Öğrenim.

t. 47b/4

t. etmek 47b/4

tahta : bk. tahta.

t. 22b/2, 28b/1, 28b/13,
40b/15, 41a/4, 41a/6, 41a/8,
41b/13, 42a/1 [9]

t. koyasın 41a/4

t. üzerine 41b/13

t. yunasın 41a/8

t. + lar 27a/14, 27b/5, 40a/9[3]

t. + ları 27b/10, 29b/2 [2]

t. + larıla 41b/1

t. + nuş 24b/7, 24b/10 [2]

t. + nuş üzerine 24b/10

t. + ya 21b/7, 41b/15 [2]

[19]

tahtacuk : <Far. + T. Küçük tahta.

t. + ları 41a/5

taħliyūn : bk. taħliyūn.

t. 23b/15, 50a/15 [2]

[2]

t. vurasın 23b/15

tahta : <Far. Tahta.

t. 22a/2, 22a/3, 23b/10, 24b/4
[4]

t. arasına 22a/3

düz t. koyasın 23b/10

uzun t. 24b/4

t. + nuş 22b/3, 23b/10, 24a/10,
25b/8, 25b/10, 25b/15 [6]

t. + nuş bir ucına 25b/15

- t. + nuḡ ucında 25b/10
t. + nuḡ üzerine 23b/10, 25b/8
[2]
t. + nuḡ üzerine ḳoyasın
24a/10
t. + yı 21a/13, 22a/2, 24b/5,
25b/10 [4]
[14]
- taḳsīrlīḡ:** <Ar. + .T. Kısaltma, bir işi
eksik yapma.
t. + la 44a/2
- taḳviyet :** <Ar. Takviye.
t. 50b/13
t. édeler 50b/13
- tamām :** <Ar. Tamam.
t. 6a/1, 8a/9, 22a/7, 25a/7,
28a/6, 32a/15, 34b/11, 39a/13,
41a/10, 43a/15, 45b/11, 45b/15,
47a/10, 60b/4, 65a/12, 67a/6,
88b/3, 89b/2, 89b/12, 90a/1
[20]
[20]
- tamāmet :** <Ar. Tamamen.
t. 11a/15
- tavuk :** Tavuk.
t. 6b/14, 55a/8, 55b/8, 56b/5,
57b/4, 81b/7 [6]
[6]
- t. aşın 55b/8, 56b/5, 57b/4
[3]
t. etin 55a/8
t. necisin 81b/7
t. şuyıyla 6b/14
- tā :** <Far. Dek, deḡin, kadar, beri
vb. edatlarla birlikte kullanılarak
bir fiilin, bir hareketin, bir yerin,
bir şeyin başladığı veya sona
erdiği noktayı, zaman ve uzaklık
bakımından abartmalı bir biçimde
anlatan bir söz.
t. 2a/8, 4b/15, 5a/6, 5a/13,
5b/3, 5b/14, 6a/8, 6b/6, 6b/8,
6b/9, 6b/15, 7a/4, 7a/14, 7b/4,
8a/3, 8a/6, 8a/9, 8a/14, 8a/15,
9a/1, 9a/5, 9a/15, 11a/10,
11a/14, 11b/1, 11b/4, 11b/9,
11b/12, 12a/1, 12a/3, 12a/5,
12b/15, 13b/4, 13b/14, 14a/2,
14a/3, 14b/7, 14b/8, 14b/15,
15a/4, 16b/9, 17a/1, 17a/3,
17a/8, 17a/15, 18a/2, 19a/4,
19a/5, 19a/11, 19b/2, 19b/11,
20a/9, 20b/10, 21a/6, 21a/7,
21b/2, 21b/14, 22a/1, 22a/5,
22a/12, 22b/7, 22b/8, 23a/8,
23a/10, 23b/5, 23b/8, 23b/13,

24a/13, 24b/2, 24b/11, 24b/13,
 25a/11, 25a/15, 25b/10, 25b/14,
 26a/2, 27a/14, 27b/15, 28a/10,
 28a/12, 28b/6, 28b/12, 28b/15,
 29a/5, 29a/9, 29a/10, 29a/11,
 29b/5, 30a/8, 30a/9, 30b/2,
 30b/4, 30b/9, 30b/14, 31a/7,
 31a/8, 31a/9, 31a/15, 31b/5,
 31b/9, 32a/4, 32b/10, 33a/4,
 33b/3, 33b/14, 34a/1, 34b/4,
 34b/12, 35a/10, 35a/12, 35b/9,
 36a/4, 36a/14, 36b/5, 37a/7,
 37a/9, 37b/15, 38b/5, 39a/1,
 39a/5, 39b/13, 40a/10, 41b/6,
 41b/9, 41b/11, 42a/4, 42a/6,
 42b/2, 42b/3, 42b/5, 42b/7,
 42b/13, 43a/9, 43b/5, 43b/7,
 44a/11, 44b/9, 45b/6, 45b/13,
 46a/1, 46a/2, 46a/4, 46b/2,
 46b/4, 46b/9, 46b/14, 47a/1,
 47a/4, 47a/7, 47a/11, 50a/15,
 57b/12, 60b/11, 62b/8, 63a/4,
 64b/8, 64b/10, 67a/2, 70b/3,
 73a/5, 74a/14, 76a/8, 78a/6,
 84a/4, 84b/14, 84b/15, 85a/4,
 88a/2, 88b/4, 90a/1 [170]

[170]

t. ki 5b/14, 6b/15, 7b/4, 8a/6,
 24b/13, 25a/11, 27b/15, 28a/10,
 30b/9, 31b/5, 37b/15, 41b/9,
 42a/6, 44a/11, 57b/12, 73a/5,
 74a/14, 88a/2 [18]

t. kim 2a/8, 5b/3, 6a/8, 6b/6,
 6b/9, 7a/14, 8a/3, 8a/9, 8a/14,
 8a/15, 9a/15, 11b/4, 11b/9,
 12b/15, 13b/14, 14a/2, 14a/3,
 14b/7, 14b/15, 15a/4, 16b/9,
 17a/1, 17a/8, 17a/15, 18a/2,
 19a/11, 19b/2, 19b/11, 21a/7,
 21b/2, 21b/14, 22a/1, 22a/5,
 22a/12, 22b/7, 22b/8, 23a/8,
 23a/10, 23b/5, 23b/8, 24b/2,
 24b/11, 25a/15, 25b/10, 25b/14,
 26a/2, 27a/14, 28b/6, 28b/12,
 29a/5, 29a/9, 29a/11, 29b/5,
 30a/9, 30b/2, 30b/4, 30b/14,
 31a/7, 31a/8, 31a/9, 33a/4, 33b/3,
 33b/14, 34a/1, 34b/4, 34b/12,
 35a/10, 35a/12, 35b/9, 36b/5,
 37a/7, 37a/9, 38b/5, 39a/1, 39a/5,
 39b/13, 40a/10, 41b/6, 41b/11,
 42a/4, 42b/2, 42b/3, 42b/5, 42b/7,
 42b/13, 43a/9, 43b/5, 44b/9,
 45b/6, 46a/1, 46a/4, 46b/2, 46b/4,
 46b/9, 46b/14, 47a/1, 47a/4,

- 47a/7, 47a/11, 50a/15, 60b/11,
62b/8, 63a/4, 64b/8, 64b/10,
76a/8, 88b/4 [107]
- ta'alluk** : < Ar. İlgili, bağlantılı.
t. + dur 20b/10
- tābi'** : < Ar. Tabi, bağlı.
t. + dür 11a/7
- tāc** : < Ar. İbik kuşunun başındaki
deri uzantısı..
t. + ını 82a/2
hüdhüdün t. + ını 82a/2
- tāhliyūn** : bk. taḥliyūn.
t. + dur 36a/15
- tātūle** : < Far. Tatule otu.
t. 71a/5
- tāze** : < Far. Taze, bayatlamamış.
t. 5a/14, 7b/15, 14a/13, 21a/9,
25b/6, 33a/9, 62a/3, 67b/9 [8]
t. nāşurı 67b/9
t. olıcağ 25b/6, 33a/9 [2]
t. véresin 5a/14
t. yaraya 62a/3
t. + ler 69a/3
[9]
cigeri t. + ler 69a/3
- tāzele-** : < Far. + T. Yenilemek,
tekrarlamak.
t.-mekçün 71a/7
- ciger t.-mekçün 71a/7
- te'ennī** : < Ar. Acele etmeden, dikkatli.
t. 24a/5
- te'līf** : < Ar. Kitap yazma.
t. 2a/5
t. étdiler 2a/5
- teb** : < Far. Hararet, sıtma.
t. + i 87a/8
t. + i rıb'a 87a/8
- tebāreke** : < Ar. Mübarek.
t. 3a/5, 58a/9 [2]
[2]
ḥaqq subḥānehu ve t. ve ta'ālā
58a/9
subḥānehu t. ve ta'ālā 3a/5
- tebāşīr** : < Far. Bambu şekeri, hintkamışı
şekeri.
t. 56b/6, 57a/3 [2]
ḳurş-ı t. 56b/6
- tebdīl** : < Ar. Değişmiş.
t. 5a/8
t. olur 5a/8
- tebevvl** : < Ar. İdrar yapma.
t. 48b/7
t. étmege 48b/7
- tecribe** : < Ar. Tecrübe.

- t. 2a/2, 5b/8, 10a/4, 10a/5,
10a/6, 10a/10, 84a/14, 85a/12,
88a/9 [9]
t. édesin 10a/4, 10a/6, 10a/10
[3]
t. kılmış 5b/8
t. kılmışdur 88a/9
t. olunmuş 2a/2
t. olunmuşdur 84a/14, 85a/12
[2]
t. +sidür 24a/10, 66a/4 [2]
[11]
cālīnūsūḡ t. +sidür 66a/4
ebū ‘alī sīnānuḡ t. +sidür 24a/10
- tedārik** : <Ar. 1. Araştırıp bulma,
sağlama, elde etme. 2. Hazırlık.
t. 9b/9, 30b/12 [2]
t. etmek 30b/12
- tedbīr** : <Ar. Önlem.
t. 8a/8, 26a/6 [2]
t. édeler 8a/8
t. +i 7a/11, 50a/4 [2]
[4]
t. +i evvel 7a/11
- tefāvut** : <Ar. İki şey arasındaki fark.
t. 86a/9
t. +ı 34a/9
[2]
- tefte** : <Far. Kızmış, kızgın.
t. +i 75b/3
t. +i yezdī 75b/3
- teftīḡ** : <Ar. Denetim, kontrol etme.
t. 9a/13, 12b/5, 31a/10, 31b/4
[4]
t. éde 9a/13
t. édesin 12b/5, 31a/10, 31b/4
[3]
- tegeleti** : Eğerin altına konan keçe.
t. 23b/10
- teğayyür** : <Ar. Değişme, uymama.
t. 50b/10
t. éder 50b/10
- teke** : Erkek keçi.
t. +nüḡ 79a/12, 79a/15 [2]
[2]
t. +nüḡ kılından 79a/15
aḡ t. +nüḡ ıalağın 79a/12
- tekerlek** : Yuvarlak. Merkezde bulunan,
bir eksenin çevresinde dönebilen
çember, teker.
t. 84b/12
- tekrār** : <Ar. Aynı olayın, işin,
hareketin yeniden ortaya çıkışı,
tekrarlanması.

- t. 28b/5, 29a/3, 30a/3, 39b/7,
43b/3, 67b/2, 85a/11 [7]
[7]
- tel** : Tel.Türlü metallerden yapılmış,
kopmaya karşı bir direnç gösteren
ince uzun nesne.
t. 6b/2, 9a/4 [2]
altun t. 9a/4
ebrişim t. 6b/2
- temiz** : <Ar. Temiz. Kirli, lekeli, pis,
bulaşık olmayan, arı, pak, hijyen,
hijyenik.
t. 6a/1, 29b/4, 31b/11, 32a/10,
32a/11 [5]
t. bez 29b/4
t. édeler 6a/1
t. édesin 32a/10, 32a/11 [2]
t. gügül 31b/11
- temmet**: <Ar. Tamam, sona erdi.
t. 90b/17
- temren** : Ok ve kargı gibi silâhların
ucuna takılan sivri madenî
parça.
t. +lerin 2b/2, 9a/12 [2]
[2]
oğ t. +lerin 2b/2, 9a/12 [2]
- temten** : <Ar. تمتمن “tımtım” genizden
konuşan.
t. 69a/13
t. olmağı 69a/13
- temürhindî** : <Far. Baklagillerden, sıcak
iklimlerde yetişen bir ağaç ve bu
ağacın meyvesi. 2. Demirhindi
şerbeti.
t. 51a/12, 51b/6, 52b/2, 55a/5,
55a/11, 55a/14, 56b/3, 56b/15,
57a/7, 73b/5, 74a/4 [11]
cüllâb-ı t. 52b/2
t. +yi 57a/4
[10]
- ten** : <Far. İnsan vücudunun dış
yüzü, cilt.
t. +i 48a/12
- tenāsül**: <Ar. Üreme, soy devam
ettirme.
t. +i 52b/9
a‘zâ-yı t. +i 52b/9
- tenāvül**: <Ar. Yeme, içme.
t. 86a/4
t. éde 86a/4
- tenbîh** : <Ar. Bir şeyin belli biçimde ve
yolda yapılmasını söyleme, bunu
üsteleyerek hatırlatma, uyarı.
t. 33b/2, 34b/12, 35a/1 [3]
[3]

- t. édesin 33b/2, 34b/12, 35a/1 [3]
- tencere**: <Ar. İçinde yemek pişirilen, kapaklı, genellikle metal kap.
t. + ye 64b/9, 88b/2 [2]
[2]
- tenkiye**: <Ar. Şırınga ile bağırsağa ilaç verme, lavman.
t. 52b/12
t. édeler 52b/12
t. + i 58b/10, 60a/2 [2]
[3]
t. + i beden 58b/10
t. + i dimāğdur 60a/2
- tennūr** : <Ar. Tandır.
t. 75b/10
ıssı t. içine 75b/10
- ter** : <Far. Yaş, nemli özelliğe sahip.
t. 14b/13, 22b/2, 22b/9, 26b/12, 27a/4, 27a/10, 85b/13 [7]
t. ola 14b/13, 22b/2, 22b/9, 27a/10 [4]
t. olur 27a/4
t. ü huşk mizācluya 85b/13
t. + dür 3b/3, 26b/12, 35b/10 [3]
[10]
- terbiyet** : bk. terbiyye.
t. 34b/9, 69a/8 [2]
[2]
t. édeler 69a/8
t. édesin 34b/9
- terbiyye** : <Ar. Terbiye.
t. 12b/8, 68b/15, 88a/2 [3]
[3]
t. ola 68b/15, 88a/2 [2]
t. olma 12b/8
- tere** : <Far. Tere otu.
t. 71a/11
t. toħmı 71a/11
- terencübīn** : <Far. Basra balı, bir tür kudret helvası.
t. 54b/7, 55a/12, 57a/4, 73b/6 [4]
- tereyag**: Tereyağı.
t. + ıyla 87b/10
- terkīb** : <Ar. Terkib, ilaç terkibi.
t. 28a/9, 68b/7, 72a/12, 75b/7 [4]
t. eylemişdür 72a/12
müshil t. véreler 28a/9
t. + i 75b/1, 90a/9 [2]
[6]
t. + i berşā-ıřā-yı kebīr 90a/9
t. + i dārū-yı hōşber 75b/1

- terkīb** : bk. terkīb.
 t. + leri 3a/3, 68b/5 [2]
 [2]
- terle-** : Terlemek.
 t.-me 48a/8
 t.-me hastalığının 48a/8
 t.-ye 48a/4
 [2]
- terlet-** : Terletmek.
 t.-meden 48b/8
 t.-meye 48b/5
 [2]
- ters** : Hayvan dışkısı.
 t. + ini 78b/3, 80b/10, 84a/11
 [3]
 aķ it t. + ini 84a/11
 atıñ kuru t. + ini 78b/3
 fīlūñ t. + ini 80b/10
- teslim** : <Ar. Verme, veriş.
 t. 49a/9
 cān t. eder 49a/9
- teşbīh** : <Ar. Benzetme.
 t. 3a/10
 t. etmişdür 3a/10
- teşennüic** : <Ar. Spazm, büzüşme.
 t. 18b/4, 20b/1, 26a/4, 28a/3,
 28a/3, 32b/10, 33b/5, 40a/8,
 45a/14 [9]
- t. getirür 40a/8
 t. ola 45a/14
 t. olur 28a/3, 28a/3, 32b/10 [3]
 t. + dür 20b/15
 [10]
- teşhīş** : <Ar. Teşhis, hastalık tanısı.
 t. 2a/12, 4a/5, 4a/12, 8b/8,
 9b/3, 10a/10, 13b/6, 13b/14,
 13b/15, 16a/1, 16a/4, 16a/15,
 16b/1, 17b/1, 18a/15, 19b/15,
 20a/6, 25b/4, 26a/14, 27a/2,
 28a/4, 29b/8, 30a/3, 31a/4,
 31a/6, 31a/11, 34a/9, 34a/13,
 42b/13, 42b/15, 44b/13 [31]
 [31]
 t. éde 2a/12, 4a/5, 9b/3,
 27a/2 [4]
 t. edemez 44b/13
 t. eder 31a/11
 t. edesin 4a/12, 10a/10,
 13b/6, 13b/14, 13b/15, 16a/1,
 16a/4, 16a/15, 16b/1, 18a/15,
 28a/4, 34a/13, 42b/15 [13]
 t. etmedin 17b/1
 t. etmek 8b/8, 20a/6, 25b/4,
 29b/8, 30a/3, 34a/9 [6]
 t. etmemişler 31a/4
 t. étmesi 19b/15

- t.  tmeyen 26a/14
- teşr h** : <Ar. Bir sorunu veya konuyu ele alıp en ince noktalarına kadar g zden geirerek anlatm.
t. +de 38b/1
t. +lerinde 2a/1
[2]
- t d g** : (?)         
t. + inden 37b/9
- t z** : <Far. Keskin, etkili, erken.
t. 3b/8, 3b/10, 3b/10, 7a/9, 15b/4, 19a/13, 20b/6, 22b/1, 27a/4, 27a/11, 28b/2, 35b/10, 36a/1, 37b/4, 40b/9, 40b/10, 40b/13, 41b/3, 44a/1, 44a/3, 44a/15, 45a/11, 71b/8, 83b/5
[24]
t. atar 3b/8
t. kaynar 27a/4, 27a/11, 28b/2, 35b/10, 37b/4, 40b/9, 44a/15 [7]
t. kaynamaz 40b/10
t. ola 40b/13, 44a/1 [2]
t. olıcağ 20b/6
t. olur 19a/13
t. şınur 41b/3
t. şişer 44a/3, 45a/11 [2]
t. y rine varur 22b/1
- t zcek** : Hemen, abuk.
t. 6b/7, 58b/12 [2]
[2]
- t zcek** : bk. t zcek.
t. 7a/11, 7b/3, 7b/15, 8a/5 [4]
- turfil** : imenler arasında biten   yapraklı bir eşit ot.
t. + i 70a/6, 70a/15
ma c n-ı t. + i keb r 70a/6
ma c n-ı t. + i şağ r 70a/15
- tirementine** : <Gr. Terementi, fıstık ağacı yağı. Değışik am t rlerinin g vdesine yapılan yaralamalar neticesinde elde edilen bir reineli  r n.
t. 11b/11, 14a/5, 61a/9, 61a/14, 61b/1, 61b/6, 62a/2, 62a/4, 62b/3, 64b/15, 65a/4 [11]
t. + ye 34b/10
ısıcağ t. + ye 34b/10
t. + yi 14a/5
[13]
- tiry k** : <Ar. Genellikle panzehir niteliğinde olan bir grup macun.
t. 85a/12, 88a/6, 88a/7 [3]
ma c n-ı t. 85a/12
t. + da 88a/8

t. +ı 50b/14, 72b/2, 73a/11,
85b/4, 86a/5 [5]

t. +ı fārūḳ 50b/14, 72b/2,
86a/5 [3]

t. +ı kebīrde 73a/11

t. +ın 50b/15

mesr-i ṭiṭūs t. +ın 50b/15

t. +i 72b/2

t. +i kebīrdür 72b/2

t. +uḡ 85b/3, 85b/5, 86a/5,
86a/6, 86b/11 [5]

[16]

t. +uḡ fi'li 86a/5

t. +uḡ ḥavāṣṣımı 85b/3

t. +uḡ menāfi'ni 85b/5

t. +uḡ menfa'atleri 86a/6

tīmār : <Far. Yara bakımı.

t. 3b/14, 4b/11, 4b/14, 7b/5,
9b/13, 10a/1, 10a/3, 11b/4,
12b/10, 12b/14, 12b/15, 13a/4,
16b/11, 17b/7, 24a/3, 27b/4,
28a/4, 28b/7, 30b/4, 30b/9,
30b/13, 31a/1, 31a/1, 31a/3,
31a/3, 31b/8, 32a/6, 32a/15,
32b/15, 33b/15, 34b/11, 35a/14,
35b/2, 35b/14, 36a/7, 37a/9,
38a/8, 39a/1, 39a/11, 39a/15,
39b/4, 39b/12, 40b/1, 42b/8,

43b/5, 44b/9, 45b/8, 46b/1,
46b/3 [49]

t. edecek 12b/10

t. edeler 3b/14, 7b/5 [2]

t. eden 35b/14

t. ederse 10a/1

t. edersen 24a/3

t. edesin 4b/11, 9b/13, 11b/4,

12b/14, 12b/15, 13a/4, 28b/7,

30b/4, 30b/9, 30b/13, 31a/1,

31b/8, 32a/6, 32a/15, 33b/15,

34b/11, 35a/14, 35b/2, 36a/7,

37a/9, 39a/1, 39b/4, 39b/12,

40b/1, 42b/8, 43b/5, 44b/9, 45b/8

[28]

t. étđüm 17b/7, 39a/15,

46b/1, 46b/3 [4]

t. étmişim 31a/3

t. étmişler 31a/1, 31a/3 [2]

t. olunur 27b/4

t. olmaz 10a/3

t. ve 'ilāc edesin 28a/4

t. ve 'ilāc étmek 32b/15

t. +ı 11b/1, 12b/5, 13a/12,

18a/1, 19b/7, 20a/9, 21a/1,

21a/2, 22a/14, 22b/5, 23a/8,

24a/4, 26a/5, 32b/11, 37b/12,

38a/9, 44b/3, 46a/10, 46b/8,
47a/6 [20]

anuñ t.+1 11b/1, 13a/12,
18a/1, 19b/7, 20a/9, 21a/2,
32b/11, 37b/12, 44b/3, 46a/10,
47a/6 [11]

anuñ t.+1 ve ʿilācı 22b/5

bunuñ t.+1 26a/5

çıkanıñ t.+1 23a/8

t.+ın 12b/4, 18b/1 [2]

t.+ile 27a/3

[72]

tīn : <Ar. İncir.

t. 57b/9

toħm : <Ar. Tohum.

t.+1 12a/1, 51a/2, 51a/2,
51a/11, 51a/12, 54a/7, 54a/2,
57a/13, 57b/9, 61a/9, 61a/9,
61b/15, 61b/15, 62a/2, 62a/2,
62a/4, 63a/1, 63a/1, 63a/14,
63a/14, 63a/14, 64b/15, 66a/12,
67a/5, 68b/11, 70a/10, 70a/12,
70a/13, 70b/6, 71a/3, 71a/3,
71a/3, 71a/3, 71a/3, 71a/4,
71a/4, 71a/5, 71a/6, 71a/10,
71a/10, 71a/10, 71a/10, 71a/11,
71a/11, 71a/11, 71b/4, 71b/5,
71b/12, 71b/13, 71b/13, 71b/13,

72a/9, 72a/14, 75a/1, 76b/12,
76b/12, 76b/13, 77b/3, 77b/7,
90a/3, 90a/2, 90b/11 [62]

t.+1 hindubā 51a/11

t.+1 kerefes 51a/2, 54a/2 [2]

t.+1 lübbān 67a/5

t.+1 rāzyāne 51a/2, 51a/12,
90a/2 [3]

bān t.+1 66a/12

besbāse t.+1 71a/4

būy t.+1 61a/9, 61b/15,

62a/2, 63a/1, 63a/14, 76b/12 [6]

ceviz t.+1 71a/3, 71a/10 [2]

elifce t.+1 68b/11

ħavuc t.+1 71b/4

ħaṭmī t.+1 57a/13, 63a/14,

76b/13 [3]

ħıyār t.+1 75a/1

ısırgan t.+1 90a/3

kerefes t.+1 71b/13

kereviz t.+1 70a/10, 70b/6,

71a/3 [3]

kettān t.+1 61a/9, 61b/15,

62a/2, 62a/4, 63a/1, 63a/14,

64b/15, 76b/12, 90b/11 [9]

ķavun t.+1 71a/3

maʿdenūs t.+1 71a/4

māzuriyūn t.+1 77b/3

- rāzyāne t. +1 54a/7, 57b/9,
70a/13, 71a/5, 71a/11 [5]
reyhān t. +1 71b/12
soğan t. +1 71a/10
şarımsāk t. +1 71a/11
şarmaşuq t. +1 12a/1
şoğan t. +1 71a/3, 71b/13,
72a/9, 72a/14 [4]
şūşām t. +1 70a/12
şalgām t. +1 71a/10, 71b/5
[2]
tere t. +1 71a/11
turb t. +1 77b/7
turp t. +1 71a/3, 71b/13 [2]
toraq otı t. +1 71a/6
turp t. +1 71a/10
t. +ın 84a/15
arğun t. +ın 84a/15
t. +ını 77a/5, 77a/7 [2]
keşür t. +ını 77a/5
yüzerlik t. +ını 77a/7
t. +ınıu 87a/9, 87b/4 [2]
[67]
reyhān t. +ınıu lu‘ābıyla 87a/9
yüzerlik t. +ınıu şuyıyla 87b/4
- tomruğ**: bk. tomruq.
t. +a 30b/2
- tomruq**: Kütük, ağaç kütüğü.
t. 30a/13, 30a/14 [2]
[2]
- topalak**: Kırkboğum, suut kökü.
t. 62a/15, 68a/9, 70a/10,
70b/2, 72a/6 [5]
[5]
- toz** : Toz.
t. 62b/8
t. +1 61a/4, 62b/8 [2]
t. +1 siğdüresin 62b/8
degirmen t. +1 61a/4
t. +ını 70b/3
[4]
- tuc** : Tunç. Koyu kıvıll renkte olan,
bakır, çinko ve kalay alaşımı,
bronz.
t. 75b/12
t. borādesine 75b/12
- tuffāh** : < Ar. Elma.
t. 52b/14
şarāb-ı t. 52b/14
- tulum** : Tulum. Bazı yiyecek ve
içecekler için koruyucu kap
olarak kullanılan, önü yarılmadan
bütün olarak yüzülmüş hayvan
derisi.
t. +a 53a/6

- turb** : bk. turp.
t. 77b/6
t. toħmı 77b/6
- turp** : <Far. Turpgillerden, yaprakları tüylü, çiçekleri beyaz, sarı, mor renkli bir bitki ve bu bitkinin yenilen etli kökü.
t. 65a/8, 71a/3, 71b/13 [3]
[3]
t. toħmı 71a/3, 71b/13 [2]
t. yağı 65a/8
- turşī** : <Far. Tuzlu suda, sirkede bırakılarak özel bir kıvama getirilmiş sebze veya meyve.
t. +lerden 89b/15
- turunc** : <Far. Turunç.
t. 57a/2, 78a/10, 83a/6, 83b/9, 89b/10 [5]
[5]
t. kabı 78a/10
t. şuyı 57a/2, 89b/10 [2]
t. şuyın 83a/6, 83b/9 [2]
- tuz** : Tuz.
t. 72a/15
- tevessü**: <Ar. Genişleme.
t. +dür 51b/13
- tüfek** : <Far. Tüfek.
t. +ler 10a/11
- tüfenk** : Tüfek.
t. +den 26a/13
- tükür-** : Tükürmek.
t.-e 48b/11
t.-megi 70a/1
[2]
қан t.-megi 70a/1
- tüm** : Yumru, top şey.
t. 72b/8
t. berrī 72b/8
- türbüd** : <Far. Türbit otu.
t. 70b/13, 87a/12 [2]
t. şuyıyla 87a/12
aķ t. 70b/13
t. +i 51a/3, 55a/11, 56b/1, 73b/5 [4]
[6]
t. +i ebyaź 51a/3, 55a/11, 56b/1, 73b/5 [4]
- türkçe** : Türkçe.
t. 50b/6
- türki** : Türkle ilgili, Türk'e ait.
t. 28a/14
usķuf-ı t. 28a/14
t. +ye 2a/8
[2]
- tütsi** : Tütsü.
t. 84b/9

Ṭ

ṭaʿām : <Ar. Yemek, yiyecek.

ṭ. 28a/6, 38b/6, 48a/10, 48b/2,
49a/1, 49b/8, 50a/2, 51a/4 [8]

ṭ. istemeye 49a/1

ṭ. isteye 48b/2

davlı ṭ. dileye 50a/2

ḡalīz ṭ. 28a/6, 51a/4 [2]

ıssı ṭ. yēye 48a/10

şovuk ṭ. 49b/8

ṭ. + a 79a/2

ṭ. + dan 4b/11

ṭ. + ı 11b/10, 22b/9, 27a/10,
35b/5, 35b/5, 46a/3, 61b/3,
86b/2 [8]

anuḡ ṭ. + ı 35b/5, 35b/5 [2]

cemī[̄] ṭ. + ı 27a/10

ṭ. + lar 39a/4, 47a/12 [2]

bārid ṭ. + lar 47a/12

ḡafīf ṭ. + lar 39a/4

ṭ. + lardan 51b/4, 52a/3, 52b/1,
54b/1, 54b/10, 55a/7, 55b/7,
56a/6, 56b/10, 57b/2, 57b/14,
74b/1 [12]

[32]

ḡalīz ṭ. + lardan 51b/4, 52a/3,
52b/1, 54b/1, 54b/10, 55a/7,
55b/7, 56a/6, 56b/10, 57b/2,
57b/14, 74b/1 [12]

ṭaban : Taban.

ṭ. 58a/15

ṭabīʿat : <Ar. Mizaç özelliği; eski tıpta, bünyenin “ḡılt-ı arbaʿa” denen, kan, safra, sevda (kara safra) ve balgamdan meydana geldiği kabul edilir. Bu dört öğenin her biri soğuk-nemli, sıcak-kuru olmak üzere iki özelliğe sahiptir. Bütün nesnelere buna bağlı olarak soğuk-nemli (yaş), sıcak-kuru özelliklerine sahiptir. Nesnelere bu özelliklerine “tabiat” adı verilir. (Önler, 1999:286)

ṭ. 27a/10, 27a/11, 29b/10 [3]

balḡamī ṭ. 27a/10

ṭ. + a 88a/4

ṭ. + ı 12b/11, 29b/8, 29b/9,
45b/9, 49b/14, 61b/4, 72b/2 [7]

ṭ. + ı ḡarr-ı yābisdür 72b/2

ṭ. + ı ḡalıḡ 29b/9

ṭ. + ı nāzük kişi 61b/4

ṭ. + ın 9b/3

ṭ. + ına 46a/3

1. 16b/1, 28a/4 [2]
 2. 4a/9, 4a/10, 4a/11, 4a/12
 [4]
 [19]
- ṭabīb** : < Ar. Tabip, hekim.
 1. 2a/12
 2. 1b/10
 [2]
- ṭabīḥ** : < Ar. Suda haşlanmış.
 1. 87b/5, 87b/6 [2]
 [2]
 2. dārū şuyıyla 87b/5
- ṭablī** : < Ar. Karnın şişmesiyle beliren
 siroz hastalığı.
 1. 53a/7, 53b/15 [2]
 2. istiskā-yı 53b/15
 3. 53a/5
 [3]
- ṭağ** : “ṭağ urmak” dağlamak.
 1. 59a/14
 2. uralar 59a/14
- ṭağarcuğ** : Deri torba.
 1. 78b/10
 2. deve 78b/10
- ṭağla-** : bk. dağlamak.
 1. 6a/9
 2. demürcük ile 6a/9
 3. 6b/1
- [2]
- ṭahāret** : < Ar. 1. Temizlik, temiz olma.
 2. Tuvalet ihtiyacını giderdikten
 sonra suyla temizlenme.
 1. 52a/7
 2. 52a/7
- ṭalağ** : bk. ṭalak.
 1. 57b/7, 79a/12, 79a/14,
 79b/1, 82a/1 [4]
 2. 82a/1
 3. 79a/14
 4. 79a/12, 79b/1 [2]
 5. 79a/12, 80b/2 [2]
 [6]
 6. 79a/12
 7. 80b/2
- ṭalak** : Dalak. Midenin arkasında,
 diyaframın altında, sol böbreğin
 üstünde, yassı, uzunca, akyuvar
 üreten ve yıpranmış alyuvarları
 toplayan, damarlı, gevşek bir
 dokudan oluşmuş organ.
 1. 58a/15, 59b/1, 79a/13 [3]
 2. 79a/13
 3. 59b/1
 4. 87a/2
 5. 85b/8
 [4]

ṭamar : bk. damar.

ṭ. 6a/15, 58b/3, 59b/6, 59b/7,
59b/9, 59b/9, 59b/11, 60a/12,
60a/14, 60b/2, 60b/4, 60b/9
[12]

ṭ. kesilüp 6a/15

ṭ. üzerine 60b/9

iki ṭ. 59b/6, 59b/7, 59b/9,
59b/11, 60a/12, 60a/14, 60b/2 [7]

otuz iki ṭ. 60b/4

ṭ. + a 59a/15, 60a/11 [2]

ḳulak ardındaḡı ṭ. + a 59a/15

ṭ. + da 54b/14

ṭ. + dan 3a/8

ṭ. + ı 3b/8, 3b/10, 3b/11, 48a/5,
58b/3, 58b/8, 59a/3, 59a/4,
59a/9, 59a/11, 59b/4, 59b/15,
60a/4, 60a/6 [14]

ṭ. + ı üstinde 48a/5

aluḡ ṭ. + ı 59a/4

baş ṭ. + ı 59a/3, 59b/15 [2]

bāselīḳ ṭ. + ı altında 60a/6

burun ṭ. + ı 59b/4

ekḫel ṭ. + ı altında 60a/4

eḡse ṭ. + ı 59a/9

ḳol ṭ. + ı 3b/8

ḳolı ṭ. + ı 3b/10, 3b/11 [2]

otuz iki ṭ. + ı 58b/8

ṭuluḡ ṭ. + ı 59a/11

ṭ. + ıdur 59b/2, 60a/2 [2]

gevde ṭ. + ıdur 60a/2

göz bigārı ṭ. + ıdur 59b/2

ṭ. + ina 60b/5

yürek ṭ. + ina 60b/5

ṭ. + ından 7b/10, 50a/14,

56b/12, 74b/12 [4]

baş ṭ. + ından 7b/10

ekḫel ṭ. + ından 56b/12

ḳifāl ṭ. + ından 74b/12

ṭ. + inuḡ 11a/13

boynuḡ şāḫ ṭ. + inuḡ 11a/13

ṭ. + lar 58b/6, 58b/7 [2]

ṭ. + lardan 58b/8

ṭ. + ları 58a/11, 58b/5 [2]

[43]

cemī^c ṭ. + ları 58b/5

ṭanzur- : Damlatmak.

ṭ.-alar 77a/12, 79a/5, 80a/15,

81a/9, 86b/13 [5]

ḳulaḡa ṭ.-alar 81a/9

ḳulaḡına ṭ.-alar 77a/12,

79a/5, 80a/15 [3]

ṭ.-asın 75a/15

[6]

ḳulaḡa ṭ.-asın 75a/15

ṭancere: bk. tencere.

- ̧. +ye 66b/13
̧ar : Dar.
 ̧. 4b/5, 5a/2, 33a/3, 74b/11 [4]
 nefesi ̧. olur 74b/11
̧araĝ : bk. ̧arak.
 ̧. +ı 25b/5, 26a/5, 26a/5,
 45b/8, 45b/8, 58a/7 [6]
 ayaĝınınuĝ ̧. +ı 25b/5
 ayaĝınınuĝ ̧. +ı ̧ıkuĝın 26a/5
 el ̧. +ı 26a/5, 45b/8 [2]
 ̧. +ına 26a/6
 el ̧. +ına 26a/6
 ̧. +ınuuĝ 41a/11
 el ̧. +ınuuĝ ŝınuĝın 41a/11
 ̧. +uuĝ 19b/3, 41a/12 [2]
 [10]
̧arak : Tarak kemiĝi.
 ̧. 19b/3, 25b/11, 45b/7, 60b/2
 [4]
 ̧. ̧ıkuĝın 19b/3
 ̧. ŝınuĝın 45b/7
 iki ̧. üstinde 60b/2
 ökçe ile ̧. üzerinden 25b/11
̧arāmsa^c: “müşk-i ̧arāmsı^c” <Ar + Far.
 Kurt helvası bitkisi.
 ̧. 72b/12
̧arīk : <Ar. Yol, usul.
- ̧. 17b/8, 17b/9, 18b/6, 27b/5
 [4]
 ̧. +le 20b/7, 24b/4, 25a/10,
 25b/8, 27b/2, 30a/12, 31b/11,
 32a/9, 34a/15, 40b/13, 43a/12,
 44a/9, 46b/1, 82a/13 [14]
 [18]
 şol ̧. +le 20b/7
̧as : <Ar. Genellikle içine sulu
 şeyler konulan metal vb.nden
 yapılmış kap.
 ̧. 4a/6, 8a/2 [2]
̧aş : Taş.
 ̧. 6a/13, 7a/11, 22a/11,
 75b/10, 87a/11 [5]
 ̧. çölmege 75b/10
 ̧. doĝınsa 6a/13
 ̧. koyasın 22a/11
 ̧. olsa 87a/11
 ̧. +dan 5a/15, 26a/12, 31a/10
 [3]
 ̧. +ı 22a/12, 22a/13, 64a/3,
 66b/15, 69b/15, 85b/8 [6]
 ̧. +ı eridür 85b/8
 rāstuĝ ̧. +ı 64a/3
 ̧. +ıla 15a/7
 ̧. +ın 83a/1
 mıkñātiŝ ̧. +ın 83a/1

- ̤. + ından 84a/1
 degirmen ̤aşınıuğ alt ̤. + ından
 84a/1
 ̤. + ını 64a/8, 84a/7 [2]
 mıknā̤is ̤. + ını 84a/7
 yanmış kirec ̤. + ını 64a/8
 ̤. + ınıuğ 84a/1
 [20]
 degirmen ̤. + ınıuğ alt ̤aşından
 84a/1
- ̤aşağ** : Taşak, testis.
 ̤. + ı 13b/1
 ayđır ̤. + ı 13b/1
- ̤aşra** : Dışarı.
 ̤. 9a/8, 19a/6, 19b/15, 20a/5,
 22b/12, 22b/13, 23a/1, 24b/15,
 35a/9, 36b/14, 38b/7, 45a/11
 [12]
 ̤. ̤ekesin 36b/14
 ̤. ̤ıkar 22b/12, 24b/15 [2]
 ̤. ̤ıkarasın 19a/6
 ̤. ̤ıkduğda 22b/13
 ̤. ̤ıkşsa 23a/1
 ̤. ̤aldura 38b/7
 ̤. yanında 19b/15
 ̤. + dan 22b/7, 53a/7 [2]
 ̤. + sına 24b/11, 39b/15 [2]
 ̤. + sına ̤ekesin 24b/11
- ̤. + ya 19b/14
 [17]
- ̤atlu** : Tatlı.
 ̤. 57a/1, 73b/2, 89a/6 [3]
 [3]
 ̤. bādam 89a/6
 ̤. nār 57a/1
 ̤. şuyıla yuyalar 73b/2
- ̤ava** : < Far. Tava.
 ̤. + ya 76a/8
- ̤avıl** : < Ar. Uzun.
 ̤. 65b/6, 69b/6, 71b/1, 72b/10,
 85a/14, 90a/12 [6]
 [6]
 zirāvend-i ̤. 65b/6, 69b/6,
 71b/1, 72b/10, 85a/14, 90a/12 [6]
- ̤avşan** : Tavşan.
 ̤. 66a/11, 75b/3, 79b/7, 79b/9,
 79b/11, 79b/12 [6]
 [6]
 ̤. beynisini 79b/7
 ̤. etini 79b/11
 ̤. fercin yeşe 79b/12
 ̤. ödi 75b/3
 ̤. ödün 79b/9
 ̤. yağı 66a/11
- ̤avul** : < Ar. Davul.
 ̤. 53a/7

- ʔ. gibi öter 53a/7
ʔāʕūn : < Ar. Veba.
 ʔ. 50b/6, 83a/2, 83a/3 [2]
 ʔ. ʕıķarmamaķ 83a/2
 ʔ. ʕilācı 50b/6
 ʔ. + a 65b/3
 [4]
- ʔāvus** : < Ar. Tavus kuşu.
 ʔ. 81b/12, 81b/14 [2]
 [2]
 ʔ. dınaġın 81b/14
 ʔ. kanın 81b/12
- ʔıbb** : < Ar. Tıp.
 ʔ. 1b/1, 1b/14 [2]
 ʕilm-i ʔ. 1b/14
 kitāb-ı ġulāşa-i ʔ. 1b/1
 ʔ. +ı 47b/4
 [3]
 ʕilm-i ʔ. +ı 47b/4
- ʔılā** : < Ar. Sürülerek kullanılan
 ilaçlar, merhem.
 ʔ. 7b/11, 52b/7 [2]
 ʔ. + ġa vuralar 63b/1
 ʔ. édeler 52b/7
 ʔ. + larla 50b/14
 ʔ. + yı 52b/5
 [4]
 ʔ. + yı édeler 52b/5
- ʔırnaķ** : Tırnak.
 ʔ. + ları 48b/3
 ʔ. + ların 82a/7, 82a/12 [2]
 [3]
 ʔ. + ların yaķsalar 82a/7
 kendünün cemiʕ ʔ. + ların 82a/12
- ʔīn** : < Ar. Kil, tıbbî kil.
 ʔ. + i 54a/14, 68a/5, 69b/11,
 73a/1 [4]
 [4]
 ʔ. + i kıbrısı “Kıbrıs balçıġı”
 54a/14
 ʔ. + i maġtūm “Bir tür balçık.”
 47a/11 68a/5, 69b/11, 73a/1 [4]
- ʔoġ-** : Doġmak.
 ʔ.-arken 79b/3
 ġün ʔ.-arken içeler 79b/3
- ʔoġra-** : Doġramak.
 ʔ.-r 26b/7
- ʔoġrı** : Doġru.
 ʔ. 4b/5, 9b/11, 10a/9, 11b/2,
 21b/10, 25a/9, 42b/2, 42b/13
 [8]
 [8]
 ʔ. deşmeyesin 11b/2
 ʔ. ola 4b/5, 42b/2 [2]
 ʔ. ʔutasın 25a/9
- ʔoġrud-** : Doġru hale getirmek.

- .-asın 36b/6, 42b/13, 42b/15
 [3]
- oğrud-**: Doğrultmak.
 .-asın 35a/14, 36a/7 [2]
 [2]
- oğur-** : Doğurmak.
 .-a 81b/15, 83a/1, 87b/1 [3]
 oğlan .-a 87b/1
 .-masa 82b/9, 82b/15 [2]
 oğlan .-masa 82b/9,
 82b/15 [2]
 .-maya 83b/10
 oğlan .-maya 83b/10
 .-ur 15b/12
 oğlan .-ur 15b/12
 .-urken 22b/13, 81a/15, 81b/13,
 82b/9 [4]
 [11]
 oğlan .-urken 22b/13
 oğlan .-urken Şarpalansa 81a/15,
 81b/13, 82b/9 [3]
- oğmağ:** bk. oğmak.
 . + la 24a/5
- oğmak:** Tokmak.
 . 25a/13
 . edesin 25a/13
- oğuz** : Dokuz sayısı.
 . 73b/11
- . rıtl 73b/11
- oğuzuncu** : Dokuzuncu.
 . 2b/4, 3a/8, 26a/8 [3]
 [3]
 . bāb 2b/4, 26a/8 [2]
- ol-**: Dolmak.
 .-mış 53a/6
- oldur-** : Doldurmak.
 .-alar 7a/4, 7a/6, 7a/12, 7b/6
 [4]
 uz .-alar 7a/4
 .-asın 22a/4, 30a/12, 31b/8,
 43a/6 [4]
 [8]
 nesne .-asın 22a/4
- olu** : Dolu.
 . 3b/8
- omal-** : bk. omal.
 .-mışdur 42b/15
- omur-** : Burun kanaması.
 .-duğına 60a/1
 burun .-duğına 60a/1
- on-** : Donmak, işlevini yapamaz
 duruma gelmek.
 .-masını 90b/3
 gōzūn .-masını 90b/3
- oņuz** : Domuz.
 . 89a/8

̣. yağı 89a/8
̣op : Top.
 ̣. 16b/3, 17a/10, 17b/3,
 23a/12, 24a/14, 37a/3, 42a/4,
 42b/6 [8]
 ̣. düzesin 23a/12, 42a/4 [2]
 ̣. hazır edesin 24a/14
 ̣. koyasın 42b/6
 ̣. perkidesin 17a/10
 büyük ̣. düzesin 37a/3
 ̣.+ı 16b/12, 16b/13, 17a/12,
 24b/1, 24b/1, 42a/5 [6]
 ̣.+ı itivêresin 24b/1
 ̣.+la 37a/7
 ̣.+uğ 16b/6, 16b/7 [2]
 [17]
 ̣.+uğ üstine 16b/7
 ̣.+uğ üzerinden 16b/6
̣opalak: bk. topalak.
 ̣. 71a/6, 72a/10 [2]
 [2]
̣oprağ : bk. ̣oprak.
 ̣.+a 3a/14
 ̣.+ın 80b/13
 [2]
 yabân sıçanı ̣.+ın 80b/13
̣oprak : Toprak.
 ̣. 3a/14

̣opuğ : bk. ̣opuk.
 ̣.+a 13a/10
 ̣.+a iner 13a/10
 ̣.+ı 24a/12
 ̣.+ı üzerinden 24a/12
 ̣.+ına 45a/11
 ̣.+ından 30b/1
 [4]
̣opuk : Topuk.
 ̣. 25b/2, 25b/2, 25b/3, 25b/4,
 25b/5, 26a/2, 45a/3, 45a/4,
 60a/15, 60b/3 [10]
 ̣. ağrısına 60b/3
 ̣. çıđukđda 25b/5
 ̣. çıkuğı 25b/2
 ̣. çıkuğın 25b/2
 ̣. çıkuğını 25b/4
 ̣. şınığın 45a/3
 ̣. üst yanında 26a/2
 ̣. üstinde 60a/15
 ̣.+da 12b/2, 13a/10 [2]
 [12]
̣orak : Dere otu, rezene.
 ̣. 71a/5, 73b/3 [2]
 [2]
 ̣. otı ağacını 73b/3
 ̣. otı toğmı 71a/5

- udag** : Dudak.
. +1 49a/12
alt . +1 altında 49a/12
- uluğ** : 1.Yanak. 2.Şakak.
. +1 46b/7
. +ında 46b/5
[2]
- ulum** : Tulum. Önü yarılmadan bütün olarak yüzülmüş hayvan derisi.
. +1 17b/8, 17b/10 [2]
[2]
- uluğ** : Şakak
. 59a/11
. amarı “şakak damarı” 59a/11
- umanlan-** : Dumanlanmak.
.-ur 10a/8
- ur-** : Durmak, kalmak.
.-a 7a/4, 7a/7, 7a/14, 19a/8, 25a/7, 30a/9, 32a/15, 34b/11, 50b/2, 57a/10, 60b/15, 75b/11, 76a/2, 78a/6, 84a/13, 84b/5 [16]
bir gece .-a 50b/2
.-asın 14b/10
.-dı 17b/12
.-mayana 90b/5
sidügi .-mayana 90b/5
.-maz 6a/3, 6a/4 [2]
an .-maz 6a/3
- .-mazsa 6a/8, 60b/12 [2]
[23]
an .-mazsa 60b/12
- urna** : Turnagillerden, Avrupa ve Kuzey Afrika’da toplu olarak yaşıyan, göçebe, iri bir kuş.
. 81b/15
. beynisini 81b/15
- urp** : bk. turp.
. 66a/10, 66a/10, 71a/10 [3]
[3]
. şuyı 66a/10
. toğmı 71a/10
. yağıdur 66a/10
- ut-** : Tutmak.
. 14b/5, 47b/12
gevssek . 14b/5
.-a 6a/12, 13b/7, 23a/9, 86b/14 [4]
ağızda .-a 86b/14
muğkem .-a 13b/7
.-alar 7b/4, 25a/3, 60b/7, 89a/15 [4]
muğkem .-alar 25a/3
.-ar 10b/7, 58b/2, 58b/2, 58b/3, 58b/3, 58b/3, 58b/3, 58b/4, 58b/4, 58b/4 [10]
mçırık .-ar 10b/7

- ʔ.-asın 16b/15, 25a/9, 85a/1 [3]
 muħkem ʔ.-asın 16b/15
 toğrı ʔ.-asın 25a/9
 ʔ.-mağıçün 67b/11
 ʔ.-mazsa 56a/13
 ʔ.-sa 79a/2, 79b/15 [2]
 ısıtma ʔ.-sa 79a/2
 sıtma ʔ.-sa 79b/15
 ʔ.-up 1b/12, 15b/1, 30b/1 [3]
 [29]
 fāʔide ʔ.-up 1b/12
 ısıcağ ʔ.-up 15b/1
- ʔutam** : Deste, demet.
 ʔ. 57a/14
 bir ʔ. 57a/14
- ʔutul-** : Tutulmak.
 ʔ.-sa 81b/2
 ʔ.-ur 20b/2, 23a/5 [2]
 [3]
 sidügi ʔ.-ur 23a/5
- ʔuʔađ** : bk. ʔudađ.
 ʔ.+ı 7a/1
- ʔuʔađ** : bk. ʔudađ.
 ʔ. 59b/7, 59b/8 [2]
 [2]
 ʔ. içinde 59b/7
 ʔ. yarılmasını 59b/8
- ʔuʔkal** : Deri, kıkırdak vb. hayvansal maddelerden elde edilen yapışkan özelliği olan bir madde.
 ʔ. 61a/4
 ʔ.+ı 61a/5
 [2]
- ʔuy-** : bk. duymak.
 ʔ.-ar 37b/12
 ʔ.-arsa 12b/12
 [2]
- ʔuz** : Tuz
 ʔ. 6a/4, 6a/7, 7a/4, 7a/6,
 7a/12, 7b/1, 7b/2, 7b/2, 7b/7,
 60b/13 [10]
 ʔ. ekeler 7a/6
 ʔ. ʔoldurular 7a/4
 ʔ. vuralar 7b/1
 ısıcağ ʔ. 6a/7
 ʔađ ʔ. 60b/13
 ʔ.+ı 67a/13, 89a/12 [2]
 eflāk ʔ.+ı 89a/12
 ħacı beктаş ʔ.+ı 67a/13
 ʔ.+unı 70a/14
 [13]
 ʔ.+unı almak 70a/14
- ʔuzla-** : Tuzlamak.
 ʔ.-yasın 85a/6
- ʔuzlu** : Tuzlu.

ṭ. 83b/11

ṭ. şuyla 83b/11

ṭūt : <Far. Dut. Dutgillerden, kuzey yarım kürenin genellikle ılıman bölgelerinde yetişen bir ağaç ve bu ağacın ak, kara, pembe renkte ekşi veya tatlı, sulu meyvesi.

ṭ. 75a/3

ṭ. şarābın 75a/3

ṭūṭi : <Far. Papağan.

ṭ. +nūṭ 81a/3, 81a/4 [2]

[2]

ṭ. +nūṭ dilin 81a/3

ṭ. +nūṭ ödünü 81a/4

U

uc : bk. uç.

u. + ı 4a/3, 4b/5, 4b/5, 5a/2, 5a/2, 8b/2, 8b/2, 9a/8, 17a/4, 37b/2, 37b/2, 38b/1, 43a/6, 43a/7 [14]

u. + ın 8b/14

iki u. + ın 8b/14

u. + ına 6b/1, 25b/15 [2]

derinūṭ her u. + ına 6b/1

taḥtanuṭ bir u. + ına 25b/15

u. + ında 15b/3, 21a/10, 25b/10 [3]

taḥtanuṭ u. + ında 25b/10

u. + ından 26b/12

iki u. + ından 26b/12

u. + ını 26a/1, 26a/2 [2]

u. + ları 42b/9

kemigün u. + ları 42b/9

u. + undan 36a/10

burun u. + undan 36a/10

u. + unı 9a/8, 16b/4, 16b/4, 21a/15, 21a/15, 21b/1, 21b/13, 32a/4, 75a/3 [9]

[34]

u. + unı keseler 75a/3

uç : Uç

u. + ı 18a/7

uçkur : Şalvarı bele bağlamak için kullanılan bir bağ.

u. + una 16a/9

‘ufūnet : <Ar. İltihap.

‘u. 56b/11

uğra- : Uğramak, etkisi altına girmek.

u.-mayasın 39a/12

u.-sa 78b/8

[2]

cüzāma u.-sa 78b/8

uğun- : Bayılacak hale gelmek.

- u.-ıcağ 28a/7
- uğur** : Ön, yol, yön.
u. + dan 26a/2
- uladı** : “uladı” burun temizlemek için
koyunda taşınan ipek kumaş
parçası.
u. 6b/7
u. koyalar 6b/7
- ulu** : Büyük, saygın.
u. 82a/9
u. ademün dişini 82a/9
- ‘ulvī** : < Ar. 1. Yüce. 2. Eşsiz,
benzersiz özellikler taşıyan.
‘u. + de 3a/5
mağam-ı ‘u. + de 3a/5
- um-** : Bir şeyin olmasını istemek,
beklemek.
u.-ma 45b/1
- ‘ummān** : < Ar. Okyanus.
‘u. 4a/3
deryā-yı ‘u. 4a/3
- un** : Un.
u. 6b/8, 7b/7, 78a/8, 84a/5 [4]
u. gibi edeler 78a/8
u. özi 7b/7
u. + ı 27b/7, 61a/3, 61b/1,
62b/13, 72a/11, 72a/15, 75b/3,
90b/11 [8]
- arpa u. + ı 61b/1
bağla u. + ı 62b/13
bellūt u. + ı 72a/11, 90b/11 [2]
burçağ u. + ı 61a/3
cevz u. + ı 75b/3
kara nohūd u. + ı 72a/15
mürdük u. + ı 27b/7
u. + ın 50a/4
[13]
māzū u. + ın 50a/4
- ‘unnāb** : < Ar. Kızıliğde, üvez ağacı.
‘u. 51a/10, 55a/10, 57a/6,
74a/3, 74a/13, 74a/13, 74b/13,
87b/12, 88b/12 [9]
[9]
kaynamış ‘u. 87b/12
şarāb-ı ‘u. 74a/13
- ‘unşul** : < Ar. Adasoğanı.
‘u. 85a/14
- ‘unşul-ı meşvī** : < Ar. Pişirilmiş soğan.
m. 85a/14
- unut-** : Unutmak.
u.-maya 84a/8
u.-mayalar 1b/12
u.-mayasın 10a/4
[3]
- ur** : Ur.
u. 11a/9

- u. + ları 8a/10
[2]
- ur-** : Vurmak, ilaç sürmek.
u.-alar 59a/14
 tağ u.-alar 59a/14
u.-asın 4b/14
u.-mağıla 27a/1
u.-mayasın 10a/5, 46b/6 [2]
[5]
- urğan** : Keten, kenevir, pamuk, jüt gibi
türlü dokuma maddelerinden
yapılan ince halat.
u. + ıla 29b/9
- urun-** : Kalkmak, takılmak.
u.-mağdur 20a/14
- ‘urūku’l-‘uqr** : < Ar. Kısırlık otu.
 ‘u. 90b/11
- usāre** : < Ar. Özsu.
 u. 72b/15
- useylem**: < Ar. Bāselīk damarı altında
ve küçük parmak üzerinde olan
damar.
 u. 60a/6, 60a/11 [2]
- uṣkuṭūrī** : < Gr. Sabır otunun bir türü.
 u. 53b/4, 53b/9 [2]
 [2]
 ṣabr-ı u. 53b/4, 53b/9 [2]
- uṣkūf** : < Ar. Bir tür macun.
- u. 70b/13
 ma‘cūn-ı u. 70b/13
u. + ı 28a/14
 u. + ı türkī 28a/14
- ‘usru’l-bevl** : < Ar. İdrar yapma güçlüğü.
 ‘u. 69b/15
 ‘u. + e 66b/15
 [2]
- uṣṭūhūdus** : < Gr. Karabaş otu.
 u. 56a/1
- uṣṭūhūdūs** : bk. uṣṭūhūdus.
 u. 72b/11, 73b/9 [2]
 [2]
- uṣ** : Akıl.
 u. + şı 5b/11
- uṣkuṭūrī** : bk. uṣkuṭūrī.
 u. 89b/9
 ṣabr-ı u. 89b/9
- uṣūl** : < Ar. Kökler, ilaç yapımında
kullanılan çeşitli ilaç kökleri.
 u. 51a/7, 55b/5 [2]
 [2]
 ṣarāb-ı u. 51a/7, 55b/5 [2]
- uṣağ** : bk. uṣağ.
 u. + ı 64b/8, 65b/6 [2]
 [2]
- uṣağ** : Çadıruşağı otu ve bundan elde
edilen zamk.

- u. 50a/6, 63a/15, 63b/9, 64a/5,
64b/1, 65b/5 [6]
[6]
- uşak** : Küçük.
u. 61b/3
u. oğlancuk 61b/3
- üşün-** : Korkmak.
u.-dügi 39b/1
- uğ** : Avret yerleri.
u. 20b/9
u. yerleri 20b/9
- uvak** : Ufak.
u. 26b/6, 28b/3, 33b/13 [3]
[3]
u. kemüklerde 26b/6
u. kemükleri 28b/3
- uvan-** : Ufanmak, kırılmak,
parçalanmak.
u.-mağ 30a/3
u.-mağdan 30a/5
u.-miş 80a/8
[3]
u.-miş kemüğe 80a/8
- uvanug**: Ufanmış, kırılmış, parçalanmış.
u.+ı 4b/2
bél u.+ı 4b/2
- uvat-** : Ufaltmak, ufalamak, kırmak,
parçalamak.
- u.-mağ 30a/12
u.-mamağ 30a/11
u.-mayıla 30b/5
[3]
- uyan-** : Uyanmak.
u.-a 79b/10
u.-maya 79a/11, 79b/10 [2]
[3]
- uykun** : Uykusu çok gelen kimse.
u. 79a/5
- uykusuzlğ** : Uykusuzluk.
u.+ için 87a/12
- uyluğ** : bk. uyluk.
u.+ a 13a/10
u.+ı 23a/4, 23a/6, 42b/2,
43b/12 [4]
u.+ını 43a/7
u.+ını kaplaya 43a/7
u.+ un 22b/10
u.+ un bağı 22b/10
u.+ uğ 42b/14
[8]
- uyluk** : Kalçadan dize kadar olan
bacak bölümü.
u. 22b/10, 22b/11, 24b/9,
27a/8, 27a/8, 27a/9, 42b/11,
42b/12, 43a/1, 43b/13, 43b/15,

43b/15, 44a/3, 58a/6, 60a/14

[15]

u. ağrısına 60a/14

u. çıkısa 22b/11

u. çıkıuğın 22b/10

u. şınıuğı 27a/8, 43a/1 [2]

u. şınıuğın 42b/12

u. şınıuğını 27a/9, 43b/13[2]

iki u. 58a/6

şauğ u. 43b/15

u. + da 11a/10, 12b/2, 13a/11[3]

u. + dan 88b/6

[19]

uyu- : Uyumak.

u.-maya 79a/7, 80b/8, 81b/4 [3]

u.-r 79a/10

u.-r kişinüñ başı altında 79a/10

u.-sa 80a/1

u.-ya 48b/14, 49b/6, 79b/9,
80b/12 [4]

[9]

az u.-ya 80b/12

uyuş- : Uyuşmak.

u.-a 49b/15

u.-up 45a/12

u.-ur 41a/9

[3]

kol u.-ur 41a/9

uyuşuğ: bk. uyuşuğ.

u. + a 90b/5

u. + ıla 11b/6

[2]

uyuşuğ: Uyuşuk. Duymaz ve hareket edemez duruma gelmiş, uyuşmuş.

u. 11b/6, 45a/14 [2]

[2]

u. olur 11b/6

uyuz : Uyuz böceğinin, üst derinin altına girerek yaptığı kaşındırıcı, bulaşıcı bir deri hastalığı.

u. 65a/1, 83b/13, 84a/3, 89b/3,
90a/6 [5]

u. olsa 83b/13, 89b/3 [2]

merhem-i u. 65a/1

u. + a 74a/1

u. + dan 89a/3

u. + ı 74a/15, 88b/8 [2]

[9]

bāb-ı firenk u. + ı 88b/8

uz : 1. İyi, güzel. 2. İşe yatkın, becerikli, mahir.

u. 4a/4, 29b/8, 34a/6, 38b/15,
42b/13, 44a/1 [6]

[6]

u. çekesin 42b/13

- u. ola 44a/1
- uzad-** : bk. uzatmak.
- u.-amaz 18b/14, 23a/6 [2]
- u.-asın 18b/11, 44a/9 [2]
- u.-ur 23a/3, 62a/6 [2]
- [6]
- ayağını u.-ur 23a/3
- uzadıya:** Uzunluğuna, uzunlamasına.
- u. 11b/2, 26a/15 [2]
- [2]
- uzak** : Uzak.
- u. 26a/11
- uzan-** : Uzanmak.
- u.-dı 62a/9
- kol u.-dı 62a/9
- u.-ması 15a/11
- u.-maz 18b/13
- kol u.-maz 18b/13
- u.-ur 8b/3, 19b/15 [2]
- [5]
- uzat-** : Uzatmak.
- u.-duğı 22b/5
- uzluğ** : Ustalık, işinin eri olma durumu.
- u. + ıla 28a/2, 28a/2, 37a/12, 44b/4 [4]
- u. + la 34b/2
- [5]
- uzun** : Uzun.
- u. 3b/13, 4b/5, 4b/15, 5a/1, 9a/11, 16b/12, 16b/12, 21b/8, 22b/15, 24b/4, 26a/10, 26a/11, 28a/15, 43a/8 [14]
- u. ola 4b/5
- u. olur 26a/10
- u. olursa 26a/11
- u. şargıyla şarasın 43a/8
- u. tahta 24b/4
- bir u. kişi 16b/12
- u. + ca 27b/12
- [15]
- uzunluğ:** Uzunluk.
- u. + ı 17a/9, 21a/10, 27b/12, 29b/14 [4]
- boncuğu u. + ı 27b/12
- u. + ına 42a/10
- [5]
- ‘uzv** : <Ar. Uzuv, organ.
- ‘u. + a 5b/1
- ‘u. + uñ 3b/14
- [2]
- ‘ūd** : <Ar. Öd ağacı.

‘ü. 52b/4, 69a/15, 71a/8, 87b/6
[4]

‘ü. ağacı 71a/8

‘ü. +1 53a/11, 56a/8, 69a/3,
70a/12, 70b/11, 70b/11, 72a/6,
73b/9 [8]

[12]

‘ü. +1 belesân 53a/11, 56a/8,
70b/11 [3]

‘ü. +1 hindî 69a/3, 72a/6 [2]

‘ü. +1 hām 70a/12

‘ü. +1 kımārî 70b/11

‘ü. +1 şalīb 73b/9

‘üdu’l-ķahr 71b/11, 90a/13 [2]

[2]

uṣūl : bk. uṣūl.

ü. 53b/15, 54a/12, 87a/5 [3]

[3]

şarāb-ı ü. 53b/15, 54a/12, 87a/5
[3]

Ü

üç : Üç sayısı

ü. 5a/14, 7a/4, 7a/7, 7a/14,
7b/2, 7b/4, 8b/15, 9a/10, 9b/5,
9b/8, 12a/4, 12a/5, 13b/1,
19a/8, 20a/1, 20a/1, 20b/12,

23b/13, 27a/9, 29b/13, 30a/9,
32a/15, 32a/15, 32b/2, 34a/9,
34b/11, 48b/8, 49a/1, 51a/7,
51b/13, 53a/4, 53b/6, 53b/6,
54b/13, 55a/14, 55b/4, 55b/6,
55b/11, 56a/10, 57a/10, 57a/10,
60b/15, 63b/1, 64a/13, 64a/13,
65a/12, 69b/7, 69b/13, 70a/4,
70b/8, 70b/13, 71b/14, 73a/6,
77a/7, 78a/7, 79a/1, 79b/3,
80b/15, 84a/13, 84a/15, 84b/1,
85b/2, 88a/5, 88b/5, 88b/5,
88b/14, 90a/14, 90b/15 [68]

ü. ayda 27a/9

ü. bahşımı 88b/5

ü. barmaķ 29b/13

ü. bölük 63b/1

ü. bölük edeler 53b/6

ü. çekürdek 55a/14

ü. çengellidür 9b/8

ü. delükiyle 8b/15

ü. dirhem 12a/4, 12a/5,

13b/1, 70b/8, 77a/7 [5]

ü. dirhemdür 88a/5

ü. dürlü 20a/1, 20a/1, 54b/13

[3]

ü. dürlü ķurşları 73a/6

ü. edviyye 90b/15

ü. gece 88b/5
 ü. gün 7a/4, 7a/7, 7b/4,
 19a/8, 30a/9, 34b/11, 55b/4,
 60b/15, 65a/12, 79b/3, 84a/13,
 84a/15, 88b/14 [13]
 ü. gün ü. gece 32a/15, 32a/15
 [2]
 ü. günde 7b/2, 79a/1 [2]
 ü. günden 32b/2, 57a/10, 84b/1
 [3]
 ü. gündür 49a/1
 ü. güne 57a/10
 ü. gūşlu 9a/10
 ü. kerre 80b/15
 ü. kez 23b/13
 ü. köşeli 9b/5
 ü. kabarcuğı ola 48b/8
 ü. mertebe 34a/9
 ü. rıtl 64a/13, 64a/13 [2]
 ü. şabāh 53b/6
 ü. vaqiyye 71b/14
 iki ü. gün 7a/14
 ü. + ini 62a/10
 ü. + ün 30a/8
 [70]
üçer : Üçer.
 ü. 52a/8, 54b/5, 76a/9 [3]
 [3]

ü. dirhem 52a/8, 54b/5, 76a/9
 [3]
üçünci : Üçüncü.
 ü. 2a/15, 3a/6, 4b/2, 5b/1,
 9b/14, 10a/9, 33b/11, 51b/14,
 59a/6, 65a/13, 89a/1 [11]
 [11]
 ü. bāb 2a/15
 ü. gün 33b/11, 65a/13, 89a/1 [3]
üçünçi : bk. üçüncü.
 ü. 3b/5, 8a/9, 10a/14, 10b/4,
 10b/7, 10b/15, 20a/13, 31a/14
 [8]
 [8]
 ü. ‘alāmet 10b/4
 ü. ‘alāmeti 10a/14
 ü. bāb 8a/9
üç yüz : Üç yüz.
 ü. 63a/12
 ü. dirhem 63a/12
üç yüz altmış : Üç yüz altmış
 ü. 58b/6
üç yüz kırk dört : Üç yüz kırk dört.
 ü. 58a/8
 ü. pāredür 58a/8
üç yüz on sekiz : Üç yüz on sekiz.
 ü. 58a/8
 ü. pāredür 58a/8

- üfür-** : Üfürmek.
 ü.-di 17b/10
 ü.-düm 17b/9
 ü.-esin 67b/13
 [3]
- ükşüs** : <Ar. Bağboğan, küsküt.
 ü. 54b/4
- ümiz** : <Far. Umut.
 ü. 24a/3
 ü. kesesin 24a/3
 ü. + dür 2a/3
 ü. + i 10b/13
 [3]
- üsergi** : İdrar tutulması.
 ü. 45a/15
- üsküre** : <Far. Tas, kase.
 ü. 67a/1
 bir ü. şu 67a/1
- üslüb** : <Ar. içim, tarz, stil.
 ü. 46b/14
 ü. üzere 46b/14
 ü. + ı 40b/14
 ü. + ı sâbık 40b/14
 ü. + la 28a/8
 [3]
- üslüp** : bk. üslüb.
 ü. + dur 38a/10
- üst** : Üst.
 ü. 8b/13, 26a/2, 40b/8 [3]
 ü. derinüñ altından 8b/13
 topuk ü. yanında 26a/2
 ü. + i 32b/11, 48a/6 [2]
 ü. + inde 47b/14, 48a/5, 48b/9,
 48b/12, 49a/14, 49b/2, 60a/9,
 60a/15, 60b/2 [9]
 dirsegi ü. + inde 49a/14
 gögsi ü. + inde 47b/14
 iki tarağ ü. + inde 60b/2
 kirpikleri ü. + inde 48b/9
 kirpügi ü. + inde 48b/12
 sağ eyegi ü. + inde 49b/2
 tamarı ü. + inde 48a/5
 topuk ü. + inde 60a/15
 ü. + indeki 35b/12
 kemürdeginüñ ü. + indeki 35b/12
 ü. + inden 40b/1
 omuzı ü. + inden 40b/1
 ü. + ine 16b/8, 16b/8, 16b/14,
 17a/5, 23a/4, 40a/14, 53a/14,
 53b/14, 76a/15, 76b/1, 80a/1,
 80b/13, 81b/4, 84a/12, 84b/8
 [15]
 [31]
 ü. + ine saçalar 80b/13
 ü. + ine vuralar 84a/12
 anuğ omuzı ü. + ine 16b/14

- arslanun derisiniun ü. + ine 80a/1
 omuzi ü. + ine 40a/14
 omuzun ü. + ine 16b/8
 okçesi ü. + ine basar 23a/4
 siş ü. + ine 53b/14
 topun ü. + ine 16b/8
 yan ü. + ine 17a/5
- üstād** : <Far. Bir bilim veya sanat alanında üstün bir yeri olan kimse.
 ü. 2a/10, 4a/1, 8b/7, 31a/11, 47b/3 [5]
 ü. cerrāh 31a/11
 ü. kavlince 4a/1
 ü. ya^çkūb 47b/3
 ü. +1 13b/14
 boyun ü. +1 13b/14
 ü. + lar 1b/14, 15a/13, 34a/5 [3]
 ü. + ları 4a/2
 bākī ü. + ları 4a/2
 ü. + un 35b/15
 [9]
 ü. + un kemligindendür 35b/15
- üstāt** : bk. üstād.
 ü. + dan 5b/9
- üstāz** : bk. üstād.
 ü. 26b/8
- ü. eline 26b/8
 ü. + lar 4b/8, 4b/12, 11b/8, 13a/7, 15b/14, 15b/15, 16a/5, 21a/1, 26a/11, 44b/12 [10]
 [11]
 ba^çzı ü. + lar 15b/14, 21a/1, 26a/11 [3]
- üstüb** : bk. üstübec
 ü. 76b/14
 ü. içinde 76b/14
- üstübec**: bk. üstübec
 ü. 67b/8, 67b/12, 68a/7 [3]
 [3]
- üstübec**: Kurşun, çinko, benzeri metallerin oksitlerinden hazırlanan beyaz toz.
 ü. 88b/8
 firengī ü. 88b/8
- üşî-** : Üşümek.
 ü.-ye 49a/9
- üşüt-** : Üşütmek.
 ü.-megile 27a/1
- üt-** : (?) اوتعب
 ü.-üp 5b/13
- üzer +** : Üst.
 ü. + e 11b/7, 23b/1, 24a/9, 24b/13, 25b/8, 40b/4, 40b/14, 46b/14, 47b/11 [9]

üslüb ü. + e 46b/14
 ü. + edür 44b/13
 ü. + inde 6b/6, 12a/4, 32a/1,
 33b/6, 43a/14, 60a/11, 65b/9,
 77b/13 [8]
 beyni ü. + inde 6b/6
 od ü. + inde 65b/9
 perde ü. + inde 32a/1
 ü. + inden 6a/2, 16b/6, 22b/8,
 24a/12, 25b/11, 36a/9, 65b/3 [7]
 ökçe ile tarağ ü. + inden
 25b/11
 topuğı ü. + inden 24a/12
 topuğ ü. + inden 16b/6
 ü. + ine 2a/14, 3b/6, 4b/13,
 5a/5, 6b/12, 7a/9, 7a/12, 7b/6,
 10a/5, 12a/5, 14b/12, 16b/13,
 19a/7, 21a/7, 21a/8, 21a/13,
 21b/9, 22a/9, 22a/10, 22a/11,
 23b/3, 23b/8, 23b/10, 23b/11,
 23b/11, 24a/5, 24a/10, 24a/11,
 24b/6, 24b/10, 25a/3, 25a/13,
 25b/9, 27b/15, 28b/13, 30a/13,
 30a/14, 31b/10, 32a/14, 33a/1,
 34b/10, 36b/12, 41a/6, 41b/6,
 41b/13, 45a/10, 46b/9, 50a/14,
 50b/2, 56a/3, 59a/13, 60b/9,
 60b/14, 61b/2, 61b/12, 64a/9,

64b/9, 66b/7, 68a/1, 68b/1,
 77b/10, 77b/14, 84b/8, 84b/14,
 84b/15 [65]

ağaçlar ü. + ine 24b/6

anuğ ü. + ine 77b/10

anuğ göğsi ü. + ine 23b/3

ağ ü. + ine 41a/6

beyni ü. + ine 33a/1

çıküğün ü. + ine 24a/5

çukuruğ ü. + ine 22a/9

iskemle ü. + ine 41b/6

iskemlenüğ ü. + ine 36b/12

od ü. + ine 64b/9

tahta ü. + ine 41b/13

tahtanuğ ü. + ine 24b/10

tahtanuğ ü. + ine 23b/10,
 25b/9 [2]

tahtanuğ ü. + ine koyasın
 24a/10

tamar ü. + ine 60b/9

yaranuğ ü. + ine 4b/13

yastuğün ü. + ine 21a/7

ü. + inedür 53a/4, 86b/11 [2]

[92]

üzül- : Kesilmek.

ü.-mez 8b/6, 26b/12 [2]

her yerde ü.-mez 26b/12

ü.-mişdür 26b/3

ü.-se 26b/13

ü.-ür 26b/11

[5]

iligi ü.-ür 26b/11

üzüm : Üzüm.

ü. 23b/9, 51a/11, 55b/15,

57a/7, 57b/10, 66a/12, 73b/10,

75a/7, 83b/6, 87b/13 [10]

ü. ağacı 83b/6

çekürdegi çıkmış ü. 73b/10

it ü. şuyı 66a/12

kızıl ü. 51a/11, 55b/15,

57a/7, 57b/10, 75a/7 [5]

kızıl ü. şuyı 87b/13

ü. + i 47a/10

[11]

it ü. + i şuyı 47a/10

ümiz : bk. ümiz̄.

ü. 20b/6

V

vaca' : <Ar. Ağrı, sızı.

v. +1 51b/15, 86a/2 [2]

[2]

v. +1 mafâşıla "eklem ağrısı"

86a/2

va'de : <Ar. Mühlet, mehil.

v. 27a/14

vakiyye : <Ar. Okka, yaklaşık dört yüz gramlık ağırlık ölçüsü.

v. 57b/10, 66b/5, 71b/14, 74b/2 [4]

[4]

bir v. 74b/2

on v. 66b/5

üç v. 71b/14

vakt : <Ar. Vakit.

v. 2a/10, 5a/12, 5b/10, 7a/13,

8b/5, 9a/8, 9a/9, 10a/13, 11a/5,

11a/12, 11a/14, 11a/15, 11b/2,

11b/7, 12a/8, 12a/13, 13a/9,

13b/5, 14a/1, 14a/8, 14a/9,

14a/10, 14b/1, 15a/15, 15b/3,

15b/3, 15b/7, 15b/9, 18a/1,

18a/8, 19a/14, 19a/14, 19a/14,

19a/15, 19b/7, 19b/14, 20a/5,

22b/4, 22b/5, 22b/5, 22b/12,

22b/12, 23b/13, 30b/11, 31b/1,

31b/2, 31b/3, 32b/8, 42a/9,

42a/9, 42a/11, 42a/13, 44b/12,

58b/10, 59a/13, 76a/10, 83b/8

[57]

v. olunca 5a/12

v. olur 19a/14, 19a/14,
19a/14 [3]
bağlar budandığı v. 83b/8
ba^çzı v. 15b/3, 15b/3, 15b/7,
19b/14, 20a/5, 22b/12, 22b/12,
30b/11, 31b/1, 31b/2, 31b/3,
42a/9, 42a/9, 42a/11, 44b/12 [15]
niçe v. 11a/14
şol v. 32b/8
şol v. kim 2a/10, 13b/5, 18a/8
[3]
yatsu v. 76a/10
v. + da 11a/14, 28b/1, 58b/13,
78a/5, 86a/6 [5]
batacak v. + da 78a/5
ba^çzı v. + da 28b/1
gün doğacak v. + da 58b/13
v. + ı 88a/3
v. + ı hâcetde 88a/3
v. + in 14b/10, 15a/1, 16a/4,
18b/11, 19b/6, 19b/14, 35a/5,
37b/7, 38a/2, 38a/4, 38a/13,
40b/10, 45b/10, 61b/2, 62b/10,
78a/14, 84b/2, 90b/13 [18]
ol v. + in 16a/4
yatacak v. + in 78a/14, 90b/13
[2]

v. + ında 27b/15, 61a/7, 62b/9,
63a/8, 75b/5, 85a/7, 89a/1 [7]
hâcet v. + ında 27b/15, 61a/7,
62b/9, 63a/8, 75b/5, 85a/7 [6]
ikindü v. + ında 89a/1
v. + süz 81a/1
[89]
v. + süz işemeye 81a/1
var : Var.
v. 9b/4, 59b/7 [2]
v. + dı 39a/15, 46b/2, 47b/3 [3]
v. + dur 4a/3, 4b/7, 4b/7, 8b/2,
9b/6, 13a/14, 14a/15, 15a/8,
15b/8, 15b/12, 16a/1, 17b/15,
20a/1, 20a/2, 20a/4, 20b/6,
20b/10, 21a/1, 22b/3, 24b/15,
27a/5, 27a/6, 28b/13, 29b/9,
29b/10, 29b/10, 34a/9, 38b/13,
44a/13, 76a/4, 86a/9, 88a/8 [32]
v. + ısa 4b/15, 7a/5, 29a/2,
29a/13, 30b/3, 30b/8, 30b/15,
31b/10, 31b/13, 34b/2, 34b/8,
39b/2, 40a/12, 45b/3, 45b/4,
45b/4, 46b/10, 60a/1, 82b/1
[19]
v. + sa 6b/4, 12b/13, 12b/13 [3]
[59]

var- : Varmak, gitmek.

v.-a 15a/4, 16b/9, 17a/1, 17a/8,
18a/3, 19a/8, 20a/9, 21b/2,
21b/15, 22a/5, 22a/12, 22b/7,
22b/8, 23b/8, 23b/13, 24b/12,
25a/11, 25a/15, 25b/15, 35a/12,
36b/15, 76a/2 [22]

ḥammāma v.-a 76a/2

yèrine v.-a 15a/4, 16b/9, 17a/1,
17a/8, 18a/3, 19a/8, 20a/9, 21b/2,
21b/15, 22a/5, 22a/12, 22b/8,
23b/8, 23b/13, 24b/12, 25a/11,
25a/15, 25b/15, 35a/12 [19]

yèrli yèrine v.-a 36b/15

v.-alar 77b/8, 89a/2, 89a/4 [3]

ḥammāma v.-alar 77b/8, 89a/2,
89a/4 [3]

v.-amaz 15b/14

v.-asın 47b/13

v.-duğı 14a/2, 20b/14, 23b/13
[3]

yèrine v.-duğı 14a/2, 23b/13
[2]

v.-ınca 20b/10, 24a/12 [2]

v.-madiysa 24a/8

yèrine v.-madiysa 24a/8

v.-maz 14b/6, 16a/11, 19a/3,
20a/2, 23b/7, 24a/7, 24a/9,
25a/15, 25a/15, 25b/15 [10]

yèrine v.-maz 14b/6, 19a/3,
20a/2, 23b/7, 24a/7, 24a/9,
25a/15, 25b/15 [8]

yèrine v.-maz ise 25a/15

v.-mazsa 23b/14

yèrine v.-mazsa 23b/14

v.-up 77a/9

ḥammāma v.-up 77a/9

v.-ur 16b/11, 16b/11, 22b/1,
24a/7, 25b/2 [5]

[50]

tèz yèrine v.-ur 22b/1

yèrine v.-ur 16b/11, 16b/11,
24a/7, 25b/2 [4]

varaḳ : < Ar. Yaprak, tabaka.

v. 66b/10, 68b/14, 68b/14 [3]

altun v. 68b/14

gümüş v. 68b/14

ḥal v. 66b/10

v.+ı 53a/10, 72b/10 [2]

[5]

v.+ı fütenc-i cebelī 72b/10

v.+ı mǎzuriyūn 53a/10

varaḳü'l-ḥınna “kına yaprağı.”

v. 51a/2

- varaḳū'l-leblāb “sarmaşık yaprađı.”
v. 51a/12
- vaşf** : < Ar. Nitelik.
v. 88a/6
v. etmek 88a/6
- vaşyyet** : < Ar. Bir kimsenin ölümünden sonra yapılmasını istediği şey.
v. 47b/9
v. edeyim 47b/9
- vazgel-** : Vazgeçmek, bırakıvermek.
v.-esin 14b/7
- vācib** : < Ar. Yapılması gerekli olan.
v. 5b/2
v. oldu 5b/2
v. +dür 9a/13, 13a/8, 29a/14, 29b/3 [4]
[5]
- vāki'** : < Ar. Olan, olma.
v. 1b/9, 2a/8, 4b/9, 5a/6, 5a/14, 6a/12, 10a/1, 10a/12, 14b/2, 18a/1, 18a/4, 18b/2, 18b/3, 20b/1, 24b/3, 24b/9, 25b/7, 26a/14, 26b/13, 29a/8, 30b/5, 32b/3, 33a/4, 35b/13, 36a/11, 37a/14, 37b/7, 38a/11, 39a/7, 41b/3, 42a/9, 42a/10,
- 42a/11, 43b/10, 45a/5, 50b/7, 73a/11, 86a/3 [38]
[38]
v. ola 14b/2
v. olan 6a/12, 10a/1, 37a/14 [3]
v. olduğda 24b/9
v. olıcak 10a/12, 25b/7 [2]
v. olıcak 18b/3, 20b/1 [2]
v. olınacak 33a/4
v. olunca 4b/9
v. olmağlık 5a/14
v. olmaz 18a/4, 42a/10 [2]
v. olmuş 1b/9, 2a/8 [2]
v. olsa 5a/6, 36a/11 [2]
v. olur 18a/1, 26a/14, 26b/13, 30b/5, 35b/13, 37b/7, 38a/11, 39a/7, 41b/3, 42a/9, 50b/7, 73a/11, 86a/3 [13]
v. olursa 18b/2, 24b/3, 29a/8, 42a/11, 43b/10, 45a/5 [6]
ḫarāret v. olsa 32b/3
- vāşıl** : < Ar. Ulaşan, varan.
v. 1b/7
- ve** : < Ar. Ve.
v. 1b/3, 1b/4, 1b/5, 1b/5, 1b/6, 1b/6, 1b/7, 1b/10, 1b/10, 1b/12, 2a/1, 2a/5, 2a/6, 2a/7,

2a/8, 2a/9, 2a/9, 2a/9, 2a/10,
 2a/11, 2a/12, 2a/13, 2b/15,
 3a/3, 3a/5, 3a/5, 3a/11, 3a/13,
 3a/14, 3a/14, 3a/14, 3a/15,
 3b/1, 3b/2, 3b/3, 3b/3, 3b/4,
 3b/5, 3b/6, 3b/7, 3b/7, 3b/8,
 3b/8, 3b/8, 3b/8, 3b/9, 3b/9,
 3b/10, 3b/10, 3b/11, 3b/11,
 3b/11, 3b/12, 3b/13, 4a/1, 4a/1,
 4a/1, 4a/2, 4a/2, 4a/3, 4a/3,
 4a/3, 4a/4, 4a/4, 4a/5, 4a/5,
 4a/5, 4a/6, 4a/6, 4a/6, 4a/7,
 4a/8, 4a/8, 4a/9, 4a/9, 4a/9,
 4a/10, 4a/10, 4a/11, 4a/13,
 4a/13, 4a/14, 4a/14, 4a/15,
 4a/15, 4b/1, 4b/3, 4b/5, 4b/8,
 4b/9, 4b/10, 4b/11, 4b/11,
 4b/12, 4b/15, 5a/1, 5a/1, 5a/1,
 5a/2, 5a/3, 5a/4, 5a/5, 5a/7,
 5a/7, 5a/8, 5a/9, 5a/10, 5a/10,
 5a/11, 5a/13, 5a/15, 5a/15,
 5b/1, 5b/2, 5b/2, 5b/7, 5b/7,
 5b/7, 5b/7, 5b/9, 5b/9, 5b/9,
 5b/10, 5b/10, 5b/12, 5b/13,
 5b/14, 6a/1, 6a/3, 6a/4, 6a/7,
 6a/9, 6a/12, 6b/1, 6b/2, 6b/5,
 6b/8, 6b/8, 6b/9, 6b/10, 6b/10,
 6b/11, 6b/12, 6b/12, 6b/13,
 6b/13, 6b/13, 6b/14, 7a/1, 7a/1,
 7a/1, 7a/2, 7a/3, 7a/3, 7a/4,
 7a/5, 7a/6, 7a/7, 7a/7, 7a/9,
 7a/11, 7a/12, 7a/12, 7a/13,
 7a/15, 7b/1, 7b/2, 7b/4, 7b/5,
 7b/6, 7b/7, 7b/7, 7b/8, 7b/8,
 7b/9, 7b/9, 7b/10, 7b/10, 7b/11,
 7b/12, 7b/13, 7b/14, 7b/15,
 8a/1, 8a/2, 8a/2, 8a/3, 8a/3,
 8a/3, 8a/6, 8a/8, 8a/10, 8a/10,
 8a/10, 8a/11, 8a/12, 8a/12,
 8a/13, 8a/14, 8b/4, 8b/9, 8b/10,
 8b/11, 8b/12, 8b/13, 8b/14,
 9a/1, 9a/8, 9a/8, 9a/9, 9a/9,
 9a/11, 9a/11, 9a/11, 9a/12,
 9a/14, 9a/14, 9a/15, 9a/15,
 9b/1, 9b/3, 9b/3, 9b/3, 9b/4,
 9b/5, 9b/5, 9b/6, 9b/6, 9b/7,
 9b/7, 9b/7, 9b/8, 9b/8, 9b/8,
 9b/8, 9b/9, 9b/10, 9b/10, 9b/11,
 9b/12, 9b/12, 9b/13, 10a/4,
 10a/6, 10a/7, 10a/7, 10a/10,
 10a/11, 10a/11, 10a/11, 10a/13,
 10b/4, 10b/9, 10b/11, 10b/12,
 10b/12, 11a/1, 11a/2, 11a/3,
 11a/4, 11a/4, 11a/5, 11a/5,
 11a/6, 11a/7, 11a/8, 11a/9,
 11a/9, 11a/11, 11a/14, 11b/1,

11b/1,	11b/2,	11b/2,	11b/3,	14a/8,	14a/9,	14a/11,	14a/12,
11b/5,	11b/5,	11b/6,	11b/6,	14a/12,	14a/13,	14a/15,	14b/1,
11b/6,	11b/7,	11b/8,	11b/8,	14b/1,	14b/4,	14b/5,	14b/6,
11b/8,	11b/10,	11b/10,	11b/10,	14b/7,	14b/9,	14b/10,	14b/11,
11b/11,	11b/13,	11b/13,	11b/13,	14b/12,	14b/13,	14b/13,	14b/14,
11b/15,	11b/15,	12a/1,	12a/2,	14b/14,	15a/1,	15a/1,	15a/2,
12a/3,	12a/4,	12a/4,	12a/5,	15a/2,	15a/3,	15a/3,	15a/4,
12a/5,	12a/6,	12a/8,	12a/9,	15a/4,	15a/5,	15a/5,	15a/6,
12a/10,	12a/10,	12a/11,	12a/11,	15a/9,	15a/9,	15a/9,	15a/11,
12a/11,	12a/11,	12a/12,	12a/12,	15a/11,	15a/12,	15a/13,	15a/13,
12a/14,	12a/15,	12b/1,	12b/1,	15a/15,	15b/1,	15b/1,	15b/3,
12b/1,	12b/2,	12b/2,	12b/2,	15b/4,	15b/4,	15b/4,	15b/5,
12b/2,	12b/2,	12b/2,	12b/2,	15b/5,	15b/6,	15b/7,	15b/8,
12b/3,	12b/3,	12b/3,	12b/3,	15b/9,	15b/9,	15b/9,	15b/9,
12b/3,	12b/4,	12b/4,	12b/6,	15b/10,	15b/10,	15b/11,	15b/12,
12b/7,	12b/9,	12b/10,	12b/11,	15b/13,	15b/14,	15b/14,	15b/15,
12b/12,	12b/13,	12b/14,	13a/1,	15b/15,	16a/2,	16a/3,	16a/3,
13a/1,	13a/2,	13a/3,	13a/4,	16a/5,	16a/6,	16a/6,	16a/7,
13a/4,	13a/6,	13a/7,	13a/8,	16a/7,	16a/8,	16a/8,	16a/9,
13a/9,	13a/10,	13a/10,	13a/11,	16a/9,	16a/10,	16a/11,	16a/11,
13a/11,	13a/11,	13a/12,	13a/13,	16a/11,	16a/11,	16a/12,	16a/12,
13a/13,	13a/13,	13a/13,	13a/14,	16a/15,	16b/1,	16b/1,	16b/3,
13a/15,	13a/15,	13b/1,	13b/1,	16b/3,	16b/4,	16b/4,	16b/5,
13b/1,	13b/2,	13b/2,	13b/2,	16b/5,	16b/6,	16b/6,	16b/7,
13b/3,	13b/7,	13b/9,	13b/9,	16b/7,	16b/8,	16b/9,	16b/9,
13b/10,	13b/11,	13b/12,	13b/12,	16b/10,	16b/11,	16b/12,	16b/13,
13b/13,	13b/14,	14a/2,	14a/3,	16b/13,	16b/14,	16b/14,	16b/15,
14a/6,	14a/7,	14a/8,	14a/8,	16b/15,	17a/1,	17a/1,	17a/2,

17a/3,	17a/4,	17a/4,	17a/5,	20b/1,	20b/1,	20b/2,	20b/3,
17a/5,	17a/6,	17a/7,	17a/7,	20b/4,	20b/5,	20b/6,	20b/8,
17a/7,	17a/8,	17a/9,	17a/10,	20b/8,	20b/9,	20b/9,	20b/10,
17a/11,	17a/11,	17a/12,	17a/13,	20b/11,	20b/11,	20b/11,	20b/13,
17a/13,	17a/14,	17b/1,	17b/1,	20b/14,	20b/15,	20b/15,	21a/1,
17b/3,	17b/5,	17b/6,	17b/6,	21a/2,	21a/5,	21a/6,	21a/6,
17b/7,	17b/8,	17b/9,	17b/10,	21a/7,	21a/8,	21a/9,	21a/9,
17b/11,	17b/11,	17b/13,	17b/13,	21a/10,	21a/11,	21a/12,	21a/12,
17b/14,	17b/14,	18a/1,	18a/1,	21a/13,	21a/14,	21a/14,	21a/15,
18a/3,	18a/4,	18a/7,	18a/8,	21a/15,	21b/1,	21b/2,	21b/2,
18a/10,	18a/10,	18a/10,	18a/11,	21b/3,	21b/6,	21b/6,	21b/7,
18a/11,	18a/12,	18a/13,	18a/13,	21b/7,	21b/8,	21b/9,	21b/9,
18b/1,	18b/1,	18b/2,	18b/4,	21b/10,	21b/10,	21b/11,	21b/12,
18b/8,	18b/9,	18b/10,	18b/10,	21b/12,	21b/12,	21b/13,	21b/13,
18b/12,	18b/12,	18b/13,	18b/13,	21b/14,	21b/14,	21b/15,	21b/15,
18b/14,	18b/15,	19a/2,	19a/3,	22a/2,	22a/3,	22a/3,	22a/4,
19a/3,	19a/5,	19a/5,	19a/6,	22a/5,	22a/6,	22a/7,	22a/7,
19a/7,	19a/7,	19a/9,	19a/11,	22a/8,	22a/9,	22a/10,	22a/11,
19a/13,	19a/14,	19a/14,	19b/1,	22a/13,	22a/13,	22a/15,	22a/15,
19b/1,	19b/2,	19b/3,	19b/4,	22a/15,	22b/1,	22b/1,	22b/2,
19b/5,	19b/5,	19b/7,	19b/7,	22b/5,	22b/5,	22b/6,	22b/7,
19b/7,	19b/8,	19b/8,	19b/9,	22b/7,	22b/9,	22b/9,	22b/11,
19b/10,	19b/10,	19b/11,	19b/11,	22b/11,	22b/12,	22b/13,	22b/13,
19b/12,	19b/12,	19b/12,	19b/14,	23a/1,	23a/1,	23a/2,	23a/2,
19b/15,	19b/15,	20a/1,	20a/1,	23a/3,	23a/3,	23a/4,	23a/5,
20a/2,	20a/4,	20a/5,	20a/5,	23a/5,	23a/6,	23a/6,	23a/6,
20a/6,	20a/7,	20a/8,	20a/9,	23a/6,	23a/8,	23a/8,	23a/9,
20a/11,	20a/11,	20a/13,	20a/14,	23a/9,	23a/10,	23a/10,	23a/10,

23a/11, 23a/12, 23a/12, 23a/13,
 23a/13, 23a/14, 23b/1, 23b/1,
 23b/2, 23b/2, 23b/3, 23b/3,
 23b/4, 23b/4, 23b/5, 23b/5,
 23b/6, 23b/7, 23b/8, 23b/8,
 23b/9, 23b/10, 23b/11, 23b/11,
 23b/14, 23b/14, 23b/15, 24a/1,
 24a/1, 24a/1, 24a/2, 24a/3,
 24a/4, 24a/5, 24a/8, 24a/9,
 24a/10, 24a/12, 24a/13, 24a/13,
 24a/14, 24a/15, 24b/1, 24b/2,
 24b/2, 24b/4, 24b/5, 24b/5,
 24b/5, 24b/6, 24b/7, 24b/9,
 24b/10, 24b/12, 24b/13, 24b/15,
 24b/15, 25a/3, 25a/4, 25a/4,
 25a/6, 25a/7, 25a/9, 25a/9,
 25a/9, 25a/12, 25a/13, 25a/14,
 25a/15, 25b/1, 25b/1, 25b/3,
 25b/4, 25b/5, 25b/6, 25b/7,
 25b/9, 25b/10, 25b/10, 25b/11,
 25b/11, 25b/12, 25b/13, 25b/13,
 25b/13, 26a/1, 26a/2, 26a/3,
 26a/4, 26a/5, 26a/6, 26a/7,
 26a/7, 26a/10, 26a/10, 26a/10,
 26a/10, 26a/12, 26a/12, 26a/13,
 26a/13, 26a/13, 26a/13, 26a/13,
 26a/15, 26a/15, 26b/1, 26b/2,
 26b/2, 26b/3, 26b/4, 26b/4,
 26b/5, 26b/6, 26b/6, 26b/8,
 26b/8, 26b/10, 26b/10, 26b/11,
 26b/12, 26b/14, 26b/14, 26b/15,
 26b/15, 27a/1, 27a/1, 27a/1,
 27a/1, 27a/1, 27a/3, 27a/3,
 27a/4, 27a/4, 27a/4, 27a/4,
 27a/5, 27a/5, 27a/6, 27a/6,
 27a/7, 27a/8, 27a/8, 27a/9,
 27a/10, 27a/10, 27a/10, 27a/10,
 27a/10, 27a/11, 27a/11, 27a/12,
 27a/13, 27a/14, 27a/14, 27a/14,
 27a/14, 27b/2, 27b/3, 27b/3,
 27b/3, 27b/4, 27b/5, 27b/7,
 27b/8, 27b/9, 27b/9, 27b/9,
 27b/9, 27b/10, 27b/10, 27b/11,
 27b/12, 27b/12, 27b/13, 27b/13,
 27b/14, 27b/15, 28a/1, 28a/2,
 28a/3, 28a/3, 28a/3, 28a/4,
 28a/4, 28a/5, 28a/5, 28a/5,
 28a/6, 28a/6, 28a/6, 28a/7,
 28a/7, 28a/7, 28a/8, 28a/8,
 28a/9, 28a/10, 28a/10, 28a/11,
 28a/12, 28a/14, 28a/15, 28b/1,
 28b/2, 28b/2, 28b/4, 28b/6,
 28b/6, 28b/7, 28b/7, 28b/8,
 28b/8, 28b/9, 28b/11, 28b/11,
 28b/13, 28b/14, 29a/4, 29a/5,
 29a/5, 29a/6, 29a/7, 29a/7,

29a/8, 29a/8, 29a/10, 29a/10,
 29a/11, 29a/12, 29a/12, 29a/13,
 29a/13, 29a/14, 29b/1, 29b/1,
 29b/2, 29b/4, 29b/5, 29b/6,
 29b/7, 29b/8, 29b/8, 29b/10,
 29b/13, 29b/14, 29b/14, 30a/2,
 30a/3, 30a/4, 30a/6, 30a/10,
 30a/11, 30a/11, 30a/13, 30a/14,
 30a/14, 30a/15, 30a/15, 30b/1,
 30b/2, 30b/3, 30b/3, 30b/4,
 30b/4, 30b/5, 30b/6, 30b/7,
 30b/7, 30b/9, 30b/11, 30b/11,
 30b/12, 30b/13, 30b/14, 30b/14,
 30b/15, 31a/1, 31a/1, 31a/1,
 31a/1, 31a/2, 31a/3, 31a/3,
 31a/4, 31a/5, 31a/7, 31a/7,
 31a/8, 31a/8, 31a/9, 31a/10,
 31a/14, 31b/1, 31b/1, 31b/2,
 31b/3, 31b/3, 31b/4, 31b/5,
 31b/6, 31b/7, 31b/8, 31b/8,
 31b/9, 31b/10, 31b/10, 31b/12,
 31b/13, 31b/14, 32a/1, 32a/2,
 32a/3, 32a/4, 32a/6, 32a/6,
 32a/10, 32a/10, 32a/11, 32a/11,
 32a/11, 32a/12, 32a/12, 32a/12,
 32a/13, 32a/14, 32a/14, 32b/1,
 32b/2, 32b/6, 32b/7, 32b/9,
 32b/10, 32b/10, 32b/11, 32b/12,
 32b/12, 32b/13, 32b/14, 32b/14,
 32b/15, 32b/15, 32b/15, 32b/15,
 32b/15, 33a/4, 33a/4, 33a/5,
 33a/6, 33a/7, 33a/9, 33a/10,
 33a/10, 33a/13, 33a/14, 33a/15,
 33a/15, 33b/2, 33b/2, 33b/3,
 33b/5, 33b/5, 33b/6, 33b/9,
 33b/10, 33b/11, 33b/12, 33b/14,
 33b/15, 34a/3, 34a/4, 34a/4,
 34a/6, 34a/7, 34a/7, 34a/8,
 34a/10, 34a/10, 34a/10, 34a/10,
 34a/11, 34a/11, 34a/12, 34a/12,
 34a/13, 34a/14, 34b/1, 34b/2,
 34b/3, 34b/4, 34b/6, 34b/7,
 34b/8, 34b/10, 34b/11, 34b/12,
 34b/13, 34b/13, 34b/13, 34b/14,
 34b/15, 35a/1, 35a/2, 35a/3,
 35a/3, 35a/6, 35a/8, 35a/9,
 35a/10, 35a/12, 35a/12, 35a/13,
 35a/14, 35a/14, 35a/15, 35b/1,
 35b/1, 35b/2, 35b/4, 35b/5,
 35b/6, 35b/6, 35b/7, 35b/7,
 35b/7, 35b/7, 35b/8, 35b/9,
 35b/9, 35b/10, 35b/12, 35b/12,
 35b/14, 35b/14, 35b/15, 36a/1,
 36a/2, 36a/2, 36a/3, 36a/3,
 36a/4, 36a/5, 36a/7, 36a/8,
 36a/10, 36a/13, 36a/13, 36a/14,

36a/14, 36a/15, 36a/15, 36a/15,
 36b/1, 36b/2, 36b/3, 36b/3,
 36b/4, 36b/4, 36b/6, 36b/10,
 36b/13, 36b/13, 36b/13, 36b/14,
 36b/15, 37a/1, 37a/2, 37a/2,
 37a/4, 37a/5, 37a/6, 37a/7,
 37a/7, 37a/7, 37a/8, 37a/9,
 37a/10, 37a/11, 37a/12, 37a/15,
 37a/15, 37b/1, 37b/2, 37b/3,
 37b/4, 37b/5, 37b/6, 37b/7,
 37b/8, 37b/8, 37b/9, 37b/10,
 37b/10, 37b/11, 37b/11, 37b/12,
 37b/13, 37b/14, 37b/14, 37b/15,
 38a/4, 38a/5, 38a/5, 38a/6,
 38a/6, 38a/7, 38a/7, 38a/7,
 38a/8, 38a/8, 38a/9, 38a/14,
 38a/14, 38a/15, 38b/2, 38b/3,
 38b/4, 38b/5, 38b/5, 38b/6,
 38b/6, 38b/7, 38b/8, 38b/8,
 38b/9, 38b/10, 38b/10, 38b/10,
 38b/11, 38b/11, 38b/13, 38b/14,
 38b/15, 38b/15, 39a/1, 39a/2,
 39a/3, 39a/3, 39a/4, 39a/4,
 39a/5, 39a/13, 39a/15, 39b/1,
 39b/1, 39b/2, 39b/3, 39b/5,
 39b/6, 39b/6, 39b/7, 39b/7,
 39b/8, 39b/9, 39b/11, 39b/12,
 39b/15, 39b/15, 40a/1, 40a/3,
 40a/5, 40a/8, 40a/9, 40a/10,
 40a/11, 40a/11, 40a/13, 40a/14,
 40a/15, 40a/15, 40b/1, 40b/2,
 40b/2, 40b/3, 40b/3, 40b/6,
 40b/7, 40b/8, 40b/9, 40b/10,
 40b/12, 40b/13, 40b/14, 40b/15,
 41a/1, 41a/2, 41a/3, 41a/3,
 41a/5, 41a/5, 41a/7, 41a/8,
 41a/8, 41a/10, 41a/10, 41a/12,
 41a/13, 41b/1, 41b/5, 41b/5,
 41b/6, 41b/7, 41b/7, 41b/7,
 41b/10, 41b/10, 41b/12, 41b/13,
 41b/14, 41b/15, 42a/2, 42a/3,
 42a/4, 42a/5, 42a/6, 42a/6,
 42a/9, 42a/10, 42a/11, 42a/12,
 42a/12, 42a/13, 42a/14, 42a/14,
 42a/15, 42b/2, 42b/3, 42b/3,
 42b/4, 42b/5, 42b/5, 42b/6,
 42b/6, 42b/6, 42b/8, 42b/8,
 42b/9, 42b/9, 42b/9, 42b/10,
 42b/13, 42b/14, 42b/15, 43a/1,
 43a/3, 43a/4, 43a/4, 43a/5,
 43a/7, 43a/8, 43a/9, 43a/11,
 43a/13, 43a/13, 43a/15, 43b/1,
 43b/2, 43b/3, 43b/4, 43b/5,
 43b/5, 43b/6, 43b/7, 43b/8,
 43b/9, 43b/9, 43b/12, 44a/1,
 44a/1, 44a/2, 44a/3, 44a/3,

44a/3, 44a/7, 44a/8, 44a/8,
 44a/10, 44a/10, 44a/11, 44a/11,
 44a/14, 44a/14, 44b/1, 44b/2,
 44b/2, 44b/4, 44b/4, 44b/6,
 44b/7, 44b/8, 44b/9, 44b/10,
 44b/12, 44b/14, 44b/15, 45a/4,
 45a/6, 45a/7, 45a/9, 45a/10,
 45a/11, 45a/11, 45a/12, 45a/13,
 45a/14, 45a/14, 45a/14, 45a/15,
 45a/15, 45b/2, 45b/2, 45b/4,
 45b/4, 45b/5, 45b/6, 45b/7,
 45b/8, 45b/10, 45b/11, 45b/11,
 45b/12, 45b/12, 45b/13, 45b/14,
 46a/2, 46a/3, 46a/3, 46a/7,
 46a/9, 46a/9, 46a/9, 46a/9,
 46a/10, 46a/10, 46a/11, 46a/12,
 46a/12, 46a/12, 46a/13, 46a/13,
 46a/13, 46a/14, 46a/14, 46b/1,
 46b/2, 46b/2, 46b/3, 46b/3,
 46b/6, 46b/7, 46b/8, 46b/9,
 46b/11, 46b/12, 46b/12, 46b/13,
 46b/14, 46b/15, 47a/1, 47a/2,
 47a/4, 47a/5, 47a/5, 47a/6,
 47a/8, 47a/8, 47a/10, 47a/10,
 47a/11, 47a/12, 47a/12, 47a/13,
 47a/13, 47a/14, 47a/14, 47a/14,
 47b/1, 47b/2, 47b/2, 47b/5,
 47b/6, 47b/10, 47b/13, 47b/14,
 47b/14, 47b/15, 48a/1, 48a/2,
 48a/3, 48a/3, 48a/4, 48a/4,
 48a/6, 48a/6, 48a/8, 48a/10,
 48a/11, 48a/12, 48a/13, 48a/14,
 48a/15, 48a/15, 48a/15, 48b/2,
 48b/3, 48b/3, 48b/4, 48b/5,
 48b/5, 48b/8, 48b/9, 48b/9,
 48b/10, 48b/11, 48b/12, 48b/12,
 48b/13, 48b/14, 48b/15, 48b/15,
 49a/1, 49a/2, 49a/3, 49a/4,
 49a/4, 49a/6, 49a/7, 49a/8,
 49a/9, 49a/10, 49a/11, 49a/12,
 49a/12, 49a/13, 49a/14, 49a/14,
 49a/15, 49b/1, 49b/2, 49b/3,
 49b/3, 49b/4, 49b/5, 49b/6,
 49b/6, 49b/8, 49b/8, 49b/9,
 49b/10, 49b/11, 49b/11, 49b/12,
 49b/13, 49b/13, 49b/14, 49b/14,
 49b/15, 49b/15, 50a/1, 50a/3,
 50a/6, 50a/7, 50a/7, 50a/8,
 50a/11, 50a/13, 50b/1, 50b/1,
 50b/1, 50b/1, 50b/2, 50b/3,
 50b/4, 50b/8, 50b/8, 50b/9,
 50b/9, 50b/9, 50b/10, 50b/10,
 50b/11, 50b/12, 50b/14, 50b/14,
 50b/14, 51a/4, 51a/4, 51a/5,
 51a/6, 51a/8, 51a/9, 51a/10,
 51a/10, 51a/10, 51a/11, 51a/11,

51a/11, 51a/11, 51a/12, 51a/12,
 51a/12, 51b/1, 51b/1, 51b/2,
 51b/3, 51b/4, 51b/4, 51b/5,
 51b/5, 51b/6, 51b/6, 51b/7,
 51b/7, 51b/7, 51b/9, 51b/10,
 51b/10, 51b/10, 51b/11, 51b/11,
 51b/13, 51b/15, 52a/1, 52a/3,
 52a/4, 52a/4, 52a/5, 52a/5,
 52a/5, 52a/5, 52a/6, 52a/6,
 52a/6, 52a/7, 52a/8, 52a/8,
 52a/9, 52a/9, 52a/11, 52a/11,
 52a/11, 52a/11, 52a/12, 52a/13,
 52a/13, 52a/13, 52a/15, 52b/1,
 52b/1, 52b/2, 52b/2, 52b/3,
 52b/3, 52b/4, 52b/4, 52b/4,
 52b/4, 52b/5, 52b/5, 52b/6,
 52b/6, 52b/6, 52b/6, 52b/11,
 52b/11, 52b/11, 52b/13, 52b/14,
 52b/15, 53a/1, 53a/2, 53a/2,
 53a/2, 53a/3, 53a/5, 53a/6,
 53a/7, 53a/7, 53a/8, 53a/10,
 53a/11, 53a/11, 53a/11, 53a/11,
 53a/12, 53a/12, 53a/12, 53a/12,
 53a/13, 53a/13, 53a/13, 53a/14,
 53a/15, 53b/1, 53b/1, 53b/2,
 53b/2, 53b/2, 53b/2, 53b/3,
 53b/4, 53b/4, 53b/5, 53b/5,
 53b/6, 53b/6, 53b/8, 53b/8,
 53b/8, 53b/8, 53b/9, 53b/9,
 53b/9, 53b/9, 53b/10, 53b/10,
 53b/10, 53b/10, 53b/10, 53b/11,
 53b/11, 53b/11, 53b/11, 53b/11,
 53b/11, 53b/12, 53b/12, 53b/12,
 53b/13, 53b/13, 53b/13, 53b/14,
 54a/1, 54a/1, 54a/1, 54a/2,
 54a/2, 54a/2, 54a/3, 54a/3,
 54a/3, 54a/4, 54a/4, 54a/4,
 54a/5, 54a/5, 54a/10, 54a/11,
 54a/11, 54a/11, 54a/12, 54a/13,
 54a/13, 54a/14, 54a/14, 54a/14,
 54a/14, 54a/14, 54a/15, 54a/15,
 54b/1, 54b/1, 54b/1, 54b/2,
 54b/2, 54b/2, 54b/3, 54b/3,
 54b/3, 54b/4, 54b/4, 54b/4,
 54b/5, 54b/7, 54b/7, 54b/7,
 54b/7, 54b/8, 54b/8, 54b/9,
 54b/10, 54b/10, 54b/11, 54b/14,
 54b/14, 54b/15, 54b/15, 55a/1,
 55a/2, 55a/2, 55a/2, 55a/2,
 55a/3, 55a/3, 55a/4, 55a/5,
 55a/5, 55a/6, 55a/7, 55a/7,
 55a/7, 55a/8, 55a/8, 55a/9,
 55a/9, 55a/10, 55a/11, 55a/11,
 55a/11, 55a/11, 55a/12, 55a/12,
 55a/12, 55a/12, 55a/14, 55a/14,
 55a/15, 55a/15, 55b/1, 55b/1,

55b/1, 55b/2, 55b/2, 55b/5,
 55b/6, 55b/7, 55b/7, 55b/7,
 55b/8, 55b/8, 55b/9, 55b/10,
 55b/10, 55b/11, 55b/14, 55b/14,
 55b/14, 55b/14, 55b/15, 55b/15,
 55b/15, 56a/1, 56a/1, 56a/1,
 56a/1, 56a/2, 56a/3, 56a/4,
 56a/4, 56a/4, 56a/4, 56a/5,
 56a/6, 56a/6, 56a/6, 56a/7,
 56a/7, 56a/8, 56a/8, 56a/8,
 56a/9, 56a/9, 56a/9, 56a/9,
 56a/10, 56a/12, 56a/13, 56a/14,
 56b/1, 56b/1, 56b/1, 56b/2,
 56b/2, 56b/4, 56b/5, 56b/5,
 56b/5, 56b/5, 56b/6, 56b/6,
 56b/7, 56b/8, 56b/9, 56b/9,
 56b/10, 56b/10, 56b/11, 56b/13,
 56b/13, 56b/14, 56b/15, 57a/1,
 57a/1, 57a/2, 57a/3, 57a/4,
 57a/5, 57a/5, 57a/5, 57a/6,
 57a/7, 57a/7, 57a/8, 57a/8,
 57a/8, 57a/8, 57a/8, 57a/8,
 57a/9, 57a/9, 57a/10, 57a/11,
 57a/12, 57a/12, 57a/13, 57a/13,
 57a/14, 57a/14, 57a/15, 57a/15,
 57b/1, 57b/1, 57b/2, 57b/3,
 57b/4, 57b/4, 57b/5, 57b/5,
 57b/5, 57b/5, 57b/8, 57b/9,
 57b/9, 57b/9, 57b/10, 57b/10,
 57b/10, 57b/11, 57b/12, 57b/12,
 57b/14, 57b/14, 57b/15, 57b/15,
 57b/15, 58a/2, 58a/3, 58a/4,
 58a/4, 58a/4, 58a/5, 58a/6,
 58a/6, 58a/7, 58a/8, 58a/9,
 58a/10, 58a/11, 58a/11, 58a/11,
 58a/12, 58a/12, 58a/12, 58a/12,
 58a/12, 58a/13, 58a/13, 58a/13,
 58a/13, 58a/13, 58a/14, 58a/14,
 58a/14, 58a/14, 58a/15, 58a/15,
 58b/2, 58b/2, 58b/3, 58b/3,
 58b/3, 58b/3, 58b/4, 58b/4,
 58b/5, 58b/10, 58b/10, 58b/12,
 58b/12, 58b/12, 58b/13, 58b/14,
 58b/14, 58b/14, 58b/14, 58b/15,
 58b/15, 59a/1, 59a/2, 59a/4,
 59a/5, 59a/6, 59a/7, 59a/7,
 59a/8, 59a/10, 59a/10, 59a/12,
 59a/13, 59b/1, 59b/1, 59b/3,
 59b/3, 59b/3, 59b/3, 59b/6,
 59b/8, 59b/8, 59b/9, 59b/10,
 59b/11, 59b/11, 59b/12, 59b/12,
 59b/13, 60a/1, 60a/4, 60a/5,
 60a/5, 60a/5, 60a/7, 60a/7,
 60a/7, 60a/8, 60a/10, 60a/11,
 60a/12, 60a/12, 60a/14, 60a/14,
 60a/14, 60b/1, 60b/1, 60b/2,

60b/3, 60b/3, 60b/3, 60b/6,
 60b/6, 60b/6, 60b/7, 60b/8,
 60b/9, 60b/10, 60b/10, 60b/10,
 60b/13, 60b/13, 60b/14, 60b/14,
 60b/15, 61a/2, 61a/2, 61a/3,
 61a/4, 61a/4, 61a/4, 61a/4,
 61a/5, 61a/6, 61a/6, 61a/7,
 61a/9, 61a/9, 61a/10, 61a/10,
 61a/10, 61a/10, 61a/11, 61a/12,
 61a/13, 61a/13, 61a/14, 61a/14,
 61a/14, 61b/1, 61b/1, 61b/1,
 61b/5, 61b/6, 61b/6, 61b/7,
 61b/7, 61b/7, 61b/7, 61b/7,
 61b/8, 61b/9, 61b/10, 61b/10,
 61b/11, 61b/12, 61b/13, 61b/14,
 61b/15, 61b/15, 61b/15, 62a/2,
 62a/2, 62a/2, 62a/2, 62a/2,
 62a/4, 62a/4, 62a/5, 62a/5,
 62a/6, 62a/6, 62a/6, 62a/7,
 62a/9, 62a/10, 62a/10, 62a/11,
 62a/11, 62a/13, 62a/13, 62a/14,
 62a/14, 62a/15, 62a/15, 62a/15,
 62a/15, 62a/15, 62b/1, 62b/2,
 62b/2, 62b/2, 62b/2, 62b/2,
 62b/3, 62b/3, 62b/3, 62b/3,
 62b/3, 62b/4, 62b/4, 62b/4,
 62b/5, 62b/5, 62b/6, 62b/7,
 62b/7, 62b/8, 62b/9, 62b/11,
 62b/11, 62b/12, 62b/13, 62b/13,
 62b/13, 62b/13, 62b/13, 62b/14,
 62b/15, 63a/1, 63a/1, 63a/1,
 63a/2, 63a/3, 63a/4, 63a/4,
 63a/6, 63a/6, 63a/6, 63a/8,
 63a/8, 63a/9, 63a/10, 63a/11,
 63a/11, 63a/12, 63a/13, 63a/14,
 63a/14, 63a/15, 63a/15, 63a/15,
 63a/15, 63b/1, 63b/1, 63b/4,
 63b/5, 63b/5, 63b/5, 63b/5,
 63b/6, 63b/6, 63b/8, 63b/8,
 63b/8, 63b/9, 63b/9, 63b/9,
 63b/9, 63b/10, 63b/13, 63b/14,
 63b/14, 64a/1, 64a/1, 64a/1,
 64a/3, 64a/4, 64a/4, 64a/4,
 64a/4, 64a/4, 64a/5, 64a/5,
 64a/5, 64a/5, 64a/5, 64a/5,
 64a/6, 64a/6, 64a/7, 64a/8,
 64a/8, 64a/9, 64a/9, 64a/12,
 64a/12, 64a/13, 64a/13, 64a/14,
 64a/14, 64b/2, 64b/2, 64b/2,
 64b/3, 64b/3, 64b/3, 64b/3,
 64b/4, 64b/5, 64b/5, 64b/6,
 64b/7, 64b/7, 64b/7, 64b/8,
 64b/8, 64b/9, 64b/9, 64b/10,
 64b/12, 64b/12, 64b/13, 64b/13,
 64b/15, 64b/15, 64b/15, 64b/15,
 65a/1, 65a/2, 65a/2, 65a/3,

65a/3,	65a/3,	65a/4,	65a/5,	67b/8,	67b/10,	67b/10,	67b/10,
65a/5,	65a/5,	65a/5,	65a/6,	67b/12,	67b/12,	67b/15,	67b/15,
65a/6,	65a/6,	65a/7,	65a/8,	67b/15,	68a/3,	68a/8,	68a/8,
65a/8,	65a/9,	65a/10,	65a/10,	68a/11,	68a/14,	68b/1,	68b/2,
65a/10,	65a/10,	65a/10,	65a/11,	68b/2,	68b/2,	68b/3,	68b/3,
65a/12,	65a/13,	65a/13,	65a/14,	68b/5,	68b/5,	68b/6,	68b/6,
65b/2,	65b/2,	65b/2,	65b/3,	68b/8,	68b/9,	68b/10,	68b/10,
65b/3,	65b/4,	65b/4,	65b/5,	68b/10,	68b/10,	68b/11,	68b/11,
65b/5,	65b/5,	65b/5,	65b/5,	68b/11,	68b/12,	68b/12,	68b/13,
65b/6,	65b/6,	65b/6,	65b/6,	68b/13,	68b/14,	68b/14,	68b/14,
65b/7,	65b/7,	65b/8,	65b/8,	68b/14,	69a/1,	69a/1,	69a/1,
65b/9,	65b/11,	65b/11,	65b/11,	69a/2,	69a/2,	69a/3,	69a/3,
65b/11,	65b/14,	65b/14,	66a/1,	69a/4,	69a/6,	69a/6,	69a/6,
66a/2,	66a/2,	66a/2,	66a/2,	69a/6,	69a/9,	69a/10,	69a/10,
66a/3,	66a/3,	66a/3,	66a/3,	69a/11,	69a/11,	69a/11,	69a/12,
66a/3,	66a/5,	66a/5,	66a/5,	69a/13,	69a/13,	69a/14,	69a/14,
66a/6,	66a/6,	66a/6,	66a/8,	69b/1,	69b/4,	69b/7,	69b/7,
66a/8,	66a/8,	66a/11,	66a/11,	69b/8,	69b/9,	69b/9,	69b/13,
66a/13,	66a/14,	66a/14,	66a/15,	69b/14,	69b/15,	70a/1,	70a/1,
66b/1,	66b/1,	66b/2,	66b/2,	70a/1,	70a/1,	70a/2,	70a/2,
66b/4,	66b/5,	66b/6,	66b/6,	70a/3,	70a/4,	70a/4,	70a/6,
66b/7,	66b/9,	66b/9,	66b/12,	70a/7,	70a/7,	70a/7,	70a/7,
66b/13,	66b/15,	67a/1,	67a/1,	70a/11,	70a/11,	70a/12,	70a/12,
67a/2,	67a/3,	67a/6,	67a/8,	70a/13,	70a/14,	70a/15,	70a/15,
67a/9,	67a/12,	67a/12,	67a/13,	70b/1,	70b/1,	70b/3,	70b/4,
67a/13,	67a/13,	67a/13,	67a/13,	70b/6,	70b/6,	70b/6,	70b/7,
67a/14,	67a/14,	67b/2,	67b/3,	70b/8,	70b/9,	70b/9,	70b/9,
67b/6,	67b/7,	67b/7,	67b/8,	70b/9,	70b/9,	70b/10,	70b/12,

70b/14, 71a/6, 71a/14, 71b/8,
 71b/8, 71b/9, 71b/15, 71b/15,
 72a/3, 72b/1, 72b/3, 72b/3,
 72b/4, 72b/7, 72b/7, 72b/7,
 72b/8, 73a/4, 73a/5, 73a/6,
 73a/8, 73a/10, 73a/11, 73a/13,
 73a/13, 73a/13, 73a/13, 73a/14,
 73a/14, 73b/1, 73b/1, 73b/1,
 73b/2, 73b/3, 73b/3, 73b/4,
 73b/5, 73b/5, 73b/5, 73b/5,
 73b/6, 73b/6, 73b/6, 73b/8,
 73b/10, 73b/12, 73b/14, 73b/14,
 74a/1, 74a/1, 74a/1, 74a/2,
 74a/2, 74a/2, 74a/2, 74a/3,
 74a/3, 74a/4, 74a/4, 74a/4,
 74a/4, 74a/5, 74a/5, 74a/5,
 74a/6, 74a/6, 74a/7, 74a/7,
 74a/8, 74a/9, 74a/9, 74a/10,
 74a/11, 74a/15, 74a/15, 74a/15,
 74a/15, 74a/15, 74b/1, 74b/1,
 74b/1, 74b/2, 74b/3, 74b/3,
 74b/5, 74b/6, 74b/7, 74b/7,
 74b/8, 74b/8, 74b/8, 74b/8,
 74b/9, 74b/11, 74b/11, 74b/11,
 74b/13, 74b/14, 74b/14, 74b/14,
 74b/15, 75a/1, 75a/1, 75a/2,
 75a/2, 75a/3, 75a/4, 75a/5,
 75a/5, 75a/6, 75a/8, 75a/8,
 75a/11, 75a/11, 75a/12, 75a/13,
 75a/14, 75a/14, 75a/15, 75b/4,
 75b/5, 75b/7, 75b/8, 75b/9,
 75b/10, 75b/10, 75b/10, 75b/12,
 76a/1, 76a/2, 76a/2, 76a/5,
 76a/6, 76a/8, 76a/8, 76a/9,
 76a/10, 76a/10, 76a/10, 76a/11,
 76a/12, 76a/12, 76a/13, 76a/13,
 76a/13, 76a/13, 76a/13, 76a/14,
 76a/15, 76a/15, 76b/1, 76b/2,
 76b/4, 76b/5, 76b/5, 76b/6,
 76b/6, 76b/7, 76b/8, 77a/1,
 77a/1, 77a/3, 77a/4, 77a/7,
 77a/8, 77a/12, 77b/1, 77b/4,
 77b/4, 77b/7, 77b/7, 77b/8,
 77b/8, 77b/9, 77b/10, 77b/10,
 77b/13, 78a/1, 78a/1, 78a/1,
 78a/2, 78a/3, 78a/4, 78a/4,
 78a/5, 78a/7, 78a/7, 78a/7,
 78a/8, 78a/9, 78a/9, 78a/11,
 78a/11, 78a/11, 78a/11, 78a/11,
 78a/12, 78a/12, 78a/13, 78a/13,
 78a/14, 78a/14, 78b/2, 78b/3,
 78b/5, 78b/6, 78b/8, 78b/9,
 78b/11, 78b/12, 78b/13, 78b/14,
 79a/1, 79a/2, 79a/3, 79a/4,
 79a/5, 79a/7, 79a/7, 79a/8,
 79a/9, 79a/10, 79a/11, 79a/13,

79a/14, 79b/1, 79b/2, 79b/3,
 79b/5, 79b/5, 79b/6, 79b/8,
 79b/8, 79b/10, 79b/10, 79b/12,
 79b/13, 79b/14, 79b/15, 80a/1,
 80a/1, 80a/3, 80a/4, 80a/4,
 80a/6, 80a/7, 80a/8, 80a/9,
 80a/11, 80a/12, 80a/13, 80a/14,
 80a/15, 80b/1, 80b/2, 80b/4,
 80b/6, 80b/8, 80b/9, 80b/9,
 80b/11, 80b/12, 81a/1, 81a/3,
 81a/3, 81a/4, 81a/4, 81a/5,
 81a/6, 81a/7, 81a/9, 81a/11,
 81a/13, 81a/14, 81b/1, 81b/3,
 81b/4, 81b/4, 81b/6, 81b/6,
 81b/7, 81b/8, 81b/9, 81b/9,
 81b/10, 81b/11, 81b/11, 81b/12,
 81b/13, 81b/15, 82a/1, 82a/1,
 82a/3, 82a/4, 82a/4, 82a/5,
 82a/5, 82a/7, 82a/7, 82a/9,
 82a/10, 82a/10, 82a/11, 82a/11,
 82a/12, 82b/1, 82b/2, 82b/3,
 82b/3, 82b/4, 82b/5, 82b/6,
 82b/7, 82b/8, 82b/10, 82b/12,
 82b/12, 82b/13, 82b/15, 83a/2,
 83a/3, 83a/6, 83a/8, 83a/9,
 83a/9, 83a/11, 83a/12, 83a/13,
 83a/14, 83a/15, 83b/1, 83b/1,
 83b/1, 83b/2, 83b/3, 83b/5,
 83b/6, 83b/7, 83b/8, 83b/10,
 83b/11, 83b/12, 83b/14, 83b/15,
 83b/15, 84a/2, 84a/3, 84a/3,
 84a/3, 84a/5, 84a/6, 84a/6,
 84a/8, 84a/10, 84a/10, 84a/10,
 84a/12, 84a/13, 84b/1, 84b/3,
 84b/4, 84b/4, 84b/4, 84b/5,
 84b/5, 84b/7, 84b/7, 84b/8,
 84b/8, 84b/8, 84b/9, 84b/9,
 84b/9, 84b/11, 84b/12, 84b/12,
 84b/12, 84b/13, 84b/13, 84b/15,
 85a/1, 85a/2, 85a/2, 85a/3,
 85a/6, 85a/7, 85a/7, 85a/8,
 85a/13, 85a/13, 85b/2, 85b/3,
 85b/3, 85b/5, 85b/5, 85b/7,
 85b/7, 85b/7, 85b/8, 85b/8,
 85b/9, 85b/9, 85b/10, 85b/10,
 85b/11, 85b/11, 85b/11, 85b/12,
 85b/12, 85b/12, 85b/13, 85b/14,
 85b/15, 86a/1, 86a/2, 86a/2,
 86a/2, 86a/2, 86a/3, 86a/5,
 86a/6, 86a/7, 86a/7, 86a/8,
 86a/8, 86a/9, 86a/9, 86a/10,
 86a/10, 86a/10, 86a/11, 86a/11,
 86a/11, 86a/11, 86a/12, 86a/12,
 86a/12, 86a/12, 86a/13, 86a/13,
 86a/13, 86a/14, 86a/14, 86a/15,
 86a/15, 86a/15, 86a/15, 86a/15,

86b/1,	86b/1,	86b/2,	86b/2,	89b/14,	89b/15,	89b/15,	90a/2,
86b/2,	86b/3,	86b/3,	86b/3,	90a/3,	90a/3,	90a/3,	90a/3,
86b/4,	86b/4,	86b/4,	86b/4,	90a/3,	90a/4,	90a/4,	90a/4,
86b/5,	86b/5,	86b/5,	86b/6,	90a/4,	90a/4,	90a/5,	90a/5,
86b/6,	86b/6,	86b/7,	86b/7,	90a/8,	90a/10,	90a/10,	90a/10,
86b/7,	86b/8,	86b/8,	86b/8,	90a/10,	90a/11,	90a/13,	90a/14,
86b/13,	86b/13,	86b/14,	86b/14,	90b/3,	90b/3,	90b/3,	90b/4,
86b/14,	86b/15,	87a/1,	87a/2,	90b/4,	90b/5,	90b/5,	90b/5,
87a/2,	87a/3,	87a/4,	87a/6,	90b/6,	90b/6,	90b/6,	90b/7,
87a/6,	87a/7,	87a/7,	87a/8,	90b/8,	90b/9,	90b/9,	90b/11,
87a/9,	87a/9,	87a/9,	87a/10,	90b/11,	90b/11,	90b/12,	90b/12,
87a/11,	87a/12,	87a/13,	87a/13,	90b/12,	90b/12,	90b/12,	90b/13,
87a/15,	87a/15,	87b/1,	87b/1,	90b/13,	90b/14	[3121]	
87b/3,	87b/3,	87b/4,	87b/5,	[3121]			
87b/6,	87b/7,	87b/7,	87b/8,	anuñ tīmārı v. ʕilācı	22b/5		
87b/9,	87b/10,	87b/10,	87b/11,	başına v. şaķalına sürse	80a/7		
87b/12,	87b/12,	87b/13,	87b/15,	cedd v. cehd édüp	2a/8		
87b/15,	88a/4,	88a/5,	88a/6,	cerrāhuñ alāt v. esbābı	4a/15		
88a/7,	88a/7,	88a/8,	88a/8,	çürümüş v. ķararmış yeri			
88a/11,	88a/13,	88a/15,	88b/1,	30b/15			
88b/3,	88b/5,	88b/6,	88b/7,	dar v. deriñ ʕaraķıyye	33a/15		
88b/11,	88b/14,	88b/14,	88b/14,	deriñ v. geñ ola	22a/8		
89a/1,	89a/2,	89a/4,	89a/4,	ħaķķ subħāne v. taʕālā	37b/5		
89a/5,	89a/6,	89a/6,	89a/6,	ħaķķ subħānehu v. taʕālā			
89a/7,	89a/9,	89a/10,	89a/13,	3a/15			
89a/15,	89a/15,	89b/1,	89b/3,	ħaķķ subħānehu v. tebāreke v.			
89b/3,	89b/4,	89b/4,	89b/5,	taʕālā	58a/9, 58a/10	[2]	
89b/8,	89b/11,	89b/13,	89b/14,				

- kişinin saç v. saçalı dökülse
83b/1
- ķavl-i būkrāṭ v. cālīnūs 16a/6
- subhānehu tebāreke v. ta‘ālā
3a/5
- saç v. saçal dökülmesine
59b/12
- şarmak v. yapuşmak 29b/1
- şovuducı v. ķuruducı nesneyi
8a/14
- şubḥ v. mesā 13b/2
- şeref ü ‘izzet v. ḥurmet 3a/5
- tīmār v. ‘ilāc edesin 28a/5
- tīmār v. ‘ilāc etmek 32b/15
- yaķı v. yastuķların koyasın
27b/9
- vebā** : < Ar. Veba hastalığı.
v. 50b/7
v. eyyāmında 50b/7
- veçh** : < Ar. Yüz, suret.
v. + ile 38a/9, 39b/10 [2]
[2]
- veddāceyn** : < Ar. Boyun damarları.
v. 59b/12
- velakin**: < Far. Ama, fakat.
v. 86b/10
- velī** : < Far. Velâkin, fakat, ama.
v. 2a/2
- verd** : < Ar. Gül.
v. 55a/2, 55b/8, 57b/4 [3]
duhn-ı v. 55a/2
ķurş-ı v. 55b/8, 57b/4 [2]
v. + i 51a/3, 51b/10, 54b/7,
57a/7, 72b/7, 73b/11, 74a/4,
74a/10 [8]
[11]
v. + i aḥmer “kırmızı gül” 51a/3,
54b/7, 57a/7, 72b/7, 73b/11,
74a/4, 74a/10 [7]
şarāb-ı v. + i mükerrer 51b/10
- verem** : Şiş, ur.
v. + e 85b/7
v. + ler 61a/15
v. + lere 63b/7, 65b/2 [2]
[4]
açılmış v. + lere 65b/2
- veyā** : < Ar. ve + Far. ya. Veya.
v. 4b/5, 4b/5, 4b/5, 4b/6,
4b/6, 6a/13, 6a/14, 6b/13, 7b/1,
7b/11, 7b/12, 7b/14, 10a/5,
10a/5, 12a/14, 22a/14, 24b/3,
31a/2, 36b/9, 36b/9, 37a/11,
50a/5, 50b/12, 50b/15, 51b/2,
51b/9, 53a/14, 56b/13, 56b/14,
59a/1, 60b/12, 67a/9, 70b/8,

72b/5, 82b/2, 83a/5, 83a/7,
83b/13, 88a/1, 88a/2, 88a/5 [41]
yılan v. 'aḳreb şoḳsa 83a/5,
83a/7 [2]

veyāḥūd : bk yāḥūd.

v. 5b/15, 6b/4, 7b/7, 12b/13,
14b/2, 15a/8, 17a/15, 18a/8,
20a/11, 23b/15, 30b/8, 31a/13,
31a/13, 32a/1, 32a/5, 32a/7,
32b/5, 32b/6, 33b/11, 39a/8,
40b/7, 41b/8, 41b/15, 42a/8,
43b/11, 45a/6, 75a/10, 75a/11,
83b/4, 87a/2, 87a/14 [31]

[31]

veyāḥūz : bk. veyāḥūd.

v. 5b/6, 19b/6, 28b/5, 29b/11,
34b/5, 35b/13, 37a/3, 39a/10,
39b/10, 40a/5, 45a/15, 48b/1,
50a/15, 50b/11, 61b/3, 61b/4,
78b/5, 78b/8, 81a/9, 82b/6,
83b/13, 87a/5, 87a/12, 87a/15,
88a/1, 88a/2, 88a/4 [27]

[27]

vēr- : Vermek

v. 6a/10
v.-diler 2a/6
ad v.-diler 2a/6
v.-e 12b/12, 89b/3 [2]

mīl v.-e 12b/12

şifā v.-e 89b/3

v.-eler 5b/5, 6a/5, 6b/14,
26b/2, 28a/10, 50a/4, 50a/10,
50a/12, 51a/7, 51a/7, 51b/2,
51b/4, 51b/6, 51b/10, 51b/11,
52a/2, 52a/10, 52b/1, 52b/2,
52b/2, 52b/2, 52b/3, 52b/4,
52b/4, 52b/5, 52b/8, 52b/13,
52b/14, 52b/14, 52b/15, 53a/1,
53a/1, 54a/1, 54a/1, 54a/2,
54a/10, 54a/11, 54a/12, 54a/12,
54b/2, 54b/2, 54b/3, 54b/6,
54b/6, 54b/9, 55a/4, 55a/6,
55a/6, 55a/7, 55a/9, 55a/9,
55a/13, 55b/3, 55b/5, 55b/6,
55b/6, 55b/8, 55b/9, 55b/9,
55b/13, 56a/11, 56a/11, 56a/12,
56a/14, 56a/15, 56a/15, 56b/4,
56b/6, 56b/6, 56b/6, 56b/11,
56b/14, 56b/15, 57a/3, 57a/5,
57a/5, 57a/6, 57a/11, 57a/12,
57b/1, 57b/2, 57b/4, 57b/4,
57b/5, 57b/6, 57b/7, 61b/2,
61b/14, 75a/2, 75a/2, 75a/3,
79b/12, 87a/1, 87a/1, 87a/2,
87a/3, 87a/3, 87a/4, 87a/7,
87a/8, 87a/10, 87a/11, 87a/12,

87a/13, 87a/13, 87a/14, 87a/15,
 87b/1, 87b/2, 87b/3, 87b/4,
 87b/5, 87b/7, 87b/7, 87b/8,
 87b/9, 87b/10, 87b/11, 87b/12,
 87b/13, 87b/14, 88a/12 [122]
 a^ccāş v.-eler 55a/9
 cüllāb v.-eler 57b/1
 edviyye v.-eler 26b/2
 eftīmūn v.-eler 55b/6
 kıvam v.-eler 88a/12
 kurş v.-eler 54b/6
 ma^ccūn v.-eler 54a/2
 müshil v.-eler 55a/6, 55a/13,
 56a/15 [3]
 müshil terkīb v.-eler 28a/10
 nuḳu^c v.-eler 57a/6
 sirkencübīn v.-eler 52b/4,
 55a/4, 56a/14 [3]
 sufūf v.-eler 54b/3
 şuyıla v.-eler 87a/1, 87a/3
 [2]
 v.-enleri 82a/15
 fā³ide v.-enleri 82a/15
 v.-esin 5a/14, 11b/1, 22a/7,
 28a/14, 29a/9, 36a/4, 42a/5,
 46a/3, 63a/3 [9]
 müshil v.-esin 22a/7
 oda v.-esin 63a/3

tāze v.-esin 5a/14
 v.-meyeler 6b/13
 şovuğa v.-meyeler 6b/13
 v.-meyesin 28a/13, 31b/6 [2]
 müshil v.-meyesin 28a/13
 v.-meyüp 14a/15
 v.-mez 8b/15
 fā³ide v.-mez 8b/15
 v.-seler 84a/3
 v.-ür 39a/10, 82b/1, 86b/1 [3]
 [145]
 cān v.-ür 39a/10
 fā³ide v.-ür 82b/1
 kuvvet v.-ür 86b/1

véril- : Verilmek.

v.-düği 7a/13
 v.-miş 87b/5, 87b/6, 87b/8 [3]
 [4]
 efyūn v.-miş 87b/5
 kāfūr v.-miş 87b/6

vur- : Vurmak, ilaç yada merhem
 benzeri şey sürmek, dokunmak.

v.-alar 6a/7, 6b/10, 6b/12,
 6b/13, 7b/1, 7b/2, 7b/2, 7b/7,
 7b/8, 7b/11, 13a/2, 15a/8,
 50a/7, 50a/8, 50a/15, 50b/2,
 50b/3, 50b/5, 60b/9, 60b/10,
 60b/11, 60b/12, 60b/12, 60b/14,

61a/1, 62a/1, 62a/3, 63b/1,
 63b/13, 81a/3, 82b/3, 82b/4,
 83a/14, 84a/12 [34]
 çeşesine v.-alar 81a/3
 fetīl v.-alar 6b/12
 igne v.-alar 6b/10
 merhem v.-alar 61a/1
 muḥallil yaḡu v.-alar 50a/15
 tılāḡa v.-alar 63b/1
 tuz v.-alar 7b/1
 üstine v.-alar 84a/12
 v.-asın 4b/13, 5a/4, 5a/5,
 12a/5, 13a/14, 14a/3, 14b/10,
 15a/4, 18a/3, 19a/7, 19b/2,
 19b/11, 20a/10, 21a/4, 21a/14,
 21b/3, 21b/4, 21b/6, 21b/12,
 22a/13, 22b/1, 22b/9, 23b/5,
 23b/14, 23b/15, 23b/15, 24a/5,
 24a/7, 24a/8, 24a/8, 24b/2,
 24b/13, 25a/5, 25a/11, 25a/14,
 25a/15, 26a/3, 27b/15, 28b/11,
 30a/6, 30a/9, 30b/2, 30b/7,
 33a/14, 34b/11, 37a/10, 37b/14,
 38b/9, 40a/10, 40b/3, 40b/14,
 41b/7, 42b/3, 42b/6, 43a/7,
 43a/11, 43b/1, 44a/11, 45b/10,
 46b/9, 47a/8, 61a/8, 61b/5,

61b/10, 61b/12, 62a/11, 62b/14
 [67]
 aḡulcaḡ v.-asın 25a/14
 berk yaḡı v.-asın 23b/14
 çekici yaḡı v.-asın 21a/4
 çekici yaḡıyı v.-asın 37b/14
 çıḡuḡa v.-asın 21b/12
 fetīl v.-asın 5a/4
 güçle v.-asın 24a/8
 ıssı yaḡı v.-asın 18a/3,
 23b/5, 62b/14 [3]
 la'1 v.-asın 4b/13
 melhem v.-asın 27b/15
 muḡkem v.-asın 30b/2
 muḡkem yumruḡ v.-asın
 25a/11
 mu'tedil yaḡı v.-asın 19b/11,
 22a/13, 22b/9, 24a/7 [4]
 mu'tedil yaḡılardan v.-asın
 24b/2
 münāsib yaḡılar v.-asın
 24b/13
 münāsib yaḡılardan v.-asın
 26a/3
 perk yaḡı v.-asın 19b/2
 perkişdürici yaḡı v.-asın
 45b/10

perkişdürücü yağı v.-asın
43b/1, 44a/11 [2]
perkiştürücü yağı v.-asın
20a/10
taḥliyūn v.-asın 23b/15
yağı v.-asın 14a/3, 14b/10,
21b/3, 21b/4, 22b/1, 25a/5,
40a/10, 40b/3, 41b/7, 42b/3,
42b/6, 43a/7, 43a/11 [13]
yağayı v.-asın 28b/11, 30a/9,
40b/14, 61b/5, 61b/10 [5]
yumşadıcı yağı v.-asın 30a/6
yumşadıcı yağılar v.-asın
23b/15
v.-asun 53a/7
v.-dum 17b/11
ıssı kuru yağılar v.-dum 17b/11
v.-mada 24a/7
v.-mağdur 15b/2
v.-mayalar 7a/1
el v.-mayalar 7a/1
v.-mayasın 9b/14
el v.-mayasın 9b/14
v.-mışa 87b/7
‘akreb v.-mışa 87b/7
v.-sa 79b/6
v.-salar 79a/9, 82b/7 [2]
isfidāc v.-salar 82b/7

v.-ub 41b/10

yağı v.-ub 41b/10

v.-up 19b/13, 24a/6, 27a/13 [3]

[115]

yağı v.-up 27a/13

vurul- : Vurulmak, ilaç yada merhem
benzeri şey sürülmek,
dokunulmak, yaralanmak.

v.-an 6b/15

v.-mağdan 36b/10

v.-ur 62b/10

[3]

vücūd : <Ar. Varlık.

v. + a 1b/4, 3b/1 [2]

v. + a getirür 3b/1

saḥrā-yı v. + a 1b/4

v. + unda 1b/8

[3]

Y

ya : Ya, veya.

y. 4b/4, 6b/3, 6b/10, 7b/2,
11b/11, 12a/14, 48a/14, 70b/7,
70b/7 [9]

yabān : < Far. Yaban, tarla, dışarı.

y. 80b/12, 81b/15 [2]
y. sığıcı toprağın 80b/12

y. şoğanıyla 81b/15

y. + a 75a/14

[3]

y. + a atasın 75a/14

yağ : Yağ.

y. 8b/7, 28b/8, 50a/5, 58a/12,
58b/3, 63b/6, 66a/4, 66a/7,
66a/9, 66a/11, 66a/13, 66b/8,
66b/11, 66b/14, 67a/4, 67a/8,
67a/11, 76a/15, 76b/1, 89a/7
[20]

y. içinde erideler 63b/6

acı y. 89a/7

kızmış y. içine 50a/5

şovuducu y. sürüp 28b/8

y. + dan 3a/8

y. +1 7b/12, 12a/5, 12a/5,
14b/11, 19b/12, 30a/7, 51b/15,
53b/11, 53b/12, 53b/12, 58b/3,
60b/10, 61a/10, 61a/14, 61b/7,
61b/15, 62a/1, 62b/4, 62b/13,
62b/13, 63a/1, 63b/6, 63b/10,
63b/10, 63b/14, 64a/4, 64a/5,
64a/13, 64b/3, 64b/12, 64b/13,
65a/1, 65a/2, 65a/2, 65a/5,
65a/6, 65a/8, 65a/10, 65a/11,
65b/7, 66a/1, 66a/1, 66a/5,
66a/5, 66a/6, 66a/6, 66a/8,
66a/8, 66a/10, 66a/11, 66a/11,
66a/13, 66a/13, 66a/15, 66b/3,
66b/7, 66b/9, 66b/10, 66b/13,
66b/15, 67a/4, 67a/9, 67a/14,
72a/2, 73a/11, 76a/15, 80a/7,
88b/2, 88b/2, 88b/9, 88b/14,
89a/8, 89a/12 [73]

y. +1 kıla 66b/10

acı sâde y. +1 65a/2

at y. +1 66a/1

ay y. +1 66a/8

ayı y. +1 66a/1

bâdam y. +1 61b/7, 72a/2 [2]

belesân y. +1 73a/11

buzacı y. +1 53b/12

bursuğ y. +1 66a/5

- cimā^c y. +1 67a/4
- defne y. +1 65a/2, 65a/5, 66a/6, 66a/8, 66a/11, 88b/9 [6]
- gögüner y. +1 30a/7
- gül y. +1 14b/11, 19b/12, 51b/15, 60b/10, 62a/1, 62b/13, 89a/12 [7]
- hasek y. +1 66b/15
- keçinün bögreği y. +1 88b/14
- keçinün bögrek y. +1 65a/11
- kirpi y. +1 12a/5
- kurbağa y. +1 12a/5
- ķabaķ y. +1 7b/12
- ķaz y. +1 53b/12
- ķurt y. +1 66a/6
- ķuř y. +1 66b/3
- mersin y. +1 64a/4, 66a/15 [2]
- ördek y. +1 53b/11, 66a/5 [2]
- sāde y. +1 76a/15
- řıġır y. +1 62b/13, 64a/5 [2]
- řırlaġan y. +1 64b/12
- řırlaġan y. +1 66a/13, 66b/7, 66b/9, 66b/13, 67a/9 [5]
- řırlaġan y. +1 88b/2
- turp y. +1 65a/8
- taŗřan y. +1 66a/11
- toņuz y. +1 89a/8
- yılan y. +1 66a/13
- zeyt y. +1 61a/10, 61a/14, 61b/15, 62b/4, 63a/1, 63b/6, 63b/10, 63b/10, 63b/14, 64a/13, 64b/3, 64b/13, 65a/1, 65a/6, 65a/10, 65b/7, 66a/10, 67a/14 [18]
- y. +ıdur 66a/10, 66a/14, 66b/8, 66b/12, 67a/8 [5]
- lāden y. +ıdur 66a/14
- mařtakī y. +ıdur 66b/12
- sezāb y. +ıdur 66b/8
- ŗurp y. +ıdur 66a/10
- yılan y. +ıdur 67a/8
- y. +ıla 19a/1, 21a/5, 22a/7, 35b/9, 53b/7, 64b/5, 79a/4, 80a/6 [8]
- y. +ıla ķaynadasın 64b/5
- mu'tedil y. +ıla 21a/5
- yumşadıcı y. +ıla 19a/1, 22a/7 [2]
- y. +ın 8a/1, 8a/1, 65b/15, 67b/2, 78b/5, 80a/8, 80b/3, 83a/15 [8]
- anduk y. +ın 80b/3
- atuņ ķulaġı y. +ın 78b/5
- ferfiyün y. +ın 65b/15
- ħınzır y. +ın 80a/8

senderūs ağacı y. + in 83a/15
 zeyt y. + in 8a/1, 67b/2 [2]
 y. + ina 38b/8, 39a/3, 50b/2,
 64a/14, 75b/9 [5]
 gül y. + ina 39a/3
 ısıcağ gül y. + ina 38b/8
 sāde y. + ina 50b/2
 zeyt y. + ina 64a/14, 75b/9
 [2]
 y. + mı 5a/12
 zeytün y. + mı 5a/12
 y. + ıyla 12a/4, 51b/7, 52a/9,
 52b/6, 54a/8, 56b/8, 56b/8,
 60b/9, 60b/15, 63a/3, 64a/7,
 64a/10, 67a/6, 70a/14, 70b/3,
 75a/13, 76a/5, 77a/3, 80a/15,
 81a/2, 82b/13, 85a/3, 87a/7,
 88b/14, 90a/8 [25]
 acı bādām y. + ıyla 77a/3
 acı sāde y. + ıyla 90a/8
 bādām y. + ıyla 87a/7
 bādām y. + ıyla 70a/14
 benefşe y. + ıyla 81a/2
 bezr y. + ıyla 76a/5
 bezr-i zeyt y. + ıyla 75a/13
 defne y. + ıyla 85a/3
 gül y. + ıyla 52b/6, 56b/8,
 60b/9, 88b/14 [4]

kaz y. + ıyla 52a/9
 kurbāğa y. + ıyla 12a/4
 nīlūfer y. + ıyla 51b/7
 sezāb y. + ıyla 54a/8
 sūs y. + ıyla 56b/8
 zanbağ y. + ıyla 80a/15
 zeyt y. + ıyla 60b/15,
 63a/3, 64a/7, 64a/10,
 82b/13 [5]
 y. + lar 14b/15, 17a/4, 24a/1,
 66a/7 [4]
 cemī^c y. + lar 66a/7
 yumşadıcı y. + lar 14b/15
 yumşadıcı y. + lar süresin 24a/1
 y. + lara 56b/9
 y. + ları 3a/2, 53b/12, 53b/13,
 65b/15 [4]
 cemī^c y. + ları 3a/2, 65b/15
 [2]
 y. + larıla 18b/6
 [156]
 yumşadıcı y. + larıla 18b/6

yağla- : Yağlamak.

y.-dum 17b/10
 y.-yalar 51b/7, 53b/7, 65a/12,
 65a/12, 65a/13, 65a/13 [6]
 y.-yasın 15a/4, 18b/6, 22a/7,
 22b/6 [4]

- y.-yup 35b/9
[12]
y.-yup yumşadasın 35b/9
- yağlı** : Yağlı.
y. 35a/2
y. nesne 35a/2
- yağlu** : bkz. yağlı.
y. + lar 55b/8
- yāhūd** : < Far. Veya, ya da.
y. 14a/15, 25b/4, 30b/7,
31a/15 [4]
[4]
- yak-** : 1. Yakmak. 2. Sürmek.
y.-alar 77b/10, 79a/2, 85a/10
[3]
y.-asın 12a/4
y.-sa 82a/12
y.-salar 79a/10, 80b/8, 81b/11,
82a/7 [4]
[9]
tırnağların y.-salar 82a/7
- yakı** : Bazı hastalıkları tedavi etmek amacıyla bir bez üzerine yayılıp deri üzerine uygulanan, beden ısısıyla vücuda yapışan, koyuca lapa.
y. 14a/3, 14a/3, 14b/10,
14b/10, 14b/12, 15b/1, 18a/3,
19b/2, 19b/11, 19b/11, 20a/10,
21a/3, 21b/3, 21b/4, 21b/4,
22a/13, 22b/1, 22b/9, 23b/5,
23b/13, 24a/7, 25a/5, 25a/6,
27a/13, 27b/6, 27b/8, 27b/9,
28b/1, 30a/6, 30a/6, 32b/12,
40a/10, 40b/3, 41b/7, 41b/10,
42b/3, 42b/6, 43a/7, 43a/11,
43b/1, 44a/11, 45b/10, 61a/7,
61a/8, 61a/11, 61a/14, 61b/2,
61b/5, 61b/8, 61b/13, 61b/15,
62a/3, 62a/5, 62a/7, 62a/11,
62a/12, 62b/10, 62b/14, 62b/14,
63a/9, 63a/14, 84a/12 [62]
y. edesin 25a/6, 61a/7,
62a/11 [3]
y. edüp 14b/12, 27b/8 [2]
y. etseler 84a/12
y. ve yastukların koyasın
27b/9
y. vurasın 14a/3, 14b/10,
21b/3, 21b/4, 22b/1, 25a/5,
40a/10, 40b/3, 41b/7, 42b/3,
42b/6, 43a/7, 43a/11 [13]
y. vurub 41b/10
y. vurup 27a/13
berk y. vurasın 23b/13
çekici y. vurasın 21a/3

degme bir y. 62a/7
 ıssı y. 15b/1
 ıssı y. vurasın 18a/3, 23b/5,
 62b/14 [3]
 mu'tedil y. vurasın 19b/11,
 22a/13, 22b/9, 24a/7 [4]
 perk y. vurasın 19b/2
 perkişdürici y. vurasın 45b/10
 perkişdürücü y. vurasın
 43b/1, 44a/11 [2]
 perkiştürici y. vurasın 20a/10
 yumşadıcı y. vurasın 30a/6
 y. + lar 17b/11, 23b/15, 24b/13,
 43b/1 [4]
 ıssı kıru y. + lar vurdum
 17b/11
 münāsib y. + lar vurasın
 24b/13
 perkişdürücü y. + lar 43b/1
 yumşadıcı y. + lar vurasın
 23b/15
 y. + lardan 24b/2, 26a/3 [2]
 mu'tedil y. + lardan vurasın
 24b/2
 münāsib y. + lardan vurasın
 26a/3
 y. + larıla 35b/9, 41b/1, 44b/5
 [3]

y. + larından 40a/9
 şınuķ y. + larından 40a/9
 y. + nuķ 21a/4, 62a/6 [2]
 y. + nuķ fā'idesi 21a/4
 y. + nuķ işledügi işi 62a/6
 y. + sı 36a/15, 62b/12 [2]
 anuķ y. + sı 36a/15, 62b/12 [2]
 y. + sın 28b/8
 y. + sın kıaldurup 28b/8
 y. + yı 15a/4, 19a/7, 19b/12,
 27b/6, 28b/9, 28b/11, 30a/9,
 37b/14, 40b/14, 61b/5, 61b/9,
 61b/12, 62a/12 [13]
 y. + yı kebīr 62a/12
 y. + yı mübārek 61b/12
 y. + yı vurasın 28b/11, 30a/9,
 40b/14, 61b/5, 61b/9 [5]
 y. + yı yērine kıoyup 28b/9
 çekici y. + yı vurasın 37b/14
 y. + yıla 62a/8
 [91]
yaķın : Yakın.
 y. 11b/11, 22a/14, 33b/9,
 42b/7, 43a/5, 43a/10, 44b/1,
 46b/5 [8]
 y. ola 42b/7
 y. olursa 43a/5, 43a/10 [2]
 y. + dur 14a/14, 20a/15 [2]

[10]

yağmaca : Bir veba ilacı.

y. 50b/7

yaķu : bk. yaķı.y. 50a/15, 54a/15, 63a/13,
63b/1, 76b/12, 77b/10, 77b/14

[7]

y. édeler 54a/15, 63a/13,
63b/1, 77b/14 [4]

muħallil y. 76b/12

muħallil y. vuralar 50a/15

y. + lar 60b/11

muħallil y. + lar 60b/11

y. + ları 3a/1, 61a/2 [2]

[10]

cemī^c y. + ları 3a/1, 61a/2 [2]**ya^fkūb** : <Ar. Hipokrat'ın
asistanlarından Yakup Hekim.

y. 47b/3, 47b/5, 47b/10 [3]

y. eyitdi 47b/10

üstād y. 47b/3

y. + a 47b/12

[4]

ya^fkūt : <Ar. Yakut taşı.

y. 68b/10, 68b/10 [2]

[2]

kızıl y. 68b/10

şaru y. 68b/10

yalama: 1. Dudakta çıkan yara, uçuk.

2. Dudakta kuruma, çatlama.

y. + ya 67b/6

yalñız : Yalnız.y. 11a/1, 14b/1, 41a/13,
41a/15 [4]

[4]

yan : Yan, taraf.y. 5a/3, 42a/7, 42a/8, 42a/13,
42b/9, 43a/5, 58a/4, 60a/13,
90b/4 [9]y. başı 42a/8, 42a/13, 42b/9,
58a/4 [4]

y. başı ağrısına 60a/13

y. başına 43a/5

y. başında 90b/4

y. başındağı 42a/7

y. + a 10b/9, 11a/13, 16a/12
[3]

y. + ı 17a/5, 45a/14 [2]

y. + ı üstine 17a/5

zaħmeli y. + ı 45a/14

y. + ın 5a/1, 5a/2, 5a/2,
10b/9, 20a/13, 24b/3 [6]y. + ına 15a/5, 16a/8, 20a/5,
20a/6, 36a/6, 37b/15, 39a/4,
42b/14, 47b/5, 47b/13, 60b/10,
83a/1 [12]

- çevre y. + ına 60b/10
 hastanun y. + ına 47b/13
 iki y. + ına 15a/5, 36a/6 [2]
 sağ y. + ına 37b/15
 y. + ında 4a/3, 8b/1, 8b/3,
 9a/4, 12b/4, 13b/10, 20a/1,
 26a/2, 27a/5, 34a/10, 35b/6,
 36a/6, 40b/8, 46b/6, 49a/7,
 50a/1, 59a/6, 60a/12, 60b/7,
 84b/2 [20]
 anun y. + ında 27a/5, 35b/6
 [2]
 aşığa y. + ında 50a/1
 burunun bir y. + ında 36a/6
 dilün iç y. + ında 46b/6
 düğüm y. + ında 9a/4
 karnının iki y. + ında 8b/1
 kaş y. + ında 59a/6
 sağ y. + ında 12b/4, 60b/7
 [2]
 şofanun y. + ında 13b/10
 sol y. + ında 60a/12
 sol kulağının y. + ında 49a/7
 taşra y. + ında 20a/1
 topuk üst y. + ında 26a/2
 y. + ındağı 42a/8
 y. + ından 8a/3, 8b/6, 24b/8,
 31b/1, 31b/2, 36a/11 [6]
- elin y. + ından 8a/3
 iki y. + ından 36a/11
 kafanun dışı y. + ından 31b/1
 kafanun içi y. + ından 31b/2
 y. + ını 16b/2, 21a/14,
 21a/14 [3]
 y. + sa 34b/14
 [63]
- yan-** : Yanmak.
 y.-a 50b/8, 50b/8 [2]
 y.-ar 26b/14
 hūra gibi y.-ar 26b/14
 y.-duğına 60a/5
 gevde y.-duğına 60a/5
 y.-maz 11a/14
 y.-miş 49a/10, 64a/8, 67b/7,
 90a/7 [4]
 [9]
 y.-miş keçi boynuzı küli
 90a/7
 y.-miş kirec taşını 64a/8
 y.-miş şāb 67b/7
 ıssı oda y.-miş 49a/10 **yanğın**
 : Yangın, hararet.
 y. + ını 5a/9
- ya'ni** : < Ar. Yani.
 y. 3a/11, 10a/11, 52b/7, 52b/9,
 55b/4, 56a/13, 76a/4, 79a/6 [8]

- [8]
yanuğ : Yanık.
 y. +1 26b/15
 ot y. +1 26b/15
 od y. + ina 64a/8
- yağ** : bk. yan.
 y. + a 9b/12, 13b/8, 13b/9,
 13b/14, 14a/2, 14a/10, 15a/3,
 15a/5, 16a/9, 19b/1, 19b/10,
 19b/10, 21a/13, 25a/10, 32a/2,
 32a/2, 38a/15, 44b/3 [18]
 [18]
 dört y. + a 14a/2, 32a/2, 44b/3
 [3]
 iki y. + a 15a/3
 sağ y. + a 13b/9
- yağlış** : Yanlış.
 y. + dur 26a/15
 işi y. + dur 26a/15
- yapağı** : Koyun yünü.
 y. 37a/3
- yapça** : Yavaşça.
 y. 19a/8
- yaprag** : bk. yaprak.
 y. +1 50b/4, 52a/5, 55b/2,
 67b/7, 69a/6, 74b/14, 75b/14,
 87a/15, 89a/10 [9]
- haṭmī y. +1 50b/4, 55b/2,
 74b/14 [3]
 keşire y. +1 69a/6
 mersin y. +1 52a/5
 mersin y. +1 şuyıyla 75b/14
 sinjirli y. +1 89a/10
 söğüt y. +1 şuyıyla 87a/15
 zeytün y. +1 67b/7
 y. + in 76b/14, 83a/10 [2]
 encir y. + in 83a/10
 mururuğ y. + in 76b/14
 y. + inı 50b/5
 lābūde y. + inı 50b/5
 y. + inuğ 6a/4, 83a/6, 83a/8 [3]
 alma y. + inuğ şuyın 83a/6,
 83a/8 [2]
 encir y. + inuğ külin 6a/4
 y. + ıyla 76a/1
 [16]
 çügündür y. + ıyla 76a/1
- yaprak** : Yaprak.
 y. 61b/11, 74a/5, 89a/8 [3]
 [3]
 otuz y. 74a/5
 sinjirli y. 61b/11, 89a/8 [2]
- yapuş-** : Yapışmak, tutmak.
 y.-asın 13b/7, 16a/14, 17a/13,
 20a/7, 24a/4, 24b/12, 38a/4 [7]

- dizine y.-asın 24b/12
y.-duğun 38a/4
y.-mağ 29b/1
şarmak ve y.-mağ 29b/1
y.-mazsan 38a/5
y.-sa 75a/9
sülük y.-sa 75a/9
y.-up 16a/3, 17b/5 [2]
y.-ursa 6a/11
[14]
- yapuşdur-** : Yapıştırmak.
y.-asın 32a/14
- yar-** : Yarmak.
y.-alar 6a/15, 7a/3, 7a/5, 7a/12,
7b/3, 7b/6, 73b/1 [7]
karnın y.-alar 73b/1
y.-asın 29a/3, 32a/4, 36b/2,
37a/8, 38b/10, 41b/9, 85a/1 [7]
y.-duğun 32a/12, 32a/13 [2]
y.-duğun eti 32a/13
y.-duğun yaranın kanıyla
32a/12
y.-dum 39a/14
y.-mağa 43a/14, 43b/6 [2]
y.-mağa kâbil degüldür 43a/14
y.-mağ 10a/5
y.-mayınca 31b/4
y.-mişlar 31a/2
y.-up 31b/5, 52b/8, 85a/6 [3]
[25]
- yara** : Yara.
y. 4b/1, 4b/4, 4b/14, 4b/15,
5a/1, 5a/3, 5a/6, 5a/7, 5a/10,
5a/11, 7b/14, 8a/4, 26b/14,
27a/15, 28a/5, 29a/6, 29b/6,
29b/6, 30b/11, 30b/12, 31b/2,
33a/3, 35a/15, 37a/11, 39a/13,
39b/1, 40b/7, 42a/9, 42a/9,
42a/10, 43b/2, 43b/3, 43b/4,
44b/7, 67b/9 [35]
y. olmadın 30b/12
y. olmaz 30b/11
y. olmuş 39b/1
y. olsa 40b/7
y. olup 39a/13
y. olursa 35a/15, 37a/11 [2]
derin y. 31b/2
y. + da 29a/13
y. + lar 9b/13
y. + lara 10a/1, 63b/12 [2]
eski y. + lara 63b/12
y. + ları 2a/15, 4b/4, 64a/11 [3]
cemi^c y. + ları 4b/4
eski y. + ları 64a/11
y. + ların 68a/4
y. + ların kanın diğdürür 68a/4

y. + nuḡ 4b/13, 11b/12, 12a/11,
12a/14, 30a/11, 31b/12, 32a/13

[7]

y. + nuḡ ağızı 12a/11

y. + nuḡ ağızını 11b/12

y. + nuḡ dolayısı 12a/14

y. + nuḡ içinde 31b/12

y. + nuḡ irini 30a/11

y. + nuḡ üzerine 4b/13

yardıḡuḡ y. + nuḡ kanıyla
32a/13

y. + sı 27a/13, 27b/3, 29a/7,
29a/8, 30a/10, 33a/2, 34a/1,
38b/10, 39b/6, 44b/5, 46b/12

[11]

y. + sı bitince 34a/1

y. + sı ola 27b/3

y. + sı olmaya 27a/13

ba'zısının y. + sı 29a/7, 29a/8

[2]

y. + sın 30b/13, 33a/13, 35a/1

[3]

y. + sın bitürmeyesin 35a/1

y. + sına 12b/12, 13a/13, 27b/4,
29a/12, 33b/15, 47a/11 [6]

anuḡ y. + sına 27b/4, 29a/12

[2]

kafa y. + sına 33b/15

y. + sın 9a/2, 27b/3, 27b/14,
38b/15, 39a/14, 39a/15 [6]

y. + sın açuḡ ıoyasın 27b/3,
27b/14 [2]

anuḡ y. + sın 39a/14

y. + ya 5a/13, 6a/11, 38b/9,
62a/3, 79b/6, 82b/4, 82b/7,
83a/6, 83a/7, 83a/10 [10]

tāze y. + ya 62a/3

y. + yı 4b/12, 5a/8, 5a/12, 8a/2,
8a/8, 12a/2, 13a/3, 27b/10,
28a/5, 28b/5, 29a/13, 30b/8,
31a/6, 31b/8, 35b/1, 39b/8,
68a/12 [17]

[103]

y. + yı açuḡ ıoyasın 27b/10

y. + yı bitüresin 28a/5

yara- : Yaramak.

y.-r 2a/3

yaradıl- : Yaradılmak.

y.-mişdur 58a/14

y.-ur 58b/1, 58b/2 [2]

[3]

yaraḡān: < Ar. Sarılık hastalığı.

y. + a 60a/11

yārān : < Far. Dostlar.

y. + larıyla 65b/1

yarasa : Yarasa.

- y. 81b/3
y. başını 81b/3
- yarat-** : Yaratmak.
y.-dı 58a/10
y.-mamışdur 37b/5
y.-mişdur 15a/12, 15a/12 [2]
[4]
- yarıl-** : Yarılmak.
y.-acağ 7a/5
y.-masa 7a/11, 7b/9 [2]
y.-masını 59b/8
tuğak y.-masını 59b/8
y.-sa 36b/1
y.-ur 37b/9, 37b/10 [2]
[7]
içine y.-ur 37b/10
- yarpuz** : Yarpuz. Ballıbabagillerden, çiçekleri birbirinden ayrı halka durumunda, nane türünden, kısa saplı, az veya çok tüylü, güzel kokulu bir bitki.
y. 62a/14, 66a/8, 76a/13 [3]
[3]
- yarı** : Yarı.
y.+sı 51a/13, 67a/2, 67a/2, 73b/12, 74a/11, 74a/14 [6]
y.+sı kıla 51a/13, 73b/12, 74a/11, 74a/14 [4]
- y.+sınca 77b/7
[7]
anuğ y.+sınca 77b/7
- yaruğ** : bk. yaruğ.
y.+ı 32a/4, 34a/14 [2]
[2]
- yaruk** : Yarık.
y. 26a/10, 26b/1, 31a/5, 31b/9, 32a/6, 34b/14, 36b/1, 40b/2 [8]
y. arasında 36b/1
y. dèrler 26b/1
y. olur 26a/10
y. olursa 40b/2
kıfası y. ola 31a/5
y.+dan 34a/15
y.+lar 31a/15
y.+ları 34b/8
[11]
- yasduğ** : bk. yastuğ.
y. 24a/5, 37a/6, 40a/14 [3]
[3]
y. kıoyasın 37a/6
- yassı** : bk. yaşşı.
y. 9b/10
y.+dur 43a/2
[2]
- yastuğ** : bk. yastuğ..
y.+ı 43a/8, 43b/8, 43b/12 [3]

y. + ı gideresin 43b/12

y. + ı koyasın 43a/8

y. + ıla 14b/12

y. + uñ 21a/7

[5]

y. + uñ üzerine 21a/7

yastuğ : 1. Yastık. 2. Pamuk vb. ile yapılan ve ilaç uygulamasına yarayan yumaklar.

y. 21a/6, 21b/10, 21b/12, 29b/15, 39a/5, 43b/7 [6]

y. düzesin 21b/12

y. edesin 43b/7

y. koyasın 21a/6

yumşak y. 39a/5

y. + lar 29b/15, 36b/4, 15a/5

[3]

y. + lar koyasın 36b/4

y. + ların 27b/9

[10]

yağı ve y. + ların koyasın 27b/9

yastuğla- : Sargılamak.

y.-yasın 37a/15

muhkem y.-yasın 37a/15

yastur- : Bastırmak.

y.-asın 28b/13, 28b/14 [2]

[2]

yaşduğ : bk. yastuğ.

y. + ı 23b/1, 23b/11, 24a/10 [3]

yüz y. + ı 23b/1, 23b/11 [2]

y. + ıla 11b/13

y. + un 15a/4

[5]

yumşak y. + un 15a/4

yaşduğ : bk. bk. yastuğ.

y. 22a/15, 24a/11, 25a/3 [3]

altına y. koyasın 22a/15

y. + lar 35b/1

[4]

yaşşı : Yayvan ve düz.

y. 23b/8, 26a/12, 29b/4, 29b/7,

29b/13, 34b/4, 36a/9, 37b/14,

42a/7, 73a/14 [10]

y. kemik şınığın 42a/7

y. kalur 36a/9

y. oğtan 26a/12

y. ola 34b/4, 73a/14 [2]

y. şargı 23b/8, 29b/7, 29b/13

[3]

y. şargıyla 37b/14

y. + lığı 29b/12

[11]

şargınuñ y. + lığı 29b/12

yaşşılan- : Yassı duruma gelmek.

y.-a 35b/13

yaştuğ : bk. yastuğ.

- y. 27a/14
y. + lar 9a/10
[2]
- yaş** : Yaş, taze, ıslak.
y. 90a/2
y. zanbağ çiçeği 90a/2
y. + dur 3a/11, 3a/12, 3a/13,
3a/14, 3b/6 [5]
y. + ını 10a/9
[7]
y. + ını şalar 10a/9
- yaş** : Yaş, ömür.
y. + ın 58b/12
y. + ın almış kişilerden 58b/12
y. + ını 16b/1
[2]
kişinin y. + ını 16b/1
- yaşlı** : Yaşlı.
y. 45b/12
y. olursa 45b/12
- yat-** : 1. Uyumak veya dinlenmek için yatağa girmek. 2. Bir özellik kazanmak için bir şeyin içinde beklemek.
y.-a 9a/6, 10b/9, 15a/5, 48b/5,
48b/8, 70b/3 [6]
çalıyın y.-a 15a/5
sirkede y.-a 70b/3
- y.-acağ 78a/14, 90b/13 [2]
y.-acağ vaktin 78a/14, 90b/13
[2]
y.-asın 37b/15
y.-duğı 48a/7
y.-mağ 9a/2, 26a/4, 49b/8 [3]
şovuk yerde y.-mağ 49b/8
y.-ması 40b/2
y.-maya 10b/9, 85a/9 [2]
y.-sa 80a/1, 81b/4 [2]
y.-sun 22a/9
[19]
hasta y.-sun 22a/9
- yatsu** : Güneşin batmasından bir buçuk, iki saat sonraki vakit.
y. 76a/10
y. vakt 76a/10
- yatur-** : Yatırmak.
y.-a 20b/7
y.-asın 9a/1, 9a/5, 16b/2,
17a/5, 21a/6, 21b/2, 21b/3,
22a/14, 22b/6, 23a/14, 23b/2,
23b/6, 24a/11, 24b/10, 25a/8,
25b/3, 25b/9, 27a/9, 37a/6,
39a/3, 39a/4, 42a/15 [22]
çalıyın y.-asın 21a/6,
22a/14, 25b/9, 37a/6 [4]

- yüzi koyun y.-asın 22b/6, [5]
 23b/6, 24a/11 [3]
 y.-up 21b/7
 [24]
- yavşan** : Yavşan otu.
 y. 65a/8
 y. küli 65a/8
- yā** : <Ar. Ey, hey.
 y. 1b/14
- yay** : Yaz mevsimi.
 y. 3b/4, 4a/13 [2]
 y. günü 3b/4
 y. ‘ilācı 4a/13
 y.+ da 12b/6
 [3]
- yay-** : Yaymak.
 y.-asın 19a/7, 61b/12 [2]
 [2]
- yayıl-** : yayılmak
 y.-ur 11a/3, 46a/8 [2]
 [2]
- yaz** : Yaz mevsimi.
 y. 3b/2, 3b/3, 33a/5, 87a/7 [4]
 y. günü 3b/3
 y. güninde 33a/5
 y. günindedür 3b/2
 y. günlerinde 87a/7
 y.+ da 12b/6
- yaz-** : Yazmak
 y.-asız 1b/11
- yazıl-** : Yazılmak.
 y.-up 26a/6
- yab** : Yavaş, yavaşça “yab yab”
 yavaş yavaş.
 y. 23b/12, 23b/12 [2]
 [2]
- yābis** : <Ar. Kuru, nem ve yaş
 olmayan.
 y.+ dür 72b/2
 ṭabī‘at-ı ḥarr-ı y.+ dür 72b/2
- yāfūḥ** : <Ar. Baş damarı.
 y. 59a/3
- yāḥūz** : bk. yāḥūd.
 y. 11a/13, 46b/7, 47a/2, 47b/14,
 80b/15 [4]
 [5]
- yākūt** : bk. ya‘kūt.
 y.+ dan 83a/2
- yākūtī** : Bir tür macun.
 y. 68b/5
 ma‘cūn-ı y. 68b/5
- yāsemin**: <Far. Yasemin.
 y. 67a/6
- yegreg** : Daha iyi.
 y.+ idür 1b/5

- ni'metlerin y. + idür 1b/5
 y. + in 10b/13
 [2]
- yemenî**: Yemen'e ait.
 y. 47a/9, 68a/8 [2]
 [2]
 şeb-i y. 47a/9, 68a/8 [2]
- yengec**: bk. Yengeç.
 y. 82b/2, 82b/4 [2]
 [2]
 y. etin 82b/2, 82b/4 [2]
- yengeç**: Yengeç. Eklem bacaklılardan, kabuklu, birinci ayak çifti iki kıskaç olarak gelişmiş, eti için avlanan, suda yaşayan bir böcek.
 y. 82b/5
 y. etini 82b/5
- yeşil** : Yeşil.
 y. 50b/8, 84a/4 [2]
 [2]
 y. olur 50b/8
 y. sırçalı 84a/4
- yeter** : Yeter, seviye.
 y. + i 24b/8
 y. + ü 26b/7
 [2]
- yevmîyye** : < Ar. Günlük.
 y. + nün 54b/15
- humma-yı y. + nün 'ilacı 54b/15
- ye-** : Yemek.
 y.-düğü 79a/2
 y.-dükleri 4a/6
 y.-meden 51a/5, 64a/15, 89b/15
 [3]
 balık y.-meden 89b/15
 y.-mekdür 20a/14
 darb y.-mekdür 20a/14
 y.-meye 28a/6, 34b/13 [2]
 yemek y.-meye 34b/13
 y.-meyeler 73b/14, 89b/14,
 89b/15, 89b/15 [4]
 yemiş y.-meyeler 89b/14
 yoğurt y.-meyeler 89b/15
 y.-se 77a/10, 79b/13, 80b/15,
 81a/4, 81a/5, 81a/13, 81a/14 [7]
 gögercin y.-se 81a/13
 gögercin ödünü y.-se 81a/14
 tavşan fercin y.-se 79b/13
 y.-seler 81b/10, 83b/6 [2]
 y.-ye 48a/10, 54b/10, 89b/2,
 89b/6, 89b/11 [5]
 az y.-ye 54b/10
 ıssı ta'ām y.-ye 48a/10
 y.-yeler 51a/5, 52b/1, 53a/3,
 53a/14, 53a/15, 53b/6, 55a/8,

56b/10, 57b/2, 70b/8, 76b/3,
81a/7, 84a/15, 86b/5 [14]

[40]

gèce y.-yeler 86b/5

kōz kadar y.-yeler 76b/3

yemek y.-yeler 53a/15

y.-eler 75b/6

yezdī : (?) **تفتہ یزدی** “yezdādī” yumurtalı
kıyma.

y. 75b/3

tefte-i y. 75b/3

yēdi : Yedi sayısı.

y. 19a/10, 38a/13, 39a/13,
40a/4, 45a/12, 48a/14, 54b/4,
54b/5, 56a/3, 58a/3, 64a/9,
80b/8 [12]

[12]

y. dirhem 54b/5, 56a/3 [2]

y. eyegüden 38a/13

y. günden 45a/12

y. gündür 48a/14

y. güne 40a/4, 54b/4, 64a/9,
80b/8 [4]

y. pāredür 58a/3

y. yıl 19a/10, 39a/13 [2]

yēdinci: Yedinci.

y. 2b/3, 3a/7, 13a/5, 59b/2 [4]

[4]

y. bāb 2b/3, 13a/5 [2]

yēdür- : Yedirmek.

y.-eler 6b/14, 7b/10, 7b/13,
75b/6, 79a/3, 79b/4 [6]

y.-esin 4b/15, 38b/6, 39a/4,
47a/12, 88b/5 [5]

edviyye y.-esin 38b/6

y.-mek 50b/15

cedvār y.-mek 50b/15

y.-seler 78b/9, 80b/9 [2]

[14]

yēdürici : Yedirici.

y. 29a/9

y. nesneler 29a/9

yēl : 1. Rüzgâr. 2 . Mide ve bağırsak
gazı.

y.+den 31b/10, 32b/9, 85b/9,
85b/10 [4]

y.+den şaķınasın 31b/10

y.+den şaķlayasın 32b/9

y.+leri 66b/5

[5]

y.+leri giderür 66b/5

yēleyēl: Yel, hava.

y. 3a/11

yēllen- : Yel meydana gelmek.

y.-ene 90b/5

yüregi y.-ene 90b/5

- yèmeg** : bk. yèmek
 y. + i 54a/11, 54b/10 [2]
 [2]
- yèmek** : Yemek, yiyecek.
 y. 34b/13, 53a/15 [2]
 y. yèmeye 34b/13
 y. yèyeler 53a/15
 y. + ler 53a/3, 73b/14 [2]
 ğalīz y. + ler 73b/14
 neffāh y. + ler 53a/3
 y. + lerden 57b/5, 64a/15,
 66b/2 [3]
 [7]
 ğalīz y. + lerden 57b/5, 64a/15,
 66b/2 [3]
- yèmiş** : Meyve, çeşitli meyvelerin
 tohum ve meyveleri.
 y. + i 71b/12, 72a/7, 83b/15,
 89b/14 [4]
 y. yèmeyeler 89b/14
 bürkan y. + i 71b/12
 mersin y. + i 72a/7
- yèn-** : Yenmek.
 y.-se 78a/1
- yèni** : Hafif.
 y. 17a/1
- yènicek** : Hafif olan.
 y. 37a/9
- y. nesnelere 37a/9
- yènil-** : Yenilmek.
 y.-mez 63b/11
- yèñi** : Yeni.
 y. 12b/6, 84a/4 [2]
 y. çanağa 84a/4
 y. + den 77a/1, 86b/15 [2]
 [4]
- yèñile-** : Yenilemek. Bir şeyin yerine
 yenisini koymak.
 y.-meye 11b/8
- yèr** : Yer.
 y. 8a/8, 8a/8, 9b/4, 15a/14,
 19a/5, 21a/11, 22a/1, 23b/10,
 25a/6, 30a/11, 42b/5, 60b/13,
 62a/10, 73b/1, 77a/15 [15]
 y. altına 23b/10
 y. bağarsuğı 19a/5, 62a/10
 [2]
 y. bağarsuğın 60b/13
 y. kuyı kazasın 22a/1
 y. şogulcanı 25a/6
 bere y. 42b/5
 elişür y. 73b/1
 oyulmuş y. 21a/11
 y. + de 4b/4, 7a/8, 9a/1,
 12a/11, 26b/5, 26b/5, 26b/12,

27b/11, 29a/14, 29b/1, 29b/3,
 41a/10, 49b/8, 80a/6 [14]
 her y. + de üzülmez 26b/12
 ısıcağ y. + de 9a/1
 şovuk y. + de yatmak 49b/8
 y. + dedür 30a/2
 y. + den 14a/9, 24b/5, 36b/9,
 45a/10, 46b/12, 62a/10, 73a/15
 [7]
 yüksek y. + den 36b/9
 y. + dür 47a/4
 yufka y. + dür 47a/4
 y. + e 8b/14, 9a/10, 9a/11,
 9b/2, 10b/8, 13b/10, 14a/9,
 24b/5, 24b/7, 32a/12, 73a/14,
 75b/4, 77a/14, 82b/3, 85a/4,
 87b/14 [16]
 kılsuz y. + e 85a/4
 kılsuz y. + e sürse 77a/14
 y. + i 6b/1, 6b/4, 7a/5, 7a/15,
 12a/8, 12a/11, 12a/12, 15a/14,
 16a/3, 17b/14, 19b/15, 20b/13,
 20b/14, 29b/3, 29b/5, 30a/8,
 30b/15, 49a/4, 77b/9 [19]
 anuğ y. + i 15a/14
 çürümiş ve kararmış y. + i
 30b/15
 kan çıkan y. + i 6b/1

şag y. + i 29b/5
 zağmetli y. + i giciye 49a/4
 zarb doğınan y. + i 7a/15
 y. + idür 41a/9
 anğ y. + idür 41a/9
 y. + in 23a/10, 25a/14 [2]
 y. + in rast edüp 25a/14
 ağrır y. + in 23a/10
 y. + ince 6b/10
 yerlü y. + ince koyalar 6b/10
 y. + inde 14b/10, 18b/12,
 24b/7, 28b/10, 28b/10, 30b/8,
 34a/12, 35b/7, 36a/2, 46a/9,
 47a/3, 61a/12 [12]
 anuğ y. + inde 35b/7
 şoluğ y. + inde 34a/12, 46a/9
 [2]
 şuluğ y. + inde 47a/3
 yerli y. + inde koyasın 36a/2
 y. + indedür 29a/6
 y. + inden 14a/10, 28b/12,
 28b/14, 44a/12 [4]
 y. + ine 6a/7, 6b/7, 6b/13,
 7a/4, 7a/12, 8a/6, 9a/4, 13b/14,
 14a/1, 14a/2, 14b/6, 14b/8,
 14b/9, 15a/4, 15a/15, 15b/1,
 15b/11, 15b/13, 15b/13, 16a/14,
 16b/9, 16b/10, 16b/11, 17a/1,

17a/8, 17b/1, 17b/3, 17b/6,
 17b/13, 18a/2, 18a/4, 18a/10,
 18a/12, 18a/15, 18b/3, 18b/4,
 18b/5, 18b/10, 18b/11, 19a/3,
 19a/8, 19a/9, 19a/11, 19a/13,
 19b/2, 19b/4, 19b/5, 19b/7,
 19b/9, 19b/11, 20a/1, 20a/2,
 20a/3, 20a/8, 20a/9, 20b/7,
 20b/8, 20b/10, 20b/11, 21b/2,
 21b/15, 21b/15, 22a/5, 22a/6,
 22a/12, 22b/1, 22b/4, 22b/8,
 22b/14, 23a/7, 23a/8, 23a/11,
 23a/14, 23b/1, 23b/4, 23b/5,
 23b/7, 23b/8, 23b/12, 23b/13,
 23b/13, 23b/14, 24a/7, 24a/7,
 24a/8, 24a/9, 24b/2, 24b/12,
 24b/13, 24b/13, 25a/1, 25a/2,
 25a/4, 25a/7, 25a/10, 25a/10,
 25a/11, 25a/14, 25a/15, 25a/15,
 25b/2, 25b/3, 25b/6, 25b/8,
 25b/14, 25b/15, 25b/15, 26a/1,
 26a/2, 26b/8, 27a/13, 27b/2,
 28a/2, 28b/9, 28b/11, 28b/15,
 29a/1, 29a/1, 29a/3, 29a/3,
 29a/4, 29b/1, 29b/2, 30b/3,
 32a/5, 32b/14, 34b/15, 35a/12,
 36a/14, 36b/3, 36b/10, 36b/15,
 37a/1, 37a/2, 37a/5, 37a/7,

37a/15, 38b/12, 38b/15, 39b/2,
 39b/12, 39b/15, 40b/9, 40b/12,
 40b/13, 41a/4, 41b/14, 42b/4,
 43a/3, 43a/10, 43a/15, 44a/10,
 44b/11, 44b/14, 45a/1, 45a/1,
 51b/10, 53a/2, 53b/3, 54a/10,
 54a/12, 54b/9, 56a/14, 56b/5,
 56b/14, 84b/14 [166]

y. + ine āsān kōnur 22b/14

y. + ine böyle kōmayasın
 22a/6

y. + ine çekesin 25a/7

y. + ine çeküp 25b/6

y. + ine çıkūğı kōmayınca
 45a/1

y. + ine doğınursa 20b/11

y. + ine elile yerleşdüresin
 43a/3

y. + ine gele 8a/6, 24b/13 [2]

y. + ine getürdüm 17b/3

y. + ine gücle kōmağdan
 18b/4

y. + ine itivèresin 14b/8,
 37a/1 [2]

y. + ine kōduğundan 23a/11

y. + ine kōdum 14a/1, 17b/6,
 19a/9, 25b/8 [4]

- y. + ine komağ 15b/13,
18a/4, 29b/1, 32b/14 [4]
- y. + ine komalıysa 32a/5
- y. + ine koması 18a/10,
18a/12, 18b/3, 19a/13, 19b/4,
19b/5, 19b/7, 19b/9, 20a/1,
20a/8, 23a/8, 25a/1, 36b/10,
40b/9 [14]
- y. + ine komasın 16a/14,
18a/15, 20a/3, 23a/7, 25a/2 [5]
- y. + ine komayı 17b/13
- y. + ine komaz 17b/1
- y. + ine konduğundan 25b/3
- y. + ine konmaduğı 29a/1
- y. + ine konmamış 29a/1
- y. + ine konmayınca 15b/13
- y. + ine konmaz 29a/3
- y. + ine konur 15a/15, 20b/7,
20b/8 [3]
- y. + ine konur mı 23b/12
- y. + ine koyamaduğ 21b/15
- y. + ine koyamazsağ 23a/14
- y. + ine koyasın 13b/14,
19b/2, 19b/11, 23b/4, 23b/5,
24b/2, 24b/13, 25a/4, 25a/10,
26a/2, 37a/2, 37a/5, 37a/7,
37a/15, 44b/11 [15]
- y. + ine koyayın 18b/5
- y. + ine koyduğun 14b/9
- y. + ine koyduğun 18b/11
- y. + ine koyınca 18b/10
- y. + ine koymadum 19a/11
- y. + ine vara 15a/4, 16b/9,
17a/1, 17a/8, 18a/2, 19a/8,
20a/9, 21b/2, 21b/15, 22a/5,
22a/12, 22b/8, 23b/8, 23b/13,
24b/12, 25a/11, 25a/15,
25b/15, 35a/12 [19]
- y. + ine varduğı 14a/2,
23b/13 [2]
- y. + ine varmadıysa 24a/8
- y. + ine varmaz 14b/6, 19a/3,
20a/2, 23b/7, 24a/7, 24a/9,
25a/14, 25b/15 [8]
- y. + ine varmaz ise 25a/15
- y. + ine varmazsa 23b/14
- y. + ine varur 16b/10,
16b/11, 24a/7, 25b/2 [4]
- y. + ine yerleşdüre 26b/8
- y. + ine yerleşdüresin
25b/14, 38b/12, 41b/14 [3]
- y. + ine yetişmeye 41a/4
- anuğ y. + ine 15b/1
- anuğ y. + ine koması 25a/10,
39b/15 [2]
- ayağını y. + ine koduğı 22b/4

- bunun y. + ine koması 40b/12
- çıkuğı y. + ine koyasın 45a/1
- fūtanuğ çuğurca y. + ine 84b/14
- ħastanuğ od y. + ine 23b/1
- kemügi y. + ine koyasın 28b/11
- kendi y. + ine 20b/10
- şinuğı y. + ine komadın 44b/14
- şinuğı y. + ine yerleşdüre 28a/2
- téz y. + ine varur 22b/1
- yağıy y. + ine koyup 28b/9
- yérli y. + ine düresin 34b/15
- yérli y. + ine kaynaya 27b/2
- yérli y. + ine kodum 28b/15
- yérli y. + ine komasın 29b/2
- yérli y. + ine koyasın 27a/13, 29a/3, 29a/4, 30b/3, 36a/14, 39b/2, 39b/12, 43a/10 [8]
- yérli y. + ine vara 36b/15
- yérli y. + ine yerleşdüresin 36b/3, 38b/15, 40b/13, 42b/4, 43a/15, 44a/10 [6]
- y. + ini 29b/5, 44b/10, 47a/1, 63b/4 [4]
- ağ y. + ini 63b/4
- şag y. + ini 29b/5
- y. + lere 62a/1
- yufka y. + lere 62a/1
- y. + leri 20b/9, 29b/1 [2]
- uğ y. + leri 20b/9
- y. + lerin 78a/3
- y. + lerinde 34a/11
- değiş y. + lerinde 34a/11
- y. + lerini 62a/6
- ağ y. + lerini 62a/6
- y. + ü 29b/10
- y. + ün 9b/1, 18a/5, 29b/7 [3]
- [274]
- yér-** : Birinin ardından kötülüğünü söylemek, bir şeyi beğenmemek
y.-meye 4a/2
- yerleşdür-** : Yerleştirmek, yerine koymak.
y.-e 26b/8, 28a/2 [2]
şinuğı yerine y.-e 28a/2
yerine y.-e 26b/8
y.-emezsen 37a/5
y.-esin 25b/14, 27b/9, 35a/10, 36a/2, 36b/3, 38b/12, 38b/15, 40b/13, 41b/7, 41b/14, 42b/4, 43a/3, 43a/15, 44a/9, 44a/10, 44b/4 [16]

- yèrine y.-esin 25b/14,
38b/12, 41b/14 [3]
- yèrine elile y.-esin 43a/3
- yèrli yèrine y.-esin 36b/3,
38b/15, 40b/13, 42b/4, 43a/15,
44a/10 [6]
- y.-ince 40b/11
[20]
- yèrli** : “Yerli yerine”
- y. 27a/13, 27b/2, 28b/15,
29a/3, 29a/4, 29b/2, 30b/3,
34b/15, 36a/2, 36a/14, 36b/3,
36b/15, 38b/15, 39b/2, 39b/12,
40b/13, 42b/4, 43a/10, 43a/15,
44a/10 [20]
[20]
- y. yèrinde koyasın 36a/2
- y. yèrine düresin 34b/15
- y. yèrine kaynaya 27b/2
- y. yèrine kodum 28b/15
- y. yèrine komasın 29b/2
- y. yèrine koyasın 27a/13,
29a/3, 29a/4, 30b/3, 36a/14,
39b/2, 39b/12, 43a/10 [8]
- y. yèrine vara 36b/15
- y. yèrine yerleşdüresin
36b/3, 38b/15, 40b/13, 42b/4,
43a/15, 44a/10 [6]
- yèrlü** : bk. yèrli.
y. 6b/10
y. yèrince koyalar 6b/10
- yèt-** : Erişmek.
y.-esinedür 90b/8
- yètiş-** : Erişmek, kavuşmak.
y.-meye 41a/4
yèrine y.-meye 41a/4
- yètivèr-** : Kavuşmak, ulaşmak.
y.-esin 17a/7
y.-mekdür 17b/14
[2]
- yètmiş** : Yetmiş sayısı.
y. 65b/7
y. dirhem 65b/7
- yètmiş dört** : Yetmiş dört.
y. 58b/6
y. şu^çbelerle 58b/6
- yètmiş iki** : Yetmiş iki.
y. 71b/6
- yètmiş sekiz** : Yetmiş sekiz.
y. 58a/6, 58a/7 [2]
[2]
y. pāredür 58a/6, 58a/7 [2]
- yèyebil-** : Yiyebilmek.
y.-dükçe 84a/15
- yıka-** : Yıkamak.
y.-salar 78b/7

- yıl** : Yıl, sene.
 y. 17b/2, 17b/7, 19a/10,
 19a/11, 39a/13, 47b/4, 62a/8,
 71b/7, 88a/2, 89b/4 [10]
 bir y. 88a/2
 dört y. 19a/11
 on iki y. 17b/2
 on sekiz y. 17b/7, 62a/8 [2]
 otuz sekiz y. 47b/4
 yedi y. 19a/10, 39a/13 [2]
 yüz y. 71b/7
 y.+ da 86a/8
 bir y.+ da 86a/8
 y.+ dur 47b/6
 otuz sekiz y.+ dur 47b/6
 y.+ lar 65b/3
 [13]
 niçe y.+ lar 65b/3
- yılan** : Yılan.
 y. 66a/13, 67a/8, 67a/10,
 72b/2, 73a/12, 81a/9, 82b/2,
 82b/6, 83a/5, 83a/7, 86b/5,
 87b/7 [12]
 y. kaynadalar 67a/10
 y. şokmışa 87b/7
 y. veya 'akreb şoksa 83a/5,
 83a/7 [2]
 y. yağı 66a/13
- y. yağıdur 67a/8
 afī y. avlayalar 73a/12
 y.+ ları 73a/14
 [13]
 y.+ ları başıyla kuyruğun
 73a/14
- yıllık** : Yıllık.
 y. 13a/2, 19a/9 [2]
 [2]
 elli y. 19a/9
 kırk y. 13a/2
- yırlın-** : Az yırtılmak.
 y.-up 7a/11
- yırt-** : Yırtmak.
 y.-alar 6a/1
- yıylad-** : Koklatmak.
 y.-alar 75b/6
- yigid** : bk. yigit.
 y.+ i 4a/5
- yigirmi** : Yirmi.
 y. 19a/4, 19b/12, 21b/5, 27a/7,
 30a/6, 30a/7, 49a/8, 51a/6,
 51a/9, 51a/10, 54a/12, 55b/14,
 56a/11, 67a/15, 73a/10, 74a/7,
 74a/14, 89b/2, 89b/11, 89b/12
 [20]
 y. dāne 51a/9, 51a/10,
 55b/14 [3]

y. dirhem 19a/4, 19b/12,
21b/5, 30a/6, 30a/7, 67a/15,
74a/7, 74a/14 [8]

y. gün 51a/6, 54a/12 [2]

y. günde 27a/7, 89b/11 [2]

y. gündür 49a/8

y. güne 56a/11, 89b/2,
89b/12 [3]

y. mışkāl 73a/10

y. +şer 57a/6

[2]

y. +şer dāne 57a/6

yigirmi altıncı : Yirmi altıncı.

y. 2b/15, 61a/1 [2]

[2]

y. bāb 2b/15, 61a/1 [2]

yigirmi beş : Yirmi beş.

y. 49a/3, 65b/8 [2]

[2]

y. dirhem 65b/8

y. gündür 49a/3

yigirmi beşinci : Yirmi beşinci.

y. 2b/15, 58b/5 [2]

[2]

y. bāb 2b/15, 58b/5 [2]

yigirmi birinci : Yirmi birinci.

y. 2b/12, 52b/9 [2]

[2]

y. bāb 2b/12, 52b/9 [2]

yigirmi dokuzuncı : Yirmi dokuzuncu.

y. 67b/4

y. bāb 67b/4

yigirmi dördüncü : Yirmi dördüncü.

y. 2b/14, 58a/1 [2]

[2]

y. bāb 2b/14, 58a/1 [2]

yigirmi dörd : Yirmi dörd.

y. 49a/5, 49b/7, 58a/5 [3]

[3]

y. gündür 49a/5, 49b/7 [2]

y. pāredür 58a/5

yigirmi ikinci : Yirmi ikinci.

y. 2b/13, 53a/3 [2]

[2]

y. bāb 2b/13, 53a/3 [2]

yigirminci : Yirminci.

y. 2b/11, 51b/12, 60a/10 [3]

[3]

y. bāb 2b/11, 51b/12 [2]

yigirmi sekiz : Yirmi sekiz.

y. 45b/11

y. günde 45b/11

yigirmi sekizinci : Yirmi sekizinci.

y. 3a/2, 65b/14 [2]

[2]

y. bāb 3a/2, 65b/14 [2]

- yigirmi tokuzuncu** : Yirmi dokuzuncu. [8]
 y. 3a/2 eliünle y.-asın 62b/7
- yigirmi üçüncü** : Yirmi üçüncü.
 y. 2b/13, 54b/12 [2] şuyıla y.-asın 61b/11
 [2]
- yigirmi yedi** : Yirmi yedi.
 y. 48b/10
 y. gün 48b/10
- yigirmi yedinci** : Yirmi yedinci.
 y. 3a/1, 63b/3 [2]
 [2]
 y. bāb 3a/1, 63b/3 [2]
- yigit** : Yiğit. Delikanlı, genç erkek.
 y. 5b/7
- yigitlüğ** : Yiğitlik.
 y. + ün 86b/5
 y. + ün kuvvetini 86b/5
- yine** : Yine, tekrar.
 y. 46a/11
- yoğunluğ** : Kalınlık, irilik, sertlik.
 y. + ında 24b/6
 incük y. + ında 24b/6
- yoğur-** : Yoğurmak.
 y.-a 75b/14, 76a/10 [2]
 y.-alar 77a/2, 77b/4 [2]
 y.-asın 61a/6, 61b/11, 62b/7,
 62b/8 [4]
- yoğurd** : bk. yoğurt.
 y. 84b/2
 y. ayramı 84b/2
- yoğurt** : Yoğurt.
 y. 76b/5, 89b/14 [2]
 y. katalar 76b/5
 y. yemeyeler 89b/14
 y. + dan 53b/2
 [3]
- yok** : Yok.
 y. + dur 4a/3, 4b/3, 4b/13,
 6a/6, 15a/11, 15a/14, 16a/1,
 17b/14, 18a/6, 26b/13, 29b/9,
 29b/10, 30a/5, 68b/7 [14]
 y. + sa 31a/9
 [15]
- yoğarı** : bk. yoğaru
 y. 5a/3, 18a/11, 35a/11 [3]
 [3]
 y. çekesin 35a/11
- yoğaru** : Yukarı
 y. 6a/5, 8a/6, 13b/12, 16b/2,
 16b/4, 17a/6, 18a/8, 24a/15,
 24b/5, 43a/4, 60a/1, 60b/7 [12]
 y. çeke 13b/12

- y. + da 15b/9
y. + ya 22b/1
[14]
- yokla-** : Dokunarak incelemek.
y.-yup 28b/10, 29a/2 [2]
[2]
- yol** : Yol.
y. + ı 81b/1
kişinün sidügi y. + ı 81b/1
y. + ıla 17a/2
y. + ından 60a/8, 84b/1 [2]
bevl y. + ından 60a/8
şu y. + ından 84b/1
y. + la 19a/9
[5]
- yonca** : Baklagillerden, başak durumundaki çiçekleri kırmızı veya mor renkli çayır bitkilerinin genel adı.
y. 87a/1
y. şuyıyla 87a/1
- yöre** : Çevre.
y. + sine 39a/11
- yu-** : Yıkamak.
y. mağçün 75b/6
y.-mağ 28a/12
y.-mayalar 78a/14
- y.-ya 47a/8, 76a/12, 77a/9, 79b/8 [4]
başın y.-ya 77a/9
y.-yalar 8a/1, 55b/3, 61a/1, 73a/4, 73b/2, 76a/2, 76a/3, 78a/5, 78a/6, 78a/9, 85a/10 [11]
ağzını y.-yalar 78a/9
berk y.-yalar 76a/3
içini y.-yalar 85a/10
muhkem y.-yalar 78a/5
tatlu şuyıla y.-yalar 73b/2
y.-yasın 12a/2, 19a/6, 30a/8, 47a/9, 47a/11 [5]
y.-yup 8a/7
[23]
- yud-** : Yutmak.
y.-a 86b/14
ezileni y.-a 86b/14
- yufka** : İnce.
y. 34a/8, 34a/8, 47a/4, 62a/1 [4]
y. olur 34a/8, 34a/8 [2]
y. yèrdür 47a/4
y. yèrlere 62a/1
- yum-** : Yummak.
y.-a 14b/10
y.-amaz 14a/8, 16a/11 [2]
y.-up 19b/1

[4]

yumak : Yuvarlak biçimde sarılmış olan.

y. 22a/3

y. düzesin 22a/3

yumrı : bk. yumru.

y. 42b/9

yumrılan- : Yumru haline gelmek.

y.-ur 46a/12

yumru : Yuvarlak, şişkin şey.

y. + dur 18a/1

yumruğ : bk. yumruk.

y. + a 13a/11

y. + ı 17a/7

y. + ında 18a/13

y. + ını 18b/8, 19b/1 [2]

anuğ y. + ını 18b/8, 19b/1 [2]

y. + ıyla 18b/15

[6]

yumruk : Yumruk.

y. 12b/3, 18b/13, 25a/11 [3]

y. ardında 12b/3

muhkem y. vurasın 25a/11

y. + da 13a/11

y. + dur 17b/14

[5]

yumşa- : Yumuşamak.

y.-dıysa 75b/11

y.-ya 30a/6, 30a/11 [2]

y.-yınca 14b/8, 21a/6 [2]

[5]

yumşad- : Yumuşatmak.

y.-asın 25a/12, 35b/8, 35b/9 [3]

muhkem y.-asın 25a/12

yağlayup y.-asın 35b/9

y.-ur 4a/10, 62a/6, 66a/1 [3]

[6]

yumşadıcı : Yumuşamayı sağlayan.

y. 8a/15, 11b/1, 12b/8, 14b/14,

18b/6, 19a/1, 22a/7, 23b/15,

24a/1, 30a/5, 30b/7 [11]

y. edviyye 30b/7

y. edviyyeler 11b/1

y. 'ilācdan 8a/15

y. yağıla 19a/1, 22a/7 [2]

y. yağlar 14b/14

y. yağlar süresin 24a/1

y. yağlarla 18b/6

y. yağı vurasın 30a/5

y. yağılar vurasın 23b/15

y. + dur 4a/10

[12]

yumşak : Yumuşak.

y. 15a/4, 16a/4, 23a/6, 36a/5,

39a/5, 48b/12, 49b/13, 62b/5,

70b/3, 77a/7, 77b/7, 84a/11 [12]

[12]

y. döğeler 77b/7, 84a/11 [2]

y. döğesin 62b/5, 77a/7 [2]

y. alur 16a/4

y. nesne 36a/5

y. ola 49b/13, 70b/3 [2]

y. olur 23a/6

y. yastu 39a/5

y. yaduun 15a/4

yumurda : Yumurta.

y. 6a/7, 7b/6, 7b/8, 13a/9,
27b/7, 36a/12, 50a/9, 59a/1,
60b/13, 61a/7, 76a/10, 84a/15,
84b/15 [13]

y. aıyla 36a/12, 76a/10 [2]

y. ile arıdurasın 27b/7

y. arusın 7b/8

y. arusıyla 6a/7, 7b/6,
60b/13 [3]

rufadan y. 59a/1

y. + dan 50a/9

y. + yı 84b/13

[15]

yun- : Yıkanmak.

y.-asın 24b/6, 41a/8 [2]

tahta y.-asın 41a/8

y.-mamı 38b/8, 43a/6 [2]

y.-mamı yü 38b/8, 43a/6 [2]

y.-up 29a/10, 77b/10, 89a/4 [3]

[7]

yut- : Yutmak.

y.-ma 35b/6

yuvala-: Yuvarlamak.

y.-yasın 31b/12

yüklü : Gebe, hamile.

y. 17a/15

y. 'avrat 17a/15

yüksek : Yüksek.

y. 14a/9, 36b/9, 40a/1, 45a/10

[4]

[4]

y. ola 40a/1

y. yerden 36b/9

yü : Yün.

y. 38b/8, 43a/6 [2]

yunmamı y. 38b/8, 43a/6 [2]

y. + lerinden 82a/5

y. + ni 82a/6

[4]

yüreg : bk. Yürek.

y. + e 50b/13

y. + i 50b/9, 58a/11, 68b/5,

90b/5 [4]

y. + i döner 50b/9

y. + i yellenene 90b/5

y. + in 81b/9

[6]

uzgun y. + in 81b/9

yürek : Yürek, kalp.

y. 52b/11, 52b/13, 55a/15,
58b/1, 59b/10, 60b/4, 69a/9,
87a/10, 90b/6 [9]

y. ağrısıyla 87a/10

y. ditremesini 69a/9

y. oynamasına 90b/6

y. şovuducu nesnelere 55a/15

y. tamarına 60b/4

y. za'findan 52b/13

y.+de 9b/14, 69a/1 [2]

[11]

cemîc y.+de 69a/1

yörü- : Yürümek, hareket etmek.

y.-ye 4a/1

y.-di 19a/11

y.-meye 34b/13

y.-mez 23a/3

y.-miş 62a/8

y.-r 12a/13, 13a/9 [2]

y.-rken 28a/3, 39a/9 [2]

y.-rmiş 17b/2, 17b/7, 19a/10 [3]

y.-se 23a/4

[12]

yörüt- : Yürütmek.

y.-meyesin 44a/11, 45b/13,
45b/15, 46a/2 [4]

[4]

yüz : Yüz, surat, beniz.

y. 23b/1, 23b/11, 69a/12 [3]

y. göz egilmesini 69a/12

y. yaşadığı 23b/1, 23b/11 [2]

y.+de 59a/8, 59b/5, 59b/6 [3]

y.+i 9a/7, 10b/3, 20b/7,

21b/2, 21b/7, 22a/9, 22b/6,

23b/6, 24a/11, 27a/9, 31a/8,

35b/8, 45b/14, 74b/11, 76a/6,

76a/7 [16]

y.+i ağ ola 31a/8

y.+i ağ olduğun 45b/14

y.+i egri olur 35b/8

y.+i koyun 20b/7, 21b/2,

21b/7, 22a/9, 27a/9 [5]

y.+i koyun yaturasın 22b/6,

23b/6, 24a/11 [3]

y.+inde 47b/13

anuñ y.+inde 47b/13

y.+ine 5b/11, 12b/11, 76a/11,

83b/1, 83b/5 [5]

y.+ine dürte 76a/11

marîzuñ y.+ine 12b/11

oğlanuñ y.+ine 83b/5

y.+üne 76a/6

y.+üne dürte 76a/6

y.+ünün 76a/3

y.+ün 34b/14, 45b/6 [2]

[32]

y.+ün ağ ola 34b/14, 45b/6 [2]

- yüz** : Yüz sayısı
 y. 55a/10, 64a/7, 71b/7 [3]
 y. dāne 55a/10
 y. yıl 71b/7
 y.+den 47b/7
 [4]
- yüz-** : Yüzmek, soymak.
 y.-eler 73b/1
 derisin y.-eler 73b/1
- yüzerlik** : Üzerlik otu.
 y. 77a/7, 87b/4 [2]
 [2]
 y. toħmını 77a/7
 y. toħmınıuñ suyuyla 87b/4
- yüz otuz** : Yüz otuz.
 y. 73b/4, 75b/9 [2]
 [2]
 y. dāne 73b/4
 y. dirhem 75b/9
- Z**
- za‘firān** : < Ar. Safran.
 z. 52a/8, 52b/5, 53b/5, 55a/12,
 61b/7, 68b/13, 69a/14, 69b/5,
 69b/11, 70b/7, 70b/11, 71a/2,
 71a/13, 71b/6, 72a/10, 72a/14,
 72b/9, 73a/8, 73b/6, 76b/10,
 85a/13, 88a/14, 90a/13 [23]
 [23]
- zahīr** : < Ar. 1. İç ağrısı. 2. Basur ve mesane iltihabında olan ağrılı ıkıntı.
 r.+e 87a/9
- zahmet** : < Ar. Ağrı, acı, zorluk.
 z. 1b/9, 2a/3, 38a/5 [3]
 z. çeküp 1b/9
 z. eder 38a/5
 z. olursa 2a/3
 z.+den 45b/15, 89b/13 [2]
 z.+den ħalāş olur 89b/13
 z.+ine 5a/8
 ħunām z.+ine 5a/8
 z.+leri 69a/12, 70a/7 [2]
 başda olan z.+leri 69a/12
 z.+lerin 51a/15, 70b/9 [2]
 nıķrıs z.+lerin 51a/15
 oñurğa z.+lerin 70b/9
 z.+üñ 31b/15
 [11]
- zahmeli** : < Ar. + T. Yaralı.
 z. 39a/4, 45a/14 [2]
 [2]
 z. yanı 45a/14

zaḥmet : bk. zaḥmet.

z. 24a/2

z. duyarsa 24a/2

zaḥmetli : < Ar. + T. Ağrılı, acılı.

z. 49a/3

z. yeri giciye 49a/3

zamān : < Ar. Zaman.

z. 12a/7, 21b/2, 29a/6, 52a/2,

57b/6, 75b/8, 79b/9, 85b/4 [8]

niçe z. 21b/2

z. + da 29b/14, 40b/5 [2]

z. + dan 12b/6

[11]

kaç z. + dan 12b/6

zanbaḳ : < Ar. Zambakgillerden, 90-100 santimetre yüksekliğinde, güzel ve iri çiçekli, çok yıllık bir süs bitkisi.

z. 80a/15, 90a/2 [2]

[2]

z. yağıyla 80a/15

yaş z. çiçeği 90a/2

za^ʿter : < Ar. “Sa^ʿter” Güveyiotu.

z. 51a/2, 54a/7 [2]

[2]

zāc : < Ar. Kükürt ile demir bileşimlerinden biri.

z. 68a/4

z. + i 73a/1, 84a/2, 84a/5 [3]

[4]

z. + i buḥūr eyleseler 84a/5

z. + i muḥarriḳ 73a/1

zācī : bk. zāc.

z. + i 65a/5, 67b/10, 67b/12,

67b/15, 68a/6, 68a/11 [6]

[6]

z. + i kıbrizī 65a/5, 67b/10,

67b/12, 67b/15, 68a/6, 68a/11 [6]

zāyil : < Ar. Yok olma, kaybolma.

z. 46a/1, 64a/11 [2]

[2]

z. etleri 64a/11

z. olmayınca 46a/1

zebedü'l-baḥr : < Ar. Deniz köpüğü.

z. 51a/2

zedvār : bk. cedvār.

z. 69a/5

zehirlen- : < Far. + T. Zehirlenmek.

z.-mişdür 9b/7

zehirnāk : < Far. Zehirli.

z. 72b/3

z. cānavarlaruḡ zehrini

72b/3

zehr : < Far. Zehir, ağü.

z. 83a/8

z. içmiş 83a/8

- z. + ine 86b/6
 böy z. + ine 86b/6
 z. + ini 72b/3, 90b/1 [2]
 [4]
 z. + ini alur 90b/1
 zehirnāk cānavarlaruñ z. + ini
 72b/3
- zehreb** : <Far. “zehrāb” Peynir mayası
 amacıyla da kullanılan bir su.
 z. 71a/12
- zenburek** : <Far. Yuvarlak, top.
 z. 9b/10, 10a/11 [2]
 [2]
- zencār** : <Far. Pas.
 z. 50a/7, 50a/11 [2]
 [2]
 z. ekeler 50a/11
 merhem-i z. 50a/7
- zencebīl** : <Ar. Zencefil.
 z. 51a/3, 56a/8, 62a/15,
 63a/11, 66a/3, 66a/6, 67a/1,
 67a/6, 68b/12, 69b/1, 70b/2,
 70b/14, 71a/13, 71b/2, 71b/11,
 72a/2, 72a/6, 72a/9, 72a/13,
 72b/10, 78a/12, 88a/10, 88b/8,
 90a/3, 90b/12 [25]
 [25]
- zerdeçūp** : <Far. Zerdeçal.
- z. 63a/15, 71b/3, 76a/9, 90a/4
 [4]
 [4]
- zernāb** : <Far. Çekirge ayağı.
 z. 71b/4
- zerneb** : bk. zernāb.
 z. 90a/12
- zernīh** : <Far. Zırnık, arsenik.
 z. 67b/10, 78a/5, 90a/6 [3]
 kırş-ı z. 78a/5
 şarı z. 67b/10, 90a/6 [2]
 z. + i 52a/5, 65a/3, 82b/13 [3]
 [6]
 z. + i aḥmer 52a/5
 z. + i aṣfar 65a/3
- zerre** : <Ar. Çok küçük parçacık.
 z. 31b/15, 89b/6 [2]
 [2]
- zerūr** : <Ar. Toz halinde kullanılan bir
 grup ilacın genel adı.
 z. 36a/12, 36a/13, 67b/6,
 67b/9, 67b/11, 67b/14, 68a/1,
 68a/3, 68a/6, 68a/7, 68a/10,
 68a/12, 68a/15, 68b/3 [14]
 z. ekelerin 36a/12
 z. edeler 68b/3
 z. + ı 67b/5, 68b/1 [2]
 z. + ı şovuḥdur 67b/5

- z. + ları 3a/3, 67b/4 [2]
[18]
cemi^c z. + ları 3a/3, 67b/4 [2]
- zeyrek** : < Far. "zīrek" Zeki, anlayışlı.
z. 84a/7
z. ola 84a/7
- zeyt** : bk. zeytūn.
z. 7b/7, 8a/1, 60b/15, 61a/10,
61a/14, 61b/15, 62b/4, 63a/1,
63a/3, 63b/6, 63b/10, 63b/10,
63b/14, 64a/7, 64a/10, 64a/13,
64a/14, 64b/3, 64b/13, 65a/1,
65a/6, 65a/10, 65b/7, 66a/10,
67a/14, 67b/2, 75a/13, 75b/9,
82b/13 [29]
z. yağı 61a/10, 61a/14,
61b/15, 62b/4, 63a/1, 63b/6,
63b/10, 63b/10, 63b/14, 64a/13,
64b/3, 64b/13, 65a/1, 65a/6,
65a/10, 65b/7, 66a/10, 67a/14
[18]
z. yağın 8a/1, 67b/2 [2]
z. yağına 64a/14, 75b/9 [2]
z. yağıyla 60b/15, 63a/3,
64a/7, 64a/10, 82b/13 [5]
bezr-i z. yağıyla 75a/13
z. + le 5b/6, 64a/1 [2]
[31]
- merhem-i z. + le 5b/6
- zeytūn** : < Ar. Zeytin.
z. 5a/12, 67b/7 [2]
[2]
z. yağını 5a/12
z. yaprağı 67b/7
- zift** : < Ar. Zift.
z. 50a/6, 61a/9, 61a/14,
61b/14, 62b/3, 63a/12, 63b/5,
64a/1, 64b/15 [9]
[9]
z. eridüp 63a/12
dişi z. 61b/14
- zikkī** : < Ar. Siroz hastalığının bir türü.
z. 53a/6, 53a/9 [2]
istiskā-yı z. 53a/9
z. + dür 53a/5
z. + nuḡ 53b/1
[4]
istiskā-yı z. + nuḡ 53b/1
- zincifre** : < Far. Sulfür.
z. 63b/7, 63b/9, 64a/6 [3]
[3]
merhem-i z. 63b/7
- zirāvend** : < Ar. Zeravent, bir cins ot.
z. + i 61b/6, 62a/4, 62b/1,
65b/6, 69b/6, 71a/15, 71b/1,

71b/1, 72b/10, 73a/3, 77a/1,
85a/14, 90a/12 [13]

[13]

z. + i devīl 61b/6, 62a/4,
62b/1 [3]

z. + i müdahrec 73a/3

z. + i müdevver 71b/1, 77a/1

[2]

z. + i şāmī 71a/15

z. + i tavīl 65b/6, 69b/6,

71b/1, 72b/10, 85a/14, 90a/12 [6]

ziyāde : < Ar. Fazla.

z. 10b/6, 12a/9, 12a/14, 12b/1,
13b/10, 14b/14, 27a/8, 28b/1,
31b/3, 32a/7, 32a/8, 33a/7,
34b/13, 35b/5, 36a/8, 36a/9,
37a/14, 37b/10, 38a/5, 39b/11,
41a/1, 41a/2, 41a/8, 42a/12,
43a/2, 43a/12, 43a/13, 43b/5,
44a/1, 44a/1, 44a/8, 44b/7,
45a/13, 45b/12, 46a/8, 46a/14,
47b/7, 48a/3, 48a/4, 48a/7,
48a/12, 48a/15, 48b/5, 48b/6,
48b/7, 48b/11, 48b/14, 49a/2,
49a/4, 49a/9, 49a/11, 49b/1,
49b/3, 49b/5, 49b/6, 49b/10,
49b/11, 49b/14, 49b/14, 82a/5,
83a/14, 89b/10 [62]

[62]

z. çekmeyesin 37a/14

z. dürter 43a/13

z. ola 12a/14, 82a/5, 83a/14

[3]

z. olmaya 28b/1

z. olur 12b/1, 31b/3, 37b/10,

41a/2 [4]

z. şınuğ 39b/11

ziyān : < Far. Zarar.

z. 33a/7, 40a/3, 75b/9 [3]

[3]

z. éder 33a/7

z. étmezdür 40a/3

z. kılmaya 75b/9

zīn : Nanhuvah, nahve-i hindi.

z. 90b/12

zīnhār : < Far. Sakın.

z. 44b/5

zīrā : < Far. Zira, çünkü.

z. 2a/13, 9b/1, 9b/4, 11a/7,
12b/9, 13a/8, 13b/15, 14a/10,
14a/13, 15a/8, 15a/10, 15a/14,
15b/8, 15b/15, 16a/5, 17b/13,
17b/14, 18a/5, 18a/6, 18a/9,
18b/3, 19b/4, 19b/6, 19b/15,
20a/4, 20a/15, 20b/2, 20b/6,
20b/9, 20b/15, 22b/1, 22b/3,
24a/2, 25b/3, 25b/5, 26a/4,

26b/11, 27a/2, 27a/5, 28a/2,
 28a/8, 28a/13, 28a/15, 28b/2,
 28b/3, 28b/12, 29a/14, 29b/8,
 30a/3, 30a/4, 33a/7, 33a/9,
 33b/8, 33b/10, 34b/4, 35b/10,
 36a/8, 37a/10, 37b/1, 37b/7,
 37b/13, 38a/5, 38b/1, 40a/6,
 40b/11, 41a/4, 41a/9, 42b/5,
 43a/2, 43b/14, 44a/1, 44a/12,
 44b/15, 45a/4, 47a/4, 47a/6,
 50b/10, 58b/9, 58b/11, 59a/14,
 60a/2, 68b/8, 85b/14, 90b/1
 [84]

[84]

z. kim 9b/4, 11a/7, 13a/8,
 13b/15, 15a/8, 15a/10, 15a/14,
 15b/8, 15b/15, 16a/5, 17b/13,
 17b/14, 18a/5, 18a/6, 18a/9,
 19b/4, 19b/6, 19b/15, 20a/4,
 20a/15, 20b/2, 20b/6, 20b/9,
 20b/15, 22b/1, 24a/2, 25b/3,
 25b/5, 26a/4, 27a/2, 28a/15,
 28b/3, 29a/14, 30a/3, 33a/7,
 33a/9, 33b/10, 35b/10, 36a/8,
 37a/10, 37b/1, 38a/5, 38b/1,
 40a/6, 40b/11, 41a/4, 41a/9,
 42b/5, 43a/2, 44a/1, 44b/15,
 45a/4, 47a/4, 47a/6, 58b/9,
 58b/11, 59a/14, 60a/2 [58]

zīre : <Far. Kimyon.

z. 89b/8

zīrek : <Far. Anlayışlı, uyanık.

z. 86a/12

z. èder 86a/12

zīyāde : <Ar. Fazla.

z. + dür 37b/8

zōr : <Far. 1. Sancı. 2. Sıkıntı,
 güçlük.

z. 8b/3

z. ètse 8b/3

z. + ıla 20a/4, 25b/2, 25b/6 [3]

[4]

zurumbād : bk. zurunbād.

z. 68b/14

zurunbād : <Far. Cedvār bitkisi.

z. 69b/12, 90a/12 [2]

[2]

zurur : bk. zerur.

z. + ı 46b/1, 46b/8, 47a/3,
 47a/6 [4]

z. + ı kebīri 46b/1, 46b/8,
 47a/3, 47a/6 [4]

z. + lar 36b/4

[5]

ķuruducı z. + lar 36b/4

zū : <Ar. Kelimelerin başına
 gelerek sahiplik kavramı katar.

z. + fūnūn “fennî bilimlere sahip”
 47b/2

Z

- zāf** : < Ar. Zaaf, zayıflık.
 z. + ından 52b/12, 52b/13,
 53a/5 [3]
 ciger z. + ından 53a/5
 dimāğ z. + ından 52b/12
 yürek z. + ından 52b/13
 z. + ındandır 52b/11
 [4]
- zāfif** : < Ar. Zayıf, güçsüz.
 z. 2a/6, 60b/8, 83a/3, 84b/3
 [4]
 [4]
 z. olursa 84b/3
- zarar** : < Ar. Zarar.
 z. 12b/10, 29a/12, 29a/15,
 34a/15, 39b/3 [5]
 z. etmeyesin 39b/3
 z. getürmeyesin 29a/12
 z. olmaya 34a/15
 z. olmaz 12b/10
 z. + ı 14a/15
 z. + ın 72b/4
 [7]
 cemī[̣] semūmuḡ z. + ın 72b/4
- zarb** : bk. darb.
 z. 7a/15, 7b/9, 45a/6, 63a/9 [4]
 z. doḡınan yeri 7a/15

- z. doḡınana 63a/9
 z. doḡınmaḡdan 45a/6
 z. + dan 44a/3
 z. + ıla 15a/7, 44a/6 [2]
 [7]
- zāyif** : < Ar. Kaybolma.
 z. 45a/14
 ‘aqlın z. eyleye 45a/14
- zimād** : < Ar. 1. Lapa yakı. 2. Sargı.
 z. 52a/8, 54a/6, 54a/13 [3]
 z. édeler 52a/8, 54a/6 [2]
 z. + ı 55a/1, 56b/7 [2]
 [5]
 z. + ı édeler 56b/7

- zīkū'n-nefes** : < Ar. Nefes darlığı.
 z. + e 87a/1
- zīk** : < Ar. Darlık, sıkışıklık.
 z. 69a/14
 z. nefesi 69a/14

Z

- zarf** : < Ar. Kılıf.
 z. 41b/9
 barmaḡına z. ola 41b/9
- zāhir** : < Ar. Açık, belli.
 z. 1b/13, 4a/4, 12a/9, 15b/7,
 86a/6, 86a/7, 86a/7, 86a/8,
 86a/8 [9]

[9]
 z. görünür 15b/7
 z. olur 86a/6, 86a/7, 86a/7,
 86a/8, 86a/8 [5]
 ebū z. bin muḥammed ʿarabī
 1b/13
 ʿilm-i z. 4a/4

z. olunduğı 41b/1
 z. olunur 47a/9, 86b/11 [2]
 [14]

Toplam Madde Başı : 3008
Toplam Kelime Sayısı : 28848

Z

zeker : <Ar. Erkek cinsel organı.

z. 5b/13, 58a/13 [2]
 z. derisi 5b/13
 z. + in 6a/3
 z. + ine 67a/4, 80a/3 [2]
 [5]
 z. + ine dürteler 67a/4

zıkr : <Ar. Anma, konuşma.

z. 8a/7, 10a/11, 14b/12,
 16a/15, 24b/13, 27b/5, 30b/4,
 40b/3, 41b/1, 43b/3, 47a/9,
 67b/1, 86b/10, 86b/11 [14]
 z. êtdüğümüz 10a/11,
 16a/15, 40b/3 [3]
 z. êtmişüzdür 43b/3
 z. olan 27b/5
 z. olunan 8a/7, 14b/12,
 24b/13, 30b/4, 67b/1 [5]
 z. olındı 86b/10

5.2. Ek Dizini

+ : a^ccāş, ^cacāyib, acı, acıdı, aç, açuk, ad, ^caded, adhır, afⁱ, afsentīn, ağ, ağac, ağaç, ağduk, ağır, ağırşak, ağız, ağıu, ahmer, ahır, ahlāt, ahzar, ak, akākıyā, ^cakārya, akça, akçıl, akhuvān, ^cakıkarhā, ^cakırkarhā, ^cakl, aklık, ^cakrāb, akrāb, ^cakreb, akūruş, al, alaca, a^clā, ^calāmet, alāt, alçaq, ^calem, ^caleyh, ^caleyhü's-selām, ^calī, allah, allahu, alma, alt, altı, altıncı, altışar, altı yüz, altun, aluñ, amān, ^camel, ammā, ^canāşır, ancak, ancılayın, anduk, anīsōn, añ, ^canzurūt, anzurūt, añsızın, añul, añulcaq, ^carabī, ^carakiyye, araku, ^carapça, argun, ^carī, arqa, arkurı, arpa, ^carabī, arslan, arşun, artuk, aru, aruk, asārūn, ^casel, ^caslī, aşfar, ^caşfür, aşl, aşla, aşlu'l-luffāh, aş, aşğa, aşikāre, ^caşkar, at, ^cataş, ateş, avadan, ^cavrat, ay, aya, ayak, ayak2, ^cayān, aygır,

ayı, ^caynı, ayrı, ayru, ayruk, ayu, ayva, az, azacuk, azı, azrak, ^cazal, ^cazalāt, a^czā, ^cazīm, ^cāciz, ādem, ^cākıbet, ^cākırkarhā, āsān, āsmānī, ^caşık, ba^cd, ba^cde, bağa, bağarsuk, bağılı, bağır, bahaq, bahadır, bahār, bağış, bağışāyış, bakır, bakla, bal, balçık, balgam, balgamī, balık, balta, baras, barmaq, başalu'l-fār, baş, başka, başperd, başpert, bayat, baykuş, ba^czı, bāb, bābūne, bābūnec, bādām, bādām, bākī, bān, bārid, bārs, bāselīk, bāselīkūn, bāzū, be-gāyet, becid, beden, bedzeri, beğāyet, behmen, bektaş, belesān, belīle, belīlec, belki, bellūt, belürsüz, ben, benc, benefşe, benevş, berancāsef, berāber, bere, beri, berk, berri, berü, besbāse, besbāyeş, besfāyic, beter, bevāsīr, bevāşīr, bevl, beyān, beyāz, beyni, bez, bezīr, bezr, bezrü'l-leftü'l-berri, bēl,

bêş, bêşer, bêşinci, bêşinçi, bıçak,
 bi-‘avni’llahi, bi’n-nebiyyi, bi’ş-
 şavab, bidnūs, bil, bile, bilek, bin,
 bir, bir buçuk, birer, birez,
 birezçuk, bir iki, birkaç, birle,
 bismillāhi’r-raḥmāni’r-raḥīm, bit,
 bitürüci, bī‘add, biz, bīdeste,
 bīḥadd, bīsebeb, boğa, boğaz,
 boğuk, boncuk, boş, boyun,
 bögrek, bölük, böy, böyle, büyük,
 bu, buçuk, buğday, buḥūr, buları,
 burak, burçak, burğı, bursuk,
 burun, buyan, buzağı, būkrat,
 būre, būy, būzeydān, būgri,
 būnyād, būrkan, būrüncek,
 büsbütün, büssted, bütün, ca‘de,
 cā’iz, cāḥḥet, cālīnūs, cān, cāvşir,
 cebelī, cebhe, cedd, cedvār, cehd,
 cem‘, cemī‘, cenḥāt, cirāḥat, cerb,
 cerrāḥ, cerrāḥlık, cevāb, cevāriş,
 cevz, cıntıyāne, cırcır, ciger, cild,
 cimā‘, cins, civān, cüllāb, cümle,
 cüz, cüzām, çak, çakal, çakşır,

çalıyoun, çam, çanak, çapak,
 çatal, çadır, çāre, çekici,
 çekürdek, çenber, çeḥe, çevre,
 çıban, çıkağan, çıkuş, çıplak,
 çıyan, çifte, çin, çiriş, çinī, çok,
 çomak, çöküg, çökük, çömlek,
 çörek, çukur, çūka, çügündür,
 çün, çürük, da, dağlağı, daḥı,
 daḥık, damak, damar, dar, darb,
 darı, darp, dā’u’s-sa‘leb, da‘vī,
 davlı, dāḥıs, dāne, dāneli, dārçinī,
 dārū, dāyimā, de, debe, debelik,
 def‘, def‘a, defn, defne, degin,
 degirmen, degirmi, değış, degme,
 degül, dek, delü, delücek, delük,
 delükli, delüklü, dem, demevī,
 demī, demü’l-aḥaveyn, demür,
 demürçük, deng, deñiz, deñlü,
 depe, depre, derḥāl, deri, deriñ,
 dermān, destere, devāü’l-misk,
 deve, devīl, dıkk, dırnak, dış,
 dışarı, diger, dikren, diğkat, dil,
 dilkü, dimāğ, direk, dirhem, diri,

dirsek, diş, dişi, diyâr, diz, dīnār,
dīnārī, dīryāz, dīryāzi, dīvāne,
dostoğrı, dörder, dördünci,
dördünçi, dört, dört yüz kırk,
duhn, duhnu'l-ās, duhnu'l-levz,
duhnu'l-belesān, durunç, dūkū,
dübeylet, düğüm, düğün,
dülengec, dürli, dürlü, dürüst, düş,
düşmen, dütsü, düz, ebedī,
ebegümecci, ebrīşīm, ebu'l-bereke,
ebū, ebūkrāt, ebūzīdem, ebyaz,
ecell, eczā, edviyye, eflāk,
eftīmūn, efyūn, eger, egir, egri,
ehb, ekber, ekhel, ekser, eksükli,
ekser, ekşi, el, elekçi, elfī, elfiyā,
elifce, elli, elli iki, elyesānī, emek,
emeskine, emīn, emlec, enār,
encīr, endām, enderānī, eņ, eņek,
eņse, eņselig, erik, erişte, erkek,
ermenī, eski, esved, eşek, et, ev,
evvel, evvelā, ey, eyegi, eyegü,
eylāsānī, eylesānī, eyü, ér, érte,
farāsiyūn, fark, faşd, faşīh,

faşīhü'l-lisān, faşl, fatrāsāliyūn,
fā'ide, fayqarā, fāris, fārsī, fārūk,
fāyide, feammā, felāfile,
fentāfilūn, ferbiyūn, ferfiyūn, fetḥ,
fetīl, fevt, feza, finduq, fistuq, fi'l-
cümle, fi'l-hāl, fikr, firansa,
firenc, firengī, firenk, fiske,
fulful, fū, fūta, fūtenc, gāh,
gāvzubān, gebe, geç, gelin, genc,
gendene, gene, geņ, geņez, gerek,
gergedān, geri, gevde, gevr,
gevşek, geyesi, geyrek, geyreklü,
gece, geç, gerü, gibi, giriftār,
gögercin, gögüner, gögüs, gök,
gökçek, gömgök, göre, göz, güç,
gügül, güherçile, gül, gülāb,
güleryüzlü, gülnār, gümüş, gün,
gündüz, güneş, günlük, güyegi,
güyegü, güz, ğaflet, ğaliye, ğalīz,
ğalyānū, ğam, ğargara, ğaşayān,
ğayrī, ğāfes, ğāfil, ğālib, ğālunğa,
ğārīkūn, ğāyb, ğāyet, ğıbb, ğidā,
ğuşsa, ğuşşalu, ğuşlu, habbu'l-

belesān, hanāzīr, havāriyyūn,
havzu'l-ḥamse, haẓm, hazā, hāşıl,
hefte, helīle, hem-çünān, hem,
hemān, hemīn, hep, her, herbār,
hergiz, hidāyet, hil, hindī,
hindubā, hiç, hōşber, hüdühüd,
hüdühüdī, ḥabbe, ḥabbu'l-gār,
ḥabbu'l-ās, ḥabbu'l-belesān,
ḥabbü'l-māzuriyūn, ḥabbü'r-
reşād, ḥablu'z-zirā', ḥacāmat,
ḥakḳ, ḥalı, ḥall, ḥamāmā,
ḥammām, ḥarāb, ḥarāret, ḥareket,
ḥasek, ḥasta, ḥavāle, ḥavāyic,
ḥavlincān, ḥavuc, ḥayā, ḥayrān,
ḥayvānī, ḥayz, ḥazır, ḥazer, ḥac,
ḥacet, ḥacı, ḥāfıza, ḥāl, ḥālī, ḥām,
ḥāmīle, ḥāşıl, ḥāzık, ḥāzır, ḥāzır,
ḥekīm, ḥiltīt, ḥicāb, ḥikmet,
ḥorata, ḥukne, ḥulme, ḥummā,
ḥummāz, ḥurmet, ḥuşseteyn,
ḥünma, ḥünmā, ḥürdāk, ḥürz,
ḥüccet, ḥükemā, ḥükm, ḥükümī,
ḥürmetlü, ḥafakān, ḥafīf, ḥal,

ḥalāş, ḥalfu'l-lāzun, ḥalifü'r-re'is,
ḥalīfe, ḥalk, ḥamīr, ḥanazīrbaş,
ḥanzal, ḥarāb, ḥarc, ḥardal, ḥasta,
ḥaşḥaş, ḥaḫā, ḥaḫmī, havāriyyūn,
ḥavf, ḥavlincān, ḥayli, ḥām, ḥāşşa,
ḥātem, ḥāya, ḥıncır, ḫıta, ḫıyār,
ḫıyārek, ḫıyārgā, ḫıyārşenbe,
ḫızmet, ḫışeş, ḫorōs, ḫöd, ḫöre,
ḫōş-kemend, ḫōş, ḫōşnüd, ḫōşnüz,
ḫulāşa, ḫunām, ḫurd, ḫurmā,
ḫusyetü's-sa'leb, ḫuşk, ḫün-bend,
ḫünām, ḫūra, ḫürde, ḫüz, ılıcaḳ,
ıncırık, 'ırakī, 'ırku'l-enf,
'ırku'l-ḫacıbeyn, 'ırku'l-lisān,
'ırku'l-ḫıdem, 'ırku'n-nisā,
'ırku's-şefateyn, 'ırku's-şakḳīka,
ısıcak, ısırgan, ısırığ, ısıtma,
ıspānak, ıssı, ısıcaḳ, ıslāḫ, ıtırıl,
ibek, icābet, iç, içerü, içün, igne,
ihtimām, ihtiyāt, ihtişār, ihtiyār,
iken, iki, iki bucuḳ, ikinci, ikinçi,
ikindü, iki yüz, iki yüz altmış,
iklīlü'l-melik, iklīmiyā, 'ilac, ile,

ilerü, iligli, illā, illeri, ‘illet, ‘ilm,
 imdi, ince, inci, incü, incük,
 insān, inşā’llāh, inşā’llāhu, intiḳāl,
 iñen, ip, iplik, iri, irin, iriñ, irsā,
 ise, isfānāh, isfīdāc, isfīdācu’r-
 raşşās, ishāl, ishāl, iskemle,
 iskender, istifrāğ, isti‘māl, istiskā,
 iş, işbāb, işegen, it, iti, ‘izzet, ‘isā,
 ĩthir, jengār, jīve, kañınca, kābilī,
 kāfūr, kāfūrī, kāh, kāhel, kāhī,
 kāhūş, kār, kāsni, kebābe, kebed,
 kebere, kebīr, kece, keçi, kedi,
 kefcedem, kehrubā, kehrubār, kel,
 kelb, kelbeten, keler, kelerī, kelī,
 kelpeten, kemāderyūs, kemāfīṫūs,
 kemend, kemendsüz, kemik,
 kemmün, kemüg, kemük,
 kemürdek, kendi, kendir, kendü,
 kepek, kerefes, kereviz, kerre,
 kertenkele, kese, kesek, keskin,
 keşīre, keşūr, keşūs, kettān, kez,
 kızıl, ki, kibār, kibrīt, kiçirek,
 kifāyet, kil, kim, kimesne, kimse,

kirdik, kirec, kireç, kiriş, kirpi,
 kişi, kişnic, köknār, kömük, köpri,
 köpricek, köprücek, köpükli,
 körpe, köşeli, kötülük, kurbağa,
 küçük, küçürek, kükürd, kükürt,
 kül, kündür, künk, kürek,
 küstāhlık, küşāde, küzbere,
 kükürdī, ḳabak, ḳabarcuḳ,
 ḳaburğa, ḳabz, ḳaç, ḳaçan, ḳadar,
 ḳafa, ḳahḳaha, ḳalay, ḳaldur,
 ḳalem, ḳalemī, ḳalıñ, ḳamış,
 ḳamu, ḳan, ḳanğı, ḳanlı, ḳanlı,
 ḳapak, ḳaplan, ḳappa, ḳar, ḳara,
 ḳaraca, ḳaranfil, ḳarar, ḳarasaḡu,
 ḳarıca, ḳarınca, ḳarış, ḳarışuḳ,
 ḳarşı, ḳarşu, ḳasten, ḳasuḳ,
 ḳaşabü’z-zerīret, ḳaşkatı, ḳaşnı,
 ḳaş, ḳaşnūrye, ḳaşuḳ, ḳat, ḳatı,
 ḳatrān, ḳatre, ḳattāl, ḳat‘, ḳat‘ā,
 ḳatūnā, ḳavī, ḳavl, ḳavruḳ, ḳavuḳ,
 ḳavun, ḳaz, ḳazuḳ, ḳābız, ḳābil,
 ḳākūla, ḳānun, ḳāşır, ḳıbrısı,
 ḳıbrızı, ḳıl, ḳılıç, ḳılsuz, ḳımārī,

kınnā, kırî, kırk, kırmızı, kısa,
 kısac, kısım, kısa, kış, kıt, kıvam,
 kıyak, kıyāpā, kızgun, kızıl,
 kızılca, kızılçuk, kızılşağı, kifāl,
 kîfāl, kırûṭî, koca, çoç, çoğu, kol,
 kolan, kolañ, kolay, koltuk,
 korçulu, koruç, koyı, koyu,
 koyun, kōz, kubāhā, kuduz, kul,
 kulak, kulçutar, kullāb, kulluk,
 kulunc, kunduz, kurbağa,
 kurduçgaz, kurdumāne,
 kurdumāye, kurı, kurluğan, kurş,
 kurşu'l-gāfes, kurşu'l-afā'î,
 kurşu'l-enderhūn, kurşu'l-ünşul,
 kurşu'l-afā'î, kurşun, kurt, kuru,
 kuruducı, kuşt, kuş, kuşak,
 kuvvet, kuvvetlü, kuyı, kuyruk,
 kuzgun, kürüm, lağ, lahmî, lakin,
 laçva, la'ı, laṭîf, lābūde, lāciverd,
 lāden, lāzım, leblebi, leyyine,
 lihyetü't-teys, lisānü'l-ḥamel,
 lisānü'l-ʿaşāfîr, lisānü's-sevr,
 lîmün, luğaziya, lübbān, lübüb,

lük, ma'an, ma'cūn, madde,
 ma'de, ma'denî, ma'denūs,
 maḥall, maḥmūde, maḥtūm,
 ma'ide, maḫūle, ma'lūm, ma'nen,
 maraz, maraza, marmāhūr,
 maşakî, ma'sūk, matkap, maṭbūh,
 mā'ü'r-rummān, maymun, mażarr,
 mācūrān, māhîzehre, māil,
 māku'l-ʿayn, mālı, māmişa,
 māsūra, māşîş, māzuriyūn, māzū,
 me'mūnî, mebādā, mecrūh, medā,
 meger, mekkî, melhem, memzūc,
 men, menāfi', menfa'at, mercān,
 mercümek, merdāne, merdūd,
 merhem, merhemü'r-raşşāş,
 merhemü'n-naḥl, merḥamet,
 merḥūm, mersin, mertebe,
 merzencūş, merzengūş, mesā,
 meşelā, meşām, meşvî, mevānin,
 mevcūd, mevizeg, mevîzec, mevz,
 mezrengūş, mı, mıknātis, mışrî,
 mışkāl, mi, mıkdār, milh, min,
 mine'l-kānūn, minvāl, misk,

mizāc, mizāçlu, mīl, mor,
 mu'ālece, muğlāb, muhlik,
 muḥallil, muḥammed, muḥarriḳ,
 muḥaṣṣal, muḥkem, muḥriḳ,
 muḥriḳa, muḥālif, muḳaddem,
 muḳarrer, muḳavvā, muḳayyed,
 muḳl, muḳlu'l-yehūd, murād,
 muṣaffā, mu'tedil, mu'temed,
 muṭbika, mūm, mūmıyā, mūr,
 mūzıḳ, mūbārek, mücevvef,
 müdahrec, müdevver, müfīd,
 müherrā, mühre, mükerrer,
 mümkin, münāsib, müncemid,
 mürdeseng, mürdük, mürekkeb,
 müretteb, mürr, mürtek, müshil,
 müşābih, müşāhede, müşk,
 müşkil, müteḳaddim, mütevāşıl,
 nacaḳ, naḥīf, naḳḳaşlı, na'ne,
 nażc, nāfi', nānhuvāh, nār, nārdīn,
 nāşur, nāşūr, nāzle, nāzük, ne,
 nebāt, nebātī, nebeviyye, neffāh,
 nef'ī, nerm, nesne, neşter, nev',
 nıḳrıs, nışf, nice, niçe, nihāye,

nihāyet, nimnīd, nişādur, nişān,
 nişāsta, nitekim, nīl, nīlūfer,
 noḥūd-āb, noḥūd, noḳşan, nuḳu',
 nuşha, nużc, nūr, o, od, oğlaḳ,
 oğlan, oğlancuḳ, oḳ, ol, olağan,
 oluḳlı, omuz, on, on altı, on
 altıncı, onar, on beş, on beşer, on
 beşinci, on birinci, on dördüncü,
 on dört, onıncı, onıncı, on iki, on
 ikinci, on sekiz, on sekizinci, on
 toḳuzuncı, on üç, on üçüncü, on
 yedinci, oḡat, oḡur, oḡurğa,
 oransız, orta, ot, otuz, otuz dört,
 otuzuncı, otuz iki, otuz sekiz,
 öḡine, öḡçe, öḡsürük, ölüm,
 ördek, öte, ötüri, öyken, öyle,
 payda, pāk, pāmūḳ, pāre, pārsca,
 pehlevī, pehlū, pelid, pelincaḡ,
 pelīn, penbe, perd, perde, perdelü,
 perhīz, perk, perkçe, perkişdürücü,
 perkiştürücü, persiyāvşān, pes,
 peydā, peygamber, peynīr, pilic,
 pire, pirtingen, pīr, pufḳurı, pul,

rahmetu'llāhi, rast, razakī, rāḥat,
rās, rāshūreng, rāstuḥ, rātīnec,
rāzyāne, rāzyānec, re'isü'l-
cerrāḥīn, rencli, revā, revān,
reyḥān, rib^ç, rıtl, rivāyet, rīḥ,
rubbu's-sūs, rufadan, rummān,
rusul, rūmī, rūmiyye, rūšen, rūzī,
saç, saḥk, saḥtelük, saḥtiyān,
saḥangūr, saḥmūniyā, sancı,
sarımsāk, sarmaşuḥ, satır, sā^çat,
sābık, sābinec, sābūr, sāde, sākin,
sāyir, sebeb, sebel, seblūnyā,
sedef, sefercel, sekbinec, sekiz,
sekizinci, sekker, seksen, selām,
selīḥe, selsāliyūn, semüz, sen,
senderūs, ser-ā-pā, ser-cümle,
serahsi, serçe, sere, serī^çu'l-
hareket, sersām, serv, servi,
sevdā, sevdāviyye, sevdāyī, seyr,
seyrek, sezāb, sıçan, sıkmalı, sırf,
sırr, sıtma, sidük, simsim,
sināmekī, siḥek, siḥir, siḥirli,
sipās, sipistān, sirke, sirkencübīn,

sisāliyūn, sisemberīn, sivilci,
sivri, sīnā, sögüt, subḥāne,
subḥānehu, su^çd, sufūf, sultānī,
sumāk, summāk, surḥ, sust-
endām, sust, sūm, sūrāḥ, sūrīncān,
sūs, sūsen, süci, süd, südli,
südlügen, sülemen, süleymān,
sülük, sülümen, sümükli, sünbül,
sünger, sünnet, sünnetlü, süñ,
süñük, sürme, şabāḥ, şabr, şabun,
şaç, şafī, şafrā, şafrāyī, şağ, şağır,
şağīr, şağlık, şaḥad, şaḥal,
şaḥangūr, şaḥız, şalāt, şalīb,
şalyār, şamğ, şamğu'l-butum,
şan^çat, şanavber, şandal, şandülüs,
şarb, şarğı, şarı, şarıḥ, şarımsak,
şarīḥ, şarkık, şarmaşuḥ, şaru,
şaruḥ, şavaş, şāf, şāfin, şāfī, şālīb,
şıçan, şıfat, şıgır, şıgırcık, şıḥat,
şık, şınuḥ, şırça, şoğan, şol, şoluḥ,
şoñra, şovuducı, şovuḥ, şovuk, şu,
şubḥ, şuluḥ, şümāk, şūrīncān,
şūsam, şüşām, şevr, şaḥankur,

şakākūl, şalgām, şarāb, şarābü'l-
 uşukūdūs, şarābü'l-ās, şarābü't-
 tīnū'l--mübīn, şarākā, şaytarac,
 şāb, şāf, şāh, şāhtere, şākird, şāk,
 şāmī, şāşī'ān, şāteryūn, şeb,
 şefkātli, şeker, şekker, şekl, şem',
 şemseddīn, şeraṭ, şerāyīn, şerbet,
 şeref, şerīf, şırlağan, şifā, şikāk,
 şimākī, şir, şiryān, şiş, şikāk,
 şīrīn, şīrlağan, şīşe, şol, şöyle, şu,
 şübhe, şübhelü, şübhesiz, ta'ālā,
 taḥammül, taḥliyūn, taḥşīl, tahta,
 taḥliyūn, tahta, taḫviyet, tamām,
 tamāmet, tā, tavuk, tātüle, tāze,
 te'ennī, te'līf, tebāreke, tebāşīr,
 tebdīl, tebevül, tecribe, tedārik,
 tebdīr, tefāvut, tefīş, tegeleti,
 teğayyür, tekerlek, tekrār, tel,
 temiz, temmet, temten, temür,
 temürhindī, tenāvül, tenbīh,
 tenkiye, tennür, ter, terbiyet,
 terbiyye, tere, terencübīn, terkīb,
 teslim, teşbīh, teşennüc, teşşīş,

téz, tézcek, tézçek, tirementine,
 tiryāk, tīmār, tīn, tomruk, topalak,
 toz, tuc, tuffāh, turb, turp, turunc,
 tuz, tüm, türbüd, türkçe, türkī,
 tütsi, ta'am, ṭaban, ṭabi'ī, ṭabi'at,
 ṭabīḥ, ṭablī, ṭağ, ṭahāret, ṭalak,
 ṭamar, ṭar, ṭarak, ṭarāmsa', ṭarīk,
 ṭas, ṭaş, ṭaşra, ṭatlu, ṭavīl, ṭavşan,
 ṭavul, ṭā'un, ṭāvus, ṭıbb, ṭılā, ṭītūs,
 ṭoğrı, ṭokmak, ṭokuz, ṭokuzıncı,
 ṭolu, ṭonuz, ṭop, ṭopalak, ṭoprak,
 ṭopuk, ṭorak, ṭuluḡ, ṭurna, ṭurp,
 ṭut, ṭutam, ṭutağ, ṭutkal, ṭuz, ṭuzlu,
 ṭüt, u, 'ufūnet, uladı, ulu, 'ummān,
 un, 'unnāb, ur, 'urūku'l-'uqr,
 usāre, useylem, uskuṭūrī, uskūf,
 'usru'l-bevl, usṭühūdus,
 usṭühūdūs, uskuṭūrī, uşul, uşak,
 uşak2, uṭ, uvağ, uykun, uyluk,
 uyuşuk, uyuz, uz, uzadiya, uzağ,
 uzun, 'ūd, 'ūdu'l-kahr, ūşul, ü, üç,
 üçer, üçünci, üçünçü, üç yüz, üç
 yüz altmış, üç yüz kırk dört, üç

yüz on sekiz, üçşüs, ümiz, üsergi,
 üsküre, üslüb, üst, üstād, üstāz,
 üstüb, üstübec, üstübeç, üzüm,
 ümiz, va‘de, va‘kiye, va‘kt,
 vallāhū, var, varak, varakū‘l-
 leblāb, varakū‘l-hımna, vaşf,
 vaşıyyet, vācib, vāki‘, vāşıl, ve‘l-
 ecma‘in, ve, vebā, veddāçeyn,
 velakin, velī, verd, veyā, veyāhūd,
 veyāhūz, vēr, ya, yab, yabān, yağ,
 yağlı, yaqı, yaqın, yaqmaca, yaqu,
 ya‘kūb, ya‘kūt, yalnız, yan, ya‘ni,
 yapagı, yapça, yaprak, yara,
 yarasa, yarpuz, yaruq, yasduq,
 yassı, yastuq, yaşduq, yaşşı,
 yaştuq, yaş, yaşlı, yatsu, yā,
 yavşan, yay, yaz, yāfūh, yāhūd,
 yāhūz, yākūtī, yāsemin, yemenī,
 yengec, yengeç, yeşil, yezdī, yēdi,
 yēdinci, yēdürici, yēleyel, yēmek,
 yēmiş, yēni, yēnicek, yēnji, yēr,
 yērli, yērlü, yētmiş, yētmiş dört,
 yētmiş iki, yētmiş sekiz, yıl, yılan,

yıllık, yigirmi, yigirmi altıncı,
 yigirmi beş, yigirmi beşinci,
 yigirmi birinci, yigirmi dokuzuncı,
 yigirmi dördüncü, yigirmi dört,
 yigirmi ikinci, yigirminci, yigirmi
 sekiz, yigirmi sekizinci, yigirmi
 to‘kuzuncı, yigirmi üçüncü, yigirmi
 yēdi, yigirmi yēdinci, yigit, yine,
 yoğurd, yoğurt, yoqarı, yoqaru,
 yonca, yufka, yumaq, yumrı,
 yumruq, yumşadıcı, yumşaq,
 yumurda, yükli, yüksek, yün,
 yürek, yüz, yüz2, yüzerlik, yüz
 otuz, za‘firān, zaḥmet, zaḥmeli,
 zaḥmet, zaḥmetli, zamān, zanbaq,
 za‘ter, zāc, zāyil, zebedü‘l-baḥr,
 zedvār, zehirnāk, zehr, zehreb,
 zenburek, zencār, zencebīl,
 zerdeçup, zernāb, zerneb, zernih,
 zerre, zerür, zeyrek, zeyt, zeytün,
 zift, zıkkī, zincifre, ziyāde, ziyān,
 zīn, zīnhār, zīrā, zīre, zīrek, zōr,
 zurumbād, zurunbād, za‘if, zarar,

zarb, zāyi^c, zīmād, zīk, zarf, zāhir,
zeker, zikr [1919]

+a : ağac, ahlāt, an, ‘avrat, ayağ,
bağr, bal, balgam, baņ, barmağ,
basamağ, baş, boğaz, boncuğ,
boyn, cirāhat, cerrāh, cerrāhlık,
cüzām, çanağ, çatal, çıban, çıkuğ,
çuğur, havān, hammām, hunāk,
‘ilāc, insān, inzāl, kab2, kamış,
karn, kasıg, katrān, kaṭrān, kazuğ,
kıvam, koltuğ, kulağ, kulunc,
kurluğan, kurūh, maḥmūr, maraz,
mefāşıl, murdārlık, nāşūr, nıkrıs,
od, omuz, pānbūğ, rib^c, salyār,
saņ, sereṭān, sübāt, şabāh, şar^c,
şarığ, şınuğ, şovuğ, şuda^c, şaḥş,
şarāb, tomruğ, tulum, ta‘ām,
ṭabī‘at, ṭamar, ṭā‘ūn, ṭoprağ,
ṭopuğ, uyluğ, uyuşuğ, uyuz, ‘uzv,
vücūd, yabān, ya‘kūb, yan, yaņ,
yaraқан, yumruğ [84]

+asın : kaynad [1]

+ca : ağır, çuğur, i‘tibār, kalın,
mikdār, uzun [6]

+ce : berk, mülāyim [2]

+cuğ : pāre [1]

+ça : koyu, oņat [2]

+da : ağız, aḥşam, aşağa, ay, ayak,
ayaz, a‘zā, bağarsuğ, baş, bāb,
boğaz, boyun, burun, buğ,
cerrāhlık, cimā^c, dudak, efrāk,
erkān, havān, hammām, havān,
hayvānāt, kitāp, kab2, kavanōz,
kavuğ, kış, kol, koltuğ, kulağ,
kulunç, maḥlūk, maraz, nām,
ocağ, omuz, oņurğa, sā‘at, sābık,
şabāh, şınuğ, tiryāk, ṭamar, ṭopuğ,
uyluğ, vağt, yara, yay, yaz, yıl,
yokaru, yumruğ, zamān [54]

+dadur : kasuğ [1]

+dan : ağaç, ağız, ahlāt, aşma, ay,
ayak, balgam, balık, barmağ,
basturma, baş, boyun, buḥār,
burun, cān, cirāhat, cimā^c, çanağ,
çoğ, çoмаğ, dırnağ, du‘ā, dünya,

erkān, ḥab, ḥammām, ḥasta, ḥaḫā,
 ʿırku'n-nisā, ʿilāc, imtilā, ḫafa,
 ḫan, ḫasuk, ḫazuḫ, ḫıl, ḫılıç,
 maʿcūn, maḫʿad, niṣān, noḫut,
 ocaḫ, oḫ, onmur, oḫurḫa, orta,
 raḫm, saḫanaḫ, sevdā, ṣafrā,
 ṣayru, ṣoḫan, ṣovuk, ṣu, ṣūrimcān,
 ṣifā, ṭaʿām, ṭamar, ṭaṣ, ṭaṣra, uḫur,
 uyluḫ, uyuz, ūstāt, yaḫ, yaruk,
 yāḫūt, yoḫurt, yumurda, zamān,
 zarb [71]

+ dandur : baḫır, balḫam, boynuz, ḫamıṣ,
 ḫan, ḫurṣun, ṣafrā [7]

+ de : ʿamel, ʿālem, beden, bēl, bögrek,
 ciḫer, cins, dil, dirsek, diz, eksük,
 eḫse, ev, gevde, göḫüs, göz, gün,
 güz, hefte, ḫacet, ḫāl, incük, iṣ,
 kebīr, kemürdek, kendü, kürek,
 ḫalb, ḫuvvet, meclis, meme,
 meṣāne, nesne, ökçe, öyken, öz,
 sirke, teṣriḫ, ʿulvī, yer, yürek, yüz
 [42]

+ dedür : göḫüs, incük, yer [3]

+ deki : dirsek [1]

+ den : ʿadem, ādem, bāselīḫ, beyni,
 bez, bilek, bir, biz, ciḫer, cüz,
 delük, demür, depre, deri, dert,
 dirsek, döṣek, ecl, ekṣi, el, elek,
 eḫse, eski, et, ev, evvel, eyegü,
 fireḫgī, geyrek, gibi, gönder,
 göḫül, gün, ḫuṣṣeteyn, ḫürde,
 iḫerü, ilāḫī, ilig, incük, kemik,
 kemük, kendü, kim2, mercümek,
 müshil, nesne, neṣter, nezle, nutfe,
 peynīr, ruṭübet, sāyir, sebeb, sen,
 siḫir, siz, süci, süḫük, tüfenk, yel,
 yeḫi, yer, yüz2, zaḫmet [64]

+ dendür : kemük [1]

+ dı : var [1]

+ dur : aḫıcı, aḫu, al, aʿlā, altı,
 ancılayın, ayak, az, aʿzā, āsān,
 baḫlı, baḫlu, bal, belā, bu, çok,
 daracuk, darp, deryā, devā,
 dimāḫ, dolı, dört yüz otuz altı,
 ḫatar, ḫaḫalı, ḫazır, ḫazır, ḫavflu,
 ıssı, küstāḫlık, ḫırāt, ḫısa, ḫol,

kolay, kuru, maḥv, ma'fūm, marāz, meṣhūr, mevcūd, mī, mışkāl, muḡlāp, muḥtāc, muḥāṭara, müsebbibü'l-esbāb, o, ol, olağan, on altı, ora, şağ, şarık, şovuḡ, şovuk, şu, ta'alluk, tāhliyūn, üslūp, var, yakın, yanlış, yassı, yaş, yıl, yok, yumru, yumruk, yumşadıcı [70]

+dür : 'āciz, berk, bile, bitürücü, böyle, çekici, çengelli, çetin, dāfi', dāne, degül, dek, derinī, dirhem, dört, dürlü, egri, eksük, eski, et, eyü, geñez, gerek, gerekli, gevşek, geyrekli, gibi, güç, gün, ḥarāret, ḥürde, 'inebī, ısırığī, için, iki, kāfī, kebīr, kemük, kemürdek, küçük, küllī, kābil, laḥmī, madde, maḡūle, mehlike, mi, muḥkem, muḡabil, muḡavvī, mücerreb, müferriḥ, müfīd, müşkil-bend, müşkil, müşkilce, nāfi', nesne, nice, ögine, ölüm, pāre, sā'at,

semmiyye, seyrek, şen, şerbet, şöyle, şübhelü, şübhesiz, tābi', ter, teşennüc, tevessü, ṭablī, ümīz, vācib, yābis, yēr, zikḡī, ziyāde [81]

+e : aḥret, a'lal-ḡalb, ateş, ādem, beden, bevāşir, bez, biçün, ciger, çölmeg, çömleg, direg, diz, döşeg, düşmen, et, ev, fālic, gögüs, göz, gün, güneş, ḥarāret, hareket, ḥekīm, ḥanāzīr, ilig, iriḡ, ishāl, kemig, kemüg, kim2, ḡalb, legen, misk, müdebber, ölüm, öḡ, pert, renc, riḥ, ruṭūbet, seher, sereṭān, siḡir, sü'āl, ṭabīb, 'usru'l-bevl, üzer, verem, yēr, yüreg, zaḥīr, zīkü'n-nefes [54]

+edür : üzer [1]

+ga : ṭlā [1]

+1 : ad, ağac, ağır, ağırlıḡ, ağırşag, aḡz, aḡlāt, 'aḡl, aḡl, aḡ, avadanlıḡ, 'avrad, ayaḡ, ayran, 'azal, āvāz, baḡ, baḡarsuḡ, baḡr, bahaḡ, bal,

balgam, barmağ, baş, bellūt,
 bigār, birkaç, boğaz, bok, boncuğ,
 boyn, boynuz, bud, buhār, burn,
 burun, cirāhat, cerrāh, çaқşır,
 çadır, çiban, çıkuğ, çoğ, da‘ām,
 dırnağ, dış, dimāğ, diyār, erkān,
 esbāb, etrāf, fahr, faşd, fazl,
 finduğ, hastalığ, hayz, hunāk,
 hıyār, hulk, huşuş, ıraklıg, ısırığ,
 işlah, ‘ilāc, isfidāc, isti‘māl, kitāb,
 kab, kabarcuğ, kabuğ, kabz,
 kalunlıg, kan, karn, kasıg, kavuğ,
 kazuğ, kıl, kılıc, kısac, kıyās, kol,
 koltuğ, kōz, kulağ, kulunc, kurd,
 kuşag, kuyruğ, lu‘āb, ma‘cūn,
 mantar, maraz, ma‘şūm, matkāb,
 mecmū‘, mezrengūş, mezkūr,
 mikdār, mizāc, muql, murād,
 mūm, nāşur, nıkrıs, nisyān, nişān,
 oğlan, ok, omuz, oñurşag, ot,
 pancar, pānbūğ, saç, saқız, sap,
 sıçan, sınıuğ, siyāhlıg, sustluğ,
 şabr, saç, şakal, saқız, şan‘at,

şarımsağ, şaruğ, şınıuğ, şoğan,
 şoğulcan, şusuzluğ, şarāb, şurāb,
 tefāvut, tiryāk, tīmār, tohm, toz,
 ta‘ām, tabī‘at, talag, talak, tamar,
 tarağ, taş, taşag, tıbb, top, topuğ,
 tudağ, tuluğ, tulum, tuṭağ, tuṭkal,
 tuz, uc, uç, un, uşag, uvanuğ,
 uyluğ, uyuz, uzunlıg, üstād, vaca‘,
 yağ, yan, yanuğ, yaprağ, yaruğ,
 yastuğ, yaşduğ, yol, yumruğ, zāc,
 zerūr, zarar, zımād [180]

+ içün : baş, uykusuzlıg [2]

+ idur : buhār, faşl, şan‘at, tamar, yağ
 [5]

+ ıla : ağac, asānlıg, bal, balgam,
 barmağ, geñezlıg, gülāb,
 havāriyyūn, kitāb, kan, karn,
 kaşd, kuşag, omuz, saқız, şarıg,
 sınıuğ, şarāb, taş, urğan, uyuşuğ,
 uzluğ, yağ, yastuğ, yaşduğ, yol,
 zōr, zarb [28]

+ in : ad, ağız, ‘aql, aşl, aş, ayağ,
 bağarsuğ, barmağ, baş, boğaz,

- bok, boynuz, çapağ, çıkuğ, dınağ,
 ʿilāc, kabuğ, kan, kapağ, karn,
 kavuğ, kığ, kol, kuyruğ, luʿāb,
 mūm, nāşur, nişān, omuz, ot,
 sinuğ, şakız, şinuğ, şarāb, tiryāk,
 tīmār, tohm, tabīʿat, talağ, taş,
 toprağ, uc, un, vakt, yağ, yan,
 yaprağ, yaş2, zarar [49]
- + ina** : ad, ağız, alt, ard, ayağ, bahş,
 barmağ, basamağ, baş, boğaz,
 burn, cirāhat, diyār, emrāz, kan,
 karn, kasıg, kol, koltuğ, kulağ,
 maʿşūk, omuz, saç, sustluğ, sağ,
 şakal, şayruluğ, şinuğ, şol,
 şovukluğ, tabīʿat, tamar, tarağ,
 topuğ, uc, uzunluğ, yağ, yan,
 yanuğ [39]
- + inca** : ağır, ard, oynak [3]
- + inda** : ağız, aln, alt, ard, ayağ,
 barmağ, baş, başparmağ, boyn,
 eyyām, huzūr, ihtizār, kenar, kat,
 tuluğ, uc, vakt, yan, yoğunluğ,
 yumruğ [20]
- + indadur** : alt [1]
- + indağı** : alt, ard, baş, yan [4]
- + indan** : ağac, ağız, alt, ard,
 boğaz, burn, çıkuğ, kārñāb, kenar,
 kıl, kol, kuşag, mūm, noşşan,
 omuz, sinuğ, şakağ, tağarcuğ,
 tamar, taş, topuğ, uc, yan, yol,
 zaʿf [25]
- + indandur** : zaʿf [1]
- + inı** : ad, ağ, ağac, ağırşag, ağız, alt,
 aşı, ayağ, bağ, bahş, barmağ, baş,
 bok, burn, çıkuğ, havāşş, ʿilāc,
 kan, karn, kasıg, kat, kıl, kol,
 kulağ, mikdār, mūm, nāşur, saç,
 saç, şaruğ, şinuğ, tāk, tohm,
 tabīʿat, taş, uc, uyluğ, yağ, yan,
 yangın, yaprağ, yaş, yaş2, yumruğ
 [44]
- + inıla** : barmağ [1]
- + inla** : kuşag [1]
- + inuñ** : ağırşag, ayağ, bağ, barmağ,
 bok, bud, hażm, hastalığ, kab,
 karn, kulağ, ot, saç, şıgır, şinuğ,

toħm, ʔamar, ʔaraĝ, ʔař, yapaĝ
[20]

+isa : ʕoĝ, var [2]

+ıyla : aĝ, aln, aşl, bal, baş, ʕıķuĝ,
kan, lu‘ab, mūm, řoĝan, řarāb,
tereyaĝ, yaĝ, yapaĝ, yumruĝ
[15]

+i : ‘alāmet, ‘amel, ādem, beden,
beņz, bevāsīr, bevāřīr, bevl, bez,
bēl, bir, biz, böceg, bögreg,
böyüklüĝ, ciger, ʕekürdeg, ʕıçeg,
ʕigin, ʕirg, ʕöküĝ, ʕöküĝ, delüĝ,
demir, demren, derd, deřüĝ,
diken, dil, dirlig, dirseg, diş, diz,
döşeg, dübeylet, el, en, eņ, eņeg,
erig, erlüĝ, et, evvel, fehm, fi‘l,
gelincig, geņz, gereĝ, geyreg,
göbeg, göĝs, göz, güc, gügöl, gül,
gün, ĥaber, ĥanāzir, ĥarāret,
ĥamīr, iç, ilig, ‘ilm, incüĝ, ip,
iplig, irin, iriņ, isti‘māl, iş, kebīr,
kef, keler, kemig, kemüĝ, kibīr,
kim2, kir, kiremüd, kirpüĝ, kök,

köpriceĝ, köprüceg, köprüĝ,
köpüĝ, kükürd, kül, küreg, ķavl,
ķudret, ķuvvet, ķükürd, menfa‘at,
mu‘teķid, mürdeseng, nefes,
neşter, öd, öksürüĝ, ‘ömr, öyken,
öz, perhīz, perklig, pīr, reng,
sebeb, sekker, sidüĝ, siņir, siz,
söz, sü‘āl, süd, řākird, şeker,
şerbet, şiş, taĥammül, tedbīr, ten,
tenāsül, ümīz, üst, üzüm, yeter,
yēmeg, yēmiř, yēr, yigid, yüreg,
yüz, zernīĥ [133]

+idür : dib, gün, şiş, yegreg, yēr
[5]

+ile : ‘asel, bez, bürüncek, el, et,
güc, kemürdeg, küreg, maĥrem,
sicim, silk, süveylen, tīmār, veçĥ
[14]

+in : ‘alāmet, ‘amel, bez, bir, biřüĝ,
der, dil, diş, dönüĝ, el, et, ev,
ferc, fetīl, göĝs, ibig, iç, ‘ilm, irin,
iriņ, kemig, kemüĝ, keşk, kim2,
kül, ķudret, levn, necis, nefes, öd,

- sebeb, sidüg, süd, sünüg, şerbet, şış, yegreg, yér, yüreg, zeker [40]
- +ince** : dil, kavı, yér [3]
- +inde** : ‘amel, dib, dil, el, gögs, göz, gün, iç, iş, kirpüg, nevbet, öñ, reng, şehr, üst, üzer, yér, yüz [18]
- +indedür** : gün, yér [2]
- +indeki** : üst [1]
- +inden** : bevl, bir, delüg, dib, dirseg, diz, el, et, gögs, harāret, iç, incüg, köpüg, öñ, sebeb, tédüg, üst, üzer, yér [19]
- +indendür** : kemlig [1]
- +indeyse** : iç [1]
- +ine** : beden, berāber, bel, bir, delüg, dib, diş, diz, döşeg, el, et, göbeg, gögs, göz, harāret, iç, ilig, kim2, muqaddes, öñ, renc, şış, üst, üzer, yér, yüz, zaħmet, zehr, zeker [29]
- +inedür** : üzer [1]
- +ini** : ādet, bez, bir, çöküg, çürüg, dil, dirhem, dirseg, diş, diz, el, et, harāret, iç, ip, isti‘māl, iş, kemig, kemüg, keyfiyyet, kim2, köprüceg, köpüg, kuvvet, merātib, necis, nefes, sayir, şehvet, şış, ters, üç, yér, zehr [34]
- +inüñ** : bevl, bir, delüg, el, kemig, kemürdeg, kök [7]
- +iñe** : diz, el [2]
- +isi** : bir, kim2 [2]
- +isin** : bir, hıçbir [2]
- +isinden** : bir [1]
- +isini** : bir [1]
- +iyle** : ‘amel, bir, el, fi‘il, iplig, kemüg, köpüg, kül, öd, sidüg, süd, şerbet [12]
- +iyse** : et [1]
- +ken** : ılıcağ [1]
- +ki** : evvel [1]
- +kiden** : evvel [1]
- +kinden** : evvel [1]

- +la** : aç, ağac, ‘anzurūt, asānlig, bal, barmaq, cüllāb, çıkuğ, ḥabbü’l-māzurıyūn, ışıcağ, ‘ilāc, kan, kaṭrān, kılıç, kuşt, kuşağ, maṭbūh, mūm, onatlıg, şabun, şınuğ, şarāb, taḫsīrlıg, ṭabī‘at, ṭoḫmağ, ṭop, uzluğ, üslūb, yol [29]
- +lar** : ağaç, ağrı, ‘aql, aş, ‘avrat, bağ2, bağarsuk, ba‘zı, boya, cirāhat, cerrāh, çıban, eczā, ğıdā, ḥab, ḥācı, kavuğ, kurs, müselmān, oğ, ot, sıtma, şargı, şınuğ, tahta, ta‘ām, tamar, üstād, üstāz, yağ, yağlu, yakı, yaqu, yara, yaruğ, yastuğ, yaşduğ, yaştuğ, yıl, zurur [40]
- +lara** : ‘aşab, çıkuğ, ḥummā, şınuğ, yağ, yara [6]
- +larda** : ağı, ‘avrat, oğlancuğ, şınuğ [4]
- +lardan** : acı, ğıdā, oğlancuğ, şınuğ, şınuğ, ta‘ām, tamar, yakı [8]
- +ları** : ağaç, ağrı, an, ayak, balgam, barmaq, cirāhat, çıban, çıkuğ, damar, dirnağ, dudak, eczā, ğıdā, ğuşsa, ḥūnām, ısırıg, kabarcuğ, karha, kurluğan, kurs, kuş, ma‘cūn, mafsal, mezḫūr, nişān, ot, sağız, sızı, şınuğ, şızı, tahta, tahtacuğ, tamar, tırnağ, uc, ur, üstād, yağ, yaqu, yara, yaruğ, zerūr [43]
- +larıla** : tahta, yağ, yakı [3]
- +larının** : ayak, bağarsuk, barmaq, cerrāh, kol, maraz, nişān, şınuğ, tırnağ, yastuğ [10]
- +larına** : barmaq, kaş, maraz [3]
- +larından** : yakı [1]
- +larını** : barmaq, baş, ğıdā, maraz [4]
- +larıyla** : barmaq, yārān [2]
- +larla** : tılā [1]
- +larıu** : ba‘zı, cānavar, çıkuğ, şınuğ, yara, yılan [6]

- + laruŋla** : parmak [1] nesne, pāre, renc, siŋir, sūdde, ŧiŧ,
- + le** : ‘asel, ateŧ, ayāric, bekmez, terkīp, yēl, yēr, zaḫmet [33]
- çengel, demir, demür, devlük,
- + lerile** : edviyye [1]
- güc, güç, gāyet, ‘ilm, iriŋ, kemük,
- + lerin** : çeŋe, et, fā‘ide, göz, ‘illet,
- melhem, nezāket, sicim, sūd, kemik, temren, ṭabīb, yēr, zaḫmet
- ŧeker, ṭarīk, zeyt [21] [10]
- + ler** : ‘ālim, bit, demren, demür, diŧ, **+ lerinde** : gün, teŧriḫ, yēr
- düş, edviyye, gēce, kemik, [3]
- kemük, kimesne, kiŧi, nesne, pire,
- + lerindendür** : ŧu‘be [1]
- renc, siŋir, sivilcig, tāze, tüfek,
- + lerinden** : yün [1]
- verem, yēmek [21]
- + lerine** : delük, dip, göz [3]
- + lerde** : kemük, kimse, kiŧi [3] **+ lerini** : demür, dip, el, göz,
- + lerden** : ekŧi, kemük, kiŧi, kemik, yēr [6]
- nesne, turŧi, yēmek [6]
- + lerd** : kimesne [1] **+ lerle** : egegi, eŧribe, kebe, nesne,
- + lerdür** : ev [1] ŧu‘be [5]
- + lere** : kiŧi, pīr, renc, sāyir, ŧiŧ, **+ lerün** : kemik [1]
- verem, yēr [7] **+ lerün** : demür, et, kiŧi, nesne, ni‘met,
- + leri** : ‘alāmet, çeŋe, demren, demür, siŋir [6]
- deri, dip, diŧ, diz, edviyye, eŋ, et, **+ lıgı** : yaŧŧı [1]
- geyrek, gibi, göz, ḫaber, ḫūrde, **+ li** : eŋ [1]
- kemik, kemük, kirpük, madde, **+ lu** : gūŧŧa, ŧırça [2]
- melhem, menfa‘at, mu‘ālece, **+ luğ** : çok [1]
- + lü** : eŋ, nezle [2]

- +m** : şübhe [1]
- +mışdur** : şınan [1]
- +n** : şübhe [1]
- +nca** : bu [1]
- +nda** : a, bu [2]
- +ndadur** : bu [1]
- +ndan** : a, bu, o, şu [4]
- +ne** : beyni, eñse [2]
- +nı** : a, bu [2]
- +ni** : menāfi^ç, yün [2]
- +nlar** : a, bu [2]
- +nlara** : bu [1]
- +nlarda** : bu [1]
- +nlardan** : a, bu [2]
- +nlardur** : bu [1]
- +nları** : a, bu [2]
- +nlarla** : bu [1]
- +nlaruñ** : a, bu [2]
- +nuñ** : a, a^çzā, bu, fūta, ḥasta, ḥasta, kafa, kuvā, muştafā, o, oñurğa, sayrı, sīnā, şargı, şofa, tahta, tahta, yaqı, yara, zıkkı [20]
- +nuñçün** : a [1]
- +nuñdur** : sīnā [1]
- +nuñıla** : a, bu [2]
- +nuñla** : a, bu [2]
- +ñ** : ise, şübhe [2]
- +nün** : deve [1]
- +nünñ** : deri, deve, eyegi, gibi, ḥuḳne, ḥalīfe, ḥıyārşenbe, iskembe, iskemle, keçi, kedi, kendü, kimesne, kimse, kişi, na^çne, teke, tūti, yevmīyye [19]
- +ña** : a, bu, o [3]
- +ñden** : kendü [1]
- +ñla** : aya, bu [2]
- +ñlara** : a [1]
- +sa** : kalın, sağ, var, yan, yok [5]
- +se** : degül, egri, gerek [3]
- +sı** : ağrı, alma, altı, ara, arça, aya, ba^çzi, binā, buru, çıkurdı, çorba, dolayı, ğidā, ḥayā, ḥāşşa, ısıtma, kaçırdı, kafa, kañğı, oñurğa, orta,

- şafrā, şargı, şakırdı, şifā, şōrba,
yaqı, yara, yaru, yuma [30]
- + sıçün** : ağrı [1]
- + sıdur** : binā, kanğı [2]
- + sın** : ağrı, azu, guruldu, hāya, kafa,
koqu, kuruldu, şaru, yaqı, yara
[10]
- + sına** : ağrı, ara, aşığa, aya, ba'zı,
hāya, intihā, qarşı, qarşu, koqu,
olta, orta, şafrā, taşra, yara
[15]
- + sınca** : yaru [1]
- + sında** : ara, ba'zı, hayā, orta
[4]
- + sındadur** : ara [1]
- + sından** : ağrı, arka, dolayı,
hāya, karaca [5]
- + sımı** : ağrı, aya, gıdā, kafa, şargı,
şakırdı, yara [7]
- + sımıñ** : ba'zı [1]
- + sıyıla** : ağrı [1]
- + sıyla** : arka, karaca, kazındı, şaru
[4]
- + si** : beyni, cāriye, cemī', çeñe,
çifte, dā'ire, dāne, deri, edviyye,
eñse, fā'ide, gevde, hūrde, içerü,
igne, iki, ikinci, iskemle, kendü,
kestane, kubbe, mühre, nesne,
nice, ökçe, perde, sirke, süci,
şūrīde [29]
- + sidür** : kendü, tecribe [2]
- + sin** : bākī, beyni, cümle, çeñe, deri,
gerek, iki, iri, mu'alece, niçe,
pāre, perde [12]
- + since** : dāne [1]
- + sinde** : beyni, debe, eñse,
gevde, gērü, içerü, ökçe [7]
- + sinden** : çevre, deri, hazīne,
öbür, ökçe [5]
- + sine** : borāde, cümle, çeñe, deri,
eñse, geri, gevde, gērü, içerü,
meme, pāre, yöre [12]

- +sini** : beyni, birinci, cemī[̄], cümle, çeñe, deñlü, egri, hūrde, iki, ökçe, pāre, perde [12]
- +sinle** : cemī[̄] [1]
- +sinüj** : cemī[̄], deri, iki [3]
- +siyle** : iki, südde [2]
- +süz** : kemük, vaqt [2]
- +şı** : uş [1]
- +şer** : iki, on iki, yigirmi [3]
- +ta** : şınuğ [1]
- +tan** : ağaç, ok, şaruğ [3]
- +tanki** : çok [1]
- +tansa** : çok [1]
- +ten** : döşek [1]
- +u** : kurşun [1]
- +um** : akrān, baş, sulṭān [3]
- +un** : barmağ, burn, uyluğ, yaşduğ [4]
- +una** : boyn, bud, şol, uçkur [4]
- +unda** : burc, vücūd [2]
- +undan** : uc [1]
- +unı** : bud, omuz, toz, tuz, uc [5]
- +unuğ** : burn, ok [2]
- +uñ** : ağac, ahlāt, arslan, at, ‘avrat, ayağ, barmağ, baş, boncuğ, boyn, bud, burun, cālīnūs, cirāhat, cerrāh, çatal, çıkuğ, çukur, faşd, insān, kibār, katur, kazuğ, kızan, kuşag, ma‘cūn, marīz, merdīvan, mes‘ūd, murūr, müferrihāt, müskirāt, oğlan, omuz, semūm, şıgır, şınuğ, şahş, şakāyık, tiryāk, tarağ, top, uyluğ, ‘uzv, üstād, yastuğ [46]
- +uñı** : boyn [1]
- +uñı** : ayağ, barmağ, baş [3]
- +uñıla** : ayağ [1]
- +uñla** : ‘aql, ayağ, barmağ, parmağ [4]
- +ü** : yeter, yer [2]
- +üm** : ben, biz [2]
- +ümle** : ben [1]
- +ün** : eñeg, geyreg, öd, üç [4]

- + ünde** : öñ [1]
- + ünden** : öñ [1]
- + üne** : göz, yüz [2]
- + üni** : göz, öd [2]
- + üñ** : adem, ādem, ʿālem, cehd, cihet, çömleg, dil, dirseg, diş, el, et, ev, fikr, fīl, göz, hüdhüd, ʿilm, iş, kelb, kemig, kemüg, kim2, köprüceg, legen, memleket, sen, süd, yer, yigitlüg, yüz, zaḥmet [31]
- + ünün** : yüz [1]
- + üñde** : kül [1]
- + üñden** : göñl [1]
- + üñe** : bêl, el [2]
- + üñi** : el, iş [2]
- + üñile** : el, göñl [2]
- + üñle** : ʿamel, diz, el, ʿilm [4]
- + üyle** : öd, süd [2]
- + ya** : ağrı, ara, aʿzā, buru, havā, hebā, hayā, hāya, hokka, hummā, ḥasta, ısıtma, istiskā, kara, kaṭaru, kuru, kuyı, laḳva, mizāclu, raʿşa, sancu, sevdā, sızı, şızı, şu, taḥta, taşra, tava, yalama, yara, yoḳaru [31]
- + ye** : bāh, beyni, cümle, debe, deri, eñse, geri, gevde, gibi, hefte, ḥayvāniyye, ḥukne, ḥöre, iḳerü, igne, iskemle, kendü, kimesne, kimse, kişi, mengene, müptedī, nāzle, nesne, tencere, tirementine, türki, ṭancere [28]
- + yesin** : gözle [1]
- + yı** : ağrı, arpa, ayva, aʿzā, eczā, fūta, ğayri, ḥasta, ḥasta, ḥurmā, kaḫa, kaṭünā, kuba, mālīḥūlyā, raʿşa, saʿza, sevdā, şafrā, şargı, şu, taḥta, tılā, yaḳı, yara, yumurda [25]
- + yıla** : dağlağı, nuşa, şafrā, şargı, şu [5]
- + yın** : şu [1]
- + yına** : şu [1]
- + yından** : şu [1]

- + yını** : şu [1]
- + yıyla** : şu [1]
- + yi** : ʿarabī, balgamiyye, beyni, cümle, çeñe, debe, deri, fāsīde, fāyide, gevde, gibi, hıķne, hōre, hūrde, igne, jīve, kendü, kimesne, kiři, ķurdumāne, maʿde, maʿīde, muhtelife, nāzle, nesne, perde, serçe, sirke, süci, temürhindī, tirementine [31]
- + yile** : edviyye, ökçe [2]
- + yla** : belā, çalma, çaturdı, halvā, sevdā, şafrā, şargı, şu, yakı [9]
- + yle** : çifte, delükli, ne, sirke, süci [5]
- + ysa** : ķomalı [1]
- a** : açıl-, ağar-, ağr-, aķ-, aķsır-, al-, ayırtlan-, baķ-, baş-, boğ-, bul-, buluş-, çıķ-, danış-, doķın-, dol-, dolaş-, doldur-, doğ-, dur-, dut-, dutıl-, ışlad-, kaķ-, kal-, kaldur-, kaķķ-, karışdur-, kaşur-, katlan-, ķaynad-, ķıl-, ķırıl-, ķızar-, ķızdur-, ķonaklan-, ķop-, ķopar-, ķuř-, nurlan-, ol-, olın-, oñul-, otur-, ov-, oynad-, sın-, şağal-, řaķın-, şar-, şık-, şın-, toğrul-, toğur-, řur-, řut-, uyan-, uyuş-, var-, yan-, yaşşılan-, yat-, yatur-, yoğur-, yud-, yum- [66]
- acadı** : çıķar-, şar- [2]
- acadısa** : çıķ- [1]
- acak** : arın-, bat-, dut-, olın-, şar-, şın-, yarıl-, yat- [8]
- alar** : aç-, aķıd-, al-, aldur-, arıd-, baş-, bırağ-, bulaşdur-, bur-, çıķ-, çıķar-, dut-, ışlad-, kaldur-, karışdur-, kat-, kavur-, ķaynad-, ķımıldad-, ķurud-, oñuld-, otur-, saç-, saç-, řaķın-, şar-, şık-, řoķ-, şamzur-, şoldur-, řut-, ur-, var-, vur-, yaķ-, yar-, yırt-, yıylad-, yoğur- [39]
- amadum** : bul- [1]
- amaya** : baķ- [1]

- amaz** : çık-, çıkar-, uzad-, var-, yum-
[5]
- amazsa** : duy- [1]
- amazsan** : başar-, bul- [2]
- an** : ağr-, aķ-, çık-, çıkar-, doķın-,
domal-, ķal-, ol-, olın-, sın-, şarıl-,
vurul- [12]
- ana** : doķın-, ķal-, ol-, şoķ- [4]
- anda** : ķullan- [1]
- andur** : ol- [1]
- anı** : ķal-, olın- [2]
- anın** : ķal- [1]
- anından** : ķal- [1]
- anını** : ķal- [1]
- anur** : çık- [1]
- ar** : aķ-, aķ-, art-, at-, baŗ-, çık-,
doĝ-, dut-, ķaķ-, ķalk-, ķır-, ķoķ-,
ķop-, Şal-, Şar-, Şol-, Őut-, Őuy-,
yan- [19]
- araķ** : ov- [1]
- arken** : toĝ- [1]
- arlar** : dut- [1]
- arlarsa** : aķ- [1]
- arsa** : aķ-, at-, çık-, duy-, ķalk-, ov-,
Őuy- [7]
- arum** : Şar- [1]
- asın** : aķ-, aķıd-, al-, aldur-, aŗ-, at-,
baķ-, baŗ-, batur-, bul-, bulaŗdur-,
bur-, çık-, çıkar-, danıŗ-, dolaŗdur-,
dut-, dutdur-, ģarcan-, ıŗlad-,
kaķ-, ķaldur-, ķanad-, ķarıŗdur-,
ķarıŗtur-, ķat-, ķaynad-, ķaz-,
ķazıd-, ķızdur-, ķopar-, ķurtar-,
ķurud-, ol-, oĝar-, oturd-, ov-, oy-,
oynad-, Őaķın-, Şar-, Şavud-, Őıķ-,
Őoķ-, Şovud-, Őamzur-, Őoĝrud-,
Őoĝrud-, Őoldur-, Őur-, Őut-, ur-,
uzad-, var-, vur-, yaķ-, yapuŗ-,
yapuŗdur-, yar-, yastur-, yat-,
yatur-, yay-, yoĝur-, yumŗad-,
yun- [66]
- asız** : yaz- [1]
- asur** : vur- [1]
- ca** : olın- [1]
- cak** : alın-, olın- [2]

- cak** : doğ-, olın- [2]
- dı** : doğın-, kağır-, kal-, kıl-, ol-,
olın-, şağal-, şur-, uzan-, yarat-
[10]
- dılar** : buyur- [1]
- dıysa** : çık-, doğ-, kal-, ol-, yumşa-
[5]
- di** : bildür-, çek-, de-, dön-, düş-,
düşürül-, eyit-, eyle-, ét-, getir-,
sökül-, üfür-, yürü- [13]
- diler** : benzet-, ét-, ver- [3]
- diyse** : geç-, in- [2]
- duğçün** : ol- [1]
- duğı** : al-, budan-, ko-, kop-, ol-,
olın-, oyna-, şar-, şıkıl-, şın-, uzat-
, var-, yat- [13]
- duğın** : al-, kayna-, ol- [3]
- duğına** : ağrı-, şomur-, yan-
[3]
- duğınca** : kaldur- [1]
- duğından** : ko-, kon-, kop-, ol-,
şar- [5]
- duğum** : ol- [1]
- duğun** : şar-, yar- [2]
- dukça** : kuru- [1]
- duk** : kıl- [1]
- dukça** : burul- [1]
- dukda** : çık-, kımıldan-, ol-, ov-, şın-
[5]
- dukdan** : çık-, ol-, şar- [3]
- dum** : ağ-, al-, bağla-, bul-, çıkar-,
dağla-, kal-, kaz-, kıl-, ko-, ol-,
oğar-, oğult-, oy-, şar-, vur-,
yağla-, yar- [18]
- düği** : belür-, de-, deş-, dişle-, düşür-,
eri-, edebil-, gel-, in-, işle-, pirtin-
, söyle-, sür-, üşün-, ye- [15]
- düğinden** : büzü- , işle- [2]
- düğine** : gel- [1]
- düğinleyin** : git- [1]
- düğüm** : ét- [1]
- düğümüz** : de-, ét- [2]
- düğün** : ét- [1]
- düği** : veril- [1]
- düğine** : şiş- [1]

- dük** : bil-, de-, et- [3]
- dükçe** : et-, iç-, yéyebil- [3]
- dükde** : iste- [1]
- dükden** : et-, indür- [2]
- dükleri** : de-, ye- [2]
- düklerinden** : ögrü- [1]
- dükçe** : eri- [1]
- düm** : ‘aceple-, çek-, döndür-, ek-, ekle-, eyle-, et-, geçür-, getir-, gör-, ilet-, işle-, kes-, söyündür-, üfür- [15]
- düresin** : et- [1]
- dürüp** : et- [1]
- dürür** : bil- [1]
- düyise** : çök- [1]
- e** : belür-, berelen-, bil-, bilin-, bişür-, bit-, bitür-, bürün-, çek-, deşil-, diñ-, döğ-, dön-, dürt-, düş-, düşür-, egil-, eglen-, ek-, éd-, ér-, geç-, geçür-, gel-, giciş-, gid-, gider-, gir-, göger-, göm-, gör-, götür-, gözed-, iç-, içür-, iled-, ilet-, in-, incin-, işled-, işlet-, kes-, kesil-, katlanabil-, öğren-, ört-, pirtin-, seç-, silin-, söyündür-, süz-, şiş-, şişür-, tükür-, vèr-, yerleşdür- [56]
- ecegi** : çek- [1]
- ecek** : çek-, dik-, döğ-, dögül-, erid-, éd- [6]
- ecekdür** : dögül- [1]
- eler** : berkid-, bişür-, bitür-, çek-, çevir-, degür-, del-, dik-, döğ-, dök-, dürt-, ek-, erid-, ez-, éd-, geçür-, getir-, gey-, gid-, gör-, götür-, iç-, içür-, ilet-, indür-, işled-, kes-, pişür-, sür-, sürün-, süz-, vèr-, yèdür-, yüz- [34]
- elüm** : éd- [1]
- em** : éd- [1]
- emediler** : ér- [1]
- emedügi** : götür- [1]
- emeye** : ögsür- [1]
- emeyesin** : éd- [1]
- emez** : éd- [1]
- emezler** : gör- [1]

-emezsen	: yerleşdür-	[1]	-erüz	: éd-	[1]
-emezsin	: dik-	[1]	-esin	: berkid-, bevvâld-, bil-, bişür-, bitür-, bük-, çek-, çekin-, çöz-, degşürd-, del-, devşür-, dês-, did-, dik-, dög-, dök-, döndür-, dür-, dürt-, düz-, düzed-, eg-, ek-, eleşdür-, erid-, ez-, éd-, geçür-, getür-, gevşed-, gevşeld-, gevşeldivèr-, gider-, giydür-, gör-, götür-, iç-, ilet-, indür-, itivèr-, kes-, ölç-, ört-, pekid-, perkid-, perkişdür-, seç-, sil-, silk-, siñdür-, sür-, süz-, üfür-, vazgel-, vèr-, yèdür-, yerleşdür-, yètivèr-	[59]
-en	: depred-, éd-, gel-, getür-, götür-, içil-	[6]			
-ene	: gel-, yèllen-	[2]			
-eni	: ezil-, gel-, gid-	[3]			
-enler	: éd-, gel-	[2]			
-enleri	: vèr-	[1]			
-ense	: éd-	[1]			
-ensün	: éd-	[1]			
-er	: bit-, çek-, çök-, dês-, dök-, dön-, dürt-, éd-, geç-, gez-, gid-, in-, kes-, öt-, sür-, şış-	[16]			
-erdi	: éd-	[1]			
-erdüm	: éd-	[1]	-esincedür	: yèt-	[1]
-erdür	: éd-	[1]	-esün	: gider-	[1]
-erler	: çek-, éd-	[2]	-eyim	: éd-	[1]
-erse	: dön-, düş-, eg-, éd-, geç-, gid-, in-, şış-	[8]	-eyin	: gör-	[1]
-ersen	: éd-	[1]	-gil	: bil-	[1]
-ersin	: éd-	[1]	-ıcak	: ol-	[1]
-erüm	: éd-	[1]	-ıcağ	: ol-, şar-, uğun-	[3]
			-ıma	: burn-	[1]

- inca** : bul-, bulutlan-, çık-, doğın-,
kal-, var- [6]
- icek** : şaçal- [1]
- ince** : bit-, çek-, deşil-, eglendür-, er-,
geç-, gel-, kesil-, yerleşdür-
[9]
- irler** : gözed- [1]
- ma** : um- [1]
- mada** : vur- [1]
- madı** : kal- [1]
- madın** : dolan-, ko-, kuru-, ol-, şol-
[5]
- madiysa** : var- [1]
- maduğı** : çık-, kon- [2]
- madum** : ol- [1]
- mağa** : alıko-, bağla-, dut-, kıl-, ko-,
ol-, şar-, yar- [8]
- mağçün** : yu- [1]
- mağı** : ak-, bul-, kuş-, ol- [4]
- mağıçün** : tut- [1]
- mağıla** : ara-, kımıl-da-, okşa-,
şal-, şık-, ur- [6]
- mağla** : oğşa-, şar-, şık- [3]
- mak** : aç-, al-, çıkar-, kımıl-da-, ol-
[5]
- makdur** : kuş-, oğult- [2]
- mak** : al-, alın-, ara-, aşur-, ayırtla-,
bağla-, bul-, çarp-, çıkar-, doğur-,
dut-, ısıt-, kaldur-, ko-, kuş-, ol-,
şar-, şık-, şın-, şovut-, uvan-,
uvat-, yapuş-, yar-, yat-, yu-, yut-
[27]
- makdan** : bağla-, başdur-, doğın-, kal-,
kaldur-, ko-, uvan-, vurul- [8]
- makdandır** : şar- [1]
- makdur** : al-, bağla-, baş-,
domal-, kaç-, şar-, şık-, urun-,
vur- [9]
- maklık** : ol- [1]
- mamak** : çıkar-, kımıl-dan-, uvat-
[3]
- mamış** : ayırtlan-, dol-, kon-, yun-
[4]
- mamışdur** : yarat- [1]

- masa** : bulun-, doğur-, dut-, ol-,
toğur-, yarıl- [6]
- ması** : ara-, bağla-, çık-, dut-, kayna-,
ko-, şar-, uzan-, yat- [9]
- masıçün** : kana- [1]
- masın** : bağla-, ko-, ol-, şar- [4]
- masına** : oyna- [1]
- masını** : ayırtla-, bağla-, kana-, oyna-,
şagal-, şar-, ton-, yarıl- [8]
- maya** : ağar-, ağır-, ak-, akıt-, al-,
ayrıl-, baş-, çık-, çıkar-, kal-,
kana-, kıl-, kımıl-da-, kızar-, ol-,
oyna-, oynat-, şaşır-, toğur-, unut-,
uyan-, uyu-, yat- [23]
- mayacak** : ol- [1]
- mayalar** : aç-, akıt-, al-, ayırtla-,
boz-, datdur-, dut-, ko-, kork-, ol-,
unut-, vur-, yu- [13]
- mayan** : ol- [1]
- mayana** : tur- [1]
- mayasın** : alıko-, baş-, başdur-,
kımıl-dat-, ko-, ol-, şar-, uğra-,
unut-, ur-, vur- [11]
- mayı** : ko- [1]
- mayıcağ** : ol- [1]
- mayıla** : uvat- [1]
- mayınca** : art-, bul-, çık-, çıkar-,
kayna-, ko-, kon-, ol-, şagal-, yar-
[10]
- maz** : ağır-, ayırtlan-, çık-, doñ-, dut-
, kapan-, kayna-, kaynat-, kızar-,
ko-, kon-, kop-, ol-, on-, şarıl-,
şıkıl-, şın-, tur-, uzan-, var-, yan-
[21]
- mazısa** : ol- [1]
- mazsa** : açıl-, katlan-, ol-, tur-, tut-,
var- [6]
- mazsan** : yapuş- [1]
- me** : deg-, düş-, sür-, terle- [4]
- mede** : deg-, dök- [2]
- meden** : bil-, ét-, iç-, terlet-, yé- [5]
- medin** : bil-, ét- [2]
- medügini** : git- [1]
- mege** : çek-, deş-, ét-, gider-, irinlen-,
öl- [6]

- megi** : dèril-, esne-, gerin-, in-, tükür-
[5]
- megiçün** : bitür- [1]
- megile** : çek-, çigne-, itivèr-
[3]
- megile** : üşüt- [1]
- mek** : bil-, bildür-, çek-, çiyne-,
değiş-, dè-, eyle-, ét-, gör-, işle-,
işlet-, itivèr-, kes-, ögsür-,
perkişdür-, yèdür- [16]
- mekçün** : semir-, tazele- [2]
- mekde** : ét-, götür- [2]
- mekden** : dökül-, düş-, gevşelt-,
göyün- [4]
- mekdür** : bingèş-, çek-, çök-, yè-
, yètivèr- [5]
- mekle** : çek-, itivèr- [2]
- meli** : dèşil- [1]
- memek** : çek- [1]
- memiş** : enen- [1]
- memişler** : ét- [1]
- mese** : diñ-, düş-, git-, şiş- [4]
- mesi** : çek-, devşiril-, ét-, giciş-,
incin-, pirtin- [6]
- mesin** : gici-, işle- [2]
- mesine** : dökül-, gicin- [2]
- mesini** : çegzin-, ditre-, egil-, gevşetil-
[4]
- meye** : benzet-, bit-, çek-, çiyne-, deg-
, degşül-, depren-, dökül-, dökün-,
dön-, dürt-, egil-, eksil-, ev-, ét-,
gel-, gez-, git-, gör-, göster-, gül-,
güldür-, iç-, in-, indür-, iste-, işe-,
işit-, pirtin-, söyle-, şiş-, terlet-,
yè-, yènile-, yèr-, yètiş-, yörü-
[37]
- meyeler** : çek-, ét-, vèr-, yè- [4]
- meyen** : bitür-, ét- [2]
- meyene** : diñ- [1]
- meyesin** : bitür-, çek-, degür-,
dè-, dèş-, eglendür-, ek-, esirge-,
ét-, getir-, gider-, kes-, vèr-,
yörüt- [14]
- meyeyim** : dè- [1]

- meyi** : bit- [1]
- meyince** : git-, ört-, perkiş- [3]
- meyüp** : vèr- [1]
- meyüpdür** : git- [1]
- mez** : beñze-, bil-, çek-, dön-, düşür-, düşürül-, egil-, gerek-, göger-, gör-, in-, işe-, işit-, işle-, üzül-, vèr-, yènil-, yörü- [18]
- mezdür** : èt- [1]
- mezin** : èt- [1]
- mezse** : dön-, düş-, git-, öl- [4]
- mezsın** : gör- [1]
- mezüz** : gör- [1]
- miş** : açıl-, al-, alın-, ayrıl-, bozul-, bul-, çık-, daral-, kaķı-, kana-, karar-, kayna-, kıl-, kız-, kop-, ol-, olın-, oyul-, şın-, şovu-, tol-, uvan-, yan- [23]
- mışa** : şok-, vur- [2]
- mişdur** : çık-, domal-, kal-, kayna-, kıl-, ol-, olın-, tomal-, yaradıl-, yarat- [10]
- mışına** : oyul- [1]
- mışla** : çık- [1]
- mışlar** : kıl-, yar- [2]
- mışlardur** : kal-, kıl- [2]
- miş** : bil-, biş-, bit-, büzül-, çök-, çürü-, dögül-, dön-, düş-, eyit-, èt-, geç-, göyün-, iç-, içür-, in-, işle-, söyün-, süzül-, vèril-, yörü- [21]
- mişdür** : bit-, düz-, eyle-, èt-, geç-, üzül-, zehirlen- [7]
- mişim** : èt-, gör- [2]
- mişler** : èt- [1]
- mişlerdür** : de-, èt- [2]
- mişüzdür** : èt-, gör- [2]
- nur** : ko- [1]
- r** : ağrı-, başla-, beñze-, böyü-, depre-, de-, eyle-, iste-, kana-, kapla-, kayna-, oyna-, pārele-, söyle-, şakla-, şancu-, şakırda-, toğra-, uyu-, yara-, yörü- [21]
- rdi** : işle- [1]
- rin** : dile- [1]

- rken** : işle-, yürü- [2]
- rlar** : ko- [1]
- rler** : de- [1]
- rlerdi** : de- [1]
- rmiş** : yürü- [1]
- rsa** : ağrı-, şancu-, tağla- [3]
- rsan** : bağla- [1]
- rse** : çürü-, de-, dile-, eyle- [4]
- rseñ** : de- [1]
- sa** : açıl-, ağrı-, al-, ayrıl-, bağlan-, bur-, çık-, çıkar-, dala-, doğın-, dut-, ısır-, kabla-, kana-, karar-, karışdur-, ko-, koğ-, kopar-, ol-, şarpan-, şın-, şoğ-, şulan-, tut-, tutul-, uğra-, uyu-, vur-, yağ-, yapuş-, yarıl-, yat- [33]
- salar** : al-, asağo-, boğazla-, karışdur-, kat-, ko-, kurut-, ol-, sağ-, sık-, şoğ-, şor-, vur-, yağ-, yıka- [15]
- se** : belür-, büzil-, çegzin-, çek-, çürü-, de-, dile-, döğ-, dökül-, düş-, düşür-, ek-, eyle-, et-, geç-, gel-, gör-, götür-, iç-, içür-, in-, iste-, kesil-, pirtin-, sür-, şiş-, üzül-, ye-, yen-, yürü- [30]
- seler** : çek-, döğ-, dütüzdür-, eyle-, et-, iç-, içür-, iste-, sür-, ver-, ye-, yédür- [12]
- sen** : deg-, dik- [2]
- sın** : al- [1]
- sin** : döğül-, gerek- [2]
- sun** : ol-, yat- [2]
- şan** : baş- [1]
- ti** : düş- [1]
- tuğı** : çık- [1]
- ub** : ol-, şar-, vur- [3]
- uben** : dur- [1]
- unca** : kızar- [1]
- up** : aç-, ağ-, al-, baş-, bul-, çık-, çıkar-, doğın-, dut-, ısıd-, ıslad-, kaç-, kaldur-, karar-, karışdur-, kat-, kaynad-, kıl-, kopar-, kurud-, ol-, onad-, oñar-, otur-, saçal-, sağald-, şakın-, şar-, tut-, uyuş-, var-, vur-, yapuş-, yar-, yatur-,

- yazıl-, yırlın-, yum-, yun-
[39]
- updur** : ayrıl-, çık-, kal- [3]
- ur** : açıl-, al-, bozul-, bul-, bulun-,
buyur-, domal-, dur-, harcın-, kal-
, karar-, karard-, katlan-, kazıl-,
kısal-, kızar-, kocald-, kon-,
kurud-, kusdur-, ol-, olın-, sını-,
şagdur-, şalın-, şan-, şarar-,
şayıklad-, şın-, şoyul-, toğur-,
tumanlan-, tutul-, uyuş-, uzad-,
uzan-, var-, vurul-, yaradıl-, yarıl-
, yayıl-, yumrılan-, yumşad-
[43]
- urdur** : ol- [1]
- urın** : dur- [1]
- urken** : al-, toğur- [2]
- urlar** : al-, buyur- [2]
- ursa** : açıl-, alın-, atıl-, doğın-, kal-,
ol-, şarar-, şın-, yapuş- [9]
- ursan** : bul-, ol- [2]
- ursın** : şan- [1]
- ursun** : bul-, dur- [2]
- urum** : dur-, şagald- [2]
- urup** : şagald- [1]
- uruz** : dur- [1]
- übdür** : incin- [1]
- üben** : éd- [1]
- üp** : bil-, bişür-, bit-, çek-, çöz-,
dik-, döğ-, erid-, ez-, éd-, geç-,
geçür-, gel-, getür-, gör-, kesil-,
kesül-, sür-, üt- [19]
- üpdür** : geçür-, perkin- [2]
- üpdürsin** : éd- [1]
- üpdürün** : gör- [1]
- üpdürüz** : éd- [1]
- ür** : ‘acizlen-, belür-, bil-, bildür-,
bitür-, bükül-, büzil-, çekil-, deşil-
, diğdür-, diriltdür-, dökül-,
duyabil-, dür-, düril-, düşür-, egil-
, eksil-, eliş-, erid-, eriş-, eyd-,
étdür-, geril-, getür-, gider-,
göger-, gömül-, gör-, görün-,
göyün-, gözed-, gözük-, incid-,
incin-, kesil-, öl-, öldür-, pirtin-,
üzül-, vèr- [41]

- ürler** : eyd- [1]
- ürse** : duyabil-, eglen-, gel-, görün-,
incin- [5]
- ürsin** : bil-, gör-, işid- [3]
- ürsün** : bil- [1]
- ürüz** : bildür- [1]
- ya** : aşako-, bağla-, başla-, çınla-,
daya-, hışla-, kapla-, kaşı-, kavra-,
kayna-, ko-, kuru-, okşa-,
sokulda-, sızla-, şovu-, şuşa-, uyu-
, yu-, yumşa- [20]
- yalar** : avla-, bağla-, kazı-, ko-, şakla-
, tağla-, yağla-, yu- [8]
- yamaduñ** : ko- [1]
- yamazsañ** : ko- [1]
- yarsan** : alıko- [1]
- yasın** : ara-, ayırtla-, bağla-, boğazla-,
dağla-, daya-, ısla-, işmarla-, kazı-
, ko-, mıhla-, okşa-, şakla-, tuzla-,
yağla-, yastuqla-, yu-, yuvala-
[18]
- yayın** : ko- [1]
- yduğun** : ko- [1]
- ye** : çürü-, derle-, de-, dile-, ditre-,
eri-, eyle-, gici-, işle-, iste-, işle-,
kilidle-, pencele-, terle-, üşi-, ye-,
yörü- [17]
- yeler** : ele-, eyle-, ye- [3]
- yesin** : de-, dile-, egele-, ele-, eyle-,
işle- [6]
- yınca** : ko-, yumşa- [2]
- yıncağ** : ayırtla-, oyna- [2]
- yince** : çürü- [1]
- ymadum** : ko- [1]
- ymağıla** : ko- [1]
- ysa** : ko- [1]
- yup** : ayırtla-, ısla-, ko-, oku-, yağla-
, yokla-, yu- [7]
- yü** : de- [1]
- yüben** : de- [1]
- yümez** : çiyne- [1]
- yüp** : derle-, işle-, kilidle- [3]
- yüpdürüz** : de- [1]

5.3. Sıklık Dizini

1 : ‘aceple-, ‘acizlen-, açıcı, ‘aded, ‘adem, af‘ī, ağduğ, ağırlığ, ahir, ahret, ahzar, ‘aḳārya, aḳçıl, aḳhuvān, ‘aḳırḳarḳā, aḳlık, aḳrāb, ‘aḳrāb, aḳrān, aḳsır-, aḳūruş, alaca, a‘lal-ḳalb, alāt, alçaḳ, ‘alem, ‘aleyh, ‘aleyhü’s-selām, allah, allahu, altışar, aluḡ, amān, ‘amber, an, ‘anāşır, ancak, anduḳ, aḡsızın, aḡulcaḳ, ‘araḳıyye, araḳu, ‘arapça, arḡun, arıd-, arın-, ‘arī, ‘arabī, arşun, aru, asaḳo-, ‘aslī, aş-, ‘aşab, aşako-, aşlu’l-luffāh, aşma, aşikāre, ‘aşḳar, aşur-, ‘ataş, atıl-, avadan, avadanlıḡ, avla-, ‘avrad, ayak2, ayaz, ‘ayān, ayḡır, ayı, ‘aynı, ayran, ayrı, ayu, azacuḳ, azı, azu, ādet, ‘āḳıbet, ‘āḳırḳarḳā, ‘ālim, āsmānī, ba‘d, baḡ2, baḡa, baḡlan-, baḡlu, bahār, baḡşāyiş, balḡamiyye, balta, baḡ, baraş, basturma, başalu’l-fār, başar-, başḳa, başparmaḡ, başpert, bat-, bābūne, bān, bārid, bāzū, bedzeri, beḡāyet,

bekmez, beктаş, belīlec, belki, belürsüz, benevş, berancāsef, berelen-, beri, berri-, berşafīşā, berü, besbāyeş, bevvāld-, beyāz, bezīr, bezrū’l-leftü’l-berri-, bēşer, bıraḡ-, bi-‘avni’llahi, bi’n-nebiyyi, bi’ş-şavab, bidnūs, bigār, bin, bingeş-, birezçuḳ, birinci, bismillāhi’r-raḡmāni’r-raḡīm, bişüḡ, bī‘add, bīçün, bīḡadd, bīsebeb, boḡ, boḡa, boḡuk, boncuḳ, borāde, boya, boz-, böceg, böy, böyü-, böyüklüḡ, budan-, buları, buluş-, bulutlan-, burc, burḡı, burn-, bursuḳ, burul-, buḡ, buyan, buzaḡı, bür, büzeydān, bügri, bük-, bükül-, bürkan, bürün-, bürüncek, büsbütün, büssed, ca‘de, cā‘īz, cānavar, cāriye, cebhe, cedd, cenḡāt, cerb, cerrāḡlıḡ, cihet, cild, civān, çaç, çalma, çapaḡ, çapaḳ, çarp-, çaturdı, çekil-, çekin-, çengel, çetin, çevir-, çıkurdı, çınla-, çıplak, çıyan, çigin, çigne-, çin, çirḡ, çūḳa, çün, çürüḡ, da‘ām,

daḳıḳ, dala-, damaḳ, daracuk, daral-,
 darb, darı, datdur-, dā'ire, dā'u's-sa'leb,
 da'vī, davlı, dāfi', dāḥıs, dāneli, debelik,
 defn, deḡiş, deḡiş-, deḡşül-, deḡşürd-,
 delüklü, demevī, demī, demürçük, depe,
 depre-, depred-, depren-, der, derd,
 derinī, dermān, dert, destere, devāü'l-
 misk, devlük, devşiril-, devşür-, dēril-,
 dıḳḳ, dınaḡ, dırnaḡ, dışarı, did, diken,
 dikren, diḳḳat, direḡ, direk, diriltdür-,
 dirlig, dişi, dişle-, dīryāz, dīryāzi, dīvāne,
 dolan-, dolaş-, dolaşdur-, doldur-, dolı,
 dökün-, dönüḡ, dörder, dört yüz kırk,
 dört yüz otuz altı, du'ā, duhnu'l-ās,
 duhnu'l-levz, durunç, dutdur-, dutıl-,
 dūḳū, düḡüm, düḡün, dünya, düril-,
 dütsü, düzed-, ebeḡümecci, ebūkrāt, ecell,
 eflāk, eflāṭün, efrāk, egegi, ehb, ehl,
 ekber, ekser, eksükli, elekçi, eleşdür-,
 elfī, elfiyā, elifce, eliş-, elyesānī, emek,
 emīn, en, endām, enderānī, enen-, eḡek,
 eḡselig, er-, erik, erkek, erlüḡ, esbāb,
 esne-, eşribe, etrāf, ev-, ey, eylāsānī,
 eylesānī, eyyām, ezil-, ér, érte, étdür-,
 faḥr, farāsiyün, fark, faşīḥ, faşīḥü'l-lisān,
 fazl, fālic, fāris, fārsī, fāsıde, fehm,
 felāfile, felenc, fentāfilün, ferbiyün, ferc,
 fetḥ, fevt, feza, fıstıḳ, fi'l-cümle, fi'l-ḥāl,
 fi'il, firansa, firenk, ḡāvzubān, gelin,
 gelincig, gendene, geḡezliḡ, geḡz,
 gergedān, geril-, gerin-, gevr, gevseld-,
 gevseldivēr-, gevselt-, gevsetil-, gey-,
 geyesi, geç, gicin-, giriftār, giydür-,
 göḡüner, göm-, gömül-, gönder, göḡül,
 göster-, gözle, gözüc-, guruldu,
 güherçile, gül-, güldür-, güleryüzlü,
 gümüş, güyegi, ḡaflet, ḡaliye, ḡalyānū,
 ḡam, ḡaşayān, ḡāfil, ḡālunḡa, ḡāyb, ḡıbb,
 ḡuşşalu, habbu'l-belesān, hanāzīr, havā,
 havāriyyün, havzu'l-ḡamse, hazā, hāşıl,
 hebā, hem-çünān, hemīn, hidāyet, hil,
 hīçbir, hōşber, hüdhüdī, ḡabbe, ḡabbu'l-

ās, ḥabbu'l-belesān, ḥabbü'r-reşād, ḥaber,
 ḥablu'z-zirā^c, ḥacāmat, ḥacet, ḥalı, ḥalvā,
 ḥanāzir, ḥarāb, ḥarr, ḥastalığ, ḥatar,
 ḥavāle, ḥavāyic, ḥavlincān, ḥayrān,
 ḥayvānāt, ḥayvānī, ḥayvāniyye, ḥazīne,
 ḥazret, ḥāfiẓa, ḥālet, ḥālī, ḥāmile, ḥāya,
 ḥāzır, ḥicāb, ḥikmet, ḥoḳḳa, ḥorata,
 ḥulme, ḥummāz, ḥunāk, ḥurmet, ḥuzūr,
 ḥünma, ḥünmā, ḥürdāk, ḥürz, ḥüccet,
 ḥükümī, ḥaber, ḥafaḳān, ḥal, ḥalfu'l-
 lāzun, ḥalifü'r-re'is, ḥanazırbaş, ḥarbak,
 ḥardal, ḥastalığ, ḥavāşş, ḥavf, ḥavflu,
 ḥālik, ḥātem, ḥışla-, ḥıta, ḥıyārek,
 ḥıyārga, ḥızmet, ḥışes, ḥoce, ḥorōs, ḥōd,
 ḥōş-kemend, ḥōşnūd, ḥunāk, ḥunām,
 ḥurd, ḥusyetü's-sa'leb, ḥuşuş, ḥün, ḥūra,
 ḥūz, ılıcağ, ınckırık, 'inebī, 'iraḳī,
 ıraklıg, 'ırḳu'l-enf, 'ırḳu'l-ḥacıbeyn,
 'ırḳu'l-kıdem, 'ırḳu'l-lisān, 'ırḳu's-
 şakḳīka, 'ırḳu's-şefateyn, ısid-, ısırgan,
 ısırıġī, ısıt-, ışmarla-, ibig, icābet, içil-,
 ihtimām, ihtiyāt, ihtizār, ihtiyār,
 ikibuçuk, ikinci, ikindü, iki yüz, iki yüz
 altmış, iklimiyā, ilāhī, iled-, ilerü, ilgili,
 illā, illeri, inci, incid-, incüg, incüg,
 inşā'llāh, intihā, intikāl, inzāl, inen, inle-,
 iplik, irinlen-, irsā, isfānāḥ, isfidācu'r-
 raşşāş, iskembe, iskender, işbāb, işid-, iti,
 i'tibār, 'izzet, 'isā, kaınca, kāfī, kāfūrī,
 kāhel, kāḥuş, kār, kārnāb, kāsnī, kebe,
 kebed, kece, kefedem, kel, kelbeten,
 kelī, kelpeten, kemāderyūs, kemāfītūs,
 kemend, kemendsüz, kemlig, kendir,
 kertenkele, keskin, kestane, kesül-, keşk,
 keşür, kızıl, kibīr, kir, kirpük, kişnic,
 kitāp, kizb, köknār, kömük, köpri,
 köpriceg, köprüg, köpükli, körpe,
 kötülük, kurbağa, kurş, küçürek, kükürt,
 küllī, küzbere, kükürdī, ḳabla-, ḳaburğa,
 ḳacırdı, ḳağır, ḳahḳaha, ḳaḳı-, ḳalay,
 ḳalem, ḳalın, ḳalye, ḳamu, ḳanad-, ḳanlı,
 ḳanlı, ḳantāriyün, ḳantāriyün,

kantūriyūn, kantāriyūn, қаpaғ, қаpaқ,
 kapan-, қапан, қаппа, қар, қарард-,
 қарасағу, қарға, қарыца, қарынца,
 қарыштур-, қарышұқ, қастен, қасур-,
 қашабу'z-zerīret, қашд, қашқатı, қаşı-,
 қаšnūrye, қашұқ, қатре, қаттāl, қатур,
 қатару, қаванōz, қавра-, қавруқ, қавур-,
 қайнад, қайнат-, қазındı, қазıd-, қābız,
 қānun, қāшır, қıbrısı, қıғ, қılıc, қımārı,
 қımıldad-, қınnā, қır-, қırāt, қırıl-, қırı,
 қırmızı, қısm, қıша, қıt, қıyaқ, қıyās, қız-,
 қızан, қızgun, қızılca, қızılсuk, қızılсағу,
 қıfāl, қıfāl, қırūfı, қoca, қocald-, қоç,
 қolan, қолағ, қomalı, қonақlan-, қorқ-,
 қorқulu, қоyı, қuba, қubāhā, қubbe,
 қuduz, қulқutar, қullan-, қullāb, қulluқ,
 қulunç, қurбаға, қurd, қurdçuғaz,
 қurdumāye, қurşu'l-gāfes, қurşu'l-
 enderhūn, қurşu'l-unsul, қurtar-,
 қuruldu, қurūh, қusdur-, қuvā, қükүрд,
 лағ, la'l, lābūde, lāciverd, levn, leyyine,

lihyetü't-teys, lisān, lisānü'l-ḥamel,
 lisānü'l-ʿaşāfir, luğaziya, lübüb, lük,
 maʿdenī, maʿdenūs, mafşal, maḥall,
 maḥlūq, maḥmūr, maḥrem, maḥv,
 maqʿad, maqam, maʿnen, mantar, maraža,
 mariz, marmāḥūr, maʿşüm, matkap,
 matkāb, māʾ, māʾü'r-rummān, maymun,
 mažarr, mācūrān, māḥizehre, māil,
 māku'l-ʿayn, māl, māliḥūlyā, māmişa,
 māmurān, māsūra, māşış, meʾmūnī,
 meʿācin, mebādā, meclis, mecrūh, medā,
 mefāşıl, mehlike, memzūc, men, merātib,
 merdāne, merdīvan, merdūd, merhemü'n-
 naḥl, merhemü'r-raşşās, merḥamet,
 merḥūm, merzengūş, mesā, mesr,
 mesʿūd, meşām, meşhūr, meşvī, mevād,
 mevānin, mevizeg, mevīzec, miḥla-, min,
 mine'l-qānūn, mor, muğlāb, muğlāp,
 muhlik, muḥarriқ, muḥaşşal, muḥriқ,
 muḥriқа, muḥtāc, muḥtelife, muқabil,
 muқaddem, muқaddes, muқarrer,

muḳavvā, muḳavvī, muḳayyed, muḳāh,
 muḳlu'l-yehūd, murdārliġ, murūr,
 muṣṭafā, muṭteḳid, muṭtemed, muṭbıka,
 mūzıḳ, mücevvef, müdahrec, müdebber,
 müferrihāt, müferriḥ, müherrā, mükerrer,
 mülāyim, mümkin, müncemid, mürdük,
 mürekkeb, müretteb, mürték,
 müsebbibü'l-esbāb, müselmān, müsikirāt,
 müşābih, müşkil-bend, müşkilce,
 müteḳaddim, mütevāşıl, nacaḳ, naḥıf,
 naḳkaşlı, nażc, nām, nārdīn, nāzük,
 nebātī, neffāḥ, nefī, nerm, nevbet,
 nezāket, nişf, nihāye, nihāyet, niṣmet,
 nimnīd, nişādur, nıl, noḥut, nuḥās, nuḳuṣ,
 nurlan-, nutfe, nużc, nūr, oḥşa-, oḳu-,
 olta, oluḳlı, on-, onad-, on beşer, on dört,
 onıncı, onmur, on üç, oḳatlıġ, oḳul-,
 oḳuld-, oḳur, oḳurşaġ, ora, oransız,
 oynaq, oynat-, öbür, ögren-, ögrü-,
 öksürük, ölç-, öldür-, öt-, öte, ötüri,
 pancar, parmaġ, parmaq, payda, pāmūk,
 pārele-, pārsca, pehlevī, pehlū, pekid-,
 pelid, pelincaġ, pencele-, perd, perdelü,
 perkçe, perkiş-, perkiştürici, perklig,
 persiyāvşān, pert, peydā, peygamber,
 pilic, pirtingen, pişür-, raḥm, raḳḳ, rast,
 razaḳī, rās, rāşhüreg, rāstuḥ, rātīnec,
 re'isü'l-cerrāḥīn, rencli, revān, rivāyet,
 rubb, rubbu's-sūs, rufadan, rūḥ, rūmī,
 rūmiyye, saç-, saçanaḳ, saḥrā, saḥtelük,
 saḥtiyān, saḳangür, salyār, sancı,
 sarımsāḳ, sarmaşuḳ, satır, sayır, sayrı,
 sa'za, sābinec, sābūr, sāzāc, seblünyā,
 sefercel, sekbinec, selām, selsāliyün,
 semir-, semmiyye, semüm, semüz,
 senderūs, ser-ā-pā, ser-cümle, serahsi,
 sere, serī'u'l-hareket, sersām, serv, servi,
 sevdāviyye, seyr, sıḳmalı, sırf, sırr,
 sidük, sil-, silin-, silk, silk-, simsim,
 siḳdür-, siḳek, sipās, sisāliyün,
 sisemberīn, sivilcig, sivri, siyāhliġ,
 soḳulda-, söġüt, sökül-, söyün-, söz,

subhāne, su^çd, sufūf, sultān, sultānī,
 sumāk, summāk, sust-endām, sūm, sūrāh,
 südli, süheyl, süleymān, sülük, sülümen,
 sümükli, sünnetlü, sün, sünüg, sür^çat,
 süveylen, süzül-, şadaf, şafī, şağdur-,
 şağlık, şakad, şalāt, şalın-, şalīb, şalyār,
 şamgu'l-butum, şanavber, şandülüs, şar^ç,
 şarīh, şarkık, şarmaşuk, şavaş, şavud-,
 şayıklad-, şayru, şayruluğ, şāf, şāfin,
 şāhib, şālīb, şıçan, şık, şınan, şızla-, şofa,
 şoğulcan, şor-, şovud-, şovuğ, şovukluğ,
 şovut-, şoyul-, şubh, şuda^ç, şulan-, şuluk,
 şumağ, şun^ç, şusuzluğ, şūsam, şüşām,
 şahm, şakāyık, şakağ, şakankur, şakākul,
 şarābü'l-ās, şarābü'l-ustukūdüs, şarābü't-
 tīnū'l--mübīn, şarākā, şaşır-, şaytarac,
 şaytarac, şāk, şāmī, şāşī^çān, şāteryūn,
 şehir, şehvet, şem^ç, şemseddīn, şen,
 şenārāc, şeraṭ, şerāyīn, şeref, şerīf, şeyh,
 şırlağan, şih, şikāk, şir, şiryān, şışür-,
 şikāk, şirīn, şörba, şurāb, şūrīde, şükr,

ta^çalluk, taḥliyūn, taḥşīl, tahtacuk,
 taḫsīrlıg, taḫviyet, tamāmet, tābi^ç, tāc,
 tāhliyūn, tātüle, tāzele-, te'ennī, te'līf, teb,
 tebdīl, tebevül, tefte, tegeleti, teğayyür,
 tekerlek, temmet, temten, ten, tenāsül,
 tenāvül, tennür, tere, tereyağ, teslim,
 teşbīh, tevessü, tēdüg, tīn, tomruğ, tuc,
 tuffāh, tulum, turb, turşī, tuz, tüfek,
 tüfenk, tüm, türkçe, tütsi, ṭaban, ṭabi^çī,
 ṭağ, ṭağarcuğ, ṭahāret, ṭancere, ṭarāmsa^ç,
 ṭaşağ, ṭava, ṭavul, ṭın, ṭītūs, ṭoğ-, ṭoğra-,
 ṭoğrul-, ṭoğmağ, ṭoğmak, ṭoğuz, ṭol-, ṭolu,
 ṭomal-, ṭomur-, ṭon-, ṭonuz, ṭopraq,
 ṭudağ, ṭuluñ, ṭumanlan-, ṭurna, ṭutam,
 ṭuṭağ, ṭuzla-, ṭuzlu, ṭüt, uç, uçkur, 'ufūnet,
 uğun-, uğur, uladı, ulu, 'ulvī, um-,
 'ummān, 'unşul, urğan, urun-, 'urūku'l-
 'uqr, usāre, ustūhūdus, uş, uşkuṭūrī,
 uşak², uṭ, uvanuğ, uykun, uykusuzluğ,
 uzak, uzat-, üç yüz, üç yüz altmış, üç yüz
 kırk dört, üç yüz on sekiz, ükşūs, üsergi,

üsküre, üslüp, üstât, üstüb, üstübeç, üşi-,
 üşün-, üşüt-, üt-, ūmīz, va‘de, vallāhū,
 varaķū‘l-ħinna, varaķū‘l-leblāb, vaşf,
 vaşıyyet, vazgel-, vāşıl, ve‘l-ecma‘īn,
 vebā, veddāçeyn, velakin, velī, yağlı,
 yağlu, yaķmaca, yalama, yangın, yanlış,
 yapağı, yapça, yapuşdur-, yara-, yaraķān,
 yarasa, yastuķla-, yaşşılan-, yaşlı, yatsu,
 yā, yavşan, yaz-, yazıl-, yābis, yāfūh,
 yāķūt, yāķūtī, yārān, yāsemin, yengeç,
 yevmīyye, yezdī, yēdürici, yēleyēl,
 yēllen-, yēn-, yēni, yēnicek, yēnil-,
 yēñile-, yēr-, yērlü, yēt-, yētiş-, yētmiş,
 yētmiş dört, yētmiş iki, yēyebil-, yıķa-,
 yırlın-, yırt-, yıylad-, yigid, yigirmi
 doķuzıncı, yigirmi sekiz, yigirmi
 toķuzıncı, yigirmi yēdi, yigit, yigitlüğ,
 yine, yoğunluğ, yoğurd, yonca, yöre,
 yud-, yuma, yumaķ, yumrı, yumrılan-,
 yumru, yut-, yuvala-, yükli, yüz-, zaħīr,
 zaħmet, zaħmetli, zebedü‘l-baħr, zedvār,

zehirlen-, zehirnāk, zehreb, zernāb,
 zerneb, zeyrek, zīn, zīnhār, zīr, zīre,
 zīrek, zīyāde, zurumbād, zū, zāyi‘,
 zīķü‘n-nefes, zīķ, zarf [1336]

2 : acıdı, aħşam, aķça, ‘aķıķarhā, al,
 aldur-, aln, altı yüz, ancılaymın, arķurı,
 arslan, aruķ, aşla, ‘azał, ‘azałāt, ‘aźīm,
 ‘ālem, āvāz, bağ, bahaķ, bahādır, baķır,
 basamağ, başdur-, başla-, başperd, batur-,
 bayķuş, bāh, bārs, belā, berkid-, besfāyic,
 beter, bēşinçi, bıçaķ, bilin-, binā, bir iki,
 biş-, bit, bīdester, bozul-, bögreg, bölük,
 buğday, bulaşdur-, bulun-, büzil-, büzül-,
 cāħhet, cebelī, cevāb, cevāhīr, cırcır,
 cins, cünd, çakał, çakşır, çanađ, çanaķ,
 çekürdek, çenber, çevre, çiçeg, çiriş,
 çorba, çöküğ, çölmeg, çömleg, çömlek,
 çügündür, danış-, darp, daya-, def‘a,
 degirmen, degür-, delü, dem, demir,
 derle-, deryā, dilkü, diñdür-, diri, dīnār,
 doğ-, doğur-, dol-, dolayı, dostoğrı,

döşek, duhne, duhnu'l-belesân, duy-,
 duyabil-, dülengeç, dür-, dürli, düş,
 düşmen, düşürül-, dütüzdür-, ebedî,
 ebu'l-bereke, ebüzîdem, ecl, eg-, egir,
 ekle-, eksil-, eksük, emrâz, eñeg, eriş-,
 erişte, eyegü, édebil-, ér-, faṭrāsāliyün,
 fayḡarā, fāyide, finduğ, fi^l, firenc, fiske,
 fulūniyyā, fütenc, genc, gerek-, gerekli,
 gevşed-, geyreg, geyrekli, gez-, giciş-,
 gömgök, göñl, görün-, gülnār, gündüz,
 güneş, ġāfes, ġüşlu, havān, herbār,
 hergiz, hüdhüd, ḡabbü'l-māzuriyün,
 ḡasek, ḡaṭālī, ḡavuc, ḡayā, ḡazer, ḡazīk,
 ḡuşseteyn, ḡürmetlü, ḡafīf, ḡalāş, ḡalīfe,
 ḡanāzīr, ḡarāb, ḡarc, ḡarcan-, ḡayli,
 ḡāşşā, ḡıyār, ḡōşnūz, ḡulāşā, ḡulk, ḡuşk,
 ḡün-bend, 'ırk, 'ırku'n-nisā, ışıcağ, ışır-,
 ışla-, iḡtişār, 'illet, imtilā, iri, isfidāc,
 işit-, işled-, işlet-, kāt, kef, kehrubā,
 kehrubār, kelb, keler, kemürdeg, kenar,
 kese, kesek, keyfiyyet, kibār, kişirek,

kifāyet, kilidle-, kirdik, kirec, kireç,
 kiremüd, kirpi, kirpüg, köşeli, kündür,
 künk, küreg, küşāde, ḡabuğ, ḡaç, ḡalemī,
 ḡaluñlığ, ḡarar, ḡaş, ḡatlanabil-, ḡaṭ',
 ḡaṭrān, ḡavug, ḡavun, ḡaz, ḡazıl-, ḡılsuz,
 ḡımıldan-, ḡımıldat-, ḡısal-, ḡızdur-,
 ḡoyu, ḡudret, ḡunduz, ḡurşu'l-afā'ī, ḡurt,
 ḡurut-, ḡuş, ḡuyruğ, ḡuzğun, leblebi,
 lisānü's-sevr, ma'an, maḡmüde, ma'şük,
 mālı, meme, memleket, mengene,
 merzencuş, meşāne, mevcüd, mevz,
 mezrengüş, mezkūr, mıḡnāṭıs, mizāçlu,
 mīl, muḡammed, muḡāṭara, muşaffā,
 mūmıyā, mübārek, müdevver, müptedī,
 müşāhede, müşk, nāşūr, nebāt,
 nebeviyye, nezle, nisyān, nişāsta, noḡşan,
 oğlağ, on altı, on altıncı, onar, on
 dördüncü, onıncı, on ikinci, on sekizinci,
 on üçüncü, on yedüncü, oñat, oñult-, otuz
 dört, otuzıncı, otuz sekiz, oy-, oyul-,
 öğsür-, öz, pānbüğ, perkid-, perkin-,

perkişdür-, pufkırı, pul, rahmetu'llāhi,
 ra'şa, reyhān, rīh, rummān, rusul, ruṭūbet,
 rūzī, saķız, sancu, sap, sādec, sāzec,
 sebel, seç-, seksen, sereṭān, sevdāyī,
 seyrek, sıçan, sınık, sıtma, sızı, sivilci,
 siz, sustluğ, sūrincān, sūbāt, südlügen,
 sülemen, sünger, süñük, şaç-, şafrāyī,
 şağır, şaķangūr, şal-, şancu-, şarar-, şarık,
 şarıl-, şarımsağ, şarımsak, şıgırcık, şıkıl-,
 şızı, şol-, şoluk, şovuh, şuşa-, şūmāk,
 şūrincān, sevr, şaḥş, şaķırdı, şāf, şāh,
 şākir, şefkātli, şekker, şu'be, şübhelü,
 şübhesiz, taḥliyūn, tebāreke, tebāşīr,
 tedārik, tefāvut, teke, tel, temren, temür,
 tencere, terbiyet, terkīp, terle-, terlet-,
 teşriḥ, tēzcek, tırfil, tomruk, tükür-, türkī,
 ṭabīb, ṭabīḥ, ṭağla-, ṭas, ṭāvus, ṭogruld-,
 ṭopalak, ṭoprağ, ṭorağ, ṭuluğ, ṭulum, ṭutağ,
 ṭuṭkal, ṭuy-, ṭūti, u, uğra-, ur, useylem,
 uskuṭūrī, uskūf, 'usru'l-bevl, usṭūhūdūs,
 uşūl, uşağ, uyuşuğ, uyuşuk, uzadıya,

'uzv, 'ūdu'l-ķahr, vaca', veçh, yab,
 ya'ķūt, yanuğ, yaruğ, yassı, yastur-,
 yaştuk, yaş2, yay-, yayıl-, yegreg,
 yemenī, yengec, yeşil, yeter, yémeg,
 yétivér-, yétmiş sekiz, yıllık, yigirmi
 altıncı, yigirmi beş, yigirmi beşinci,
 yigirmi birinci, yigirmi dördüncü, yigirmi
 ikinci, yigirmi sekizinci, yigirmi üçüncü,
 yigirmi yedinci, yoķla-, yüzerlik, yüz
 otuz, zaḥmeli, zanbak, za'ter, zāyil,
 zenburek, zencār, zerre, zeytūn, zurunbād
 [454]

3 : 'acāyib, adem, ağar-, ağırşak, ağr-,
 aķıd-, alıķo-, altun, 'anzurūt, 'aşfūr, ateş,
 ayırtlan-, 'āşık, bağlı, bakla, bābūnec,
 belīle, bere, birer, boğazla-, boş, buḥūr,
 burak, burçak, buru, bünyād, bütün,
 cedvār, cerrāhlık, cevāriş, cıntıyāne,
 cüllāb, cüz, çāre, çegzin-, çıķağan,
 çiyne-, dağla-, dağlağı, dārū, degirmi,
 del-, delücek, delükli, deñiz, depre, devīl,

düşüg, dış, diñ-, dip, diyār, dīnārī, doñ-,
döndür-, dudak, duhn, dübeylet, düz,
ebrişim, eglen-, eglendür-, ekhel, elek,
emeskine, enār, erig, erkān, esirge-,
eyegi, fārūk, finduk, firengī, fīl, fū,
göbeg, gökçek, gözed-, gügül, güyegü,
güz, guşsa, hażm, habbu'l-gār, havān,
hayz, hāc, hām, hiltit, hükemā, hükme,
hanzal, haşhāş, haṭā, havāriyyūn, hayā,
hūnām, ispānağ, ıtrifīl, ibek, ip, ishāl,
işegen, ĩthir, kāh, kebābe, kiriş,
köprüceg, küstāhlık, kabağ, kalb, kalk-,
karaca, kaşnı, katlan-, kaṭā, kaz-, kazı-,
kazuk, kısa, kısac, kıyāpā, koğ-, kohtuk,
koruğ, kurdumāne, kurluğan, kurşun,
kuyı, kuyruk, kūrūm, lahmī, lağva, lāden,
lāzim, legen, lübbān, mağūle, mercān,
mertebe, meşelā, minvāl, mizāclu,
muālece, muhallil, muhālif, murād, mūr,
münāsib, nāzle, nitekim, nohūd-āb,
nohūd, nuşha, ocağ, oğsa-, on beşinci, on

birinci, on iki, on toğuzuncı, otuz iki,
oynad-, ögine, öksürüg, pire, pīr, rāhat,
rāzyānec, revā, rib^c, sedef, seher, serçe,
sın-, sicim, siñirli, söyündür-, subhānehu,
sust, süsen, südde, şabun, şan^cat, şarb,
şarığ, şovu-, şağırda-, şimākī, taħammül,
tenbīh, tenkiye, terbiyye, ters, turp, tablī,
tatlu, tıbb, tırnağ, toğrud-, toğuzuncı, turp,
tutul-, uvağ, uvan-, uvat-, uyan-, uyuş-,
üşül, üçer, üfür-, ümiz, üslüb, üstübec,
vurul-, vücūd, yabān, yaprağ, yaradıl-,
yarpuz, yasduk, yay, yigirmi dört,
yigirminci, yoğurt, yoğarı, zincifre, ziyān
[228]

4 : adhır, ağırşag, ağıt-, alma, anber,
anzurūt, arabī, arka, art-, asānlıg, at-,
ayāric, ayva, āciz, bağr, bağş, bağ-,
balçık, balğamī, balığ, bayat, bākī, be-
ğāyet, beñzet-, bir buçuk, bitürüci,
boncuğ, büre, cān, cāvşir, cüzām, çadır,
çengelli, çomağ, çöküg, çöz-, damar,

demü'l-aḥaveyn, devā, deve, deşil-,
 dimāğ, ditre-, döğül-, dürüst, eczā, eri-,
 ermenī, eşek, eyit-, eyü, faşd, fikr,
 geyrek, gir-, ğargara, hep, ḥamāmā,
 ḥasta, ḥacı, ḥām, ḥāya, işlah, iklīlü'l-
 melik, incü, insān, iplig, işe-, kāhī,
 kebere, kedi, kemürdek, kepek, kereviz,
 keşūs, kibrit, köprcek, kükürd, kab2,
 kamaş, kapla-, karar-, karşı, kasıg, kasuk,
 kaṭūnā, kazug, kopar-, kul, kuru-, kuş-,
 kuvvetlü, lu'ab, ma'ce, maḥtūm,
 māzuriyūn, māzū, menāfi', mışrī, mizāc,
 mühre, na'ne, nānhuvāh, necis, oturd-,
 ölüm, ördek, ört-, pelīn, reng, rūşen, saṅ,
 sāde, sākin, sekizinci, sekker, sezāb,
 sınıg, söyle-, surḥ, sü'al, sünnet, şağald-,
 şağīr, şamg, şarpalan-, şaruk, şāhtere,
 tedbīr, teftīş, terencübīn, tēzcek, toz, tar,
 tarağ, tā'un, tīn, topug, unut-, vaqiyye,
 verem, veril-, ya'kūb, yalnız, yarat-,
 yaşduk, yāḥūd, yēdinci, yemiş, yēni,

yörüt-, yufka, yum-, yüksek, yün, yüz2,
 zāc, zehr, zerdeçup, zikkī, zör, za'f, za'if
 [163]

5 : ad, aḡu, akākıyā, alın-, altıncı,
 artuk, azrak, bādam, belesān, benz,
 bevāsīr, boynuz, bögrek, buḥār, cehd,
 çifte, çoğ, çürük, debe, degme, delüg,
 deng, dirseg, domal-, dördünçi, eṅ,
 geñez, gerek, geri, gevşek, gici-, güç,
 gülāb, ğārīkūn, ḥab, ḥabb, ḥazır, ḥalk,
 ḥamīr, ḥınzır, ısırīg, ısıtma, irin, kābilī,
 kelerī, kesil-, keşīre, kil, kimse, kitāb,
 kabz, karşı, kaṭrān, kılıç, koğu, kurud-,
 laṭīf, līmūn, mecmū', mersin, milḥ, nefes,
 neşter, nıkrıs, nılūfer, oṅar-, öl-, öyle,
 penbe, pes, sā'at, sekiz, sināmekī,
 sipistān, sürün-, saç, şaruğ, şıḥhat, şırça,
 şalgam, şāb, şeb, şīşe, temiz, topalağ,
 turunc, talak, tılā, ur-, uzan-, uzluğ,
 uzunluğ, üzül-, varak, vācib, yastug,

yaşduğ, yaz, yāhūz, yel, yol, yumruk,
yumşa-, zurur, zımād, zeker [106]

6 : açuk, afsentīn, bağarsuğ, bādām,
bāselīk, bāselīkūn, becid, benc, beñze-,
bok, bud, çatal, çekürdeg, çıban, çök-,
çökük, çukur, çürü-, deg-, delük, demren,
deñlü, diger, dök-, emlec, encir, geç,
göger-, gögercin, gögüs, gālib, hefte,
hareket, havlincān, hıyārşenbe, hürmā,
ilet-, ince, incin-, inşā'llāhu, istifrāğ,
kemmūn, kendi, küçük, kavī, kıbrızī,
kımlıda-, kış, kōz, kuru, ma'ide,
mercümek, mu'tedil, nev', oğlancuk,
olağan, öyken, perk, rāvend, sābık, sāyir,
sidüg, süci, sürme, şan-, şovuducı, şekl,
şirlağan, tavuk, terkīb, türbüd, tamzur-,
tavil, tavşan, uşak, uz, uzad-, yumruğ,
yumşad-, yüreg, zācī, zernih [82]

7 : ara-, asārūn, at, aya, āsān, belür-,
besbāse, bevl, beşinci, biz, boyn, bur-,
büy, dar, derin, dökül-, döşeg, düz-,

eftimūn, egil-, esved, fūta, geñ, göyün-,
hağk, ılıcak, ishāl, it, kāfūr, kerefes,
köpüg, kaç-, kaç-, kana-, karış, kavuk,
kop-, kuşak, nār, on sekiz, otur-, renc,
saç, sūs, şandal, şifā, şübhe, tekrār, talag,
yarıl-, yaru, yaş, yemek, yun-, zarar, zarb
[56]

8 : a'cāş, ağ, 'akreb, añul, aşfar, a'zā,
bevāşir, cem', çalkoyun, çörek, defne,
dırnağ, dib, düşür-, elli, feammā, gebe,
hall, haţmī, incük, indür-, iskemle,
istiskā, keçi, kürek, kulunc, kuru, kuş,
ma'lūm, maţbūh, nāşur, perkişdürücü,
peynir, şagal-, şarı, şāfī, toğrı, toldur-,
uyluğ, üçünçi, ya'ni, yoğur- [42]

9 : ağaç, ahlāt, 'akl, añ, ayrıl-, bellūt,
bilek, burn, çinī, deş-, dördünci, ez-, fetil,
gök, gayrī, hindubā, igne, kabarcuğ,
kıvam, kızar-, kulak, kuvvet, oğ, orta,
pirtin-, sakmūniyā, seliḥe, şıgır, tāze,

‘unnāb, uyu-, uyuz, ya, yaq-, yan-, zift,
zāhir [37]

10 : aç, aḥmer, a‘lā, ayruq, bağarsuq,
bişür-, boyun, buyur-, dirsek, ekser, geç-,
gene, gögs, ḥōre, ısıcaq, imdi, iste-, jīve,
köprücek, kākūla, quruducı, misk, muql,
müfīd, müshil, od, oṅurğa, oyna-, perde,
saḥk, sirkencübīn, şaḳal, temürhindī, ter,
teşennüc, tarağ, yaqın, yaqu, yastuq [39]

11 : acı, altı, ‘amel, anīsōn, ‘asel, bēl,
degin, dile-, egri, ev, ferfiyūn, güc, ḥācet,
ḥāl, ḥāzır, ışlad-, ilig, kök, kolay, qoltuğ,
lakin, mürdeseng, ov-, tecribe, toğur-,
üçünci, üstād, üstāz, üzüm, verd, yaruq,
yaşşı, yürek, zaḥmet, zamān [35]

12 : ay, behmen, birkaç, bucuq, cimā‘,
çekici, dāyimā, dek, dik-, eṅse, itivēr-,
jengār, kebīr, kettān, qoyun, qurş, quşaq,
mı, niçe, ökçe, rāzyāne, süd, şabr, şaḳın-,

şoğan, topuq, ‘ūd, yağla-, yēdi,
yumşadıcı, yumşaq [31]

13 : ağır, ağız, böyük, ciger, dār,
demür, doqın-, efyūn, ḥuqne, iken, qalıñ,
qābil, qıl-, mekkī, tirementine, tuz, un,
yıl, yılan, yöri-, zirāvend [21]

14 : aş, dön-, getir-, gevde, ḥummā,
‘ilm, qabarcuq, qat, qıl, qon-, madde,
mışqāl, on beş, otuz, pāk, şıfat, taḥta,
yapuş-, yēdür-, yoqaru, zıkr [21]

15 : açıl-, cevz, dur-, dürt-, gece, hem,
içerü, kemig, qaldur-, qarn, kırq, mi,
nice, sevdā, şıq-, şu, ta‘ālā, uzun, yoq,
yumurda [20]

16 : ard, ayırtla-, birle, dil, gid-, ḥarāret,
içün, qab, o, sebeb, şoq-, tiryāq, yapraq
[13]

17 : arpa, beden, bitür-, çam, çeçe,
ğidā, hemān, ḥiç, iş, melhem, öñ, sünbül,
şakla-, şeker, taşra, top [16]

- 18** : ayak, ādem, ba^{de}, baş-, birez, ebyaž, erid-, hekīm, iriņ, kül, meger, mürr, tarīk, yaņ, zerūr [15]
- 19** : ağac, bit-, boğaz, ek-, ekşi, geçür-, rıtl, şol, tahta, tabī^{at}, uyluķ, yat- [12]
- 20** : aķ-, benefşe, berāber, cirāhat, dārçinī, düş-, eski, evvelā, eyle-, kerre, kimesne, oğlan, süz-, şaru, şiş, tamām, taş, yerleşdür-, yerli [19]
- 21** : aşğa, balğam, beş, burun, da, derhāl, deri, işle-, menfa^{at}, şafrā, şerbet, yigirmi [12]
- 22** : bez, cümle, gāh, götür-, karanfil, kulağ, ne, öd [8]
- 23** : ara, az, ben, degül, galīz, helīle, ikinci, kendü, kes-, tur-, za^{firān} [11]
- 24** : ağız, aşı, būkrāt, cerrāh, def^ç, günlük, kez, maraž, şakız, şarğı, şiş-, tēz, yatur-, yu- [14]
- 25** : kafa, ‘ömr, siñir, şabāh, yar-, zencebīl [6]
- 26** : aç-, ayru, barmağ, beyni, diz, gēri, mūm, şovuk [8]
- 27** : ağırı-, barmaķ, cālīnūs, fā^{ide}, göre, in-, kızıl, şağ, veyāhūz [9]
- 28** : aķ, hāmmām, kemüg, kara, müşkil, sirke [6]
- 29** : ‘avrat, kemik, kaņğı, mücerreb [4]
- 30** : berk, böyle, dāne, hindī, ot, perhīz, tut- [7]
- 31** : diş, git-, gül, hāşıl, içür-, kat-, maştakī, teşhīş, üst, veyāhūd, zeyt [11]
- 32** : bezr, gel-, hūrde, ıssı, olın-, ta^{ām}, yüz [7]
- 33** : kol, on [2]
- 34** : ele-, sen, uc [3]
- 35** : çıkar-, çıkuk, fulful, isti^{māl} [4]
- 36** : kadar [1]
- 37** : alt, kayna- [2]
- 38** : dürlü, kim², kavı, pāre, vāki^ç [5]
- 39** : kemük, şarāb [2]
- 40** : yē- [1]

- 41 : dört, veyā [2]
- 42 : ‘alāmet, eyd- [2]
- 43 : bile, hasta, tamar [3]
- 44 : ayağ, bildür-, de, iç- [4]
- 45 : karışdur-, kaynad-, omuz, sür- [4]
- 46 : katı [1]
- 47 : et, kal- [2]
- 48 : göz, merhem, miqdār [3]
- 49 : şınuğ [1]
- 50 : var- [1]
- 51 : çok [1]
- 52 : bul-, dut- [2]
- 53 : bal [1]
- 55 : bağla-, hōş, sīnā [3]
- 56 : gider-, ma‘cūn [2]
- 57 : ‘alī [1]
- 58 : ebū, şım- [2]
- 59 : çıkuğ, var [2]
- 61 : ağrı, iç, nesne, nişān [4]
- 62 : ziyāde [1]
- 63 : cemī‘, yan [2]
- 64 : ammā [1]
- 65 : ise, muhkem [2]
- 66 : bāb [1]
- 67 : şol, tohm [2]
- 68 : gör- [1]
- 69 : şınuğ [1]
- 70 : üç [1]
- 72 : tīmār [1]
- 74 : edviyye [1]
- 78 : al-, dē- [2]
- 81 : ba‘zı, sonra [2]
- 83 : dög- [1]
- 84 : zīrā [1]
- 87 : el [1]
- 88 : çek- [1]
- 89 : ét-, vaqt [2]
- 90 : şöyle [1]
- 91 : nāfi‘, yaqı [2]
- 92 : üzer [1]
- 93 : gibi, ‘ilāc [2]
- 101 : beyān, bil- [2]

103 : yara [1]	174 : kişi [1]
104 : evvel, şar- [2]	180 : faşl [1]
108 : řāyet [1]	192 : řo- [1]
110 : baş, dirhem [2]	198 : her [1]
112 : şan [1]	222 : gerek [1]
115 : vur- [1]	246 : eger [1]
129 : şaçan [1]	249 : dahı [1]
131 : şık- [1]	274 : yèr [1]
145 : vèr- [1]	436 : bu [1]
147 : ile [1]	458 : èd- [1]
155 : ki [1]	469 : ol [1]
156 : yağ [1]	571 : a [1]
163 : şu [1]	635 : bir [1]
164 : iki [1]	873 : kim [1]
169 : gùn [1]	1015 : ol- [1]
170 : tā [1]	3121 : ve [1]

SONUÇ

Cerrâhî bir metin olmasının yanında bazı hastalıkların teşhisi ve tedavisi hakkında da bilgiler veren, çeşitli ilaç terkiplerini anlatan Hâzâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb, Cerrâh Mes'ûd'un sade bir Türkçeyle yazdığı Eski Anadolu Türkçesi Dönemine ait önemli bir eserdir.

15. yüzyıla ait cerrâhî yazmaların sayısı çok fazla değildir. Sayısı az olan bu eserler üzerinde çalışmanın çeşitli zorlukları vardır. Arap alfabesiyle yazılmış metinleri doğru okumanın yanında tıp sahasıyla ilgili çeşitli terim ve kavramlara da vâkıf olmak gerekir. Eserin incelenmesinden çıkardığımız sonuçlar şunlardır:

Kaynaklarda yazıldığı yüzyıla ilgili ihtilafli bilgilerin yer aldığı Hulâsa-i Tıbb, 1459 ile 1519 yılları arasında kaleme alınmıştır. 1519 tarihinin yer aldığı Diyarbakır nüshasının istinsah olduğu göz önünde bulundurulacak olursa, bu tarihi 15. yüzyılın ikinci yarısı olarak düşünmemiz gerekir.

Kaynaklarda yazarı bilinmeyen veya “Daî” olarak yer alan Diyarbakır nüshâsı Cerrâh Mes'ûd'un Hulâsa-i Tıbb adlı eseridir.

Hulâsa-i Tıbb'ın nüshaları içerisinde Fatih nüshâsı, diğerlerine göre daha geniş ve farklı olarak düzenlenmiştir.

Eski Anadolu Türkçesi Döneminde kullanılan tıpla ilgili sözcüklerin bir kısmı günümüz tıbbında da kullanılmaktadır “Balğam, bağır, baldır, baş, beden, boyun, burun, dimağ, diş,

diz, fitil, geniz, göbek, göğüs, göz, ilaç, incik, kabız, karın, kulak, kulunc, makat, merhem, mesane, mide, nabız, nezle, nefes, öksürük, rahim, sıtma vb.”

Cerrâh Mes'ûd'un Hulâsa-i Tıbb adlı eserinde madde başı olarak 3008 kelime kullanılmıştır. Yazım farklılığı olduğundan dolayı dizinde ayrı madde başı olarak gösterilen ve gönderme yapılan 311 kelime çıkartıldığında bu sayı 2697 olmaktadır. 2697 kelimenin 815'i Arapça (%35), 288'i Farsça (%12), 49'u Grekçe (2), 2 kelime Latince, 1 kelime İbranice ve 1 kelime de Ermenice olarak tespit edilmiştir. Anlamını tespit edemediğimiz ve okunuşundan emin olamadığımız kelimelerin sayısı ise 22'dir. Arapça, Farsça, Grekçe, Latince, İbranice ve Ermenice kelimelerin haricinde kalan 1178 kelime ise Türkçedir (%51). Yabancı kelimelerden Türkçe eklerle türetilmiş ve sözlükte “+T.” olarak gösterdiğimiz kelimeler de göz önünde bulundurulacak olursa Türkçe kelimelerin sayısı biraz daha yükselecektir.

Metnin imlâsında bazı tutarsızlıklar vardır. Özellikle Latince ve Grekçe kökenli sözcüklerin yazımlarındaki çok şekillilik dikkat çekicidir. Aynı sözcüğün eserin farklı bölümlerinde farklı yazılışları bulunmaktadır: *ḳantâriyûn*, *ḳantâriyûn*, *ḳantûriyûn*, *ḳanḫâriyûn*

Bir tıp metni olması sebebiyle eserin konusu ve kullanılan zamanların çeşitliliği sınırlıdır. Bu sebeple eserde tüm çekimleri ve sözcük türlerini görmek mümkün olmamıştır.

Eski Anadolu Türkçesinin kalıplaşmış eklerinden olan 1. tekil ve çoğul şahıs ekleri **van/ven**, **vuz/vüz**, gelecek zaman eki **ısar/iser** metinde hiç kullanılmamış; pekiştirmeli 2. tekil şahıs emir eki **gıl/gil** ise sadece **bil-** fiili için kullanılmıştır.

Metinde bazı ek ve sözcüklerin kalıplaşmış imlâlarının dışında da yazıldığı görülmüştür: ince (انجه) (41b-10), söylediği (سیلدوکی) (10a-13), dağı (داخی) (63a-9), demişlerdür (دمشلردر) (15a-13)...

Eski Anadolu Türkçesinin diğer ürünlerinde de görülen p yerine b ve ç yerine c kullanımı bu eserde de oldukça fazladır: üçüncü (اوچنجی) (4b-2), üçüncü (اوچنجی) (8a-9), turp (65a-8) (تورپ), turb (تورب) (71a-3)

Metinde dönemin diğer eserlerinde sık görülmeyen yuvarlaklaşma ve düzleşme örnekleri de -çok fazla olmamakla beraber- bulunmaktadır. büz-üldüğünden (بوزولدوکندن) (18b-13), sarı (صاری) (67b-10), kulluğ (قوللۇق) (47b-6)...

KAYNAKLAR

- ACIDUMAN Ahmet, Uygur Er (2008), “Cerrâh Mes’ûd ve Eseri Hulâsa-i Tıbb’da Nöroşirürji ile İlgili Bölümler”, **Türk Nöroşirürji Dergisi**, C.18, S.1, s.26-33, Ankara.
- ARAT, Reşit Rahmeti (2006), **Kutadgu Bilig**, Kabalcı Yayınları, İstanbul.
- ATALAY, Besim (2006), **Divanü Lügat-it Türk Tercümesi**, C.4, TDK Yayınları, Ankara.
- BAKIR, Abdulhalik (2000), **Ortaçağ İslam Dünyasında İtriyat, Gıda, İlaç Üretimi ve Tağşişi**, Ankara.
- BAYAT, Ali Haydar (2005), **Abdülvehhab bin Yusuf ibn-i Ahmed el-Mardanî-Kitabu’l-Müntehab fi’t-Tıbb, İnceleme - Metin - Dizin - Sadeleştirme - Tıpkıbasım**, Merkezefendi Geleneksel Tıp Derneği, İstanbul.
- BAYAT, Ali Haydar, Necdet Okumuş (2004), **Mahmûd-ı Şirvânî, Mürşîd (Göz Hastalıkları)**, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- BEDEVIAN, K. Armenag (1936), **Illustrated Polyglottic Dictionary of Plant Names in Latin, Arabic, Armenian, English, French, German, Italian and Turkish Language**, Argus and Papazian Presses, Kahire.
- Bursalı Mehmet Tahir Efendi (1975), **Osmanlı Müellifleri**, c.II, İstanbul.
- CAFEROĞLU, Ahmet (1993), **Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü**, Enderun Kitabevi, İstanbul.
- CANPOLAT Mustafa, Zafer Önler (2007), **İshâk bin Murâd, Edviye-i Müfrede**, TDK Yayınları, Ankara.
- Cerrâh Mes’ûd, **Hâzâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb**, Fatih (Süleymaniye Ktp.) No. 3550, İstanbul.

- ÇAĞIRAN, Önder (1992), **Ahmed-i Dâ'î Tıbb-ı Nebevî, İmlâ-Fonetik-Morfoloji-Karşılaştırmalı Metin-İndeks ve Sözlük**, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Malatya.
- DEVELİOĞLU, Ferit (2005), **Osmanlıca- Türkçe Lûgat**, Aydın Yayınları, Ankara.
- DİLÇİN, Cem (1983), **Yeni Tarama Sözlüğü**, TDK Yayınları, Ankara.
- ERDAĞI, Binnur (2000), **Tuhfe-i Mübârizî - İnceleme, Metin, Sözlük**- Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- FAROQHÎ Suraiya, Ayla Ödekan, Metin Kunt, Hüseyin G. Yurdaydın (1995), **Türkiye Tarihi**, C. 2 Osmanlı Devleti 1300-1600, Cem Yayınevi, İstanbul.
- GABAİN A. Von (2003), **Eski Türkçenin Grameri**, Çev. Mehmet Akalın, TDK Yayınları, Ankara.
- İbrahim bin Abdullah (1505), **Alâim-i Cerrâhîn**, Süleymaniye Yazma Eserler Kütüphanesi, Hekimoğlu Ali Paşa 568, İstanbul.
- KÂHYA, Esin (1978), **İki Osmanlıca Metinden Derlenmiş Anatomi ve Fizyoloji Terimleri**, Bilim Kültür ve Öğretim Dili Olarak Türkçe, TTK Yayınları, Ankara.
- KÂHYA, Esin (1995), **İbn-i Sînâ, El-Kânûn fi't-Tıbb**, I. Kitap, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- KÂHYA, Esin (2003a), **İbn-i Sînâ, El-Kânûn fi't-Tıbb**, II. Kitap, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- KÂHYA, Esin (2003b), "On Beşinci Yüzyılda Osmanlılarda Bilimsel Faaliyetlerin Kısa Bir Değerlendirilmesi", **Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı:14 (11-19 s.), Kayseri.

- KORKMAZ, Zeynep (2005), “Eski Anadolu Türkçesinin Türk Dili Tarihindeki Yeri”,
Prof . Dr. Fikret Türkmen Armağanı, s.471, İzmir.
- KURBAN, Ferhat (1990), **Şirvanî Mahmud Sultaniye (Giriş-Metin-Sözlük)**, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- KÜÇÜKER, Paki (1994), **Yadigar-ı İbn-i Şerif, Giriş-Metin-Dizin**, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Elazığ.
- Muallim Naci (2006), **Lugat-i Naci**, Çağrı Yayınları, İstanbul.
- Mütercim Asım Efendi (2000), **Burhân-ı Katı (Haz. M. Öztürk, D. Örs)**, TDK Yayınları, Ankara.
- ÖNLER, Zafer (1988), “14-15. Yüzyıl Türkçe Tıp Kitaplarındaki Bitki Adları Üzerine”,
Türk Dünyası Araştırmaları, S.52, s.53-63.
- ÖNLER, Zafer (1989), “Eski Anadolu Türkçesi Döneminde Yazılmış İki Tıp Kitabında Yer Alan Sağlık Bilgisi Terimleri”, **TDAY Belleten**, s.87-130.
- ÖNLER, Zafer (1990a), **Celâlüddin Hızır Paşa, Müntahab-ı Şifâ I Giriş-Metin**, TDK Yayınları, Ankara.
- ÖNLER, Zafer (1990b), “14 ve 15. Yüzyıl Anadolu Türkçesi Botanik Terimleri”, **Journal Of Turkish Studies**, Volume 14, (Fahir İz Armağanı), Harvard, s.357-392.
- ÖNLER, Zafer (1998), “XIV-XV. Yüzyıl Türkçe Tıp Metinlerinin Dili ve Söz Varlığı”,
Kebikeç, Ankara.
- ÖNLER, Zafer (1999), **Celâlüddin Hızır Paşa, Müntahab-ı Şifâ II Sözlük**, Simurg Yayınları, Ankara.
- ÖZÇELİK, Sadettin (1990), **Nidayî, Menâfiü'n-Nâs (İnceleme-Metin- Dizin)**, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Malatya.

- ÖZÇELİK, Sadettin (2000), “15.Yüzyılda Yazılmış Üç Tıp Kitabı Üzerine”, **TDAY Belleten 1997**, s.385-395.
- ÖZÇELİK, Sadettin (2001), **Kitâbü'l-Mühimmât**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara.
- ÖZER, Osman (1995), **Ahmedî, Tervihü'l-Ervah, Giriş-Metin-Dizin**, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Elazığ.
- Sabuncuoğlu Şerefüddin Ali b. İlyas, **Terceme-i Akrabâdîn-i Harezmsâhî**, Fatih (Süleymaniye Ktb) No. 003536, İstanbul.
- STEINGASS, F. (1998), **Persian- English Dictionary. Including The Arabic Words And Phrases To Be Met With İn Persian Literature**, Librairie du Liban.
- SÜVEREN, Kenan (1987), **Şerefeddin Sabuncuoğlu'nun Mücerrebname Eserinin Tıp ve Bilim Tarihi Açısından Değerlendirilmesi** (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- Şemseddin Sami (2005), **Kamusu Türkî**, Çağrı Yayınları, İstanbul.
- ŞAHİN, Hatice (2004), **Eski Anadolu Türkçesi**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- ŞAHİN, Hatice (2005), Anadolu'da Yazılmış Bir Tıp Kitabı Kemâliyye, **Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi** Yıl: 6, Sayı: 9, Bursa.
- ŞAHİN, Hatice (2006), “Bursa'da Bulunan Tıp Yazmalarındaki Terimler Üzerine” **Uludağ Üniversitesi II. Halk Kültürü Sempozyumu**, Bursa.
- ŞAHİN, Hatice (2007), “Câmi'ü'l-Fürs Örneğinde XVI. Yüzyıl Bitki İsimleri”, **Turkish Studies / Türkoloji Araştırmaları**, Volume 2/2 Spring, 570-602.

- ŞAHİN, M. Ünal (1994), **Miftâhü'n-nûr ve Hazâinü's-Sürûr - Dil Özellikleri, Metin, Söz Dizini-** İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Malatya.
- ŞEHSUVAROĞLU Bedii, Ayşegül E. Demirhan, Gönül Ç. Güreşsever (1984), **Türk Tıp Tarihi**, Bursa.
- ŞEHSUVAROĞLU, Bedii N. (1960), “Anadoluda Türkçeleşme Cereyanları ve Türkçe İlk Tıp Yazmalarındaki Terimler”, **VIII. Türk Dil Kurultayında Okunan Bilimsel Bildiriler 1957**, Türk Dil Kurumu Yayınları Sayı: 179, s.25-35, Ankara.
- ŞEVKİ, Osman (1991), **Beşbuçuk Asırlık Türk Tababeti Tarihi** (Sad. İlder Uzel), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- TDK (1993), **Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü**, TDK Yayınları, Ankara.
- TDK (2005), **Türkçe Sözlük**, TDK Yayınları, Ankara.
- TEKİN, Talat (2008), **Orhon Yazıtları**, TDK Yayınları, Ankara.
- TEZCAN, Semih (1978), “En Eski Türk Dili ve Yazını”, **Bilim ve Öğretim Dili Olarak Türkçe**, TTK Yayınları, Ankara.
- TİMURTAŞ, Faruk Kadri (2005), **Eski Türkiye Türkçesi**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- TURAN, Zikri (1992), **Hacı Paşa, Teshil - Dil Özellikleri, İnceleme, Söz Dizini-** İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Malatya.
- UZEL İlder, Kenan Süveren (1999), **Sabuncuoğlu Şerefeddin Mücerreb-Nâme (İlk Türkçe Deneysel Tıp Eseri - 1468)**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara.
- UZEL, İlder (1992), **Sabuncuoğlu Şerefeddin, Cerrahiyyetü'l-Haniye I-II**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara.

UZLUK, F. Nafiz (1960), “XIV. Yüzyıldaki Türkçe Tıp Kitaplarından Örnekler”, **VIII. Türk Dil Kurultayında Okunan Bilimsel Bildiriler 1957**, Türk Dil Kurumu Yayınları Sayı: 179, s.77-81, Ankara.

YELTEN, Muhammet (1993), **Şirvanlı Mahmud Kemaliyye**, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul.

ÖZ GEÇMİŞ

1965 yılında dünyaya geldi. İlk ve lise öğreniminin ardından Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi.

Kastamonu Taşköprü Alatarla İlköğretim Okulunda öğretmenlik hayatına başladı. Daha sonra sırasıyla Elazığ Keban Lisesi ve Elazığ Gazi Endüstri Meslek Lisesinde öğretmen ve idareci olarak görev yaptı.

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde "Turan Oflazoğlu'nun Tiyatroları Üzerinde Bir Sivilistik İnceleme" adlı yüksek lisans çalışmasını tamamladı.

1996-2003 yılları arasında Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde öğretim görevlisi olarak çalıştı.

2003 yılından itibaren Sakarya Üniversitesinde Türk Dili Okutmanı olarak görev yapmaktadır.

Evli ve iki çocuk babasıdır.